

2013. évi V. törvény

a Polgári Törvénykönyvről¹

ELSŐ KÖNYV

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1:1. § *[A törvény hatálya]*

E törvény a mellérendeltség és egyenjogúság elve szerint szabályozza a személyek alapvető vagyoni és személyi viszonyait.

1:2. § *[Értelmezési alapelv]*

- (1) E törvény rendelkezéseit Magyarország alkotmányos rendjével összhangban kell értelmezni.
- (2) A polgári jogi viszonyokra vonatkozó jogszabályokat e törvénnyel összhangban kell értelmezni.

1:3. § *[A jóhiszeműség és tisztesség elve]*

- (1) A jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően kötelesek eljárni.
- (2) A jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti az is, akinek joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával, amelyben a másik fél okkal bízhatott.

1:4. § *[Az elvárható magatartás elve. Felróhatóság]*

- (1) Ha e törvény eltérő követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.
- (2) Felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat.
- (3) A másik fél felróható magatartására hivatkozhat az is, aki maga felróhatóan járt el.

1:5. § *[A joggal való visszaélés tilalma]*

- (1) A törvény tiltja a joggal való visszaélést.
- (2) Ha a joggal való visszaélés jogszabály által megkívánt nyilatkozat megtagadásában áll, és ez a magatartás nyomós közérdeket vagy különös méltánylást érdemlő magánérdeket sért, a bíróság a nyilatkozatot ítéletével pótolhatja, feltéve, hogy az érdeksérelem másképpen nem hárítható el.

1:6. § *[Bírói út]*

Az e törvényben biztosított jogok érvényesítése - ha törvény eltérően nem rendelkezik - bírói útra tartozik.

MÁSODIK KÖNYV

AZ EMBER MINT JOGALANY

¹ Kihirdetve: 2013. II. 26. A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet, 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet, 181/2021. (IV. 16.) Korm. rendelet 1. § (3), 2021. évi XCIX. törvény 14. §, 76. § (3).

ELSŐ RÉSZ

A JOGKÉPESSÉG

I. CÍM

A JOGKÉPESSÉG KEZDETE ÉS MEGSZÚNÉSE

2:1. § *[A jogképesség]*

- (1) Minden ember jogképes: jogai és kötelezettségei lehetnek.
- (2) A jogképességet korlátozó jognyilatkozat semmis.

2:2. § *[A jogképesség kezdete]*

- (1) A jogképesség az embert, ha élve születik, fogamzásának időpontjától illeti meg.
- (2) A fogamzás időpontjának a születéstől visszafelé számított háromszázadik napot kell tekinteni; bizonyítani lehet, hogy a fogamzás korábbi vagy későbbi időpontban történt. A születés napja a határidőbe beleszámít.

2:3. § *[A magzat gyámja]*

- (1) A gyámhatóság - kérelemre vagy hivatalból - gyámot rendel a magzat részére, ha ez a magzat jogainak megóvása érdekében szükséges.
- (2) Gyám rendelését a magzat szülője, nagyszülője, az ügyész és a jegyző kérheti.

2:4. § *[A jogképesség megszűnése]*

A jogképesség a halállal szűnik meg.

II. CÍM

A HOLTNAK NYILVÁNÍTÁS

2:5. § *[A holtnak nyilvánítás]*

- (1) Az eltűnt személyt a bíróság kérelemre holtnak nyilvánítja, ha eltűnésétől öt év eltelt anélkül, hogy életben létére utaló bármilyen adat ismert volna.
- (2) A holtnak nyilvánított személyt az ellenkező bizonyításáig halottnak kell tekinteni.
- (3) A holtnak nyilvánítást az eltűnt személy közeli hozzátartozója, az ügyész, a gyámhatóság és az kérheti, akinek az eltűnt holtnak nyilvánítása jogi érdekét érinti.

2:6. § *[A halál időpontjának meghatározása]*

- (1) A bíróság a halál időpontját a körülmények mérlegelése alapján határozza meg.
- (2) Ha a körülmények mérlegelése nem vezet eredményre, a halál időpontja az eltűnést követő hónap tizenötödik napja.

2:7. § *[Változás a holtnak nyilvánítás alapjául vett körülményekben]*

- (1) Ha bebizonyosodik, hogy a holtnak nyilvánított a határozatban alapul vett időpontnál korábbi vagy későbbi időpontban tűnt el, de a holtnak nyilvánítás feltételei egyébként fennállnak, a bíróság a holtnak nyilvánító határozatot módosítja. A jogkövetkezmények a módosított határozat szerint alakulnak.

(2) Ha bebizonyosodik, hogy a holtnak nyilvánított a határozatban alapul vett időpontnál később tűnt el, és ezért a holtnak nyilvánítás feltételei nem állnak fenn, a bíróság a holtnak nyilvánító határozatot hatályon kívül helyezi, és az annak alapján beállott jogkövetkezmények semmiesek.

(3) A holtnak nyilvánító határozat módosítását és hatályon kívül helyezését ugyanazok kérhetik, mint a holtnak nyilvánítást.

(4) Ha a holtnak nyilvánított előkerül, a holtnak nyilvánító határozat hatálytalan, és az annak alapján beállott jogkövetkezmények semmiesek.

MÁSODIK RÉSZ

A CSELEKVŐKÉPESSÉG

III. CÍM

A CSELEKVŐKÉPESSÉG ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

2:8. § [A cselekvőképesség]

(1) Minden ember cselekvőképes, akinek cselekvőképességét e törvény vagy a bíróság gondnokság alá helyezést elrendelő ítélete nem korlátozza.

(2) Aki cselekvőképes, maga köthet szerződést vagy tehet más jognyilatkozatot.

(3) A cselekvőképességet korlátozó jognyilatkozat semmis.

2:9. § [A cselekvőképtelen állapot]

(1) Semmis annak a személynek a jognyilatkozata, aki a jognyilatkozat megtételekor olyan állapotban van, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzik.

(2) A cselekvőképtelen állapotban tett jognyilatkozat - a végintézkedés kivételével - a cselekvőképtelenség miatt nem semmis, ha tartalmából és megtételének körülményeiből arra lehet következtetni, hogy a jognyilatkozat megtétele a fél cselekvőképessége esetén is indokolt lett volna.

IV. CÍM

A KISKORÚSÁG MIATTI KORLÁTOZOTT CSELEKVŐKÉPESSÉG ÉS CSELEKVŐKÉPTELENSÉG

2:10. § [A kiskorúság]

(1) Kiskorú az, aki a tizenharmadik életévét nem töltötte be. A kiskorú a házasságkötéssel nagykorúvá válik.

(2) Ha a házasságot a bíróság a cselekvőképesség hiánya vagy a kiskorúság miatt szükséges gyámhatósági engedély hiánya miatt érvénytelennek nyilvánítja, a házasságkötéssel szerzett nagykorúság megszűnik.

(3) A házasságkötéssel megszerzett nagykorúságot a házasság megszűnése nem érinti.

2:11. § [A korlátozottan cselekvőképes kiskorú]

Korlátozottan cselekvőképes az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen.

2:12. § [A korlátozottan cselekvőképes kiskorú jognyilatkozata]

(1) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú jognyilatkozatának érvényességéhez - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - törvényes képviselőjének hozzájárulása szükséges. Ha a korlátozottan cselekvőképes kiskorú cselekvőképessé válik, maga dönt függő jognyilatkozatainak érvényességéről.

(2) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú a törvényes képviselőjének közreműködése nélkül

a) tehet olyan személyes jellegű jognyilatkozatot, amelyre jogszabály feljogosítja;

b) megkötheti a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körébe tartozó kisebb jelentőségű szerződéseket;

c) rendelkezhet munkával szerzett jövedelmével, annak erejéig kötelezettséget vállalhat;

d) köthet olyan szerződéseket, amelyekkel kizárólag előnyt szerez; és

e) ajándékozhat a szokásos mértékben.

(3) A törvényes képviselő a korlátozottan cselekvőképes kiskorúnak ígért vagy adott ingyenes juttatást a gyámhatóság engedélyével visszautasíthatja. Ha a gyámhatóság a törvényes képviselő visszautasító nyilatkozatát nem hagyja jóvá, a határozat a törvényes képviselő elfogadó nyilatkozatát pótolja.

(4) A törvényes képviselő a korlátozottan cselekvőképes kiskorú nevében maga is tehet jognyilatkozatot, kivéve azokat, amelyeknél jogszabály a korlátozottan cselekvőképes kiskorú saját nyilatkozatát kívánja meg, vagy amelyek a korlátozottan cselekvőképes kiskorú munkával szerzett jövedelmére vonatkoznak. A törvényes képviselőnek a kiskorú személyét és vagyonát érintő jognyilatkozata megtétele során a korlátozott cselekvőképességű kiskorú véleményét figyelembe kell vennie.

2:13. § [A cselekvőképtelen kiskorú]

Cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be.

2:14. § [A cselekvőképtelen kiskorú jognyilatkozata]

(1) A cselekvőképtelen kiskorú jognyilatkozata semmis; nevében a törvényes képviselője jár el.

(2) A cselekvőképtelenség miatt nem semmis a cselekvőképtelen kiskorú által kötött és teljesített csekély jelentőségű szerződés, amelynek megkötése a mindennapi életben tömegesen fordul elő, és különösebb megfontolást nem igényel.

(3) A törvényes képviselőnek a kiskorú személyét és vagyonát érintő jognyilatkozata megtétele során az ítélőképessége birtokában lévő cselekvőképtelen kiskorú véleményét - korának és érettségének megfelelően - figyelembe kell vennie.

2:15. § [A gyámhatóság jóváhagyása a kiskorú törvényes képviselőjének jognyilatkozatához]

(1) A kiskorú törvényes képviselőjének jognyilatkozata a gyámhatóság jóváhagyásával érvényes

a) a kiskorút megillető tartásról történő lemondás;

b) a kiskorút öröklési jogviszony alapján megillető jogra vagy őt terhelő kötelezettségre vonatkozó jognyilatkozat és a külön is visszautasítható vagyontárgyak öröklésének visszautasítása;

c) a kiskorú nem tehermentes ingatlanszerzése, ingatlana tulajdonjogának átruházása vagy megterhelése;

d) a kiskorú gyámhatóságnak átadott vagyonáról való rendelkezés; vagy

e) a kiskorú jogszabályban meghatározott összeget meghaladó értékű vagyontárgyáról való rendelkezés esetén.

(2) Nincs szükség a gyámhatóság jóváhagyására, ha a kiskorú ingatlanvagyonának megterhelésére az ingatlan ellenérték nélküli megszerzésével egyidejűleg, az ingyenes juttatást nyújtó személy javára történő haszonélvezet alapításával kerül sor.

(3) Nincs szükség a gyámhatóság jóváhagyására, ha a jognyilatkozat érvényességét bírósági vagy közjegyzői eljárásban elbírálták.

2:16. § [A kiskorú ellenérték nélküli kötelezettségvállalása]

Semmis a kiskorú törvényes képviselőjének olyan jognyilatkozata, amellyel - a kiskorú vagyona terhére - ajándékoz, idegen kötelezettségért megfelelő ellenérték nélkül kötelezettséget vállal, vagy amellyel jogokról ellenérték nélkül lemond. Ezt a rendelkezést megfelelően alkalmazni kell a törvényes képviselőnek a korlátozottan cselekvőképes kiskorú jognyilatkozatához való hozzájárulására is.

2:17. § [A kiskorú jognyilatkozatának relatív semmissége]

A kiskorúság miatti korlátozott cselekvőképességen vagy cselekvőképtelenségen alapuló semmisségre annak érdekében lehet hivatkozni, akinek cselekvőképessége korlátozott vagy hiányzik.

2:18. § [A kiskorú cselekvőképességének korlátozása gondnokság alá helyezéssel]

(1) A bíróság a kiskorút a tizenhetedik életévének betöltése után a nagykorúakra irányadó szabályok szerint cselekvőképességet részlegesen vagy teljesen korlátozó gondnokság alá helyezheti.

(2) A gondnokság alá helyezést a kiskorú törvényes képviselője is kérheti.

(3) Ha a bíróság kiskorút helyez a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá, a gondnokság hatálya a nagykorúság elérésével áll be, de a kiskorú már az ítélet jogerőre emelkedésével cselekvőképtelenné válik.

V. CÍM

A NAGYKORÚ CSELEKVŐKÉPESSÉGÉNEK KORLÁTOZÁSA

2:19. § [A cselekvőképesség részleges korlátozása]

(1) Cselekvőképességében részlegesen korlátozott az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett.

(2) A bíróság cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá azt a nagykorút helyezi, akinek ügyei viteléhez szükséges belátási képessége - mentális zavara következtében - tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, és emiatt - egyéni körülményeire, valamint családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel - meghatározott ügycsoportban gondnokság alá helyezése indokolt.

(3) A cselekvőképességet részlegesen korlátozó ítéletben a bíróságnak meg kell határoznia azokat a személyi, illetve vagyoni jellegű ügycsoportokat, amelyekben a cselekvőképességet korlátozza.

(4) A cselekvőképesség részlegesen sem korlátozható, ha az érintett személy jogainak védelme a cselekvőképességet nem érintő más módon biztosítható.

(5) A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy minden olyan ügyben önállóan tehet érvényes jognyilatkozatot, amely nem tartozik abba az ügycsoportba, amelyben cselekvőképességét a bíróság korlátozta.

2:20. § [A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy jognyilatkozata]

(1) A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személynek a bíróság ítéletében meghatározott ügycsoportokra vonatkozó jognyilatkozatának érvényességéhez gondnokának hozzájárulása szükséges. Ha a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy cselekvőképessé válik, maga dönt függő jognyilatkozatainak érvényességéről.

(2) A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy és gondnoka közötti vitában a gyámhatóság dönt.

(3) A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy a bíróság ítéletében meghatározott ügycsoportok tekintetében a gondnoka hozzájárulása nélkül

- a) tehet olyan személyes jellegű jognyilatkozatot, amelyre jogszabály feljogosítja;
- b) megkötheti a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körébe tartozó kisebb jelentőségű szerződéseket;
- c) rendelkezhet jövedelme bíróság által meghatározott hányadával; annak erejéig kötelezettséget is vállalhat;
- d) köthet olyan szerződéseket, amelyekkel kizárólag előnyt szerez; és
- e) ajándékozhat a szokásos mértékben.

(4) Ha a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy érdekeinek védelme, károsodástól való megóvása azonnali intézkedést igényel, a gondnok a hozzájárulását igénylő ügyekben önállóan eljárhat, az érintett személy helyett jognyilatkozatot tehet. Erről a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személyt és a gyámhatóságot késedelem nélkül tájékoztatnia kell.

2:21. § [A cselekvőképesség teljes korlátozása]

(1) Cselekvőképtelen az a nagykorú, akit a bíróság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezett.

(2) A bíróság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá azt a nagykorút helyezi, akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége - mentális zavara következtében - tartósan, teljeskörűen hiányzik, és emiatt - egyéni körülményeire, valamint családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel - gondnokság alá helyezése indokolt.

(3) A bíróság a cselekvőképességet abban az esetben korlátozhatja teljesen, ha az érintett személy jogainak védelme a cselekvőképességet nem érintő módon vagy a cselekvőképesség részleges korlátozásával nem biztosítható.

2:22. § [A cselekvőképtelen nagykorú jognyilatkozata]

(1) A cselekvőképtelen nagykorú jognyilatkozata semmis, nevében gondnoka jár el.

(2) A cselekvőképtelenség miatt nem semmis a cselekvőképtelen nagykorú által kötött és teljesített csekély jelentőségű szerződés, amelynek megkötése a mindennapi életben tömegesen fordul elő és különösebb megfontolást nem igényel.

(3) A gondnoknak a véleménynyilvánításra képes cselekvőképtelen nagykorú kívánságát az őt érintő jognyilatkozata megtétele előtt meg kell hallgatnia és lehetőség szerint figyelembe kell vennie.

2:23. § [A gyámhatóság jóváhagyásának szükségessége]

(1) A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy és gondnoka jognyilatkozatának, továbbá a cselekvőképtelen nagykorú gondnoka jognyilatkozatának érvényességéhez a gyámhatóság jóváhagyása szükséges, ha a jognyilatkozat a cselekvőképességében részlegesen korlátozott vagy cselekvőképtelen nagykorú

- a) tartására;
- b) öröklési jogviszony alapján őt megillető jogára vagy terhelő kötelezettségére;
- c) nem tehermentes ingatlanszerzésére, ingatlana tulajdonjogának átruházására vagy bármely módon történő megterhelésére;
- d) gyámhatóságnak átadott vagyonára; vagy
- e) a gondnokot kirendelő határozatban megállapított összeget meghaladó értékű vagyontárgyára vonatkozik.

(2) A cselekvőképességében a vagyoni ügyeit érintően korlátozott személy és a gondnoka közös kérelmére a gyámhatóság kivételesen indokolt esetben hozzájárulhat az érintett személy vagyona terhére

- a) az érintett személy leszármazója önálló háztartásának alapításához, fenntartásához vagy más fontos célja eléréséhez, ha a támogatás mértéke a leszármazó - a hozzájárulás időpontjában fennálló állapot és érték szerinti - törvényes örökrésének felét nem haladja meg; vagy
- b) ingyenes juttatáshoz, jogokról ellenérték nélküli lemondáshoz vagy közcélra történő

felajánláshoz, ha a jogügylet az érintett személy megélhetését nem veszélyezteti.

(3) A gyámhatóság kivételesen indokolt esetben hozzájárulhat a cselekvőképtelen nagykorú gondnoka kérelmére az érintett személy leszármazója önálló háztartásának alapításához, fenntartásához vagy más fontos célja eléréséhez az érintett személy vagyona terhére, ha a támogatás mértéke a leszármazó - a hozzájárulás időpontjában fennálló állapot és érték szerinti - törvényes örökrészének felét nem haladja meg.

(4) Nincs szükség a gyámhatóság jóváhagyására, ha a cselekvőképességében részlegesen korlátozott vagy cselekvőképtelen nagykorú ingatlanulajdonának megterhelésére az ingatlan ellenérték nélküli megszerzésével egyidejűleg, az ingyenes juttatást nyújtó személy javára történő haszonélvezet alapításával kerül sor.

(5) Nincs szükség a gyámhatóság jóváhagyására, ha a jognyilatkozat érvényességét bírósági vagy közjegyzői eljárásban elbírálták.

2:24. § *[A cselekvőképességében részlegesen korlátozott és a cselekvőképtelen nagykorú jognyilatkozatának relatív semmissége]*

A cselekvőképesség részleges korlátozásán és a cselekvőképtelenségen alapuló semmisségre annak érdekében lehet hivatkozni, aki a cselekvőképességében részlegesen korlátozott vagy cselekvőképtelen.

VI. CÍM

A GONDNOKSÁG ALÁ HELYEZÉSI ELJÁRÁST MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK

2:25. §² *[A zárlat elrendelése és a zárgondnokrendelés]*

Ha cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezés látszik indokoltnak, és az érintett személy vagyonának védelme sürgős intézkedést igényel, a gyámhatóság a vagyona vagy annak egy részére zárlatot rendel el, és ezzel egyidejűleg zárgondnokot rendel ki.

2:26. § *[Az ideiglenes gondnokrendelés]*

(1)³ Azonnali intézkedést igénylő esetben a gyámhatóság ideiglenes gondnokot rendelhet annak a nagykorúnak, akinek a cselekvőképességét érintő gondnokság alá helyezése látszik indokoltnak, és személyének vagy vagyonának védelme zárlat elrendelésével vagy más módon nem lehetséges.

(2) A gyámhatóság az ideiglenes gondnokot kirendelő határozatában megjelöli, hogy az ideiglenes gondnok mely ügyekben vagy ügycsoportokban jogosult jognyilatkozatot tenni.

(3) Az ideiglenes gondnok tevékenységére egyebekben a gondnokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

2:27. § *[A zárlatra és az ideiglenes gondnokrendelésre vonatkozó közös szabályok]*

(1) A gyámhatóságnak a zárlat elrendelését vagy az ideiglenes gondnokrendelést követő nyolc napon belül a gondnokság alá helyezési pert meg kell indítania. A bíróságnak legkésőbb a keresetindítástól számított harminc napon belül a zárlatot vagy az ideiglenes gondnokrendelést hivatalból felül kell vizsgálnia.

(2) A zárlat megszüntetéséről és a zárgondnok vagy az ideiglenes gondnok felmentéséről legkésőbb a gondnokot kirendelő határozatban rendelkezni kell.

VII. CÍM

² Módosította: 2019. évi CX. törvény 84. § (3) a).

³ Módosította: 2019. évi CX. törvény 84. § (3) b).

A GONDNOKSÁG ALÁ HELYEZÉS

2:28. § *[A gondnokság alá helyezés kezdeményezése]*

(1) A gondnokság alá helyezést a bíróságtól

- a) a nagykorú együtt élő házastársa, élettársa, egyenesági rokona, testvére;
- b) a kiskorú törvényes képviselője;
- c) a gyámhatóság; és
- d) az ügyész

kérheti.

(2) Ha a gondnokság alá helyezés szükségességéről a gyámhatóság tudomást szerez, a gondnokság alá helyezési eljárást meg kell indítania, ha ezt az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott személyek a gyámhatóságnak a keresetindítás szükségességéről való tájékoztatását követő hatvan napon belül nem teszik meg.

2:29. § *[A gondnokság alá helyezés kötelező felülvizsgálata]*

(1) A bíróságnak a cselekvőképesség korlátozását elrendelő, azt fenntartó vagy módosító ítéletében rendelkeznie kell a gondnokság alá helyezés kötelező felülvizsgálata iránti eljárás megindításának időpontjáról, amely

- a) a cselekvőképesség részleges korlátozása esetén nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított öt év;
- b) a cselekvőképesség teljes korlátozása esetén nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tíz év.

(2) A felülvizsgálati eljárást a gyámhatóságnak hivatalból kell megindítania. A kereseti kérelem a cselekvőképességet részlegesen vagy teljesen korlátozó gondnokság alá helyezés megszüntetésére, annak hatályában való fenntartására, a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokságra változtatására, a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezésre történő módosítására, vagy cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság esetén a korlátozással érintett ügycsoportok módosítására irányulhat.

2:30. § *[A gondnokság alá helyezés megszüntetése vagy módosítása]*

(1) A cselekvőképességet érintő gondnokságot a bíróság megszünteti, ha elrendelésének oka már nem áll fenn.

(2) A gondnokság alá helyezés megszüntetését a bíróságtól

- a) a gondnokolt;
- b) a gondnokolt együtt élő házastársa, élettársa, egyenesági rokona, testvére;
- c) a gondnok;
- d) a gyámhatóság; vagy
- e) az ügyész

kérheti.

(3) A (2) bekezdésben felsoroltak a gondnokság alá helyezés módosítását is kérhetik. Ennek keretében kérhetik a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokságra változtatását, a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezésre történő módosítását vagy a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság esetén a gondnokolt által önállóan nem gyakorolható ügycsoportok módosítását.

(4) A gondnokság alá helyezés megszüntetésére vagy módosítására irányuló per megindításának a gondnokság alá helyezés kötelező felülvizsgálatának időpontját megelőzően is helye van.

VIII. CÍM

A GONDNOKRENDELÉS; A GONDNOK JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI

2:31. § [A gondnokrendelés]

(1) A bíróság által gondnokság alá helyezett személy részére a gondnokot a gyámhatóság rendeli ki. Gondnok lehet minden cselekvőképes személy, aki a gondnoki tisztséget vállalja.

(2) Nem lehet gondnokul rendelni azt,

a) akit a gondnokság alá helyezett személy előzetes jognyilatkozatában kizárt a gondnokul jelölhető személyek közül vagy akinek személye ellen egyéb módon kifejezetten tiltakozik; vagy

b) akinek gondnokul rendelése a gondnokság alá helyezett személy érdekeivel ellentétes.

(3) Gondnokul - ha ez az érdekeivel kifejezetten nem ellentétes - a gondnokság alá helyezett személy által az előzetes jognyilatkozatában megjelölt vagy a gondnok kirendelése iránti eljárásban az érintett által megnevezett személyt kell kirendelni. Ha ez nem lehetséges, elsősorban a gondnokság alá helyezett személlyel együtt élő házastársat, élettársat kell gondnokul kirendelni. Ha az érintettnek nincs ilyen hozzátartozója, vagy a házastárs, az élettárs kirendelése veszélyeztetné a gondnokság alá helyezett személy érdekeit, a gyámhatóság gondnokul olyan személyt rendel ki, aki a gondnokság ellátására az összes körülmény figyelembevételével alkalmas.

(4) A gondnok rendelésénél az arra alkalmas személyek közül előnyben kell részesíteni a szülőket vagy a szülők által a haláluk esetére közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személyt, ilyenek hiányában azokat a hozzátartozókat, akik szükség esetén a személyes gondoskodást is el tudják látni.

(5) Ha a gondnok a (3)-(4) bekezdésben foglaltak alapján nem rendelhető ki, a gondnokság alá helyezett személy számára hivatásos gondnokot kell rendelni. Hivatásos gondnok az a büntetlen előéletű személy lehet, aki a hivatásos gondnokra vonatkozó képesítési előírásoknak megfelel. Hivatásos gondnokul mentális zavarban szenvedő személyekkel foglalkozó jogi személy is kirendelhető; a jogi személy köteles megjelölni azt a személyt, aki a gondnoki teendőket személyében ellátja. A kijelölt személynek meg kell felelnie a hivatásos gondnokra vonatkozó képesítési előírásoknak.

2:32. § [Többes és helyettes gondnokrendelés]

(1) A gondnokság alá helyezett személy részére kivételesen több gondnok is rendelhető. Többes gondnokrendelésre kerülhet sor, ha

a) a gondnokság alá helyezett személy mindkét szülője vagy két közeli hozzátartozója vállalja a gondnokságot; vagy

b) a gondnokság alá helyezett személy vagyona vagy vagyona meghatározott részének kezelése vagy egyes más ügyeinek intézése külön szakértelmet igényel.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a gyámhatóság a gondnokok közös kérelmére meghatározza a feladatkörük megosztását. Ennek hiányában a gondnokok jogköre azonos; együttesen és önállóan is eljárhatnak.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a gyámhatóság meghatározza a gondnokok feladatkörének megosztását.

(4) A távol levő vagy más okból akadályozott gondnok mellé a gyámhatóság a gondnokolt részére szükség szerint helyettes gondnokot is rendelhet. A helyettes gondnok az azonnali intézkedést igénylő ügyekben járhat el.

2:33. § [A gondnoki tisztség megszűnése]

(1) A gyámhatóság a gondnokot a tisztségéből felmenti, ha

a) a gondnokság alá helyezést a bíróság megszüntette;

b) a gondnokolt meghalt;

c) a gondnok fontos okból a felmentését kéri; vagy

d) utóbb keletkezik olyan kizáró ok, amely a gondnok kirendelésének akadályát jelentette volna.

(2) A gyámhatóság a gondnokot a tisztségéből elmozdítja, ha a gondnok

a) a kötelezettségét nem teljesíti;
b) nem az előzetes jognyilatkozatban foglaltak szerint jár el; vagy
c) egyéb olyan cselekményt követ el, amellyel a gondnokolt érdekeit súlyosan sérti vagy veszélyezteti.

(3) Azonnali intézkedést igénylő esetben a gyámhatóság a gondnokot az elmozdítást megelőzően a tisztségéből felfüggeszti.

2:34. § [A gondnok tevékenysége]

(1) A gondnok a cselekvőképesség teljes korlátozása esetén vagy azon ügycsoportok tekintetében, amelyekben a bíróság a cselekvőképességet részlegesen korlátozta, a gondnokolt törvényes képviselője.

(2) A gondnok a gondnokolt vagyonának kezelésére akkor jogosult, ha a bíróság az érintett személy cselekvőképességét teljesen vagy a jövedelméről vagy a vagyonáról való rendelkezésben korlátozta.

(3) A gondnok indokolt esetben - vállalása szerint - a gondnokolt gondozását is ellátja.

(4) Ha a gondnokolt előzetes jognyilatkozatában meghatározta, hogy a cselekvőképességének korlátozása esetén a gondnoka egyes személyes és vagyoni ügyeiben miként járjon el, a gondnoknak a feladatait ennek figyelembevételével kell ellátnia.

(5) Ha a gondnok a jogkörét túllépve jár el, jognyilatkozata harmadik személlyel szemben hatályos, de köteles a gondnokoltnak okozott kárt a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint megtéríteni.

2:35. § [A gondnok vagyonkezelése]

(1) A gondnok vagyonkezelésének a gondnokolt érdekeit kell szolgálnia.

(2) A cselekvőképesség teljes vagy a vagyoni ügyekre vonatkozó részleges korlátozása esetén a gondnok a gyámhatóság felhívására köteles a gondnokolt vagyontárgyait a gyámhatóságnak átadni, ha azokat a folyó kiadásokra nem kell készen tartania. A gyámhatóságnak átadott vagyonnal való rendelkezéshez a gyámhatóság jóváhagyása szükséges.

2:36. § [A gondnok tevékenységének felügyelete]

(1) A gondnok tevékenységét a gyámhatóság felügyeli.

(2) A gondnok a működéséről és a gondnokolt állapotáról a gyámhatóság felhívására bármikor, egyébként az éves számadással együtt köteles beszámolni a gyámhatóságnak.

(3) A gondnokolt jogosult a gondnok működéséről és a gondnokolt vagyonáról vezetett nyilvántartásokba betekinteni, és azokról másolatot készíteni.

2:37. § [Számadás a gondnok vagyonkezeléséről]

(1) A gondnok a vagyon kezeléséről évente köteles számadást készíteni a gyámhatóságnak. Ha a gondnok a gondnokolt közeli hozzátartozója, a gyámhatóság a rendes számadási kötelezettség alól felmentést adhat, és egyszerűsített számadást engedélyezhet.

(2) A hivatásos gondnok kivételével nem köteles a gondnok rendes vagy egyszerűsített éves számadásra, ha a gondnokoltnak nincs vagyona, és jövedelme nem haladja meg a jogszabályban meghatározott mértéket.

(3) A gyámhatóság a gondnokot indokolt esetben eseti számadásra kötelezheti. Eseti számadás előírásának a gondnokolt kérésére is helye lehet.

(4) A gondnok a tisztségének megszűnését követő tizenöt napon belül köteles a gyámhatóságnak az általa kezelt vagyonról végszámadást előterjeszteni. Ha a gondnoki tisztség azért szűnik meg, mert a bíróság a gondnokság alá helyezést vagy a vagyoni ügyek tekintetében a cselekvőképesség korlátozását megszüntette, a gondnok annak tartozik végszámadással, aki a továbbiakban a vagyon felett rendelkezni jogosult.

(5) A gondnokkal szemben számadási kötelezettsége alapján támasztható követelések a gondnokot a vagyonkezelés alól felmentő határozat közlésétől számított egy év alatt évülnek el. Ha

a követelés alapjául szolgáló ok később jutott az érdekelt tudomására, a határidőt a tudomásszerzéstől kell számítani, ha a követelés még nem évült el.

IX. CÍM

A CSELEKVŐKÉPESSÉGET NEM ÉRINTŐ TÁMOGATOTT DÖNTÉSHOZATAL

2:38. § [A támogató kirendelése]

(1) A gyámhatóság az egyes ügyei intézésében, döntései meghozatalában belátási képességének kisebb mértékű csökkenése miatt segítségre szoruló nagykorú számára, annak kérelmére - cselekvőképessége korlátozásának elkerülése érdekében - támogató kirendeléséről határoz.

(2) Ha a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezési perben a bíróság úgy ítéli meg, hogy a cselekvőképesség részleges korlátozása sem indokolt, de az érintett személy meghatározott ügyei intézésében belátási képességének kisebb mértékű csökkenése miatt segítségre szorul, a gondnokság alá helyezés iránti keresetet elutasítja, és határozatát közli a gyámhatósággal. A támogatót a bíróság határozata alapján az érintettel egyetértésben a gyámhatóság rendeli ki.

(3) A támogató kirendelése a nagykorú cselekvőképességét nem érinti.

X. CÍM

RENDELKEZÉS A CSELEKVŐKÉPESSÉG JÖVŐBELI KORLÁTOZÁSA ESETÉRE

2:39. § [Az előzetes jognyilatkozat]

(1) Nagykorú cselekvőképes személy cselekvőképességének jövőbeli részleges vagy teljes korlátozása esetére közokiratban, ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban vagy gyámhatóság előtt személyesen előzetes jognyilatkozatot tehet.

(2) A nyilatkozatot tevő személy az előzetes jognyilatkozatban

a) megnevezheti azt az egy vagy több személyt, akit gondnokául rendelni javasol;

b) kizárhat egy vagy több személyt a gondnokok köréből; és

c) meghatározhatja, hogy egyes személyes és vagyoni ügyeiben a gondnok milyen módon járjon el.

(3) Az előzetes jognyilatkozatot be kell jegyezni az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásába. Az előzetes jognyilatkozat nyilvántartásba való bejegyzésének elmaradása az előzetes jognyilatkozat érvényességét nem érinti.

(4) Az előzetes jognyilatkozat megtételére vonatkozó rendelkezéseket a jognyilatkozat módosítására és visszavonására megfelelően alkalmazni kell. A visszavont előzetes jognyilatkozatot a nyilvántartásból törölni kell.

2:40. § [Az előzetes jognyilatkozat hatályossá válása]

(1) A bíróság a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyező határozatában elrendeli az előzetes jognyilatkozat alkalmazását, kivéve, ha

a) az előzetes jognyilatkozatban foglaltak teljesítése a gondnokság alá helyezett személy érdekeivel kifejezetten ellentétes; vagy

b) a nagykorú személy által gondnokként megnevezett személy az előzetes jognyilatkozatban foglaltak teljesítését nem vállalja, vagy vele szemben jogszabályban meghatározott kizáró ok áll fenn.

(2) Ha az előzetes jognyilatkozat több rendelkezése közül valamelyik nem alkalmazható, ez a többi rendelkezés alkalmazását nem érinti.

(3) A gyámhatóság a gondnok kirendelése és tevékenységének meghatározása során az előzetes jognyilatkozatban foglaltak figyelembevételével jár el.

2:41. § [Az előzetes jognyilatkozat felülvizsgálata]

Ha a körülmények az előzetes jognyilatkozatot tevő személy cselekvőképességének korlátozását követően úgy változtak meg, hogy az előzetes jognyilatkozatban foglaltak teljesítése a gondnokolt érdekével ellentétes lenne, a bíróságtól a rendelkezés alkalmazásának mellőzését a gondnokolt, a gondnok, a gyámhatóság és az ügyész kérheti.

HARMADIK RÉSZ

SZEMÉLYISÉGI JOGOK

XI. CÍM

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK ÉS EGYES SZEMÉLYISÉGI JOGOK

2:42. § [A személyiségi jogok általános védelme]

(1)⁴ Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.

(2) Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

(3) Nem sért személyiségi jogot az a magatartás, amelyhez az érintett hozzájárult.

2:43. § [Nevesített személyiségi jogok]

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

- a) az élet, a testi épség és az egészség megsértése;
- b) a személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás megsértése;
- c) a személy hátrányos megkülönböztetése;
- d) a becsület és a jóhírnév megsértése;
- e) a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése;
- f) a névviseléshez való jog megsértése;
- g) a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.

2:44. §⁵ [Közéleti szereplő személyiségi jogának védelme]

(1) A közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja; azonban az nem járhat a magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

(2) A közéleti szereplőt a közügyek szabad vitatásának körén kívül eső közléssel vagy magatartással szemben a nem közéleti szereplővel azonos védelem illeti meg.

(3) Nem minősül közügynek a közéleti szereplő magán- vagy családi életével kapcsolatos tevékenység, illetve adat.

⁴ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 1. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

⁵ Megállapította: 2018. évi LIII. törvény 16. §. Hatályos: 2018. VIII. 1-től.

2:45. § [A becsülethez és jóhírnévhez való jog]

(1) A becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás.

(2) A jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

2:46. § [A magántitokhoz való jog]

(1)⁶ A magántitok védelme kiterjed különösen a levéltitok és hivatásbeli titok oltalmára.

(2) A magántitok megsértését jelenti különösen a magántitok jogosulatlan megszerzése és felhasználása, nyilvánosságra hozatala vagy illetéktelen személlyel való közlése.

2:47. §⁷

2:48. § [A képmáshoz és a hangfelvételhez való jog]

(1) Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.

(2) Nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén.

2:49. § [Névviseléshez való jog]

(1) Irodalmi, művészeti, tudományos vagy közéleti szerepléssel járó tevékenységet felvett névvel is lehet folytatni, ha ez nem jár mások lényeges jogi érdekének sérelmével.

(2) Ha az irodalmi, művészeti, tudományos vagy közéleti szerepléssel járó tevékenységet folytató személy neve összetéveszthető a már korábban is hasonló tevékenységet folytató személy nevével, az érintett személy kérelmére a név - e tevékenység gyakorlása során - megkülönböztető toldással vagy elhagyással használható.

2:50. § [Kegyeleti jog]

(1) Meghalt ember emlékének megsértése miatt bírósághoz fordulhat a hozzátartozó vagy az, akit az elhunyt végrendeleti juttatásban részesített.

(2) A kegyeleti jogsértéssel elért vagyoni előny átengedését bármelyik örökös kérheti. Több örökös esetén az elvont vagyoni előny az örökösöket a hagyatékából való részesedésük arányában illeti meg.

XII. CÍM

A SZEMÉLYISÉGI JOGOK MEGSÉRTÉSÉNEK SZANKCIÓI

2:51. § [Felróhatóságtól független szankciók]

(1) Akit személyiségi jogában megsértének, a jogsértés ténye alapján - az elévülési időn belül - az eset körülményeihez képest követelheti

a) a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

b) a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;

c) azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot;

d) a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását;

e) azt, hogy a jogsértő vagy jogutódja a jogsértéssel elért vagyoni előnyt engedje át javára a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint.

⁶ Módosította: 2018. évi LIV. törvény 35. § (1) a).

⁷ Hatályon kívül helyezte: 2018. évi LIV. törvény 35. § (2). Hatálytalan: 2018. VIII. 8-tól.

(2) Ha közigazgatási jogkörben eljáró személy sért személyiségi jogot, az (1) bekezdésben foglalt szankciókat a közhatalmi jogkört gyakorló jogi személlyel szemben kell érvényesíteni. Ha a közhatalmi jogkör gyakorlója nem jogi személy, a szankciókat azzal a jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szervvel szemben kell érvényesíteni, amelynek keretében az eljáró közigazgatási szerv működik.

(3)⁸ Ha bírósági vagy ügyészségi jogkörben eljáró személy sért személyiségi jogot, az (1) bekezdésben foglalt szankciókat bírósági jogkörben eljáró személy esetén a bírósággal, ügyészségi jogkörben eljáró személy esetén a Legfőbb Ügyészséggel szemben kell érvényesíteni. Ha az eljáró bíróság nem jogi személy, az igényt azzal a bírósággal szemben kell érvényesíteni, amelynek elnöke a nem jogi személy bíróság bírái tekintetében az általános munkáltatói jogkört gyakorolja.

2:52. § [Sérelemdíj]

(1) Akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

(2) A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

(3) A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

2:53. § [Kártérítési felelősség]

Aki személyiségi jogainak megsértéséből eredően kárt szenved, a jogellenesen okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti a jogsértőtől kárának megtérítését.

2:54. § [A személyiségi jogok érvényesítése]

(1) A személyiségi jogokat személyesen lehet érvényesíteni.

(2) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy a személyiségi jogai védelmében önállóan felléphet. A cselekvőképtelen személyiségi jogainak védelmében törvényes képviselője léphet fel.

(3) Az ismeretlen helyen távollévő személyiségi jogának védelmében a hozzátartozója vagy gondnoka léphet fel.

(4) Ha a személyiségi jog megsértése közérdekbe ütközik, a jogosult hozzájárulásával az ügyész keresetet indíthat, és érvényesítheti a jogsértés felróhatóságtól független szankcióit. Az ügyész keresete alapján a jogsértéssel elért vagyoni előnyt közérdekű célra kell átengedni. E bekezdést az (5) bekezdésben foglalt jogsértés esetén azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az ügyész a jogosult hozzájárulása nélkül is - az elévülési időn belül - keresetet indíthat.

(5) A közösség bármely tagja jogosult a személyisége lényeges vonásának minősülő, a magyar nemzethez, illetve valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséghez tartozásával összefüggésben a közösséget nagy nyilvánosság előtt súlyosan sértő vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó jogsérelem esetén a jogsértés megtörténtétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül személyiségi jogát érvényesíteni. A közösség bármely tagja a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésének kivételével a személyiségi jogok megsértésének valamennyi szankcióját érvényesítheti.

NEGYEDIK RÉSZ

SZERZŐI JOG ÉS IPARJOGVÉDELME

⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 184. § szerinti szöveggel lép hatályba.

2:55. §⁹ [Kiegészítő alkalmazás]

E törvényt kell alkalmazni a hatálya alá tartozó olyan kérdésekben, amelyeket a szerzői jogról és az iparjogvédelemről, valamint az üzleti titok védelméről rendelkező törvények nem szabályoznak.

HARMADIK KÖNYV

A JOGI SZEMÉLY

ELSŐ RÉSZ

A JOGI SZEMÉLY ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

I. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3:1. § [A jogi személy jogképessége]

(1) A jogi személy jogképes: jogai és kötelezettségei lehetnek.

(2) A jogi személy jogképessége kiterjed minden olyan jogra és kötelezettségre, amely jellegénél fogva nem csupán az emberhez fűződhet.

(3) A jogi személy személyhez fűződő jogaira a személyiségi jogokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, kivéve, ha a védelem jellegénél fogva csupán az embert illelheti meg.

(4) A jogi személy törvényben meghatározott típusban, törvény által nem tiltott tevékenység folytatására és cél elérése érdekében alapítható és működtethető; az e rendelkezésbe ütköző létesítő okirat semmis.

(5) A jogi személynek saját névvel, székhellyel, tagjaitól, illetve alapítójától elkülönített vagyonnal, valamint az ügyvezetését és képviselését ellátó szervezettel kell rendelkeznie.

3:2. § [Helytállás a jogi személy tartozásaiért]

(1) A jogi személy kötelezettségeiért saját vagyonával köteles helytállni; a jogi személy tagjai és alapítója a jogi személy tartozásaiért nem felelnek.

(2) Ha a jogi személy tagja vagy alapítója korlátozott felelősségével visszaélt, és emiatt a jogi személy jogutód nélküli megszűnésekor kielégítetlen hitelezői követelések maradtak fenn, e tartozásokért a tag vagy az alapító korlátlanul köteles helytállni.

3:3. § [A jogi személyek általános szabályainak alkalmazása]

(1) A jogi személy általános szabályait kell alkalmazni, ha e törvény az egyes jogi személy típusokkal kapcsolatban eltérően nem rendelkezik.

(2) A jogi személy általános szabályait megfelelően alkalmazni kell az e törvényben nem szabályozott típusú jogi személyre.

(3) Ha jogszabály nem jogi személy szervezeteket polgári jogi jogalanyisággal ruház fel, e jogalanyokra a jogi személyek általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

II. CÍM

⁹ Módosította: 2018. évi LIV. törvény 35. § (1) b).

A JOGI SZEMÉLY LÉTESÍTÉSE

I. Fejezet

A létesítés szabadsága

3:4. § [A jogi személy létrehozásának szabadsága]

(1) A jogi személy létrehozásáról a személyek szerződésben, alapító okiratban vagy alapszabályban (a továbbiakban együtt: létesítő okirat) szabadon rendelkezhetnek, a jogi személy szervezetét és működési szabályait maguk állapíthatják meg.

(2) A jogi személy tagjai, illetve alapítói az egymás közötti és a jogi személyhez fűződő viszonyuk, valamint a jogi személy szervezetének és működésének szabályozása során a létesítő okiratban - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - eltérhetnek e törvénynek a jogi személyekre vonatkozó szabályaitól.

(3) A jogi személy tagjai, illetve alapítói nem térhetnek el az e törvényben foglaltaktól, ha

a) az eltérést e törvény tiltja; vagy

b) az eltérés a jogi személy hitelezőinek, munkavállalóinak vagy a tagok kisebbségének jogait nyilvánvalóan sérti, vagy a jogi személyek törvényes működése feletti felügyelet érvényesülését akadályozza.

(4) A jogi személy a jogi személy típusnak megfelelő létesítő okiratán alapuló bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre. A jogi személy nyilvántartásba való bejegyzését a nyilvántartó bíróság jogszabályban meghatározott okból tagadhatja meg.

(5) A jogi személy határozott vagy határozatlan időre jöhet létre. Ha a létesítő okirat a jogi személy fennállásának időtartamáról nem rendelkezik, a jogi személy határozatlan időre jön létre.

II. Fejezet

A létesítő okirat

3:5. § [A létesítő okirat tartalma]

A jogi személy létesítő okiratában a jogi személy létesítésére irányuló akarat kifejezésén túl meg kell határozni

a) a jogi személy nevét;

b) a jogi személy székhelyét;

c) a jogi személy célját vagy fő tevékenységét;

d) a jogi személyt létesítő személy vagy személyek nevét, valamint azok lakóhelyét vagy székhelyét;

e) a jogi személy részére teljesítendő vagyoni hozzájárulásokat, azok értékét, továbbá a vagyon rendelkezésre bocsátásának módját és idejét; és

f) a jogi személy első vezető tisztségviselőjét.

3:6. § [A jogi személy neve]

(1) A jogi személy nevének olyan mértékben kell különböznie a korábban nyilvántartásba vett más jogi személy elnevezésétől, hogy azzal ne legyen összetéveszthető. Ha több jogi személy nyilvántartásba vételét kéri azonos vagy összetéveszthető név alatt, a név viselésének joga azt illeti meg, aki kérelmét elsőként nyújtotta be.

(2) A jogi személy neve nem kelthet a valósággal ellentétes látszatot. A jogi személy típusára

vagy formájára vonatkozó elnevezést a jogi személy nevében fel kell tüntetni.

(3) A jogi személy nevében a jogi személy típusát, ha a név a jogi személy tevékenységét is tartalmazza, akkor a tevékenységet is magyar nyelven, a magyar helyesírás követelményeinek megfelelően kell feltüntetni.

3:7. § [A jogi személy székhelye]

A jogi személy székhelye a jogi személy bejegyzett irodája, ahol a jogi személynek biztosítania kell a részére címzett jognyilatkozatok fogadását és a jogi személy jogszabályban meghatározott iratainak elérhetőségét.

3:8. § [A jogi személy tevékenysége]

A jogi személy minden olyan tevékenységet folytathat, amelyet jogszabály nem tilt vagy nem korlátoz.

3:9. § [A vagyoni hozzájárulás kötelezettsége]

(1) A jogi személy alapítója vagy tagja a jogi személy alapításakor vagy a tagsági jogok keletkezésének más eseteiben köteles a jogi személy részére vagyoni hozzájárulást teljesíteni. A jogi személy részére teljesített vagyoni hozzájárulást vagy annak értékét nem lehet visszakövetelni.

(2) Ha a jogi személy alapítója vagy tagja nem köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni, a jogi személy tartozásaiért a jogi személy tagja, tagság nélküli jogi személy esetén az alapítói jogok gyakorlója köteles helytállni. Ha a helytállási kötelezettség több személyt terhel, kötelezettségük egyetemleges.

3:10. § [A vagyoni hozzájárulás tárgya és mértéke]

(1) Az alapító vagy a tag által a jogi személy rendelkezésére bocsátott vagyon pénzből és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásból állhat.

(2) Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként az alapító vagy a tag dolog tulajdonjogát vagy vagyoni értékű jogot ruházhat át a jogi személyre.

(3) Ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás átruházáskor fennálló értéke nem éri el a létesítő okiratban megjelölt értéket, a különbözet megfizetését a jogi személy az átruházástól számított öt éven belül követelheti a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást szolgáltató személytől.

3:11. § [Tagsági jogokról értékpapír kibocsátásának tilalma]

A részvénytársaság kivételével tagsági jogokról nem lehet értékpapírt kibocsátani.

III. Fejezet

A jogi személyek nyilvántartása

3:12. § [A nyilvántartásba vételi kérelem benyújtása]

(1) A létesítendő jogi személy nyilvántartásba való bejegyzése iránti kérelemnek benyújtására a jogi személy képviselőjére kijelölt személy köteles.

(2) A kérelem benyújtásának elmulasztásából vagy késedelméből, valamint a hiányos vagy hibás bejelentésből eredő károkért a képviselő az alapítókkal szemben a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel.

3:13. § [A jogi személyek nyilvántartásának alapelvei]

(1) A nyilvántartásba jogot, tényt vagy adatot bejegyezni jogszabályban meghatározott okirat vagy bírósági, hatósági határozat alapján lehet.

(2) A nyilvántartás közhiteles: vélelmezni kell, hogy a nyilvántartott jogok, tények és adatok (a

továbbiakban együtt: nyilvántartott adatok) fennállnak és valóságok. Senki sem hivatkozhat arra, hogy nyilvántartott adatról nem tudott. A jogi személy jóhiszemű személyekkel szemben nem hivatkozhat arra, hogy valamely általa bejelentett nyilvántartott adat nem felel meg a valóságnak. Az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell annak jóhiszeműségét, aki a nyilvántartásban bízva, ellenérték fejében szerez jogot.

(3) A nyilvántartásba bárki betekinthez, a nyilvántartott adatról feljegyzést készíthet, valamint hiteles másolatot vagy kivonatot kérhet.

3:14. § *[A jognyilatkozatok közzététele]*

Ha e törvény jogi személyre vonatkozó szabálya közzétételi kötelezettséget ír elő, e kötelezettségnek - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a Cégközlönyben történő közzététel útján kell eleget tenni.

IV. Fejezet

A jogi személy létesítésének érvénytelensége

3:15. § *[A jogi személy létesítésének érvénytelensége]*

(1) A jogi személy létesítő okiratának érvénytelenségére a jogi személynek a nyilvántartásba való bejegyzését elrendelő határozat jogerőre emelkedéséig a szerződések érvénytelenségének szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(2) A jogi személynek a nyilvántartásba való jogerős bejegyzését követően a jogi személy létesítő okiratának érvénytelenségére nem lehet hivatkozni a nyilvántartásból való törlés érdekében. Ha a létesítő okirat valamely rendelkezése jogszabályba ütközik, a törvényes működés biztosítására szolgáló eszközöket igénybe lehet venni.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés rendelkezéseit a létesítő okirat módosítása esetén megfelelően alkalmazni kell.

III. CÍM

A JOGI SZEMÉLY SZERVEZETE ÉS KÉPVISELETE

V. Fejezet

A jogi személy tagjainak vagy alapítóinak döntéshozatala

3:16. § *[A döntéshozó szerv]*

(1) A tagok vagy az alapítók az e törvény vagy a létesítő okirat alapján őket megillető döntési jogköröket a tagok összességéből vagy a tagok által maguk közül választott küldöttekből álló testületben (a továbbiakban: küldöttgyűlés), vagy az alapítói jogokat gyakorló személyek összességéből álló testületben gyakorolják.

(2) A döntéshozó szerv a döntéseit ülés tartásával vagy ülés tartása nélkül hozza.

3:17. § *[A döntéshozó szerv ülésének összehívása]*

(1) A döntéshozó szerv ülését a vezető tisztségviselő meghívó küldésével vagy közzétételével hívja össze.

- (2) A meghívónak tartalmaznia kell
- a) a jogi személy nevét és székhelyét;
 - b) az ülés idejének és helyszínének megjelölését;
 - c) az ülés napirendjét.

(3) A napirendet a meghívóban olyan részletességgel kell feltüntetni, hogy a szavazásra jogosultak a tárgyalni kívánt témakörökben álláspontjukat kialakíthassák.¹⁰

(4) A döntéshozó szerv az ülést a jogi személy székhelyén tartja.

(5) Ha a döntéshozó szerv ülését nem szabályszerűen hívták össze, az ülést akkor lehet megtartani, ha az ülésen valamennyi részvételre jogosult jelen van, és egyhangúlag hozzájárul az ülés megtartásához.

(6) A döntéshozó szerv ülésén a szabályszerűen közölt napirenden szereplő kérdésben hozható határozat, kivéve, ha valamennyi részvételre jogosult jelen van és a napirenden nem szereplő kérdés megtárgyalásához egyhangúlag hozzájárul.¹¹

3:18. § [Határozatképesség]

(1) A döntéshozó szerv ülése akkor határozatképes, ha azon a leadható szavazatok több mint felét képviselő szavazásra jogosult részt vesz. A határozatképességet minden határozathozatalnál vizsgálni kell.

(2) Ha egy tag vagy alapító valamely ügyben nem szavazhat, őt az adott határozat meghozatalánál a határozatképesség megállapítása során figyelmen kívül kell hagyni.

3:19. § [Határozathozatal]

(1) A tagok vagy az alapítók a döntéshozó szerv ülésén szavazással hozzák meg határozataikat.

- (2) A határozat meghozatalakor nem szavazhat az,
- a) akit a határozat kötelezettség vagy felelősség alól mentesít vagy a jogi személy terhére másfajta előnyben részesít;
 - b) akivel a határozat szerint szerződést kell kötni;
 - c) aki ellen a határozat alapján pert kell indítani;
 - d) akinek olyan hozzátartozója érdekelt a döntésben, aki a jogi személynek nem tagja vagy alapítója;
 - e) aki a döntésben érdekelt más szervezettel többségi befolyáson alapuló kapcsolatban áll; vagy
 - f) aki egyébként személyesen érdekelt a döntésben.

(3) A tagok vagy az alapítók határozatukat a határozatképesség megállapításánál figyelembe vett szavazatok többségével hozzák meg. Ha e törvény egyszerű vagy azt meghaladó szótöbbséget ír elő a határozat meghozatalához, a létesítő okirat egyszerű szótöbbségnél alacsonyabb határozathozatali arányt előíró rendelkezése semmis. Ha e törvény egyhangúságot ír elő a határozat meghozatalához, a létesítő okirat ettől eltérő rendelkezése semmis.

3:20. § [Határozathozatal ülés tartása nélkül]

(1) Ha a létesítő okirat a határozathozatalt ülés tartása nélkül is lehetővé teszi, az ilyen határozathozatalt az ügyvezetés a határozat tervezetének a tagok vagy alapítók részére történő megküldésével kezdeményezi. A tagok vagy alapítók számára a tervezet kézhezvételétől számított legalább nyolcnapos határidőt kell biztosítani arra, hogy szavazatukat megküldjék az ügyvezetés részére.

(2) Az ülés tartása nélküli döntéshozatal során e törvénynek a határozatképességre és szavazásra vonatkozó rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a határozathozatali eljárás akkor eredményes, ha legalább annyi szavazatot megküldenek az ügyvezetés részére, amennyi szavazati jogot képviselő tag vagy alapító jelenléte a határozatképességéhez szükséges lenne ülés tartása

¹⁰ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 4. § (1) a).

¹¹ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2021. évi XCIX. törvény 16. § (2).

esetén.¹²

(3) Ha bármely tag vagy alapító az ülés megtartását kívánja, a legfőbb szerv ülését az ügyvezetésnek össze kell hívnia.

(4) A szavazásra megszabott határidő utolsó napját követő három napon belül - ha valamennyi tag vagy alapító szavazata ezt megelőzően érkezik meg, akkor az utolsó szavazat beérkezésének napjától számított három napon belül - az ügyvezetés megállapítja a szavazás eredményét, és azt további három napon belül közli a tagokkal vagy az alapítókkal. A határozathozatal napja a szavazási határidő utolsó napja, ha valamennyi szavazat korábban beérkezik, akkor az utolsó szavazat beérkezésének napja.¹³

VI. Fejezet

A jogi személy ügyvezetése

3:21. § *[Az ügyvezetés fogalma és a vezető tisztségviselői megbízatás keletkezése]*

(1) A jogi személy irányításával kapcsolatos olyan döntések meghozatalára, amelyek nem tartoznak a tagok vagy az alapítók hatáskörébe, egy vagy több vezető tisztségviselő vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület jogosult.

(2) A vezető tisztségviselő ügyvezetési tevékenységét a jogi személy érdekének megfelelően köteles ellátni.

(3) A jogi személy első vezető tisztségviselőit a jogi személy létesítő okiratában kell kijelölni. A jogi személy létrejöttét követően a vezető tisztségviselőket a jogi személy tagjai, tagság nélküli jogi személyek esetén a jogi személy alapítói választják meg, nevezik ki vagy hívják vissza. A vezető tisztségviselői megbízás a tisztségnek a kijelölt, megválasztott vagy kinevezett személy által történő elfogadásával jön létre.

3:22. § *[A vezető tisztségviselővel szembeni követelmények és kizáró okok]*

(1) Vezető tisztségviselő az a nagykorú személy lehet, akinek cselekvőképességét a tevékenysége ellátásához szükséges körben nem korlátozták.

(2) Ha a vezető tisztségviselő jogi személy, a jogi személy köteles kijelölni azt a természetes személyt, aki a vezető tisztségviselői feladatokat nevében ellátja. A vezető tisztségviselőkre vonatkozó szabályokat a kijelölt személyre is alkalmazni kell.

(3) A vezető tisztségviselő ügyvezetési feladatait személyesen köteles ellátni.

(4) Nem lehet vezető tisztségviselő az, akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélték, amíg a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alól nem mentesült.

(5) Nem lehet vezető tisztségviselő az, akit e foglalkozástól jogerősen eltiltottak. Akit valamely foglalkozástól jogerős bírói ítélettel eltiltottak, az eltiltás hatálya alatt az ítéletben megjelölt tevékenységet folytató jogi személy vezető tisztségviselője nem lehet.

(6) Az eltiltást kimondó határozatban megszabott időtartamig nem lehet vezető tisztségviselő az, akit eltiltottak a vezető tisztségviselői tevékenységtől.

3:23. § *[Titoktartási és felvilágosítási kötelezettség]*

(1) A vezető tisztségviselő a jogi személy tagjai, tagság nélküli jogi személy esetén a jogi személy alapítói részére köteles a jogi személyre vonatkozóan felvilágosítást adni, és számukra a jogi személyre vonatkozó iratokba és nyilvántartásokba betekintést biztosítani. A felvilágosítást és az iratbetekintést a vezető tisztségviselő a jogosult által tett írásbeli titoktartási nyilatkozat tételéhez

¹² A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 4. § (1) c) cb).

¹³ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 4. § (1) c) cb).

kötheti.

(2) A vezető tisztségviselő megtagadhatja a felvilágosítást és az iratokba való betekintést, ha ez a jogi személy üzleti titkát sértené, ha a felvilágosítást kérő a jogát visszaélészerűen gyakorolja, vagy felhívás ellenére nem tesz titoktartási nyilatkozatot. Ha a felvilágosítást kérő a felvilágosítás megtagadását indokolatlannak tartja, a nyilvántartó bíróságtól kérheti a jogi személy kötelezését a felvilágosítás megadására.

3:24. §¹⁴ [A vezető tisztségviselő felelőssége]¹⁵

(1) A vezető tisztségviselő az ügyvezetési tevékenysége során a jogi személynek okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel a jogi személlyel szemben.

(2) A vezető tisztségviselő által e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott károkért a jogi személy felel. A vezető tisztségviselő a jogi személlyel egyetemlegesen felel, ha a kárt szándékosan okozta.

3:25. § [A vezető tisztségviselői megbíztatás megszűnése]

(1) Megszűnik a vezető tisztségviselői megbíztatás

a) határozott idejű megbíztatás esetén a megbíztatás időtartamának lejártával;

b) megszüntető feltételhez kötött megbíztatás esetén a feltétel bekövetkezésével;

c) visszahívással;

d) lemondással;

e) a vezető tisztségviselő halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével;

f) a vezető tisztségviselő cselekvőképességének a tevékenysége ellátásához szükséges körben történő korlátozásával;

g) a vezető tisztségviselővel szembeni kizáró vagy összeférhetlenségi ok bekövetkeztével.

(2) A jogi személy tagjai, tagság nélküli jogi személy esetén a jogi személy alapítói a vezető tisztségviselőt bármikor, indokolás nélkül visszahívhatják.

(3) A vezető tisztségviselő megbíztatásáról a jogi személyhez címzett, a jogi személy másik vezető tisztségviselőjéhez vagy döntéshozó szervéhez intézett nyilatkozattal bármikor lemondhat.

(4) Ha a jogi személy működőképessége ezt megkívánja, a lemondás az új vezető tisztségviselő kijelölésével vagy megválasztásával, ennek hiányában legkésőbb a bejelentéstől számított hatvanadik napon válik hatályossá.

VII. Fejezet

A jogi személy tulajdonosi ellenőrzése

3:26. § [A felügyelőbizottság létrehozása és tagsága]

(1) A tagok vagy az alapítók a létesítő okiratban három tagból álló felügyelőbizottság létrehozását rendelhetik el azzal a feladattal, hogy az ügyvezetést a jogi személy érdekeinek megóvása céljából ellenőrizze.

(2) A felügyelőbizottság tagja az a nagykorú személy lehet, akinek cselekvőképességét a tevékenysége ellátásához szükséges körben nem korlátozták. Nem lehet a felügyelőbizottság tagja, akivel szemben a vezető tisztségviselőkre vonatkozó kizáró ok áll fenn, továbbá aki vagy akinek a hozzátartozója a jogi személy vezető tisztségviselője.

(3) A felügyelőbizottság tagjai a felügyelőbizottság munkájában személyesen kötelesek részt venni. A felügyelőbizottság tagjai a jogi személy ügyvezetésétől függetlenek, tevékenységük során

¹⁴ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 2. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁵ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 5. § (6), 5. § (6).

nem utasíthatóak.

(4) Az első felügyelőbizottság tagjait a létesítő okiratban kell kijelölni, ezt követően a döntéshozó szerv választja a felügyelőbizottsági tagokat. A felügyelőbizottsági tagsági jogviszony az elfogadással jön létre.

(5) A felügyelőbizottsági tagság megszűnésére a vezető tisztségviselői megbízatás megszűnésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal, hogy a felügyelőbizottsági tag lemondó nyilatkozatát a jogi személy vezető tisztségviselőjéhez intézi.

3:27. § [A felügyelőbizottság működése]

(1) A felügyelőbizottság köteles a tagok vagy az alapítók döntéshozó szerve elé kerülő előterjesztéseket megvizsgálni, és ezekkel kapcsolatos álláspontját a döntéshozó szerv ülésén ismertetni.

(2) A felügyelőbizottság a jogi személy irataiba, számviteli nyilvántartásaiba, könyveibe betekinthez, a vezető tisztségviselőktől és a jogi személy munkavállalóitól felvilágosítást kérhet, a jogi személy fizetési számláját, pénztárát, értékpapír- és áruállományát, valamint szerződéseit megvizsgálhatja és szakértővel megvizsgáltathatja.

(3) A felügyelőbizottság határozatait a jelenlévők szótöbbségével hozza. A létesítő okirat ennél alacsonyabb határozathozatali arányt előíró rendelkezése semmis.

3:28. § [A felügyelőbizottság tagjainak felelőssége]

A felügyelőbizottsági tagok az ellenőrzési kötelezettségük elmulasztásával vagy nem megfelelő teljesítésével a jogi személynek okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felelnek a jogi személlyel szemben.

VIII. Fejezet

A jogi személy képviselete

3:29. § [A jogi személy törvényes képviselete]

(1) A jogi személy törvényes képviselét a vezető tisztségviselő látja el.

(2) A vezető tisztségviselő képviselati jogát önállóan gyakorolja.

(3) A vezető tisztségviselő köteles a jogi személy jogszabályban előírt adatait a nyilvántartó bíróságnak bejelenteni.

3:30. § [Szervezeti képviselät]

(1) Ha a jogi személy létesítő okirata vagy szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzata a jogi személy szervezetén belül képviselati joggal járó tisztséget határoz meg, e tisztség betöltője a jogi személy önálló képviselője.

(2) A jogi személy önálló jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egységének vezetője az egység rendeltetészerű működéséhez szükséges körben a jogi személy önálló képviselője.

(3) Az ügyvezetés az ügyek meghatározott csoportjára nézve a jogi személy munkavállalóit írásbeli nyilatkozattal a jogi személy képviseletének jogával ruházhatja fel; a képviselati jogot a munkavállaló az ügyvezetés írásbeli nyilatkozatában meghatározott, képviselati joggal rendelkező más személlyel együttesen gyakorolhatja.

3:31. § [A képviselati jog korlátozása]

A jogi személynek a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett képviselője képviselati jogának korlátozása és nyilatkozatának feltételhez vagy jóváhagyáshoz kötése harmadik személyekkel szemben nem hatályos, kivéve, ha a harmadik személy a korlátozásról vagy a feltétel bekövetkeztének vagy a jóváhagyásnak a szükségességéről és annak hiányáról tudott vagy tudnia

kellett volna.

IX. Fejezet

A jogi személy szervezeti egységének jogalanyisága

3:32. § [A jogi személy szervezeti egységének jogalanyisága]

(1) Ha e törvény lehetővé teszi, a létesítő okirat rendelkezhet a jogi személy egyes szervezeti egységeinek jogi személlyé nyilvánításáról, feltéve, hogy a szervezeti egység az alapítóktól és a jogi személytől elkülöníthető szervezettel és vagyonnal rendelkezik.

(2)¹⁶ A jogi személy szervezeti egységére a jogi személy általános szabályait megfelelően alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy a jogi személy szervezeti egység elkülönített vagyonából ki nem elégíthető hitelezői igényekért a jogi személy a szervezeti egység jogi személyiségének fennállása alatt és ezt követően is köteles helytállni.

3:33. § [A szervezeti egység jogalanyiségének megszűnésével kapcsolatos rendelkezések]

(1) A szervezeti egység jogi személyiségének megszűnése esetén jogai és kötelezettségei a jogi személyre szállnak át.

(2) Ha a jogi személy a szervezeti egység jogi személyiségének megszűnéséről döntött, e döntést köteles közzétenni. Az a hitelező, akinek követelése a döntés közzététele előtt keletkezett, a közzétételtől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül a jogi személytől megfelelő biztosítékot követelhet, ha a szervezeti egység jogi személyiségének megszűnése követelésének kielégítését veszélyezteti. A szervezeti egység törlésére akkor kerülhet sor, ha a jogi személy a jogosult kérésére megfelelő biztosítékot ad.

(3) Ha a jogi személy megszüntetésére irányuló eljárás lefolytatását rendelik el, a jogi személy szervezeti egységének jogi személyisége megszűnik.

IV. CÍM

A JOGI SZEMÉLY TÖRVÉNYES MŰKÖDÉSÉNEK BIZTOSÍTÉKAI

X. Fejezet

A jogi személy törvényességi felügyelete

3:34. § [A jogi személy törvényességi felügyelete]

(1) A jogi személyek feletti általános törvényességi felügyeletet a jogi személyt nyilvántartó bíróság látja el. A törvényességi felügyeleti jogkör nem terjed ki olyan ügyekre, amelyekben más bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásnak van helye. A törvényességi felügyelet nem irányulhat a jogi személy döntéseinek gazdaságossági, célszerűségi szempontból való felülvizsgálatára.

(2) Ha a törvényes működés helyreállítása érdekében tett intézkedések nem vezetnek eredményre, a nyilvántartó bíróság megszünteti a jogi személyt.

¹⁶ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (30) a) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

XI. Fejezet

A jogi személy határozatainak bírósági felülvizsgálata

3:35. § *[A felülvizsgálat oka és a kezdeményezésre jogosultak]*

A jogi személy tagja, tagság nélküli jogi személy esetén az alapítói jogok gyakorlója, a jogi személy vezető tisztségviselője és felügyelőbizottsági tagja kérheti a bíróságtól a tagok vagy az alapítók és a jogi személy szervei által hozott határozat hatályon kívül helyezését, ha a határozat jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik.

3:36. § *[A határozat hatályon kívül helyezése iránti kereset]*

(1) A határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított harminc napon belül lehet keresetet indítani a jogi személy ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhetett volna. A határozat meghozatalától számított egyéves, jogvesztő határidő elteltével per nem indítható.

(2) Nem jogosult perindításra az, aki a határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult, kivéve, ha tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés miatt szavazott a határozat mellett.

(3) Ha a határozatot a jogi személy vezető tisztségviselője támadja meg, és a jogi személynek nincs más olyan vezető tisztségviselője, aki a jogi személy képviselőjét elláthatná, a perben a jogi személyt a felügyelőbizottság által kijelölt felügyelőbizottsági tag képviseli. Ha a jogi személynek nincs felügyelőbizottsága, vagy a felügyelőbizottság valamennyi tagja felperesként perben áll, a bíróság a jogi személy perbeli képviselőjére ügygondnokot rendel ki.

(4) A határozat hatályon kívül helyezése iránti per megindításának a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs. A bíróság indokolt esetben a felperes kérelmére a határozat végrehajtását felfüggesztheti. A felfüggesztést elrendelő végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. A perben bírósági meghagyás nem bocsátható ki.

3:37. § *[A határozat hatályon kívül helyezése]*

(1) Ha a határozat jogszabályt sért vagy a létesítő okiratba ütközik, a bíróság a határozatot hatályon kívül helyezi és szükség esetén új határozat meghozatalát rendeli el.

(2) A határozat hatályon kívül helyezését kimondó bírósági ítélet hatálya a határozat felülvizsgálatának kezdeményezésére jogosult, de perben nem álló más személyekre is kiterjed.

(3) Ha a jogszabálysértés vagy a létesítő okiratba ütközés nem jelentős és nem veszélyezteti a jogi személy jogszerű működését, a bíróság a jogsértés tényét állapítja meg.

XII. Fejezet

Állandó könyvvizsgáló

3:38. § *[Állandó könyvvizsgáló]*

(1) Ha a jogi személy a könyvvizsgálat ellátására állandó könyvvizsgálót vesz igénybe, az állandó könyvvizsgáló feladatai ellátása érdekében betekinthez a jogi személy irataiba, számviteli nyilvántartásaiba, könyveibe, a vezető tisztségviselőktől, a felügyelőbizottság tagjaitól és a jogi személy munkavállalóitól felvilágosítást kérhet, a jogi személy fizetési számláját, pénztárát, értékpapír- és áruállományát, valamint szerződéseit megvizsgálhatja.

(2) Ha az állandó könyvvizsgáló a jogi személy vagyonának olyan változását észleli, amely veszélyezteti a jogi személlyel szembeni követelések kielégítését, vagy ha olyan körülményt észlel, amely a vezető tisztségviselők vagy a felügyelőbizottsági tagok e minőségükben kifejtett

tevékenységükért való felelősségét vonja maga után, késedelem nélkül köteles az ügyvezetésnél kezdeményezni a tagok - tagság nélküli jogi személyek esetén az alapítói jogkör gyakorlójának - döntéshozatalához szükséges intézkedések megtételét. Ha a kezdeményezés nem vezet eredményre, a könyvvizsgáló köteles a feltárt körülményekről a jogi személy törvényességi felügyeletét ellátó nyilvántartó bíróságot értesíteni.

V. CÍM

A JOGI SZEMÉLY ÁTALAKULÁSA, EGYESÜLÉSE, SZÉTVÁLÁSA ÉS JOGUTÓD NÉLKÜLI MEGSZÚNÉSE

XIII. Fejezet

Átalakulás, egyesülés, szétválás

3:39. § [Átalakulás]

(1) Jogi személy más típusú jogi személlyé történő átalakulása esetén az átalakuló jogi személy megszűnik, jogai és kötelezettségei az átalakulással keletkező jogi személyre mint általános jogutódra szállnak át.

(2) Átalakulás esetén a jogi személy létesítésére vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

3:40. § [Korlátozások]

Nem alakulhat át a jogi személy, ha

- a) jogutód nélküli megszűnése iránti eljárás vagy csődeljárás alatt áll;¹⁷
- b) vele szemben jogi személy elleni büntetőjogi intézkedés iránti eljárás van folyamatban, vagy jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedés hatálya alatt áll; vagy
- c) a tagok vagy az alapítók a létesítő okirat szerinti vagyoni hozzájárulásukat nem teljesítették.¹⁸

3:41. § [Döntés az átalakulás kezdeményezéséről]

(1) A jogi személy átalakulásának kezdeményezéséről - az átalakulás módjának és a jogutód jogi személynek a meghatározásával - a jogi személy tagjai, illetve alapítói döntenek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti döntést követően a jogi személy ügyvezetése köteles az átalakulási vagyonmérleg-tervezetet is tartalmazó átalakulási tervet készíteni és azt a tagokkal, illetve alapítókkal közölni.

3:42. § [Az átalakulásban részt nem vevő tagok]

(1) A tagsággal rendelkező jogi személy tagjai az átalakulási terv közlésétől számított harminc napon belül nyilatkozhatnak arról, hogy nem kívánnak az átalakulással létrejövő jogi személy tagjaivá válni.

(2) Az (1) bekezdés szerint jognyilatkozatot tett tagok tagsági jogviszonya az átalakulás időpontjában megszűnik, és az átalakuló jogi személy vagyonából olyan hányadra jogosultak, amelyet a jogi személy jogutód nélküli megszűnése esetén igényelhetnének.

(3) Az átalakulási tervet a tagok (1) bekezdés szerinti nyilatkozata alapján szükség szerint

¹⁷ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 181/2021. (IV. 16.) Korm. rendelet 1. § (3) a), 345/2021. (VI. 18.) Korm. rendelet 27. § (3) a), 2021. évi XCIX. törvény 76. § (3) a).

¹⁸ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 181/2021. (IV. 16.) Korm. rendelet 1. § (3) a), 345/2021. (VI. 18.) Korm. rendelet 27. § (3) a), 2021. évi XCIX. törvény 76. § (3) a).

módosítani kell.

3:43. § [Az átalakulás befejezése]

(1) Az átalakulásról a tagok vagy alapítók az átalakulási terv elfogadásával határoznak; e határozatot a döntéshozó szerv legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozza meg.

(2) Az elfogadott átalakulási tervet az átalakulásról hozott döntéssel együtt közzé kell tenni. Az a hitelező, akinek követelése a közzététel előtt keletkezett, a közzétételtől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül az átalakuló jogi személytől megfelelő biztosítékot követelhet, ha az átalakulás követelésének kielégítését veszélyezteti.

(3) Az átalakulással létrejövő jogi személy nyilvántartásba vételével egyidejűleg az átalakulással megszűnő jogi személyt törölni kell a nyilvántartásból. A létrejövő jogi személy nyilvántartásba vételéig az átalakuló jogi személy a bejegyzett jogi személy típusban folytatja tevékenységét.

(4) Ha a nyilvántartó bíróság az átalakulás bejegyzését elutasítja, a jogi személy korábbi formájában működik tovább.

3:44. § [Egyesülés]

(1) A jogi személy más jogi személyekkel összeolvadás vagy beolvadás útján egyesülhet. Összeolvadásnál az összeolvadó jogi személyek megszűnnek, és új jogi személy jön létre általános jogutódlás mellett. Beolvadásnál a beolvadó jogi személy szűnik meg, általános jogutódja az egyesülésben részt vevő másik jogi személy.

(2) Ha az egyesülésben részt vevő jogi személyek mindegyike határoz az egyesülés kezdeményezéséről, az ügyvezetések kötelesek az átalakulási tervnek megfelelő tartalommal közös egyesülési tervet készíteni, amelynek tartalmaznia kell valamennyi részt vevő jogi személy vagyonmérleg-tervezetét, valamint az egyesüléssel létrejövő jogi személy nyitó vagyonmérleg-tervezetét.

(3) Az egyesülésben részt vevő jogi személyek az egyesülési terv elfogadásáról külön-külön döntenek. Az egyesülési tervet akkor kell elfogadottnak tekinteni, ha azt az egyesülésben részt vevő valamennyi jogi személy elfogadta.

3:45. § [Szétválás]

(1) A jogi személy különválás vagy kiválás útján több jogi személlyé szétválhat. Különválás esetén a jogi személy megszűnik, és vagyona a különválással létrejövő több jogi személyre mint jogutódra száll át. Kiválás esetén a jogi személy fennmarad, és vagyonának egy része a kiválással létrejövő jogi személyre mint jogutódra száll át.

(2) A jogi személy kiválással vagy különválással úgy is szétválhat, hogy

a) a kiváló tag a jogi személy vagyonának egy részével már működő jogi személyhez mint jogutódhoz csatlakozik (beolvadásos kiválás);

b) a különváló tagok a jogi személy vagyonának rájuk eső részével különböző, már működő jogi személyekhez mint jogutódokhoz csatlakoznak (beolvadásos különválás).

(3) Beolvadásos kiválás és beolvadásos különválás esetén a döntéshozó szerv szétválásról szóló döntéséhez annak a jogi személynek a hozzájárulása is szükséges, amelybe a kiváló vagy különváló tagok beolvadnak.

3:46. § [A szétváló jogi személy jogai és kötelezettségei]

(1) A szétváló jogi személy jogutódjai - ideértve kiválás esetén a megmaradó jogi személyt is - a szétváló jogi személynek a szétválás előtt keletkezett kötelezettségeiért a szétválási terv rendelkezései szerint kötelesek helytállni. Ha az adott kötelezettséget a szétválási tervben nevesített jogutód nem teljesíti, azért valamennyi jogutód egyetemlegesen köteles helytállni.

(2) Ha egy kötelezettségről a szétválási tervben nem rendelkeznek, azért a jogutódok egyetemlegesen kötelesek helytállni.

(3) A szétváló jogi személy vagyonmegosztás előtt szerzett jogainak érvényesítésére a szétválás után az a jogutód jogosult, amelynek az adott jogot a szétválási terv juttatta. Ha valamely jogról a

szétválási tervben nem rendelkeztek, az a jogutódokat a vagyonmegosztás arányában illeti meg.

3:47. § [Az átalakulás szabályainak alkalmazása]

A jogi személy egyesülésére és szétválására az átalakulásra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

XIV. Fejezet

A jogi személy jogutód nélküli megszűnése

3:48. § [Jogi személy jogutód nélküli megszűnése]

(1) A jogi személy jogutód nélkül megszűnik, ha

- a) határozott időre jött létre és a meghatározott időtartam eltelt;
- b) megszűnése meghatározott feltétel bekövetkezéséhez kötött és e feltétel bekövetkezett;
- c) a tagok vagy alapítók kimondják megszűnését; vagy
- d) az arra jogosult szerv megszünteti

feltéve mindegyik esetben, hogy a jogi személy vagyoni viszonyainak lezárására irányuló megfelelő eljárás lefolytatását követően a bíróság a jogi személyt a nyilvántartásból törli.

(2) A jogutód nélkül megszűnt jogi személynek a hitelezők kielégítése után fennmaradt vagyona a jogi személy tagjait, tagság nélküli jogi személy esetén az alapítói jogok gyakorlóit illeti meg olyan arányban, amilyen arányban ők vagy jogelődjük a jogi személy javára vagyoni hozzájárulást teljesítettek.

(3) A jogutód nélkül megszűnt jogi személy tagjai és alapítója a felosztott vagyonból való részesedésük mértékéig kötelesek helytállni a megszűnt jogi személy ki nem elégített tartozásaiért.

VI. CÍM

VÁLLALATCSOPORT

3:49. § [Az elismert vállalatcsoport fogalma]

(1) Elismert vállalatcsoport az összevont, konszolidált éves beszámoló készítésére kötelezett, legalább egy uralkodó tag és legalább három, az uralkodó tag által ellenőrzött tag által kötött uralmi szerződésben meghatározott, egységes üzletpolitikán alapuló együttműködés.

(2) A vállalatcsoportban tagként részvénytársaság, korlátolt felelősségű társaság, egyesülés és szövetkezet vehet részt.

(3) Ha a vállalatcsoportban uralkodó tagként több jogi személy közösen vesz részt, az egymással kötött szerződésük határozza meg, hogy melyikük gyakorolja az uralmi szerződésben megállapított, az uralkodó tagot megillető jogokat.

3:50. § [Az uralmi szerződés]

(1) Az uralmi szerződés határozza meg a vállalatcsoport egészének egységes üzletpolitikáját.

(2) Az uralmi szerződésnek tartalmaznia kell

- a) az uralkodó tag és az ellenőrzött tagok cégnevét, székhelyét;
- b) a vállalatcsoporton belüli együttműködés módját és lényegesebb tartalmi elemeit;
- c) azt, hogy a vállalatcsoport határozott vagy határozatlan időre jön-e létre.

(3) Az uralmi szerződésben a vállalatcsoporthoz tartozó ellenőrzött tagok önállóságának korlátozására az egységes üzleti cél megvalósításához szükséges módon és mértékben kerülhet sor. Az uralmi szerződésben gondoskodni kell az ellenőrzött tagok tagjai és hitelezői jogainak

védelméről is.

(4) Az uralmi szerződésre a szerződések általános szabályait megfelelően alkalmazni kell.

3:51. § *[A vállalatcsoport létrejöttének előkészítése]*

(1) Az uralmi szerződés tervezetét a résztvevők legfőbb szervének felhatalmazása alapján az uralkodó tag és az ellenőrzött tagok ügyvezetése készíti el. A vállalatcsoport létrehozásának előkészítéséről a csoportban részt vevő tagoknál működő munkavállalói érdekképviseletet megfelelően tájékoztatni kell.

(2) Az uralmi szerződés jóváhagyásáról a vállalatcsoportban résztvevő tagok legfőbb szerve legalább háromnegyedes szótöbbséggel dönt.

(3) Az uralkodó tag - az uralmi szerződést jóváhagyó utolsó döntésről való tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül - köteles két alkalommal, legalább harmincnapos időközzel tájékoztató közleményt közzétenni a vállalatcsoport megalakulásáról.

(4) A közleménynek tartalmaznia kell

a) az uralmi szerződést; és

b) az ellenőrzött tagok hitelezőinek és részvényeseinek szóló felhívást.

(5) Az uralkodó tag ügyvezetésének az utolsó jóváhagyásról való tudomásszerzésétől számított hatvan napon belül a nyilvántartó bíróságnak be kell nyújtani a vállalatcsoportként való működés tényének a bejegyzésére vonatkozó kérelmet.

3:52. § *[Az ellenőrzött társaságok tagjainak és hitelezőinek jogosultságai]*

(1) A vállalatcsoportba ellenőrzött tagként belépő jogi személyek tagjai a vállalatcsoport megalakulásáról szóló közlemény második közzétételét követő harmincnapos jogvesztő határidőn belül kérhetik, hogy az uralkodó tag részesedésüket a közlemény közzétételekor fennálló piaci értéken vásárolja meg.

(2) Az a hitelező, akinek a vállalatcsoportban részt vevő ellenőrzött taggal szemben a közlemény első közzétételének időpontjában követelése van, a második közzétételtől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül igényelheti, hogy az ellenőrzött tag nyújtson részére megfelelő biztosítékot. Nem jogosult biztosítékra az a hitelező, akinek követelése jogszabály vagy szerződés alapján már megfelelően biztosítva van, vagy ha az ellenőrzött tag gazdasági helyzetére, illetve az uralmi szerződés tartalmára tekintettel a biztosítékadás indokolatlan.

(3) A vállalatcsoport bejegyzésére akkor kerülhet sor, ha az ellenőrzött jogi személyek tagjainak és hitelezőinek jogai alapján érvényesített igények kielégítésre kerültek, vagy az ezzel kapcsolatos jogvitában a bíróság a tagok vagy hitelezők keresetét jogerősen elutasította.

3:53. § *[A vállalatcsoport bejegyzésének joghatása]*

A nyilvántartásba való bejegyzést követően a vállalatcsoportra és a vállalatcsoport tagjaira nem alkalmazhatók a minősített többséggel rendelkező tagokra vonatkozó rendelkezések.

3:54. § *[Egyszemélyes társaság a vállalatcsoportban]*

Ha a vállalatcsoport ellenőrzött tagjában az uralkodó tag egyedül rendelkezik társasági részesedéssel, uralmi szerződést nem kell kötni, hanem az uralmi szerződés kötelező tartalmi elemeiről az uralkodó tag és az ellenőrzött tag létesítő okiratában kell rendelkezni.

3:55. § *[Az uralkodó tag és az ellenőrzött tag ügyvezetése közötti viszony]*

(1) Az uralkodó tag ügyvezetése az uralmi szerződésben meghatározottak szerint az ellenőrzött tag ügyvezetését utasíthatja és az ellenőrzött tag működésére kötelező határozatokat hozhat. Ha az uralkodó tag eljárása megfelel az uralmi szerződésnek, nem alkalmazhatók az ellenőrzött tagnál e törvénynek a legfőbb szerv kizárólagos hatáskörére és az ügyvezetés önállóságára vonatkozó rendelkezései.

(2) Ha az uralmi szerződés előírja, hogy az ellenőrzött tag vezető tisztségviselőinek és felügyelőbizottsági tagjainak választására, visszahívására és díjazásuk megállapítására az uralkodó

tag jogosult, az ellenőrzött társaság cégvezetőjévé az uralkodó tag munkavállalója is kinevezhető.

(3) Az uralkodó tag vezető tisztségviselője és felügyelőbizottsági tagja az ellenőrzött tagnál is elláthat vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsági feladatot.

(4) Az ellenőrzött tag vezető tisztségviselője az ellenőrzött tag ügyvezetését az uralmi szerződésnek megfelelően, az uralkodó tag irányítása alatt, a vállalatcsoport egésze üzletpolitikájának elsődlegessége alapján köteles ellátni. Mentésül a vezető tisztségviselőket a taggal szemben terhelő felelősség alól, ha tevékenysége megfelel a jogszabályoknak és az uralmi szerződésnek.

3:56. § [Beszámolási kötelezettség]

(1) Mind az uralkodó, mind az ellenőrzött tag ügyvezetése az uralmi szerződésben meghatározott időközönként, de legalább évente egyszer köteles beszámolni legfőbb szervének az uralmi szerződésben foglaltak teljesítéséről. Az uralmi szerződés ennél ritkább beszámolást előíró rendelkezése semmis.

(2) Az ellenőrzött tag azon hitelezője, akinek követelése eléri az ellenőrzött tag jegyzett tőkéjének tíz százalékát, kérheti, hogy az uralkodó tag ügyvezetése adjon részére tájékoztatást az uralmi szerződés végrehajtásáról, illetve az ellenőrzött tag gazdasági helyzetéről. Ha a kérelemnek az uralkodó tag ügyvezetése nem tesz eleget, vagy a tájékoztatás nem megfelelő, a hitelező kérheti a nyilvántartó bíróságtól annak megállapítását, hogy az uralkodó tag megsérti az uralmi szerződésben foglaltakat.

3:57. § [Kisebbségvédelmi biztosíték]

Bármely ellenőrzött tagnak a szavazatok legalább öt százalékával rendelkező tagjai, valamint az ellenőrzött tag vezető tisztségviselői kezdeményezhetik az uralkodó tag legfőbb szervének összehívását, ha az uralmi szerződés lényeges vagy ismételt megsértését észlelik. Ha az uralkodó tag ügyvezetése a kérelem kézhezvételétől számított tizenöt napon belül a legfőbb szerv ülésének legkésőbb harminc napon belüli összehívásáról nem gondoskodik, az indítványtevők kérelmére az ülést a nyilvántartó bíróság hívja össze, vagy az ülés összehívására az indítványtevőket jogosítja fel megfelelő határidő tűzésével. Az ülés költségeinek megelőlegezéséről az uralkodó tag köteles gondoskodni, de ha a kérelem alaptalannak bizonyult, a költségek az indítványtevőket terhelik.

3:58. § [Munkavállalói részvétel]

(1) Ha a nyilvántartásba bejegyzett vállalatcsoport legalább három ellenőrzött tagjában kötelező a munkavállalói részvétel a felügyelőbizottságban, az uralkodó tag legfőbb szerve az érintett üzemi tanácsok erre irányuló kérelme alapján lehetővé teheti, hogy az ellenőrzött tagok felügyelőbizottsága helyett az uralkodó tag felügyelőbizottságában vegyenek részt munkavállalói küldöttek. Ez esetben az uralkodó tag létesítő okiratában - ha eddig az adott tagnál ilyen nem működött - a felügyelőbizottság létrehozásáról rendelkezni kell. A munkavállalói küldöttek jelölési módját ez esetben az uralkodó tag ügyvezetése és az érintett ellenőrzött tagok üzemi tanácsai között létrejött megállapodásban kell szabályozni.

(2) Az (1) bekezdés alapján létrejött megállapodásra a szerződések általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

3:59. § [Az uralkodó tag helytállása]

Ha a vállalatcsoport valamely ellenőrzött tagját felszámolják, az uralkodó tag a ki nem elégített hitelezők követeléseikért helytállni tartozik. Mentésül a helytállás alól, ha bizonyítja, hogy az ellenőrzött tag fizetéseképtelensége nem a vállalatcsoport egységes üzletpolitikája következtében állt be.

3:60. § [A nyilvántartó bíróság intézkedései]

Az uralmi szerződésben foglaltak lényeges vagy ismételt megszegése esetén a nyilvántartó bíróság bármely jogilag érdekelt indítványára

- a) felhívja az uralkodó tagot az uralmi szerződés szerinti működésre;
- b) törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmaz; vagy
- c) felosztatja a vállalatcsoportot.

3:61. § [A vállalatcsoport megszűnése]

(1) A vállalatcsoport megszűnik, ha

- a) az uralmi szerződésben meghatározott idő eltelt, illetve megszűnési feltétel bekövetkezett;
- b) az uralkodó tag legfőbb szerve az összes tagja háromnegyedes többségével így határoz;
- c) az uralkodó tag már nem készít összevont, konszolidált éves beszámolót; vagy
- d) a nyilvántartó bíróság a vállalatcsoportot felosztatja.

(2) Az (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti esetekben a nyilvántartó bíróság az uralkodó tag bejelentése alapján törli a nyilvántartásból a vállalatcsoportra vonatkozó bejegyzéseket. A bejelentést a körülmény közzétételétől számított harminc napon belül kell megtenni.

(3) Az uralkodó tag az elismert vállalatcsoportként való működés idején vállalt kötelezettségeinek teljesítéséért a vállalatcsoport megszűnését követően is helytállni tartozik.

3:62. § [Tényleges vállalatcsoport]

(1) Ha az uralmi szerződés megkötésének a feltételei legalább három éven keresztül megszakítás nélkül fennállnak, bármely jogilag érdekelt kérelmére a bíróság kötelezheti a tényleges uralkodó tagot, illetve az ellenőrzött tagokat az uralmi szerződés megkötésére és a vállalatcsoport bírósági nyilvántartásba vételének kezdeményezésére.

(2) Legalább hároméves megszakítás nélküli tényleges vállalatcsoportként való működés esetén a bíróság a jogilag érdekelt kérelmére az uralkodó tag és az ellenőrzött tag viszonyában az uralkodó tag és az ellenőrzött tag ügyvezetése közötti viszonyra vonatkozó rendelkezéseket uralmi szerződés és vállalatcsoportként való nyilvántartásba vétel hiányában is alkalmazhatja.

MÁSODIK RÉSZ

EGYESÜLET

VII. CÍM

AZ EGYESÜLET FOGALMA, LÉTESÍTÉSE, TAGSÁGA

3:63. § [Az egyesület fogalma]

(1) Az egyesület a tagok közös, tartós, alapszabályban meghatározott céljának folyamatos megvalósítására létesített, nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személy.

(2) Egyesület nem alapítható gazdasági tevékenység céljára.

(3) Az egyesület az egyesületi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult.

(4) Az egyesület vagyontól céljának megfelelően használhatja, vagyontól nem oszthatja fel tagjai között, és a tagok részére nyereséget nem juttathat.

(5)¹⁹ Az egyesület alapszabálya az egyesület valamely szervezeti egységét jogi személlyé nyilváníthatja.

3:64. § [Létesítés]

¹⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (1) szerinti szöveggel lép hatályba.

Az egyesület létrehozásához alapszabály elfogadása, az alapszabály elfogadásához legalább tíz személy egybehangzó akaratnyilatkozata szükséges.

3:65. § [Az egyesületi tag jogállása]

- (1) Az egyesület tagja jogosult az egyesület tevékenységében részt venni.
- (2) Az egyesület tagjait egyenlő jogok illetik meg és egyenlő kötelezettségek terhelik, kivéve, ha az alapszabály különleges jogállású tagságot határoz meg.
- (3) A tag tagsági jogait személyesen gyakorolhatja. A tag tagsági jogait akkor gyakorolhatja képviselőn keresztül, ha azt az alapszabály lehetővé teszi. A tagsági jogok forgalomképtelenek és nem örökölhetők.
- (4)²⁰ Az egyesület tagja nem köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni. A tag az egyesület tartozásaiért saját vagyonával nem felel.

3:66. § [A tagok kötelezettsége]

- (1) Az egyesület tagja köteles az alapszabályban meghatározott tagi kötelezettségek teljesítésére.
- (2) Az egyesület tagja nem veszélyeztetheti az egyesület céljának megvalósítását és az egyesület tevékenységét.

3:67. § [A tagsági jogviszony keletkezése]

- (1) Az egyesületi tagság az alapításkor az egyesület nyilvántartásba vételével, az alapítást követően a belépési kérelemnek a közgyűlés általi elfogadásával keletkezik.
- (2) A tagok személyére vonatkozó adatok nem nyilvánosak.

3:68. § [A tagsági jogviszony megszűnése]

- (1) A tagsági jogviszony megszűnik
 - a) a tag kilépésével;
 - b) a tagsági jogviszony egyesület általi felmondásával;
 - c) a tag kizárásával;
 - d) a tag halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével.
- (2) A tag tagsági jogviszonyát az egyesület képviselőjéhez intézett írásbeli nyilatkozattal bármikor, indokolás nélkül megszüntetheti.

3:69. § [A tagsági jogviszony felmondása]

- (1) Ha az alapszabály a tagságot feltételekhez köti, és a tag nem felel meg ezeknek a feltételeknek, az egyesület a tagsági jogviszonyt harmincnapos határidővel írásban felmondhatja.
- (2) A felmondásról az egyesület közgyűlése dönt.

3:70. § [A tag kizárása]

- (1)²¹ A tagnak jogszályt, az egyesület alapszabályát vagy közgyűlési határozatát súlyosan vagy ismételten sértő magatartása esetén - bármely egyesületi tag vagy egyesületi szerv kezdeményezésére - a taggal szemben kizárási eljárás folytatható le, ha az alapszabály a kizárást lefolytató szervet és a tisztességes eljárást biztosító szabályokat meghatározta.
- (2) A tag kizárását kimondó határozatot írásba kell foglalni és indokolással kell ellátni; az indokolásnak tartalmaznia kell a kizárás alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat, továbbá a jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatást. A kizáró határozatot a taggal közölni kell.
- (3) Az alapszabály a kizáró határozat ellen fellebbezési lehetőséget biztosíthat, ebben az esetben az alapszabályban rendelkezni kell a fellebbezési eljárásról és a fellebbezést elbíráló egyesületi szervről.
- (4)²² Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely az (1)-(3) bekezdésben foglalt

²⁰ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 32. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²¹ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 33. § (1). Hatályos: 2017. I. 1-től.

²² Beiktatta: 2016. évi CLXXIX. törvény 33. § (2). Hatályos: 2017. I. 1-től.

szabályoktól eltér.

VIII. CÍM²³

AZ EGYESÜLET SZERVEI²⁴

3:71. §²⁵ *[Közgyűlés, a közgyűlés hatásköre. A küldöttgyűlés]*

- (1) Az egyesület döntéshozó szerve a közgyűlés.
- (2) A tag jogosult a közgyűlésen részt venni, szavazati jogát gyakorolni, a közgyűlés rendjének megfelelően felszólalni, kérdéseket feltenni, javaslatokat és észrevételeket tenni.
- (3) A közgyűlés hatáskörébe tartozik az alapszabály módosítása; az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis.
- (4) Ha az alapszabály küldöttgyűlés működését írja elő, meg kell határoznia a küldöttek választásának módját. A küldöttgyűlésre egyebekben a közgyűlés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

3:72. §²⁶ *[A közgyűlés összehívása és napirendje]*

- (1) A közgyűlés évente legalább egy alkalommal ülésezik. Az alapszabály négy évnél ritkább ülésezést előíró rendelkezése semmis. A közgyűlési meghívó elküldése és a közgyűlés napja között legalább tizenöt napnak kell eltelnie.
- (2) A közgyűlési meghívó az általános tartalmi elemeken túl tartalmazza
 - a) határozatképtelenség esetére a megismételt közgyűlés időpontját, helyét és az eltérő határozatképességi szabályokra vonatkozó figyelemfelhívást; és
 - b) küldöttgyűlés tartása esetén az erre a körülményre történő utalást.
- (3) A közgyűlés helyszínét elegendő a meghívóban megjelölni akkor is, ha az eltér az egyesület székhelyétől.
- (4) A közgyűlés napirendjére tűzött ügyekre vonatkozóan az ügyvezetés a tagnak - kérelmére - köteles felvilágosítást adni.

3:73. §²⁷ *[A napirend kiegészítése]*

- (1) A közgyűlési meghívó kézbesítésétől vagy közzétételétől számított, az alapszabályban meghatározott időn belül a tagok és az egyesület szervei a közgyűlést összehívó szervtől vagy személytől a napirend kiegészítését kérhetik, a kiegészítés indokolásával.
- (2) A napirend kiegészítésének tárgyában a közgyűlést összehívó szerv vagy személy jogosult dönteni. Ha a napirend kiegészítése iránti kérelemről a közgyűlést összehívó szerv vagy személy nem dönt vagy azt elutasítja, a közgyűlés a napirend elfogadásáról szóló határozat meghozatalát megelőzően külön dönt a napirend kiegészítésének tárgyában.

3:74. §²⁸ *[A közgyűlés ülésezése]*

- (1) A közgyűlés nem nyilvános; azon a tagokon és az ügyvezetésen kívül a közgyűlés összehívására jogosult által meghívottak és az alapszabály vagy a közgyűlés határozata alapján tanácskozási joggal rendelkező személyek vehetnek részt.
- (2) A tag a közgyűlés ülésén tagsági jogait személyes részvétel helyett elektronikus hírközlő eszközök igénybevételeivel akkor gyakorolhatja, ha az alapszabály az igénybe vehető elektronikus

²³ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁴ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁵ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁶ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁷ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁸ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

hírközlő eszközöket, valamint azok alkalmazásának feltételeit és módját úgy határozza meg, hogy a tagok azonosítása és a tagok közötti kölcsönös és korlátozásmentes kommunikáció biztosított legyen.

(3) Ha a közgyűlést nem szabályszerűen hívták össze, az ülést akkor lehet megtartani, ha az ülésen a részvételre jogosultak legalább háromnegyede jelen van, és egyhangúlag hozzájárul az ülés megtartásához.

(4) A szabályszerűen közölt napirenden szereplő kérdésben hozható határozat, kivéve, ha a részvételre jogosultak legalább háromnegyede jelen van és a napirenden nem szereplő kérdés megtárgyalásához egyhangúlag hozzájárul.

(5) A (3) és (4) bekezdésekben foglalt esetek körébe nem eső, nem szabályosan összehívott vagy megtartott közgyűlésen elfogadott és ebből az okból érvénytelen határozat az elfogadásának időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé válik, ha a határozatot a közgyűlés napjától számított harminc napon belül valamennyi tag egyhangúlag érvényesnek ismeri el. Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely az egyhangúságra vonatkozó feltételtől eltér.

3:75. §²⁹ [Jelenléti ív. Jegyzőkönyv]

(1) A közgyűlésen megjelent tagokról jelenléti ívet kell készíteni, amelyen fel kell tüntetni a tag, valamint - ha az alapszabály a képviselő útján történő részvételt lehetővé teszi - képviselője nevét és lakóhelyét vagy székhelyét, és - ha a tagokat nem azonos számú szavazat illeti meg - a tagot megillető szavazatok számát. A jelenléti ívet a közgyűlés levezető elnöke és a jegyzőkönyvvezető aláírásával hitelesíti.

(2) A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza

- a) az egyesület nevét és székhelyét;
- b) a közgyűlés helyét és idejét;
- c) a közgyűlés levezető elnökének, a jegyzőkönyvvezetőnek, a jegyzőkönyv hitelesítőjének a nevét;
- d) a közgyűlésen lezajlott fontosabb eseményeket, az elhangzott indítványokat;
- e) a határozati javaslatokat, a leadott szavazatok és ellenszavazatok, valamint a szavazástól tartózkodók számát.

(3) A jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvvezető és a közgyűlés levezető elnöke írja alá, és egy erre megválasztott, jelen lévő tag hitelesíti.

(4) Az egyesület ügyvezetése köteles a közgyűlési jegyzőkönyvet, valamint a jelenléti ívet az egyesület dokumentumai között elhelyezni és megőrizni.

(5) Bármely tag a közgyűlési jegyzőkönyv másolatának vagy a jegyzőkönyv egy részét tartalmazó kivonatának a kiadását kérheti az ügyvezetéstől.

3:76. §³⁰ [Határozathozatal megismételt közgyűlés]

(1) Az egyesület alapszabályának módosításához, az egyesület egyesüléséhez és szétválásához a közgyűlés háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozata szükséges.

(2) Az egyesület céljának módosításához és az egyesület megszűnéséről szóló közgyűlési döntéshez a szavazati joggal rendelkező tagok háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozata szükséges.

(3) Ha a közgyűlés határozatképtelen, a megismételt közgyűlés az eredeti napirenden szereplő ügyekben a megjelent tagok számára tekintet nélkül határozatképes, ha azt az eredeti időpontot legalább három és legfeljebb tizenöt nappal követő időpontra hívják össze.

3:77. §³¹ [Az ügyvezetés ellátása]

Az egyesület ügyvezetését az egyesület ügyvezetője vagy az elnökség látja el. Az egyesület

²⁹ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

³⁰ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

³¹ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

vezető tisztségviselői az ügyvezető vagy az elnökség tagjai.

3:78. §³² [Elnökség]

(1) Az elnökség három tagból áll. Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú elnökség felállítását írja elő.

(2) Az elnökség tagjai kötelesek a közgyűlésen részt venni, a közgyűlésen az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre válaszolni, az egyesület tevékenységéről és gazdasági helyzetéről beszámolni.

(3) Az elnökség határozatait a jelenlévők egyszerű szótöbbségével hozza. Az alapszabály ennél alacsonyabb határozathozatali arányt előíró rendelkezése semmis.

3:79. §³³ [A vezető tisztségviselői megbízatás]

(1) Ha az alapszabályban vagy a választás során a vezető tisztségviselői megbízás időtartamáról a tagok nem rendelkeznek, a vezető tisztségviselő megbízatása két évre szól.

(2) Az öt évnél hosszabb időre szóló vezető tisztségviselői megbízás az öt évet meghaladó részében semmis.

(3) A vezető tisztségviselőket az egyesület tagjai közül kell választani, az alapszabály felhatalmazása alapján a vezető tisztségviselők legfeljebb egyharmada választható az egyesület tagjain kívüli személyekből.

3:80. §³⁴ [Az ügyvezetés feladatai]

Az ügyvezetés feladatkörébe tartozik

a) az egyesület napi ügyeinek vitele, az ügyvezetés hatáskörébe tartozó ügyekben a döntések meghozatala;

b) a beszámolók előkészítése és azoknak a közgyűlés elé terjesztése;

c) az éves költségvetés elkészítése és annak a közgyűlés elé terjesztése;

d) az egyesületi vagyon kezelése, a vagyon felhasználására és befektetésére vonatkozó, a közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása;

e) az egyesület jogszabály és az alapszabály szerinti szervei megalakításának és a tisztségviselők megválasztásának előkészítése;

f) a közgyűlés összehívása, a tagság és az egyesület szerveinek értesítése;

g) az ügyvezető szerv által összehívott közgyűlés napirendi pontjainak meghatározása;

h) részvétel a közgyűlésen és válaszadás az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre;

i) a tagság nyilvántartása;

j) az egyesület határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése;

k) az egyesület működésével kapcsolatos iratok megőrzése;

l) az egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak bekövetkezte esetén az e törvényben előírt intézkedések megtétele; és

m) az alapszabály felhatalmazása alapján a tag felvételéről való döntés.

3:81. §³⁵ [A közgyűlés összehívása]

(1) Az ügyvezető szerv köteles a közgyűlést összehívni a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha

a) az egyesület vagyona az esedékes tartozásokat nem fedezi;

b) az egyesület előreláthatólag nem lesz képes a tartozásokat esedékességkor teljesíteni; vagy

c) az egyesület céljainak elérése veszélybe került.

(2) Az (1) bekezdés alapján összehívott közgyűlésen a tagok kötelesek az összehívásra okot adó körülmény megszüntetése érdekében intézkedést tenni vagy az egyesület megszüntetéséről dönteni.

³² Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

³³ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

³⁴ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

³⁵ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

(3) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely az (1) és a (2) bekezdésben foglalt szabályoknál az egyesületre nézve enyhébb követelményeket ír elő.

3:82. §³⁶ [A felügyelőbizottság létrehozásának kötelező esetei]

(1) Kötelező felügyelőbizottságot létrehozni, ha a tagok több mint fele nem természetes személy, vagy ha a tagság létszáma a száz főt meghaladja. Az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis

(2) A felügyelőbizottság feladata az egyesületi szervek, valamint a jogszabályok, az alapszabály és az egyesületi határozatok végrehajtásának, betartásának ellenőrzése.

IX. CÍM

AZ EGYESÜLET MEGSZŰNÉSE

3:83. §³⁷ [Jogutódlással történő megszűnés]

Egyesület más jogi személlyé nem alakulhat át, csak egyesülettel egyesülhet és csak egyesületekre válhat szét.

3:84. § [A jogutód nélküli megszűnés okai]

A jogi személy jogutód nélküli megszűnésének általános esetein túl az egyesület jogutód nélkül megszűnik, ha

a) az egyesület megvalósította célját vagy az egyesület céljának megvalósítása lehetetlenné vált, és új célt nem határoztak meg; vagy

b) az egyesület tagjainak száma hat hónapon keresztül nem éri el a tíz főt.

3:85. § [Rendelkezés a fennmaradó vagyonról]

(1)³⁸ Az egyesület jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők követeléseinek kiegyenlítése után fennmaradó vagyont az alapszabályban meghatározott, az egyesület céljával megegyező vagy hasonló cél megvalósítására létrejött közhasznú szervezetnek kell átadni. A nyilvántartó bíróság jogszabályban meghatározott szervezetnek juttatja a vagyont, ha az alapszabály nem tartalmaz rendelkezést a megszűnő egyesület vagyonáról, vagy ha az alapszabályban megjelölt közhasznú szervezet a vagyont nem fogadja el vagy azt nem szerezheti meg.

(2) A fennmaradó vagyon sorsáról a nyilvántartó bíróság a törlést kimondó határozatában rendelkezik, a vagyonátruházás teljesítésére szükség esetén ügygondnokot rendel ki. A vagyon feletti rendelkezési jog az egyesület törlésével száll át az új jogosultra.

3:86. § [A vezető tisztségviselők felelőssége jogutód nélküli megszűnés esetén]

(1) Az egyesület jogutód nélküli megszűnése után a vezető tisztségviselőkkel szemben e minőségükben az egyesületnek okozott károk miatti kártérítési igényt - a jogerős bírósági törléstől számított egy éven belül - az egyesület törlésének időpontjában tagsági jogviszonyban álló tag vagy az érvényesítheti, akinek a részére a megszűnéskor fennmaradó egyesületi vagyont át kellett adni, vagy ha lett volna vagyon, át kellett volna adni.

(2)³⁹ Ha az egyesület jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek az egyesület vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő az egyesület fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.

³⁶ Megállapította: 2016. évi CLXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

³⁷ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (3) szerinti szöveggel lép hatályba.

³⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (4) szerinti szöveggel lép hatályba.

³⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (5) szerinti szöveggel lép hatályba.

3:87. § [Választottbírósi eljárás kikötése]

Az egyesület alapszabálya vagy a jogvitában érintett személyek megállapodása a tagsági jogviszonyból, továbbá az egyesületi szervek és a tagok egymás közti jogviszonyából eredő jogvitákra állandó vagy eseti választottbírósi eljárást kötheti ki.

HARMADIK RÉSZ

GAZDASÁGI TÁRSASÁG

X. CÍM

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK KÖZÖS SZABÁLYAI

XV. Fejezet

Általános rendelkezések

3:88. § [A gazdasági társaság fogalma]

(1) A gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik.

(2)⁴⁰ A társaság nyeresége a tagokat vagyoni hozzájárulásuk arányában illeti meg, és a veszteséget is ilyen arányban kell viselniük. A társaság a tag részére az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartaléka terhére teljesíthet kifizetést vagy más vagyoni szolgáltatást. Semmis a létesítő okirat azon rendelkezése, amely valamely tagot a nyereségből vagy a veszteség viseléséből teljesen kizár.

(3) A tag a többi taggal és a társaság szerveivel köteles együttműködni, nem fejthet ki olyan tevékenységet, amely a társaság céljainak elérését veszélyezteti.

3:89. § [Formakényszer]

(1) Gazdasági társaság közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság formájában alapítható.

(2) A gazdasági társaság nevében a gazdasági társaság formájára vonatkozó elnevezést vagy annak e törvényben meghatározott rövidítését kell feltüntetni.

3:90. § [A társaság tagjai]

(1) Természetes személy egyidejűleg egy gazdasági társaságban lehet a társaság korlátlanul felelős tagja. Kiskorú személy gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja nem lehet.

(2) Közkereseti társaság, betéti társaság és egyéni cég nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja.

(3) Nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével nem lehet gazdasági társaság tagja, aki eltiltás hatálya alatt áll.

(4) A részvénytársaság tagjai a részvényesek.

3:91. § [Jognyilatkozatok megtételének módja és ideje]

⁴⁰ Módosította: 2015. évi CI. törvény 50. § a).

(1) A társasággal kapcsolatos jognyilatkozatot írásban lehet megtenni. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a társaság határozatára, valamint jognyilatkozatnak és határozatnak a címzettel való közlésére.

(2) A társasággal kapcsolatos jognyilatkozat akkor tehető meg vagy közölhető elektronikus hírközlő eszközök útján, ha ezt a társaság létesítő okirata lehetővé teszi, és meghatározza ennek feltételeit és módját.

(3) Ha a gazdasági társasággal kapcsolatos jognyilatkozat megtétele vagy cselekmény elvégzése kötelező, e kötelezettséget késedelem nélkül kell teljesíteni.

(4) Ha az írásbeli jognyilatkozatot postán küldik el, azt az ellenkező bizonyításig a tértivevényen feltüntetett átvételi időpontban, ajánlott küldemény esetén a feladástól számított ötödik munkanapon a belföldi címzetthez megérkezettnek kell tekinteni.

3:92. § [A választottbírói út igénybevétele]

(1) Társasági jogi jogvitára a létesítő okiratban vagy a jogvitában érintett személyek megállapodásában választottbírói eljárás köthető ki.

(2) Társasági jogi jogvitának minősül

a) a gazdasági társaság és a tagja vagy volt tagja közti, a társasági jogviszonyból eredő jogvita, ideértve a társasági szervek által hozott határozatok bírói felülvizsgálatának kezdeményezését;

b) a tagok társasági jogviszonyával kapcsolatos, egymással szemben keletkezett jogvitája; és

c) a gazdasági társaság és a vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag közötti, a vezető tisztségviselői vagy a felügyelőbizottsági tagsági jogviszonyból eredő jogvita.

3:93. § [A gazdasági társaságok közös szabályainak alkalmazása]

A gazdasági társaságok közös szabályait kell alkalmazni, ha e törvény az egyes gazdasági társasági formákkal kapcsolatban eltérően nem rendelkezik.

XVI. Fejezet

A gazdasági társaság alapítása

3:94. § [A gazdasági társaság létesítő okirata]

A gazdasági társaság létesítő okirata - a részvénytársaság és az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság kivételével - a társasági szerződés. A részvénytársaság létesítő okirata az alapszabály, az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságé az alapító okirat.

3:95. § [A létesítő okirat alaki követelményei]

(1) A létesítő okiratot valamennyi alapító tagnak alá kell írnia. A tag helyett a társasági szerződést közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező képviselője is aláírhatja.

(2)⁴¹ A létesítő okiratot közjegyzői okiratba vagy ügyvéd, illetve valamelyik alapító kamarai jogtanácsosa által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

3:96. § [A társaság tevékenységének helye]

(1) Ha a társaság székhelye nem azonos a társaság központi ügyintézésének helyével, a létesítő okiratban a központi ügyintézés helyét is meg kell jelölni.

(2) A létesítő okiratban a társaság telephelyét és fióktelepét fel kell tüntetni, ha annak a nyilvántartásba való bejegyzését a társaság kéri.

3:97. § [A társaság tevékenységi körével kapcsolatos rendelkezések]

⁴¹ Módosította: 2017. évi CXXXVI. törvény 83. § a).

(1)⁴² Ha jogszabály valamely gazdasági tevékenység gyakorlását hatósági engedélyhez köti, a társaság e tevékenységet a véglegessé vált hatósági engedély alapján kezdheti meg.

(2) Jogszabály által képesítéshez kötött tevékenységet a gazdasági társaság akkor végezhet, ha az e tevékenységben személyes közreműködést vállaló tagja, vagy a társasággal munkavégzésre irányuló polgári jogi vagy munkajogi jogviszonyban álló legalább egy személy a képesítési követelménynek megfelel.

3:98. § [A vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása]

(1) Ha a tag a létesítő okiratban vállalt vagyoni hozzájárulását az előírt időpontig nem szolgáltatja, az ügyvezetés harmincnapos határidő tűzésével és a jogkövetkezmények feltüntetésével felszólítja a tagot a teljesítésre.

(2) A harmincnapos határidő eredménytelen elteltével a vagyoni hozzájárulását nem teljesítő tag tagsági jogviszonya a határidő lejárata követő nappal megszűnik. A tagsági jogviszony megszűnését az ügyvezetésnek a volt taggal közölnie kell. A vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztásával a gazdasági társaságnak okozott kárért a volt tag a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel.

(3) Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása esetére az e törvényben meghatározottnál a tagra nézve enyhébb következményeket ír elő.

3:99. § [Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás]

(1) Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként követelés is szolgáltatatható, ha azt az adós elismerte, vagy az jogerős bírósági határozaton alapul. A tag munkavégzésre, személyes közreműködésre vagy szolgáltatásra irányuló kötelezettségvállalása nem lehet nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás.

(2) Azok a tagok, akik valamely tag nem pénzbeli vagyoni hozzájárulását tudomásuk ellenére a szolgáltatáskori értéket meghaladó értékkel fogadták el, az ebből eredő károkért a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást teljesítővel egyetemlegesen felelnek a társasággal szemben a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint.

(3) A létesítő okiratnak az (1) és a (2) bekezdésben foglalt szabályokkal ellentétes rendelkezése semmis.

3:100. § [A társaság alapításának bírósági bejelentése]

(1)⁴³ Gazdasági társaság alapítását a létesítő okirat közjegyzői okiratba foglalásától vagy ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi ellenjegyzésétől számított harminc napon belül be kell jelenteni a nyilvántartó bíróságnak.

(2)⁴⁴ Ha a gazdasági társaság alapítása hatósági engedélyhez kötött, a bejelentést a véglegessé vált engedély kézhezvételétől számított tizenöt napon belül kell teljesíteni.

3:101. § [Előtársaság]

(1)⁴⁵ A gazdasági társaság a létesítő okirat közjegyzői okiratba foglalásától vagy ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi ellenjegyzésétől kezdődően a létrehozni kívánt társaság előtársaságaként működhet. Üzletszerű gazdasági tevékenységet az előtársaság a nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtását követően folytathat. Az előtársasági jelleget a társaság iratain és jognyilatkozatain fel kell tüntetni; ennek hiányában az előtársaság által tett jognyilatkozat - ha a nyilvántartó bíróság a társaságot nem jegyzi be - az alapítók által együttesen tett jognyilatkozatnak minősül.

(2) Az előtársaságra a létrehozni kívánt gazdasági társaságra irányadó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy

a) a tagok személyében kizárólag jogszabályon alapuló változás következhet be;

⁴² Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § a).

⁴³ Módosította: 2017. évi CXXXVI. törvény 83. § b).

⁴⁴ Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § b).

⁴⁵ Módosította: 2017. évi CXXXVI. törvény 83. § b).

b) a létesítő okirat módosítására - a nyilvántartó bíróság, valamint a hatósági engedély kiadására jogosult szerv felhívása teljesítésének kivételével - nem kerülhet sor;

c) az előtársaság gazdasági társaságot nem alapíthat, és abban tagként nem vehet részt;

d) nem kezdeményezhető tag kizárására irányuló per; és

e) nem határozható el átalakulás, egyesülés, szétválás, valamint jogutód nélküli megszűnés.

(3) Ha a gazdasági társaságot a bíróság jogerősen bejegyzi, az előtársasági létszakasz megszűnik, és az előtársaságként kötött jogügyletek a gazdasági társaság jogügyleteinek minősülnek.

(4) Ha a gazdasági társaság nyilvántartásba vételét jogerősen elutasítják, az erről való tudomásszerzés után az előtársaság a működését késedelem nélkül köteles megszüntetni. E kötelezettség megszegésével okozott károkért az előtársaság vezető tisztségviselői a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint felelnek.

(5) Az előtársaság működésének (4) bekezdés szerinti megszűnése esetén a megszűnésig vállalt kötelezettségeket a létrehozni kívánt társaság rendelkezésére bocsátott vagyonból kell teljesíteni. Az ebből ki nem egyenlíthető követelésekért az alapítók harmadik személyekkel szemben egyetemlegesen kötelesek helytállni. Ha a létrehozni kívánt gazdasági társaságnál a tag felelőssége a társaságot terhelő kötelezettségeikért korlátozott volt, és a tag helytállása ellenére ki nem elégített követelések maradtak fenn, e tartozásokért harmadik személyek irányában a létrehozni kívánt gazdasági társaság vezető tisztségviselői korlátlanul és egyetemlegesen kötelesek helytállni.

(6) A (4)-(5) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha a társaság a nyilvántartásba-vételi kérelmet visszavonja.

XVII. Fejezet

A létesítő okirat módosítása

3:102. § [A létesítő okirat módosításának esetei]

(1) A létesítő okirat módosításáról - ha az nem szerződéssel történik - a társaság legfőbb szerve legalább háromnegyedek szótöbbséggel dönt.

(2) A társaság cégnevének, székhelyének, telephelyeinek, fióktelepeinek, és a társaság - főtevékenységnek nem minősülő - tevékenységi körének megváltoztatásáról a legfőbb szerv egyszerű szótöbbséggel hoz határozatot.

(3) Valamennyi tag egyhangú határozatára van szükség, ha a módosítás egyes tagok jogait hátrányosan érintené, vagy helyzetét terhesebbé tenné. Az e kérdésben való szavazásnál azok a tagok is szavazhatnak, akik egyébként szavazati joggal nem rendelkeznek.

(4)⁴⁶ A létesítő okirat módosítására egyebekben a társaság alapítására vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy a módosítást tartalmazó okiratot a tagoknak nem kell aláírniuk, és azt a társaság kamarai jogtanácsosa is ellenjegyezheti.

XVIII. Fejezet

Kisebbségvédelem

3:103. § [A legfőbb szerv összehívásának kezdeményezése]

(1) A gazdasági társaság azon tagja vagy tagjai, akik együttesen a szavazati jogok legalább öt százalékával rendelkeznek, az ok és a cél megjelölésével bármikor kérhetik a társaság legfőbb szerve ülésének összehívását vagy a legfőbb szerv ülés tartása nélküli döntéshozatalát. Ha az

⁴⁶ Módosította: 2017. évi CXXXVI. törvény 83. § a).

ügyvezetés a kérelem kézhezvételétől számított nyolc napon belül nem intézkedik a legfőbb szerv ülésének a lehető legkorábbi időpontra történő összehívása érdekében, illetve nem kezdeményezi az ülés tartása nélküli döntéshozatalt, az ülést az indítványozók kérelmére a nyilvántartó bíróság hívja össze, vagy a nyilvántartó bíróság felhatalmazza az indítványozókat az ülés összehívására, illetve az ülés tartása nélküli döntéshozatal lebonyolítására.

(2) A várható költségeket az indítványozók kötelesek megelőlegezni. A gazdasági társaság legfőbb szerve a kisebbség kérelmére összehívott ülésen vagy az ülés tartása nélküli döntéshozatal során dönt arról, hogy a költségeket az indítványozók vagy a társaság viseli-e.

3:104. § *[Egyedi könyvvizsgálat kezdeményezése]*

(1) Ha a társaság legfőbb szerve elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, amely szerint az utolsó beszámolót, illetve az utolsó két évben az ügyvezetés tevékenységével kapcsolatos valamely gazdasági eseményt vagy kötelezettségvállalást ezzel külön megbízandó könyvvizsgáló vizsgálja meg, ezt a vizsgálatot a szavazati jogok legalább öt százalékaival rendelkező tagnak vagy tagoknak a legfőbb szerv ülésétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül benyújtott kérelmére a nyilvántartó bíróság a társaság költségére köteles elrendelni és a könyvvizsgálót kijelölni.

(2) A kérelem teljesítését a nyilvántartó bíróság megtagadja, ha a kisebbségi jogokkal a kérelmet előterjesztő tagok visszaélnek.

(3) A vizsgálatot a társaság könyvvizsgálója nem bízható meg.

(4) A vizsgálat költségeit a társaság előlegezi és viseli. A társaság a költségeket abban az esetben háríthatja át a tagra, ha az a vizsgálatot nyilvánvalóan alaptalanul kezdeményezte.

3:105. § *[Igényérvényesítés kezdeményezése]*

Ha a társaság legfőbb szerve elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, hogy a társaságnak valamely tag, vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag, továbbá a könyvvizsgáló ellen támasztható követelését érvényesítsék, a követelést a szavazati jogok öt százalékaival rendelkező tagok a legfőbb szerv ülésétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül a gazdasági társaság képviselőjében a társaság javára maguk is érvényesíthetik.

3:106. § *[Az eltérő szabályozás tilalma]*

Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a jelen fejezet rendelkezéseitől a kisebbség hátrányára tér el.

XIX. Fejezet

A tag kizárása

3:107. § *[A tag kizárásának feltételei és a kizárás joghatása]*

(1) A gazdasági társaság tagja a társaságnak az érintett tag ellen indított keresete alapján bírósági határozattal a társaságból kizárható, ha a társaságban való maradása a társaság céljainak elérését nagymértékben veszélyeztetné.

(2) Kizárási per kétszemélyes társaságnál nem indítható. Nem zárható ki a társaságból a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényese, valamint az a tag, aki a legfőbb szerv ülésén a szavazatok legalább háromnegyedével rendelkezik.

(3) Kizárás esetén a tag tagsági jogviszonya megszűnik.

3:108. § *[A tag kizárására irányuló eljárás]*

(1) A tag kizárása iránti kereset megindításához a társaság legfőbb szervének az összes tag legalább háromnegyedes szótöbbségével meghozott, a kizárás okát megjelölő határozata szükséges.

Az érintett tag ebben a kérdésben nem szavazhat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határozaton alapuló keresetet a legfőbb szerv határozatának meghozatalától számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül kell megindítani.

(3) A bíróság az érintett tag tagsági jogait - kérelemre - a bíróság jogerős döntéséig felfüggesztheti, ha a tagsági jogok gyakorlása a társaság súlyos érdeksérelmével járna. A felfüggesztés a tag nyereségre vonatkozó igényét nem érinti.

(4) A felfüggesztés ideje alatt keletkezett kötelezettség a felfüggesztés hatálya alatt álló tagot a tagok egymás közötti viszonyában akkor sem terheli, ha a társaság tartozásaiért harmadik személlyel szemben köteles helytállni.

(5) A tagsági jog felfüggesztésének időtartama alatt a létesítő okirat nem módosítható, más tag kizárása nem kezdeményezhető és nem hozható döntés a társaság átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról, valamint jogutód nélküli megszűnéséről.

XX. Fejezet

A gazdasági társaság szervezete

1. A gazdasági társaság legfőbb szerve

3:109. § *[A legfőbb szerv feladat- és hatásköre]*

(1) A gazdasági társaság tagjainak döntéshozó szerve a legfőbb szerv.

(2) A gazdasági társaság legfőbb szervének feladata a társaság alapvető üzleti és személyi kérdéseiben való döntéshozatal. A legfőbb szerv hatáskörébe tartozik a számviteli törvény szerinti beszámoló (a továbbiakban: beszámoló) jóváhagyása és a nyereség felosztásáról való döntés.

(3) A gazdasági társaság legfőbb szerve dönt a taggal, a vezető tisztségviselővel, a felügyelőbizottsági taggal és a társasági könyvvizsgálóval szembeni kártérítési igény érvényesítéséről.

(4) Egyszemélyes társaságnál a legfőbb szerv hatáskörét az alapító vagy az egyedüli tag gyakorolja. A legfőbb szerv hatáskörébe tartozó kérdésekben az alapító vagy az egyedüli tag írásban határoz és a döntés az ügyvezetéssel való közléssel válik hatályossá.

3:110. § *[Részvétel a legfőbb szerv döntéshozatalában]*

(1) A gazdasági társaság minden tagja jogosult személyesen vagy képviselő útján a legfőbb szerv tevékenységében részt venni. Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, egy tag egy képviselőt bízhat meg, egy képviselő több tagot is képviselhet. A képviselőre szóló meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni.

(2) A társaság legfőbb szervében gyakorolható szavazati jog mértéke a tag vagyoni hozzájárulásához igazodik.

3:111. § *[A legfőbb szerv ülése]*

(1) A legfőbb szerv ülése nem nyilvános. A legfőbb szerv ülésén a társaság vezető tisztségviselői és a felügyelőbizottság tagjai tanácskozási joggal részt vehetnek.

(2) A tag a legfőbb szerv ülésén tagsági jogait személyes részvétel helyett elektronikus hírközlő eszközök igénybevételeivel akkor gyakorolhatja, ha a létesítő okirat az igénybe vehető elektronikus hírközlő eszközöket, valamint azok alkalmazásának feltételeit és módját úgy határozza meg, hogy a tagok azonosítása, és a tagok közötti kölcsönös és korlátozásmentes kommunikáció biztosított legyen.

(3) A nem szabályosan összehívott vagy megtartott ülésen elfogadott és ebből az okból érvénytelen határozat az elfogadásának időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé válik, ha a

határozatot az ülés napjától számított harminc napon belül valamennyi tag egyhangúlag érvényesnek ismeri el.

2. *Ügyvezetés és képviselet*

3:112. § *[A vezető tisztségviselő önállósága]*

(1) A társaság ügyvezetését a vezető tisztségviselő - a társasággal kötött megállapodása szerint - megbízási jogviszonyban vagy munkaviszonyban láthatja el.

(2) A vezető tisztségviselő a társaság ügyvezetését a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján önállóan látja el. E minőségében a jogszabályoknak, a létesítő okiratnak és a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve. A vezető tisztségviselőt a társaság tagja nem utasíthatja, és hatáskörét a legfőbb szerv nem vonhatja el.

(3) Egyszemélyes gazdasági társaságnál az egyedüli tag az ügyvezetésnek utasítást adhat, amelyet a vezető tisztségviselő köteles végrehajtani.

3:113. § *[Cégvezető]*

(1) A társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselők munkájának segítése érdekében egy vagy több cégvezetőt nevezhet ki. A cégvezető feladatait munkaviszonyban látja el. A cégvezető olyan munkavállaló, aki a vezető tisztségviselő rendelkezései alapján irányítja a társaság folyamatos működését.

(2) A cégvezetőre a vezető tisztségviselőkkel kapcsolatos kizáró és összeférhetlenségi okokat megfelelően alkalmazni kell.

(3) Az általános hatáskörű cégvezető mellett a gazdasági társaság legfőbb szerve vagy felhatalmazása alapján az ügyvezetés a társaság telephelyein és fióktelepein tevékenykedő korlátozott hatáskörű cégvezetőket is kinevezhet.

3:114. § *[A vezető tisztségviselői megbízás időtartama]*

A vezető tisztségviselői megbízás öt évre - ha a társaság ennél rövidebb időtartamra jött létre, erre az időtartamra - szól.

3:115. § *[Összeférhetetlenség]*

(1) A vezető tisztségviselő - a nyilvánosan működő részvénytársaság részvénye kivételével - nem szerezhets társasági részesedést, és nem lehet vezető tisztségviselő olyan gazdasági társaságban, amely főtevékenységként ugyanolyan gazdasági tevékenységet folytat, mint az a társaság, amelyben vezető tisztségviselő. Ha a vezető tisztségviselő új vezető tisztségviselői megbízást fogad el, a tisztség elfogadásától számított tizenöt napon belül köteles e tényről értesíteni azokat a társaságokat, ahol már vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag.

(2) A vezető tisztségviselő és hozzátartozója - a mindennapi élet szokásos ügyletei kivételével - nem köthet saját nevében vagy saját javára a gazdasági társaság főtevékenysége körébe tartozó szerződéseket.

3:116. § *[A társaság képviselete. Cégjegyzés]*

(1) A gazdasági társaságot vezető tisztségviselői és képviseletre feljogosított munkavállalói írásban cégjegyzés útján képviselik.

(2) Az ügyvezetés a cégvezető számára általános képviseleti jogot biztosíthat.

(3) A cégvezető és a képviseletre jogosult munkavállaló képviseleti jogát érvényesen nem ruházhatja át másra.

3:117. § *[A vezető tisztségviselő társasággal szembeni kártérítési felelőssége]*

(1) Ha a társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselő kérésére a beszámoló elfogadásával egyidejűleg az előző üzleti évben kifejtett ügyvezetési tevékenység megfelelőségét megállapító

felmentvényt ad, a társaság a vezető tisztségviselő ellen akkor léphet fel az ügyvezetési kötelezettségek megsértésére alapozott kártérítési igénnyel, ha a felmentvény megadásának alapjául szolgáló tények vagy adatok valótlanok vagy hiányosak voltak.

(2) Ha a vezető tisztségviselői jogviszony két egymást követő, beszámolóval foglalkozó ülés között megszűnik, a vezető tisztségviselő kérheti, hogy a legfőbb szerv következő ülésén döntsön a felmentvény kiadásáról.

(3) A gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése után a társaság vezető tisztségviselőivel szembeni kártérítési igényt - a társaság nyilvántartásból való törlésétől számított egyéves jogvesztő határidőn belül - a törlés időpontjában tagsági jogviszonyban állók érvényesíthetik. A tag a kártérítési igényt a társaság megszűnésekor felosztott vagyonból öt megillető rész arányában érvényesítheti.

3:118. § *[A vezető tisztségviselő harmadik személyekkel szembeni felelőssége]*

Ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetésképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.

3. Felügyelőbizottság

3:119. § *[A felügyelőbizottság létrehozásának kötelező esete]*

Kötelező felügyelőbizottság létrehozása, ha a társaság teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak száma éves átlagban a kétszáz főt meghaladja, és az üzemi tanács nem mondott le a felügyelőbizottságban való munkavállalói részvételről.

3:120. § *[A felügyelőbizottság jogköre]*

(1) Ha a felügyelőbizottság ellenőrző tevékenységéhez szakértőket kíván igénybe venni, a felügyelőbizottság erre irányuló kérelmét az ügyvezetés köteles teljesíteni.

(2) Ha a társaságnál felügyelőbizottság működik, a beszámolóról a társaság legfőbb szerve a felügyelőbizottság írásbeli jelentésének birtokában dönthet.

(3) Ha a felügyelőbizottság szerint az ügyvezetés tevékenysége jogszabályba vagy a létesítő okiratba ütközik, ellentétes a társaság legfőbb szerve határozataival vagy egyébként sérti a gazdasági társaság érdekeit, a felügyelőbizottság jogosult összehívni a társaság legfőbb szervének ülését e kérdés megtárgyalása és a szükséges határozatok meghozatala érdekében.

(4) Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely az (1)-(3) bekezdésben foglalt szabályoktól eltér.

3:121. § *[A felügyelőbizottsági tagság]*

(1) A felügyelőbizottság három tagból áll. Ha a társaságnál kötelező felügyelőbizottság létrehozása vagy ügydöntő felügyelőbizottság működik, semmis a létesítő okirat azon rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú felügyelőbizottság felállítását írja elő. A felügyelőbizottság testületként működik; az egyes ellenőrzési feladatok elvégzésével bármely tagját megbízhatja, és az ellenőrzési feladatokat megoszthatja tagjai között.

(2) A felügyelőbizottsági tag megbízása öt évre - ha a társaság ennél rövidebb időtartamra jött létre, erre az időtartamra - szól.

(3) A felügyelőbizottsági tagsági jogviszonyra a megbízási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(4) A felügyelőbizottságnak - a munkavállalói részvétel szabályain alapuló tagságtól eltekintve - nem lehet tagja a társaság munkavállalója.

3:122. § [A felügyelőbizottság működése]

- (1) A felügyelőbizottság saját tagjai közül választ elnököt.
- (2) A felügyelőbizottság ülése akkor határozatképes, ha tagjai legalább kétharmada, de legalább három fő az ülésen jelen van.
- (3) A felügyelőbizottság ügyrendjét maga állapítja meg, és azt a gazdasági társaság legfőbb szerve hagyja jóvá.
- (4) Ha a felügyelőbizottság tagjainak száma a létesítő okiratban megállapított szám alá csökken, az ügyvezetés a felügyelőbizottság rendeltetésszerű működésének helyreállítása érdekében köteles összehívni a legfőbb szerv ülését, vagy ülés tartása nélküli határozathozatalt kezdeményezni.

3:123. § [Ügydöntő felügyelőbizottság]

- (1) Ha a létesítő okirat a legfőbb szerv vagy az ügyvezetés hatáskörébe tartozó egyes döntések meghozatalát vagy azok jóváhagyását a felügyelőbizottság hatáskörébe utalja, a felügyelőbizottság tagjai az e hatáskörükben kifejtett tevékenységgel a társaságnak okozott károkat a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint kötelesek megtéríteni.
- (2) Ha a létesítő okirat az ügyvezetés hatáskörébe tartozó egyes döntések meghozatalát a felügyelőbizottság előzetes jóváhagyásához köti, és a felügyelőbizottság az ügyvezetés határozati javaslatát nem hagyja jóvá, de az ügyvezetés a javaslatot fenntartja, az ügyvezetés jogosult a társaság legfőbb szervének döntését kérni. Ha a felügyelőbizottság jóváhagyta az ügyvezetés javaslatát, a határozatból eredő károkért az azt megszavazó vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok a társasággal szemben egyetemlegesen felelnek a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint.
- (3) A felügyelőbizottság tagjaira - ügydöntő tevékenységük tekintetében - megfelelően alkalmazni kell azokat a rendelkezéseket, amelyek az adott kérdésben az e törvény alapján döntésre jogosult személyekre vonatkoznak.

3:124. § [Munkavállalói részvétel feltételei]

- (1) Ha a gazdasági társaság teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak létszáma éves átlagban a kétszáz főt meghaladja, a felügyelőbizottság egyharmada a munkavállalói küldöttekből áll.
- (2) Ha a munkavállalói küldöttek jogosultak a felügyelőbizottságban részt venni, a létesítő okirat a felügyelőbizottságban való munkavállalói részvételt legfeljebb öt évre, az üzemi tanács hozzájárulásával zárhatja ki. A létesítő okirat ettől eltérő rendelkezése semmis.
- (3) A munkavállalói küldötteket először akkor kell megválasztani, amikor a társaság legfőbb szerve annak az üzleti évnek beszámolóját tárgyalja, amelyben az éves átlagos munkavállalói létszám elérte a kétszáz főt.
- (4) Jogutódlással létrejött társaság esetén annak nyilvántartásba vételétől kell biztosítani a felügyelőbizottságban a munkavállalói részvételt, ha a társaság munkavállalóinak létszáma a kétszáz főt meghaladja, és a munkavállalói részvétel feltételei a jogelőd társaságnál - több jogelőd társaság esetén a társaságok egyikénél - fennálltak.

3:125. § [A munkavállalói küldöttek megválasztása és visszahívása]

- (1) A munkavállalói küldötteket az üzemi tanács jelöli a munkavállalók sorából a gazdasági társaságnál működő szakszervezetek véleményének figyelembevételével. A munkavállalói küldött munkaviszonyának megszűnésével felügyelőbizottsági tagsága is megszűnik.
- (2) Az üzemi tanács által jelölt személyeket a társaság legfőbb szerve köteles a jelölést követő ülésén a felügyelőbizottság tagjává választani, kivéve, ha a jelölttel szemben kizáró ok áll fenn. A jelölés elmaradása - ha a működés egyéb törvényes feltételei fennállnak - a felügyelőbizottság működését nem akadályozza. Ez esetben a munkavállalói küldöttek helyét nem lehet betölteni, de legalább három felügyelőbizottsági tagot ilyenkor is választania kell a legfőbb szervnek.
- (3) A munkavállalói küldöttet a társaság legfőbb szerve az üzemi tanács javaslatára hívja vissza.
- (4) Ha a társaság beszámolójának elfogadásakor megállapításra kerül, hogy a munkavállalói

létszám az előző üzleti évben kétszáz fő alá csökkent, megszűnik a munkavállalói küldöttek felügyelőbizottságban való részvételi joga.

3:126. § *[A munkavállalói küldöttek jogai és kötelezettségei]*

(1) A munkavállalói küldöttet a felügyelőbizottság többi tagjával azonos jogok és kötelezettségek illetik meg. Ha a munkavállalói küldöttek egységes véleménye a felügyelőbizottság többségének álláspontjától eltér, a munkavállalók kisebbségi véleményét a társaság legfőbb szervének legközelebbi ülésén ismertetni kell.

(2) A munkavállalói küldött tájékoztatni köteles a munkavállalókat a felügyelőbizottság tevékenységéről.

3:127. § *[Az eltérő szabályozás tilalma]*

Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a munkavállalói részvétel szabályait az e törvényben előírt szabályokhoz képest a munkavállalókra nézve hátrányosabban határozza meg.

3:128. § *[A munkavállalói részvétel nem kötelező esete]*

Ha a felügyelőbizottságban való munkavállalói részvételt a létesítő okirat írja elő, arra az e törvény munkavállalói részvételre vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell.

4. Állandó könyvvizsgáló

3:129. § *[Az állandó könyvvizsgáló feladata]*

(1) A legfőbb szerv által választott állandó könyvvizsgáló feladata, hogy a könyvvizsgálatot szabályszerűen elvégezze, és ennek alapján független könyvvizsgálói jelentésben foglaljon állást arról, hogy a gazdasági társaság beszámolója megfelel-e a jogszabályoknak és megbízható, valós képet ad-e a társaság vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, működésének gazdasági eredményeiről.

(2) Az állandó könyvvizsgáló a könyvvizsgálói nyilvántartásban szereplő egyéni könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló cég lehet. Ha könyvvizsgáló cég látja el a könyvvizsgálói feladatokat, ki kell jelölnie azt a személyt, aki a könyvvizsgálatot személyében végzi.

(3) Nem lehet állandó könyvvizsgáló a gazdasági társaság tagja, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja és e személyek hozzátartozója. Nem lehet állandó könyvvizsgáló a társaság munkavállalója e jogviszonya fennállása idején, és annak megszűnése után három évig.

3:130. § *[Az állandó könyvvizsgálói megbízatás keletkezése és időtartama]*

(1) Az első állandó könyvvizsgálót a létesítő okiratban kell kijelölni, ezt követően a könyvvizsgálót a társaság legfőbb szerve választja. A könyvvizsgálóval a megbízási szerződést - a legfőbb szerv által meghatározott feltételekkel és díjazás mellett - az ügyvezetés a kijelölést vagy választást követő kilencven napon belül köti meg. Ha a szerződés megkötésére e határidőn belül nem kerül sor, a legfőbb szerv köteles új könyvvizsgálót választani.

(2) Az állandó könyvvizsgálót határozott időre, legfeljebb öt évre lehet megválasztani. Az állandó könyvvizsgáló megbízásának időtartama nem lehet rövidebb, mint a legfőbb szerv által történt megválasztásától a következő beszámolót elfogadó ülésig terjedő időszak.

(3) Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a (2) bekezdésben foglalt szabályoktól eltér.

3:131. § *[Az állandó könyvvizsgálói feladatok teljesítése]*

(1) Az állandó könyvvizsgáló nem nyújthat a gazdasági társaság részére olyan szolgáltatást és nem alakíthat ki olyan együttműködést az ügyvezetéssel, amely könyvvizsgálói feladatának független és tárgyilagos ellátását veszélyezteti.

(2) Az állandó könyvvizsgálót a társaság legfőbb szervének a társaság beszámolóját tárgyaló

ülésére meg kell hívni. A könyvvizsgáló ezen az ülésen köteles részt venni, de távolmaradása az ülés megtartását nem akadályozza.

(3) Ha a gazdasági társaságnál felügyelőbizottság működik, a könyvvizsgáló a felügyelőbizottság ülésén tanácskozási joggal részt vehet, a felügyelőbizottság felhívása esetén a könyvvizsgáló a felügyelőbizottság ülésén köteles részt venni. A felügyelőbizottság köteles napirendre tűzni a könyvvizsgáló által megtárgyalásra javasolt ügyeket.

5. Egyéb társasági szervek

3:132. § *[Egyéb társasági szervek]*

Ha a létesítő okirat vagy annak felhatalmazása alapján a társaság legfőbb szerve az e törvényben meghatározott szerveken és tisztségviselőkön túl más szervek működését írja elő, az előírás az e törvény által meghatározott szervek és tisztségviselők hatáskörét, valamint felelősségét nem érinti.

XXI. Fejezet

A gazdasági társaság átalakulása és egyesülése

3:133. § *[Az átalakulás esetei és feltételei]*

(1) Gazdasági társaság más társasági formába tartozó gazdasági társasággá, egyesüléssé és szövetkezetté alakulhat át.

(2) Ha egymást követő két üzleti évben a társaság saját tőkéje nem éri el az adott társasági formára kötelezően előírt jegyzett tőkét, és a tagok a második év beszámolójának elfogadásától számított három hónapon belül a szükséges saját tőke biztosításáról nem gondoskodnak, e határidő lejártát követő hatvan napon belül a gazdasági társaság köteles elhatározni átalakulását. Átalakulás helyett a gazdasági társaság a jogutód nélküli megszűnést vagy az egyesülést is választhatja.

3:134. § *[Az átalakulás befejezése]*

(1) Az átalakulás befejezése előtt meg kell határozni a jogutód tagjait a tervezett jegyzett tőkéből megillető hányadot, a jogutód jogi személyben tagként részt venni nem kívánókat megillető vagyonhányadot és ennek kiadási módját.

(2) Az átalakulás során a társaságtól megválókat megillető vagyonhányadot a jogutód nyilvántartásba vételét követő hatvan napon belül kell kiadni, kivéve, ha a jogutódnak az érintettekkel kötött megállapodása eltérően rendelkezik.

3:135. § *[Az átalakulással kapcsolatos felelősségi szabályok]*

(1) Az átalakulás során a társaságtól megváló tag a társaság jogutód nélküli megszűnése esetén irányadó szabályok szerint köteles helytállni az átalakuló gazdasági társaságnak az átalakulással létrejövő jogi személy által nem teljesített kötelezettségeiért.

(2) Ha egy korlátlanul felelős tag az átalakulás következtében korlátozottan felelős taggá válik, a jogutód bejegyzésétől számított öt éves jogvesztő határidőn belül - és az átalakulással létrejövő jogi személy más, korlátlanul felelős tagjaival egyetemlegesen - köteles helytállni a jogelőd gazdasági társaság tartozásaiért.

3:136. § *[A gazdasági társaságok egyesülése]*

Gazdasági társaság más gazdasági társasággal, valamint szövetkezettel és egyesüléssel egyesülhet.

XXII. Fejezet

A gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése

3:137. § *[Tagi helytállási kötelezettség jogutód nélküli megszűnés esetén]*

(1) Gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a megszűnő társaságot terhelő kötelezettségből származó követelés a társaság nyilvántartásból való törlésétől számított ötéves jogvesztő határidőn belül érvényesíthető a társaság volt tagjaival szemben.

(2) Ha a tag helytállási kötelezettsége a társaság kötelezettségeiért a társaság fennállása alatt korlátlan volt, helytállási kötelezettsége a megszűnt társaság kötelezettségeiért korlátlan és a többi korlátlan helytállásra köteles taggal egyetemleges. A tagok egymás közti viszonyukban a tartozást a felosztott társasági vagyonból való részesedésük arányában viselik.

XI. CÍM

A KÖZKERESETI TÁRSASÁG

3:138. § *[A közkereseti társaság fogalma]*

Közkereseti társaság (kkt.) létesítésére irányuló társasági szerződés megkötésével a társaság tagjai arra vállalnak kötelezettséget, hogy a társaság gazdasági tevékenységének céljára a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesítenek, és a társaságnak a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeiért korlátlanul és egyetemlegesen helytállnak.

3:139. § *[A tagok helytállása a társaság kötelezettségeiért]*

(1) A közkereseti társaság tagjai egyetemlegesen kötelesek helytállni a társaságnak a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeiért.

(2) A társaság tagjaival szemben az (1) bekezdés szerinti helytállási kötelezettségük alapján perben állásuk esetén hozható marasztaló ítélet és vezethető végrehajtás.

(3) A tagok a társasággal együtt is perelhetők. A bíróság a tagokkal szemben hozott marasztaló ítélet végrehajtását akkor rendelheti el, ha a társasággal szemben a követelés végrehajtása eredménytelen volt.

(4) A társaságba belépő tag a belépése előtt keletkezett társasági kötelezettségeikért a többi taggal azonos módon köteles helytállni. A tagok ezzel ellentétes megállapodása harmadik személyekkel szemben nem hatályos.

3:140. § *[A tag hitelezőjét megillető felmondás joga]*

A tag hitelezője a társaság vagyonából nem elégítheti ki a követelését. A hitelező követelésének fedezetéül az a vagyonhányad szolgál, amely a tagot a tagsági jogviszonya megszűnése esetére megilleti. Ha a hitelező e vagyonhányadra végrehajtást vezet, a tagot megillető felmondás jogát gyakorolhatja, és ennek eredményeként a tagnak kiadandó vagyonhányadból elégítheti ki a követelését.

3:141. § *[A társasági részesedés megszerzése házastársi vagyonközösség alapján]*

A társasági szerződés módosítása szükséges ahhoz, hogy a tag házastársa házastársi vagyonközösség vagy házastársi közös vagyon megosztása jogcímén a társaság tagjává váljon.

3:142. § *[A tagok gyűlésének hatásköre]*

(1) A közkereseti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése.

(2) A tagok gyűlése legalább háromnegyedes szótöbbséggel meghozott határozattal bármely kérdés eldöntését a saját hatáskörébe vonhatja.

(3) A tagok gyűlése hatáskörébe tartozó kérdésekben a tagok ülés tartása nélkül is határozhatnak.

3:143. § [A tagok gyűlése határozathozatalának szabályai]

(1) A határozathozatal során valamennyi tagnak azonos mértékű szavazata van. Semmis a társasági szerződés olyan rendelkezése, amely a tagot szavazati jogától megfosztja.

(2) A tagok gyűlése a leadható összes szavazatszámhoz viszonyított szótöbbséggel hozza meg a határozatát. A társasági szerződés ettől eltérő rendelkezése semmis.

(3) A határozathozatal szótöbbséggel történik.

(4) Legalább háromnegyedes szótöbbséggel meghozott határozat kell a vezető tisztségviselők visszahívásához. Valamennyi tag szavazatával egyhangúlag meghozott határozat kell a társasági szerződés módosításához, valamint a társaság átalakulásának, egyesülésének, szétválásának és jogutód nélküli megszűnésének az elhatározásához.

(5) A társasági szerződés módosítását valamennyi tagnak alá kell írnia.

3:144. § [Ügyvezetés, képviselő]

(1) A közkereseti társaság ügyvezetését a tagok közül kijelölt vagy megválasztott egy vagy több ügyvezető látja el. Kijelölés vagy választás hiányában valamennyi tag ügyvezető.

(2) Semmis a társasági szerződés olyan rendelkezése, amely ügyvezetővé olyan személyt jelöl ki, aki nem tagja a társaságnak, vagy lehetővé teszi ilyen személy ügyvezetővé választását.

3:145. § [Az ügyvezetők eljárása]

(1) Az ügyvezetők mindegyike önállóan járhat el. Az ügyvezető a másik ügyvezető tervezett vagy már megtett intézkedése ellen tiltakozhat. Ebben az esetben a tagok gyűlése jogosult az intézkedés felülbírálására. A tervezett intézkedés - a halaszthatatlan intézkedés kivételével - mindaddig nem tehető meg, amíg arról a tagok gyűlése nem határoz.

(2) Ha a társasági szerződés úgy rendelkezik, hogy több ügyvezető együttesen jár el, és az ügyvezetők között nincs egyetértés, bármelyikük jogosult az adott kérdésben a tagok gyűlésének a döntését kérni. A halaszthatatlan intézkedéseket az ügyvezetők önállóan is megtehetik. Az ilyen intézkedésről a többi ügyvezetőt késedelem nélkül tájékoztatni kell.

3:146. § [A tagsági jogviszony megszűnésének esetei]

A gazdasági társaságok közös szabályai között meghatározott eseteken túl megszűnik a tagsági jogviszony

a) a tagok közös megegyezésével;

b) a tag felmondásával;

c) a társasági részesedés átruházásával;

d) a tag halálával vagy megszűnésével; vagy

e) a taggal szembeni kizáró vagy összeférhetlenségi ok bekövetkeztével.

3:147. § [A tagsági jogviszony felmondása]

(1) A tag a tagsági jogviszonyát három hónapos felmondási idővel írásban felmondhatja. Határozatlan időre létesített társaság esetén e jog kizárása vagy korlátozása semmis.

(2) A tag a társaságban fennálló tagsági jogviszonyát írásban, az ok megjelölésével felmondhatja, ha a társaság másik tagja a társasági szerződést súlyosan megszegi, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a vele való további együttműködést vagy a társaság céljainak elérését nagymértékben veszélyezteti.

(3) A felmondás érvénytelenségének megállapítása iránt a társaság a felmondás hatályossá válásától számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül indíthat pert a tag ellen.

3:148. § [A társasági részesedés átruházása]

A tag a tagsági jogviszonyon alapuló jogokból és kötelezettségekből álló társasági részesedését vagy annak egy hányadát a társaság más tagjára vagy harmadik személyre átruházhatja. Az átruházó szerződést írásba kell foglalni. Az átruházó szerződés akkor válik hatályossá, ha a társaság a társasági szerződést az átruházásnak megfelelően módosítja.

3:149. § *[A tag halála vagy megszűnése]*

A meghalt tag örököse, illetve a megszűnt tag jogutódja a társaság többi tagjával való megegyezés alapján a társaságba tagként beléphet. A taggá váló örökös, illetve jogutód nem köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni.

3:150. § *[Elszámolás a tagsági jogviszony megszűnése esetén]*

(1) A tagsági jogviszony megszűnése esetén a volt taggal, örökösével vagy jogutódjával a társaság köteles elszámolni, kivéve, ha a társasági részesedés átruházására került sor, vagy ha a tag örököse, illetve jogutódja a társaságba tagként belépett.

(2) Az elszámolás során meg kell állapítani, hogy a tagsági jogviszony megszűnésének időpontjában milyen forgalmi értéket képviselt a társaság vagyona, és abból a tag vagyoni hozzájárulásával arányos részt kell pénzben kifizetni a volt tagnak vagy örökösének, illetve jogutódjának a tagsági viszony megszűnésétől számított három hónapon belül.

(3) Semmis a társasági szerződés olyan rendelkezése, amely az elszámolási kötelezettséget kizárja, korlátozza vagy annak szabályait a tagra nézve az e törvényben meghatározottaknál kedvezőtlenebbül állapítja meg.

3:151. § *[A társasági tartozásokért való felelősség a tagsági jogviszony megszűnése esetén]*

(1) A társaság volt tagja és a megszűnt tagnak a társaságba be nem lépett jogutódja a tagsági jogviszony megszűnésétől számított ötéves jogvesztő határidőn belül ugyanúgy köteles helytállni a tagsági jogviszony megszűnése előtt keletkezett társasági tartozásokért, mint a tag a tagsági jogviszonya fennállása alatt.

(2) A meghalt tagnak a társaságba be nem lépett örököse a tag halálától számított ötéves jogvesztő határidőn belül a hagyatéki tartozásokért való felelősség szabályai szerint köteles helytállni a tag halála előtt keletkezett társasági tartozásokért.

3:152. § *[A társaság jogutód nélküli megszűnése]*

(1) A jogi személy jogutód nélküli megszűnésének általános esetein túl a közkereseti társaság jogutód nélkül megszűnik abban az esetben is, ha tagjainak száma egy főre csökken, és az ettől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül a társaság nem jelenti be a nyilvántartó bíróságnál újabb tagnak a társaságba való belépését.

(2) Az új tag belépéséig vagy ennek hiányában a jogutód nélküli megszűnésig vagy a felszámoló kirendeléséig az egyedüli tag jogosult dönteni a tagok gyűlése hatáskörébe tartozó kérdésekben, és őt kell a társaság vezető tisztségviselőjének tekinteni, feltéve, hogy megfelel a vezető tisztségviselőkre vonatkozó törvényi előírásoknak. Ha a társaságnak nem maradt ilyen tagja, a társaság részére a nyilvántartó bíróság felügyelőbiztost rendel ki.

3:153. § *[A közkereseti társaság és a betéti társaság közötti átalakulás]*

(1) A közkereseti társaság betéti társasággá és a betéti társaság közkereseti társasággá a gazdasági társaságok átalakulására vonatkozó szabályok alkalmazása nélkül, társasági szerződése módosításával alakulhat át.

(2) A társaság betéti társasággá való átalakulása során kültaggá váló tag az átalakulástól számított ötéves jogvesztő határidőn belül korlátlanul köteles helytállni a társaságnak az átalakulás előtt keletkezett tartozásaiért.

(3) A társasági tevékenység megváltozott formában való továbbfolytatásában részt venni nem kívánó tagokkal a tagsági viszony megszűnése esetén irányadó szabályok megfelelő alkalmazásával kell elszámolni.

XII. CÍM

A BETÉTI TÁRSASÁG

3:154. § *[A betéti társaság fogalma]*

A betéti társaság (bt.) létesítésére irányuló társasági szerződés megkötésével a társaság tagjai arra vállalnak kötelezettséget, hogy a társaság gazdasági tevékenységének céljára a társaság részére vagyoni hozzájárulást teljesítenek, továbbá legalább az egyik tag (a továbbiakban: beltág) vállalja, hogy a társaságnak a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségeiért a többi beltaggal egyetemlegesen köteles helytállni, míg legalább egy másik tag (a továbbiakban: kültag) a társasági kötelezettségeikért - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem tartozik helytállási kötelezettséggel.

3:155. § *[A betéti társaságra alkalmazandó szabályok]*

A betéti társaságra - az e címben foglalt eltérésekkel - a közkereseti társaságra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

3:156. § *[Ügyvezetés]*

A kültag nem lehet a társaság vezető tisztségviselője.

3:157. § *[A tagi felelősség változása]*

Ha a társaság beltagja kültaggá válik, a kültaggá válástól számított ötéves jogvesztő határidőn belül a beltagra vonatkozó rendelkezések szerint áll helyt a módosítást megelőzően keletkezett társasági tartozásokért.

3:158. § *[A társaság jogutód nélküli megszűnése]*

(1) A jogi személy jogutód nélküli megszűnésének általános esetein túl a betéti társaság jogutód nélkül megszűnik abban az esetben is, ha valamennyi beltág vagy valamennyi kültag tagsági jogviszonya megszűnik, és az ettől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül a társaság nem jelenti be a nyilvántartó bíróságnak, hogy a társasági szerződés megfelelő módosításával helyreállította a betéti társaságként való működés feltételeit, vagy azt, hogy a betéti társaságot közkereseti társasággá alakította át.

(2) Ha a beltágok vagy kültagok hiánya vagy a társasági tagok számának egy főre csökkenése következtében a társaságnak nem maradt vezető tisztségviselője, a társasági szerződés módosításáig vagy a szerződés módosításának hiányában a jogutód nélküli megszűnésig vagy a felszámoló kirendeléséig az a tag minősül vezető tisztségviselőnek, aki megfelel a vezető tisztségviselőkre vonatkozó törvényi előírásoknak. Ebben az esetben a társaság vezető tisztségviselője kültag is lehet. Ha a társaságnak nem maradt ilyen tagja, a társaság részére a nyilvántartó bíróság felügyelőbiztost rendel ki.

XIII. CÍM

A KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG

3:159. § *[A korlátolt felelősségű társaság fogalma]*

A korlátolt felelősségű társaság (kft.) olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben törzsbetéteinek szolgáltatására és a társasági szerződésben megállapított egyéb vagyoni értékű szolgáltatásra terjed ki. A társaság kötelezettségeiért - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a tag nem köteles helytállni.

A társaság alapítása

3:160. § *[A nyilvános felhívás tilalma]*

Nem lehet a tagokat nyilvános felhívás útján gyűjteni.

3:161. § *[A törzstőke és a törzsbetét fogalma és mértéke]*

(1) A törzsbetét a tag vagyoni hozzájárulása. A tagok törzsbetétei különböző mértékűek lehetnek; az egyes törzsbetétek mértéke nem lehet kevesebb százezer forintnál.

(2) Minden tagnak egy törzsbetéte lehet.

(3) Ha egy törzsbetét szolgáltatására több személy közösen vállal kötelezettséget, a kötelezettséget vállaló személyeket a törzsbetét szolgáltatásának kötelezettsége egyetemlegesen terheli.

(4) A törzsbetétek összege a törzstőke, amely nem lehet kevesebb hárommillió forintnál.

3:162. § *[A pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatása]*

(1) Ha a társasági szerződés úgy rendelkezik, hogy a nyilvántartásba vételi kérelem benyújtásáig valamelyik tag a pénzbetéteinek felénél kisebb összeget köteles befizetni, vagy a társasági szerződés a nyilvántartásba vételi kérelem benyújtásáig be nem fizetett pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatására a társaság nyilvántartásba vételétől számított egy évnél hosszabb határidőt állapít meg, a társaság mindaddig nem fizethet osztalékot a tagoknak, amíg a ki nem fizetett és a tagok törzsbetéteire az osztalékfizetés szabályai szerint elszámolt nyereség a tagok által teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulással együtt el nem éri a törzstőke mértékét.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a tagok a még nem teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulásuk összegének erejéig kötelesek helytállni a társaság tartozásaiért.

3:163. § *[A nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás teljesítése]*

(1) Ha alapításkor a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értéke eléri vagy meghaladja a törzstőke felét, a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtásáig teljes egészében a társaság rendelkezésére kell bocsátani.

(2) Ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a társaság alapításakor nem bocsátották teljes egészében a társaság rendelkezésére, a fennmaradó nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a társasági szerződésben meghatározott időpontig kell szolgáltatni. A társasági szerződésnek a nyilvántartásba vételtől számított három évnél hosszabb határidőt megállapító rendelkezése - a három évet meghaladó részében - semmis.

XXIV. Fejezet

Az üzletrész

3:164. § *[Az üzletrész fogalma]*

(1) Az üzletrész a törzsbetéthez kapcsolódó tagsági jogok és kötelezettségek összessége. Az üzletrész a társaság nyilvántartásba vételével keletkezik.

(2) Az üzletrész mértéke a tagok törzsbetétjéhez igazodik. Azonos mértékű üzletrészhez azonos tagsági jogok fűződnek.

3:165. § *[Közös tulajdon az üzletrészen]*

(1) Egy üzletrésznek több jogosultja is lehet. Ezek a személyek a társasággal szemben egy tagnak számítanak, jogaikat közös képviselőjük útján gyakorolhatják, és a tagot terhelő kötelezettségekért egyetemlegesen kötelesek helytállni. A közös képviselőt a jogosultak maguk közül választják meg a

tulajdoni hányaduk szerinti szavazati jog gyakorlásával.

(2) A közös képviselőnek a jogosultak személyében és tulajdoni hányadában beállt valamennyi változást be kell jelentenie a társaságnak. A képviselő személyének megváltozását az új közös képviselőnek kell bejelentenie.

3:166. § *[Az üzletrész tagok közötti átruházása]*

(1) Az üzletrész a társaság tagjai között szabadon átruházható.

(2) Ha a tagok a társasági szerződésben egymás javára az üzletrész pénzzolgáltatás ellenében történő átruházása esetére az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jogot biztosítanak, arra az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell. E jog a tagokat üzletrészeik egymáshoz viszonyított mértéke szerint, arányosan illeti meg.

3:167. § *[Az üzletrész kívülálló személyre történő átruházása]*

(1) Az üzletrészt kívülálló személyre akkor lehet átruházni, ha a tag a törzsbetétét teljes mértékben szolgáltatva, kivéve, ha az átruházásra azért kerül sor, mert a vagyoni hozzájárulás, illetve a pótbefizetés teljesítésének elmulasztása vagy kizárás miatt a tag tagsági viszonya megszűnt.

(2) A pénzzolgáltatás ellenében átruházni kívánt üzletrész megszerzésére a többi tag, a társaság vagy a társaság által kijelölt személy - ebben a sorrendben - az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával másokat megelőzően jogosult. E jog átruházása semmis. Az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jog a tagokat üzletrészeik egymáshoz viszonyított mértéke szerint, arányosan illeti meg.

(3) Az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jognak a társaság általi gyakorlásáról és e jog gyakorlására harmadik személy kijelöléséről a társaság taggyűlése dönt.

(4) Az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jog megsértésével kötött szerződés hatálytalanságának megállapítása iránt a szerződéskötéstől számított egyéves jogvesztő határidőn belül lehet pert indítani.

(5) Ha a tag az ajánlat közlésétől számított tizenöt napon belül, a társaság vagy a társaság által kijelölt személy az ajánlat közlésétől számított harminc napon belül nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy jogával nem kívánt élni.

(6) Ha a társasági szerződés az üzletrész kívülálló személyre történő átruházását a társaság beleegyezéséhez köti, a beleegyezés megadásáról a taggyűlés dönt. Ha a társaság az átruházási szándék bejelentésétől számított harminc napon belül nem nyilatkozik, a beleegyezést megadottnak kell tekinteni. Semmis a társasági szerződés azon rendelkezése, amely ennél hosszabb határidőt biztosít.

(7) A társasági szerződésben az üzletrész pénzzolgáltatás ellenében, kívülálló személyre történő átruházása érvényesen nem zárható ki.

(8) A (2)-(6) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az üzletrész végrehajtási eljárás keretében történő értékesítése esetén.

3:168. § *[Az üzletrész átruházásának közös szabályai]*

(1) Az üzletrész átruházását írásba kell foglalni. Az üzletrész átruházása a társasági szerződés módosítását nem igényli.

(2) A jogosultak személyének megváltozását és annak időpontját a tagjegyzékbe való bejegyzés céljából az üzletrész megszerzője a szerzéstől számított nyolc napon belül köteles bejelenteni a társaságnak. A bejelentést közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban kell megtenni, és mellékelni kell hozzá az üzletrész-átruházási szerződést. A bejelentésben nyilatkozni kell a megszerzés tényén kívül arról is, hogy az üzletrész megszerzője a társasági szerződés rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek ismeri el.

3:169. § *[Az üzletrész átruházásának joghatásai]*

(1) Az üzletrész átruházása esetén az átruházónak a tagsági jogviszonyból eredő jogai és

kötelezettségei az üzletrész megszerzőjére szállnak át.

(2) Az üzletrész átruházása folytán bekövetkezett tagváltás a társasággal szemben annak bejelentéstől hatályos; az üzletrész új jogosultját a társasággal szemben a nyilvántartásba vételtől függetlenül a bejelentéstől illetik meg a tagsági jogviszonyból eredő jogosultságok, és terhelik a tagsággal járó kötelezettségek.

3:170. § *[Az üzletrész öröklése és átszállása a jogutódra]*

(1) A tag halála esetén örököse, a jogi személy tag átalakulása, egyesülése, szétválása vagy jogszabály alapján az üzletrésze tekintetében bekövetkezett jogutódlása esetén a jogutód - az örökös minőség vagy a jogutódlás igazolása mellett - kérheti az ügyvezetőtől a tagjegyzékbe való bejegyzését.

(2) Az ügyvezető megtagadhatja az örökös vagy a jogutód bejegyzését, ha a társasági szerződés által erre feljogosított személyek a társasági szerződésben meghatározott feltételek szerint az üzletrész magukhoz váltásáról az örökös vagy a jogutód bejegyzési kérelmének hatályossá válásától számított harminc napos, jogvesztő határidőn belül nyilatkoznak, és az üzletrész forgalmi értékét az örökösnek vagy a jogutódnak kifizetik. Semmis a társasági szerződés olyan rendelkezése, amely harminc napnál hosszabb határidőt állapít meg.

3:171. § *[Jogi személy tag jogutód nélküli megszűnésének hatása az üzletrészre]*

Ha a jogi személy tag jogutód nélkül úgy szűnik meg, hogy üzletrészének sem a törlését megelőző, sem az üzletrészre kiterjedően lefolytatott vagyონrendezési eljárás alapján nincs új jogosultja, a társaság az üzletrész bevonásáról vagy az üzletrész tagok közötti - törzsbetétek arányában történő - felosztásáról köteles dönten.

3:172. § *[Üzletrész a házastársi vagyónban]*

(1) Ha a tag az üzletrészét házastársi közös vagyónból szerezte, a bíróság a házassági vagyónjogi perben a nem tag házastárs kérelmére, e törvény és a társasági szerződés üzletrész-átruházásra vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával juttathat társasági üzletrészt vagy üzletrészhányadot; ebben az esetben az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jog, valamint a törzsbetét teljes mértékben történő szolgáltatására vonatkozó feltétel nem érvényesül.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha a házastársi közös vagyón megosztásáról a házastársak az üzletrész vonatkozásában megállapodtak.

3:173. § *[Az üzletrész felosztása]*

(1) Az üzletrész

a) átruházás;

b) a jogi személy tag szétválása folytán az üzletrésze tekintetében bekövetkezett jogutódlás;

c) öröklés;

d) a házastársi közös vagyón megosztása;

e) új jogosult hiányában a tag jogutód nélküli megszűnése

esetén osztható fel.

(2) Az üzletrész felosztásához a taggyűlés hozzájárulása szükséges.

(3) A társasági szerződésnek az (1) és a (2) bekezdésben foglalt szabályoktól eltérő rendelkezése semmis.

3:174. § *[A saját üzletrész megszerzésének feltételei]*

(1) A korlátolt felelősségű társaság saját üzletrészét átruházással a taggyűlés határozata alapján szerezheti meg.

(2) A társaság a saját üzletrészét ellenérték fejében a törzstőkén felüli vagyona terhére szerezheti meg. A társaság saját üzletrészét nem szerezheti meg ellenérték fejében, ha osztalék fizetéséről sem határozhatja. A saját üzletrészért nyújtandó ellenérték fedezetének megállapításával összefüggésben a beszámolóban és a közbenső mérlegben foglaltakat a mérleg fordulónapját követő

hat hónapon belül lehet figyelembe venni.

(3) A társaság azokat az üzletrészeket szerezheti meg, amelyek esetén a törzsbetétet teljes mértékben szolgáltatották.

(4) A társaság saját üzletrészeinek alapjául szolgáló törzsbetétek összege nem haladhatja meg a törzstőke ötven százalékát.

3:175. § *[A saját üzletrész alapján gyakorolható jogok]*

(1) A társaság saját üzletrésze alapján tagsági jogokat nem gyakorolhat, ezen üzletrészt a határozatképesség megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni.

(2) A társaságot a saját üzletrész után osztalék nem illeti meg. A saját üzletrészre eső osztalékot az osztalékra jogosult tagok között törzsbetétek arányában kell felosztani.

(3) A társaság által ellenérték fejében megszerzett üzletrészt a vásárlástól számított egy éven belül a társaság köteles elidegeníteni, a tagoknak törzsbetétek arányában térítés nélkül átadni vagy a törzstőke-leszállítás szabályainak alkalmazásával bevonni.

3:176. § *[Az üzletrész bevonása]*

(1) Az üzletrész bevonása a legfőbb szerv döntése, amelynek következtében az üzletrészben foglalt tagsági jogok és kötelezettségek összessége, és az üzletrész jogosultjának tagsági viszonya megszűnik.

(2) Üzletrész bevonása esetén az üzletrész alapjául szolgáló törzsbetét összegével a törzstőkét le kell szállítani.

3:177. § *[Az üzletrész értékesítése]*

(1) Ha a tagot a bíróság kizárja a társaságból, vagy a tag tagsági viszonya a vagyoni hozzájárulás vagy a pótbefizetés teljesítésének elmaradása miatt szűnt meg, a volt tag üzletrészét értékesíteni kell.

(2) Az értékesítés feltételeiről és módjáról a volt tagnak és a társaságnak a tagsági viszony megszűnésétől számított tizenöt napon belül kell megállapodnia. A megállapodásban meg kell határozni az értékesítés határidejét, ami nem lehet hosszabb három hónapnál, továbbá a minimális eladási árat, amelynek el kell érnie a volt tag által nem teljesített vagyoni hozzájárulás vagy pótbefizetés összegét. Ha a határidőn belül nem jön létre megállapodás, vagy a megállapodás szerinti határidőben nem történik meg az értékesítés, az üzletrészt a társaság a megállapodásra vagy az értékesítésre nyitva álló határidő lejártát követő negyvenöt napon belül nyilvános árverésen köteles értékesíteni.

(3) A társaság jogosult az értékesítés lebonyolítása érdekében az értékesítéshez szükséges intézkedések és nyilatkozatok megtételére.

3:178. § *[Az árverés meghirdetése]*

(1) Ha az üzletrész értékesítésére árverés útján kerül sor, a társaság az árverés napját legalább nyolc nappal megelőzően köteles az árverésről hirdetményt közzétenni.

(2) A hirdetménynek tartalmaznia kell

- a) a társaság nevét és székhelyét;
- b) az árverés helyét és idejét;
- c) az értékesítendő üzletrész lényeges adatait;
- d) a kikiáltási árat; és
- e) a vételár megfizetésének határidejét és módját.

(3) A kikiáltási ár nem lehet alacsonyabb, mint a társaságnak a volt taggal szemben a törzsbetét vagy pótbefizetés teljesítésének elmulasztása miatti követelése.

3:179. § *[Az árverés lebonyolítása]*

(1) Az árverést közjegyző jelenlétében kell lebonyolítani, aki az árverésről készült jegyzőkönyvet közokiratba foglalja.

(2) Az árverésen a volt tagon kívül bárki tehet ajánlatot az üzletrész megvásárlására. Az ajánlat szerinti vételárnak a kikiáltási árat el kell érnie. A legmagasabb árajánlatot tevő személy ajánlati kötöttsége addig tart, amíg - az üzletrészre vonatkozó elővásárlási jogokra is tekintettel - az elfogadást rendes körülmények között várhatta.

(3) A legmagasabb árajánlat alapján a társaság tagjai, a társaság és a társaság által kijelölt harmadik személy az üzletrész kívülálló személyre történő átruházására vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával az üzletrész másokat megelőző megszerzésére vonatkozó jogot gyakorolhatnak. Ha a jogosultak nem élnek e jogukkal, az árverésen tett legmagasabb árajánlatot kell elfogadni.

(4) Az üzletrész árverésen való értékesítése esetén a vevő a vételárat a társaságnak fizeti meg és a volt taggal a társaság számol el.

3:180. § *[Az értékesítésből befolyt vételár elszámolása]*

(1) A vételárból a társaság igényt tarthat a volt tag által nem teljesített vagyoni hozzájárulás vagy pótbefizetés összegére. Ha a vételár ezt az összeget meghaladja, a többletből a társaság az értékesítés költségeinek megfelelő összegre jogosult; a vételár ezt meghaladó része a volt tagot illeti meg.

(2) Ha a befolyt vételár - az (1) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - az értékesítés költségeire nem nyújt fedezetet, a vételárból meg nem térülő költségeket a volt tag köteles a társaság részére megtéríteni.

3:181. § *[Sikertelen árverés]*

(1) Ha az árverésen senki nem tett legalább a kikiáltási árnak megfelelő ajánlatot, az árverést meghiúsultnak kell tekinteni.

(2) A tag kizárásának vagy tagsági viszonya megszűnésének időpontjától számított hat hónapon belül az üzletrészt tetszőleges alkalommal ismételten árverésre lehet bocsátani.

(3) Bármelyik sikertelen árverést követő harminc napon belül a társaság az üzletrészt bevonhatja.

(4) Ha a tag kizárásának vagy tagsági viszonya megszűnésének időpontjától számított hat hónapon belül a volt tag üzletrészt nem értékesítették, a társaság köteles bevonni az üzletrészt. Az üzletrész bevonása esetén a volt tag a társaság saját tőkéjéből ráeső részre az üzletrész értékesítéséből befolyt vételár elszámolására irányadó szabályok szerint tarthat igényt.

XXV. Fejezet

Mellékszolgáltatás és pótbefizetés

3:182. § *[A mellékszolgáltatás]*

(1) Ha a tag erre irányuló külön jogviszony hiányában személyesen közreműködik a társaság tevékenységében, ezzel összefüggésben ellenszolgáltatást a társasági szerződés rendelkezései szerint igényelhet. A társaság a taggal szemben a személyes közreműködés elmulasztására tekintettel akkor érvényesíthet igényt, ha ezt a társasági szerződés lehetővé teszi.

(2) Az üzletrész átruházása a mellékszolgáltatási kötelezettséget megszünteti, kivéve, ha azt az üzletrész megszerzője a társaság hozzájárulásával átvállalja.

3:183. § *[A pótbefizetés]*

(1) Ha a társasági szerződés feljogosítja a taggyűlést arra, hogy a veszteségek fedezésére pótbefizetési kötelezettséget írjon elő a tagok számára, meg kell határozni azt a legmagasabb összeget, amelynek befizetésére a tag kötelezhető, továbbá a pótbefizetés elrendelhetőségének gyakoriságát.

(2) A pótbefizetés teljesítésének módját, ütemezését és teljesítésének határidejét a pótbefizetés

elrendeléséről szóló taggyűlési határozatban kell meghatározni. A pótbefizetés összege a tag törzsbetétjét nem növeli. A pótbefizetés a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokkal szemben érvényesülő követelményeknek megfelelő nem pénzbeli szolgáltatás útján is teljesíthető.

(3) A pótbefizetési kötelezettséget a törzsbetétek arányában kell meghatározni és teljesíteni.

(4) A pótbefizetés késedelmes teljesítése vagy teljesítésének elmulasztása esetén a tag vagyoni hozzájárulásának nemteljesítésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(5) A veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetéseket a visszafizetés időpontjában a tagjegyzékben szereplő tagok részére vissza kell fizetni. A visszafizetésre a törzsbetétek teljes befizetése után kerülhet sor. A saját üzletrészre jutó pótbefizetést nem kell visszafizetni.

XXVI. Fejezet

A társaság által teljesített kifizetések

3:184. § *[A tag javára történő kifizetések]*

(1)⁴⁷ A társaság saját tőkéjéből a tagok javára, azok tagsági jogviszonyára figyelemmel kifizetést a társaság fennállása során kizárólag az e törvényben meghatározott esetekben és - a törzstőke leszállításának esetét kivéve - az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalékból teljesíthet. Nem kerülhet sor kifizetésre, ha a társaság helyesbített saját tőkéje nem éri el vagy a kifizetés következtében nem érné el a társaság törzstőkéjét, továbbá, ha a kifizetés veszélyeztetné a társaság fizetőképességét.

(2) A pénzbeli és a nem pénzbeli vagyoni értékű juttatás egyaránt kifizetésnek minősül.

(3) Azokat a kifizetéseket, amelyeket az (1) bekezdés rendelkezései ellenére teljesítettek, a társaság részére vissza kell fizetni.

(4) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha a tag nem a tagsági jogviszonyára tekintettel részesül kifizetésben.

3:185. § *[Az osztalék]*

(1) A tagot a társaságnak a tag javára történő kifizetések céljából felosztható és a taggyűlés által felosztani rendelt saját tőkéjéből a törzsbetétek arányában meghatározott összeg (a továbbiakban: osztalék) illeti meg. Osztalékra az a tag jogosult, aki az osztalékfizetésről szóló döntés meghozatalának időpontjában a társasággal szemben a tagsági jogok gyakorlására jogosult. A tag osztalékra a már teljesített vagyoni hozzájárulása arányában jogosult.

(2) A taggyűlés az osztalékfizetésről a beszámoló elfogadásával egyidejűleg határoz.

3:186. § *[Az osztalékelőleg]*

(1) A taggyűlés két, egymást követő beszámoló elfogadása közötti időszakban osztalékelőleg fizetéséről határozhat, ha

a) közbenső mérleg alapján megállapítható, hogy a társaság rendelkezik osztalék fizetéséhez szükséges fedezettel;

b)⁴⁸ a kifizetés nem haladja meg a közbenső mérlegben kimutatott adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalék összegét; és

c) a társaságnak a helyesbített saját tőkéje a kifizetés folytán nem csökken a törzstőke összege alá.

(2) Osztalékelőleg fizetésére az ügyvezető tesz javaslatot. Ha a társaságnál felügyelőbizottság működik, az ügyvezető javaslatához a felügyelőbizottság jóváhagyása szükséges.

(3) Ha az osztalékelőleg kifizetését követően elkészülő éves beszámolóból az állapítható meg, hogy osztalékfizetésre nincs lehetőség, az osztalékelőleget a tagok kötelesek visszafizetni.

⁴⁷ Módosította: 2015. évi CI. törvény 50. § b).

⁴⁸ Módosította: 2015. évi CI. törvény 50. § c), 2016. évi LXXVII. törvény 23. §.

3:187. § [Az eltérő szabályozás tilalma]

Semmis a társasági szerződés olyan kikötése, amely a társaság által teljesített kifizetésekre az e fejezetben foglaltaknál a tagokra nézve kedvezőbb szabályokat állapít meg.

XXVII. fejezet

A társaság szervezete

3:188. § [A taggyűlés]

(1) A korlátolt felelősségű társaság legfőbb szerve a taggyűlés.

(2) A taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával, ügyvezetőjével, felügyelőbizottsági tagjával, választott társasági könyvvizsgálójával vagy azok közeli hozzátartozójával köt.

3:189. § [A taggyűlés kötelező összehívása]⁴⁹

(1) Az ügyvezető késedelem nélkül köteles összehívni a taggyűlést vagy annak ülés tartása nélküli döntéshozatalát kezdeményezni a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha tudomására jut, hogy

- a) a társaság saját tőkéje veszteség folytán a törzstőke felére csökkent;
- b) a társaság saját tőkéje a törzstőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent;
- c) a társaságot fizetéképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy
- d) ha vagyona tartozásait nem fedezi.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt esetekben a tagoknak határozniuk kell pótbefizetés előírásáról, a törzstőke mértékét elérő saját tőke más módon való biztosításáról vagy a törzstőke leszállításáról; mindezek hiányában a társaság átalakulását, egyesülését, szétválását vagy jogutód nélküli megszüntetését kell elhatározni. A taggyűlés ezzel kapcsolatos határozatait három hónapon belül végre kell hajtani.

(3) Ha a taggyűlés befejezését követő három hónapon belül az összehívására okot adó, az (1) bekezdés a) pontja szerinti körülmény változatlanul fennáll, a törzstőkét le kell szállítani.

3:190. § [A napirend]

(1) A taggyűlésre a tagokat a napirend közlésével kell meghívni. A meghívók elküldése és a taggyűlés napja között legalább tizenöt napnak kell eltelnie. A társasági szerződés három napnál rövidebb időtartamot érvényesen nem határozhat meg.

(2) Ha a tag a napirend kiegészítésére a napirend részletezettségére vonatkozó szabályoknak megfelelő javaslatot tesz, az általa megjelölt kérdést napirendre tűzöttnek kell tekinteni, ha javaslatát a taggyűlés előtt legalább három nappal közli a tagokkal és az ügyvezetővel.

3:191. § [A megismételt taggyűlés]

(1) Ha a taggyűlés nem volt határozatképes, a megismételt taggyűlés az eredeti napirenden szereplő ügyekben a jelenlevők által képviselt szavazati jog mértékétől függetlenül határozatképes, ha azt az eredeti időpontot legalább három és legfeljebb tizenöt nappal követő időpontra hívják össze. A társasági szerződés három napnál rövidebb összehívási határidőt előíró rendelkezése semmis.

(2) A határozatképtelenség miatt megismételt taggyűlés összehívása az eredeti taggyűlés meghívójában megjelölt feltételekkel történhet.

⁴⁹ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 8. § (2), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 8. § (2), 2021. évi XCIX. törvény 15. § (3). Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény 108. § (3).

3:192. § [Elektronikus hírközlő eszközök alkalmazása a taggyűlésen]

Az elektronikus hírközlő eszköz közvetítésével tartott taggyűlésen elhangzottakat és a meghozott határozatokat úgy kell rögzíteni, hogy azok utóbb is ellenőrizhetőek legyenek. Ha a taggyűlésen hozott határozatot be kell nyújtani a nyilvántartó bírósághoz, jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet az ügyvezető aláírásával hitelesít.

3:193. § [A taggyűlési jegyzőkönyv]

(1) Az ügyvezető köteles gondoskodni arról, hogy a taggyűlésről - az elektronikus hírközlő eszközök alkalmazásával megtartott taggyűlés kivételével - jegyzőkönyv készüljön. A jegyzőkönyv tartalmazza a taggyűlés helyét és idejét, a jelenlévőket és az általuk képviselt szavazati jog mértékét, továbbá a taggyűlésen lezajlott fontosabb eseményeket, nyilatkozatokat és a határozatokat, valamint az azokra leadott szavazatok és ellenszavazatok számát, valamint a szavazástól tartózkodókat vagy az abban részt nem vevőket.

(2) A jegyzőkönyvet az ügyvezető és egy - a taggyűlésen jelen levő, hitelesítőnek megválasztott - tag írja alá.

3:194. § [A határozatok könyve]

Az ügyvezető köteles a tagok által hozott határozatokat a határozatok könyvében nyilvántartani. A tagok által meghozott határozatokat meghozataluk után késedelem nélkül be kell vezetni a határozatok könyvébe.

3:195. § [A tagok iratbetekintési joga]

(1) A taggyűlési jegyzőkönyvbe, továbbá az elektronikus hírközlő eszköz alkalmazásával megtartott taggyűlésről készült felvételekbe, valamint a határozatok könyvébe bármelyik tag betekinthez és az azokban foglaltakról másolatot kérhet. A társasági szerződés ettől eltérő rendelkezése semmis.

(2) Az írásos formában kiadott másolatot az ügyvezető aláírásával hitelesíti.

3:196. § [A társaság ügyvezetése]

(1)⁵⁰ A társaság ügyvezetését egy vagy több ügyvezető látja el. Az ügyvezető képviseleti jogának korlátozása, megosztása, és nyilatkozatának feltételhez vagy jóváhagyáshoz kötése harmadik személyekkel szemben nem hatályos.

(2) Ha a társaságnak több ügyvezetője van, az ügyvezetők önállóan jogosultak az ügyvezetés körében eljárni, azzal, hogy bármelyikük a másik ügyvezető tervezett vagy már megtett intézkedése ellen tiltakozhat. Ebben az esetben a tiltakozást a taggyűlés bírálja el, a taggyűlés döntéséig a tervezett intézkedés nem hajtható végre.

(3) Ha a társasági szerződés úgy rendelkezik, hogy valamennyi tag jogosult az ügyintézésre és képviseletre, ügyvezetőnek azokat a tagokat kell tekinteni, akik megfelelnek a vezető tisztségviselőkre vonatkozó rendelkezéseknek.

(4) Ha a társaságnak nem maradt ügyvezetője, a taggyűlés összehívására vagy a taggyűlés tartása nélküli döntéshozatal kezdeményezésére bármelyik tag jogosult. Ha erre a változás bekövetkeztétől számított harminc napon belül nem került sor, a taggyűlést bármelyik tag vagy hitelező kérelmére a nyilvántartó bíróság hívja össze vagy a taggyűlés összehívására, illetve a taggyűlés tartása nélküli döntéshozatal lebonyolítására az ezt kezdeményező tagot jogosítja fel.

3:197. § [A tagjegyzék]

(1) Az ügyvezető a társaság tagjairól tagjegyzéket vezet.

(2) A tagjegyzékben fel kell tüntetni

a) valamennyi tag nevét, lakóhelyét vagy székhelyét és törzsbetétét;

b) a közös tulajdonban lévő üzletrész esetén az egyes jogosultak és a közös képviselő nevét,

⁵⁰ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (6) szerinti szöveggel lép hatályba.

lakóhelyét, illetve székhelyét, valamint a közös törzsbetét mértékét;

c) a törzstőke mértékét;

d) a társasági szerződésnek a pótbefizetésekre és mellékszolgáltatásokra, valamint az üzletrész átruházásának korlátozására vagy kizárására vonatkozó esetleges rendelkezéseit.

(3) A tagjegyzék adataiban bekövetkező változásokat az ügyvezetőnek kell átvezetnie a tagjegyzéken és a módosított tagjegyzéket be kell nyújtania a nyilvántartó bírósághoz is.

XXVIII. Fejezet

A törzstőke felemelése és leszállítása

3:198. § *[A törzstőke új törzsbetétek teljesítésével történő felemelésének elhatározása]*

(1) Ha valamennyi tag teljes egészében szolgáltatatta a törzsbetétjét, a tagok legalább háromnegyedes szótöbbséggel meghozott határozatukkal elhatározhatják a törzstőke újabb vagyoni hozzájárulás szolgáltatásával történő felemelését.

(2) A határozatnak tartalmaznia kell

a) a törzstőkeemelés mértékét;

b) annak meghatározását, hogy milyen összetételű és értékű vagyoni hozzájárulásokkal kell teljesíteni a törzstőkeemelést;

c) nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás esetén ennek tárgyát és értékét, továbbá azt, hogy ennek teljesítésére mely személy jogosult;

d) azoknak a személyeknek a megjelölését, akik a pénzbeli hozzájárulások teljesítésére jogosultak abban az esetben, ha az elsőbbségi joggal rendelkezők nem vállalják a pénzbeli hozzájárulások teljes összegének szolgáltatását, továbbá a kijelölt személyeknek a törzstőkeemelésben való részvételi arányát; és

e) a vagyoni hozzájárulások teljesítési idejét.

(3) A törzstőke vagyoni hozzájárulások teljesítésével való emelése során a vagyoni hozzájárulások teljesítésének módjára, esedékességére, a késedelem jogkövetkezményeire, a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékéért viselt felelősségre vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

3:199. § *[A vagyoni hozzájárulások teljesítése és az elsőbbségi jog gyakorlása]*

(1) vagyoni hozzájárulás szolgáltatásával megvalósuló törzstőkeemelés esetén a tagoknak a tőkeemelés elhatározásától számított tizenöt napon belül elsőbbségi joguk van arra, hogy a tőkeemelésben részt vegyenek.

(2) Ha a tag nem él a megadott határidőn belül elsőbbségi jogával, helyette további tizenöt napon belül a többi tag gyakorolhatja az elsőbbségi jogot. Ha a tagok nem éltek elsőbbségi jogukkal, a taggyűlés által kijelölt személyek jogosultak a tőkeemelés során vagyoni hozzájárulás szolgáltatására.

(3) Az elsőbbségi jog gyakorlására a tagok törzsbetéteik arányában jogosultak.

3:200. § *[A törzstőkeemelés átvezetése a társasági szerződésben]*

(1) Ha a tőkeemelésről szóló határozatban meghatározott mértékű és összetételű vagyoni hozzájárulás szolgáltatására vonatkozó kötelezettségvállalásokat tettek az erre jogosultak, akkor a társaság köteles társasági szerződését a felemelt törzstőkének megfelelően módosítani. Ha ezzel a tagok elsőbbségi joga nem sérül, egy taggyűlésen is lehet dönteni a törzstőke felemeléséről és a társasági szerződés módosításáról.

(2) A tőkeemelésben részt vevő új tagoknak közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban kell nyilatkozniuk arról, hogy a társasági szerződés rendelkezéseit magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

3:201. § [A törzstőke felemelése törzstőkén felüli vagyonból]

(1) A társaság a tagok legalább háromnegyedes szótöbbséggel meghozott határozatával a törzstőkét a törzstőkén felüli vagyonából akkor emelheti fel, ha a felemelt törzstőke nem haladja meg a társaság saját tőkéjét, és a társaság előző üzleti évre vonatkozó beszámolójának mérlege vagy a tárgyévi közbenső mérlege szerint a társaság rendelkezik olyan törzstőkén felüli vagyonnal, amely törzstőkeemelésre fordítható. A törzstőke felemelésének fedezetét a társaság hat hónapnál nem régebbi fordulónappal készült beszámolója vagy közbenső mérlege alapján kell igazolni.

(2) A törzstőkén felüli vagyonból történt törzstőkeemelés a tagok törzsbetéteit a korábbi törzsbetétek arányában növeli.

3:202. § [A törzstőke leszállításáról szóló határozat]

(1) A társaság tőke kivonás, veszteségrendezés vagy a saját tőke más elemeinek növelése céljából, a tagok legalább háromnegyedes többséggel meghozott határozatával elhatározhatja a törzstőke leszállítását. A törzstőke kötelező leszállítása esetén a határozatot a társaság taggyűlése az e törvényben meghatározott ok bekövetkeztéről való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül köteles meghozni.⁵¹

(2) A határozatban meg kell határozni

- a) a leszállított törzstőke nagyságát;
- b) a tagok törzsbetéteinek a törzstőke-leszállítás utáni mértékét; és
- c) a törzstőke-leszállítás indokát.

(3) A törzstőke-leszállítás összege az egyes tagok törzsbetéteit törzsbetétek arányában csökkenti.

(4) A társaság akkor határozhat a törzstőkének az e törvényben meghatározott minimális összege alá történő leszállításáról, ha a törzstőke leszállításával egyidejűleg elhatározott törzstőkeemelés megtörténik, és így a törzstőke legalább a törzstőkének az e törvényben meghatározott minimális összegét eléri.

3:203. § [A törzstőke leszállításáról hozott határozat közzététele]

(1) Az ügyvezető a törzstőke leszállításáról szóló határozat meghozatalát követő harminc napon belül köteles azt a nyilvántartó bíróságnak bejelenteni és intézkedni a törzstőke leszállításáról hozott döntésnek két alkalommal történő hirdetményi közzétételéről. A két közzététel között legalább harminc napnak kell eltelnie.

(2) A hirdetménynek tartalmaznia kell a törzstőke leszállításáról szóló döntés tartalmát, valamint - ha a társaság hitelezőinek biztosíték iránti igényük lehet - a társaság hitelezőinek szóló, a hitelezők biztosíték iránti igényének bejelentésére vonatkozó felhívást.

(3) A társaság az ismert hitelezőknek a hirdetmény első közzétételével egyidejűleg közvetlenül is köteles a hirdetménnyel azonos tartalmú értesítést küldeni.

3:204. § [Biztosíték a hitelezők számára]

(1) A társasággal szemben a törzstőke leszállításáról szóló hirdetmény első közzétételét megelőzően keletkezett követelés jogosultja megfelelő biztosítékot igényelhet a társaságtól, kivéve, ha

- a) már rendelkezik a törzstőke-leszállításhoz kapcsolódó kockázattal arányos biztosítékkal;
- b) a társaság törzstőke-leszállítás utáni pénzügyi, vagyoni helyzetére figyelemmel a biztosítékadás indokolatlan;
- c) a törzstőke leszállítására a társaság törzstőkéjén felüli lekötött tartalék javára történő átcsoportosítás céljából kerül sor, és a törzstőke-leszállításról hozott határozatot megelőző öt évben a társaság nem hajtott végre tartalékképzési céllal törzstőke-leszállítást; vagy
- d) a törzstőke leszállítása kötelező.

⁵¹ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 8. § (2), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 8. § (2), 2021. évi XCIX. törvény 15. § (3). Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény 108. § (3).

(2) Az (1) bekezdés *c*) pont szerinti esetben a törzstőke terhére képzett tartalék nem haladhatja meg a társaság törzstőkéjének tíz százalékát. Az így képzett lekötött tartalék a társasági veszteségek csökkentésére vagy utóbb a társaság törzstőkéjének a felemelésére fordítható, tilos abból a tagok javára kifizetést teljesíteni.

(3) A társaság hitelezői a törzstőke leszállításáról szóló hirdetmény második közzétételétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül jelenthetik be, ha a társaság törzstőkéjének leszállításával összefüggésben megfelelő biztosítékra tartanak igényt.

(4) A társaság a kérelem előterjesztésére biztosított határidő lejártát követő nyolc napon belül köteles megfelelő biztosítékot nyújtani vagy a kérelem elutasításáról szóló, indokolással ellátott határozatot a hitelezőnek megküldeni. Az elutasító vagy nem megfelelő biztosíték nyújtásáról szóló határozat felülvizsgálatát az érintett hitelező a határozat kézhezvételétől számított nyolcnapos jogvesztő határidőn belül a nyilvántartó bíróságtól kérheti.

(5) A törzstőke leszállítása mindaddig nem jegyezhető be a nyilvántartásba, amíg az arra jogosult hitelező nem kap megfelelő biztosítékot, vagy a hitelező kérelmét elutasító bírósági határozat jogerőre nem emelkedett.

3:205. § *[A törzstőke leszállításának megfiúsulása]*

(1) Megfiúsul a törzstőke leszállítása, ha a társaság az erre előírt határidőn belül nem nyújt megfelelő biztosítékot az erre jogosult hitelezőknek. A törzstőke leszállításának megfiúsulását a nyilvántartó bíróságnak be kell jelenteni.

(2) Ha a törzstőke kötelező leszállítását nem lehet végrehajtani, és a megfiúsulástól számított harminc napon belül a társaság a kötelező tőkeleszállítás okát nem szünteti meg, a társaság köteles határozni az átalakulásról, egyesülésről, szétválásról vagy jogutód nélküli megszűnésről.⁵²

3:206. § *[A társasági szerződés módosítása és a törzstőke leszállításának bejegyzése]*

(1) A társaság akkor dönthet a társasági szerződésnek a leszállított törzstőkének megfelelő módosításáról, ha a hitelezői igények bejelentésére szabott határidő alatt nem jelentettek be hitelezői igényt, vagy a társaság a hitelezők megfelelő biztosíték nyújtása iránti igényének eleget tett. A társasági szerződést a törzstőke leszállításáról szóló határozattal akkor lehet módosítani, ha az arra jogosult hitelezők megfelelő biztosíték iránti igényét a társaság kielégíti.

(2) A törzstőke leszállításának a bejegyzésére akkor kerülhet sor, ha a társaság igazolja, hogy a hitelezők felhívása megtörtént, és az erre jogosult hitelezők megfelelő biztosítékot kaptak.

(3) A törzstőke leszállításának eredményeként a tagok részére kifizetést teljesíteni a törzstőke leszállításának bejegyzését követően lehet.

XXIX. Fejezet

A társaság jogutód nélküli megszűnése

3:207. § *[A vagyon felosztása]*

(1) A társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyonból először a pótbefizetéseket kell visszatéríteni, majd a további részt a törzsbetétek arányában kell felosztani a társaság tagjai között.

(2) Ha a megszűnő társaság tulajdonában saját üzletrész volt, az arra eső vagyonhányadot a többi tag között kell felosztani törzsbetétek arányában.

(3) Ha a végelszámolás megindításakor vagy a felszámolás elrendelésekor a társaság törzstőkéje még nem került teljes egészében befizetésre, a végelszámoló és a felszámoló jogosult a még nem

⁵² A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 8. § (2), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 8. § (2), 2021. évi XCIX. törvény 15. § (3). Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény 108. § (3).

teljesített befizetésekre vonatkozó kötelezettséget azonnal esedékessé tenni és annak teljesítését a tagoktól megkövetelni, ha arra a társaság tartozásainak kiegyenlítése érdekében szükség van.

XXX. Fejezet

Az egyszemélyes társaság

3:208. § *[Az egyszemélyes társaság létrejötte]*

(1) Ha egy személy alapít korlátolt felelősségű társaságot, az alapító köteles a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a nyilvántartásba vételi kérelem benyújtásáig teljes egészében a társaság rendelkezésére bocsátani. Az alapító okirat ezzel ellentétes rendelkezése semmis.

(2) Egyszemélyes társaság jön létre akkor is, ha egy többszemélyes társaság valamennyi üzletrészét ugyanaz a tag szerzi meg. A társaság egyszemélyessé válásától kezdődően az egyszemélyes társaságra vonatkozó szabályok szerint működik, de társasági szerződés helyett akkor kell alapító okiratot készíteni, ha az egyszemélyessé válástól számított egy éven belül nem jelent be újabb tagot.

(3) Az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság tagjának felelősségére a minősített többséget biztosító befolyásra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

3:209. § *[Egyszemélyes társaság működése]*

(1) Az egyszemélyes társaság és annak tagja közötti szerződést közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni.

(2) Egyszemélyes társaság a saját üzletrészét nem szerezheti meg.

(3) Ha az egyszemélyes társaság az üzletrész felosztása vagy a törzstőke felemelése folytán új tagokkal egészül ki és így többszemélyes társasággá válik, a tagok kötelesek az alapító okiratot társasági szerződésre módosítani.

XIV. CÍM

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XXXI. Fejezet

Általános rendelkezések

3:210. § *[A részvénytársaság fogalma]*

A részvénytársaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényből álló alaptőkével működik, és a részvényes kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaság kötelezettségeiért a részvényes - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem köteles helytállni.

3:211. § *[A részvénytársaság működési formája]*

(1) Az a részvénytársaság, amelynek részvényeit tőzsdére bevezették, nyilvánosan működő részvénytársaságnak (nyrt.) minősül.

(2) Az a részvénytársaság, amelynek részvényei nincsenek bevezetve tőzsdére, zártkörűen

működő részvénytársaságnak (zrt.) minősül.

(3) A működési forma megváltoztatásához a közgyűlés legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozatára van szükség; e határozat a zártkörűen működő részvénytársaság nyilvánosan működő részvénytársasággá alakulása esetén a részvénytársaság részvényeinek tőzsdére történő bevezetésével, nyilvánosan működő részvénytársaság zártkörűen működő részvénytársasággá alakulása esetén a részvények tőzsdéről történő kivezetésével válik hatályossá.

3:212. § [Alaptőke]

(1) Az összes részvény névértékének összege a részvénytársaság alaptőkéje.

(2) A zártkörűen működő részvénytársaság alaptőkéje nem lehet kevesebb ötmillió forintnál. A nyilvánosan működő részvénytársaság alaptőkéje nem lehet kevesebb húszmillió forintnál.

(3) A pénzbeli hozzájárulás összege alapításkor nem lehet kevesebb az alaptőke harminc százalékánál.

(4) A részvény névértéken alul történő kibocsátása semmis. A névértéken aluli kibocsátásból eredő károkért harmadik személyekkel szemben a részvénytársaság nyilvántartásba való bejegyzését megelőzően történt kibocsátás esetén az alapítókat, a nyilvántartásba való bejegyzést követően történt kibocsátás esetén a társaságot terheli felelősség a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint. Több alapítót a felelősség egyetemlegesen terheli.

(5) A részvény névértéke meghatározható az alaptőke mindenkori összegének hányadában (hányadrészvény). Ilyen esetben a részvényen a részvény által megtestesített hányadot kell feltüntetni, és az alaptőke összegét a részvényen nem kell megadni.

XXXII. Fejezet

A részvény

1. Általános szabályok, a részvény előállítási módja

3:213. § [A részvény]

(1) A részvény a kibocsátó részvénytársaságban gyakorolható tagsági jogokat megtestesítő, névre szóló, névértékkel rendelkező, forgalomképes értékpapír.

(2) Ha a részvénynek több tulajdonosa van, a részvénytársasággal szemben egy részvényesnek számítanak; jogaikat közös képviselőjük útján gyakorolhatják, és a részvényest terhelő kötelezettségekért egyetemlegesen kötelesek helytállni.

3:214. § [A részvény előállítási módja]

(1) A zártkörűen működő részvénytársaság részvényei nyomdai úton vagy dematerializált formában állíthatók elő; a nyomdai úton előállított részvény dematerializált részvénnyé, a dematerializált részvény nyomdai úton előállított részvénnyé alakítható át.

(2) Nyilvánosan működő részvénytársaság részvényei dematerializált formában állíthatók elő.

3:215. § [A nyomdai úton előállított és a dematerializált részvény fogalma]

(1) Nyomdai úton előállított részvény az erre feljogosított nyomda által előállított okirat, amely tartalmazza legalább

a) a kibocsátó részvénytársaság cégnevét és székhelyét;

b) a részvény sorszámát, sorozatát és névértékét;

c) az első részvényes nevét;

d) a kibocsátás alapjául szolgáló alapszabály, illetve alapszabály-módosítás keltét;

e) az alaptőke nagyságát vagy a részvény által megtestesített alaptőkehányadot, és a kibocsátott

részvények számát;

- f) a kibocsátó részvénytársaság képviselőinek a cégjegyzés szabályai szerinti aláírását; és
- g) az értékpapír kódját.

(2) A nyomdai úton előállított részvény szükség szerint tartalmazza

a) a részvényfajta, részvényosztály, illetve részvénytársasághoz fűződő, az alapszabályban meghatározott jogokat;

b) a szavazati jog esetleges korlátozását;

c) a részvény átruházásának korlátozása vagy annak a részvénytársaság beleegyezéséhez kötése esetén a korlátozás tartalmát, vagy a részvénytársaság beleegyezési jogát.

(3) A dematerializált részvény olyan dematerializált értékpapír, amely a nyomdai úton előállított részvény tartalmi elemeit foglalja magában azzal az eltéréssel, hogy

a) a részvényes nevét, valamint az azonosításhoz szükséges egyéb adatait az értékpapír-számlavezető által a részvényes javára vezetett értékpapírszámla tartalmazza,

b) nincs sorszáma; és

c) nem tartalmazza a kibocsátó részvénytársaság képviselőinek aláírását.

(4) Ha a részvényben rögzített adatok megváltoznak, a társaság köteles a változással érintett nyomdai úton előállított részvényeket - az alaptőke felemelésénél megállapított szabályok megfelelő alkalmazásával - kicserélni vagy felülbélyegezni, dematerializált részvény esetén annak tartalmát módosítani.

3:216. § [A részvény kiadásának és jóváírásának feltételei]

(1) A részvényes a részvénytársaságnak a nyilvántartásba történő bejegyzése és az alaptőke vagy - ha a részvények névértéke és kibocsátási értéke eltérő - a részvények kibocsátási értékének teljes befizetése után igényelheti a neki járó nyomdai úton előállított részvény kiadását vagy a dematerializált részvény értékpapírszámlán történő jóváírását.

(2) A részvénytársaság az (1) bekezdésben foglaltak teljesülését követő harminc napon belül akkor is köteles intézkedni a részvények haladéktalan előállításáról, ha ilyen részvényesi igény nem merült fel.

(3) Semmis az a részvény, amelyet a részvénytársaságnak a nyilvántartásba történő bejegyzése és az alaptőke vagy a részvények kibocsátási értékének teljes befizetése előtt állítanak ki.

3:217. § [Összevont címletű részvény]

(1) Ha részvények nyomdai úton történő előállítása esetén több, azonos sorozatba tartozó részvényt - az alapszabály rendelkezése alapján vagy a részvényes kérésére - egy részvényokiratba foglalva állítanak elő, az összevont címletű részvénybe foglalt részvényekhez kapcsolódó jogok a részvényeket önállóan megilletik.

(2) A részvényes kérésére az összevont címletű részvényt kisebb címletű összevont részvényekre, illetve az alapszabályban az adott részvénytársaságra meghatározott névértékű részvényekre kell bontani, ha az átalakítás költségeit a részvényes megtéríti.

3:218. § [A részvény forgalomba hozatala]

(1) A részvények forgalomba hozatala zártkörűen vagy nyilvánosan történhet.

(2)⁵³ A zártkörűen működő részvénytársaság részvényei - a részvénytársaság működési formájának megváltoztatásához kapcsolódó forgalomba hozatalt kivéve - olyan módon hozhatók forgalomba, ami a tőkepiacról szóló szabályok szerinti tájékoztató, minimum tájékoztató készítési kötelezettséget nem von maga után és nem jelent tőzsdei bevezetést sem.

3:219. § [A részvényátruházás korlátozása]

(1) Ha a részvénytársaság a részvény átruházását az alapszabályban korlátozza vagy az átruházást a társaság beleegyezéséhez köti, e korlátozások harmadik személyekkel szemben akkor hatályosak,

⁵³ Megállapította: 2020. évi CX. törvény 57. §. Hatályos: 2020. XII. 26-tól.

ha a korlátozás és annak tartalma a részvényből, dematerializált részvény esetén az értékpapírszámla adataiból kitűnik.

(2) Ha a részvényre szerződéssel elővásárlási jogot, visszavásárlási jogot, eladási vagy vételi jogot kötöttek ki, az a részvénytársasággal, illetve harmadik személyekkel szemben akkor hatályos, ha az a részvényből, dematerializált részvény esetén az értékpapírszámla adataiból kitűnik.

3:220. § *[Részvényátruházás a társaság beleegyezésével]*

(1) Ha a társaság alapszabálya a részvények átruházásához a részvénytársaság beleegyezését írja elő, az alapszabályban meg kell határozni azokat az okokat is, amelyek a beleegyezés megtagadásához vezethetnek. A beleegyezésről való döntés az igazgatóság hatáskörébe tartozik.

(2) Ha az igazgatóság a részvényre vonatkozó átruházási szándék bejelentésétől számított harminc napon belül nem nyilatkozik, a beleegyezés megadottnak tekintendő.

3:221. § *[Részvény jogosultjának megállapítása]*

(1) Nyomdai úton előállított részvény tulajdonjogának nem átruházás jogcímén történő átszállása esetén az új részvényes kérésére az igazgatóság a tulajdonosváltást a tulajdonszerzést igazoló okiratok alapján a részvény hátoldalán vagy toldatán - a tulajdonosváltást igazoló okirat megjelölése mellett - átvezeti. A tulajdonosváltás igazgatóság általi átvezetése a forgatmányi láncolat részét képezi.

(2) Dematerializált részvény nem átruházás jogcímén történő megszerzése esetén a korábbi részvényes értékpapírszámlájának megterhelését és a megszerzendő részvényeknek az új részvényes értékpapírszámláján való jóváírását az értékpapír-számlavezető az új részvényes kérelmére, a tulajdonszerzést igazoló okirat alapján hajtja végre.

2. Saját részvény

3:222. § *[Saját részvény]*

(1)⁵⁴ A részvénytársaság az alaptőke huszonöt százalékát meg nem haladó mértékben megszerezheti az általa kibocsátott részvényeket. A saját részvények mértékének megállapításánál a részvénytársaság tulajdonaként kell figyelembe venni a részvénytársaság többségi befolyása alatt álló jogi személy - ideértve a külföldi székhellyel rendelkező, a rá irányadó jog szerint korlátozott felelősségű társaságnak vagy részvénytársaságnak minősülő gazdasági társaság - tulajdonában álló részvényeket is. A részvénytársaság tulajdonában álló részvényként kell figyelembe venni azokat a részvényeket is, amelyeket tulajdonosuk a részvénytársaság javára szerzett meg vagy tart magánál, továbbá azokat a saját részvényeket, amelyeket a részvénytársaság követelés biztosítékául fogad el.

(2) A részvénytársaság az alapítás vagy az alaptőke felemelése során nem szerezheti meg saját részvényeit.

(3) Tilos azoknak a részvényeknek saját részvényként történő megszerzése, amelyek névértékének, illetve kibocsátási értékének teljes befizetése vagy rendelkezésre bocsátása nem történt meg.

(4) A részvénytársaság saját részvényeit ellenérték fejében akkor szerezheti meg, ha az osztalékfizetés feltételei fennállnak. A saját részvények ellenértékét a társaság az osztalékként kifizethető vagyon terhére fizetheti ki.

3:223. § *[Döntéshozatal a saját részvény megszerzéséről]*

(1)⁵⁵ A saját részvény megszerzésének feltétele, hogy a közgyűlés - a megszerezhető részvények fajtájának, osztályának, számának, névértékének, visszerthes megszerzés esetén az ellenérték legalacsonyabb és legmagasabb összegének meghatározása mellett - előzetesen felhatalmazza az

⁵⁴ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (7) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁵⁵ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (30) b) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

igazgatóságot a saját részvény megszerzésére. A felhatalmazás tizennyolc hónapos időtartamra szól.

(2) Nincs szükség a közgyűlés által adott előzetes felhatalmazásra, ha a részvények megszerzésére a részvénytársaságot közvetlenül fenyegető súlyos károsodás elkerülése érdekében kerül sor. Ez a rendelkezés nem alkalmazható a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényeinek felvásárlására irányuló nyilvános vételi ajánlattétel esetén.

(3) Nincs szükség a saját részvények megszerzéséhez a közgyűlés által adott előzetes felhatalmazásra, ha a részvénytársaság a részvényeket a részvénytársaságot megillető követelés kiegyenlítését célzó bírósági eljárás keretében vagy átalakulás során szerzi meg.

(4)⁵⁶ Az igazgatóság a soron következő közgyűlésen köteles tájékoztatást adni a saját részvények megszerzésének indokáról és jellegéről, a megszerzett részvények számáról, össznévértékéről, valamint e részvényeknek a részvénytársaság alaptőkéjéhez viszonyított arányáról és a kifizetett ellenértékről.

3:224. § *[A jogsértéssel megszerzett saját részvény]*

Ha a részvénytársaság saját részvényének megszerzése során jogszabályba ütköző módon járt el, köteles az így szerzett saját részvényt, vagy ha ezek mennyisége nem állapítható meg, akkor valamennyi saját részvényét a megszerzéstől számított egy éven belül az alaptőke leszállításával bevonni.

3:225. § *[Részvényesi jogok gyakorlása saját részvénnyel]*

(1) A részvénytársaság a saját részvénnyel részvényesi jogokat nem gyakorolhat.

(2) A közgyűlés határozatképességének megállapításánál, valamint a jegyzési (átvételi) elsőbbségi jog gyakorlásánál a saját részvényt figyelmen kívül kell hagyni.

(3) A saját részvényre eső osztalékot az osztalékra jogosult részvényeseket megillető részesedésként kell - részvényeik névértékének arányában - számításba venni.

3:226. § *[Az eltérő szabályozás tilalma]*

Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a saját részvény megszerzésének feltételeire vagy a saját részvénnyel gyakorolható jogokra vonatkozóan az e törvényben meghatározott szabályoknál a társaságra nézve enyhébb követelményeket ír elő.

3. Pénzügyi segítség részvénytársaságokhoz

3:227. §⁵⁷ *[Pénzügyi segítségnyújtás korlátozása]*

(1) Nyilvánosan működő részvénytársaság az általa kibocsátott részvények megszerzéséhez csak piaci feltételek mellett, osztalékfizetésre felhasználható vagyona terhére nyújthat harmadik személynek pénzügyi segítséget, feltéve, hogy ehhez az igazgatóság előterjesztése alapján a közgyűlés legalább háromnegyedes szótöbbséggel meghozott határozatával hozzájárult.

(2) Az előterjesztés tartalmazza a pénzügyi segítségnyújtás indokát, a kockázatokat, a lebonyolítás feltételeit, a részvények ellenértékét és a társaság által a pénzügyi segítségnyújtással elérhető előnyöket. Az előterjesztést az igazgatóság köteles a nyilvántartó bíróságnak benyújtani.

4. Részvényfajták, részvényosztályok, részvénytársaságok

3:228. § *[Részvényfajták, részvényosztályok, részvénytársaságok]*

(1) A részvénytársaság által kibocsátható részvényfajták:

- a) törzsrészvény;
- b) elsőbbségi részvény;

⁵⁶ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (30) c) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

⁵⁷ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (8) szerinti szöveggel lép hatályba.

- c) dolgozói részvény;
- d) kamatozó részvény;
- e) visszaváltható részvény.

(2) Az elsőbbségi részvényfajtán belül a részvények az elsőbbséggel érintett részvényesi jogok szerint különböző részvényosztályokba tartozhatnak, egy részvényosztályon belül eltérő tartalmú és mértékű tagsági jogokat megtestesítő részvények kerülhetnek kibocsátásra.

(3) Egy részvényfajtán vagy részvényosztályon belül több részvénytársaság bocsátható ki.

3:229. § [Törzsrészvény]

(1) Törzsrészvény az olyan részvény, amely nem tartozik az elsőbbségi, a dolgozói, a kamatozó, a visszaváltható vagy az alapszabályban nevesített egyéb részvényfajtába.

(2) A részvénytársaság által kibocsátott törzsrészvények össznévértékének mindenkor meg kell haladnia a részvénytársaság alaptőkéjének a felét.

3:230. § [Elsőbbségi részvény]

(1) A részvénytársaság alapszabálya az erre vonatkozó feltételek meghatározásával rendelkezhet olyan részvény kibocsátásáról, amely más részvényfajtával szemben a részvényesnek meghatározott előnyt biztosít.

(2) Az alapszabály az elsőbbségi részvényfajtán belül

- a) osztalékelsőbbséget;
- b) a részvénytársaság jogutód nélkül történő megszűnése esetén a felosztásra kerülő vagyonból történő részesedés elsőbbségét;
- c) a szavazati joggal összefüggő elsőbbséget;
- d) vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbséget;
- e) elővásárlási jogot; valamint
- f) az a)-e) pontok szerinti elsőbbségi jogosultságok közül egyidejűleg többet is biztosító részvényosztályokat határozhat meg.

(3) Az alapszabály a feltételek meghatározása mellett rendelkezhet olyan elsőbbségi részvényosztályba tartozó részvénytársaság kibocsátásáról, amelynek részvényeit a részvényes kérésére a társaság más elsőbbségi részvényosztályba tartozó részvényre vagy törzsrészvényre köteles átcserelni, vagy amelynek részvényeit a részvénytársaság saját döntése alapján cserélheti át más elsőbbségi részvényosztályba tartozó részvényre vagy törzsrészvényre.

3:231. § [Osztalékelsőbbségi részvény]

(1) Az osztalékelsőbbséget biztosító részvény a részvényesek között felosztható adózott eredményből a más részvényfajtába és részvényosztályba tartozó részvényeknél kedvezőbb mértékben jogosít osztalékra.

(2) Ha az osztalékelsőbbségi részvényhez kapcsolódó szavazati jogot az alapszabály korlátozza vagy kizárja, és a részvénytársaság valamely üzleti évben nem fizet osztalékot az osztalékelsőbbségi részvényeseknek, vagy a kifizetett osztalék nem éri el az osztalékelsőbbségi részvény alapján járó osztalék mértékét, az osztalékelsőbbségi részvény alapján a szavazati jog a következő üzleti évre vonatkozó éves beszámoló elfogadásáig korlátozás nélkül gyakorolható.

3:232. § [Szavazatelsőbbségi részvény]

(1) A szavazatelsőbbségi jogot biztosító részvény alapján a részvényes az alapszabályban meghatározott mértékű többszörös szavazati jogot gyakorolhat. Nyilvánosan működő részvénytársaságnál az egy részvényhez kapcsolódó szavazati jog nem haladhatja meg a részvény névértékéhez igazodó szavazati jog tízszeresét; az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis.

(2) Vétójogot biztosító szavazatelsőbbségi részvény alapján az ilyen részvénytársasággal rendelkező, jelen lévő részvényesek egyszerű szótöbbségének igenlő szavazata mellett - ha a szavazatelsőbbséget biztosító részvényből egy részvény került kibocsátásra, az e részvénytársasággal rendelkező részvényes igenlő szavazatával - hozható meg a közgyűlési határozat.

3:233. § *[Vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény]*

(1) A vezető tisztségviselő kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény alapján a részvényesek az alapszabályban meghatározott módon és eljárási rendben jogosultak az igazgatóság egy vagy több tagjának a kijelölésére, akik a kijelölés elfogadásával az igazgatóság tagjává válnak.

(2) Ha az elsőbbségi részvényesek az alapszabályban előírt eljárási rendben és az ott meghatározott határidőn belül nem jelölik ki a vezető tisztségviselőt, a vezető tisztségviselő megválasztásának joga az erre egyébként jogosult társasági szervet illeti meg az általános szabályok szerint.

(3) Az elsőbbségi részvényesek jogosultak az általuk kijelölt igazgatósági tag visszahívására. Az alapszabályban meghatározott feltételek bekövetkezte esetén az elsőbbségi részvényesek kötelesek az általuk kijelölt igazgatósági tag visszahívására. Ha e kötelezettségüknek az alapszabályban meghatározott határidőn belül nem tesznek eleget, a visszahívás joga a vezető tisztségviselők visszahívására egyébként jogosult társasági szervet illeti meg. A visszahívott vezető tisztségviselő helyett ilyen esetben is az elsőbbségi részvényesek jelölhetnek ki új vezető tisztségviselőt.

(4) Vezető tisztségviselő kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény nem bocsátható ki, ha a részvénytársaságnál az igazgatóság jogkörét vezérigazgató gyakorolja.

(5) A felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvény alapján a felügyelőbizottsági tag kijelölésére, illetve visszahívására az (1)-(3) bekezdésben foglalt szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(6) Nyilvánosan működő részvénytársaság nem bocsáthat ki vezető tisztségviselő, illetve felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó elsőbbségi részvényt.

3:234. § *[Elővásárlási jogot biztosító részvény]*

(1) A zártkörűen működő részvénytársaság alapszabálya rendelkezhet olyan részvényosztály kibocsátásáról, amelynek alapján a részvényest a részvénytársaság által kibocsátott, pénzszolgáltatás ellenében átruházni kívánt részvényekre elővásárlási jog illeti meg.

(2) Ha a részvényes az átruházási szándék és a kapott vételi ajánlat feltételeinek közlésétől számított tizenöt napon belül nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy elővásárlási jogával nem kíván élni.

3:235. § *[Nyilvánosan működő részvénytársaság elsőbbségi részvényei]*

Ha a zártkörűen működő részvénytársaság nyilvánosan működő részvénytársasággá kíván alakulni, a vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag kijelölésére vonatkozó, illetve az elővásárlási jogot biztosító elsőbbségi részvényeit, valamint az olyan elsőbbségi részvényeit, amelyek osztalékelsőbbségre, illetve likvidációs hányadhoz fűződő elsőbbségre vonatkozó jogosultságon kívül együttesen egyéb elsőbbségi jogokat testesítenek meg, a tőzsdei bevezetést megelőzően át kell alakítani a nyilvánosan működő részvénytársaságok által is kibocsátható elsőbbségi részvénné vagy törzsrészvénné.

3:236. § *[Dolgozói részvény kibocsátása]*

(1) Dolgozói részvény a részvénytársaságnál teljes, illetve részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók számára - ingyenesen vagy a részvény névértékénél alacsonyabb, kedvezményes áron - bocsátható ki.

(2) Ha az alapszabály a dolgozói részvényhez osztalékelsőbbségi jogot kapcsol, e jog az osztalékelsőbbséget biztosító részvényosztályba tartozó részvényekkel rendelkező részvényeseket követően gyakorolható.

(3) A dolgozói részvényt a részvénytársaság alaptőkéjének felemelésével egyidejűleg, legfeljebb a felemelt alaptőke tizenöt százalékáig lehet forgalomba hozni.

3:237. § *[A dolgozói részvény átruházása és öröklése]*

(1) A dolgozói részvény érvényesen a részvénytársaság munkavállalóira és azokra ruházható át,

akik számára az alapszabály ezt a jogot a részvénytársasággal fennállt korábbi munkaviszonyukra tekintettel biztosítja.

(2) Ha a munkavállaló munkaviszonya megszűnik, és emiatt dolgozói részvény megszerzésére már nem jogosult, dolgozói részvényeit a munkaviszonya megszűnésétől számított hat hónap elteltét követő első közgyűlésig átruházhatja.

(3) A dolgozói részvény tulajdonosának halála esetén az örökös

a) ha hagyatéki eljárásra nem került sor, az örökhagyó halálától;

b) hagyatéki eljárás esetén a hagyaték teljes hatályú átadásáról rendelkező hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedése napjától;

c) öröklési per esetén a bírósági ítélet jogerőre emelkedése napjától

számított hat hónap elteltét követő első közgyűlésig ruházhatja át a dolgozói részvényt.

(4) Ha a volt munkavállaló a (2) bekezdésben foglaltak szerint, illetve az örökös a számára biztosított határidő alatt a dolgozói részvényt nem ruházta át, a részvénytársaság a határidőt lezáró közgyűlésen határozhat a dolgozói részvény bevonásáról vagy arról, hogy a dolgozói részvényt más részvényfajtvá alakítva értékesíti. Ebben az esetben a volt munkavállalót, illetve örökösét a részvény névértéke illeti meg, amelyet a részvény bevonásától vagy átruházásától számított harminc napon belül kell kifizetni.

3:238. § [Kamatozó részvény]

(1) Az alapszabály az alaptőke tíz százalékát meg nem haladó mértékben rendelkezhet előre meghatározott mértékű kamatra jogosító részvény kibocsátásáról.

(2)⁵⁸ A kamatozó részvény tulajdonosát a részvényhez fűződő egyéb jogokon felül a részvény névértéke után az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalékból az alapszabályban meghatározott módon számított kamat illeti meg. Nem fizethető a részvényesnek kamat, ha ennek következtében a részvénytársaság saját tőkéje nem érné el a részvénytársaság alaptőkéjét.

3:239. § [Visszaváltható részvény]

(1) Az alapszabály az alaptőke húsz százalékát meg nem haladó mértékben rendelkezhet olyan részvény kibocsátásáról, amely alapján a részvényre vonatkozóan

a) a részvénytársaságot vételi jog;

b) a részvényest eladási jog; vagy

c) a részvénytársaságot vételi jog és a részvényest eladási jog
illeti meg.

(2) A részvénytársaság olyan részvény vonatkozásában élhet vételi jogával vagy teljesítheti a részvényes eladási jogából fakadó kötelezettségeit, amelyekre vonatkozóan a részvényes a teljes névértéket, illetve kibocsátási értéket megfizette, és a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a részvénytársaság rendelkezésére bocsátotta.

(3) A részvénytársaság nem gyakorolhatja a vételi jogból fakadó jogait és nem teljesítheti az eladási jogból fakadó kötelezettségeit, ha a részvénytársaság osztalék fizetéséről sem határozhatna. A vételi, illetve eladási jog gyakorlásához a szükséges fedezet megállapításával összefüggésben a beszámolóban, illetve a közbenső mérlegben foglaltakat a mérleg fordulónapját követő hat hónapon belül lehet figyelembe venni.

(4) A társaság a visszaváltott részvényeket az alaptőke kötelező leszállításának szabályai szerint bevonja.

3:240. § [Egyéb részvényfajták]

A részvénytársaság az e törvényben meghatározottakon kívül más részvényfajta vagy részvényosztály kibocsátását akkor határozhatja el, ha az alapszabályban meghatározza a kibocsátandó részvények által megtestesített tagsági jogok tartalmát és mértékét.

⁵⁸ Módosította: 2015. évi CI. törvény 50. § b).

5. Részvényutalvány, ideiglenes részvény

3:241. § [Részvényutalvány]

A részvénytársaság alapításának, illetve az alaptőke felemelésének a nyilvántartásba való bejegyzése előtt a vagyoni hozzájárulást teljesítő személy kérésére a társaság olyan okiratot állít ki, amely tartalmazza a jogosult nevét, valamint a teljesített vagyoni hozzájárulás összegét, és az ellenkező bizonyításáig igazolja az okiratban meghatározott személynek a részvénytársasággal szemben fennálló jogait és kötelességeit.

3:242. § [Az ideiglenes részvény fogalma]

(1) A részvénytársaság alapításának, illetve az alaptőke felemelésének a nyilvántartó bíróság által történő bejegyzését követően az alaptőke, a felemelt alaptőke, illetve a részvények kibocsátási értékének teljes befizetéséig terjedő időszakra a részvényes által átvenni vállalt vagy az általa jegyzett részvényre teljesített vagyoni hozzájárulás összegéről ideiglenes részvényt kell előállítani. Semmis az az ideiglenes részvény, amelyet a részvénytársaság nyilvántartásba vételét megelőzően vagy a ténylegesen teljesített vagyoni hozzájárulást meghaladó értékben állítanak ki.

(2) Az ideiglenes részvény értékpapír, amelyre a részvényre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal, hogy az ideiglenes részvény átruházása a társasággal szemben az ideiglenes részvény tulajdonosának a részvénykönyvbe történő bejegyzésével válik hatályossá.

3:243. § [Az ideiglenes részvény előállítása és tartalma]

(1) Az ideiglenes részvény az alapszabály rendelkezésének megfelelően nyomdai úton vagy dematerializált formában egyaránt előállítható függetlenül attól, hogy a részvény milyen formában kerül előállításra.

(2) Ha az ideiglenes részvény dematerializált formában kerül előállításra, a részvényes értékpapírszámláján akkor lehet az ideiglenes részvényt jóváírni, amikor a részvényes az alapszabálynak megfelelően teljesíti vagyoni hozzájárulását vagy annak első részletét.

(3) A nyomdai úton előállított ideiglenes részvényen vagy dematerializált ideiglenes részvény esetén az értékpapírszámlán fel kell tüntetni a részvényes által az ideiglenes részvény kibocsátásáig befizetett összeget. Az ideiglenes részvény kibocsátását követően a részvényes által teljesített további vagyoni hozzájárulás összegét a részvényes kérésére az ideiglenes részvényen fel kell tüntetni, vagy az ideiglenes részvény érvénytelenné nyilvánításával egyidejűleg új ideiglenes részvényt kell kibocsátani.

3:244. § [Az ideiglenes részvény alapján gyakorolható jogok]

(1) Az ideiglenes részvénnel a részvényes részvényesi jogait az általa már teljesített vagyoni hozzájárulás mértékével arányosan gyakorolja. Elsőbbségi részvény esetén nem illeti meg elsőbbségi jog a részvényest mindaddig, amíg teljes vagyoni hozzájárulását nem teljesíti. Ilyen esetben az elsőbbségi részvényes a törzsrészvények tulajdonosait megillető részvényesi jogok gyakorlására jogosult.

(2) Ha a részvényes az ideiglenes részvényt másra átruházza, a részvénytársasággal szemben az általa átvenni vállalt vagy jegyzett részvényekre teljesítendő vagyoni hozzájárulásából eredő tartozásáért készfizető kezesként felel. Az ideiglenes részvény többszöri átruházása esetén a készfizető kezesi felelősség valamennyi volt részvényest egyetemlegesen terheli.

(3) A részvények előállításakor az igazgatóság határidő kitűzésével felszólítja a részvényeseket a nyomdai úton előállított ideiglenes részvényeik benyújtására és a nyomdai úton előállított részvények átvételére. A határidőben be nem nyújtott ideiglenes részvényeket a társaság az igazgatóság határozatával érvénytelennek nyilvánítja. A nyomdai úton előállított részvények kiadására és a dematerializált részvényeknek a részvényes értékpapírszámláján való jóváírására az ideiglenes részvény benyújtása vagy az ideiglenes részvény érvénytelenné nyilvánítása után kerülhet sor.

(4) Dematerializált formában előállított ideiglenes részvények esetén a részvények előállításakor az ügyvezetés köteles eljárni az ideiglenes részvényeknek a központi értékpapírszámláról és az értékpapírszámlákról történő törlése érdekében.

6. Részvénykönyv

3:245. § [A részvénykönyv fogalma]

(1) A részvénytársaság a részvényesekről - ideértve az ideiglenes részvények tulajdonosait is - részvénykönyvet vezet, amelyben nyilvántartja a részvényes - közös tulajdonban álló részvény esetén a közös képviselő - nevét, lakóhelyét vagy székhelyét, részvénytársaságonként a részvényes részvényeinek vagy ideiglenes részvényeinek darabszámát, tulajdoni részesedésének mértékét.

(2) Ha a kibocsátott részvényben rögzített olyan adat változik meg, amelyet a részvénykönyvben is nyilvántartanak, a részvénykönyv adatait az ügyvezetés módosítja.

(3) A részvénykönyvet a részvénytársaság igazgatósága vezeti. Az igazgatóság a részvénykönyv vezetésére megbízást adhat; nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a megbízás tényét és a megbízott személyi adatait közzé kell tenni.

3:246. § [A részvénykönyvi bejegyzés és törlés, valamint ezek joghatásai]

(1) A részvényes a részvénytársasággal szemben részvényesi jogait akkor gyakorolhatja, ha őt a részvénykönyvbe bejegyezték. A részvénykönyvbe történő bejegyzés elmaradása a részvényesnek a részvény feletti tulajdonjogát nem érinti.

(2) Az alakilag igazolt részvényest a részvénykönyv vezetőjénél előterjesztett kérelmére be kell jegyezni a részvénykönyvbe. A bejegyzett részvényest kérelme alapján törölni kell a részvénykönyvből.

(3) A részvénykönyv vezetője akkor tagadhatja meg az alakilag igazolt részvényes bejegyzési kérelmének teljesítését, ha a részvényes a részvényét jogszabálynak vagy az alapszabálynak a részvény átruházására vonatkozó szabályait sértő módon szerezte meg.

(4) A részvénykönyvből törölt adatoknak megállapíthatónak kell maradniuk.

(5) A részvénykönyv vezetése során hozott határozatok társasági határozatoknak minősülnek.

3:247. § [A részvénykönyvi adatok nyilvánossága]

(1) A részvénykönyvbe bárki betekinthez. A betekintés lehetőségét a részvénytársaság vagy a részvénykönyv vezetésével megbízott személy a székhelyén munkaidőben folyamatosan biztosítani köteles.

(2) Akire vonatkozóan a részvénykönyv fennálló vagy törölt adatot tartalmaz, a részvénykönyv rá vonatkozó részéről a részvénykönyv vezetőjétől másolatot igényelhet. A másolatot öt napon belül, ingyenesen kell kiadni a jogosultnak.

3:248. § [A tulajdonosi megfeleltetés átvezetése a részvénykönyvben]

A nyilvánosan működő részvénytársaságnál a társaság kezdeményezésére történő tulajdonosi megfeleltetés esetén a részvénykönyv vezetője a részvénykönyvben szereplő, a tulajdonosi megfeleltetés időpontjában hatályos valamennyi adatot törli, és ezzel egyidejűleg a tulajdonosi megfeleltetés eredményének megfelelő adatokat a részvénykönyvbe bejegyezi.

XXXIII. Fejezet

A részvénytársaság alapítása

3:249. § [Az alapítás zártkörűsége]

Tilos a részvénytársaság alapítása során a részvénytársaság részvényeseit és alaptökéjét nyilvános felhívás útján gyűjteni.

3:250. § [Az alapszabály tartalma]

(1) Az alapszabálynak - az általánosan kötelező tartalmi elemeken túl - tartalmaznia kell

a) az alapítók nyilatkozatát az összes részvény átvételére vonatkozó kötelezettségvállalásról és a részvényeknek az alapítók közötti megosztásáról;

b)⁵⁹ az alaptőke összegét, az alapítás során kibocsátandó részvények számát, névértékét, illetve kibocsátási értékét, valamint a részvények előállításának módját;

c) a közgyűlés összehívásának módját, a szavazati jog gyakorlásának feltételét és módját; és

d) az első könyvvizsgáló személyét.

(2) Az alapítók érvényesen az alapszabályban rendelkezhetnek:

a) a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás tárgyáról, értékéről, szolgáltatásának időpontjáról, az ellenében adandó részvények számáról, névértékéről, a hozzájárulást szolgáltató személyről, ideértve nevét, lakóhelyét, illetve székhelyét, továbbá a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásnak az alapszabály szerinti értékét előzetesen felülvizsgáló könyvvizsgáló vagy szakértő személyéről, ideértve nevét, székhelyét, illetve lakóhelyét;

b) az egyes részvényfajtákhoz, részvényosztályokhoz, illetve részvénytársaságokhoz kapcsolódó jogokról és a részvényekhez fűződő egyes jogok esetleges korlátozásáról; a részvények más részvényfajtába, részvényosztályba, illetve részvénytársaságba tartozó részvényre történő átalakításának szabályairól; valamint az egyes részvényfajtához, illetve részvényosztályhoz tartozó részvények számáról, névértékéről, illetve kibocsátási értékéről részvénytársaságonként;

c)⁶⁰ az átváltoztatható, jegyzési jogot biztosító vagy átváltozó kötvények sorozatát, számát, névértékét és a kötvényekre vonatkozó szabályokat;

d) a részvények átruházásának korlátozásáról vagy annak a részvénytársaság beleegyezéséhez kötéséről;

e) a részvények kötelező bevonásával kapcsolatban szükséges rendelkezésekről;

f) az igazgatóság felhatalmazásáról - a visszaváltható részvényhez kapcsolódó jogok gyakorlásával, a saját részvény megszerzésével, osztalékélegléttel, valamint az alaptökének az alaptökén felüli vagyon terhére történő felemelésével kapcsolatban - közbenső mérleg elfogadására.

3:251. § [Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás]

(1)⁶¹ Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatása esetén az alapszabályhoz mellékelni kell könyvvizsgáló vagy az adott vagyontárgy értékeléséhez szükséges szakértelemmel rendelkező szakértő jelentését, amely tartalmazza a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás leírását, értékét, értékelését, az alkalmazott értékelési módszer ismertetését és azt, hogy az értékelést érintő új befolyásoló körülmény nem merült fel. A könyvvizsgálónak vagy szakértőnek a jelentésben nyilatkoznia kell arról, hogy a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásnak az alapítók által előzetesen megállapított értéke egyensúlyban van-e az ellenében adandó részvények számával, névértékével.

(2) Nincs szükség könyvvizsgálói vagy szakértői jelentésre, ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást nyújtó részvényes a szolgáltatás időpontjához képest három hónapnál nem régebbi, könyvvizsgáló által ellenőrzött beszámolóval rendelkezik, amely a hozzájárulás tárgyát képező vagyontárgy értékét tartalmazza, vagy ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás olyan vagyontárgykból áll, amelyeknek tőzsdén jegyzett ára van.

3:252. § [A nyilvántartásba vétel feltételei]

(1) A részvénytársaság nyilvántartásba vételére azt követően kerülhet sor, ha a

⁵⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (30) d) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

⁶⁰ A 2013. évi CXXXV. törvény 40. § szerinti szöveggel lép hatályba.

⁶¹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (30) e) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

nyilvántartásbavételi kérelem benyújtásáig

a) a pénzbeli hozzájárulás teljesítését vállaló alapítók az alapszabályban átvenni vállalt részvény névértékének, illetve kibocsátási értékének legalább huszonöt százalékát befizették; és

b) a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást - kivéve, ha a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értéke az alaptőke huszonöt százalékát nem éri el - a részvénytársaság rendelkezésére bocsátották.

(2) A részvényes legkésőbb a részvénytársaság nyilvántartásba vételétől számított egy éven belül köteles a részvények teljes névértékét, illetve kibocsátási értékét a részvénytársaság részére befizetni és a nyilvántartásba vételtől számított három éven belül köteles a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást teljes egészében a részvénytársaság rendelkezésére bocsátani.

(3) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a vagyoni hozzájárulásokkal kapcsolatban az e §-ban meghatározottnál későbbi teljesítési határidőt ír elő.

XXXIV. Fejezet

Részvényesi jogok és kötelezettségek

3:253. § *[A részvényesek egyenlősége]*

Tilos a részvényesi jogok gyakorlásával összefüggésben az azonos részvénytársaságba tartozó részvényekkel rendelkező részvényesek közötti hátrányos különbségtétel.

3:254. § *[A részvényesi minőség igazolása]*

(1) A részvényes a részvényesi jogok gyakorlására a társasággal szemben a részvény vagy letéti, illetve tulajdonosi igazolás alapján, a részvénykönyvbe történő bejegyzést követően jogosult.

(2) Értékpapírletétbe helyezett, nyomdai úton előállított részvény esetén az értékpapírletét-kezelő köteles a részvényes kérésére a részvényről letéti igazolást kiállítani.

(3) Dematerializált részvény esetén az értékpapírszámla-vezető köteles a részvényes kérésére a részvényről tulajdonosi igazolást kiállítani.

(4) A letéti és a tulajdonosi igazolásnak tartalmaznia kell a részvénytársaság cégnevét, a részvényfajtát, a részvény darabszámát, az értékpapír-letéti számla vagy értékpapírszámla vezetőjének cégnevét és cégszerű aláírását, a részvényes nevét, valamint lakóhelyét vagy székhelyét. A közgyűlésen való részvételi jog gyakorlásához kiállított letéti és tulajdonosi igazolás a közgyűlés vagy a megismételt közgyűlés napjáig érvényes.

(5) A tulajdonosi igazolás kiállítását követően az értékpapírszámla-vezető az értékpapírszámlán a részvényre vonatkozó változást a tulajdonosi igazolás egyidejű visszavonása mellett vezethet át. A letéti igazolást az értékpapírletét-kezelőnek vissza kell vonnia, ha annak kiállítását követően a részvényt a tulajdonos vagy képviselője rendelkezésére bocsátja.

(6) A nyilvánosan működő részvénytársaságnál a részvényesi jogok gyakorlásához nincs szükség tulajdonosi igazolásra, ha a jogosultság megállapítására tulajdonosi megfeleltetés útján kerül sor.

3:255. § *[A részvényes képviselete]*

(1) A részvényes részvényesi jogait képviselő útján is gyakorolhatja. Nem láthatja el a részvényes képviseletét a vezető tisztségviselő, a felügyelőbizottsági tag és a könyvvizsgáló.

(2) Ha a részvényest több képviselő képviseli, és ezek egymástól eltérően szavaznak vagy nyilatkoznak, valamennyiük által leadott szavazat, illetve megtett nyilatkozat semmis.

3:256. § *[A részvényesi meghatalmazott]*

A részvényes jogainak a társasággal szemben való gyakorlására részvényesi meghatalmazottat bízhat meg, aki a részvénytársasággal szemben a részvénykönyvbe való bejegyzést követően a részvényesi jogokat saját nevében, a részvényes javára gyakorolja.

3:257. § [Közgyűlésen való részvétel joga]

A részvényes jogosult a közgyűlésen részt venni, felvilágosítást kérni, valamint észrevételt és indítványt tenni, szavazati joggal rendelkező részvény birtokában szavazni.

3:258. § [Tájékoztatáshoz való jog]

(1) A közgyűlés napirendjére tűzött ügyre vonatkozóan az igazgatóság köteles minden részvényesnek a napirendi pont tárgyalásához a szükséges tájékoztatást megadni, úgy, hogy a részvényes - a közgyűlés napja előtt legalább nyolc nappal benyújtott írásbeli kérelmére - a szükséges felvilágosítást legkésőbb a közgyűlés napja előtt három nappal megkapja.

(2) Az igazgatóság a beszámolónak és az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság jelentésének lényeges adatait a közgyűlést megelőzően legalább tizenöt nappal köteles a részvényesek tudomására hozni.

(3) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a részvényesek tájékoztatáshoz való jogát korlátozza vagy kizárja.

3:259. § [Napirend kiegészítésére való jog]

(1) Ha a zártkörűen működő részvénytársaságban együttesen a szavazatok legalább öt százalékaival rendelkező részvényesek a napirend kiegészítésére - a napirend részletezettségére vonatkozó szabályoknak megfelelő - javaslatot tesznek, a megjelölt kérdést napirendre tűzöttnek kell tekinteni, ha a javaslatot a közgyűlési meghívó kézhezvételétől számított nyolc napon belül közlik a tagokkal és az igazgatósággal.

(2)⁶² Ha a nyilvánosan működő részvénytársaságban együttesen a szavazatok legalább egy százalékaival rendelkező részvényesek a napirend kiegészítésére vonatkozó - a napirend részletezettségére vonatkozó szabályoknak megfelelő - javaslatot vagy a napirenden szereplő vagy arra felveendő napirendi ponttal kapcsolatos határozattervezetet a közgyűlés összehívásáról szóló hirdetés megjelenésétől számított nyolc napon belül közlik az igazgatósággal, az igazgatóság a kiegészített napirendről, a részvényesek által előterjesztett határozattervezetekről a javaslat vele való közlését követően hirdetményt tesz közzé. A hirdetményben megjelölt kérdést napirendre tűzöttnek kell tekinteni.

(3) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a napirend kiegészítését az e törvényben meghatározottnál nagyobb arányú szavazati joghoz köti vagy amely e jog gyakorlására az e törvényben meghatározottnál rövidebb határidőt szab.

3:260. § [Szavazáshoz való jog]

(1) A részvény a névértékével arányos mértékű szavazati jogot biztosít. Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely az e törvényben meghatározott eseteken kívül egyes részvényekhez többlétszavazati jogot fűz.

(2) Nem gyakorolhatja szavazati jogát a részvényes, amíg esedékes vagyoni hozzájárulását nem teljesítette.

3:261. § [Részvényesek részére történő kifizetés feltételei]

(1)⁶³ A részvénytársaság saját tőkéjéből a részvényes javára, annak tagsági jogviszonyára figyelemmel kifizetést a részvénytársaság fennállása során az e törvényben meghatározott esetekben és - az alaptőke leszállításának esetét kivéve - az előző üzleti évi adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalékból teljesíthet. Nem kerülhet sor kifizetésre, ha a részvénytársaság saját tőkéje nem éri el vagy a kifizetés következtében nem érné el a részvénytársaság alaptőkéjét, továbbá ha a kifizetés veszélyeztetné a társaság fizetőképességét.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában kifizetésnek minősül minden pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni juttatás, kivéve az ingyenesen vagy kedvezményesen juttatott dolgozói részvény, valamint

⁶² A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (9) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁶³ Módosította: 2015. évi CI. törvény 50. § b).

az alaptőkén felüli vagyon alaptőkévé alakításával felemelt alaptőkéből ellenérték nélkül juttatott részvény juttatása.

(3) Kamatozó részvény kivételével a részvénytársaság kamatot a részvény után nem fizethet.

(4)⁶⁴ A zártkörűen működő részvénytársaságnak együttesen a szavazatok legalább öt százalékával rendelkező részvényesei, a nyilvánosan működő részvénytársaságnak együttesen a szavazatok legalább egy százalékával rendelkező részvényesei, valamint a részvénytársaság azon hitelezői, akiknek a kifizetés időpontjában még nem esedékes követelése eléri az alaptőke tíz százalékát, a kifizetéstől számított egyéves jogvesztő határidő lejártáig a költségek megelőlegezésével egyidejűleg kérhetik a nyilvántartó bíróságtól könyvvizsgáló kirendelését a kifizetés jogszerűségének megvizsgálása céljából.

(5)⁶⁵ Azokat a kifizetéseket, amelyeket az (1) bekezdés rendelkezései ellenére teljesítettek, a részvénytársaság felszólítására a társaság részére vissza kell fizetni, feltéve, hogy a társaság bizonyítja, hogy a részvényes a kifizetés feltételei fennállásának hiányáról tudott vagy tudnia kellett.

(6) E § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a részvényes javára nem tagsági viszonyon alapuló kifizetésekre is, ha azok összeegyeztethetetlenek a felelős társasági gazdálkodás követelményeivel.

3:262. § [Osztalék]

(1) A részvénytársaságnak a felosztható és a közgyűlés által felosztani rendelt eredményéből a részvényest részvénye névértékével arányos osztalék illeti meg. Osztalékra az a részvényes jogosult, aki az osztalékfizetésről döntő közgyűlés időpontjában a részvénykönyvben szerepel. Az osztalék akkor teljesíthető nem pénzbeli juttatás formájában, ha erre az alapszabály lehetőséget ad. A részvényes az osztalékra a már teljesített vagyoni hozzájárulása alapján jogosult.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak alkalmazására az alapszabályban az egyes részvényosztályokra meghatározott jogok figyelembevételével kerülhet sor.

3:263. § [Osztalékelőleg]

(1) A közgyűlés vagy az alapszabály felhatalmazása alapján az igazgatóság két, egymást követő beszámoló elfogadása közötti időszakban osztalékelőleg fizetéséről határozhat, ha

a) a közbenső mérleg alapján megállapítható, hogy a társaság rendelkezik osztalék fizetéséhez szükséges fedezettel;

b)⁶⁶ a kifizetés nem haladja meg a közbenső mérlegben kimutatott adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalék összegét; és

c) a társaságnak a helyesbített saját tőkéje a kifizetés folytán nem csökken az alaptőke összege alá.

(2) Osztalékelőleg fizetéséről az igazgatóság javaslata alapján lehet határozni. Ha a társaságnál felügyelőbizottság működik, az igazgatóság javaslatához a felügyelőbizottság jóváhagyása szükséges.

(3) Ha az osztalékelőleg kifizetését követően elkészülő éves beszámolóból az állapítható meg, hogy osztalékfizetésre nincs lehetőség, az osztalékelőleget a részvényesek a társaság felhívására kötelesek visszafizetni.

3:264. § [A vagyonszerzés feltételei]

(1) A nyilvánosan működő részvénytársaság nyilvántartásba vételétől számított két éven belül a társaság és a részvényes közötti vagyónátruházási szerződés létrejöttéhez - feltéve, hogy a társaság által teljesítendő ellenszolgáltatás elérné az alaptőke egytizedét - a közgyűlés előzetes jóváhagyó határozatára van szükség. Ennek során a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás szabályait megfelelően

⁶⁴ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (10) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁶⁵ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (10) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁶⁶ Módosította: 2015. évi CI. törvény 50. § c), 2016. évi LXXVII. törvény 23. §.

kell alkalmazni azzal, hogy a könyvvizsgálói vagy szakértői jelentést közzé kell tenni.

(2) A közgyűlés előzetes jóváhagyó határozatára van szükség abban az esetben is, ha a társasággal a részvényes, illetve közeli hozzátartozója, továbbá olyan személy köt szerződést, amelyben a részvényes többségi befolyással rendelkezik.

(3) Nincs szükség a közgyűlés előzetes jóváhagyására a társaság tevékenységi körébe tartozó szokásos nagyságrendű szerződésekkel, a hatósági határozattal és hatósági árverés útján történő tulajdonszerzéssel, valamint a tőzsdei ügyletekkel kapcsolatban.

(4) E § alkalmazásában részvényesnek minősül, aki a nyilvánosan működő részvénytársasággá alakulásról szóló határozat meghozatalának időpontjában a társaság részvényese, valamint a nyilvánosan működő részvénytársaság bejegyzését követően az a részvényes, aki a szavazati jogok legalább tíz százalékával rendelkezik.

3:265. § [Az eltérő szabályozás tilalma]

Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a társaság által teljesített kifizetésekre az e fejezetben foglaltaknál a részvényesekre nézve kedvezőbb szabályokat állapít meg.

3:266. § [Kisebbségi jogok gyakorlása]

A nyilvánosan működő részvénytársaságban a kisebbségi jogok gyakorlására együttesen a szavazatok legalább egy százalékával rendelkező részvényesek jogosultak.

3:267. § [A részvényes kötelezettségei]

(1) A részvényes köteles az általa átvett, illetve jegyzett részvények névértékének, illetve kibocsátási értékének megfelelő pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást a részvénytársaság rendelkezésére bocsátani. A részvényes e kötelezettségek alól - az alaptőke leszállítás esetét kivéve - érvényesen nem mentesíthető.

(2) A részvényes az alapszabályban meghatározott határidőn belül a részvény névértékének, illetve kibocsátási értékének befizetésére akkor köteles, amikor az igazgatóság az alapszabályban meghatározott feltételek szerint erre felszólítja. A részvényes fizetési kötelezettségének a felszólítást megelőzően is eleget tehet.

(3) Ha a részvényes részvényesi jogviszonya a vállalt vagyoni hozzájárulás határidőben való teljesítésének elmulasztása miatt szűnt meg, és a részvényes által átvenni vállalt, illetve jegyzett részvényekre jutó vagyoni hozzájárulás teljesítésének kötelezettségét más személy nem vállalja át, az alaptőkét a volt részvényes által vállalt vagyoni hozzájárulás mértékével le kell szállítani.

(4) A késedelembe esett részvényest az általa teljesített vagyoni hozzájárulás értéke az alaptőke leszállítását követően, illetve akkor illeti meg, amikor a helyébe lépő részvényes vagyoni hozzájárulását a részvénytársasággal szemben teljesíti.

XXXV. Fejezet

A részvénytársaság szervezete

1. A közgyűlés

3:268. § [A közgyűlés]

(1) A részvénytársaság legfőbb szerve a közgyűlés.

(2)⁶⁷ Nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik a javadalmazási politikáról való véleménynyilvánító szavazás. A javadalmazási politikát annak

⁶⁷ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 123. §. Hatályos: 2019. VII. 17-től. Lásd: 2019. évi LXVII. törvény 29. § (6).

jelentős változása esetén, de legalább négyévente a közgyűlés napirendjére kell tűzni.

(3)⁶⁸ Nyilvánosan működő részvénytársaság esetén az előző üzleti évre vonatkozó javadalmazási jelentést véleménynyilvánító szavazás céljából a közgyűlés napirendjére kell tűzni.

(4)⁶⁹ Nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekről nem lehet közgyűlés tartása nélkül határozatot hozni.

3:269. § *[A közgyűlés összehívásának általános szabályai]*

A közgyűlésre szóló meghívó az általánosan kötelező tartalmi elemeken túl tartalmazza

- a) a közgyűlés megtartásának módját;
- b) a szavazati jog gyakorlásához az alapszabályban előírt feltételeket;
- c) a közgyűlés határozatképtelensége esetén a megismételt közgyűlés helyét és idejét.

3:270. § *[A közgyűlés kötelező összehívásának esetei]*⁷⁰

(1) Az igazgatóság köteles nyolc napon belül - a felügyelőbizottság egyidejű értesítése mellett - a szükséges intézkedések megtétele céljából a közgyűlést összehívni vagy közgyűlés tartása nélkül történő határozathozatalt kezdeményezni, ha bármely tagjának tudomására jut, hogy

- a) a részvénytársaság saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke kétharmadára csökkent;
- b) a részvénytársaság saját tőkéje az alaptőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent;
- c) a részvénytársaságot fizetéképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy
- d) a részvénytársaság vagyona a tartozásait nem fedezi.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a részvényesek kötelesek a közgyűlésen vagy közgyűlés tartása nélkül olyan határozatot hozni, amely alkalmas az (1) bekezdésben megjelölt okok megszüntetésére; vagy döntenüik kell a társaság átalakulásáról, egyesüléséről vagy szétválásáról; ezek hiányában a társaság megszüntetéséről. A közgyűlés ezzel kapcsolatos határozatait három hónapon belül végre kell hajtani.

(3) Ha a közgyűlés befejezését követő három hónapon belül az összehívására okot adó, az (1) bekezdés a) pontja szerinti körülmény változatlanul fennáll, az alaptőkét le kell szállítani.

3:271. § *[A közgyűlés összehívásának speciális szabályai zártkörűen működő részvénytársaságnál]*

(1) Zártkörűen működő részvénytársaság esetén a közgyűlést annak kezdőnapját legalább tizenöt nappal megelőzően, a részvényeseknek küldött meghívó útján kell összehívni.

(2) Azoknak a részvényeseknek, akik ezt kívánják, a közgyűlésre szóló meghívót elektronikus úton kell megküldeni.

3:272. § *[A közgyűlés összehívásának speciális szabályai nyilvánosan működő részvénytársaságoknál]*

(1)⁷¹ Nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a közgyűlésre szóló meghívót a közgyűlés kezdő napját legalább harminc nappal megelőzően, a társaság honlapján kell közzétenni. A közgyűlésre szóló meghívó tartalmazza a napirend kiegészítésére való jog gyakorlásának feltételeit is, továbbá feltünteti a határozattervezetek és a közgyűlés elé terjesztendő dokumentumok eredeti és teljes terjedelmű szövege elérhetőségének helyét.

(2) Ha a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényeire tett nyilvános vételi ajánlattal kapcsolatos részvényesi állásfoglalás miatt vagy az eredményes nyilvános vételi ajánlattételi eljárást követően a befolyásszerző kezdeményezésére rendkívüli közgyűlés összehívására kerül sor, a közgyűlést annak kezdőnapját legalább tizenöt nappal megelőzően kell összehívni.

⁶⁸ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 123. §. Hatályos: 2019. VII. 17-től. Lásd: 2019. évi LXVII. törvény 29. § (6).

⁶⁹ Beiktatta: 2019. évi LXVII. törvény 123. §. Hatályos: 2019. VII. 17-től. Lásd: 2019. évi LXVII. törvény 29. § (6).

⁷⁰ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 8. § (3), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 8. § (3), 2021. évi XCIX. törvény 15. § (4).

⁷¹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (11) szerinti szöveggel lép hatályba.

(3)⁷² A nyilvánosan működő részvénytársaság a társaság honlapján, a közgyűlést megelőzően legalább huszonegy nappal nyilvánosságra hozza:

a) az összehívás időpontjában meglévő részvények számára és a szavazati jogok arányára vonatkozó összesített adatokat, ideértve az egyes részvényosztályokra vonatkozó külön összesítéseket;

b) a napirenden szereplő ügyekkel kapcsolatos előterjesztéseket, az azokra vonatkozó felügyelőbizottsági jelentéseket, valamint a határozati javaslatokat;⁷³

c) a képviselő útján, illetve levélben történő szavazáshoz használandó nyomtatványokat, ha azokat közvetlenül nem küldték meg a részvényeseknek.

(4)⁷⁴ Azoknak a részvényeseknek, akik ezt kívánják, a közzevendő közgyűlési anyagokat a közgyűlési anyagok nyilvánosságra hozatalával egy időben elektronikus úton is meg kell küldeni.

3:273. § [Részvétel a közgyűlésen]

(1) A zártkörűen működő részvénytársaság közgyűlésén az a részvényes, illetve részvényesi meghatalmazott vehet részt, akit a közgyűlés megkezdéséig a részvénykönyvbe bejegyeztek. Ha az alapszabály rendelkezik arról az időpontról, ameddig a fenti bejegyzésre sor kerülhet, ezt az időpontot nem lehet a közgyűlés kezdő napját megelőző második munkanapnál korábban meghatározni; semmis az alapszabály ettől eltérő rendelkezése.

(2) Nyilvánosan működő részvénytársaság közgyűlésén az a részvényes, illetve részvényesi meghatalmazott vehet részt, akit legkésőbb a közgyűlés kezdőnapját megelőző második munkanapon bejegyeztek a részvénykönyvbe. Az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis.

(3) A közgyűlésen a részvényesi jogok gyakorlására az a személy jogosult, akinek nevét - lezárásának időpontjában - a részvénykönyv tartalmazza. A részvénynek a közgyűlés kezdőnapját megelőző átruházása nem érinti a részvénykönyvbe bejegyzett személynek azt a jogát, hogy a közgyűlésen részt vegyen és az őt mint részvényest megillető jogokat gyakorolja.

(4)⁷⁵ Ha a nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabálya megengedi, hogy a részvényes szavazati jogát a közgyűlést megelőzően postai úton gyakorolja, e jog gyakorlását érvényesen csak olyan feltételhez kötheti, amely a részvényes személyazonosságának megállapításához szükséges.

(5)⁷⁶ A részvényes kérelmére a részvényesnek vagy az általa megjelölt személynek az igazgatóság köteles visszaigazolni, hogy a részvényes szavazatát a közgyűlésen szabályszerűen rögzítették és azt beszámították, kivéve, ha a szükséges tájékoztatás a részvényes rendelkezésére áll.

3:274. § [Jelenléti ív]

(1) A közgyűlésen megjelent részvényesekről jelenléti ívet kell készíteni, amelyen fel kell tüntetni a részvényes, illetve képviselője nevét és lakóhelyét vagy székhelyét, részvényei számát és az őt megillető szavazatok számát, valamint a közgyűlés időtartama alatt a jelenlévők személyében bekövetkezett változásokat.

(2) A jelenléti ívet a közgyűlés elnöke és a jegyzőkönyvvezető aláírásával hitelesíti.

3:275. § [Határozatképesség]

(1) Ha a közgyűlés nem határozatképes, a megismételt közgyűlés az eredeti napirenden szereplő ügyekben a jelenlévők által képviselt szavazati jog mértékétől függetlenül határozatképes, ha azt az eredeti időpontot zártkörű részvénytársaság esetén legalább három, nyilvánosan működő részvénytársaság esetén legalább tíz nappal és legfeljebb huszonegy nappal követő időpontra hívják össze. Az alapszabály három, illetve tíz napnál rövidebb és huszonegy napnál hosszabb összehívási határidőt előíró rendelkezése semmis.

⁷² A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (12) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁷³ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 9. § (2), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 9. § (2).

⁷⁴ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (13) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁷⁵ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (14) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁷⁶ Beiktatta: 2019. évi LXVII. törvény 124. §. Hatályos: 2020. IX. 3-tól. Lásd: 2019. évi LXVII. törvény 29. § (5).

(2) A közgyűlés egy alkalommal, legfeljebb harminc napra felfüggesztheti ülését.

(3) A felfüggesztett ülés folytatásaként megtartott közgyűlésen a határozatképességet ugyanúgy kell vizsgálni, mint a közgyűlés megkezdésekor. Nyilvánosan működő részvénytársaságok esetén az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis.

(4) A felfüggesztett ülés folytatásaként megtartott közgyűlés esetén a közgyűlés összehívására és a közgyűlés tisztségviselőinek megválasztására vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni.

3:276. § [A határozathoz szükséges többség]

(1) A közgyűlés legalább háromnegyedes szótöbbséggel határozhat az alapszabály módosításáról, a társaság működési formájának megváltoztatásáról, a társaság átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról, jogutód nélküli megszűnéséről, valamint az alaptőke leszállításáról.

(2) Ha az alapszabály módosítására az alaptőke felemeléséről vagy leszállításáról hozott közgyűlési határozat végrehajtásával összefüggésben, az alaptőke nagyságának meghatározása céljából kerül sor, a közgyűlésnek az alapszabály módosítására vonatkozó jóváhagyó határozata az alaptőke felemelésével vagy leszállításával összefüggő közgyűlési határozat elfogadásával megadottnak tekintendő.

(3) A nyilvánosan működő részvénytársaság esetében a létesítő okirat módosításához szükséges egyhangú határozathozatalra vonatkozó rendelkezést nem kell alkalmazni.

3:277. § [Közgyűlési határozathoz való hozzájárulás]

(1) A közgyűlés olyan határozata, amely valamely részvénytársasághoz kapcsolódó jogot hátrányosan módosít, akkor hozható meg, ha ahhoz az érintett részvénytársaság részvényesei az alapszabályban meghatározott módon külön is hozzájárulnak. Ennek során a részvényhez fűződő szavazati jog esetleges korlátozására vagy kizárására vonatkozó rendelkezések - ide nem értve a saját részvényhez kapcsolódó szavazati jog gyakorlásának tilalmát - nem alkalmazhatók.

(2) Semmis a nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályának az (1) bekezdésben foglalt szabálytól eltérő rendelkezése.

3:278. § [Jegyzőkönyv]

(1) A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza

a) a részvénytársaság cégnevét és székhelyét;

b) a közgyűlés megtartásának módját, helyét és idejét;

c) a közgyűlés levezető elnökének, a jegyzőkönyvvezetőnek, a jegyzőkönyv hitelesítőjének és a szavazatszámállóknak a nevét;

d) a közgyűlésen lezajlott fontosabb eseményeket, az elhangzott indítványokat;

e)⁷⁷ a határozati javaslatokat, minden határozat esetében azon részvények számát, amelyek tekintetében érvényes szavazat leadására került sor, az ezen szavazatok által képviselt alaptőke részesedés mértékét, a leadott szavazatok és ellenszavazatok, valamint a szavazástól tartózkodók számát.

(2) A jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvvezető és a közgyűlés levezető elnöke írja alá, és egy erre megválasztott, jelen lévő részvényes hitelesíti.

(3) A részvénytársaság igazgatósága köteles a közgyűlési jegyzőkönyvet, valamint a jelenléti ívet saját dokumentumai között elhelyezni és megőrizni.

(4) A nyilvánosan működő részvénytársaság igazgatósága a közgyűlési jegyzőkönyvet és a jelenléti ívet a közgyűlés befejezését követő harminc napon belül köteles a nyilvántartó bíróságnak benyújtani.

(5) Bármely részvényes a közgyűlési jegyzőkönyv másolatának vagy a jegyzőkönyv egy részét tartalmazó kivonatának a kiadását kérheti az igazgatóságtól.

⁷⁷ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (15) szerinti szöveggel lép hatályba.

3:279. §⁷⁸ [Határozatok nyilvánosságra hozatala]⁷⁹

(1) A nyilvánosan működő részvénytársaság a közgyűlésen hozott határozatokat köteles honlapján nyilvánosságra hozni.

(2) A nyilvánosan működő részvénytársaság a javadalmazási politikáját és a javadalmazási jelentést köteles honlapján nyilvánosságra hozni.⁸⁰

3:280. § [Konferencia-közgyűlés feltételei]

(1) Ha az alapszabály lehetővé teszi, hogy a részvényesek személyes megjelenés helyett elektronikus hírközlő eszköz igénybevételével vegyenek részt a közgyűlésen, a részvényesek szabadon döntenek saját részvételük módjáról. Azoknak a részvényeseknek, akik a közgyűlésen történő megjelenéssel vesznek részt, e szándékukat legalább öt nappal a közgyűlés napja előtt be kell jelenteniük a részvénytársaságnak. Azokat a részvényeseket, akik e szándékukról a részvénytársaságot határidőben nem tájékoztatják, úgy kell tekinteni, mint akik a közgyűlésen elektronikus hírközlő eszköz igénybe vételével vesznek részt.

(2) Az elektronikus hírközlő eszköz igénybe vételével összefüggésben a részvénytársaságnál felmerülő költségeket a részvénytársaság viseli, azok a részvényesekre nem háríthatók át.

(3) Nem tartható konferencia-közgyűlés, ha az ellen a szavazatok legalább öt százalékával együttesen rendelkező részvényesek a közgyűlési meghívó kézhezvételétől vagy a hirdetmény közzétételétől számított öt napon belül - az ok megjelölésével - írásban tiltakoznak, és egyben kéri a közgyűlés hagyományos módon történő megtartását.

3:281. § [Konferencia-közgyűlés lebonyolítása]

(1) A konferencia-közgyűlés megnyitása előtt a közgyűlésen közvetlen személyes jelenléttel részt venni kívánó részvényesek részvényesi jogosultságát a részvénykönyv adatai alapján ellenőrizni kell. Alapszabályban vagy annak felhatalmazása alapján közgyűlési határozatban kell rendelkezni arról, hogy a közgyűlésen telekommunikációs kapcsolat útján részt vevő részvényesek személyazonossága miként ellenőrizendő, rendelkezni kell továbbá a szavazás módjáról és eredményének hiteles megállapításáról, a közgyűlés tisztségviselőinek megválasztásáról, valamint a részvényest megillető felszólalási és javaslattevési jog gyakorlásának feltételeiről.

(2) A konferencia-közgyűlésen elhangzottakat és a hozott határozatokat hiteles módon úgy kell rögzíteni, hogy azok utóbb is ellenőrizhetőek legyenek. Ha a közgyűlésen elhangzottakról felvétel készült, a felvétel alapján jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet az igazgatóság hitelesít.

(3)⁸¹ Ha a konferencia-közgyűlésen elektronikus hírközlő eszközök igénybevételével történő szavazásra kerül sor, biztosítani kell, hogy az elektronikus hírközlő eszközzel szavazó részvényes elektronikus visszaigazolást kapjon a szavazat leadásáról.

2. Az ügyvezetés

3:282. § [Az igazgatóság összetétele, eljárása]

(1) A részvénytársaság ügyvezetését az igazgatóság látja el. Az igazgatóság három természetes személy tagból áll. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú igazgatóság felállítását írja elő.

(2) Az igazgatóság elnökét maga választja tagjai közül.

(3)⁸² Az igazgatóság jogait és feladatait testületként gyakorolja. Az igazgatóság tagjai képviseleti jogának korlátozása, megosztása, és nyilatkozatának feltételhez vagy jóváhagyáshoz kötése

⁷⁸ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 125. §. Hatályos: 2019. VII. 17-től.

⁷⁹ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 9. § (2), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 9. § (2).

⁸⁰ Lásd: 2019. évi LXVII. törvény 29. § (6).

⁸¹ Beiktatta: 2019. évi LXVII. törvény 126. §. Hatályos: 2020. IX. 3-tól. Lásd: 2019. évi LXVII. törvény 29. § (5).

⁸² A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (16) szerinti szöveggel lép hatályba.

harmadik személyekkel szemben nem hatályos.

(4) Az igazgatóság határozatait a jelenlévők szótöbbségével hozza. Az alapszabály ennél alacsonyabb határozathozatali arányt előíró rendelkezése semmis.

3:283. § [Igazgatóság jogait gyakorló vezérigazgató]

Zártkörűen működő részvénytársaság alapszabályának rendelkezése esetén az igazgatóság jogait vezető tisztségviselőként vezérigazgató gyakorolja.

3:284. § [Jelentés előterjesztése]

(1) Az igazgatóság az ügyvezetésről, a társaság vagyoni helyzetéről és üzletpolitikájáról legalább évente egyszer a közgyűlés, ha a részvénytársaságnál felügyelőbizottság működik, legalább háromhavonta a felügyelőbizottság részére jelentést készít.

(2) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely az igazgatóság jelentés előterjesztésére irányuló kötelezettségét kizárja vagy korlátozza.

3:285. § [Nyilvánosan működő részvénytársaságok egységes irányítási rendszerben]

(1) Nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályának rendelkezése esetén igazgatóság és felügyelőbizottság helyett egységes irányítási rendszert megvalósító igazgatótanács működhet. Az igazgatótanács látja el az igazgatóság és a felügyelőbizottság törvényben meghatározott feladatait.

(2) E törvénynek az igazgatóságra vonatkozó szabályait az igazgatótanácsra megfelelően alkalmazni kell.

3:286. § [Az igazgatótanács összetétele]

(1) Az igazgatótanács öt természetes személy tagból áll. Elnökét maga választja tagjai közül. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely ötnél kevesebb tagú igazgatótanács felállítását írja elő.

(2) Az igazgatótanács tagjai többségének - a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - független személynek kell lennie. Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a független tagok arányát alacsonyabban határozza meg.

(3) Ha a részvénytársaság elismert vállalatcsoporthoz tartozó ellenőrzött társaság, az igazgatótanács tagjai többségének függetlenségére vonatkozó előírást nem kell alkalmazni.

3:287. § [Az igazgatótanács tagjainak függetlensége]

(1) Függetlennek minősül az igazgatótanács tagja, ha a részvénytársasággal az igazgatótanácsi tagságán és a társaság szokásos tevékenységébe tartozó, az igazgatótanácsi tag szükségleteit kielégítő ügyleten alapuló jogviszonyon kívül más jogviszonyban nem áll.

(2) Nem minősül függetlennek az igazgatótanács tagja, ha

a) a részvénytársaság munkavállalója vagy volt munkavállalója, e jogviszonyának megszűnésétől számított öt évig;

b) a részvénytársaság vagy vezető tisztségviselői számára és javára ellenérték fejében szakértői vagy más megbízási jogviszony alapján tevékenységet folytat;

c) a részvénytársaság olyan részvényese, aki közvetve vagy közvetlenül a leadható szavazatok legalább harminc százalékát birtokolja vagy ilyen személynek közeli hozzátartozója vagy élettársa;

d) közeli hozzátartozója vagy élettársa a részvénytársaság nem független vezető tisztségviselőjének vagy vezető állású munkavállalójának;

e) a részvénytársaság eredményes működése esetén igazgatótanácsi tagsága alapján vagyoni juttatásra jogosult, vagy az igazgatótanácsi tagságért járó díjon kívül bármilyen javadalmasításban részesül a részvénytársaságtól, illetve a részvénytársasághoz kapcsolt vállalkozástól;

f) az igazgatótanács nem független tagjával egy másik gazdasági társaságban olyan jogviszonyban áll, amely alapján a nem független tagnak irányítási, ellenőrzési joga van;

g) a részvénytársaság könyvvizsgálója vagy a könyvvizsgáló társaság tagja, illetve alkalmazottja e jogviszony megszűnésétől számított három évig;

h) vezető tisztségviselő vagy vezető állású munkavállaló egy olyan gazdasági társaságban, amelynek független igazgatótanácsi tagja egyben a nyilvánosan működő részvénytársaság vezető tisztségviselője.

(3) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a függetlenség követelményeit az (1)-(2) bekezdésben meghatározottaknál enyhébben határozza meg.

3:288. § [Munkavállalói részvétel az igazgatótanácsban]

(1) Ha a nyilvánosan működő részvénytársaságnál igazgatótanács működik, az igazgatótanácsnak és az üzemi tanácsnak kell megállapodnia a munkavállalói részvételből eredő jogok gyakorlásának módjáról.

(2) Az (1) bekezdés alapján létrejött megállapodásra a szerződések általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

3:289. § [Felelős társaságirányítási jelentés]

(1) A nyilvánosan működő részvénytársaság igazgatósága köteles az éves rendes közgyűlés elé terjeszteni a részvénytársaság társaságirányítási gyakorlatát bemutató, az adott tőzsde szereplői számára előírt módon elkészített jelentést.

(2) A jelentés elfogadásáról a közgyűlés dönt. A közgyűlés határozatát és az elfogadott jelentést a részvénytársaság honlapján közzé kell tenni.

(3) Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely e § rendelkezéseitől eltér.

3. Felügyelőbizottság, auditbizottság, könyvvizsgáló

3:290. § [A részvénytársaság felügyelőbizottsága]

(1) Nyilvánosan működő részvénytársaságnál - a gazdasági társaságok közös szabályaiban meghatározott eseteken kívül - felügyelőbizottság választása akkor is kötelező, ha a társaság nem egységes irányítási rendszerben működik. Az igazgatótanács független tagjainak arányára és függetlenségére vonatkozó szabályokat ebben az esetben a felügyelőbizottságra kell alkalmazni.

(2) Nyilvánosan működő részvénytársaságnál ügydöntő felügyelőbizottság nem működhet.

(3) Zártkörűen működő részvénytársaságnál, ha a szavazati jogok legalább öt százalékával együttesen rendelkező részvényesek ezt kérik, a felügyelőbizottságot létre kell hozni.

(4) Az alapszabály e §-ba ütköző rendelkezése semmis.

3:291. § [Auditbizottság]

(1) Nyilvánosan működő részvénytársaságnál kötelező auditbizottság létrehozása, amely a felügyelőbizottságot, illetve az igazgatótanácsot a pénzügyi beszámolórendszer ellenőrzésében, a könyvvizsgáló kiválasztásában és a könyvvizsgálóval való együttműködésben segíti.

(2) Az auditbizottságot a közgyűlés a felügyelőbizottság vagy az igazgatótanács független tagjai közül választja. Az auditbizottság legalább egy tagjának számviteli vagy könyvvizsgálói szakképesítéssel kell rendelkeznie.

(3) Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely az (1) és a (2) bekezdésben foglalt szabályoktól eltér.

(4) Az auditbizottság három tagból áll. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú auditbizottság felállítását írja elő.

3:292. § [Könyvvizsgáló]

Részvénytársaságnál állandó könyvvizsgáló működik; nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályának ettől eltérő rendelkezése semmis.

Az alaptőke felemelése

1. Az alaptőke felemelésének közös szabályai

3:293. § *[Alaptőke-emelésről szóló határozat]*

(1) A részvénytársaság alaptőkéjének felemeléséről a közgyűlés határoz. Különböző alaptőke-emelési módok szerinti alaptőke-emelés egyidejűleg is elhatározható.

(2) Az alaptőke felemelését elhatározó közgyűlési határozat érvényességének feltétele, hogy a tőkeemeléssel - az alapszabályban foglaltak szerint - érintettnek minősülő részvényfajta, illetve részvényosztály részvényesei az alapszabályban meghatározott módon az alaptőke felemeléséhez külön hozzájáruljanak. Ennek során a részvényhez fűződő szavazati jog esetleges korlátozására vagy kizárására vonatkozó rendelkezések - ide nem értve a saját részvényhez kapcsolódó szavazati jog gyakorlásának tilalmát - nem alkalmazhatók.

(3) Semmis a nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabályának a (2) bekezdésbe ütköző rendelkezése.

3:294. § *[Az igazgatóság felhatalmazása alaptőke-emelésre]*

(1) A részvénytársaság közgyűlése felhatalmazhatja az igazgatóságot az alaptőke felemelésére. A felhatalmazásban meg kell határozni a legmagasabb összeget, amelyre az igazgatóság a részvénytársaság alaptőkéjét felemelheti, és azt a legfeljebb ötéves időtartamot, amely alatt az alaptőke-emelésre sor kerülhet.

(2) Az igazgatóságnak az alaptőke felemelésére történő felhatalmazása esetén az igazgatóság dönt az alaptőke felemelésével kapcsolatos, e törvény vagy az alapszabály szerint egyébként a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekről is.

2. Alaptőke-emelés új részvények forgalomba hozatalával

3:295. § *[Az alaptőke-emelés előfeltétele]*

A részvénytársaság alaptőkéjét új részvények forgalomba hozatalával akkor emelheti fel, ha korábban forgalomba hozott valamennyi részvényének névértékét, illetve kibocsátási értékét befizették, és a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást maradéktalanul a részvénytársaság rendelkezésére bocsátották.

3:296. § *[A közgyűlési határozat]*

(1) Az alaptőkének új részvények forgalomba hozatalával történő felemeléséről szóló közgyűlési határozatban meg kell határozni

a) az alaptőke-emelés módját;

b) az alaptőke-emelés összegét vagy legkisebb tervezett összegét;

c) az alaptőke-emeléshez kapcsolódó alapszabály-módosítás tervezetét, ezen belül a kibocsátandó új részvények számát, sorozatát, illetve a sorozatba tartozó részvények fajtájához, részvényosztályához, részvénytársasághoz kapcsolódó jogokat, a részvények előállításának módját, névértékét, illetve kibocsátási értékét, és a részvények névértéke vagy kibocsátási értéke befizetésének feltételeit;

d) a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás tárgyát, értékét, az ellenében adandó részvények számát és egyéb jellemzőit, a hozzájárulást szolgáltató nevét (cégét), lakóhelyét, székhelyét és az előzetes értékelést végző könyvvizsgáló nevét, székhelyét (lakóhelyét), a szolgáltatás időpontját;

e) a részvények átvételére vonatkozó nyilatkozat megtételére rendelkezésre álló időtartamot vagy jegyzési határidőt.

(2) Az új részvények zártkörű forgalomba hozatalával történő alaptőke-emelést elrendelő

közgyűlési határozatban meg kell jelölni azokat a személyeket, akiket a közgyűlés feljogosít a részvények átvételére azzal a feltétellel, hogy az arra jogosultak jegyzési elsőbbségükkel nem élnek. A közgyűlési határozatban meg kell jelölni az egyes személyek által átvehető részvények számát.

(3) A részvények átvételére olyan személy jelölhető ki, aki a részvények átvételére és azok ellenértékének szolgáltatására vonatkozó előzetes kötelezettségvállalási nyilatkozatot tett. A részvénytársaság a kötelezettségvállaló nyilatkozatban foglaltaktól nem térhet el.

(4) A vagyoni hozzájárulások teljesítésének módjára, esedékességére, a késedelem jogkövetkezményeire, a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékelésére és az annak értékéért viselt felelősségére vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

(5) Nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékeléséről szóló könyvvizsgálói vagy szakértői jelentést közzé kell tenni.

3:297. §⁸³ [Elsőbbségi jog gyakorlása]

(1) A közgyűlés az alapszabályban meghatározott feltételek szerint jogosult jegyzési jogot biztosító kötvények kibocsátásáról határozni, amelyek az alaptőke új részvények forgalomba hozatalával történő felemelése esetén a részvények átvételére, illetve jegyzésére vonatkozó elsőbbséget biztosítanak a kötvény jogosultjának.

(2) Az alaptőke pénzbeli hozzájárulás ellenében történő felemelése esetén a részvényesek, valamint az átváltoztatható, illetve jegyzési jogot biztosító kötvények tulajdonosai a részvények átvételére elsőbbségi joggal rendelkeznek. Az elsőbbségi jog gyakorlására jogosultak sorrendjét és az elsőbbségi jog gyakorlására rendelkezésre álló időtartamot az alapszabályban kell szabályozni.

(3) Az elsőbbségi jog gyakorlására a részvénytársaság legalább tizenöt napos határidőt köteles biztosítani.

(4) A részvénytársaság köteles az alapszabályban meghatározott módon tájékoztatni a részvényeseket, továbbá az átváltoztatható és a jegyzési jogot biztosító kötvények tulajdonosait a megszerzhető részvények névértékéről, illetve kibocsátási értékéről, a jog érvényesítésére nyitva álló időszak kezdő- és záró napjáról és a jog gyakorlásának módjáról.

(5) Az átváltozó kötvény előre meghatározott objektív ok alapján alakul át részvénné, ennek megfelelően tulajdonosa számára elsőbbségi jogot nem biztosít

3:298. § [Alapszabály-módosítás]

(1) Ha az alaptőke-emelést elhatározó közgyűlés az alapszabályt az alaptőkeemeléssel összefüggésben - a részvények átvételére vonatkozó kötelezettségvállalások, illetve a részvényjegyzés eredményétől függően - a nyilatkozat megtételére rendelkezésre álló határidő lejártának, illetve a jegyzés lezárásának napján beálló hatállyal módosítja, az alaptőkeemeléssel kapcsolatban újabb közgyűlés tartására nincs szükség.

(2) Ha feltételes alapszabály módosításra nem került sor, vagy az alaptőke-emelés során olyan kérdésben kell a közgyűlésnek határoznia, amelyre vonatkozóan a feltételes alapszabály-módosítás nem vagy nem megfelelő rendelkezést tartalmaz, az alapszabály módosításáról a közgyűlésnek a részvények átvételére vonatkozó nyilatkozat megtételére rendelkezésre álló határidő leteltét vagy a jegyzés eredményes lezárását követő hatvan napon belül kell határoznia.

(3) Az alaptőke felemelésével forgalomba hozott új részvény első ízben az alaptőke-emelés bejegyzésének üzleti éve után járó osztalékra jogosít.

3:299. § [Alaptőke-emelés meghiúsulása]

(1) Az alaptőke-emelés meghiúsul, ha az alaptőke-emelés tervezett összegének, illetve legkisebb összegének megfelelő névértékű, illetve kibocsátási értékű részvények átvételére az arra jogosultak nem vállaltak kötelezettséget, illetve a részvényeket nem jegyezték le.

(2) Az alaptőke-emelés meghiúsulását a részvény átvételére vonatkozó kötelezettségvállalás teljesítésére előírt határidő (a továbbiakban: jegyzési határidő) lejártát követő harminc napon belül

⁸³ A 2013. évi CXXXV. törvény 41. § szerinti szöveggel lép hatályba.

be kell jelenteni a nyilvántartó bíróságnak.

3. Alaptőke-emelés az alaptőkén felüli vagyon terhére

3:300. § *[Az alaptőke-emelés előfeltételei]*

A részvénytársaság alaptőkéjét alaptőkén felüli vagyonával vagy annak egy részével felemelheti, ha az előző üzleti évre vonatkozó beszámolójának mérlege vagy a tárgyévi közbenső mérlege szerint a társaság rendelkezik olyan alaptőkén felüli vagyonnal, amely alaptőke-emelésre fordítható, és a részvénytársaság alaptőkéje a tőkeemelést követően sem haladja meg a helyesbített saját tőke összegét. Az alaptőkén felüli vagyon mértékét a beszámoló vagy közbenső mérleg a mérleg fordulónapját követő hat hónapon belül igazolja.

3:301. § *[Az alaptőke-emelés végrehajtása]*

(1) Az alaptőke-emelésről szóló közgyűlési határozatban módosítani kell az alapszabályt, és meg kell határozni, hogy az alaptőke-emelés végrehajtása új részvények előállításával, a részvények felülbélyegzésével vagy kicserélésével történik.

(2) A felemelt alaptőkét megtestesítő részvények a részvénytársaság részvényeseit ellenérték nélkül, részvényeik névértékének arányában illetik meg.

4. Alaptőke-emelés dolgozói részvények forgalomba hozatalával

3:302. § *[A dolgozói részvény kibocsátásának szabályai]*

(1) Dolgozói részvény kibocsátása esetén a részvénytársaság által fedezendő ellenértéket a részvénytársaság alaptőkén felüli vagyonából kell fedezni.

(2) A dolgozói részvények forgalomba hozatalával történő tőkeemelésre az új részvények zártkörű fogalomba hozatalával kapcsolatos, illetve az alaptőkén felüli vagyon terhére történő tőkeemelés szabályait megfelelően alkalmazni kell.

5. Alaptőke-emelés átváltoztatható kötvények részvénné alakításával

3:303. §⁸⁴ *[Feltételes alaptőke-emelés]*

(1) A részvénytársaság feltételes alaptőke-emelést határozhat el átváltoztatható vagy átváltozó kötvények forgalomba hozatalával.

(2) A forgalomba hozott átváltoztatható vagy átváltozó kötvények névértékének összege nem haladhatja meg a részvénytársaság alaptőkéjének felét.

(3) Az átváltoztatható kötvényt az alapszabályban meghatározott feltételek szerint a kötvényes kérésére részvénné kell átalakítani. Az átváltozó kötvény a kötvényben meghatározott feltétel bekövetkezése esetén alakul át részvénné.

(4) A feltételes alaptőke-emelést elhatározó közgyűlési határozatban meg kell határozni

- a) azt, hogy a kötvény kibocsátása zártkörűen vagy nyilvánosan történik;
- b) a kibocsátandó kötvények számát, névértékét, illetve kibocsátási értékét, a kötvények sorozatát, a jegyzés helyét és idejét;
- c) a kötvények részvénné történő átalakításának vagy átalakulásának feltételeit, időpontját;
- d) a kötvény futamidejét, a kamat vagy egyéb hozam megfizetésének feltételeit;
- e) kötvény zártkörű kibocsátása esetén a kötvények átvételére jogosult személyeket és az általuk jegyezhető kötvények számát, névértékét, kibocsátási értékét és sorozatát.

3:304. § *[A kötvénykibocsátás következményei]*

⁸⁴ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (17) szerinti szöveggel lép hatályba.

(1) Eredményes kötvénykibocsátás esetén a közgyűlés köteles a kötvényjegyzésre rendelkezésre állt határidő lejártát követő hatvan napon belül módosítani az alapszabályt.

(2) Ha a kötvényjegyzés eredménytelen volt, az igazgatóság köteles a kötvényjegyzés lezárásától számított harminc napon belül e tényt a nyilvántartó bíróságnak bejelenteni.

3:305. §⁸⁵ *[Kötvény helyett részvény igénylése és a kötvény részvénné történő átváltozása]*

(1) Az átváltoztatható kötvény tulajdonosa a kötvény futamidején belül, a közgyűlés által meghatározott időtartam alatt írásban - nyomdai úton előállított kötvények esetén a kötvényeknek az igazgatóság részére történő benyújtásával - kötvényei helyébe részvényt igényelhet.

(2) Az átváltoztatható kötvény átváltoztatásáról szóló nyilatkozat megtételével, az átváltozó kötvény átváltozására előírt feltétel bekövetkeztével a kötvénytulajdonos jogosulttá válik részvényutalványra.

(3) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés megtételére rendelkezésre álló időtartam lejártát vagy az átváltozó kötvény átváltozására előírt feltétel bekövetkeztét követően az igazgatóság - az átváltozó kötvény esetén a feltétel bekövetkeztének megállapítása mellett - haladéktalanul intézkedik az alaptőke-emelés nyilvántartásba történő bejegyzése iránt azzal, hogy az alapszabály módosítására nincs szükség. Az alaptőke-emelés során a nyilvántartásba vételre és a részvény kiadására, jóváírására vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

6. A felemelt alaptőkének megfelelő részvények előállítása

3:306. § *[Alaptőke-emelés nyomdai úton előállított részvényekkel]*

(1) Nyomdai úton előállított részvények esetén, az alaptőke-emelés bejegyzését követő hatvan napon belül az igazgatóságnak az alapszabályban meghatározott módon, erre vonatkozó felhívásban kell tájékoztatnia a részvényeseket - a tőkeemelés végrehajtásának módjától függően - a felülbélyegzendő, illetve kicserélendő részvények átvételének és az új, kicserélt vagy felülbélyegzett részvények átadásának helyéről és kezdő időpontjáról.

(2) A részvények részvénytársaságnak történő átadására legalább harminc napot kell biztosítani. A kicserélésre átadott részvényeket az igazgatóság, az értékpapírokra vonatkozó rendelkezések szerint eljárva, a határidő leteltét követően érvényteleníti.

(3) Ha a részvényes a felülbélyegzendő vagy kicserélendő részvényeket a felhívásban megjelölt határidőn belül az igazgatóságnak nem adja át, az igazgatóság a részvényeket érvénytelenné nyilvánítja. A részvények érvénytelenítéséről szóló határozatot közzé kell tenni. Az érvénytelenné nyilvánított részvényekkel részvényesi jogok a határozat keltétől kezdve nem gyakorolhatók.

(4) Az érvénytelenné nyilvánított részvények helyett a részvénytársaság új részvényeket állít elő, amelyek az érvénytelenné nyilvánított részvények tulajdonosait illetik.

(5) Az alaptőke-emelés lebonyolításával összefüggésben a részvénytársaság birtokában lévő részvények nem minősülnek saját részvénynek, azokkal a részvénytársaság részvényesi jogokat nem gyakorolhat.

(6) A részvényesnek az e § alapján kiállított, új, kicserélt vagy felülbélyegzett részvény kiadására vonatkozó igénye nem évül el.

3:307. § *[Alaptőke-emelés dematerializált részvényekkel]*

Dematerializált részvények esetén az igazgatóság az alaptőke-emelés bejegyzését követő tizenöt napon belül értesíti a központi értéktárat és a részvényes értékpapírszámla-vezetőjét az alaptőke-emelés következtében a részvényes részvénytulajdonában beállt változásról.

XXXVII. Fejezet

⁸⁵ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (18) szerinti szöveggel lép hatályba.

Az alaptőke leszállítása

3:308. § *[Az alaptőke-leszállítás esetei és korlátja]*

(1) A részvénytársaság az alaptőkét leszállíthatja; az e törvényben meghatározott esetekben az alaptőke leszállítása kötelező.

(2) A társaság alaptőkéje nem szállítható le - a (3) bekezdésben szabályozott esetet kivéve - az alaptőke törvényben meghatározott minimális összege alá.

(3) A társaság akkor határozhat az alaptőkének az e törvényben meghatározott minimális összege alá történő leszállításáról, ha az alaptőke leszállításával egyidejűleg elhatározott alaptőke-emelés megtörténik, és így az alaptőke legalább az alaptőkének az e törvényben meghatározott minimális összegét eléri.

3:309. § *[A közgyűlési határozat]*

(1) Az alaptőke leszállításáról a közgyűlés dönt. Mellőzhető az alaptőke leszállításánál a közgyűlési határozathozatal, ha a részvénytársaság alapszabálya meghatározott feltételek bekövetkeztének esetére a részvények bevonását és az alaptőke leszállítását az érintett részvénytársaságba tartozó részvények kibocsátását megelőzően előírta.

(2) Az alaptőke leszállításáról döntő közgyűlést összehívó meghívónak az általánosan kötelező tartalmi elemeken kívül tartalmaznia kell az alaptőke-leszállítás mértékére, okára és végrehajtásának módjára vonatkozó tájékoztatást, továbbá, ha erre sor kerül, az alaptőke feltételes leszállításának tényét.

(3) Az alaptőke leszállításáról szóló közgyűlési határozatban meg kell jelölni:

a) azt, hogy az alaptőke leszállítása tőke kivonás vagy veszteségrendezés érdekében vagy a részvénytársaság saját tőkéje más elemének növelése céljából történik;

b) azt az összeget, amellyel az alaptőke csökken, valamint az alaptőke-leszállítással érintett részvényeket; és

c) az alaptőke-leszállítás végrehajtásának módját.

(4) Az alaptőke leszállításáról szóló döntés meghozatalával egyidejűleg rendelkezni kell az alapszabálynak a tőkeleszállítás miatt szükségessé váló módosításáról is. Ez a közgyűlési határozat az alaptőke-leszállítás feltételeinek teljesülése esetén válik hatályossá. Ha az alaptőke-leszállításhoz nem szükséges közgyűlési határozat, az alapszabálynak az alaptőke csökkenése miatt szükségessé váló módosítása az igazgatóság hatáskörébe tartozik.

(5) Az alaptőke leszállítását elhatározó közgyűlési határozat érvényességéhez az is szükséges, hogy az alaptőke-leszállítással - az alapszabályban foglaltak szerint - érintettnek minősülő részvényfajta vagy részvényosztály részvényesei az alapszabályban meghatározott módon a döntéshez külön hozzájáruljanak. Ennek során a részvényhez fűződő szavazati jog esetleges korlátozására vagy kizárására vonatkozó rendelkezések - ide nem értve a saját részvényhez kapcsolódó szavazati jog gyakorlásának tilalmát - nem alkalmazhatók.

(6) Az alaptőke tőke kivonással történő leszállításakor a részvényeseket megillető összeg megállapítása során számításba kell venni - az alaptőke csökkenése arányában - az alaptőkén felüli vagyon összegét is. Ha a saját tőke kevesebb, mint az alaptőke összege, az alaptőke tőke kivonással történő leszállítása előtt először a veszteség rendezése miatti alaptőke-leszállításról kell dönteni.

3:310. § *[Az alaptőke-leszállítás módja]*

(1) Az alaptőke leszállítása esetén elsőként a részvénytársaság tulajdonában álló saját részvényeket kell bevonni.

(2) Az alaptőke leszállításának végrehajtására a részvények darabszámának vagy névértékének csökkentésével, illetve a két módszer együttes alkalmazásával kerülhet sor.

3:311. § [Kötelező alaptőke-leszállítás]⁸⁶

(1) Ha az alaptőke leszállítása e törvény szerint kötelező, az alaptőke leszállításáról a társaság közgyűlése a kötelezettséget keletkeztető körülmény bekövetkeztét követő hatvan napon belül köteles dönteni.

(2) Ha az alaptőkét az alaptőke törvényben meghatározott minimális összege alá kellene leszállítani, és a részvényesek az alaptőke pótlásáról a kötelezettséget keletkeztető körülmény bekövetkeztét követő három hónapon belül nem gondoskodnak, a részvénytársaság közgyűlése köteles a részvénytársaság átalakulását, egyesülését, szétválását vagy jogutód nélküli megszűnését elhatározni.

3:312. § [Az alaptőke-leszállítás közzététele]

(1) Az igazgatóság az alaptőke leszállításáról szóló határozat meghozatalát követő harminc napon belül köteles intézkedni a határozatnak két alkalommal történő hirdetményi közzétételéről. A két közzététel között legalább harminc napnak kell eltelnie.

(2) A hirdetménynek tartalmaznia kell az alaptőke leszállításáról szóló döntés tartalmát, valamint - ha a társaság hitelezőinek biztosíték iránti igényük lehet - a társaság hitelezőinek szóló, a hitelezők biztosíték iránti igényének bejelentésére vonatkozó felhívást.

(3) Az ismert hitelezőknek a társaság a hirdetmény első közzétételével egyidejűleg közvetlenül is köteles a hirdetménnyel azonos tartalmú értesítést küldeni.

3:313. § [Biztosíték a hitelezők számára]

(1) A társasággal szemben az alaptőke leszállításáról szóló hirdetmény első közzétételét megelőzően keletkezett követelés jogosultja megfelelő biztosítékot igényelhet a társaságtól, kivéve, ha

a) már rendelkezik az alaptőke-leszállításhoz kapcsolódó kockázattal arányos biztosítékkal;

b) a részvénytársaság alaptőke-leszállítás utáni pénzügyi, vagyoni helyzetére figyelemmel a biztosítékadás indokolatlan;

c) az alaptőke leszállítására a részvénytársaság alaptőkéjén felüli lekötött tartalék javára történő átcsoportosítás céljából kerül sor, és az alaptőke-leszállításról hozott határozatot megelőző öt évben a társaság nem hajtott végre tartalékképzési céllal alaptőke-leszállítást; vagy

d) az alaptőke leszállítása kötelező.

(2) Az (1) bekezdés c) pont szerinti esetben az alaptőke terhére képzett tartalék nem haladhatja meg a részvénytársaság alaptőkéjének tíz százalékát. Az így képzett lekötött tartalék a társasági veszteségek csökkentésére vagy utóbb a részvénytársaság alaptőkéjének a felemelésére fordítható, tilos abból a részvényesek javára kifizetést teljesíteni.

(3) A társaság hitelezői az alaptőke leszállításáról szóló hirdetmény második közzétételétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül jelenthetik be, ha a részvénytársaság alaptőkéjének leszállításával összefüggésben biztosítékra tartanak igényt.

(4) A társaság a kérelem előterjesztésére biztosított határidő lejártát követő nyolc napon belül köteles megfelelő biztosítékot nyújtani vagy a kérelem elutasításáról szóló, indokolással ellátott határozatot a hitelezőnek megküldeni. Az elutasító vagy nem megfelelő biztosíték nyújtásáról szóló határozat felülvizsgálatát az érintett hitelező a határozat kézhezvételétől számított nyolcnapos jogvesztő határidőn belül a nyilvántartó bíróságtól kérheti.

(5) Az alaptőke leszállítása mindaddig nem jegyezhető be a nyilvántartásba, amíg az arra jogosult hitelező nem kap megfelelő biztosítékot, vagy a hitelező kérelmét elutasító bírósági határozat jogerőre nem emelkedett.

3:314. § [Az alaptőke-leszállítás megghiúsulása]

⁸⁶ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 8. § (3), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 8. § (3), 2021. évi XCIX. törvény 15. § (4). Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény 108. § (4).

(1) Az alaptőke leszállításának megghiúsulását az igazgatóság köteles a nyilvántartó bíróságnak harminc napon belül bejelenteni.

(2) Ha az alaptőke kötelező leszállítása megghiúsult és a megghiúsulástól számított kilencven napon belül a részvénytársaság a kötelező tőkeleszállítás okait nem szünteti meg, a részvénytársaság köteles az átalakulásról, egyesülésről, szétválásról vagy jogutód nélküli megszűnéséről határozni.⁸⁷

3:315. § [Alaptőke-leszállítás nyomdai úton előállított részvények esetén]

(1) Nyomdai úton előállított részvények esetén a részvények darabszámát részvények bevonásával lehet csökkenteni, míg a névérték csökkentésére a korábban kibocsátott részvények alacsonyabb névértékű új részvényekre történő kicserélésével vagy a korábban kibocsátott részvényeken feltüntetett névérték felülbélyegzéssel történő megváltoztatásával kerülhet sor.

(2) Az alaptőke leszállításának bejegyzését követő hatvan napon belül az igazgatóságnak az alapszabályban meghatározott módon, erre vonatkozó felhívásban kell tájékoztatnia a részvényeseket a bevonásra kerülő, felülbélyegzendő, illetve kicserélendő részvények átvételének helyéről, kezdő és záró időpontjáról, továbbá a csere céljára előállított új vagy a felülbélyegzett részvények átadásának helyéről és kezdő időpontjáról. A részvények átadására legalább harminc napot kell biztosítani. A bevonás miatt vagy kicserélésre átadott részvényeket az igazgatóság az értékpapírokra vonatkozó rendelkezések szerint eljárva, a záró időpontot követően megsemmisíti.

(3) Ha a részvényes a bevonandó, felülbélyegzendő vagy kicserélendő részvényeket a felhívásban megjelölt időtartamon belül az igazgatóságnak nem adja át, az igazgatóság az érintett részvényeket érvénytelenné nyilvánítja. A részvények érvénytelenítéséről szóló határozatot közzé kell tenni. Az érvénytelenné nyilvánított részvényekkel részvényesi jogok a határozat keltétől kezdve nem gyakorolhatók.

(4) Az érvénytelenné nyilvánított részvények helyett - a bevont részvények kivételével - a részvénytársaság új részvényeket állít elő, amelyek az érvénytelenné nyilvánított részvények tulajdonosait illetik.

(5) Az alaptőke leszállításának lebonyolításával összefüggésben a részvénytársaság birtokában lévő részvények nem minősülnek saját részvénynek, azokkal a részvénytársaság részvényesi jogokat nem gyakorolhat.

(6) A részvényesnek az e § alapján kiállított, új, kicserélt vagy felülbélyegzett részvény kiadására vonatkozó igénye nem évül el.

3:316. § [Alaptőke-leszállítás dematerializált részvények esetén]

Dematerializált részvények esetén az igazgatóság az alaptőke leszállításának bejegyzését követő tizenöt napon belül értesíti a központi értéktárat és a részvényes értékpapírszámla-vezetőjét az alaptőke leszállítása következtében a részvényes részvénytulajdonában beállt változásról.

3:317. § [Kifizetés a részvényesek részére]

A részvényesnek az alaptőke-leszállítás nyilvántartásba történő bejegyzése után szabad kifizetést teljesíteni vagy a részvényre vonatkozó, még be nem fizetett pénzbeli, illetve még nem szolgáltatott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás teljesítését elengedni.

XXXVIII. Fejezet

A részvénytársaságok átalakulására, egyesülésére és szétválására vonatkozó külön szabályok

⁸⁷ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 8. § (3), 502/2020. (XI. 16.) Korm. rendelet 8. § (3), 2021. évi XCIX. törvény 15. § (4). Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény 108. § (4).

3:318. § [Átalakulás]

(1) Ha részvénytársaság átalakul, a részvények - az átalakulással létrejövő jogi személy nyilvántartásba vételével - érvénytelenné válnak.

(2) A bejegyző végzés kézhezvételétől számított harminc napon belül a jogutód vezető tisztségviselői intézkednek az érvénytelenné vált, nyomdai úton előállított részvényeknek a jogutódhoz történő benyújtása, illetve a dematerializált részvényeknek a központi értékpapírszámláról, illetve az értékpapírszámlákról való kivezetése érdekében. A benyújtott nyomdai úton előállított részvényeket a jogutód megsemmisíti. Ezekre az intézkedésekre az alapítke-leszállítás végrehajtására vonatkozó előírásokat kell megfelelően alkalmazni.

3:319. §⁸⁸ [Egyesülés]

Az átváltoztatható vagy átváltozó kötvény esetén az egyesüléssel létrejövő részvénytársaságnak a kötvénytulajdonos számára olyan jogosultságokat kell biztosítani, amelyek legalább egyenértékűek azokkal a jogosultságokkal, amelyekkel a jogelőd gazdasági társaságban rendelkeztek, kivéve, ha a kötvénytulajdonosok mindegyike hozzájárul jogosultsága csökkenéséhez. A tulajdonos az egyesülő társaságok által kibocsátott átváltoztatható, átváltozó vagy jegyzési jogot biztosító kötvény visszavásárlását is igényelheti a jogutód részvénytársaságtól. Az e bekezdésben foglalt szabályokat nem kell alkalmazni, ha az értékpapír kibocsátásakor előre meghatározták a kötvénytulajdonosok helyzetét egy esetleges egyesülés esetére.

3:320. §⁸⁹ [Egyesülési közgyűlések]

Ha több részvényfajta, illetve részvényosztály létezik, az egyesülést kimondó határozat meghozatala során a közgyűlési határozathoz való hozzájárulásra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

3:321. §⁹⁰ [A részvénytársaság szétválása]

(1) Nyilvánosan működő részvénytársaság nem válhat szét.

(2) A részvénytársaság szétválása során a részvénytársaságok egyesülésére vonatkozó szabályokat is alkalmazni kell.

XXXIX. Fejezet

A részvénytársaság jogutód nélküli megszűnése

3:322. § [A megszűnés következményei]

(1) Ha a részvénytársaság likvidációs hányadhoz fűződő elsőbbségi részvényt bocsátott ki, a tartozások kiegyenlítése után fennmaradó vagyon felosztásakor az elsőbbségi részvény biztosította jogokat figyelembe kell venni.

(2) Ha a végelszámolás megindításának, illetve a felszámolás elrendelésének időpontjáig a részvénytársaság alaptőkéje nem került teljes egészében befizetésre, a végelszámoló, illetve a felszámoló jogosult a még nem teljesített pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokra vonatkozó kötelezettséget azonnal esedékessé tenni és azok teljesítését a részvényesektől követelni, ha arra a részvénytársaság tartozásainak kiegyenlítése érdekében van szükség.

XL. Fejezet

⁸⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (19) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁸⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (20) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁹⁰ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (21) szerinti szöveggel lép hatályba.

Az egyszemélyes részvénytársaság

3:323. § *[Egyszemélyes részvénytársaság eltérő szabályai]*

(1) Ha a részvénytársaság úgy jön létre, hogy alapszabályában egy személy vállal kötelezettséget a társaság valamennyi részvényének átvételére, az alapító köteles nem pénzbeli vagyoni hozzájárulását a nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtásáig teljes egészében a társaság rendelkezésére bocsátani. Az alapszabály ezzel ellentétes rendelkezése semmis.

(2) Egyszemélyes társaság jön létre akkor is, ha egy többszemélyes részvénytársaság valamennyi részvényét egy személy szerzi meg.

(3) Egyszemélyes részvénytársaság saját részvényt nem szerezhet.

(4) Az egyszemélyes részvénytársaság és annak részvényese közötti szerződést írásba kell foglalni.

(5) Az egyszemélyes részvénytársaság részvényesének felelősségére a minősített többséget biztosító befolyásra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

XV. CÍM

BEFOLYÁSSZERZÉS

3:324. § *[A minősített többséggel rendelkező tag többletkötelezettségei]*

(1) Ha korlátolt felelősségű társaság vagy zártkörűen működő részvénytársaság tagja - közvetlenül vagy közvetve - a szavazatok legalább háromnegyedével rendelkezik, ezen minősített többség megszerzésétől számított tizenöt napon belül köteles ezt bejegyzés és közzététel végett a nyilvántartó bíróságnak bejelenteni.

(2) A minősített többség megszerzésének közzétételétől számított hatvannapos jogvesztő határidőn belül a társaság bármely tagja kérheti, hogy a minősített többséggel rendelkező tag társasági részesedését vegye meg. Vételi kötelezettségének a minősített többséggel rendelkező tag a kérelem benyújtásakor fennálló piaci értéken, de legalább a társaság saját tőkéjéből a felajánlott részesedésre jutó résznek megfelelő értéken köteles eleget tenni.

(3) Ha a társaság jogutód nélkül megszűnik, a ki nem elégített követelésekért a hitelező keresete alapján a minősített többséggel rendelkező tag köteles helytállni, feltéve, hogy a jogutód nélküli megszűnésre a minősített többséggel rendelkező tag hátrányos üzletpolitikája miatt került sor. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.

NEGYESEDIK RÉSZ

SZÖVETKEZET

XVI. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3:325. § *[A szövetkezet fogalma és főbb tevékenységei]*

(1) A szövetkezet a tagok vagyoni hozzájárulásából álló tőkével alapított, a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működő, a tagok gazdasági és társadalmi szükségleteinek kielégítésére

irányuló tevékenységet végző jogi személy, amelynél a tag kötelezettsége a szövetkezettel szemben vagyoni hozzájárulásának szolgáltatására és az alapszabályban meghatározott személyes közreműködésre terjed ki. A szövetkezet kötelezettségeiért a tag nem köteles helytállni.

(2) A szövetkezet tevékenysége értékesítésre, beszerzésre, termelésre és szolgáltatásra irányulhat.

3:326. § *[A szövetkezet tagságával kapcsolatos általános rendelkezések]*

(1) A szövetkezet nem természetes személy tagjainak száma nem haladhatja meg a taglétszám húsz százalékát; a szövetkezetnek a szövetkezeti formában működő jogi személy tagjait a nem természetes személy tagok számítása során figyelmen kívül kell hagyni.

(2) A szövetkezet személyes közreműködést nem vállaló tagjainak száma nem haladhatja meg a taglétszám negyedét.

(3) A szövetkezet egyes tagjainak vagyoni hozzájárulása nem haladhatja meg a tőke tizenöt százalékát; a nem természetes személy tagok vagyoni hozzájárulásának összege nem haladhatja meg a tőke harmadát.

(4) Nem lehet a tagokat nyilvános felhívás útján gyűjteni.

3:327. § *[A szövetkezet működésével kapcsolatos általános rendelkezések]*

(1) Ha valamely tevékenység folytatását jogszabály hatósági engedélyhez köti, a szövetkezet e tevékenységét az engedély birtokában kezdheti meg, illetve végezheti.

(2) Képesítéshez kötött tevékenységet szövetkezet akkor folytathat, ha e tevékenységben személyesen közreműködő tagjai, munkavállalói, illetve a szövetkezettel kötött tartós polgári jogi szerződés alapján a szövetkezet javára tevékenykedők között legalább egy olyan személy van, aki a jogszabályban foglalt képesítési követelményeknek megfelel.

3:328. § *[A jognyilatkozatok megtétele]*

(1) A szövetkezettel kapcsolatos jognyilatkozatokat írásban kell megtenni. Ezt a rendelkezést megfelelően alkalmazni kell a szövetkezet határozatára, valamint a jognyilatkozat és a határozat címmel való közlésére.

(2) Ha a szövetkezettel kapcsolatos jognyilatkozat megtétele vagy cselekmény elvégzése kötelező, e kötelezettséget késedelem nélkül kell teljesíteni.

(3) Ha az írásbeli jognyilatkozatot postán küldik el, azt az ellenkező bizonyításáig a tértivevényen feltüntetett átvételi időpontban, ajánlott küldemény esetén a feladástól számított ötödik munkanapon a belföldi címzetthez megérkezettnek kell tekinteni.

(4) A szövetkezettel kapcsolatos jognyilatkozat akkor tehető meg vagy közölhető elektronikus hírközlő eszközök útján, ha ezt az alapszabály lehetővé teszi, és meghatározza ennek feltételeit és módját.

3:329. § *[A szövetkezet nyilvántartásba vétele]*

(1)⁹¹ A szövetkezet alapítását az alapszabály közjegyzői okiratba foglalásától vagy ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi ellenjegyzésétől számított harminc napon belül be kell jelenteni a nyilvántartó bíróságnak. Ha a szövetkezet alapítása hatósági engedélyhez kötött, a bejelentést a véglegessé vált engedély kézhezvételétől számított tizenöt napon belül kell teljesíteni.

(2)⁹² A szövetkezet esetében az előtársaságra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(3)⁹³

3:330. § *[A választottbírósági út igénybevétele]*

(1) Szövetkezeti jogvitára az alapszabályban vagy a jogvitában érintett személyek megállapodásában választottbírósági eljárás köthető ki.

⁹¹ Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § b), 2017. évi CXXXVI. törvény 83. § b).

⁹² A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (22) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁹³ Nem lép hatályba a 2013. évi CCLII. törvény 185. § (31) a) szerint.

(2) Szövetkezeti jogvitának minősül

a) a szövetkezet és a tagja vagy volt tagja közti, a szövetkezeti tagsági jogviszonyból eredő jogvita, ideértve a szövetkezeti szervek által hozott határozatok bírósági felülvizsgálatának kezdeményezését;

b) a tagok egymás közötti jogviszonyában az alapszabállyal kapcsolatban vagy a szövetkezet működésével összefüggésben keletkezett jogvita; és

c) a szövetkezet és a vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag közötti, a vezető tisztségviselői vagy a felügyelőbizottsági tagsági jogviszonyból eredő jogvita.

3:331. § [A szövetkezet létesítő okirata]

(1) A szövetkezet létesítő okirata az alapszabály. Az alapszabály elfogadásához legalább hét személy egybehangzó akaratnyilatkozata szükséges.

(2) Az elfogadott alapszabályt minden alapító tagnak alá kell írnia. Az alapszabályt a tag helyett közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező képviselője is aláírhatja.

(3)⁹⁴ Az alapszabályt közjegyzői okiratba, ügyvéd vagy valamelyik alapító kamarai jogtanácsosa által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni. Ezt a szabályt kell alkalmazni az alapszabály módosítása vagy a jegyzőkönyvbe foglalt alapszabály-módosítás esetén is azzal, hogy azt a tag kamarai jogtanácsosa vagy a szövetkezet kamarai jogtanácsosa is ellenjegyezheti.

(4) A jogi személy létesítő okiratának általánosan kötelező tartalmi elemein túl a szövetkezet alapszabályában meg kell határozni

a) a vagyoni hozzájárulás azon mértékét, amelynek teljesítése minden tag számára kötelező;

b) a tag személyes közreműködésének lehetséges módjait;

c) a szövetkezet és a tag gazdasági együttműködésének meghatározását;

d) a közösségi alapra vonatkozó szabályokat;

e) a természetes személy tagok, valamint hozzátartozóik számára nyújtandó szolgáltatások formáit, odaítélésének feltételeit, eljárási rendjét;

f) a szövetkezet szerveit és azok hatáskörét;

g) a tagokra és tisztségviselőkre vonatkozó kizáró és összeférhetlenségi okokat; és

h) a közgyűlés összehívásának módját, a szavazati jog gyakorlásának feltételeit és módját.

(5) A jogi személy létesítő okiratának általánosan kötelező tartalmi elemei közül a tag által a szövetkezet részére teljesítendő vagyoni hozzájárulás mértékét a szövetkezet létesítésekor kell az alapszabályban meghatározni.

3:332. § [A tagok vagyoni hozzájárulása]

(1) Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként követelés is szolgáltatható, ha azt az adós elismerte, vagy az jogerős bírósági határozaton alapul. A tag munkavégzésre, személyes közreműködésre vagy szolgáltatásra irányuló kötelezettségvállalása nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként nem vehető figyelembe.

(2) Minden tag köteles a nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtásáig a pénzbeli vagyoni hozzájárulásának legalább harminc százalékát, valamint a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásának egészét szolgáltatni. A szövetkezet működésében személyes közreműködést nem vállaló tag a vagyoni hozzájárulásának egészét köteles a nyilvántartásbavételi kérelem benyújtásáig szolgáltatni.

(3) A nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtásáig nem szolgáltatott pénzbeli vagyoni hozzájárulásokat a tag a szövetkezet bejegyzésétől számított egy éven belül köteles szolgáltatni.

(4)⁹⁵ A tag a tagsági jogviszonyon alapuló jogokból és kötelezettségekből álló szövetkezeti részesedését vagy annak egy hányadát a szövetkezet más tagjára vagy a szövetkezetbe tagként belépni kívánó személyre átruházhatja. Az átruházó szerződést írásba kell foglalni.

⁹⁴ Módosította: 2017. évi CXXXVI. törvény 83. § c).

⁹⁵ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (23) szerinti szöveggel lép hatályba.

3:333. § [A vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása]

(1) Ha a tag az alapszabályban vagy a tagfelvételi kérelemben vállalt vagyoni hozzájárulását az előírt időpontig nem szolgáltatja, az ügyvezetés harmincnapos határidő tűzésével és a jogkövetkezmények feltüntetésével felszólítja a tagot a teljesítésre.

(2) A harmincnapos határidő eredménytelen elteltével a vagyoni hozzájárulását nem teljesítő tag tagsági jogviszonya a határidő lejáratát követő nappal megszűnik. A tagsági jogviszony megszűnését az ügyvezetésnek a volt taggal közölnie kell. A vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztásával a szövetkezetnek okozott kárért a volt tag a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel.

(3) Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely a vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása esetére az e törvényben meghatározottnál a tagra nézve enyhébb következményeket ír elő.

3:334. § [Közösségi alap]

(1) A közgyűlés által a tagoknak és a hozzátartozóiknak nyújtott juttatások fedezése céljából közösségi alapba helyezett szövetkezeti vagyon nem osztható fel a tagok között.

(2) A szövetkezet gazdasági társasággá való átalakulása vagy jogutód nélküli megszűnése esetén - a hitelezőkkel való elszámolást követően - a közösségi alapot az alapszabály rendelkezése szerinti szervezet részére kell átadni.

(3) A közösségi alap terhére nyújtott szolgáltatás a nyereségből való részesedésként és a tagsági viszony megszűnéséhez kapcsolódó elszámolás során nem vehető figyelembe.

XVII. CÍM

A SZÖVETKEZET SZERVEZETE

XLI. Fejezet

A közgyűlés

3:335. § [A közgyűlés hatásköre]

(1) A szövetkezet tagjainak döntéshozó szerve a tagok összességéből álló közgyűlés.

(2) A közgyűlés hatáskörébe tartozik

- a) az alapszabály módosítása;
- b) a vezető tisztségviselőknek, valamint a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása;
- c) a könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása;
- d) a szövetkezeti vagyon egy részének közösségi alappá történő minősítése, valamint a közösségi alap felhasználásának főbb elveiről szóló döntés meghozatala;
- e) a beszámoló elfogadása és az adózott eredmény felhasználásáról szóló döntés meghozatala;
- f) a szövetkezet egyesüléséről, szétválásáról, gazdasági társasággá történő átalakulásáról, valamint jogutód nélküli megszűnéséről szóló döntés meghozatala;
- g) a csődeljárás iránti kérelem benyújtásáról, valamint csődegyezség jóváhagyásáról szóló döntés meghozatala;
- h) a szövetkezet felszámolásának kezdeményezéséről, valamint a felszámolási eljárás során kötött egyezség jóváhagyásáról szóló döntés meghozatala;
- i) a pótbefizetés elrendelése.

3:336. § [A közgyűlés összehívása és napirendje]

(1) A közgyűlést évente legalább egyszer össze kell hívni. Az alapszabály ennél ritkább ülésezést előíró rendelkezése semmis.

(2) A közgyűlési meghívó az általánosan kötelező tartalmi elemeken túl tartalmazza

a) küldöttgyűlés vagy részközgyűlések tartása esetén az erre a körülményre történő utalást; és

b) határozatképtelenség esetére a megismételt közgyűlés időpontját, helyét és az eltérő határozatképességi szabályokra vonatkozó figyelemfelhívást.

(3) A közgyűlés napirendjére tűzött ügyekre vonatkozóan az igazgatóság a tagnak - kérelmére - köteles felvilágosítást adni.

(4) A tagok legalább tíz százalékának írásbeli indítványára bármely ügyet napirendre kell tűzni. Az indítványt legkésőbb a közgyűlés megtartását nyolc nappal megelőzően kell benyújtani az igazgatóságnak. Az így kiegészített napirendet a tagoknak a közgyűlés időpontját legalább három nappal megelőzően meg kell küldeni.

(5) A nem szabályosan összehívott vagy megtartott közgyűlésen elfogadott és ebből az okból érvénytelen határozat az elfogadásának időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé válik, ha a határozatot a közgyűlés napjától számított harminc napon belül valamennyi tag egyhangúlag érvényesnek ismeri el.

3:337. § [A tag jogai a közgyűlésen]

(1) A tag jogosult a közgyűlés napirendjére felvett ügyekkel összefüggésben indítványt tenni és az ügyekről szavazni. A közgyűlésen a vagyoni hozzájárulások arányától függetlenül minden tagnak egy szavazata van.

(2) Nem gyakorolhatja szavazati jogát az a tag, aki az alapszabályban előírt, esedékes vagyoni hozzájárulását nem teljesítette.

(3) A tag képviselő útján is gyakorolhatja tagsági jogait. Nem lehet képviselő az igazgatóság és a felügyelőbizottság elnöke vagy tagja, továbbá a könyvvizsgáló. A meghatalmazást közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal kell igazolni. A képviselő a közgyűlésen több tag képviseletére is jogosult, de az egy képviselő által képviselt tagok száma nem haladhatja meg a szövetkezeti tagok tíz százalékát.

3:338. § [Határozatképtelenség, döntéshozatal]

(1) Ha a közgyűlés határozatképtelen, a megismételt közgyűlés az eredeti napirenden szereplő ügyekben a megjelent tagok számára tekintet nélkül határozatképes, ha azt az eredeti időpontot legalább három és legfeljebb tizenöt nappal követő időpontra hívják össze. Az alapszabály három nappal rövidebb összehívási határidőt előíró rendelkezése semmis.

(2) Az alapszabály módosításához a jelenlévők legalább kétharmadának és valamennyi tag felének a szavazata szükséges.

(3) A szövetkezet egyesülésének, szétválásának, gazdasági társassággá történő átalakulásának és jogutód nélküli megszűnésének elhatározásához az összes tag legalább kétharmadának szavazata szükséges.

(4) A közgyűlés a határozatokat nyílt szavazással hozza meg; a vezető tisztségviselők és a felügyelőbizottság tagjai megválasztásáról és visszahívásáról titkos szavazással dönt.

3:339. § [Megismételt, elnapolt közgyűlés]

(1) A megismételt közgyűlés az eredeti napirendre felvett kérdésekben hozhat határozatot.

(2) Ha a közgyűlési meghívó ezt tartalmazza, a közgyűlés határozhat arról, hogy a napirendre vett kérdésben a közgyűlést későbbi időpontban folytatja. Az így megtartott közgyűlésen más kérdés nem vehető napirendre.

3:340. § [Jegyzőkönyv]

(1) Az ügyvezetés köteles gondoskodni arról, hogy a közgyűlésről jegyzőkönyv készüljön. A jegyzőkönyv tartalmazza a közgyűlés helyét és idejét, a jelenlévőket, továbbá a taggyűlésen

lezajlott fontosabb eseményeket, nyilatkozatokat és a határozatokat, valamint az azokra leadott szavazatok és ellenszavazatok számát, a szavazástól tartózkodókat vagy az abban részt nem vevőket.

(2) A jegyzőkönyv mellékletét képezi a jelenléti ív, valamint a képviseleti meghatalmazásokat tartalmazó okiratok.

(3) A jegyzőkönyvet a levezető elnök, a jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyvet hitelesítő két szövetkezeti tag írja alá.

(4) Bármely tag betekinthez a közgyűlés jegyzőkönyvébe és saját költségére kérheti az igazgatóságtól a jegyzőkönyv kivonatának vagy másolatának a kiadását.

3:341. § [A részközgyűlés]

(1) Ha az alapszabály közgyűlés megtartása helyett részközgyűlések tartását írja elő, a részközgyűlési körzeteket, valamint a részközgyűlések megtartásának helyét az alapszabályban kell megállapítani.

(2) A részközgyűléseket azonos napirenddel kell megtartani; a közgyűlés döntéseit a részközgyűléseken leadott szavazatok összesítésével az igazgatóság állapítja meg.

(3) A részközgyűlések által meghozott határozatokat a tagokkal az összesítést követő tizenöt napon belül közölni kell.

(4) A részközgyűlésre egyebekben a közgyűlésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

3:342. § [A küldöttgyűlés]

(1) Ha az alapszabály küldöttgyűlés működését írja elő, a küldötteknek a taglétszámhoz viszonyított arányát, megválasztásuk módját és megbízásuk időtartamát az alapszabályban kell megállapítani.

(2) Részközgyűlések rendszeresítése esetén a küldöttgyűlés küldötteit részközgyűlésenként kell megválasztani.

(3) A küldöttgyűlésen tanácskozási joggal a szövetkezet bármely nem küldött tagja részt vehet.

(4) A küldöttgyűlés hatáskörére és eljárására egyebekben a közgyűlésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a küldöttgyűlés és a megismételt küldöttgyűlés határozatképességhez legalább a küldöttek kétharmadának a jelenléte szükséges.

XLII. Fejezet

A szövetkezet ügyvezetése

3:343. § [Az igazgatóság]

(1) A szövetkezet ügyvezetését háromtagú igazgatóság látja el. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú igazgatóság felállítását teszi lehetővé.

(2) Az igazgatóság elnökét és tagjait a közgyűlés öt évre, ha a szövetkezet ennél rövidebb időtartamra jött létre, erre az időtartamra választja.

3:344. § [Az igazgatóság működése]

(1) Az igazgatóság jogait és feladatait testületként gyakorolja.

(2) Az igazgatóság határozatképes, ha legalább a tagok kétharmada jelen van. Határozatait a jelen lévő tagok egyszerű szótöbbségével hozza meg. Az alapszabály ennél alacsonyabb határozathozatali arányt előíró rendelkezése semmis. Az igazgatóság üléseit az elnök vagy az általa megbízott igazgatósági tag hívja össze. Az igazgatóság ügyrendjét maga állapítja meg.

(3) Az igazgatóság hatáskörébe tartozik a döntés mindazokban az ügyekben, amelyeket jogszabály vagy az alapszabály nem utal a közgyűlés vagy a felügyelőbizottság hatáskörébe.

(4) Az igazgatóság gondoskodik a közgyűlés összehívásáról, valamint a közgyűlési döntések

előkészítéséről és végrehajtásáról.

(5) Az igazgatóság köteles a tevékenységéről, a szövetkezet vagyoni helyzetéről, üzletpolitikájáról legalább évente egyszer a közgyűlés, és legalább háromhavonta a felügyelőbizottság részére jelentést készíteni. Az alapszabály ennél ritkább beszámolást előíró rendelkezése semmis.

3:345. § [Igazgató elnök]

Tizenöt főnél kisebb taglétszámú szövetkezetben az alapszabály igazgatóság helyett igazgató elnöki tisztséget rendszeresíthet, aki az igazgatóság hatáskörében jár el.

3:346. § [A szövetkezet vezető tisztségviselői; kizáró és összeférhetlenségi okok]

(1) A szövetkezet vezető tisztségviselői az igazgatóság elnöke és tagjai vagy az igazgató elnök.

(2) A szövetkezet vezető tisztségviselője a szövetkezet tagja lehet. A szövetkezet jogi személy tagja az ügyvezetést az általa kijelölt természetes személy útján látja el.

(3) A jogi személy vezető tisztségviselőjével szembeni kizáró okokon túl nem lehet szövetkezet vezető tisztségviselője az a személy, akinek közeli hozzátartozója vagy élettársa a szövetkezet vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottsági tagja.

(4) A szövetkezet vezető tisztségviselője - a nyilvánosan működő részvénytársaság részvénye kivételével - nem szerezhethet részesedést, és nem lehet vezető tisztségviselő olyan szövetkezetben és gazdasági társaságban, amely főtevékenységként ugyanolyan gazdasági tevékenységet folytat, mint az a szövetkezet, amelyben vezető tisztségviselő. Ha a vezető tisztségviselő új vezető tisztségviselői megbízást fogad el, a tisztség elfogadásától számított tizenöt napon belül köteles e tényről értesíteni azokat a szövetkezeteket és gazdasági társaságokat, ahol már vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag.

(5) A vezető tisztségviselő és hozzátartozója - a mindennapi élet szokásos ügyletei kivételével - nem köthet saját nevében vagy saját javára a szövetkezet főtevékenysége körébe tartozó szerződéseket.

(6) Az összeférhetlenségre vonatkozó szabályok megsértésével a szövetkezetnek okozott kár megtérítésére vonatkozó igényt a szövetkezet a kár bekövetkeztétől számított egy éven belül érvényesítheti a vezető tisztségviselővel szemben.

3:347. § [A vezető tisztségviselő eljárása]

(1) A vezető tisztségviselő a szövetkezet ügyvezetését a szövetkezet érdekeinek elsődlegessége alapján, önállóan látja el. E minőségében a jogszabályoknak, az alapszabálynak és a közgyűlés határozatainak van alávetve. A vezető tisztségviselőt a szövetkezet tagja nem utasíthatja, és hatáskörét a közgyűlés nem vonhatja el.

(2) A szövetkezet jogutód nélküli megszűnése után a szövetkezet vezető tisztségviselőjével szemben e minőségükben a szövetkezetnek okozott károk miatti kártérítési igényt - a szövetkezet nyilvántartásból való törlésétől számított egyéves jogvesztő határidőn belül - a törlés időpontjában tagsági jogviszonyban állók érvényesíthetik. A tag a kártérítési igényt a szövetkezet megszűnésekor felosztott vagyonból őt megillető rész arányában érvényesítheti.

(3)⁹⁶ Ha a szövetkezet jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követeléseik erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a szövetkezet vezető tisztségviselőjével szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a szövetkezet fizetéképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.

3:348. § [A vezető tisztségviselői megbízás megszűnése]

A vezető tisztségviselői megbízás megszűnésének a jogi személyek általános szabályai között meghatározott okain túl megszűnik a szövetkezet vezető tisztségviselőjének megbízatása a tagsági

⁹⁶ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (24) szerinti szöveggel lép hatályba.

jogviszony megszűnésével is.

XLIII. Fejezet

Felügyelőbizottság

3:349. § *[A felügyelőbizottság]*

(1) A szervezet felügyelőbizottsága háromtagú. Semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely háromnál kevesebb tagú felügyelőbizottság létrehozását teszi lehetővé.

(2) A felügyelőbizottsági tag megbízatása öt évre - ha a szervezet ennél rövidebb időtartamra jött létre, erre az időtartamra - szól.

(3) A felügyelőbizottsági tagsági jogviszonyra a megbízási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

3:350. § *[A felügyelőbizottság működése]*

(1) A felügyelőbizottság határozatképes, ha legalább a tagok kétharmada jelen van.

(2) A felügyelőbizottság üléseit az elnök hívja össze.

(3) A felügyelőbizottság az ügyrendjét maga állapítja meg.

(4) A felügyelőbizottság a tevékenységéről legalább évente egyszer beszámol a közgyűlésnek. Az alapszabály ennél ritkább beszámolást előíró rendelkezése semmis.

XLIV. Fejezet

A könyvvizsgáló

3:351. § *[A könyvvizsgáló feladata]*

(1) A könyvvizsgáló feladata, hogy a könyvvizsgálatot szabályszerűen elvégezze, és ennek alapján független könyvvizsgálói jelentésben foglaljon állást arról, hogy a szervezet beszámolója megfelel-e a jogszabályoknak, és megbízható, valós képet ad-e a szervezet vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, működésének gazdasági eredményeiről.

(2) A szervezet könyvvizsgálója a könyvvizsgálói nyilvántartásban szereplő egyéni könyvvizsgáló vagy könyvvizsgáló szervezet lehet. Ha szervezet látja el a könyvvizsgálói feladatokat, ki kell jelölnie azt a személyt, aki a könyvvizsgálatot személyében végzi.

(3) Nem lehet a szervezet könyvvizsgálója a szervezet tagja, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja és e személyek hozzátartozója. Nem lehet a szervezet könyvvizsgálója a szervezet munkavállalója e jogviszonya fennállása idején, és annak megszűnése után három évig.

3:352. § *[A könyvvizsgálói megbízatás keletkezése és időtartama]*

(1) A szervezet első könyvvizsgálóját az alapszabályban kell kijelölni, ezt követően a könyvvizsgálót a közgyűlés választja. A könyvvizsgálóval a megbízási szerződést - a közgyűlés által meghatározott feltételekkel és díjazás mellett - az ügyvezetés a kijelölést vagy a választást követő kilencven napon belül köti meg. Ha a szerződés megkötésére e határidőn belül nem kerül sor, a közgyűlés köteles új könyvvizsgálót választani.

(2) A könyvvizsgáló megbízatása öt évre - ha a szervezet ennél rövidebb időtartamra jött létre, erre az időtartamra - szól. A könyvvizsgáló megbízásának időtartama nem lehet rövidebb, mint a közgyűlés által történt megválasztásától a következő beszámolót elfogadó közgyűlési ülésig terjedő időszak; az alapszabály ettől eltérő rendelkezése semmis.

3:353. § [A könyvvizsgálói feladatok teljesítése]

(1) A könyvvizsgáló nem nyújthat a szövetkezet részére olyan szolgáltatást, és nem alakíthat ki olyan együttműködést az ügyvezetéssel, amely könyvvizsgálói feladatának független és tárgyilagos ellátását veszélyezteti.

(2) A könyvvizsgáló köteles a szövetkezet magántitkát megőrizni.

(3) A könyvvizsgálót a közgyűlésnek a szövetkezet beszámolóját tárgyaló ülésére meg kell hívni. A könyvvizsgáló ezen az ülésen köteles részt venni, de távolmaradása az ülés megtartását nem akadályozza. A közgyűlés a beszámolóról a könyvvizsgáló véleményének meghallgatása nélkül nem hozhat döntést.

(4) A könyvvizsgáló az ügyvezetés, valamint - ha a szövetkezetnél felügyelőbizottság működik - a felügyelőbizottság ülésén tanácskozási joggal részt vehet, a felügyelőbizottság felhívása esetén a könyvvizsgáló a felügyelőbizottság ülésén köteles részt venni. A felügyelőbizottság köteles napirendre tűzni a könyvvizsgáló által megtárgyalásra javasolt ügyeket.

XVIII. CÍM

A SZÖVETKEZETI TAGSÁGI JOGVISZONY

3:354. § [A tagsági jogviszony létrejötte]

(1) A szövetkezeti tagsági jogviszony a szövetkezet alapításakor vagy kérelem alapján, tagfelvétellel keletkezik.

(2) A tagfelvételi kérelemben a tagságra jelentkező személynek nyilatkoznia kell a szövetkezet alapszabályában foglaltak elfogadásáról és a vállalt vagyoni hozzájárulásról. Személyes közreműködés vállalása esetén a tagfelvételi kérelemben annak tartalmát is meg kell határozni.

(3) A vagyoni hozzájárulás teljesítésére a szövetkezet alapításának esetére meghatározott szabályokat kell alkalmazni, azzal, hogy a nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtása és a bejegyzés alatt a tagfelvétel időpontját kell érteni.

(4)⁹⁷ A szövetkezetbe tagként belépni kívánó személy nem köteles vagyoni hozzájárulás teljesítésére annyiban, amennyiben más tag a szövetkezeti részesedését vagy annak egy hányadát rá átruházza.

3:355. § [Tagnyilvántartás]

A szövetkezet a tagokról nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a tag nevét és lakcímét vagy - nem természetes személy tag esetén - székhelyét, a tag által teljesített vagyoni hozzájárulás összegét, valamint a tagsági jogviszony keletkezésének és megszűnésének időpontját. A tagnyilvántartást bárki megtekintheti, ha érdekeltségét igazolja.

3:356. § [A tag alapvető jogai]

(1) A szövetkezet működésének irányítása és ellenőrzése során a tagokat az általuk szolgáltatott vagyoni hozzájárulás mértékére tekintet nélkül, azonos jogok illetik meg.

(2) A szövetkezet nyereségét a tagok között fel lehet osztani. A szövetkezet nyereségének a felét a tagok között személyes közreműködésük arányában kell felosztani; semmis az alapszabály azon rendelkezése, amely a nyereség személyes közreműködés arányában felosztandó részét a nyereség felénél kisebb mértékben határozza meg.

3:357. § [Pótbefizetés]

(1) Ha az alapszabály feljogosítja a közgyűlést arra, hogy a szövetkezet veszteségének fedezésére pótbefizetési kötelezettséget írjon elő, a tagok vagyoni hozzájárulásuk arányában, évente legfeljebb

⁹⁷ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (25) szerinti szöveggel lép hatályba.

egy alkalommal kötelezhetőek pótbefizetésre, azzal, hogy a pótbefizetés mértéke alkalmanként nem haladhatja meg a tag vagyoni hozzájárulásának harminc százalékát.

(2) A veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetéseket a tagok részére vissza kell fizetni; a visszafizetésre a vállalt vagyoni hozzájárulás szolgáltatása után kerülhet sor.

(3) A pótbefizetés elmulasztására a vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

3:358. § *[A tagsági jogviszony megszűnése]*

A tagsági jogviszony megszűnik, ha

- a) a tag a szövetkezetből kilép;
- b) a tag a vagyoni hozzájárulását vagy pótbefizetési kötelezettségét - az alapszabályban, illetve közgyűlési határozatban meghatározott időpontig - nem teljesítette;
- c) a tag meghal vagy megszűnik;
- d) a bíróság a tagot kizárja;
- e) a szövetkezet átalakulással, egyesüléssel, szétválással vagy jogutód nélkül megszűnik.

3:359. § *[A tag kilépése]*

A kilépési szándékot az igazgatóságnak írásban kell bejelenteni. A kilépési szándék bejelentése és a tagsági viszony megszűnése között három hónapnak kell eltelnie; a három hónapnál hosszabb időtartamot előíró alapszabályi rendelkezés a három hónapot meghaladó részében semmis.

3:360. § *[A tag kizárása]*

(1) A szövetkezet tagja - a szövetkezetnek az érintett tag ellen indított keresete alapján - bírósági határozattal a szövetkezetből kizárható, ha a szövetkezetben való maradása a szövetkezet céljainak elérését nagymértékben veszélyeztetné. Kizárás esetén a tag tagsági jogviszonya megszűnik.

(2) A tag kizárása iránti kereset megindításához a közgyűlés az összes tag legalább kétharmados szótöbbségével meghozott határozata szükséges. Az érintett tag ebben a kérdésben nem szavazhat.

(3) A kizárás okait megjelölő keresetet a közgyűlés határozatának meghozatalától számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül kell megindítani.

(4) A bíróság az érintett tag tagsági jogait - kérelemre - a bíróság jogerős döntéséig felfüggesztheti, ha a tagsági jogok gyakorlása a szövetkezet súlyos érdeksérelmével járna. A felfüggesztés a tag nyereségre vonatkozó igényét nem érinti.

(5) A tagsági jog felfüggesztésének időtartama alatt az alapszabály nem módosítható, más tag kizárása nem kezdeményezhető, és nem hozható döntés a szövetkezet átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról, valamint jogutód nélküli megszűnéséről.

3:361. § *[Elszámolás a tagsági jogviszony megszűnésekor]*

(1)⁹⁸ A tagsági jogviszony megszűnése esetén a tagot vagy jogutódját a vagyoni hozzájárulásának értéke, valamint a tagsági jogviszony időtartama alatt keletkezett, a vagyoni hozzájárulásra jutó saját tőke - lekötött tartalékkal csökkentett - összege illeti meg, abban az esetben, ha az a veszteség fedezésére nem került felhasználásra. Az összeget a tagsági jogviszony megszűnését követő három hónapon belül kell kiadni; a három hónapnál hosszabb időtartamot előíró alapszabályi rendelkezés a nyolc évet meghaladó részében semmis.

(2)⁹⁹ A tagsági jogviszony megszűnése esetén a volt tag által a szövetkezet használatába adott vagyontárgyat kérelemre a volt tag részére vagy tagsági viszonyt nem létesítő jogutódja részére ki kell adni, ha a használatba adott vagyontárgy még a szövetkezet rendelkezésére áll. A kiadásra az (1) bekezdés szerinti elszámolással egyidejűleg kerül sor. Ha a használatba adott vagyontárgy elhasználódás folytán már nincs a szövetkezet birtokában, a szövetkezet ellenérték fizetésére nem köteles. A vagyontárgynak a tagsági jogviszony megszűnése utáni használata esetén a kiadásig

⁹⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (26) szerinti szöveggel lép hatályba.

⁹⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (30) f) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

terjedő időre a volt tag, illetve tagsági jogviszonyt nem létesítő jogutódja részére díjat kell fizetni.

XIX. CÍM

KISEBBSÉGVÉDELEM

3:362. § *[A közgyűlés összehívásának kezdeményezése]*

(1) A szövetkezet azon tagja vagy tagjai, akik együttesen a szavazati jogok legalább öt százalékaival rendelkeznek, az ok és a cél megjelölésével bármikor kérhetik a közgyűlés összehívását vagy a közgyűlés ülés tartása nélküli döntéshozatalát. Ha az ügyvezetés a kérelem kézhezvételétől számított nyolc napon belül nem intézkedik a közgyűlés lehető legkorábbi időpontra történő összehívása érdekében, illetve nem kezdeményezi az ülés tartása nélküli döntéshozatalát, úgy a közgyűlést az indítványozók kérelmére a nyilvántartó bíróság hívja össze, vagy a nyilvántartó bíróság felhatalmazza az indítványozókat a közgyűlés összehívására, illetve az ülés tartása nélküli döntéshozatal lebonyolítására.

(2) A várható költségeket az indítványozók kötelesek megelőlegezni. A közgyűlés a kisebbség kérelmére összehívott ülésen vagy az ülés tartása nélküli döntéshozatal során dönt arról, hogy a költségeket az indítványozók vagy a szövetkezet viseli-e.

3:363. § *[Egyedi könyvvizsgálat kezdeményezése]*

(1) Ha a közgyűlés elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, amely szerint az utolsó beszámolót, illetve az utolsó két évben az ügyvezetés tevékenységével kapcsolatos valamely gazdasági eseményt vagy kötelezettségvállalást ezzel külön megbízandó könyvvizsgáló vizsgálja meg, ezt a vizsgálatot a szavazati jogok legalább öt százalékaival rendelkező tagnak vagy tagoknak a közgyűléstől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül benyújtott kérelmére a nyilvántartó bíróság a szövetkezet költségére köteles elrendelni és a könyvvizsgálót kijelölni.

(2) A kérelem teljesítését a nyilvántartó bíróság megtagadja, ha a kisebbségi jogokkal a kérelmet előterjesztő tagok visszaélnek.

(3) A vizsgálatot a szövetkezet könyvvizsgálója nem bízható meg.

(4) A vizsgálat költségeit a szövetkezet előlegezi és viseli. A szövetkezet a költségeket abban az esetben háríthatja át a tagra, ha az a vizsgálatot nyilvánvalóan alaptalanul kezdeményezte.

3:364. § *[Igényérvényesítés kezdeményezése]*

Ha a közgyűlés elvetette vagy nem bocsátotta határozathozatalra azt az indítványt, hogy a szövetkezetnek valamely tag, vezető tisztségviselő, felügyelőbizottsági tag, továbbá a könyvvizsgáló ellen támasztható követelését érvényesítsék, a követelést a szavazati jogok öt százalékaival rendelkező tagok a közgyűléstől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül a szövetkezet képviselőjében a szövetkezet javára maguk is érvényesíthetik.

3:365. § *[Az eltérő szabályozás tilalma]*

Semmis az alapszabály olyan rendelkezése, amely e cím rendelkezéseitől a kisebbség hátrányára tér el.

XX. CÍM

A SZÖVETKEZET ÁTALAKULÁSA, EGYESÜLÉSE ÉS SZÉTVÁLÁSA

3:366. § *[A szövetkezet átalakulása, egyesülése és szétválása]*

(1) Az átalakulást, egyesülést és szétválást a tagok legalább tíz százaléka vagy az igazgatóság kezdeményezheti.

(2) Az átalakulás, egyesülés, szétválás során a szövetkezettől megváló tag a tagsági jogviszony megszűnésekor őt megillető járandóság erejéig ötéves jogvesztő határidőn belül köteles helytállni a szövetkezetnek a tagsági jogviszony megszűnése előtt keletkezett és a létrejövő jogi személy által nem teljesített kötelezettségeiért.

(3) A szövetkezet korlátolt felelősségű társasággá vagy részvénytársasággá alakulhat át.

(4)¹⁰⁰ A szövetkezet átalakulásával létrejövő részvénytársaság zártkörűen alapítható azzal, hogy a részvények felajánlása kizárólag az átalakuló szövetkezet tagjai, illetve üzletrész tulajdonosai részére lehetséges. A részvények átalakulás során történő, nyilvános ajánlattételnek minősülő felajánlása nem jelenti a zártkörűen működő részvénytársaság részvényeinek forgalomba hozatalára vonatkozó e törvény szerinti korlátozás sérelmét.

XXI. CÍM

A SZÖVETKEZET MEGSZÚNÉSE

3:367. § *[A szövetkezet megszűnése]*

A jogi személy jogutód nélküli megszűnésének általános esetein túl a szövetkezet jogutód nélkül megszűnik abban az esetben is, ha tagjainak száma hét fő alá csökken, és az ettől számított hathónapos jogvesztő határidőn belül nem jelentenek be megfelelő számú új tagot a nyilvántartó bíróságnál.

ÖTÖDIK RÉSZ

EGYESÜLÉS

3:368. § *[Az egyesülés fogalma]*

(1) Az egyesülés a tagok által gazdálkodásuk eredményességének előmozdítására és gazdasági tevékenységük összehangolására, valamint szakmai érdekeik képviseletére alapított, jogi személyiséggel rendelkező kooperációs társaság. Az egyesülés saját nyereségre nem törekszik; vagyonát meghaladó tartozásaiért a tagok egyetemlegesen kötelesek helytállni.

(2) Az egyesülés az összehangolási feladatok teljesítését segítő egyéb szolgáltatási és közös gazdálkodási tevékenységet (kiegészítő gazdálkodási tevékenység) is végezhet.

(3) Az egyesülésre a gazdasági társaságok közös szabályait - az e Részben foglalt eltérésekkel - megfelelően alkalmazni kell.

3:369. § *[Az egyesülés társasági szerződése]*

(1) Az egyesülés társasági szerződésében - a létesítő okirat általánosan kötelező tartalmi elemein kívül - meg kell határozni

a) a tagok gazdálkodásának előmozdítására, illetve összehangolására irányuló, valamint az ezzel kapcsolatos szakmai érdekképviseleti feladatokat;

b) a működési költség viselésének tagok közötti megoszlását, az egyes tagokra eső befizetések összegét és az elszámolás módját;

c) a tag kilépése esetén az őt megillető vagyoni hányad kiadásának feltételeit;

d) az egyesülés megszűnését követően fennmaradó vagyon felosztásának rendjét.

¹⁰⁰ Megállapította: 2020. évi CX. törvény 58. §. Hatályos: 2020. XII. 26-tól.

- (2) Szükség szerint rendelkezik a társasági szerződés
- a) a kiegészítő gazdálkodási tevékenységről;
 - b) a kiegészítő gazdálkodási tevékenységhez szükséges társasági vagyon mértékéről;
 - c) a kiegészítő gazdálkodási tevékenység keretében az egyes tagokat megillető szavazati jog mértékéről, gyakorlásának módjáról;
 - d) a kiegészítő gazdálkodási tevékenység bevételeinek, költségeinek, ráfordításainak elkülönített nyilvántartásáról, valamint az ez alapján megállapított adózott eredményből való részesedés szabályairól;
 - e) az egyes tagokat terhelő egyéb vagyoni értékű szolgáltatások (a továbbiakban: mellékszolgáltatás) feltételeiről.

3:370. § [A társaság és tagjai közötti vagyoni viszonyok]

(1) A tagok ellenszolgáltatás nélkül jogosultak az egyesülés által nyújtott szolgáltatások igénybevételére; a más részére végzett gazdálkodási tevékenység adózott eredményéből részesülnek.

(2) A mellékszolgáltatásért a tagokat külön díjazás illetheti meg.

(3) A gazdálkodási tevékenység során keletkezett adózott eredmény felosztása a vagyoni hozzájárulás arányában történik; egyébként a nyereség a tagok között egyenlő arányban oszlik meg.

3:371. § [Taggyűlés]

(1) Az egyesülés tagjainak döntéshozó szerve a taggyűlés. A taggyűlésen a tag képviselője nem lehet az igazgató, a felügyelőbizottság tagja és a könyvvizsgáló.

(2) A taggyűlés szükség szerint, de évente legalább egyszer tart ülést. Az alapszabály ennél ritkább ülésezést előíró rendelkezése semmis.

(3) A taggyűlés akkor határozatképes, ha a szavazatok legalább háromnegyed részét képviselő tagok jelen vannak.

3:372. § [A taggyűlés hatásköre és a döntéshozatal szabályai]

(1) A taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik

- a) az egyesülés belső szervezetének irányítási és ellenőrzési rendjének kialakítása;
- b) az összehangoló és az érdekképviselői, valamint a kiegészítő gazdálkodási tevékenység stratégiájának meghatározása;
- c) az egyesülés beszámolójának elfogadása;
- d) döntés a kiegészítő gazdálkodási tevékenységből származó adózott eredmény felhasználásáról;
- e) olyan határozat hozatala, amely a tagok saját gazdálkodásában végrehajtandó feladatot határoz meg;
- f) az egyesülés jogutód nélküli megszűnésének átalakulásának, egyesülésének, szétválásának elhatározása;
- g) az egyesüléshez való csatlakozás elfogadása, illetve a csatlakozó tag felelőssége korlátozásának elfogadása;
- h) az igazgató megválasztása és visszahívása, valamint az igazgatóval kapcsolatos munkáltatói jogok gyakorlása;
- i) ha az egyesülésnél felügyelői bizottság működik, annak megválasztása, tagjainak visszahívása és díjazásuk megállapítása;
- j) ha az egyesülésnél könyvvizsgáló működik, annak kijelölése, a megbízás visszavonása és a díjazás megállapítása;
- k) a társasági szerződés módosítása;
- l) a tag kizárásának kezdeményezése;
- m) döntés olyan szerződés megkötéséről vagy módosításáról, amelynek értéke a társasági szerződésben meghatározott mértéket meghaladja, továbbá amit az egyesülés - a szokásos tevékenységén kívül - a saját tagjával köt;
- n) döntés minden olyan kérdésben, amelyet e törvény vagy a társasági szerződés a taggyűlés

hatáskörébe utal.

(2) Az összehangoló és az érdekképviselői tevékenység körében minden tagnak egy szavazata van. A társasági szerződés azonban egyes tagok javára többlétszavazati jogot állapíthat meg, azzal a korlátozással, hogy egyetlen tag sem juthat egyedül ötven százalékot meghaladó szótöbbséghez.

(3) A kiegészítő gazdálkodási tevékenység körében, valamint az (1) bekezdés *f)-g)* és *l)-m)* pontjaiban felsorolt ügyekben a szavazati jog mértékét a vagyoni hozzájárulás arányában, ennek hiányában egyenlő mértékben kell megállapítani.

(4) A tagok egyhangúlag határoznak

- a) az egyesülés tevékenységének;
- b) az egyes tagok szavazati arányának;
- c) a határozathozatal feltételeinek

megváltoztatásáról.

(5) Legalább háromnegyedes szótöbbség szükséges az egyesülés jogutód nélküli megszűnésének, átalakulásának, egyesülésének, szétválásának elhatározásához, továbbá az új tag csatlakozásának elfogadásához, a tag kizárásának kezdeményezéséhez, valamint a társasági szerződés más okból történő módosításához, ha a módosítás nem esik a (3) bekezdés hatálya alá.

(6) A taggyűlés a tagok saját gazdálkodásában végrehajtandó kötelezettségének megállapítására irányuló határozatának meghozatalához legalább háromnegyedes szótöbbség kell. Ilyen határozat az érintett tag hozzájárulásával hozható.

3:373. § *[Az egyesülés ügyvezetése és képviselote]*

(1) Az egyesülés ügyvezetését és képviselét - a taggyűlés határozatainak keretei között - az igazgató látja el.

(2) A társasági szerződésben az ügyvezetésre három tagból álló igazgatóságot is létre lehet hozni. Ez esetben az igazgatóság tagjai minősülnek igazgatónak. Az igazgatóság tagjainak megválasztásáról, megbízásuk időtartamairól, díjazásukról és esetleges visszahívásukról, valamint az igazgatóság ügyrendjének jóváhagyásáról a taggyűlés dönt.

3:374. § *[Csatlakozás]*

(1) A társasági szerződésben foglalt feltételek szerint az egyesülésbe bárki beléphet.

(2) A csatlakozás elfogadásáról a taggyűlés határoz, egyúttal megállapíthatja a csatlakozás időpontját, az azzal járó kötelezettségek esedékességét, valamint a kiegészítő gazdálkodási tevékenység körében a csatlakozó tag szavazati jogának mértékét.

(3) A csatlakozó tag helytáll az egyesülésnek a csatlakozás előtt keletkezett tartozásaiért, kivéve, ha a helytállás alól a csatlakozást elfogadó határozat előzetesen mentesíti.

(4) A csatlakozás tényét, időpontját és a helytállás alóli esetleges mentesítést be kell jegyezni a nyilvántartásba; a mentesítés harmadik személlyel szemben a bejegyzéstől kezdődően hatályos.

3:375. § *[A tagsági jogviszony megszűnése]*

(1) Megszűnik a tagsági viszony

a) ha a tag a társasági szerződésben meghatározott vagyoni hozzájárulást felhívás ellenére nem teljesítette, a felhívásban meghatározott - tizenöt napnál nem rövidebb - időpontban;

b) a tag kilépésével;

c) a tag kizárásával;

d) a tag halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével;

e) ha annak fenntartása jogszabályba ütközik;

f) a tagsági jog átruházásával.

(2) A tagsági jog átruházására a csatlakozás szabályait megfelelően alkalmazni kell.

(3) A tag az egyesülésből az év végén kiléphet. A kilépésre vonatkozó szándékot legalább három hónappal az év vége előtt be kell jelenteni.

3:376. § *[A kilépő taggal való elszámolási szabályok]*

(1) A kilépő taggal a kilépés időpontjában fennálló állapot szerint kell elszámolni. A taggyűlés határozza meg, hogy az egyesülés a kilépő tag vagyonhányadát mikor és milyen részletekben adja ki. A kiadás időpontját úgy kell meghatározni, hogy az ne veszélyeztesse az egyesülés további működését, de a vagyoni kiadása befejeződjék egy éven belül.

(2) Ha a kiadás nem a kilépéskor történik, a kilépett tag részére a még ki nem adott vagyonhányad után - az adózott eredmény felosztása esetén - arányos értékű részesedés jár.

(3) A tag megszűnése vagy halála esetén a tag jogutódjával vagy örökösével való elszámolásra az (1)-(2) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Ha azonban a jogutód vagy az örökös folytatni kívánja a tag tevékenységét, a taggyűlés hozzájárulásával az egyesülés tagjává válhat. Ebben az esetben a jogelőd tagsági jogviszonyának megszűnése előtti tartozásokért a tagsági jogviszonyt folytató felel.

3:377. § [Vagyonmegosztás az egyesülés megszűnése esetén]

Az egyesülés jogutód nélküli megszűnése esetén a tartozások kiegyenlítése után fennmaradó vagyont egyenlő arányban; ha vagyoni hozzájárulást teljesítettek, a tagok vagyoni hozzájárulása arányában kell felosztani.

HATODIK RÉSZ

ALAPÍTVÁNY

XXII. CÍM

AZ ALAPÍTVÁNY FOGALMA, LÉTESÍTÉSE, VAGYONA

3:378. § [Az alapítvány fogalma]

Az alapítvány az alapító által az alapító okiratban meghatározott tartós cél folyamatos megvalósítására létrehozott jogi személy. Az alapító az alapító okiratban meghatározza az alapítványnak juttatott vagyont és az alapítvány szervezetét.

3:379. § [Az alapítvány tevékenységének korlátai]

(1) Alapítvány nem alapítható gazdasági tevékenység folytatására.

(2) Az alapítvány az alapítványi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult.

(3) Alapítvány nem lehet korlátlan felelősségű tagja más jogalanynak, nem létesíthet alapítványt és nem csatlakozhat alapítványhoz.

(4) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, alapítvány nem hozható létre az alapító, a csatlakozó, az alapítványi tisztségviselő, az alapítványi szervek tagja, valamint ezek hozzátartozói érdekében. Nem sérti e rendelkezést az alapítvány tisztségviselőinek szerződés szerint járó díjazása.

3:380. § [Alapítvány létesítése több alapító által]

(1) Több személy együttesen is létesíthet alapítványt.

(2) Ha több alapító létesít alapítványt, az alapítói jogokat az alapítók együttesen gyakorolják.

3:381. § [Az alapításra vonatkozó jognyilatkozat visszavonása]

Az alapító a nyilvántartásba történő bejegyzés jogerőre emelkedéséig vonhatja vissza az alapításra vonatkozó jognyilatkozatát.

3:382. § [A vagyoni juttatás teljesítése]

(1) Az alapító köteles az alapítványi cél megvalósításához szükséges, az alapító okiratban vállalt vagyoni juttatást teljesíteni.

(2) Az alapítónak legalább az alapítvány működésének megkezdéséhez szükséges vagyont a nyilvántartásba-vételi kérelem benyújtásáig át kell ruháznia az alapítványra.

(3) Az alapítónak a teljes juttatott vagyont legkésőbb az alapítvány nyilvántartásba vételétől számított egy éven belül kell átruháznia az alapítványra.

(4) Ha az alapító az alapító okiratban meghatározott határidőn belül a teljes juttatott vagyont nem ruházza át az alapítványra, a kuratórium az alapítót megfelelő határidő tűzésével felszólítja kötelezettségének teljesítésére. A határidő eredménytelen elteltét követően a nyilvántartó bíróság - a kuratórium bejelentése alapján - az alapítói jogok gyakorlását felfüggeszti. A felfüggesztés időtartama alatt az alapítói jogokat a nyilvántartó bíróság gyakorolja.

(5) Az alapítói jogok felfüggesztése nem mentesíti az alapítót az alapító okiratban vállalt kötelezettségei alól.

3:383. § *[Csatlakozás az alapítványhoz]*

(1) Nyilvántartásba vett alapítványhoz csatlakozni vagyoni juttatás teljesítésével, az alapító okiratban meghatározott feltételekkel lehet.

(2) Ha a csatlakozó az alapító okirat alapján alapítói jogok gyakorlására jogosult, a csatlakozást követően az alapítói jogokat az azok gyakorlására jogosult más személyekkel együttesen gyakorolhatja.

3:384. § *[Az alapítvány vagyonának kezelése, védelme]*

(1) Az alapítvány vagyonát céljának megfelelően, az alapító okiratban meghatározott módon kell kezelni és felhasználni.

(2) Az alapító és a csatlakozó az alapítvány részére juttatott vagyont nem vonhatja el és nem követelheti vissza; az alapító okirat ettől eltérő rendelkezése semmis. Ezt a rendelkezést megfelelően alkalmazni kell az alapító és a csatlakozó jogutódjára is.

3:385. § *[A kedvezményezett]*

Az alapítvány vagyona terhére az alapítvány céljának megvalósításával összefüggésben annak a személynek juttatható vagyoni szolgáltatás, akit az alapító okirat vagy - az alapító okirat rendelkezése hiányában - az erre jogosult alapítványi szerv kedvezményezettként megjelöl.

3:386. § *[Az alapító és hozzátartozója mint kedvezményezett]*

(1) Az alapító és a csatlakozó abban az esetben lehet az alapítvány kedvezményezettje, ha az alapítvány célja az alapító tudományos, irodalmi vagy művészeti alkotásainak gondozása.

(2) Az alapító és a csatlakozó hozzátartozója abban az esetben lehet az alapítvány kedvezményezettje, ha az alapítvány célja a hozzátartozó tudományos, irodalmi vagy művészeti alkotásainak gondozása, a hozzátartozó ápolása, gondozása, tartása, egészségügyi ellátási költségeinek viselése, iskolai tanulmányainak ösztöndíjjal vagy egyéb módon történő támogatása.

3:387. § *[A kedvezményezett alapítvánnyal szemben támasztható igényei]*

A kedvezményezettként megjelölt személy nem támaszthat igényt az alapítvánnyal szemben, kivéve, ha

a) az alapító okirat a kedvezményezett személyt, a neki járó szolgáltatást és a teljesítés időpontját a teljesítéshez szükséges módon meghatározza; vagy

b) a kuratórium a kedvezményezett részére szóló juttatásról döntött, döntését a kedvezményezettel közölte, és a jogosult a juttatás feltételeit elfogadta.

XXIII. CÍM

AZ ALAPÍTVÁNY LÉTESÍTÉSE VÉGINTÉZKEDÉSSEL

3:388. § *[Alapítvány létesítése végintézkedéssel]*

(1) Alapítvány írásbeli végrendeletben vagy öröklési szerződésben is létesíthető. Ilyen esetben a végintézkedésnek tartalmaznia kell az alapító okirat tartalmi elemeit.

(2) Írásbeli végrendeletben vagy öröklési szerződésben létesített alapítvány esetén az alapítvány nyilvántartásba vétele iránt a kuratórium tagjának kijelölt személy köteles eljárni. Ha a nyilvántartásba vétel iránt egyik kuratóriumi tagnak kijelölt személy sem intézkedik, a nyilvántartó bíróság által kijelölt ügygondnok jár el.

(3) A végrendeletben vagy öröklési szerződésben létesített alapítvány a nyilvántartásba vétellel az alapító halálának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre.

(4) Az alapítvány nyilvántartásba vétele ügyében eljáró személy jogosult a vagyon érdekében eljárni és köteles annak megóvása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni.

3:389. § *[Alapítvány létesítése meghagyással]*

(1) Alapítvány létesítését az örökhagyó meghagyásban is elrendelheti. A meghagyásban meg kell határozni a létesítendő alapítvány célját és vagyonát, valamint ki kell jelölni azt a személyt, aki az alapítvány létrehozását követelheti.

(2) Ha a meghagyást annak kötelezettje felszólítás ellenére nem teljesíti, az alapítvány létrehozásának követelésére jogosult személy a bíróságtól kérheti az alapítvány alapító okiratának ítélettel történő pótlását és az örökös vagy a hagyományos kötelezését az alapítványi vagyon szolgáltatására. Az alapítvány létrehozásának követelésére jogosult személy a bíróság határozata alapján kérheti a nyilvántartó bíróságtól az alapítvány nyilvántartásba vételét.

3:390. § *[A végintézkedéssel létesített alapítvány meghíúsulása]*

(1) Ha végrendeletben vagy öröklési szerződésben tett közérdekű célú alapítvány nem jön létre, az örökhagyó juttatása közérdekű meghagyásnak minősül, és az alapítványnak szánt vagyont a meghíúsult alapítvány céljának megvalósítása érdekében kell kezelni.

(2) Ha végrendeletben vagy öröklési szerződésben nem közérdekű célra tett alapítvány nem jön létre, az így érintett vagyont a hagyaték részét képezi.

XXIV. CÍM

AZ ALAPÍTÓ OKIRAT

3:391. § *[Az alapító okirat tartalmi elemei]*

(1) A jogi személy létesítő okiratának általános kötelező tartalmi elemein kívül az alapítvány alapító okiratában meg kell határozni

a) az alapítvány határozott vagy határozatlan időre történő létesítését, határozott időre történő létesítésnél a határozott időtartamot;

b) az alapítványi vagyon kezelésének és felhasználásának szabályait;

c) a kuratóriumi tagság keletkezésére és megszűnésére vonatkozó szabályokat, a kuratóriumi tagság határozott vagy határozatlan időre szóló voltát, határozott idejű kuratóriumi tagság esetén a határozott időtartamot, továbbá a kuratórium tagjaira vonatkozó kizáró és összeférhetlenségi szabályokat; és

d) a kuratóriumi tagsági díjazás megállapításának szabályait.

(2) Az alapító okirat szükség szerint rendelkezik

a) az alapító jogainak meghatározott alapítványi szerv hatáskörébe utalásáról;

b) az alapítói jogok átruházásának szabályairól;

c) az alapítványhoz való csatlakozásnak vagyoni juttatás fejében történő megengedéséről, annak feltételeiről és a csatlakozót megillető alapítói vagy egyéb jogokról;

d) gazdasági tevékenység folytatásáról és ennek kereteiről;

e) az alapítványi szervek hatásköréről és eljárási szabályairól;

f) az alapítók gyűlésének létesítéséről és e gyűlés működési szabályairól;

g) az e törvényben nem nevesített alapítványi szervek létesítéséről, eljárási szabályainak meghatározásáról, tagjainak kinevezéséről, visszahívásáról és javadalmazásáról;

h) az alapítvány képviselőjének részletes szabályairól, ideértve az alapítvány munkavállalóival szemben a munkáltatói jogok gyakorlásának a meghatározását;

i) a kedvezményezettek körének meghatározásáról, illetve a kedvezményezett személyek megjelöléséről, továbbá a kedvezményezetteket megillető szolgáltatásról és jogokról;

j) az alapítvány jogutód nélküli megszűnése esetére az alapítvány fennmaradó vagyona jogosultjának megnevezéséről.

(3)¹⁰¹ Az alapító az alapító okiratban az alapítvány szervezeti egységét jogi személynek nyilváníthatja.

3:392. § [Az alapító okirat értelmezése]

Az alapító okiratot az alapító akarata szerint kell értelmezni, úgy, hogy az alapítvány célja megvalósuljon.

3:393. § [Az alapító okirat módosítása]

(1) Semmis az alapító okiratban az alapítvány céljának módosítása, kivéve, ha az alapítvány a célját megvalósította, vagy a cél elérése lehetetlenné vált, és az új cél megvalósítására az alapítvány elegendő vagyonnal rendelkezik.

(2) Semmis az alapító okirat olyan módosítása, amely az alapítvány vagyonának csökkentésére irányul, vagy - ha az alapítványhoz csatlakozás történt - az alapítvány jogutód nélküli megszűnése esetére kijelölt kedvezményezett személyét megváltoztatja.

XXV. CÍM

AZ ALAPÍTÓI JOGOK GYAKORLÁSA

3:394. § [Az alapítói jogok gyakorlása az alapító kiesése esetén]

(1) Ha az alapító meghalt, jogutód nélkül megszűnt vagy más okból az alapítói jogait véglegesen nem gyakorolja, az alapítói jogokat az alapító által az alapító okiratban kijelölt személy vagy alapítványi szerv, kijelölés hiányában a kuratórium gyakorolja.

(2) Ha az alapítvány alapítói jogait nem az alapító gyakorolja, e törvénynek az alapítóra vonatkozó rendelkezéseit az alapítói jogok gyakorlójára kell alkalmazni.

(3) Ha az alapítvány valamely szerve jogosult az alapítói jogok gyakorlására, a feljogosított alapítványi szerv saját tagjaival és vezetőjével, valamint a szerv ellenőrzésére szolgáló személyekkel kapcsolatos alapítói jogokat nem gyakorolhat.

(4) Ha nincs az alapítói jogok gyakorlására az (1)-(3) bekezdés alapján jogosult személy vagy szerv, az alapítói jogokat a nyilvántartó bíróság gyakorolja.

3:395. § [Az alapítók gyűlése]

(1) Ha több személy együttesen úgy létesít alapítványt, hogy az alapítói jogokat testületben látják el, az alapítók gyűlésére az alapító okiratban nem rendezett kérdésekben az egyesület közgyűlésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

¹⁰¹ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (27) szerinti szöveggel lép hatályba.

(2) Az alapítói jogoknak az alapítók gyűlése általi gyakorlása során figyelmen kívül kell hagyni azt az alapítót, aki ismeretlen helyen tartózkodik és alapítói jogai gyakorlásának az erre irányuló felhívás hirdetményi kézbesítése alapján sem tesz eleget.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha az alapítói jogokat az alapítvány kijelölt szerve testületként gyakorolja.

3:396. § [Az alapítói jogok és kötelezettségek átruházása]

Az alapítói jogokat és kötelezettségeket az alapító átruházhatja, ha az alapító okiratban vállalt vagyoni hozzájárulását teljesítette.

XXVI. CÍM

AZ ALAPÍTVÁNY SZERVEI

3:397. § [A kuratórium]

(1) A kuratórium az alapítvány ügyvezető szerve. A kuratórium tagjai az alapítvány vezető tisztségviselői.

(2) A kuratórium három természetes személyből áll, akik közül legalább kettőnek állandó belföldi lakóhellyel kell rendelkeznie.

(3) Az alapítvány kedvezményezettje és annak közeli hozzátartozója nem lehet a kuratórium tagja. Az alapító okirat eltérő rendelkezése semmis.

(4) Az alapító és közeli hozzátartozói nem lehetnek többségben a kuratóriumban. Az alapító okirat eltérő rendelkezése semmis.

(5) Az alapító az alapítvány egyszemélyes ügyvezető szervéül kurátort nevezhet. A kurátorra a kuratóriumra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

3:398. § [A kuratóriumi tagsággal kapcsolatos előírások]

(1) A kuratóriumi tagokat határozott vagy határozatlan időre lehet kijelölni vagy megválasztani.

(2) A kuratórium tagját megbízatásának lejártá előtt az alapítványi cél megvalósításának közvetlen veszélyeztetése esetén az alapítói jogok gyakorlója hívhatja vissza.

3:399. § [A kuratórium működése]

(1) Ha az alapító nem tartja fenn magának a kuratórium elnöke kijelölésének jogát és nem ruházta át ezt a jogot más, alapítványi tisztséget betöltő személyre vagy más alapítványi szerve, a kuratórium tagjai maguk közül választanak elnököt.

(2) A kuratórium évente legalább egyszer ülést tart, amelyet az elnök hív össze. Az alapító okirat ennél ritkább ülésezést előíró rendelkezése semmis.

(3) Bármely kuratóriumi tag kérheti kuratóriumi ülés összehívását a cél és az ok megjelölésével. Ilyen kérelem esetén a kuratórium elnöke köteles a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül intézkedni az ülés összehívásáról. Ha ennek a kötelezettségének a kuratórium elnöke nem tesz eleget, a kuratórium ülését a kérelmet előterjesztő tag is összehívhatja.

3:400. § [A felügyelőbizottság]

(1) Ha az alapítványnál felügyelőbizottság működik, a tevékenységét az alapító részére végzi, tevékenységéről évente az alapítói jogok gyakorlójának számol be.

(2) A felügyelőbizottság tagjaira a kuratórium tagjaira vonatkozó kizáró és összeférhetlenségi szabályokat alkalmazni kell.

3:401. § [Egyéb alapítványi szervek]

Az alapítványnál létesített egyéb alapítványi szervek nem csorbíthatják a kuratórium, a

felügyelőbizottság és a könyvvizsgáló jogait.

XXVII. CÍM

AZ ALAPÍTVÁNY ÁTALAKULÁSA ÉS MEGSZŰNÉSE

3:402. § [Az alapítvány átalakulása]

(1)¹⁰² Az alapítvány más jogi személyé nem alakulhat át. Alapítvány csak alapítvánnyal egyesülhet és csak alapítványokra válhat szét.

(2) Az alapítvány más alapítvánnyal történő egyesüléséről vagy az alapítvány szétválásáról az alapító akkor hozhat döntést, ha az alapító okiratban meghatározott vagyon juttatását teljesítette.

(3) Az egyesülés vagy a szétválás nem járhat az alapítványi vagyon csorbításával és az alapítványi cél veszélyeztetésével.

3:403. § [Az alapítvány megszűnése]

(1) Az alapítvány megszűnik, ha

a) az alapítvány a célját megvalósította, és az alapító új célt nem határozott meg;

b) az alapítvány céljának megvalósítása lehetlenné vált, és a cél módosítására vagy más alapítvánnyal való egyesülésre nincs mód; vagy

c) az alapítvány három éven át a célja megvalósítása érdekében nem folytat tevékenységet.

(2) Az alapító nem szüntetheti meg az alapítványt.

(3) Ha valamelyik megszűnési ok bekövetkezik, a kuratórium értesíti az alapítói jogokat gyakorló személyt vagy szervet a szükséges intézkedések megtétele érdekében, és a megszűnési ok bekövetkeztét közli a felügyelőbizottsággal és a könyvvizsgálóval is.

(4) Ha az alapítói jogokat gyakorló személy vagy szerv a megszűnési ok alapján harminc napon belül érdemi intézkedést nem hoz, a kuratórium ezt követően köteles a nyilvántartó bírósághoz bejelenteni a megszűnési okot. A bejelentési kötelezettség késedelmes voltából vagy elmulasztásából eredő károkért az alapítvánnyal és harmadik személyekkel szemben a kuratórium tagjai egyetemlegesen felelnek.

(5) A jogutód nélkül megszűnő alapítványnak a hitelezői igények kielégítése után megmaradó vagyonáról a törlését elrendelő határozatban kell rendelkezni.

3:404. § [A jogutód nélkül megszűnő alapítvány vagyona]

(1) Az alapítvány jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők kielégítése után megmaradó vagyon az alapító okiratban megjelölt személyt illeti, azzal, hogy az alapítót, a csatlakozót és az egyéb adományozót, továbbá ezek hozzátartozóit megillető vagyon nem haladhatja meg az alapító, a csatlakozó és az egyéb adományozó által az alapítványnak juttatott vagyont.

(2) Az alapító az általa juttatott vagyonról az alapítvány jogutód nélküli megszűnésekor az alapítvány céljával azonos vagy hasonló célú alapítvány vagy egyesület számára rendelkezhet, ha az alapító okirat ilyen esetre a vagyonról nem rendelkezik vagy a rendelkezés teljesítése lehetetlen.

(3)¹⁰³ A nyilvántartó bíróság jogszabályban meghatározott szervezetnek juttatja a vagyont, ha az alapító okirat, vagy az alapító nem rendelkezik a megszűnő alapítvány vagyonáról, vagy ha az alapító okirat által megjelölt személy, vagy az alapító által megjelölt alapítvány, egyesület a vagyont nem fogadja el vagy azt nem szerezheti meg.

(4)¹⁰⁴

HETEDIK RÉSZ

¹⁰² A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (28) szerinti szöveggel lép hatályba.

¹⁰³ A 2013. évi CCLII. törvény 185. § (29) szerinti szöveggel lép hatályba.

¹⁰⁴ Nem lép hatályba a 2013. évi CCLII. törvény 185. § (31) b) szerint.

AZ ÁLLAM RÉSZVÉTELE A POLGÁRI JOGI JOGVISZONYOKBAN

3:405. § *[Az állam jogalanyisága]*

- (1) Az állam a polgári jogi jogviszonyokban jogi személyként vesz részt.
- (2) Az államot a polgári jogi jogviszonyokban az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter képviseli.

3:406. § *[Helytállás az állami kötelezettségekért]*

Az államot és az államháztartás részét képező jogi személyt a polgári jogi jogviszonyból fakadó kötelezettsége költségvetési fedezet hiányában is terheli.

NEGYEDIK KÖNYV

CSALÁDJOG

ELSŐ RÉSZ

ALAPELVEK

4:1. § *[A házasság és a család védelme]*

- (1) A törvény védi a házasságot és a családot.
- (2) E törvény alkalmazása során a családi és az egyéni érdek összhangját biztosítva kell eljárni.

4:2. § *[A gyermek érdekének védelme]*

- (1) A családi jogviszonyokban a gyermek érdeke és jogai fokozott védelemben részesülnek.
- (2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy saját családjában nevelkedjék.
- (3) Ha a gyermek nem nevelkedhet saját családjában, akkor is biztosítani kell számára, hogy lehetőleg családi környezetben nőjön fel és korábbi családi kapcsolatait megtarthassa.
- (4) A gyermeknek a saját családjában, illetve a családi környezetben nevelkedéséhez és a korábbi családi kapcsolatai fenntartásához fűződő jogát törvényben meghatározott esetben, kivételesen és a gyermek érdekében lehet korlátozni.

4:3. § *[A házastársak egyenjogúságának elve]*

A házastársak a házasélet és a család ügyeiben egyenjogúak; jogaik és kötelezettségeik egyenlők.

4:4. § *[A méltányosság és a gyengébb fél védelmének elve]*

A családi jogviszonyokat méltányosan és az érdekei érvényesítésében gyengébb fél védelmét figyelembe véve kell rendezni.

MÁSODIK RÉSZ

A HÁZASSÁG

I. CÍM

A HÁZASSÁGKÖTÉS

4:5. § [A házasság létrejötte]

(1) Házasság akkor jön létre, ha az együttesen jelen lévő férfi és nő az anyakönyvvezető előtt személyesen kijelenti, hogy egymással házasságot köt. A nyilatkozat feltételhez vagy határidőhöz nem köthető.

(2) A kijelentés kölcsönös megtörténte után az anyakönyvvezető a házasság létrejöttét megállapítja és a házasságkötés tényét a házassági anyakönyvbe bejegyzi.

(3) A házasság az (1) bekezdésben foglalt feltételek hiányában nem jön létre. A nemlétező házasságot úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötötték volna.

4:6. § [Házasság létezésének vagy nem létezésének megállapítása]

(1) Ha a házasság létezése vagy nemlétezése közigazgatási hatósági eljárásban nem tisztázható, a házasság létezésének vagy nemlétezésének megállapítása iránt bármelyik házastárs, az ügyész vagy az jogosult pert indítani, akinek a megállapításhoz jogi érdeke fűződik.

(2) A pert a házastársnak a másik házastárs ellen, az ügyésznek vagy a per megindítására jogosult más személynek mindkét házastárs ellen kell indítania. Ha az a fél, aki ellen a pert meg kellene indítani, már nem él, a keresetet a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell indítani.

(3) A házasság létezését vagy nemlétezését megállapító ítélet mindenkivel szemben hatályos.

4:7. § [A házasságkötést megelőző eljárás]

(1) A házasságkötést megelőzően a házасulóknak az anyakönyvvezető előtt ki kell jelenteniük, hogy házasságuknak nincs jogi akadálya, és igazolniuk kell, hogy házasságkötésük jogi feltételei fennállnak.

(2) A házasságkötést az anyakönyvvezető csak a házasságkötési szándék bejelentését követő harminc nap utáni időpontra tűzheti ki. A jegyző e határidő alól indokolt esetben felmentést adhat.

(3) A házасulók valamelyikének közeli halállal fenyegető egészségi állapota esetén a házасulók nyilatkozata a házasságkötés összes jogi feltételének igazolását pótolja, és a házasságot a bejelentés után nyomban meg lehet kötni.

4:8. § [A házasságkötés alaki szabályai]

(1) A házasságkötés két tanú jelenlétében nyilvánosan, az önkormányzat hivatali helyiségében történik.

(2) A házасulók kérelmére a házasság a nyilvánosság mellőzésével, illetve - a jegyző engedélye alapján - a hivatalos helyiségen kívül más, erre megfelelő helyen is megköthető.

II. CÍM

A HÁZASSÁG ÉRVÉNYTELENSÉGE

I. Fejezet

A házasság érvénytelenségének okai

4:9. § [A házasságkötési korhatár]

(1) Érvénytelen a kiskorú házassága, ha azt a gyámhatóság előzetes engedélye nélkül kötötte.

(2) A gyámhatóság a tizenhatodik életévét betöltött korlátozottan cselekvőképes kiskorúnak a

házasságkötésre jogszabályban meghatározott esetben engedélyt adhat.

(3) Az engedély megadásáról vagy megtagadásáról a gyámhatóság a szülő vagy gyám meghallgatása után határoz. Nincs szükség annak a szülőnek a meghallgatására, aki a szülői felügyeleti jogát a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben sem gyakorolhatja, ismeretlen helyen tartózkodik vagy meghallgatása más elháríthatatlan akadályba ütközik.

(4) A gyámhatóság engedélye nélkül vagy a tizenhatodik életév betöltése előtt kötött házasság a házastárs nagykorúságának elérését követő hat hónap elteltével a megkötésének időpontjára visszamenőleg érvényessé válik, ha az érintett házastárs a fennálló házasságot e jogvesztő határidő alatt nem támadja meg, vagy kérelmére a bíróság a más jogosult által korábban ebből az okból megindított pert megszünteti.

4:10. § *[Gondnokság alá helyezés folytán cselekvőképtelen személy házassága]*

(1) Érvénytelen annak a házassága, aki a házasság megkötésekor cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt állt.

(2) A gondnokság alá helyezett házassága a gondnokság alá helyezés megszüntetését követő hat hónap elteltével a megkötésének időpontjára visszamenőleg érvényessé válik, ha az a házastárs, akinek személyében az érvénytelenség oka megvalósult, a fennálló házasságot e jogvesztő határidő alatt nem támadja meg, vagy kérelmére a bíróság a más jogosult által korábban ebből az okból megindított pert megszünteti.

4:11. § *[Cselekvőképtelen állapotban kötött házasság]*

(1) Érvénytelen annak a házassága, aki a házasság megkötésekor cselekvőképtelen állapotban volt.

(2) A házasság a házastárs cselekvőképességének visszanyerésétől számított hat hónap elteltével a megkötésének időpontjára visszamenőleg érvényessé válik, ha az a házastárs, akinek személyében az érvénytelenségi ok megvalósult, a fennálló házasságot e jogvesztő határidő alatt nem támadja meg.

4:12. § *[Rokoni, hozzátartozói kapcsolat]*

(1) Érvénytelen

a) az egyenesági rokonok házassága;

b) a testvérek egymással kötött házassága;

c) a testvérnek testvére vér szerinti leszármazójával kötött házassága; és

d) az örökbefogadónak az örökbefogadottal az örökbefogadás fennállása alatt kötött házassága.

(2) A testvérnek testvére vér szerinti leszármazójával kötött házassága nem érvénytelen, ha a jegyző e házassági akadály alól a házasságkötés előtt vagy a házasság fennállása alatt felmentést ad. Felmentés akkor adható, ha a házassággal létrejövő kapcsolat a születendő gyermekek egészségét nem veszélyezteti.

4:13. § *[Korábbi házasság fennállása]*

(1) Érvénytelen a házasság, ha a házasulók valamelyikének korábbi házassága fennáll.

(2) Az újabb házasság a korábbi házasság megszűnésének időpontjától érvényessé válik. Ha a bíróság a korábbi házasság érvénytelenségét állapította meg, az újabb házasság a megkötésének időpontjára visszamenőleg válik érvényessé.

II. Fejezet

A házasság érvénytelenségének megállapítása

4:14. § *[A házasság érvénytelenítése]*

(1) A házasságot akkor lehet érvénytelennek tekinteni, ha érvénytelenségét a bíróság az erre irányuló perben (a továbbiakban: érvénytelenítési per) megállapította.

(2) A házasság érvénytelenségét megállapító ítélet mindenkivel szemben hatályos.

(3) Az érvénytelen házassághoz az e törvényben meghatározott jogkövetkezmények fűződnek.

4:15. § [*Érvénytelenítési per indításának jogosultsága*]

(1) Az érvénytelenítési pert a házasság fennállása alatt és a házasság megszűnése után is meg lehet indítani.

(2) Érvénytelenítési per indítására - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - bármelyik házastárs, az ügyész vagy az jogosult, akinek a házasság érvénytelenségének megállapításához jogi érdeke fűződik.

(3) Ha az a jogosult, aki a pert megindította, meghal, a perben helyére bármelyik másik jogosult beléphet.

4:16. § [*A perindítási jogosultság korlátozása*]

(1) A nagykorúság elérése után a házasságkötési engedély hiányában a kiskorúság miatt és a gondnokság megszüntetése után a gondnokság alatt állás miatt az a házastárs jogosult érvénytelenítési per indítására, akinek személyében az érvénytelenség oka megvalósult. A pert a jogosult a nagykorúság elérésétől, illetve a gondnokság megszüntetésétől számított hat hónapon belül indíthatja meg.

(2) A házasságkötéskor fennállt cselekvőképtelen állapot miatt az a házastárs jogosult érvénytelenítési per indítására, aki a házasságkötéskor cselekvőképtelen állapotban volt. A pert a cselekvőképtelen állapot megszűnése után hat hónapon belül lehet megindítani attól a naptól kezdődően, amikor a házastárs a cselekvőképességét visszanyerte. Ha a házastárs a cselekvőképességének visszanyerése előtt meghalt, a házastárs halálától számított hat hónapon belül a házasság érvénytelenségének megállapítása iránt az ügyész indíthat pert.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben megjelölt határidők elmulasztása jogvesztéssel jár.

(4) Ha az (1)-(2) bekezdések szerint a perindításra kizárólagosan jogosult házastárs meghal, az általa megindított perben helyébe bárki beléphet, aki érvénytelenítési per indítására jogosult.

4:17. § [*A perindítási jog személyes gyakorlása*]

(1) A házasság érvénytelenítése iránt a pert a jogosultnak személyesen kell megindítania.

(2) Törvényes képviselőjének hozzájárulása nélkül indíthat pert az a házastárs, aki cselekvőképességében a perindítás tekintetében részlegesen korlátozott.

(3) Ha a jogosult cselekvőképtelen, a pert nevében a gyámhatóság hozzájárulásával törvényes képviselője indíthatja meg.

4:18. § [*Az érvénytelenítési per alperesei*]

Az érvénytelenítési pert a házastársnak a másik házastárs ellen, az ügyésznek és a per megindítására jogosult más személynek mindkét házastárs ellen kell indítania. Ha az a fél, aki ellen a pert meg kellene indítani, már nem él, a keresetet a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell indítani.

4:19. § [*A házasság érvényességének megállapítása*]

A házasság érvényességének megállapítása iránti perre a házasság érvénytelenségének megállapítása iránti perre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

III. CÍM

A HÁZASSÁG MEGSZŰNÉSE

4:20. § [A házasság megszűnésének esetei]

(1) A házasság megszűnik

- a) az egyik házastárs halálával;
- b) bírósági felbontással.

(2) A házasságot a másik házastárs újabb házasságkötése esetén akkor is megszüntnek kell tekinteni, ha a házastárs halálára vonatkozó anyakönyvi bejegyzés, a halál tényét megállapító vagy a holtak nyilvánító bírósági határozat hatálya az újabb házasságkötést követően megdől, feltéve, hogy az újabb házasságkötéskor egyik házасuló sem tudta, hogy a halál nem következett be.

(3) A házasság megszűnése időpontjának az (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés esetén azt a napot kell tekinteni, amelyet a halotti anyakönyvi bejegyzés vagy a bírósági határozat a halál napjaként feltüntet. A házasság az (1) bekezdés b) pontja esetén a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg.

4:21. § [A házasság felbontása]

(1) A bíróság a házasságot bármelyik házastárs kérelmére felbontja, ha az teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott. A házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlása állapítható meg különösen abban az esetben, ha a házastársak között az életközösség megszűnt, és annak helyreállítására - az életközösség megszűnéséhez vezető folyamat, illetve a különélés időtartama alapján - nincs kilátás.

(2) A bíróság a házasságot az (1) bekezdésben foglalt körülmények vizsgálata nélkül bontja fel, ha azt a házastársak végleges elhatározáson alapuló, befolyásmentes megegyezésük alapján közösen kérik.

(3) A házasságnak a (2) bekezdés szerinti felbontására akkor van lehetőség, ha a házastársak a közös gyermek tekintetében a szülői felügyelet gyakorlása, a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás, a gyermek tartása, a házastársi közös lakás használata, valamint - ez iránti igény esetén - a házastársi tartás kérdésében megegyeztek, és perbeli egyezségüket a bíróság jóváhagyta.

(4) Ha a házastársak közös szülői felügyeletben állapodnak meg, a kapcsolattartás kérdésében nem kell megegyezniük, a gyermek lakóhelyét azonban meg kell határozniuk.

(5) A házasság felbontásánál a közös gyermek érdekét figyelembe kell venni.

(6) A szülői felügyelet gyakorlásának, a szülő és a gyermek közötti kapcsolattartásnak és a gyermek tartásának rendezése során a gyermek érdekének kell elsődlegesen érvényesülnie.

4:22. § [Közvetítői eljárás]

A házastársak a házassági bontóper megindítása előtt vagy a bontóper alatt - saját elhatározásukból vagy a bíróság kezdeményezésére - kapcsolatuk, illetve a házasság felbontásával összefüggő vitás kérdések megegyezésen alapuló rendezése érdekében közvetítői eljárást vehetnek igénybe. A közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodásukat perbeli egyezségbe foglalhatják.

4:23. § [A házasság felbontása iránti per megindítása; a bontás hatálya]

(1) A házasság felbontása iránt a pert a házastársnak a másik házastárs ellen, személyesen kell megindítania.

(2) Törvényes képviselőjének hozzájárulása nélkül indíthat pert az a házastárs is, aki cselekvőképességében a perindítás tekintetében részlegesen korlátozott.

(3) Ha a házastárs cselekvőképtelen, a pert nevében a gyámhatóság hozzájárulásával törvényes képviselője indíthatja meg.

(4) A házasságot felbontó ítélet mindenkivel szemben hatályos.

IV. CÍM

A HÁZASTÁRSOK SZEMÉLYI VISZONYAI

III. Fejezet

Általános rendelkezések

4:24. § *[Együtműködési és támogatási kötelezettség]*

(1) A házastársak hűséggel tartoznak egymásnak; kötelesek közös céljaik érdekében együttműködni és egymást támogatni.

(2) A támogatási kötelezettség törvényben meghatározott esetben a házasság felbontását követően is fennáll.

4:25. § *[Közös és önálló döntési jog]*

A házastársak a házasság és a család ügyeiben közösen, a személyüket érintő ügyekben önállóan, de a család érdekére figyelemmel döntenek. Döntéseik során figyelembe kell venniük gyermekük és egymás érdekeit is.

4:26. § *[A lakóhely megválasztása]*

A házastársak a lakóhelyüket egymással egyetértésben választják meg.

IV. Fejezet

A házastársak névviselése

4:27. § *[Névviselés a házasságban]*

(1) A feleség a házasságkötés után, választása szerint viseli

a) a születési nevét vagy a házasságkötés előtt közvetlenül viselt nevét;

b) a férje teljes nevét a házasságra utaló toldással, amelyhez hozzákapcsolhatja a házasságkötés előtt közvetlenül viselt nevét;

c) a férje családi nevét a házasságra utaló toldással és ehhez a házasságkötés előtt közvetlenül viselt nevét hozzákapcsolja; vagy

d) a férje családi nevét, hozzákapcsolva saját utónevét.

(2) A férj a házasságkötés után, választása szerint viseli

a) a születési nevét vagy a házasságkötés előtt közvetlenül viselt nevét; vagy

b) a felesége családi nevét, hozzákapcsolva saját utónevét.

(3) A férj, illetve a feleség a házasságkötés után házassági névként kettőjük családi nevét is összekapcsolhatja, hozzáfűzve a saját utónevét. Az összekapcsolt házassági név családi nevekből képzett része legfeljebb kétféleképpen lehet.

(4) Az (1) bekezdés *b)-d)* pontjában, a (2) bekezdés *b)* pontjában, valamint a (3) bekezdésben meghatározott esetben a házastársak közös házassági nevet viselnek.

(5) A (3) bekezdésben foglalt kivétellel csak az egyik házastárs veheti fel házassági névként a másik családi nevét.

(6) A házastársak az (1)-(3) bekezdés szerinti névviselésről megegyezhetnek. Megegyezés hiányában a házastársak a házasságkötést megelőzően viselt nevet viselik tovább, kivéve, ha a feleség az (1) bekezdés *b)* vagy *c)* pontjában foglalt házassági nevet viseli.

4:28. § *[Névviselés a házasság megszűnése vagy érvénytelenségének megállapítása után]*

(1) A házasság megszűnése vagy érvénytelenségének megállapítása után a volt házastársak a házasság fennállása alatt viselt nevet viselik tovább. Ha ettől valamelyikük el kíván térni, a házasság felbontása vagy érvénytelenségének megállapítása után az anyakönyvvezetőnek

bejelentheti. Ebben az esetben sem viselheti a volt feleség a volt férje nevét a házasságra utaló toldással, ha azt a házasság fennállása alatt nem viselte.

(2) A bíróság a volt férj kérelmére eltilthatja a volt feleséget a házasságra utaló toldást tartalmazó névviselésétől, ha a feleséget szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték.

(3) Újabb házasságkötés esetén a feleség, illetve a férj a korábbi házasság alatt viselt közös házassági nevet tovább viselheti, azzal az eltéréssel, hogy a feleség a volt férje nevét a házasságra utaló toldással nem viselheti, és ez a joga akkor sem éled fel, ha újabb házassága megszűnt.

V. CÍM

A HÁZASTÁRSI TARTÁS

4:29. § [A tartásra való jogosultság]

(1) A házassági életközösség megszűnése esetén házastársától, a házasság felbontása esetén volt házastársától tartást követelhet az, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani.

(2) Ha a házastárs vagy a volt házastárs a tartásra a házassági életközösség megszűnését követő öt év eltelte után válik rászorulttá, tartást különös méltánylást érdemlő esetben követelhet.

(3) Ha a házastársak között az életközösség egy évnél rövidebb ideig állt fenn és a házasságból gyermek nem született, a volt házastársat rászorultsága esetén az életközösség időtartamával egyező időre illeti meg a tartás. A bíróság különös méltánylást érdemlő esetben a tartást ennél hosszabb időre is elrendelheti.

4:30. § [A tartásra való érdemtelenység]

(1) Érdemtelen a tartásra az a házastárs vagy volt házastárs:

a) akinek súlyosan kifogásolható magatartása vagy életvitele járult hozzá alapvetően a házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlásához; vagy

b) aki a házassági életközösség megszűnését követően házastársának, volt házastársának vagy vele együtt élő hozzátartozójának érdekeit durván sértő magatartást tanúsított.

(2) Az érdemtelenység elbírálásánál az arra hivatkozó házastárs vagy volt házastárs magatartását figyelembe kell venni.

4:31. § [A tartási képesség]

Nem köteles házastársát eltartani az, aki ezáltal a saját szükséges tartását vagy gyermekének tartását veszélyeztetné.

4:32. § [Megállapodás a tartás egyszeri juttatással történő szolgáltatásáról]

A házastársak közokiratban vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban megállapodhatnak abban, hogy a tartásra köteles házastárs tartási kötelezettségének megfelelő vagyontárgy vagy pénzösszeg egyszeri juttatásával tesz eleget. Ebben az esetben a juttatásban részesített házastárs a jövőben tartási követeléssel akkor sem léphet fel, ha arra e törvény alapján jogosulttá válna.

4:33. § [A rokонтartás szabályainak alkalmazása]

A tartás mértékére, szolgáltatásának módjára, időtartamára és ezek megváltoztatására, a tartási igény visszamenőleges érvényesítésére, a tartáshoz való jog megszűnésére és a tartás megszüntetésére a rokонтartás közös szabályait kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy a házastársi tartáshoz való jog megszűnik akkor is, ha az arra jogosult újabb házasságot köt, vagy élettársi kapcsolatot létesít.

VI. CÍM

HÁZASSÁGI VAGYONJOG

V. Fejezet

Általános rendelkezések

4:34. § *[A házastársak vagyoni viszonyainak rendezése]*

(1) A házasulók és a házastársak egymás közötti vagyoni viszonyukat a házassági életközösség időtartamára házassági vagyoni szerződéssel rendezhetik.

(2) Ha a házassági vagyoni szerződés eltérően nem rendelkezik, a házastársak között a házassági életközösség időtartama alatt házastársi vagyoni közösség (törvényes vagyoni rendszer) áll fenn.

4:35. § *[A vagyoni rendelkezések időbeli hatálya]*

(1) A törvényes vagyoni rendszer az életközösség kezdetétől hatályosul akkor is, ha a házastársak a házasságkötés előtt élettársakként éltek együtt. A házasság megkötésével az életközösség létrejöttét vélelmezni kell.

(2) Az életközösség átmeneti megszakadása a törvényes vagy a szerződésben kikötött vagyoni rendszer folyamatosságát nem érinti, kivéve, ha a felek között vagyoni megosztásra került sor.

4:36. § *[Az érvénytelen házasság vagyoni hatásai]*

(1) Ha az érvénytelen házasság megkötésekor mindkét házastárs jóhiszemű volt, a házasság vagyoni joghatása - a közös lakás használatát beleértve - azonos az érvényes házasság vagyoni joghatásával. Ebben az esetben a házasság érvénytelenné nyilvánítása esetén a vagyoni követeléseket mindegyik házastárs oly módon érvényesítheti, mintha a házasságot az érvénytelenség megállapításának időpontjában a bíróság felbontotta volna, vagy - ha az érvénytelenség megállapítására egyikük halála után kerül sor - a házasság ennek a házastársnak a halálával szűnt volna meg.

(2) Ha az érvénytelen házasság megkötésekor az egyik házastárs volt jóhiszemű, az (1) bekezdés rendelkezéseit a jóhiszemű házastárs kérelmére lehet alkalmazni.

(3) A jóhiszemű házastárs (1) bekezdés szerinti vagyoni követeléseit örököse is érvényesítheti.

(4) A házasság érvénytelensége nem érinti a házastársak vagy bármelyikük által jóhiszemű harmadik személlyel kötött szerződés hatályát.

VI. Fejezet

A házastársi vagyoni közösség

1. A házastársi közös vagyon és a különvagyon

4:37. § *[A házastársi közös vagyon]*

(1) Házastársi vagyoni közösség esetén a házastársak közös vagyonába tartoznak azok a vagyontárgyak, amelyeket a házastársak a vagyoni közösség fennállása alatt együtt vagy külön szereznek.

(2) A házastársak közös vagyonába tartoznak a közös vagyontárgyak terhei és - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - közösen viselik a bármelyik házastárs által a vagyoni közösség fennállása

alatt vállalt kötelezettségből eredő tartozásokat.

(3) A házastársi közös vagyon a házastársakat osztatlanul, egyenlő arányban illeti meg.

(4) Nem tartoznak a közös vagyonba azok a vagyontárgyak, terhek és tartozások, amelyek különvagyonnak minősülnek.

4:38. § [A házastárs különvagyona]

(1) A házastárs különvagyonához tartozik

a) a házastársi vagyontársaság létrejöttékor meglévő vagyontárgy;

b) a házastársi vagyontársaság fennállása alatt általa örökölt vagy részére ajándékozott vagyontárgy és részére nyújtott ingyenes juttatás;

c) a házastársat mint a szellemi tulajdon létrehozóját megillető vagyoni jog, kivéve a vagyontársaság fennállása alatt esedékes díjat;

d) a személyét ért sérelemért kapott juttatás;

e) a személyes használatára szolgáló szokásos mértékű vagyontárgy; továbbá

f) a különvagyona értékén szerzett vagyontárgy és a különvagyona helyébe lépő érték.

(2) A különvagyonnak az a haszna, amely a házassági életközösség fennállása alatt a kezelési, fenntartási költségek és a terhek levonása után fennmarad, közös vagyon.

(3) Az a különvagyonhoz tartozó vagyontárgy, amely a mindennapi közös életvitelt szolgáló, szokásos mértékű berendezési és felszerelési tárgy helyébe lép, ötévi házassági életközösség után közös vagyonná válik.

4:39. § [A különvagyon terhei és tartozásai]

(1) A házastárs különvagyonát terheli a törvényen alapuló tartás kivételével az a tartozás, amely a házassági életközösség megkezdése előtt keletkezett jogcímen alapul.

(2) A különvagyonhoz tartozik a különvagyoni vagyontárgy terhe és a külön adósságnak minősülő tartozás kamata.

(3) A különvagyonhoz tartozik az életközösség fennállása alatt keletkezett olyan tartozás,

a) amely a különvagyon megszerzésével vagy fenntartásával jár együtt, kivéve a különvagyon hasznának megszerzésével és a házastársak által közösen használt vagy hasznosított vagyontárgy fenntartásával összefüggő kiadást;

b) amely a házastársnak különvagyonára vonatkozó rendelkezéséből eredő kötelezettségen alapul;

c) amelyet a házastárs a közös vagyon terhére a másik házastárs egyetértése nélkül ingyenesen vállalt; és

d) amelyet a házastárs jogellenes és szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásával okozott, ha a tartozás a másik házastárs gazdagodását meghaladja.

(4) A tartozás különvagyoni jellege nem érinti a másik házastárs felelősségét harmadik személlyel szemben.

4:40. § [A közös vagyonhoz tartozás vélelme]

(1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a vagyontársaság fennállása alatt a házastársak vagyonában meglévő vagyontárgyakról azt kell vélelmezni, hogy azok a közös vagyonhoz tartoznak.

(2) A vagyontársaság fennállása alatt a közös vagyonra vagy valamelyik házastárs különvagyonára vonatkozó kötelezettség teljesítéséről azt kell vélelmezni, hogy a teljesítés a közös vagyonból történt.

4:41. § [A házastársak közötti egyes szerződések]

(1) A házastársaknak az életközösség fennállása alatt egymással kötött adásvételi, csere, ajándékozási és kölcsönszerződése és a házastársak közötti tartozáselismerés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták. Ez a rendelkezés nem vonatkozik ingók szokásos mértékű ajándékozására, ha az ajándék átadása megtörtént.

(2) Ha a házastársak szerződése valamely vagyontárgynak, tehernek vagy tartozásnak a közös

vagyonhoz vagy a különvagyonhoz tartozását érinti, vagy e vagyonok arányát módosítja, a szerződés harmadik személlyel szemben akkor hatályos, ha a harmadik személy tudott vagy tudnia kellett arról, hogy a vagyontárgy a szerződés alapján a közös vagy a különvagyonhoz tartozik.

2. A vagyontársakhoz tartozó vagyontárgyak használata és kezelése

4:42. § *[A vagyontársakhoz tartozó vagyontárgyak használata és kezelése]*

(1) A vagyontársakhoz tartozó vagyontárgyakat a rendeltetésüknek megfelelően bármelyik házastárs használhatja. Ezt a jogot egyik házastárs sem gyakorolhatja a másik házastárs jogai és jogi érdekei sérelmére.

(2) A vagyontársakhoz tartozó vagyontárgyakat a házastársak közösen jogosultak kezelni. Bármelyik házastárs igényelheti, hogy a másik házastárs járuljon hozzá azokhoz az intézkedésekhez, amelyek a vagyontársakhoz tartozó tárgy megővéséhez vagy fenntartásához szükségesek. Az állag megővésére vonatkozó halaszthatatlan intézkedéseket a házastárs a másik házastárs hozzájárulása nélkül is megteheti, de köteles erről házastársát késedelem nélkül értesíteni.

(3) Az életközösség megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időben a vagyontársakhoz tartozó tárgyak használatára és kezelésére - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a közös tulajdon szabályait kell alkalmazni.

4:43. § *[A foglalkozás gyakorlásához szükséges és az üzleti célú vagyon használata és kezelése]*

(1) A vagyontársakhoz tartozó, de az egyik házastárs foglalkozásának gyakorlása vagy egyéni vállalkozói tevékenysége folytatásának céljára szolgáló vagyontárgyak használatának és kezelésének joga azt a házastársat illeti meg, aki a foglalkozást gyakorolja vagy a vállalkozói tevékenységet folytatja, feltéve hogy a másik házastárs a jogok kizárólagos gyakorlásához hozzájárult. Hozzájárulásnak minősül, ha a másik házastárs tud vagy tudnia kell a foglalkozás gyakorlásáról vagy a vállalkozói tevékenység folytatásáról, és azt nem kifogásolja.

(2) Ha a házastárs egyéni cég, szövetkezet vagy gazdasági társaság tagja vagy részvényese, tagsági vagy részvényesi jogait önállóan, házastársa hozzájárulása nélkül gyakorolhatja abban az esetben is, ha vagyoni hozzájárulását a házastársi közös vagyonból biztosították; az egyéni cég, szövetkezet vagy gazdasági társaság működésének eredményességéről házastársát rendszeresen tájékoztatnia kell.

(3) A házastársnak az (1)-(2) bekezdésben meghatározott használat és kezelés és a tagsági vagy részvényesi jogok gyakorlása során a másik házastárs érdekeit megfelelően figyelembe kell vennie. A kötelezettség elmulasztásából eredő kárért a házastárs - a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség általános szabályai szerint - felel.

4:44. § *[Költségek és kiadások viselése]*

(1) A vagyontársakhoz tartozó tárgyak fenntartásával és kezelésével járó költségeket, a közös háztartás költségeit, a házastársak és a közös gyermek megélhetéséhez és felneveléséhez szükséges kiadásokat elsősorban a közös vagyonból kell fedezni.

(2) Ha a közös vagyon az (1) bekezdésben megjelölt költségeket és kiadásokat nem fedezi, azokhoz a házastársak különvagyonukból, azok arányában kötelesek hozzájárulni. Ha csak az egyik házastársnak van különvagyon, a költségek kiegészítéséhez szükséges összeget neki kell rendelkezésre bocsátania.

3. Rendelkezés a közös vagyonnal

4:45. § *[Rendelkezés a közös vagyonnal a vagyontársak fennállása alatt]*

(1) A vagyontársak fennállása alatt a házastársak a közös vagyonra vonatkozó rendelkezést együttesen vagy a másik házastárs hozzájárulásával tehetnek.

(2) Az egyik házastárs által a vagyonközösség fennállása alatt kötött szerződéshez a másik házastárs által megkívánt hozzájárulás nincs alakszerűséghez kötve.

4:46. § *[A házastárs hozzájárulásának vétele]*

(1) A házastársnak a vagyonközösség fennállása alatt a közös vagyona közt kötött visszterhes szerződését - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a másik házastárs hozzájárulásával kötött szerződésnek kell tekinteni, kivéve, ha a szerződést kötő harmadik személy tudott vagy tudnia kellett arról, hogy a másik házastárs a szerződéshez nem járult hozzá.

(2) Ha a házastárs a szerződést a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése, foglalkozásának gyakorlása vagy egyéni vállalkozói tevékenysége körében kötötte, a másik házastárs akkor hivatkozhat hozzájárulásának hiányára, ha a szerződést kötő harmadik személynél a szerződés ellen, annak megkötése előtt kifejezetten tiltakozott.

4:47. § *[Rendelkezés a közös vagyonnal a házastársi vagyonközösség megszűnése és a közös vagyon megosztása közötti időben]*

(1) A házastársi vagyonközösség megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időben a közös vagyonnal való rendelkezés tekintetében a közös vagyonnal a vagyonközösség alatt történő rendelkezésre vonatkozó szabályokat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a házastárs a rendes gazdálkodás szabályai szerint a másik házastárs hozzájárulása nélkül is

a) rendelkezhet a foglalkozásának gyakorlása vagy egyéni vállalkozói tevékenysége körében használt, illetve ezek céljára lekötött vagyontárgyakkal;

b) rendelkezhet azokkal az ingó dolgokkal, amelyek a vagyonközösség megszűnését követően a házastársának egyetértésével kerültek a kizárólagos birtokába;

c) vállalhat olyan kötelezettséget, amelyek a közös vagyontárgy megóvását, fenntartását, helyreállítását és értékállandóságának biztosítását szolgálják; és

d) teljesítheti a közös vagyont terhelő tartozásokat oly módon, hogy a tartozás a közös vagyon számára nem válhat terhesebbé.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés nem érinti a közös vagyon megosztásakor fennálló megtérítési kötelezettséget.

4:48. § *[A közös lakásra és a társasági vagyoni hozzájárulásra vonatkozó külön szabályok]*

A házastárs a vagyonközösség fennállása alatt és annak megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időben a házastársa hozzájárulása nélkül nem rendelkezhet a házastársak közös tulajdonában lévő, a házastársi közös lakást magában foglaló ingatlannal, és nem bocsáthat közös vagyontárgyat vagyoni hozzájárulásként egyéni cég, gazdasági társaság vagy szövetkezet rendelkezésére. A másik házastárs hozzájárulását ezekben az esetekben nem lehet vélelmezni.

4. A rendelkezési jog gyakorlásából eredő felelősség

4:49. § *[Harmadik személyekkel szembeni felelősség szerződés esetén]*

(1) A közös vagyon terhére szerződést kötő házastárs a harmadik személlyel kötött szerződésből eredő tartozásért a különvagyonával és a közös vagyon ráeső részével felel.

(2) A szerződéskötésben részt nem vett házastárs felelőssége a házastársa által a hozzájárulásával kötött szerződésért a harmadik személlyel szemben a közös vagyonból a tartozás esedékességekor rá eső vagyoni hányad erejéig áll fenn.

4:50. § *[A házastárs hozzájárulása nélkül kötött szerződés joghatásai]*

Ha a házastárs a másik házastársnak a közös vagyona közt kötött szerződéséhez nem járult hozzá, és hozzájárulását vélelmezni sem lehet vagy a vélelem megdőlt, a szerződésből eredő kötelezettségért nem felel. A hozzájárulása nélkül kötött szerződés vele szemben hatálytalan, ha a szerző fél rosszhiszemű volt vagy rá nézve a szerződésből ingyenes előny származott. Ha a másik házastárs a

szerződést hozzátartozójával kötötte, a rosszhiszeműséget és az ingyenességet vélelmezni kell.

4:51. § *[Harmadik személlyel szembeni helytállás jogalap nélküli gazdagodás alapján]*

Aki házastársának szerződése vagy más kötelemkeletkeztető magatartása folytán gazdagodott, harmadik személlyel szemben a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint akkor is köteles helytállni, ha a tartozásért egyébként nem felel.

4:52. § *[A szerződést kötő házastárs felelőssége házastársával szemben]*

Aki a házastársát is terhelő szerződést annak hozzájárulása nélkül köti meg, köteles házastársának az ebből eredő kárát a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint megtéríteni, azzal, hogy a felelősség alól akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a szerződés megfelelt a másik házastárs érdekének és feltehető akaratának, különösen, ha a szerződés a közös vagyont károsodástól óvta meg.

5. A vagyontársaság megszűnése

4:53. § *[A vagyontársaság megszűnése]*

A vagyontársaság megszűnik, ha

- a) a házastársak házassági vagyoni szerződésben a vagyontársaságot a jövőre nézve kizárják;
- b) a bíróság azt a házassági életközösség fennállása alatt megszünteti; vagy
- c) a házassági életközösség megszűnik.

4:54. § *[A vagyontársaság bírósági megszüntetése]*

(1) A bíróság a vagyontársaságot bármelyik házastárs kérelmére a házassági életközösség fennállása alatt indokolt esetben megszüntetheti. Ilyen esetnek minősül különösen, ha

a) a másik házastárs a kérelmet előterjesztő házastárs hozzájárulása nélkül megkötött szerződéssel vagy szerződésen kívüli károkozásával olyan mértékű adósságot halmozott fel, amely a közös vagyontól őt megillető részesedést veszélyeztetheti;

b) az egyéni vállalkozói tevékenységet folytató másik házastárssal szemben végrehajtási eljárás vagy azzal az egyéni céggel, szövetkezettel, gazdasági társasággal szemben, amelynek a másik házastárs korlátlanul felelős tagja, végrehajtási eljárás vagy felszámolási eljárás indult, és az eljárás a házastársi közös vagyontól őt megillető részesedést veszélyeztetheti; vagy

c) a másik házastársat cselekvőképességet teljesen vagy a vagyoni ügyeiben részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezték, és gondnokául nem a házastársát rendelték ki.

(2) A vagyontársaság - a bíróság eltérő rendelkezésének hiányában - a megszüntetését kimondó határozat jogerőre emelkedését követő hónap utolsó napján szűnik meg.

4:55. § *[A vagyontársaság bírósági megszüntetésének jogkövetkezményei]*

Ha a bíróság a vagyontársaságot megszünteti, a házastársak vagyoni viszonyaira az életközösség fennállása alatt a továbbiakban a vagyontársaság megszűnés szabályai az irányadók.

4:56. § *[A vagyontársaság bírósági helyreállítása]*

Ha az ok, amelynek alapján a bíróság a vagyontársaságot megszüntette, már nem áll fenn, a bíróság az életközösség fennállása alatt - a házastársak közös kérelmére - a vagyontársaságot a jövőre nézve helyreállítja.

6. A házastársi közös vagyontársaság megosztása

4:57. § *[A közös vagyontársaság megosztása]*

(1) A vagyontársaság megszűnése esetén bármelyik házastárs igényelheti a közös vagyont

megosztását. Ha a házasság a házastárs halálával szűnt meg, ez a jog az örökös is megilleti.

(2) Ha a házastársak a házastársi közös vagyont szerződéssel osztják meg, a szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a közös vagyonhoz tartozó ingók megosztására, ha a megosztást végrehajtották.

(3) Ha a házastársak között nem jött létre szerződés a közös vagyon megosztása tárgyában, vagy az nem terjed ki a vagyonközösség megszűnéséhez kapcsolódó valamennyi igényre, a házastársi közös vagyon megosztását és a rendezetlenül maradt igények elbírálását a bíróságtól lehet kérni.

4:58. § *[A közös vagyoni igények rendezése]*

A házastársi vagyonközösségből eredő igényeket egységesen kell rendezni.

4:59. § *[A közös vagyon és a különvagyon közötti megtérítési igények]*

(1) A közös vagyon megosztása során igényelni lehet a közös vagyonból a különvagyonra, a különvagyonból a közös vagyonra és az egyik házastárs különvagyonából a másik házastárs különvagyonára történő ráfordítások és a másik vagyonból teljesített tartozások megtérítését. A megtérítési igények elszámolására a vagyoni hányad értékének megállapítására vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(2) A közös életvitel körében elhasznált vagy felélt különvagyon megtérítésének kivételesen van helye.

(3) Nincs helye megtérítésnek, ha arról a házastárs lemondott. A lemondás nincs alakszerűséghez kötve, de ezt annak a házastársnak kell bizonyítania, aki a lemondásra hivatkozik.

(4) Ingatlan jelentős és tartós értéknövekedését eredményező ráfordítás ellenében a megtérítésre jogosult házastárs az ingatlan értéknövekedésének megfelelő tulajdoni hányadra is igényt tarthat.

(5) A hiányzó közös vagyon, illetve különvagyon megtérítésének nincs helye, ha a vagyonközösség megszűnésekor nincs közös vagyon és a megtérítésre köteles félnek különvagyona sincs.

4:60. § *[A közös vagyoni hányad értéke és kiadása]*

(1) A közös vagyonból a házastársat megillető hányadot a vagyonközösség megszűnésekor fennállt állapot és érték szerint kell megállapítani. A vagyonközösség megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időben bekövetkezett értékváltozást figyelembe kell venni, kivéve, ha az az egyik házastárs magatartásának az eredménye.

(2) A vagyonközösséghez tartozó közös tulajdoni tárgyak megosztására a közös tulajdon megszüntetésének szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy természetbeni megosztásnak akkor sincs helye, ha azt bármelyik házastárs kellő indokkal ellenzi.

(3) A vagyonközösségben lévő jogok és követelések megosztására a (2) bekezdésben foglalt szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

4:61. § *[A vagyontárgyak és a tartozások szétoztása]*

(1) Annak meghatározásánál, hogy a vagyonmegosztás során egyes vagyontárgyak melyik házastárs tulajdonába kerüljenek, a bíróság elsősorban a házastársak egyező nyilatkozatát veszi figyelembe.

(2) Az egyik házastárs foglalkozásának gyakorlása vagy egyéni vállalkozói tevékenysége folytatásának céljára szolgáló vagyontárgyak elsősorban az adott foglalkozást gyakorló vagy egyéni vállalkozói tevékenységet folytató házastársat illetik meg.

(3) Ha az egyik házastárs olyan gazdasági társaság tagja vagy részvényese, amelyben e házastárs vagyoni hozzájárulását a közös vagyonból biztosították, a bíróság a másik házastársnak - kérelmére - a társasági tagsági jogok átruházására vonatkozó szabályok szerint akkor juttathat a gazdasági társaságban vagyoni hányadot, ha részesedése a házastársi közös vagyonból a közös vagyoni hányad kiadására vonatkozó szabályok és az (1) bekezdésben foglaltak figyelembevételével más módon nem adható ki.

(4) Ha a vagyontárgyat tartozás terheli, azt a házastársak egymás közti viszonyában az a házastárs

viseli, aki a megosztást követően a vagyontárgy tulajdonosa lett. A tartozások megosztása a jogosulttal szemben a tartozásátvállalás szabályai szerint hatályos.

4:62. § *[A különvagyon kiadása]*

A vagyonközösség megszűnésekor meglévő különvagyon természetben kell kiadni, kivéve, ha az a vagyonok vegyülése folytán nem lehetséges vagy a szétválasztás a közös vagyon vagy a különvagyon jelentős értékcsökkenésével járna.

VII. Fejezet

A házassági vagyoni szerződés

1. Általános rendelkezések

4:63. § *[A házassági vagyoni szerződés tartalma]*

(1) Házassági vagyoni szerződésben a házasulók és a házastársak maguk határozhatják meg azt a vagyoni rendszert, amelyet a házastársi vagyonközösség helyett a szerződésben meghatározott időponttól életközösségük időtartama alatt a vagyoni viszonyaikra alkalmazni kell.

(2) A felek a házassági vagyoni szerződésben vagyoni meghatározott részei tekintetében különböző vagyoni rendszereket köthetnek ki, és eltérhetnek a törvényes vagy a választott vagyoni rendszerek szabályaitól is, ha az eltérést e törvény nem tiltja.

4:64. § *[A házassági vagyoni szerződés megkötésének feltételei]*

(1) Házassági vagyoni szerződést a házasulók és a házastársak személyesen köthetnek.

(2) A házassági vagyoni szerződés érvényességéhez a gyámhatóság jóváhagyása szükséges, ha a házastárs a tizennyolcadik életévét nem töltötte be vagy cselekvőképességében a vagyoni jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott.

4:65. § *[A házassági vagyoni szerződés alakja és nyilvántartása]*

(1) A házassági vagyoni szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

(2) A szerződés harmadik személlyel szemben akkor hatályos, ha a szerződést a házassági vagyoni szerződések országos nyilvántartásába bevezették, vagy ha a házastársak bizonyítják, hogy a harmadik személy a szerződés fennállásáról és annak tartalmáról tudott vagy tudnia kellett.

4:66. § *[A házassági vagyoni szerződés módosítása és megszüntetése]*

(1) A házassági életközösség fennállása alatt a házastársak a szerződést módosíthatják és megszüntethetik.

(2) A szerződés módosítására és megszüntetésére a szerződés létrejöttére vonatkozó érvényességi és hatályossági szabályokat megfelelően alkalmazni kell.

4:67. § *[Harmadik személyek védelme]*

(1) A házassági vagyoni szerződés nem tartalmazhat olyan visszamenőleges hatályú rendelkezést, amely bármelyik házastársnak harmadik személlyel szemben a szerződés megkötése előtt keletkezett kötelezettségét a harmadik személy terhére változtatja meg.

(2) A házastársak olyan szerződése, amely valamely vagyontárgynak a közös vagyonhoz vagy a különvagyonhoz tartozását a házassági vagyoni szerződésben kikötött rendelkezésektől eltérően változtatja meg, harmadik személlyel szemben akkor hatályos, ha a harmadik személy tudott vagy tudnia kellett arról, hogy a vagyontárgy a szerződés rendelkezése szerint a közös vagy a

különvagyonhoz tartozik.

4:68. § *[Rendelkezés halál esetére]*

Ha a házastársak vagyoni jogi szerződésben vagyonukról haláluk esetére rendelkeznek, e rendelkezésre a közös végrendelet szabályait kell alkalmazni.

2. Közszerzeményi rendszer

4:69. § *[A közszerzeményi rendszer]*

(1) Ha a házasság vagy a házastársak a házassági vagyoni jogi szerződésben közszerzeményi rendszer kikötésében állapodtak meg, a házassági életközösség fennállása alatt önálló vagyonszerzők, ennek megfelelően közöttük a vagyonekülönítés szabályai érvényesülnek. Az életközösség megszűnése után bármelyik házastárs követelheti a másiktól annak a vagyonszaporulatnak a megosztását, ami a vagyonukban közszerzemény.

(2) Közszerzemény az a tiszta vagyoni érték, amely a házastársnak az életközösség megszűnésekor meglévő vagyonában a házastársakat terhelő adósság ráeső részének és a különvagyonának a levonása után fennmarad.

(3) A házastársak vagyonában a házassági életközösség megszűnésekor meglévő vagyonról azt kell vélelmezni, hogy az közszerzemény.

(4) A törvényes vagyoni jogi rendszer különvagyonra vonatkozó rendelkezései alapján kell megállapítani azt, hogy mely vagyontárgyakat, terheket és tartozásokat kell különvagyonként figyelembe venni. A különvagyonhoz kell számítani a meglévő különvagyon mellett annak a különvagyonnak az értékét, amit a házastársi életközösség alatt a házastársak a közszerzeményi vagyonra vagy a másik házastárs különvagyonára fordítottak; a hiányzó különvagyon megtérítésének erre irányuló kifejezett kikötés esetén van helye.

4:70. § *[A házastárs közszerzeményi részesedésének védelme]*

(1) A házastárs az életközösség fennállása alatt is igényelheti a közszerzeményből rá eső rész megállapítását és annak erejéig megfelelő biztosíték nyújtását vagy a vagyoni jogi szerződés megszüntetését akkor, ha a másik házastárs a tudomása nélkül megkötött szerződésekkel olyan mértékű adósságot halmozott fel, amely a közszerzeménynek minősülő vagyontárgyakból őt megillető részesedést meghaladja.

(2) A közszerzeménynek az (1) bekezdés szerinti biztosítása nem sértheti annak a harmadik személynek a jogát, akinek korábban keletkezett követelése áll fenn a másik házastárssal szemben.

(3) Ha a másik házastárs a közszerzemény megállapítása és megfelelő biztosíték adása elől felhívás ellenére elzárkózik, vagy azt megghiúsítja, a házastárs a bírósághoz fordulhat.

(4) A bíróság a perben bármelyik házastárs kérelmére a szerződést az (1) bekezdésben foglalt okból megszüntetheti és a felek között a jövőre nézve vagyonekülönítést rendelhet el.

4:71. § *[A közszerzemény megosztása]*

(1) A közszerzemény megosztását az életközösség megszűnésekor meglévő vagyonból a törvényes vagyoni jogi rendszernek a közös vagyon megosztására vonatkozó rendelkezései megfelelő alkalmazásával lehet követelni. A házastárs nem tarthat igényt a másik házastárs foglalkozásának vagy egyéni vállalkozásának gyakorlásához szükséges vagyontárgyakra és a másik házastárs gazdasági társaságbeli részesedésére akkor sem, ha azok anyagi fedezetének biztosításában részt vett.

(2) A házastársat a közszerzeményi vagyon fele illeti meg.

3. Vagyonekülönítési rendszer

4:72. § *[A vagyonekülönítési rendszer]*

Ha a házastársak a házassági vagyoni szerződésben a házastársi vagyoni közösséget a jövőre nézve teljesen vagy meghatározott vagyonszerzések, vagyontárgyak, terhek és tartozások tekintetében kizárták, a vagyonnak abban a részében, amelyre a kizárás vonatkozik, közöttük a vagyonekülönítés rendszerét kell alkalmazni.

4:73. § *[A vagyontárgyak használata és kezelése; tartozások, költségek és kiadások viselése]*

(1) Ha a házastársak vagy a házastársak között szerződés vagy a bíróság határozata alapján vagyonekülönítés jön létre, a házassági életközösség fennállása alatt a vagyonukat önállóan használják és kezelik, azzal önállóan rendelkeznek, és tartozásukért önállóan felelnek.

(2) A házastársak a közös háztartás költségeit, a közös gyermek és az egyik házastárs hozzájárulásával a másik házastárs közös háztartásban nevelt gyermeke megélhetéséhez, felneveléséhez szükséges kiadásokat közösen viselik akkor is, ha vagyonekülönítésben élnek. Semmis az a kikötés, amely e költségek és kiadások alól bármelyik házastársat teljesen vagy túlnyomó részben mentesíti. A háztartásban és a gyermeknevelésben végzett munka a költségviselésben való részvételnek minősül.

4. A szerződés megszűnése

4:74. § *[A szerződés megszűnésének esetei]*

(1) A házassági vagyoni szerződést az életközösség megkezdése előtt a felek felbonthatják, vagy attól bármelyikük elállhat. A házassági életközösség fennállása alatt a felek a szerződést a jövőre nézve szüntethetik meg.

(2) A házassági vagyoni szerződés megszűnik akkor is, ha

a) a bíróság az e törvényben meghatározott esetben megszünteti; vagy

b) megszűnik a házassági életközösség, kivéve, ha arra valamelyik házastárs halála folytán kerül sor, és a szerződés a házastársak közös végrendeleteként hatályosulhat.

(3) Ha a szerződés a felek közös megegyezése vagy egyiküknek a szerződésben biztosított felmondási joga folytán szűnik meg, a megszűnés időpontjától az életközösség fennállása alatt a házastársak vagyoni viszonyaira a házastársi vagyoni közösség szabályait kell alkalmazni.

(4) A szerződés megszűnése harmadik személlyel szemben attól az időponttól hatályos, amikor a szerződést a nyilvántartásból törlik vagy a harmadik személy a szerződés megszűnéséről tudomást szerez.

4:75. § *[Elszámolás, vagyonmegosztás]*

A szerződés megszűnése esetén a házastárs igényelheti a szerződésben kikötött vagyoni rendszernek megfelelő elszámolást és a közös vagyon megosztását.

VIII. Fejezet

A házastársi közös lakás használatának rendezése

4:76. § *[A házastársi közös lakás]*

(1) Házastársi közös lakás az a lakás, amelyben a házastársak egyikük vagy mindkettőjük tulajdonjoga, hasznélvezeti joga vagy bérleti joga alapján együtt laknak.

(2) A házastársak kiskorú gyermekének lakáshasználatát a házastársi közös lakásban kell biztosítani.

(3) E fejezet alkalmazásában lakáshasználatra jogosult a lakásra kizárólagos jogcímmel rendelkező házastárs kiskorú gyermeke is.

4:77. § *[A közös lakással való rendelkezés korlátai]*

(1) A házastársak közös jogcíme alapján lakott lakás használatáról az életközösség fennállása alatt, és annak megszűnésétől a lakáshasználat rendezéséig a házastárs a házastársával együttesen vagy házastársa hozzájárulásával rendelkezhet. A hozzájárulást vélelmezni nem lehet.

(2) A házasság felbontása vagy a házassági életközösség megszűnése önmagában nem szünteti meg annak a házastársnak a használati jogát, aki a lakást a másik házastárs jogcíme folytán használja.

(3) A házastárs az életközösség fennállása alatt, és annak megszűnésétől a lakáshasználat rendezéséig a kizárólagos jogcíme alapján használt lakással sem rendelkezhet házastársa hozzájárulása nélkül olyan módon, amely házastársának vagy a lakásban lakó kiskorú gyermeknek a lakáshasználatát hátrányosan érintené.

4:78. § *[A lakáshasználat előzetes szerződéses rendezése]*

(1) A házasulók vagy a házastársak a házastársi közös lakás használatát a házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetére előzetesen szerződéssel rendezhetik. A szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

(2) A szerződés hatálya az annak megkötésekor meglévő lakás helyébe lépett közös lakásra akkor terjed ki, ha a szerződés így rendelkezik.

(3) A felek a közös lakás használatáról házassági vagyoni jogi szerződésben is rendelkezhetnek.

4:79. § *[A gyermek lakáshasználati jogának figyelembevétele]*

(1) Ha a használatot előzetesen rendező szerződésben a felek megállapodnak abban, hogy a lakáshasználatra jogosult gyermekeik további lakhatását a házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetére milyen módon biztosítják, a szerződés az annak megkötését követően született gyermekükre is kiterjed.

(2) Ha a szerződés az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést nem tartalmaz, vagy a rendelkezés a lakáshasználatra jogosult kiskorú gyermek megfelelő lakáshoz fűződő jogát súlyosan sérti, a bíróság a házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetén a gyermek érdekében a házastársi közös lakás használatát a szerződésben foglaltaktól eltérően rendezheti.

4:80. § *[A lakáshasználat rendezése az életközösség megszűnése után]*

(1) Az életközösség megszűnése után a házastársak megállapodhatnak a házastársi közös lakás további használatáról. A megállapodás nincs alakszerűséghez kötve.

(2) A használatot előzetesen rendező szerződés vagy az életközösség megszűnése után kötött egyéb megállapodás hiányában a házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetén a házastársi közös lakás további használatáról - bármelyik házastárs kérelmére - a bíróság dönt.

(3) Ha valamelyik házastárs - házassági bontóperben vagy a házastársi közös vagyon megosztása iránti perben - a lakáson fennálló közös tulajdon megszüntetését kéri, a bíróság a házastársi közös lakás használatát a közös tulajdon megszüntetésével együtt rendezi.

(4) A lakáshasználatra jogosult gyermek lakáshasználati jogát - életkörülményeinek megfelelően - a volt közös lakásban kell biztosítani, kivéve, ha megfelelő lakhatása máshol megoldott.

4:81. § *[A közös jogcímen lakott lakás használatának megosztása és a megosztás mellőzése]*

(1) Ha a lakás használata a házastársakat közös jogcím alapján illeti meg, a bíróság közöttük a lakás használatát megosztja, ha ez a lakás adottságai alapján lehetséges. A lakás használata akkor is megosztható, ha a lakás kisebb átalakítással az osztott használatra alkalmassá tehető, feltéve, hogy egyik vagy mindkét házastárs az átalakításra vonatkozó jogosultságát, az átalakítás műszaki előfeltételeit igazolja, és az átalakítás költségeinek megelőlegezését vállalja. Vita esetén az átalakítás költségeinek viseléséről a bíróság dönt.

(2) A lakáshasználat megosztása esetén a házastársak a lakás meghatározott lakószobáit és helyiségeit kizárólagosan, más helyiségeit közösen használják. A lakáshasználat megosztása a házastársak harmadik személlyel szemben fennálló jogait és kötelezettségeit nem érinti.

(3) A bíróság a lakás használatának megosztását - a felek körülményeinek mérlegelésével - mellőzheti, ha

a) a házastársaknak vagy egyiküknek ugyanabban a helységben más beköltözhető lakása van, vagy ez a lakás egyoldalú nyilatkozattal beköltözhetővé tehető; vagy

b) az egyik házastárs a lakásból önként és a visszatérés szándéka nélkül elköltözött és - ha a szülői felügyeletet ő gyakorolja - a kiskorú gyermek lakáshasználati jogát megfelelően biztosította.

(4) Nem osztható meg az adottságainál fogva arra alkalmas lakás használata, ha az egyik házastárs olyan felróható magatartást tanúsít, amely miatt a közös használat a másik házastárs vagy a kiskorú gyermek érdekeinek súlyos sérelmével járna.

4:82. § *[Az egyik házastárs használati jogának megszüntetése]*

(1) Ha a házastársak közös jogcíme alapján használt lakás használatának megosztására nem kerül sor, a bíróság az egyik házastársnak a lakás használatára vonatkozó jogát megszünteti és őt - az egyik házastársnak a lakásból önként és a visszatérés szándéka nélküli elköltözése esetét kivéve - a lakás elhagyására kötelezi.

(2) A bíróság az egyik házastársnak a lakás használatára vonatkozó jogát megszüntetheti és őt a lakás elhagyására kötelezheti akkor is, ha a lakás egyébként alkalmas lenne az osztott használatra, de e házastárs részére a másik házastárs megfelelő cserelakást ajánl fel, és a lakáshasználat rendezésének ez a módja a lakáshasználatra jogosult kiskorú gyermek érdekeit nem sérti.

4:83. § *[Az egyik házastárs kizárólagos jogcíme alapján lakott lakás használatának rendezése]*

(1) Ha a házastársi közös lakást a házastársak egyikük jogcíme alapján használják, a házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetén a bíróság ezt a házastársat jogosítja fel a lakás további használatára.

(2) A bíróság az adottságainál fogva arra alkalmas lakás osztott használatát akkor rendelheti el, ha a lakáshasználatra jogosult kiskorú gyermekek legalább egyike feletti szülői felügyeleti jog gyakorlását a másik házastársnak biztosította, vagy a lakás elhagyása a másik házastársra nézve - a házasság időtartama és e házastárs körülményei alapján - súlyosan méltánytalan lenne.

(3) Kivételesen indokolt esetben a bíróság a házastársat a másik házastárs kizárólagos tulajdonában vagy hasznélvezetében álló lakás kizárólagos használatára is feljogosíthatja, ha a lakáshasználatra jogosult kiskorú gyermek feletti szülői felügyeleti jog gyakorlása ezt a szülőt illeti meg és a kiskorú gyermek lakhatása másként nem biztosítható. Ebben az esetben a házastársat a bérlő jogállása illeti meg, azzal, hogy lakáshasználati joga rendes felmondással megfelelő cserelakás felajánlásával szüntethető meg.

(4) A bíróság a (2)-(3) bekezdés szerinti osztott vagy kizárólagos lakáshasználatot meghatározott időre vagy feltétel bekövetkezéséig is biztosíthatja.

4:84. § *[A lakáshasználati jog ellenértékének megtérítése]*

(1) Az a házastárs, aki szerződés vagy a bíróság döntése alapján a lakás elhagyására köteles, a korábbi használati joga vagyoni értékének megfelelő térítésre tarthat igényt.

(2) Nem tarthat igényt térítésre az a házastárs,

a) aki szerződésben a lakás elhagyását elhelyezési és térítési igény nélkül vállalta; vagy

b) akitől a bíróság a lakáshasználati jogot meghatározott időre vagy feltétel bekövetkeztéig vonta meg.

(3) A térítés összegének meghatározásánál a gyermek lakáshasználati jogának értékét annak a házastársnak a javára kell figyelembe venni, aki a lakáshasználatot szülői felügyeleti joga alapján a gyermek részére a továbbiakban biztosítja.

(4) A térítés a lakás elhagyásakor esedékes, kivéve, ha

a) a bíróság a házastársat felróható magatartása miatt kötelezte a lakás elhagyására, és az egyidejű teljesítés a bent maradó házastárs és a kiskorú gyermek érdekét súlyosan sértené; vagy

b) a lakás használatának rendezésére a házastársi közös vagyon megosztása iránti perben kerül sor, és a használati jog vagyoni értékét a bíróság a vagyonmegosztás során számolja el.

(5) A lakásban maradó házastárs a térítés helyett a távozó házastárs részére megfelelő cserelakást ajánlhat fel.

4:85. § *[A lakáshasználat újrarendezése]*

(1) Ha a bíróság a lakás osztott használatát rendelte el, vagy a tulajdonos vagy hasznélvező házastársat kötelezte a lakás elhagyására, bármelyik házastárs kérheti a lakáshasználat újrarendezését arra hivatkozással, hogy a rendezés alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett változás folytán a használat módjának változatlan fenntartása lényeges jogi érdekét vagy a közös kiskorú gyermek érdekét sérti.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak nem érintik a volt házastársnak azt a jogát, hogy a használat megosztását követően a volt házastársa bérlőtársi jogviszonyának megszüntetését e törvénynek a bérlőtársakra vonatkozó rendelkezései alapján kérje.

HARMADIK RÉSZ

AZ ÉLETTÁRSI KAPCSOLAT CSALÁDJOGI HATÁSAI

VII. CÍM

AZ ÉLETTÁRSI TARTÁS

4:86. § *[Az élettársi tartásra való jogosultság]*

(1) Az életközösség megszűnése esetén volt élettársától tartást követelhet az, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani, feltéve, hogy az életközösség legalább egy évig fennállt és az élettársak kapcsolatából gyermek született.

(2) Ha a volt élettárs a tartásra az életközösség megszűnését követő egy év eltelte után válik rászorulttá, volt élettársától tartást különös méltánylást érdemlő esetben követelhet.

4:87. § *[A tartásra való érdemtelenység]*

(1) Érdemtelenége miatt nem jogosult tartásra az a volt élettárs,

a) akinek súlyosan kifogásolható életvitele, illetve magatartása járult hozzá alapvetően az élettársi kapcsolat megszűnéséhez;

b) aki az életközösség megszűnését követően volt élettársának vagy vele együtt élő hozzátartozójának érdekeit durván sértő magatartást tanúsított.

(2) Az érdemteleniség elbírálásánál figyelembe kell venni az arra hivatkozó volt élettárs magatartását is.

4:88. § *[A tartási képesség]*

Nem köteles volt élettársát eltartani, aki ezáltal saját szükséges tartását vagy gyermekének tartását veszélyeztetné.

4:89. § *[Megállapodás a tartás egyszeri juttatással történő teljesítéséről]*

Az élettársak közokiratban vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban megállapodhatnak abban, hogy a tartásra köteles élettárs tartási kötelezettségének meghatározott vagyontárgy vagy pénzösszeg egyszeri juttatásával tesz eleget. Ebben az esetben a juttatásban részesített élettárs a jövőben tartási követeléssel akkor sem léphet fel, ha arra e törvény alapján jogosulttá válik.

4:90. § *[A tartás sorrendje az élettárs és a házastárs között]*

A tartásra a volt élettárs a különélő házastárssal és a volt házastárssal egy sorban jogosult.

4:91. § [A rokontartás szabályainak alkalmazása]

A tartás mértékére, szolgáltatásának módjára, időtartamára és ezek megváltoztatására, a tartási igény visszamenőleges érvényesítésére, a tartáshoz való jog megszűnésére és a tartás megszüntetésére a rokontartás közös szabályait kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy az élettársi tartáshoz való jog megszűnik akkor is, ha az arra jogosult újabb élettársi kapcsolatot létesít vagy házasságot köt.

VIII. CÍM

AZ ÉLETTÁRSOK LAKÁSHASZNÁLATÁNAK RENDEZÉSE

4:92. § [A lakáshasználat bírói rendezése]

A közösen használt lakásnak az életközösség megszűnését követő további használatát előzetesen rendező szerződés vagy az életközösség megszűnése után kötött egyéb megállapodás hiányában az életközösség megszűnése esetén bármelyik élettárs kérheti a bíróságtól az élettársak által közösen használt lakás további használatának rendezését.

4:93. § [Az élettársak közös jogcíme alapján lakott lakás használatának rendezése]

(1) Az élettársak közös jogcíme alapján használt lakás további használatáról a bíróság a házastársak közös jogcíme alapján használt lakás használatának rendezésére vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával dönt.

(2) A bíróság a lakáshasználatra jogosult közös kiskorú gyermek megfelelő lakáshoz fűződő jogát is figyelembe veszi, ha az élettársi kapcsolat megszűnése esetén az élettársak közös jogcíme alapján használt lakás további használatáról dönt.

4:94. § [Az élettárs feljogosítása a másik élettárs kizárólagos jogcíme alapján lakott lakás használatára]

(1) Az élettársi kapcsolat megszűnése esetén a bíróság a volt élettársat - kérelmére - feljogosíthatja a másik élettárs kizárólagos jogcíme alapján közösen használt lakás további használatára, ha az életközösség legalább egy évig fennállt, és az élettársak kapcsolatából származó kiskorú gyermek lakáshasználati jogának biztosítása érdekében ez indokolt.

(2) A bíróság az (1) bekezdésben meghatározott esetekben az adottságainál fogva arra alkalmas lakásnak elsősorban az osztott használatát rendelheti el.

(3) Kivételesen indokolt esetben a bíróság a volt élettársat a másik élettárs kizárólagos tulajdonjoga vagy haszonélvezeti joga alapján használt lakás kizárólagos használatára is feljogosíthatja, ha a lakáshasználatra jogosult közös kiskorú gyermekek legalább egyike feletti szülői felügyeleti jog gyakorlása ezt a volt élettársat illeti meg, és a kiskorú gyermek lakáshasználatát másként nem biztosítható.

(4) A bíróság a (2)-(3) bekezdés szerinti osztott vagy kizárólagos használatot meghatározott időre vagy feltétel bekövetkezéséig is biztosíthatja.

(5) A kizárólagos használatra feljogosított volt élettársat a bérlő jogállása illeti meg, azzal, hogy lakáshasználati joga rendes felmondással megfelelő cserelakás felajánlása esetén szüntethető meg.

(6) Nem tarthat igényt a másik élettárs kizárólagos jogcíme alapján használt lakás osztott vagy kizárólagos használatára az a volt élettárs, akinek más beköltözhető vagy egyoldalú nyilatkozatával beköltözhetővé tehető lakása van.

4:95. § [A lakáshasználat újrarendezése]

(1) Ha a bíróság a lakás osztott használatát rendelte el, vagy a tulajdonos vagy haszonélvező élettársat kötelezte a lakás elhagyására, bármelyik volt élettárs kérheti a lakáshasználat újrarendezését arra hivatkozással, hogy a rendezés alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett

változás folytán a használat módjának változatlan fenntartása lényeges jogi érdekét vagy a közös kiskorú gyermek érdekét sérti.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak nem érintik a volt élettársnak azt a jogát, hogy a használat megosztását követően volt élettársa bérlőtársi jogviszonyának megszüntetését e törvénynek a bérlőtársakra vonatkozó rendelkezései alapján kérje.

NEGYEDIK RÉSZ

A ROKONSÁG

IX. CÍM

A ROKONI KAPCSOLAT

4:96. § [*A rokoni kapcsolat*]

(1) Egyenesági a rokonság azok között, akik közül az egyik a másiktól származik.

(2) Oldalágon rokonok azok a nem egyenesági rokonok, akiknek legalább egy közös felmenő rokonuk van.

4:97. § [*A rokoni kapcsolatok alapjai*]

(1) A szülő és a gyermek közötti egyenesági rokoni kapcsolat leszarmazással vagy örökbefogadással jön létre.

(2) A gyermek leszarmazásával vagy örökbefogadásával szülőjének teljes rokonságával is rokoni kapcsolatba kerül.

X. CÍM

A LESZÁRMAZÁSON ALAPULÓ ROKONI KAPCSOLAT

IX. Fejezet

Az apai jogállás keletkezése

4:98. § [*Apai jogállást keletkeztető tények*]

Apai jogállást

- a) házassági kötelék;
- b) élettársak esetén emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárás (a továbbiakban: reprodukciós eljárás);
- c) apai elismerő nyilatkozat; vagy
- d) bírósági határozat keletkeztet.

4:99. § [*Házassági köteléken alapuló vélelem*]

(1) A gyermek apjának - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - azt a férfit kell tekinteni, akivel az anya a gyermek fogamzási idejének kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő vagy annak legalább egy része alatt házassági kötelékben állt. A házasság érvénytelensége az apaság vélelmét

nem érinti.

(2) A vélelmezett fogamzási idő a gyermek születésének napjától visszafelé számított száznyolcvankettedik és háromszázadik nap között eltelt idő, mind a két határnap hozzászámításával. Bizonyítani lehet, hogy a gyermek fogamzása a vélelmezett fogamzási idő előtt vagy után történt.

(3) Ha a nő házasságának megszűnése után újból házasságot kötött, az újabb házasságának fennállása alatt született gyermeke apjának akkor is az újabb férjet kell tekinteni, ha a korábbi házasság megszűnése és a gyermek születése közt háromszáz nap nem telt el. Ha ez a vélelem megdől, a gyermek apjának a korábbi férjet kell tekinteni.

4:100. § [Reprodukciós eljáráson alapuló vélelem]

(1) Ha az apaság az anya házassági kötelékén alapuló vélelem alapján nem állapítható meg, a gyermek apjának kell tekinteni azt a férfit, aki az anyával - élettársi kapcsolatuk fennállása alatt - reprodukciós eljárásban vett részt és a származás a reprodukciós eljárás következménye.

(2) Az anyának az eredményes reprodukciós eljárás lefolytatását követően a gyermek születéséig terjedő időszakban más férfival létrejött házassága a férj vonatkozásában apasági vélelmet nem keletkeztet.

(3) Az anya élettársát kell az (1) bekezdésben foglaltak szerint a gyermek apjának tekinteni akkor is, ha az anya korábbi házasságának megszűnésétől a reprodukciós eljárásból származó gyermek megszületéséig a vélelmezett fogamzási idő nem telt el.

4:101. § [Apai elismerő nyilatkozaton alapuló vélelem]

(1) Ha az anya a fogamzási idő kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő vagy annak egy része alatt nem állott házassági kötelékben, és apasági vélelmet keletkeztető reprodukciós eljárásban sem vett részt, vagy ha az apaság vélelme megdőlt, a gyermek apjának kell tekinteni azt a férfit, aki a gyermeket teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal a magáénak ismerte el.

(2) Apai elismerő nyilatkozatot a gyermeknél legalább tizenhat évvel idősebb férfi tehet.

(3) Apai elismerő nyilatkozat a gyermek fogamzási idejének kezdetétől tehető. Ha az apai elismerő nyilatkozat megtételére a gyermek születése előtt kerül sor, a nyilatkozat a gyermek megszületésekor válik teljes hatályúvá.

(4) Az apai elismerő nyilatkozatot személyesen lehet megtenni. A korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy a cselekvőképességében a származás megállapításával összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy apai elismerő nyilatkozata akkor érvényes, ha ahhoz törvényes képviselője hozzájárult. Ha a törvényes képviselő a nyilatkozattételben tartósan akadályozott, vagy a hozzájárulást nem adja meg, azt a gyámhatóság hozzájárulása pótolhatja.

(5) Az apai elismerő nyilatkozat teljes hatályához szükséges az anyának, a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének és - ha a gyermek a tizennegyedik életévét betöltötte - a gyermeknek a hozzájárulása. Ha az anya a gyermek törvényes képviselője, a hozzájárulást e minőségében is megadhatja, kivéve, ha az anya és a gyermek között érdekellentét áll fenn. Ebben az esetben a gyámhatóság a kiskorú gyermek törvényes képviselőjére eseti gyámot rendel. Ha az anya vagy a gyermek nem él vagy nyilatkozatában tartósan gátolva van, a hozzájárulást a gyámhatóság adja meg.

(6) Ha az apai elismerő nyilatkozat megtételekor más férfi apaságának megállapítása iránt per van folyamatban, az apai elismerő nyilatkozat - az (5) bekezdésben meghatározott hozzájáruló nyilatkozatok megléte esetén is - akkor válik teljes hatályúvá, ha a per jogerős befejezésére az apaság megállapítása nélkül kerül sor.

(7) Ha a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat megtételére nagykorú gyermek esetében kerül sor, a gyermek nyilatkozhat, hogy a vér szerinti apa családi nevét kívánja-e a továbbiakban viselni vagy az addig viselt családi nevét viseli tovább. Nyilatkozat hiányában a gyermek nevét az apaság vélelme nem érinti.

4:102. § [A teljes hatályú elismerés alaki feltételei és hatálya]

(1) Az elismerést és a hozzájárulást az anyakönyvvezetőnél, a bíróságnál, a gyámhatóságnál vagy hivatásos konzuli tisztviselőnél kell jegyzőkönyvbe venni vagy közjegyzői okiratba kell foglalni. A hozzájárulást a konzuli tanúsítvány kiállítására felhatalmazott tiszteletbeli konzulnál is meg lehet tenni. A jegyzőkönyv vagy az okirat aláírását követően az apai elismerő nyilatkozat nem vonható vissza.

(2) A teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat mindenkivel szemben hatályos.

4:103. § *[Bírósági határozaton alapuló vélelem]*

(1) Ha a gyermek apja sem az anya házassági köteléke, sem reprodukciós eljárás, sem teljes hatályú apai elismerés alapján nem állapítható meg, az apaságot bírósági úton lehet megállapítani.

(2) A bíróság a gyermek apjának nyilvánítja azt a férfit, aki az anyával a fogamzási időben nemileg érintkezett, és az összes körülmény gondos mérlegelése alapján alaposan következtethető, hogy a gyermek ebből az érintkezésből származik.

(3) Ha az apaság bírósági megállapítására nagykorú gyermek esetén került sor, a gyermek nyilatkozhat, hogy a vér szerinti apa családi nevét kívánja-e viselni vagy az addig viselt családi nevét viseli-e tovább. Nyilatkozat hiányában a gyermek nevét az apaság vélelme nem érinti.

(4) Az apaságot megállapító ítélet mindenkivel szemben hatályos.

(5) Ha a származás reprodukciós eljárás következménye, nincs helye az apaság bírói úton történő megállapításának azzal a férfival szemben, aki az eljárás lefolytatásához ivarsejtet vagy embriót adományozott.

4:104. § *[Az apaság megállapítása iránti per indítására jogosultak]*

(1) Az apaság bírósági megállapítását az anya, a gyermek, a gyermek halála után leszármazója és az apa kérheti.

(2) A kiskorú gyermek a perben a gyámhatóság hozzájárulásával az anya pertársaként vehet részt.

(3) Ha a gyermek reprodukciós eljárásból származott, nem jogosult perindításra az a férfi, aki az eljárás lefolytatásához ivarsejtet vagy embriót adományozott.

4:105. § *[A perindítás személyessége]*

(1) Az apaság megállapítása iránt a pert a jogosultnak személyesen kell megindítania.

(2) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében a származás megállapításával összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a pert törvényes képviselője hozzájárulásával indíthatja meg. Ha a törvényes képviselő a hozzájárulás megadásában tartósan akadályozott vagy a hozzájárulást nem adja meg, azt a gyámhatóság hozzájárulása pótolja.

(3) Ha a jogosult cselekvőképtelen, a pert nevében a gyámhatóság hozzájárulásával törvényes képviselője indíthatja meg.

(4) Az anya a perben gyermeke törvényes képviselőjeként eljárhat.

4:106. § *[Az apaság megállapítása iránti per alperesei]*

(1) Az apaság megállapítása iránti pert az apa ellen, az apának a gyermek ellen kell megindítania.

(2) Ha az anya által indított perben a gyermek nem az anya pertársa, a pert az anyának a gyermek ellen is meg kell indítania. Ebben az esetben a gyermek képviselőjére a gyámhatóság eseti gyámot rendel.

(3) Ha az a személy, aki ellen a pert meg kellene indítani, nem él vagy ismeretlen helyen tartózkodik, a keresetet a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell indítani.

X. Fejezet

Az apaság vélelmének megtámadása

4:107. § [Az apasági vélelem megtámadásának okai]

(1) Az apaság véelmét azon az alapon lehet megtámadni, hogy az, akit a vélelem alapján apának kell tekinteni, a gyermek anyjával a fogamzás idejében nemileg nem érintkezett vagy a körülmények szerint egyébként lehetetlen, hogy a gyermek tőle származik.

(2) Ha az apaság véelme teljes hatályú apai elismerő nyilatkozaton alapul, a vélelmet azon az alapon is meg lehet támadni, hogy

a) a nyilatkozatnak a jogi feltételek hiányában nincs teljes hatálya;

b) az apai elismerő nyilatkozatot tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés hatása alatt tették meg; vagy

c) az apai elismerő nyilatkozatot jogszabály megkerülése céljából tették.

(3) Ha a származás reprodukciós eljárás következménye, az apaság véelme akkor támadható meg, ha az anya férje vagy élettársa az eljáráshoz nem járult hozzá.

4:108. § [Az apasági vélelem megtámadásának kizártsága]

Nem lehet az apaság véelmét megtámadni, ha

a) a származás reprodukciós eljárás következménye, kivéve, ha az anya férje vagy élettársa az eljáráshoz nem járult hozzá; vagy

b) az apaságot bíróság állapította meg.

4:109. § [Az apasági vélelem megtámadására jogosultak]

(1) Az apaság véelmének megtámadására a vélelmezett apa, az anya, a gyermek, a gyermek halála után leszármazója jogosult.

(2) Az apaság véelmét azon az alapon, hogy az apai elismerő nyilatkozatot tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés hatása alatt tették meg, csak a vélelmezett apa támadhatja meg.

(3) Az anya a gyámhatóság jóváhagyásával, kiskorú gyermekével együttesen indíthat pert.

(4) Az anya volt férje akkor jogosult az apaság véelmének megtámadására, ha a vélelem alapján az anya újabb házasságbeli férje az apa, de ennek a vélelemnek a megdőlte esetén a volt férjet kellene apának tekinteni.

(5) Azon az alapon, hogy az apai elismerő nyilatkozatot jogszabály megkerülése céljából tették, az ügyész és a gyámhatóság jogosult az apai elismerő nyilatkozat megtámadására.

4:110. § [A perindítás személyessége]

(1) A pert a jogosultnak személyesen kell megindítania.

(2) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy a cselekvőképességében a származás megállapításával összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a pert törvényes képviselője hozzájárulásával indíthatja meg. Ha a törvényes képviselő a hozzájárulás megadásában tartósan akadályozott vagy a hozzájárulást nem adja meg, azt a gyámhatóság hozzájárulása pótolja.

(3) Ha a jogosult cselekvőképtelen, a pert nevében a gyámhatóság hozzájárulásával a törvényes képviselő indíthatja meg.

(4) Az anya a perben gyermeke törvényes képviselőjeként eljárhat.

4:111. § [A megtámadási határidők]

(1) Az apaság véelmének megdöntése iránti pert a kiskorú gyermek és az anya a gyámhatóság hozzájárulásával a kiskorú gyermek hároméves koráig indíthatja meg. A többi jogosult az apasági vélelem keletkezésétől számított egy év alatt támadhatja meg az apaság véelmét.

(2) Ha a vélelmezett apa a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés hatása alatt tette meg, a vélelem megdöntése iránt a tévedés, megtévesztés felismerésétől, jogellenes fenyegetés esetén a kényszerhelyzet megszűnésétől számított egy éven belül indíthat pert.

(3) Ha az (1)-(2) bekezdés alapján a perindításra a gyermek a nagykorúvá válásáig nem került sor, az ezt követő egy éven belül a gyermek önállóan jogosult a perindításra.

(4) Az a jogosult, aki a megtámadás alapjául szolgáló tényről a rá megállapított határidő kezdete után szerzett tudomást, a tudomásszerzéstől számított egy év alatt támadhatja meg az apaság vélelmét.

4:112. § *[Az apasági vélelem megdöntése iránti per alperesei; az ítélet hatálya]*

(1) Az apaság vélelmének megdöntése iránti keresetet a gyermeknek és az anyának az apa ellen, az apának a gyermek ellen, más jogosultnak a gyermek és az apa ellen kell megindítania. A keresetet - a gyermek által indított kereset kivételével - az anya ellen is meg kell indítani, kivéve, ha ez halála folytán nem lehetséges.

(2) Ha a gyermek az anya újabb házasságának fennállása alatt, de az anya korábbi házasságának megszűnésétől számított háromszáz napon belül született, a keresetet az anya korábbi férje ellen is meg kell indítani.

(3) Ha az a személy, aki ellen a keresetet meg kellene indítani, nem él vagy ismeretlen helyen tartózkodik, a keresetet a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell indítani.

(4) Az apaság vélelmét megdöntő ítélet mindenkivel szemben hatályos.

4:113. § *[Névviselés és kapcsolattartás az apasági vélelem megdöntése után]*

(1) Ha a bíróság az apasági vélelem megdöntése iránti keresetnek helyt ad, indokolt esetben, kérelemre

a) a gyermeket feljogosíthatja családi nevének további viselésére; és

b) azt a férfit, aki a gyermeket hosszabb időn keresztül a családjában a sajátjaként nevelte, feljogosíthatja a gyermekkel való kapcsolattartásra.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti családi nevet a gyermek tovább viselheti akkor is, ha az apai jogállást már más tölti be.

4:114. § *[Az apaság vélelmének megdöntése nemperes eljárásban]*

(1) Nincs szükség az apaság vélelmének megdöntése iránti perindításra, ha az apaság vélelme az anya házassága alapján áll fenn, a házastársak életközössége legalább háromszáz napja megszűnt, és az a férfi, akitől a gyermek ténylegesen származik, a gyermeket teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal a magáénak kívánja elismerni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a bíróság nemperes eljárásban a vélelmezett apa, az anya és a gyermeket teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal magáénak elismerni kívánó férfi közös kérelmére megállapítja, hogy a gyermeknek nem az anya férje vagy volt férje az apja. Az apaság kérdését ugyanebben az eljárásban teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal kell rendezni.

(3) A (2) bekezdésben foglalt eljárás megindítására az apaság vélelmének megdöntésére irányuló per megindítására vonatkozó határidőket nem lehet alkalmazni.

XI. Fejezet

Az anyai jogállás

4:115. § *[Az anyai jogállás]*

(1) A gyermek anyja az a nő, aki megszülte.

(2) Ha az anya személye nem állapítható meg, a gyermek kérheti annak bírósági megállapítását, hogy az anyja az általa megjelölt személy. Ha a gyermek meghalt, ez a jog a leszármazóját illeti meg.

(3) Az anyaság bírósági megállapítását az is kérheti, aki azt állítja, hogy ő a gyermek anyja.

(4) Ha a gyermek reprodukciós eljárásból származott, nem jogosult perindításra az a nő, aki az eljárás lefolytatásához ivarsejtet vagy embriót adományozott.

4:116. § [*Negatív megállapítási per*]

A gyermek, a gyermek halála után leszármazója vagy a vér szerinti anya kérheti annak bírósági megállapítását, hogy a születési anyakönyvbe anyaként bejegyzett személy nem az a nő, aki a gyermeket megszülte, feltéve, hogy az anyaságra vonatkozó téves bejegyzés közigazgatási úton nem orvosolható.

4:117. § [*A perindítás személyessége*]

(1) Az anyasági pert a jogosultnak személyesen kell megindítania.

(2) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy a cselekvőképességében a származás megállapításával összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a pert törvényes képviselője hozzájárulásával indíthatja meg. Ha a törvényes képviselő a hozzájárulás megadásában tartósan akadályozott vagy a hozzájárulást nem adja meg, azt a gyámhatóság hozzájárulása pótolja.

(3) Ha a jogosult cselekvőképtelen, a pert nevében a gyámhatóság hozzájárulásával a törvényes képviselője indíthatja meg.

4:118. § [*Az anyasági per alperesei és az anyai jogállás változásának joghatása*]

(1) A pert a gyermeknek vagy leszármazójának az anya vagy a születési anyakönyvbe anyaként bejegyzett személy ellen, az anyának a gyermek vagy a születési anyakönyvbe anyaként bejegyzett személy ellen kell megindítania.

(2) Ha a származás reprodukciós eljárás következménye, nincs helye az anyaság bírósági úton történő megállapításának azzal a nővel szemben, aki az eljárás lefolytatásához ivarsejtet vagy embriót adományozott.

(3) Ha az anyaság bírósági megállapítása iránti perben az anyai jogállás változása a nő házassága folytán az apaság vélelmére kihat, a pert a férj ellen is meg kell indítani, akit házassági köteléken alapuló vélelem alapján a gyermek apjának kell tekinteni.

(4) Ha az a személy, aki ellen a pert meg kellene indítani, nem él, a pert a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani.

(5) Az anyai jogállás változása esetén a nagykorú gyermek nyilatkozhat, hogy a vér szerinti anyja családi nevét kívánja-e viselni vagy az addig viselt családi nevét viseli tovább. A bíróság indokolt esetben kérelemre a gyermeket feljogosíthatja családi nevének további viselésére.

(6) Az anyasági perben hozott ítélet mindenkiel szemben hatályos.

XI. CÍM

AZ ÖRÖKBEFOGADÁS

XII. Fejezet

Az örökbefogadás célja és feltételei

4:119. § [*Az örökbefogadás célja*]

(1) Az örökbefogadás az örökbefogadó, annak rokonai és az örökbe fogadott gyermek között rokoni kapcsolatot létesít az örökbefogadott gyermek családban történő nevelkedése érdekében.

(2) Örökbe fogadni kiskorú gyermeket lehet.

4:120. § [*Az örökbefogadás általános feltételei*]

(1) Az örökbefogadáshoz az örökbe fogadni szándékozó személynek, a gyermek törvényes

képviselőjének egyező kérelme és a gyermek szüleinek, valamint a házasságban élő örökbefogadó házastársának a hozzájárulása szükséges.

(2) A tizennegyedik életévét betöltött, korlátozottan cselekvőképes kiskorú a beleegyezésével fogadható örökbe. A tizennegyedik életévét be nem töltött, de ítélőképessége birtokában lévő kiskorú véleményét örökbefogadására vonatkozóan megfelelő súllyal figyelembe kell venni.

(3) Az örökbefogadás során törekedni kell a gyermek nevelésében kívánatos folyamatosságra, különös tekintettel a gyermek családi kapcsolataira, nemzetiségére, vallására, anyanyelvére és kulturális gyökereire.

(4) Az örökbefogadást a gyámhatóság engedélyezi.

(5) A gyámhatóság az örökbefogadást az e törvényben meghatározott feltételek megléte esetén is akkor engedélyezi, ha az a kiskorú gyermek érdekében áll. A kiskorú gyermek érdekében a gyámhatóság elsősorban a házasságban élő örökbefogadók általi örökbefogadást engedélyezi.

4:121. § [Az örökbefogadó személye]

(1)¹⁰⁵ Örökbefogadó az a huszonötödik életévét betöltött, cselekvőképes személy lehet, aki a gyermeknél legalább tizenhat évvel, legfeljebb negyvenöt évvel idősebb, és személyisége, körülményei alapján alkalmas a gyermek örökbefogadására. Három év feletti gyermek örökbefogadása iránti kérelem benyújtása esetén az örökbefogadás a gyermek érdekében abban az esetben is engedélyezhető, ha az örökbefogadó szülő és a gyermek között legfeljebb ötven év a korkülönbség. Rokoni vagy házastársi örökbefogadás esetén a korkülönbségtől el kell tekinteni.

(2) Közös gyermekként történő örökbefogadás esetén az (1) bekezdésben meghatározott életkornak és korkülönbségnek az egyik örökbefogadó tekintetében kell fennállnia. Ha testvéreket fogadnak örökbe, az idősebb gyermek életkorát kell alapul venni.

(3)¹⁰⁶ Nem fogadhat örökbe az, aki a szülői felügyelet megszüntetését vagy a közügyektől való eltiltást kimondó jogerős bírósági ítélet hatálya alatt áll, és az, akinek gyermekét nevelésbe vették.

4:122. § [Az örökbefogadásra való alkalmasság megállapítása]

(1) Az örökbefogadásra való alkalmasságot - jogszabályban meghatározott előzetes eljárás és felkészítés lefolytatását követően - a gyámhatóság állapítja meg.

(2) A rokonok, a szülő házastársa, a gyermeket a szülő hozzájárulásával legalább egy éve folyamatosan a saját háztartásában nevelő örökbe fogadni szándékozó személy és nemzetközi örökbefogadás esetén az örökbe fogadni szándékozó személy alkalmasságát a gyámhatóság az örökbefogadás engedélyezése iránti eljárás során állapítja meg. Ezt a szabályt kell alkalmazni azon személy alkalmasságának megállapítására is, aki a gyámhatóság határozata alapján nála elhelyezett gyermeket ellenszolgáltatás ellenében saját háztartásában neveli (a továbbiakban: gyermekvédelmi nevelőszülő).

4:123. § [Az örökbefogadható gyermek]

(1) Örökbe fogadni - a házastárs kiskorú gyermekének örökbefogadása kivételével - olyan gyermeket lehet, akinek a szülei nem élnek, vagy akit a szülei megfelelően nevelni nem képesek.

(2) Az örökbefogadott gyermeket az örökbefogadás fennállása alatt az örökbefogadó házastársa fogadhatja örökbe, az örökbefogadó halála után más személy is. Ha az örökbefogadott gyermeket az örökbefogadó halála után fogadják örökbe, a korábbi örökbefogadás megszűnik.

4:124. § [Az örökbefogadhatónak nyilvánítás]

(1)¹⁰⁷ A gyámhatóság a nevelésbe vett gyermeket legfeljebb négy évre örökbefogadhatónak nyilvánítja, ha a szülőjének szülői felügyeleti joga nem szűnt meg és a szülő önhibájából

a) gyermekével nyolc hónapja nem tart rendszeres kapcsolatot vagy három hónapon át semmilyen formában nem tart kapcsolatot, illetve életvitelén, körülményein nem változtat, és emiatt a

¹⁰⁵ Megállapította: 2020. évi LXXV. törvény 20. §. Hatályos: 2020. IX. 1-től.

¹⁰⁶ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) a) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

¹⁰⁷ Megállapította: 2020. évi LXXV. törvény 21. §. Hatályos: 2020. IX. 1-től.

nevelésbe vétel nem szüntethető meg; vagy

b) lakó- és tartózkodási helyét az új lakó- és tartózkodási helyének hátrahagyása nélkül megváltoztatja, és az annak felderítésére irányuló intézkedések három hónapon belül nem vezetnek eredményre.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő indokolt esetben legfeljebb két évvel meghosszabbítható.

(3)¹⁰⁸ Az (1) bekezdés a) pontja esetén az örökbefogadhatóvá nyilvánítás jogkövetkezményére a szülőt az ideiglenes hatályú elhelyezést és a nevelésbe vételt elrendelő határozatban figyelmeztetni kell.

(4) A gyámhatóság a gyermek örökbefogadása érdekében az örökbefogadhatónak nyilvánítással egyidejűleg a szülő kapcsolattartási jogát szünetelteti.

(5)¹⁰⁹ Ha a kiskorú örökbefogadására nem került sor, és utóbb a gyámhatóság a nevelésbe vételt megszünteti, az örökbefogadhatónak nyilvánító határozat hatályát veszti.

4:125. § [Szülői hozzájárulás a nyílt örökbefogadáshoz]

(1) Nyílt az örökbefogadás, ha a vér szerinti szülő meghatározott, általa ismert örökbefogadó tekintetében járul hozzá az örökbefogadáshoz.

(2) A szülő a hozzájáruló nyilatkozatát a gyermek születésétől számított hat héten belül - a gyermeknek a szülő vagy a gyermek más hozzátartozója által történő nevelése érdekében - visszavonhatja. A visszavonás lehetőségére a szülőt figyelmeztetni kell.

(3) Az örökbefogadáshoz történt hozzájárulás esetén a szülő felügyeleti joga a gyermek hathetes életkorának betöltésével megszűnik. A szülői felügyelet megszűnését a gyámhatóság állapítja meg.

(4) Nyílt örökbefogadás - a rokonok és a szülő házastársa által történő örökbefogadás kivételével - szülői hozzájárulás esetén is a területi gyermekvédelmi szakszolgálat vagy örökbefogadást elősegítő szervezet közreműködésével jöhet létre.

4:126. § [Szülői hozzájárulás a titkos örökbefogadáshoz]

(1) Titkos az örökbefogadás, ha a vér szerinti szülő olyan módon járul hozzá gyermeke örökbefogadásához, hogy az örökbefogadó személyét és személyi adatait nem ismeri, vagy ha a szülő hozzájárulására e törvény szerint nincs szükség. A hozzájáruló nyilatkozatot a gyermek születése előtt is meg lehet tenni.

(2) A szülő a hozzájáruló nyilatkozatát a gyermek születésétől számított hat héten belül - a gyermeknek a szülő vagy a gyermek más hozzátartozója által történő nevelése érdekében - visszavonhatja. A visszavonás lehetőségére a szülőt figyelmeztetni kell.

(3) Ha a gyermek a hatodik életévét betöltötte vagy egészségileg károsodott, a hozzájáruló nyilatkozat érvényességéhez a gyámhatóság jóváhagyása szükséges.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a szülő felügyeleti joga a gyermek hathetes életkorának betöltésével szűnik meg. A szülői felügyeleti jog megszűnését a gyámhatóság állapítja meg.

(5) Titkos örökbefogadás esetén a szülő az örökbefogadásról nem kap értesítést és az örökbefogadásról hozott határozat ellen jogorvoslattal nem élhet.

(6) Titkos örökbefogadás esetén a vér szerinti szülő és az örökbefogadó szülő egymás természetes személyazonosító adatairól nem kap tájékoztatást.

4:127. § [Örökbefogadás szülői hozzájárulás nélkül]

(1) Nincs szükség az örökbefogadáshoz annak a szülőnek a hozzájárulására,

a) aki a szülői felügyeletet megszüntető jogerős bírósági ítélet hatálya alatt áll;

b)¹¹⁰ akinek nevelésbe vett gyermekét a gyámhatóság örökbefogadhatónak nyilvánította;

¹⁰⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) b) szerint módosított szöveggel lép hatályba. Módosította: 2020. évi LXV. törvény 22. §.

¹⁰⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) c) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

¹¹⁰ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) d) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

- c) aki nem kiskorúság miatt cselekvőképtelen;
 - d) akinek személye ismeretlen, vagy aki ismeretlen helyen tartózkodik, és a felkutatására tett intézkedések nem vezettek eredményre; vagy
 - e) aki gyermekét annak érdekében, hogy más nevelje fel - személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézmény által arra kijelölt helyen hagyja és hat héten belül a gyermekért nem jelentkezik.
- (2) Nincs szükség az örökbefogadáshoz az örökbefogadó házastársának hozzájárulására, ha
- a) a házastárs cselekvőképtelen vagy ismeretlen helyen tartózkodik; vagy
 - b) a házastársak között az életközösség megszűnt.

4:128. § [Örökbefogadás előtti gondozás]

- (1) Az örökbefogadás iránti kérelem előterjesztését és az érdekeltek hozzájárulását követően az örökbe fogadni szándékozó személynek a gyermeket legalább egy hónapig a saját háztartásában kell gondoznia. Az örökbefogadás a gondozási idő eredményes eltelte után engedélyezhető.
- (2) Az örökbefogadás az (1) bekezdés szerinti gondozási idő mellőzésével engedélyezhető, ha
- a) az örökbefogadó és a vér szerinti szülő házastársak;
 - b) az örökbefogadó a vér szerinti szülő hozzájárulásával a gyermeket már legalább egy éve saját háztartásában gondozza; vagy
 - c) a nevelésbe vett gyermeket a gyermekvédelmi nevelőszülője fogadja örökbe, aki a gyermek gondozásáról és neveléséről legalább egy éve gondoskodik.

4:129. § [Nemzetközi örökbefogadás]

- (1) Nemzetközi örökbefogadásnak minősül, ha az örökbefogadás következtében a gyermek végleges jelleggel más országba kerül, függetlenül az örökbefogadó állampolgárságától és attól, hogy a gyermek állampolgársága megváltozik-e.
- (2)¹¹¹ A gyermek külföldre történő örökbeadása - a rokonok és a szülő házastársa által történő örökbefogadás kivételével - örökbefogadhatóvá nyilvánított, nevelésbe vett gyermek esetén engedélyezhető, feltéve, hogy a nevelésbe vett, örökbefogadható gyermeket belföldön azért nem fogadták örökbe, mert az örökbefogadása érdekében tett intézkedések nem vezettek eredményre.

4:130. § [A haszonszerzés tilalma]

Az örökbefogadást nem lehet engedélyezni, ha az örökbefogadás a felek vagy az örökbefogadásban közreműködő személyek vagy szervezetek részére indokolt költségeiket meghaladó vagyoni előnnyel jár.

4:131. § [Az örökbefogadás létrejötte és utánkövetése]

- (1)¹¹² Az örökbefogadás az örökbefogadást engedélyező határozat véglegessé válásával lép hatályba. Ha az örökbefogadó az eljárás folyamán meghal, az örökbefogadás engedélyezése esetén annak joghatásai az örökbefogadó halálával beállnak.
- (2)¹¹³ Az örökbefogadást követően a gyermek helyzetét, életkörülményeinek alakulását jogszabályban meghatározott szervezet vagy a területi gyermekvédelmi szakszolgálat az örökbefogadást engedélyező határozat véglegessé válásától számított legfeljebb öt évig figyelemmel kíséri és segíti.

XIII. Fejezet

Az örökbefogadás joghatásai

¹¹¹ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) f) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

¹¹² Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § c).

¹¹³ Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § d).

4:132. § *[Gyermeki jogállás az örökbefogadó családjában; közös gyermekké fogadás]*

(1) Az örökbefogadott az örökbefogadó és annak rokonai tekintetében az örökbefogadó gyermekének jogállásába lép.

(2) A házastársak közös gyermekének kell tekinteni azt, akit mindkét házastárs együttesen vagy külön örökbefogadott. Közös gyermekké fogadás az is, ha az egyik házastárs a másik házastárs gyermekét fogadja örökbe.

(3) Az örökbefogadás kihat az örökbefogadott leszármazóira.

4:133. § *[Joghatás a leszármazásból eredő jogokra és kötelezettségekre]*

(1) Az örökbefogadás folytán a leszármazáson alapuló rokonságból származó szülői felügyeleti és rokontartási jogok és kötelezettségek megszűnnek, kivéve, ha az egyik házastárs a másik házastárs gyermekét fogadta örökbe.

(2) Ha az egyik házastárs a másik házastárs gyermekét fogadja örökbe, és az a házasság, amelyből a gyermek származik, a házastárs halála folytán szűnt meg, a meghalt házastárs rokonainak kapcsolattartási jogát az örökbefogadás nem érinti.

(3) Ha mindkét szülő halála folytán a gyermeket az egyik szülő rokona fogadja örökbe, a másik szülő rokonainak kapcsolattartási jogát az örökbefogadás nem érinti.

(4) Kivételesen indokolt esetben a gyámhatóság nyílt örökbefogadás esetén azt a vér szerinti szülőt is feljogosíthatja a kapcsolattartásra, aki hozzájárult gyermekének a másik szülő házastársa által történő örökbefogadásához.

4:134. § *[Az örökbefogadott neve]*

(1) Az örökbefogadott gyermek az örökbefogadó születési vagy házasságkötéssel szerzett családi nevét viseli, kivéve, ha az örökbefogadó a házastársa teljes nevét vagy családi nevét a házasságkötésre utaló toldással viseli. Ha az örökbefogadó házassági neveként a házasságra utaló toldás nélkül házastársa, volt házastársa nevét vagy kettőjük összekapcsolt családi nevét viseli, az örökbefogadott új családi neve - az örökbefogadó választása szerint - a házastárs, volt házastárs családi neve, az összekapcsolt családi név vagy az örökbefogadó születési neve. Ugyanazon örökbefogadó által örökbefogadott több gyermek azonos családi nevet viselhet.

(2) Közös gyermekké fogadás esetén az örökbefogadóknak az örökbefogadás iránti kérelemben nyilatkozniuk kell arról, hogy az örökbefogadott melyik örökbefogadó családi nevét viselje. Az örökbefogadók megállapodása alapján az örökbefogadott az örökbefogadók családi nevét együtt viselheti abban az esetben is, ha az örökbefogadók a családi nevüket nem kapcsolták össze. Ha a házastársak a gyermeket nem együtt fogadták örökbe, megegyezésük hiányában a gyermek a korábbi örökbefogadó családi nevét viseli.

(3) A gyámhatóság kivételesen megengedheti, hogy az örökbefogadott megtarthassa addigi családi nevét.

(4) A gyámhatóság kivételesen indokolt esetben engedélyezheti az örökbefogadott utónevének a megváltoztatását. Az utónevet az örökbefogadók határozzák meg.

(5) Az örökbefogadott családi nevét és utónevét az örökbefogadás engedélyezésével egyidejűleg kell megállapítani.

4:135. § *[Örökbefogadott gyermek vérségi származás megismeréséhez fűződő joga]*

(1) Az örökbefogadott felvilágosítást kérhet a gyámhatóságtól arról, hogy őt örökbefogadták-e, él-e a vér szerinti szülője, van-e testvére, és - ha a tizennegyedik életévét betöltötte - vér szerinti szülőjének, testvérének természetes személyazonosító adatairól is. A tizennegyedik életévét betöltött gyermek a kérelmet törvényes képviselője hozzájárulása nélkül is előterjesztheti. Erről az örökbefogadási eljárás során a feleket tájékoztatni kell.

(2) A felvilágosítás megadásához a vér szerinti szülő és a testvér meghallgatása szükséges. Ha az örökbefogadott kiskorú, az örökbefogadót vagy más törvényes képviselőt is meg kell hallgatni. A kiskorú testvér meghallgatásához törvényes képviselőjének előzetes hozzájárulása szükséges. Ha a vér szerinti szülő vagy testvér cselekvőképtelen, törvényes képviselőjének meghallgatása is

szükséges.

(3) Nincs szükség a vér szerinti szülő, a testvér, az örökbefogadó vagy más törvényes képviselő meghallgatására, ha ismeretlen helyen távol van vagy meghallgatása elháríthatatlan akadályba ütközik.

(4) A vér szerinti szülő, a testvér természetes személyazonosító adatai az örökbefogadottal nem közölhetők, ha

a) a vér szerinti szülő, a testvér, az örökbefogadó vagy más törvényes képviselő meghallgatása ismeretlen helyen való távollét vagy elháríthatatlan akadály miatt nem volt lehetséges;

b) a vér szerinti szülő, a testvér úgy nyilatkozik, hogy a természetes személyazonosító adatai nem közölhetők; vagy

c) a kiskorú gyermek érdekeivel ellentétben áll, így különösen, ha a vér szerinti szülő felügyeleti jogát a bíróság azért szüntette meg, mert a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan sértette vagy veszélyeztette.

(5) Ha a vér szerinti szülő az (1) bekezdés szerinti kérelem előterjesztésének időpontjában már nem él, természetes személyazonosító adatai az örökbefogadott gyermekkel közölhetők, kivéve, ha korábbi eljárás során már úgy nyilatkozott, hogy adatai közléséhez nem járul hozzá.

4:136. § [Tájékoztatás a vér szerinti szülő egészségügyi adatairól]

A gyámhatóság

a) a tizennegyedik életévét be nem töltött örökbefogadott gyermek törvényes képviselője;

b) a tizennegyedik életévét betöltött örökbefogadott gyermek, illetve törvényes képviselője; vagy

c) a nagykorú örökbefogadott

kérelmére - a vér szerinti szülőre vonatkozó természetes személyazonosító adatok közlése nélkül - tájékoztatást ad az örökbefogadott egészsége szempontjából jelentős, a vér szerinti szülőre vonatkozó egészségügyi adatokról. A tizennegyedik életévét betöltött örökbe fogadott gyermek által kérelmezett adatokról a törvényes képviselőt is tájékoztatni kell.

XIV. Fejezet

Az örökbefogadás hatálytalanná válása és felbontása

4:137. § [Az örökbefogadás hatálytalanná válása]

(1) Az örökbefogadás hatálytalanná válik, ha az örökbefogadó az örökbefogadottat teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal gyermekének ismeri el, vagy ha az örökbefogadót jogerős bírósági ítélet következtében az örökbefogadott apjának vagy anyjának kell tekinteni.

(2) Ha az örökbefogadás hatálytalanná válik, ezt úgy kell tekinteni, mintha az örökbefogadásra nem került volna sor.

4:138. § [Az örökbefogadás felbontása kölcsönös kérelemre]

(1) Az örökbefogadást a felek kölcsönös kérelme alapján a gyámhatóság felbonthatja.

(2) Ha az örökbefogadott még kiskorú, az örökbefogadás csak a kiskorú érdekében bontható fel. Az eljárás során a gyámhatóság - elháríthatatlan akadály kivételével - az örökbefogadott vér szerinti szüleit is meghallgatja.

(3)¹¹⁴ Az örökbefogadás a gyámhatósági határozat véglegessé válásával szűnik meg. Ha bármelyik fél az eljárás folyamán meghal, az örökbefogadás joghatásai - a felbontás engedélyezése esetén - a kérelem beadásának napjára visszamenő hatállyal szűnnek meg.

(4) A felbontás kihat az örökbefogadóra, az örökbefogadó rokonaira, az örökbefogadottra és az örökbefogadott leszármazóira.

¹¹⁴ Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § e).

4:139. § *[Az örökbefogadás felbontása egyoldalú kérelemre]*

(1) Az örökbefogadást a bíróság felbontja, ha akár az örökbefogadó, akár az örökbefogadott olyan magatartást tanúsított, amely miatt az örökbefogadás fenntartása a másik fél számára elviselhetetlenné vált. Ha az örökbefogadott kiskorú, az örökbefogadás az örökbefogadó kérelmére kivételesen indokolt esetben bontható fel.

(2) Az örökbefogadó halála után az örökbefogadást annak érdekében is fel lehet bontani, hogy az örökbefogadott leszármazáson alapuló családi jogállását visszanyerje.

(3) Az örökbefogadás bírósági felbontását bármelyik fél kérheti. Kiskorú örökbefogadott érdekében az örökbefogadás bírósági felbontása iránt a gyámhatóság is indíthat pert. Ha az a fél, aki ellen a pert meg kellene indítani nem él, a pert a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani. Ha az örökbefogadó az eljárás során meghal, a pert a bíróság által kirendelt ügygondnokkal szemben kell folytatni.

(4) Ha több örökbefogadó közül a keresetindításkor az egyik örökbefogadó él, az örökbefogadás felbontását az élő örökbefogadó a meghalt örökbefogadó vonatkozásában is kérheti. Erre bármelyik örökbefogadóval szemben tanúsított magatartás okot adhat.

(5) Kiskorú örökbefogadott esetén a bíróság a vér szerinti szülőket is meghallgatja, kivéve, ha az elháríthatatlan akadályba ütközik.

4:140. § *[Az örökbefogadást felbontó ítélet hatálya]*

(1) Az örökbefogadás az azt felbontó ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Ha bármelyik fél az eljárás folyamán meghal, az örökbefogadás joghatásai - az örökbefogadás felbontása esetén - a kereset megindításának napjára visszamenő hatállyal szűnnek meg.

(2) Az örökbefogadást felbontó ítélet kihat az örökbefogadóra, az örökbefogadó rokonaira, az örökbefogadottra és az örökbefogadott leszármazóira.

(3) Az örökbefogadást felbontó ítélet mindenkivel szemben hatályos.

4:141. § *[Az örökbefogadást felbontó határozat hatálya több örökbefogadó esetén]*

Ha az örökbefogadást az egyik örökbefogadó tekintetében bontották fel - a gyámhatóság vagy a bíróság eltérő rendelkezése hiányában - az örökbefogadás az ő és az ő rokonai vonatkozásában szűnik meg.

4:142. § *[Névviselés az örökbefogadás felbontása esetén]*

Az örökbefogadás felbontása után az örökbefogadott és leszármazói az örökbefogadással felvett családi nevet nem viselhetik. A gyámhatóság vagy a bíróság indokolt esetben kérelemre feljogosíthatja az érintetteket az örökbefogadással felvett családi név további viselésére.

4:143. § *[A meghalt örökbefogadó után megszerzett jogok védelme]*

Az örökbefogadás megszűnése nem érinti a gyámhatósági eljárás vagy a per megindítása előtt meghalt örökbefogadó után megszerzett jogokat. A már átszállt örökséget ebben az esetben visszakövetelni nem lehet.

4:144. § *[Az örökbefogadás megszűnésének joghatása a leszármazáson alapuló rokonságra]*

Az örökbefogadás felbontásával felélednek a leszármazáson alapuló rokonságból származó azon jogok és kötelezettségek, amelyek az örökbefogadással megszűntek, de a szülői felügyeleti jogok és kötelezettségek nem állnak helyre.

XV. Fejezet

Az örökbefogadással kapcsolatos jognyilatkozatok

4:145. § *[Az örökbefogadással kapcsolatos jognyilatkozatok]*

(1) Az örökbefogadással kapcsolatos jognyilatkozatokat a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivétellel személyesen lehet megtenni. Személyesen, törvényes képviselője hozzájárulása nélkül teheti meg a jognyilatkozatát a korlátozottan cselekvőképes kiskorú is.

(2) A cselekvőképességében a családjogi jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személynek az örökbefogadással kapcsolatos jognyilatkozatához törvényes képviselőjének hozzájárulása szükséges.

(3) A cselekvőképtelen személy helyett az örökbefogadással kapcsolatos jognyilatkozatokat törvényes képviselője teheti meg, a tizennegyedik életévét be nem töltött, de ítélőképessége birtokában lévő kiskorút a gyámhatóságnak meg kell hallgatnia.

(4) Az örökbefogadás felbontásával kapcsolatban az örökbefogadó nem járhat el az örökbefogadott törvényes képviselőjeként. Ebben az esetben a kiskorú örökbefogadott részére a gyámhatóság eseti gyámot rendel.

XII. CÍM

A SZÜLŐI FELÜGYELET

XVI. Fejezet

A szülői felügyelet általános szabályai

4:146. § *[A kiskorú jogállása; a szülői felügyeleti jogok és kötelezettségek]*

(1) A kiskorú gyermek szülői felügyelet vagy gyámság alatt áll.

(2) A szülői felügyelet a kiskorú gyermek neve meghatározásának, gondozásának, nevelésének, tartózkodási helye meghatározásának, vagyona kezelésének, törvényes képviselőjének jogát és köteletségét, a gyámnevezésnek és a gyámságból való kizárásnak a jogát foglalja magában.

4:147. § *[A szülői felügyelet gyakorlásának elvei]*

(1) A szülői felügyeletet a szülők a gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének érdekében, egymással együttműködve kötelesek gyakorolni.

(2) A szülői felügyelet közös gyakorlása során a szülők jogai és kötelezettségei egyenlők.

4:148. § *[A gyermek bevonása a döntésekbe]*

A szülőknek tájékoztatniuk kell gyermeküket az őt érintő döntésekről, biztosítaniuk kell, hogy az ítélőképessége birtokában lévő gyermekük a döntések előkészítése során véleményt nyilváníthasson, törvényben meghatározott esetben szüleivel közösen dönthessen. A szülőknek a gyermek véleményét - korára, érettségére tekintettel - megfelelő súllyal figyelembe kell venniük.

4:149. § *[A szülői felügyelet korlátozásának kivételessége]*

A szülő felügyeleti jogának gyakorlását a bíróság vagy más hatóság törvényben meghatározott, kivételesen indokolt esetben, olyan mértékben korlátozhatja vagy vonhatja el, amely a gyermek érdekének biztosításához szükséges.

XVII. Fejezet

A szülői felügyelet tartalma

1. A gyermek nevének meghatározása

4:150. § *[A gyermek nevének meghatározása]*

(1) A gyermek - szüleinek megállapodása szerint - apjának vagy anyjának születési vagy házasságkötéssel szerzett családi nevét viseli. Ha a szülők nem kötöttek házasságot, a gyermek nem viselheti az anyja más személlyel kötött házassága folytán viselt nevét, ha azt az anya a házasságra utaló toldással viseli. A gyermek családi névként szüleinek összekapcsolt családi nevét is viselheti, akkor is, ha a szülők a házasságkötés után családi nevüket nem kapcsolták össze vagy a szülők nem kötöttek házasságot. A gyermek családi neve legfeljebb kéttagú lehet.

(2) A házasságban élő szülők valamennyi, a házasság fennállása alatt született közös gyermekének kizárólag azonos családi neve lehet, kivéve, ha a szülők a házasság fennállása alatt családi nevüket módosították. Közös házassági nevet viselő házastársak gyermeke a szülők közös házassági nevét viselheti. Ha a szülők egyike viseli házassági névként kettőjük összekapcsolt családi nevét, a gyermek - a szülők megállapodása alapján - a másik szülő házasságra utaló toldást nem tartalmazó nevét vagy a szülők összekapcsolt családi nevét viseli.

(3) Ha nincs olyan személy, akit a gyermek apjának kell tekinteni, a gyermek az anyja születési vagy házasságkötéssel szerzett családi nevét viseli, kivéve, ha az anya a férje teljes nevét vagy családi nevét a házasságra utaló toldással viseli.

(4) Az anya a gyámhatóságnál kezdeményezheti, hogy a születési anyakönyvbe kiskorú gyermeke apjaként képzelt személyt jegyezzenek be. Az anya a képzelt személy apaként való bejegyzésére irányuló eljárás során dönthet arról, hogy a gyermek a továbbiakban a képzelt apa családi nevét viseli. Erre vonatkozó nyilatkozata hiányában a gyermek az anya családi nevét viseli tovább.

(5) Ha nincs olyan személy, akit a gyermek apjának kell tekinteni, a gyermek a nagykorúvá válását követően kérheti, hogy a születési anyakönyvbe - ha arra korábban nem került sor - apjaként képzelt személyt jegyezzenek be, és kezdeményezheti a korábban bejegyzett képzelt apa nevének törlését is. Ebben az esetben arról is nyilatkozhat, hogy a továbbiakban viselni kívánja-e a képzelt apa családi nevét.

(6) A gyermek utónevét a szülők határozzák meg.

4:151. § *[Gyámhatósági névmegállapítás]*

(1) A gyámhatóság állapítja meg a gyermek nevét, ha

a) a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők a gyermek családi és utónevének meghatározásával kapcsolatos megállapodásukat a gyámhatóság felhívásától számítva harminc napon belül nem jelentik be; vagy

b) a gyermek mindkét szülője ismeretlen.

(2) A gyámhatóság állapítja meg a gyermek utónevét, ha a szülői felügyeleti jogot az a szülő gyakorolja, aki az anyakönyvvezető vagy a gyámhatóság felhívása ellenére a gyermek utónevét - a felhívás közlésétől számított harminc napon belül - nem határozza meg.

2. A gyermek gondozása és nevelése

4:152. § *[A gyermek gondozása, lakóhelyének és tartózkodási helyének meghatározása]*

(1) A szülők joga és kötelezettsége, hogy a gyermeket gondozzák, a gyermek megélhetéséhez és felnevelkedéséhez szükséges feltételeket biztosítsák.

(2) A szülők a saját háztartásukban kötelesek a gyermekük lakhatását biztosítani. A gyermek lakóhelye - ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik - a szülei lakása akkor is, ha a gyermek átmenetileg máshol tartózkodik.

(3) A szülő vagy a gyámhatóság a gyermek kiadását követelheti attól, aki a gyermeket jogtalanul tartja magánál.

(4) A tizenhatodik életévét betöltött gyermek a szülők lakóhelyét vagy a szülők által kijelölt más

tartózkodási helyet a gyámhatóság jóváhagyásával a szülők beleegyezése nélkül elhagyhatja, ha az az érdekeivel nem ellentétes. A szülők lakóhelyének vagy a szülők által kijelölt más tartózkodási hely elhagyása önmagában a szülői felügyeletet - a személyes gondozás és nevelés kivételével - nem érinti.

(5) A gyermek huzamos időn át - így tanulmányok folytatása, munkavállalás vagy más hasonló célból - önállóan vagy egyik szülőjével mindkét szülő egyetértésével tartózkodhat külföldön.

(6) A gyermek letelepedés céljából történő külföldre távozásához erre vonatkozó szülői engedély szükséges.

4:153. § *[A gyermek nevelésének és életpályájának megválasztása]*

(1) A szülők jogosultak a gyermek nevelésének módját megválasztani.

(2) A gyermek képességei figyelembevételével a szülők és a gyermek közösen döntenek el, hogy a gyermek milyen életpályára készüljön.

(3) Az életpálya kijelölésével és ezzel összefüggésben a gyermek taníttatásával, iskolájának megválasztásával kapcsolatban a szülő és a gyermek között felmerülő vitában a gyámhatóság dönt.

4:154. § *[A gyermekekkel tényleges családi kapcsolatban álló személy részvétele a gyermek gondozásában és nevelésében]*

A gyermek gondozása, nevelése során egyes jogok és kötelezettségek gyakorlásában - a felügyeletet gyakorló szülő hozzájárulásával - részt vehet az a személy, akinek saját vagy a szülővel közös háztartásában a gyermek huzamos időn át nevelkedik.

3. A gyermek vagyonának kezelése

4:155. § *[A gyermek vagyonának kezelői]*

(1) A szülői felügyeletet gyakorló szülők joga és kötelezettsége, hogy gyermekük minden olyan vagyonát kezeljék, amely e törvény szerint nincs kivéve a kezelésük alól.

(2) Ha a gyermek azzal a kikötéssel kapott vagyont, hogy azt szülei nem kezelhetik, a gyámhatóság - a vagyont juttató személy javaslatának figyelembevételével - a vagyon kezelésére gyámot rendel ki (a továbbiakban: vagyonkezelő gyám). Ha a vagyont juttató harmadik személy a vagyon kezeléséből az egyik szülőt kizárta, a vagyont a vagyonkezelésre egyébként jogosult másik szülő kezeli.

4:156. § *[A szülő egyedüli vagyonkezelői joga]*

(1) A szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők kölcsönösen vagy külön-külön meghatalmazást adhatnak egymásnak arra vonatkozóan, hogy a gyermek vagyonát az egyik szülő a másik helyett kezelje. A meghatalmazás akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

(2) A gyermek nevében eljáró szülőt a kisebb jelentőségű vagyoni jogi szerződések megkötésénél jóhiszemű harmadik személyek olyannak tekinthetik, mint aki a másik szülő meghatalmazottjaként is eljár.

(3) Ha azt a gyermek érdekei indokolják, a gyámhatóság a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők közül kijelölheti azt a szülőt, aki a gyermek vagyonának kezelője.

4:157. § *[A gyermek vagyonának és jövedelmének felhasználása]*

(1) A szülők a gyermek vagyonából eredő jövedelemnek azt a részét, amely a vagyon terheinek kifizetése után fennmarad, a gyermek indokolt szükségleteire kötelesek fordítani.

(2) A szülők a gyermek eltartásának fedezése céljából a gyermek vagyonának állagát e törvénynek a gyermek tartására vonatkozó rendelkezései szerint vehetik igénybe.

(3) Ha a gyermek szülője háztartásában nevelkedik és keresménnyel rendelkezik, a szülő igényelheti, hogy a háztartás költségeihez megfelelő mértékben járuljon hozzá.

4:158. § *[A szülő felelőssége a vagyonkezelésért]*

(1) A szülők gyermekük vagyonát biztosítékadás és számadás kötelezettsége nélkül kezelik.

(2) A szülők gyermekük vagyonának kezelése során a rendes vagyonkezelés szabályai szerint, ugyanazzal a gondossággal kötelesek eljárni, mint saját ügyeikben. Ha e kötelezettségüket szándékosan vagy súlyos gondatlanságból megszegik, az ezzel okozott kárt a szerződésen kívül okozott károk megtérítéséért való felelősség szabályai szerint kötelesek megtéríteni.

4:159. § *[A szülők vagyonkezelői jogának korlátozása]*

Ha a szülői felügyeletet gyakorló szülők gyermekük vagyonának kezelése tekintetében kötelességüket a gyermek érdekeit súlyosan sértő módon nem teljesítik, a gyámhatóság indokolt esetben

a) elrendelheti a gyermek pénzének és értéktárgyainak a gyámhatóság részére történő átadását, ha azokat a rendes vagyonkezelés szabályai szerint készen tartani nem kell;

b) a szülőket biztosítékadásra kötelezheti;

c) a vagyonkezelést rendszeres felügyelete alá vonhatja;

d) kötelezheti a szülőket, hogy a vagyonkezelésről úgy adjanak számot, mint a gyám; illetve

e) a szülőktől a vagyonkezelés és a vagyoni ügyekben való képviselői jogát egyes vagyoni ügyekre vagy az ügyek meghatározott csoportjára nézve korlátozhatja vagy megvonhatja.

4:160. § *[A gyermek vagyonának kiadása]*

Ha a szülők vagyonkezelői joga megszűnik, kötelesek gyermekük vagyonát kiadni a nagykorú gyermeknek vagy annak, akinek kezelése alá a vagyon kerül.

4. A gyermek törvényes képviselője

4:161. § *[A gyermek törvényes képviselője]*

(1) A szülői felügyeletet gyakorló szülők joga és kötelezettsége, hogy gyermeküket személyi és vagyoni ügyeiben képviseljék.

(2) A vagyonkezelői joggal nem rendelkező szülő a gyermek vagyoni ügyeiben törvényes képviselőként nem járhat el.

4:162. § *[A szülői törvényes képviselő kizártsága a jognyilatkozat személyessége miatt]*

A szülői képviselői joga nem terjed ki a gyermeknek azokra a jognyilatkozataira, amelyeket jogszabály szerint kizárólag személyesen lehet megtenni.

4:163. § *[A szülői törvényes képviselő kizártsága érdekellentét miatt]*

(1) A szülő - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem képviselheti a gyermekét olyan ügyben, amelyben ő maga, házastársa, élettársa, egyenesági rokona vagy az ő törvényes képviselője alatt álló más személy a gyermekkel szemben ellenérdekű fél.

(2) Ha a gyermek ügyében a törvényes képviselőt gyakorló szülő törvény vagy a gyámhatóság rendelkezése, érdekellentét vagy más tényleges akadály miatt nem járhat el, a gyámhatóság a gyermeknek eseti gyámot rendel.

(3) Eseti gyám kirendelését bármely érdekelt, bármely hatóság kérheti, és annak hivatalból is helye van. A szülő eseti gyám kirendelése céljából köteles a gyámhatóságnak késedelem nélkül bejelenteni, ha a (2) bekezdésben megjelölt okból az ügyben nem járhat el.

(4) Az eseti gyám az ügyben olyan jogkörrel jár el, mint a gyám.

XVIII. Fejezet

A szülői felügyelet gyakorlása

1. A szülők megállapodása a szülői felügyelet gyakorlásáról

4:164. § *[A szülői felügyelet közös gyakorlása]*

(1) A szülői felügyeletet a szülők - megállapodásuk vagy a gyámhatóság vagy a bíróság eltérő rendelkezése hiányában - közösen gyakorolják akkor is, ha már nem élnek együtt.

(2) A különélő szülőknek a közös szülői felügyelet gyakorlása során biztosítaniuk kell gyermekük kiegyensúlyozott életvitelét.

(3) Azonnali intézkedést igénylő esetben a szülő a gyermek érdekében - a másik szülő késedelem nélkül történő értesítése mellett - közös szülői felügyelet esetén is önállóan dönthet.

4:165. § *[A különélő szülők megállapodása a felügyeleti jogok megosztásáról és a közös szülői felügyeletről]*

(1) A különélő szülők a szülői felügyelettel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket egymás között megoszthatják, és megállapodhatnak abban is, hogy a szülői felügyeletet az egyikük gyakorolja. A szülők erre irányuló megállapodására utal, ha a gyermek hosszabb ideje háborítatlanul egyikük háztartásában nevelkedik.

(2) A házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti perben a szülők közös kérelmére a bíróság - a gyermek érdekét mérlegelve - a szülők közös szülői felügyeletre és ezzel összefüggésben a gyermek lakóhelyére vagy a szülői felügyelet (1) bekezdés szerinti rendezésére vonatkozó egyezségét jóváhagyja, vagy arról ítélettel határoz.

4:166. § *[Döntés a közös szülői felügyelet gyakorlásával összefüggő vitában]*

Ha a közös szülői felügyelet gyakorlása során a szülők valamely kérdésben nem tudnak megállapodni - a lelkiismereti és vallásszabadság körébe tartozó kérdés kivételével - a gyámhatóság dönt.

2. A szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezése

4:167. § *[A szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezése]*

(1) A különélő szülők megállapodásának hiányában - kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból - a bíróság dönt arról, hogy a szülői felügyeletet melyik szülő gyakorolja.

(2) A bíróság a döntés során azt mérlegeli, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbbben.

4:168. § *[A különélő szülő feljogosítása egyes szülői felügyeleti jogok gyakorlására]*

(1) Ha a bíróság a szülői felügyelet gyakorlására az egyik szülőt jogosítja fel, a gyermekétől különélő szülő a szülői felügyeleti jogokat a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések kivételével nem gyakorolhatja.

(2) A bíróság a gyermekétől különélő szülőt feljogosíthatja a gyermek gondozásával, nevelésével összefüggő egyes feladatok ellátására, és kivételesen a vagyonkezelés és a gyermek vagyoni ügyeiben a törvényes képviselő teljes körű vagy részleges gyakorlására. Ha a gyermek érdekei megkívánják, a gyermek sorsát érintő valamely lényeges kérdésben való döntés jogát a bíróság korlátozhatja vagy megvonhatja.

4:169. § *[A gyermek elhelyezése harmadik személynél]*

(1) Ha a szülői felügyeletnek a szülők által történő gyakorlása a gyermek érdekét veszélyezteti, a bíróság a gyermeket másnál is elhelyezheti, feltéve, hogy ez a személy a nála történő elhelyezést maga is kéri. Ebben az esetben ezt a személyt gyámul kell kirendelni, és a szülő felügyeleti joga szünetel.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a bíróság a gyermeket elsősorban olyan

személynél helyezi el, aki a gyermek gondozásában, nevelésében, a gyermek érdekeinek megfelelően már korábban részt vett.

4:170. § *[A szülői felügyelet gyakorlásának és a gyermek elhelyezésének megváltoztatása]*

(1) A szülői felügyelet gyakorlásának és a gyermek harmadik személynél történő elhelyezésének megváltoztatása a bíróságtól akkor kérhető, ha azok a körülmények, amelyeken a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapult, utóbb lényegesen módosultak, és ennek következtében a megváltoztatás a gyermek érdekében áll. Nem hivatkozhat a körülmények megváltozása folytán a gyermek érdekére az a szülő, aki a változást felróható magatartásával maga idézte elő, így különösen, ha a gyermeket jogosulatlanul vette magához vagy tartja magánál.

(2) Ha a közös szülői felügyelet gyakorlása során a szülők már nem tudnak együttműködni, a közös szülői felügyeletet a bíróság bármelyik szülő kérelmére megszünteti.

4:171. § *[A szülői felügyelet gyakorlásának rendezése és a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése iránti per]*

(1) A szülői felügyelet gyakorlásának rendezése, a felügyelet, az egyes felügyeleti jogok gyakorlásának megváltoztatása, a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése és az elhelyezés megváltoztatása iránt a szülő és a gyámhatóság indíthat pert.

(2) A pert - a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - a szülőnek a másik szülő ellen, a gyámhatóságnak mindkét szülő ellen meg kell indítania.

(3) A harmadik személynél történt elhelyezés megváltoztatása iránti pert az ellen a személy ellen kell megindítani, akinél a gyermeket elhelyezték.

(4) A bíróságnak az eljárása során - elháríthatatlan akadály esetét kivéve - mindkét szülőt meg kell hallgatnia. Indokolt esetben, vagy ha azt a gyermek maga kéri, közvetlenül vagy szakértő útján meg kell hallgatnia a gyermeket is. Ha a gyermek a tizennegyedik életévét betöltötte, szülői felügyeletére és elhelyezésére vonatkozó döntés egyetértésével hozható, kivéve, ha a gyermek választása a fejlődését veszélyezteti.

4:172. § *[Közvetítés a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránti perben]*

A bíróság indokolt esetben kötelezheti a szülőket, hogy a szülői felügyelet megfelelő gyakorlása és az ehhez szükséges együttműködésük biztosítása érdekében - ideértve a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartást - közvetítői eljárást vegyenek igénybe.

3. A gyermekétől különélő szülő jogai és kötelezettségei

4:173. § *[A szülők együttműködési kötelezettsége]*

A szülői felügyeletet gyakorló szülőnek és a gyermekétől különélő szülőnek a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében - egymás családi életét, nyugalma tiszteletben tartva - együtt kell működniük.

4:174. § *[A gyermekkel együttélő szülő tájékoztatási kötelezettsége]*

A szülői felügyeletet gyakorló szülőnek a gyermek fejlődéséről, egészségi állapotáról, tanulmányairól a különélő szülőt megfelelő időközönként tájékoztatnia kell, és a különélő szülő érdeklődése esetén a gyermekkel kapcsolatos felvilágosítást meg kell adnia.

4:175. § *[Közösen gyakorolt szülői felügyeleti jogok]*

(1) A különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen gyakorolják jogaikat akkor is, ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja, kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta.

(2) A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek tekintendő a kiskorú gyermek nevének

meghatározása és megváltoztatása, a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, állampolgárságának megváltoztatása és iskolájának, életpályájának megválasztása.

(3) Ha a különélő szülők egyes, a (2) bekezdésben meghatározott, közösen gyakorolt felügyeleti jogosítványok tekintetében nem tudnak megegyezni, erről a gyámhatóság dönt.

4:176. § *[A különélő szülő tájékoztatási kötelezettsége]*

Ha a bíróság a gyermekétől különélő szülőt feljogosítja a gyermek gondozásával, nevelésével összefüggő egyes feladatok ellátására, a vagyonkezelés és a gyermek vagyoni ügyeiben a törvényes képviselőlet gyakorlására, a szülői felügyeletet e tekintetben a különélő szülő gyakorolja. A különélő szülő tevékenységéről a szülői felügyeletet egyébként gyakorló szülőt tájékoztatni köteles.

4:177. § *[Közvetítés a gyámhatósági eljárásban]*

A gyámhatóság, kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból, a szülői felügyeletet gyakorló szülő és a gyermekétől különélő szülő közötti megfelelő együttműködés kialakítása, a különélő szülő jogainak biztosítása - ideértve a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartást - érdekében a szülők számára közvetítői eljárás igénybevételét rendelheti el.

4. A kapcsolattartás

4:178. § *[A kapcsolattartás joga]*

(1) A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.

(2) A gyermekétől különélő szülő - ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani.

(3) A szülőnek joga van gyermekével kapcsolatot tartani akkor is, ha a szülői felügyeleti joga szünetel, kivéve, ha a gyermek vagy a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója sérelmére elkövetett cselekmény miatt elrendelt távoltartó határozat hatálya alatt áll.

(4) Kivételesen indokolt esetben, a gyermek érdekében azt a szülőt is fel lehet jogosítani a gyermekkel való kapcsolattartásra,

a) akinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette;

b) aki hozzájárult gyermekének a másik szülő házastársa által történő örökbefogadásához; vagy

c) akinek szülői felügyeleti joga a gyermek ismeretlen személy által történő örökbefogadásához adott hozzájárulásával vagy azért szűnt meg, mert a szülő a gyermeket - annak érdekében, hogy más nevelje fel, személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézményben, arra kijelölt helyen hagyja, a gyermekért hat héten belül nem jelentkezik, és a gyermek örökbefogadására nem került sor.

(5)¹¹⁵ A (4) bekezdés szerinti esetben a szülőnek a gyermekkel való kapcsolattartásra való feljogosításáról a szülői felügyeletet megszüntető bíróság vagy - ha a gyermeket nevelésbe vették - a gyámhatóság dönt.

4:179. § *[Kapcsolattartásra jogosult más hozzátartozók]*

(1) A kapcsolattartásra a nagyszülő, a testvér és - ha a szülő és a nagyszülő nem él vagy a kapcsolattartásban tartósan akadályozva van, vagy a kapcsolattartási jogát önhibájából nem gyakorolja - a gyermek szülőjének testvére és szülőjének házastársa is jogosult.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyek kapcsolattartási jogát nem érinti az, ha az a házasság, amelyből az örökbe fogadott gyermek származik, a gyermek szülőjének halála folytán szűnt meg, és a házastárs a másik házastárs korábbi házasságából származó gyermekét fogadja örökbe.

¹¹⁵ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) e) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

(3) A kapcsolattartásra - ha a gyermek hosszabb időn keresztül a háztartásában nevelkedett - kérelmére feljogosítható a volt mostoha szülő, nevelőszülő, gyám és az is, akinek a gyermekekre vonatkozó apasági vélelmét a bíróság megdöntötte.

4:180. § [A kapcsolattartási jog tartalma]

(1) A kapcsolattartási jog magában foglalja a gyermekkel való személyes találkozást, a gyermeknek a lakóhelyéről vagy a tartózkodási helyéről rendszeresen, meghatározott időtartamra történő elvitelét, a gyermekkel időszakonként, elsősorban az oktatási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttléte, és kiterjed a kapcsolat személyes találkozás nélküli fenntartására.

(2) A kapcsolattartás joga - ha a bíróság vagy a gyámhatóság a gyermek érdekében eltérően nem rendelkezik - az (1) bekezdésben foglalt keretek között kiterjed a gyermek meghatározott időtartamú külföldre vitelére is.

(3) A gyermek elvitelével felmerülő kiadások - ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik - a kapcsolattartásra jogosultat terhelik.

4:181. § [A kapcsolattartás rendezése]

(1) A kapcsolattartásról a házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti perben a szülők egyezsége köthetnek; egyezségük hiányában a kapcsolattartásról - kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból - a bíróság dönt. Ha házassági vagy a szülői felügyelet rendezése iránti per nincs folyamatban, a kapcsolattartásról a szülők megegyezésének hiányában a gyámhatóság dönt. A döntés előtt az érdekeltet és az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket meg kell hallgatni.

(2) A kapcsolattartásról a bíróság vagy a gyámhatóság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a szülők személyes körülményeinek és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

(3) A kapcsolattartásra vonatkozó határozatban rendelkezni kell a kapcsolattartás gyakoriságáról, időtartamáról, folyamatos vagy időszakos voltáról, arról, hogy felügyelt kapcsolattartásra kerül-e sor, továbbá a gyermek átadásának és visszaadásának helyéről, idejéről és módjáról, a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó értesítési kötelezettségről és az elmaradt kapcsolattartás pótlásáról.

(4)¹¹⁶ Ha a kapcsolattartás kérdésében a bíróság döntött, a kapcsolattartás megváltoztatását is a bíróságtól lehet kérni.

4:182. § [Tájékoztatási kötelezettség; az elmaradt kapcsolattartás pótlása]

(1) A kapcsolattartást akadályozó körülményekről a felek késedelem nélkül kötelesek tájékoztatni egymást.

(2) A jogosultnak fel nem róható okból elmaradt kapcsolattartást a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb hat hónapon belül pótolni kell.

4:183. § [Felelősség a kapcsolattartás akadályozásáért, szabályainak megszegéséért]

(1) Ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett személy a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozza vagy szabályait megszegi, az ezzel okozott kárt köteles a másik félnek megtéríteni.

(2)¹¹⁷ A bíróság polgári nemperes eljárásban kérelemre kötelezi a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozó, a kapcsolattartás szabályait megszegő felet a kapcsolattartás akadályozása, szabályainak megszegése folytán keletkezett igazolt költségek viselésére.

4:184. § [A kapcsolattartási jog korlátozása és megvonása]

A gyámhatóság vagy - házassági vagy szülői felügyelet rendezése iránti perben - a bíróság a felróható magatartást tanúsító szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy kapcsolattartási

¹¹⁶ Megállapította: 2020. évi CXLVII. törvény 37. §. Hatályos: 2021. I. 1-től.

¹¹⁷ Módosította: 2019. évi CXXVII. törvény 169. § a).

jogát a gyermek érdekében korlátozhatja vagy megvonhatja.

4:185. §¹¹⁸ *[A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása]*

A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtását a bíróság polgári nemperes eljárásban rendeli el.

XIX. Fejezet

A szülői felügyeleti jog szünetelése és megszűnése

1. A szülői felügyeleti jog szünetelése

4:186. § *[A szülői felügyeleti jog szünetelése]*

(1) Szünetel a szülői felügyeleti jog, ha

- a) a szülő cselekvőképtelen;
- b) a kiskorú szülő korlátozottan cselekvőképes, kivéve a tizenhatodik életévét betöltött kiskorú szülő gondozási, nevelési jogát és kötelezettségét;
- c) a szülő cselekvőképességében a szülői felügyeleti jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott;
- d) a szülő ismeretlen helyen távol van, vagy ténylegesen akadályozva van a szülői felügyelet ellátásában;
- e) a gyámhatóság a gyermek családba fogadásához hozzájárult;
- f) a szülő hathetes életkoránál fiatalabb gyermeke örökbefogadásához járult hozzá;
- g)¹¹⁹ a gyermeket a gyámhatóság nevelésbe vette és a szülő szülői felügyeleti joga nem szűnt meg vagy azt a bíróság nem szüntette meg;
- h) a bíróság a gyermeket harmadik személynél helyezte el; vagy
- i) a szülő a gyermek vagy a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója sérelmére elkövetett cselekmény miatt elrendelt távoltartó határozat hatálya alatt áll.

(2) Az életközösség fennállása alatt szünetel a szülői felügyeleti joga annak a szülőnek, aki együtt él a szülői felügyelettől megfosztott másik szülővel.

(3) A szülői felügyelet megszüntetése vagy a szülői felügyelet rendezése iránti per jogerős befejezéséig szünetel a szülői felügyeleti joga annak a szülőnek, akinek a gyermekét a gyámhatóság ideiglenes hatállyal a különélő másik szülőnél, más személynél vagy intézményben helyezte el.

2. A családbafogadás

4:187. § *[A családbafogadás]*

(1) A szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők vagy a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával - a gyámhatóság hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll.

(2) A gyámhatóság a családbafogadáshoz akkor járul hozzá, ha a családba fogadó szülő személyisége és körülményei alapján alkalmas a gyermek gondozására, nevelésére, a gyámság ellátására, és e feladatok ellátását maga is vállalja.

(3) A családba fogadó szülőt vagy szülőket a gyámhatóság gyámul rendeli.

¹¹⁸ Módosította: 2019. évi CXXVII. törvény 169. § b).

¹¹⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) g) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

4:188. § *[A szülő jogai és kötelezettségei családbafogadás esetén]*

- (1) A családbafogadás ideje alatt a szülő szülői felügyeleti joga szünetel.
- (2) A szülőt megilleti a kapcsolattartás joga és a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való együttes döntési jog.
- (3) Különösen indokolt esetben a gyámhatóság a szülőt feljogosíthatja a vagyonkezelés és a gyermek vagyoni ügyében a törvényes képviselő jogával.
- (4) A családbafogadás a szülő tartási kötelezettségét nem érinti.

4:189. § *[A családbafogadás felülvizsgálata]*

- (1) A családbafogadás feltételeinek fennállását a gyámhatóság évente felülvizsgálja.
- (2) A családbafogadást a gyámhatóság megszünteti, ha azt a szülő vagy a családba fogadó szülő kéri, vagy ha annak fenntartása a gyermek fejlődését veszélyezteti.

3. A szülői felügyeleti jog megszűnése, megszüntetése és visszaállítása

4:190. § *[A szülői felügyeleti jog megszűnése]*

- (1) Megszűnik a szülői felügyeleti jog
 - a) a gyermek nagykorúvá válásával;
 - b) a gyermek örökbefogadásával, kivéve, ha a gyermeket a szülő házastársa fogadja örökbe;
 - c) a szülőnek a gyermek örökbefogadásához adott hozzájárulásával, vagy ha a gyermek örökbefogadásához a szülő a gyermek hathetes korát megelőzően járult hozzá, a gyermek hathetes korának elérésekor, kivéve, ha a szülő a hozzájáruló nyilatkozatot visszavonta; vagy
 - d) ha a szülő a gyermeket annak érdekében, hogy más nevelje fel - személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézmény arra kijelölt helyén hagyja, és a gyermekért hat héten belül nem jelentkezik.
- (2) Ha a szülői felügyeletet a szülők közösen gyakorolják, az egyik szülő halála esetén a szülői felügyelet a túlélő szülőt illeti meg.
- (3) Ha az a szülő hal meg, aki a szülői felügyeletet vagy annak egyes részjogosítványait egyedül gyakorolta, a felügyelet a túlélő szülőt illeti meg, feltéve, hogy nem áll a szülői felügyelet megszüntetését kimondó ítélet hatálya alatt.
- (4) Ha a szülői felügyeleti jog a (3) bekezdés alapján a túlélő szülőt illeti meg, a gyámhatóság felhívja őt a szülői felügyeleti jogok gyakorlására. Nem hívható fel a szülői felügyeleti jogok gyakorlására a túlélő szülő, ha szülői felügyeleti joga cselekvőképtelensége, kiskorúság miatti korlátozott cselekvőképessége, cselekvőképességének a szülői felügyeleti jogok gyakorlása tekintetében való részleges korlátozottsága, ismeretlen helyen való tartózkodása vagy a szülői felügyelet ellátásában való tényleges akadályoztatottsága miatt szünetel, vagy ha az a gyermek érdekével nyilvánvalóan ellentétben áll.

4:191. § *[A szülői felügyeleti jog bírósági megszüntetése]*

- (1) A bíróság megszünteti a szülői felügyeletet, ha
 - a) a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan sérti vagy veszélyezteti; vagy
 - b)¹²⁰ a gyermeket más személynél helyezték el vagy nevelésbe vették, és az a szülő, akinek szülői felügyeleti joga szünetel, a gyermek elhelyezésére vagy a nevelésbe vételre okot adó magatartásán, életvitelén, körülményein önhibájából nem változtat.
- (2) Ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte, a bíróság a szülői felügyeletet a szülő valamennyi gyermeke tekintetében megszüntetheti. A bíróság rendelkezhet úgy, hogy a megszüntető határozat hatálya kihat a később született gyermekekre is.

¹²⁰ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) h) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

(3) Aki szülői felügyeletet megszüntető jogerős ítélet hatálya alatt áll, nem fogadhat örökbe, nem viselhet gyámságot, gyermek nála nem helyezhető el és - a bíróság vagy a gyámhatóság eltérő rendelkezésének hiányában - nincs joga arra, hogy gyermekével kapcsolatot tartson.

4:192. § *[A szülői felügyeleti jog bírósági visszaállítása]*

A bíróság a jövőre nézve visszaállítja a szülői felügyeletet, ha az az ok, amely miatt azt megszüntették, már nem áll fenn, és nincs egyéb olyan ok sem, amely a megszüntetésre alapul szolgálna.

4:193. § *[A szülői felügyeleti jog megszüntetése és visszaállítása iránti per indítására jogosultak és a per alperesei]*

(1) A szülői felügyelet megszüntetése iránt a másik szülő, visszaállítása iránt bármelyik szülő indíthat pert. Mindkét esetben perindításra jogosult a gyermek, a gyámhatóság és az ügyész is.

(2) A szülői felügyelet megszüntetése és visszaállítása iránt a korlátozottan cselekvőképes kiskorú személy és a cselekvőképeességében a szülői felügyeleti jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott szülő a pert - törvényes képviselője hozzájárulásával - személyesen indíthatja meg. A cselekvőképtelen szülő és gyermek nevében a pert a gyámhatóság hozzájárulásával a törvényes képviselő indíthatja meg.

(3) A szülői felügyelet megszüntetése iránt a pert az ellen a szülő ellen kell megindítani, akinek szülői felügyeletét meg kívánják szüntetni. A szülői felügyelet visszaállítása iránt az ellen kell pert indítani, akinek keresete folytán a bíróság a szülői felügyeletet megszüntette; ha a szülői felügyelet visszaállítását ő kéri, a pert a másik szülő ellen kell megindítani. Ha az a személy, aki ellen a pert meg kellene indítani, már nem él, a pert a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani.

(4) A szülői felügyelet megszüntetése és az annak visszaállítása iránt indított perben hozott ítélet mindenkivel szemben hatályos.

XIII. CÍM

A ROKONTARTÁS

XX. Fejezet

A rokонтartás közös szabályai

4:194. § *[A rokонтartásra való jogosultság]*

(1) Rokonaival szemben az jogosult tartásra, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani, és akinek tartásra kötelezhető házastársa, volt házastársa vagy volt élettársa nincs.

(2) Érdemtelen a tartásra az a nagykorú, aki a tartásra kötelezettel vagy vele együtt élő hozzátartozójával szemben olyan súlyosan kifogásolható magatartást tanúsít vagy olyan életvitelt folytat, amely miatt tartása a kötelezettől - figyelemmel a jogosult és a kötelezett kapcsolatának jellegére és a kötelezett magatartására is - nem várható el.

(3) Ha a szülő a tartási, gondozási és nevelési kötelezettségének eleget tett, a gyermek a vele szemben tanúsított kirívóan súlyos magatartás esetén hivatkozhat a szülő érdemteleniségére.

4:195. § *[A tartási képesség]*

Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, nem köteles mást eltartani, aki ezáltal saját szükséges tartását vagy a tartás sorrendjében a jogosultat megelőző személy tartását veszélyeztetné.

4:196. § [A tartásra kötelezettek köre és a tartási kötelezettség sorrendje]

(1) A tartási kötelezettség - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - az egyenesági rokonokat terheli egymással szemben.

(2)¹²¹ Tartási kötelezettsége áll fenn elsősorban a szülőnek a gyermekével és a nagykorú gyermeknek a rászoruló szülőjével szemben.

(3) Ha a tartásra jogosult gyermeknek tartásra kötelezhető szülője nincs, eltartása távolabbi felmenőire hárul.

(4) Ha a tartásra jogosultnak nincs gyermeke, távolabbi leszármazói kötelesek őt eltartani.

(5) A tartásra jogosulthoz a leszármazás rendjében közelebb álló rokon tartási kötelezettsége a távolabbi rokonét megelőzi.

(6) A tartásra szoruló személy nem érvényesíthet tartási igényt rokonával szemben arra hivatkozva, hogy tartási jogosultságát érdemtelensége miatt a tartás sorrendjében közelebb álló rokonával szemben nem érvényesíthetné.

4:197. § [A testvértartás]

Azt a kiskorút, akinek tartásra kötelezhető egyenesági rokona nincs, nagykorú testvére köteles eltartani, feltéve, hogy ezt saját maga, házastársa, élettársa és tartásra rászoruló egyenesági rokonai szükséges tartásának veszélyeztetése nélkül képes teljesíteni.

4:198. § [A mostohagyermek tartása]

(1) A házastárs köteles háztartásában eltartani a vele együtt élő házastársának olyan, tartásra szoruló kiskorú gyermekét (a továbbiakban: mostohagyermek), akit házastársa az ő beleegyezésével hozott a közös háztartásba.

(2) A mostohaszülő tartási kötelezettsége nem érinti a vér szerinti szülő tartásdíj-fizetési kötelezettségét.

4:199. § [A mostohaszülő és a nevelőszülő tartása]

(1) A mostohagyermek a tartásra szoruló mostohaszülőjét akkor köteles eltartani, ha a mostohaszülő az ő eltartásáról hosszabb időn át gondoskodott.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt feltételekkel köteles eltartani a nevelt gyermek azt a személyt, aki róla saját háztartásában hosszabb időn át ellenszolgáltatás nélkül gondoskodott, és nem vér szerinti-, örökbefogadó- vagy mostohaszülője (a továbbiakban: nevelőszülő).

4:200. § [A tartásra jogosultság sorrendje a vér szerinti és a tényleges családi kapcsolatokban]

Tartásra jogosult

a) a vér szerinti gyermek, a mostoha- és a nevelt gyermek egy sorban; illetve

b) a vér szerinti szülő és - ha a jogi feltételek egyébként fennállnak - a mostohaszülő és a nevelőszülő egy sorban.

4:201. § [A tartási kötelezettség megoszlása]

(1) Több egy sorban kötelezett között a tartási kötelezettség a kereseti, jövedelmi, vagyoni viszonyaik és teljesítőképességük arányában oszlik meg.

(2) Ha a tartásra köteles személy a tartás alól mentesül, a rá eső tartás a vele egy sorban álló kötelezettekre, ilyen személyek hiányában a sorban utánuk következő kötelezettekre hárul.

(3) Annak a tartásra kötelezettnek a javára, aki a tartásra jogosultat személyesen gondozza, az ezzel járó tevékenységet és egyéb terhet a tartási kötelezettség meghatározásánál figyelembe kell venni.

4:202. § [A tartásra való jogosultság sorrendje]

Ha valaki több jogosult eltartására köteles és mindegyiket nem képes eltartani, a jogosultság

¹²¹ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 4. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

sorrendjében

- a) a kiskorú gyermek a nagykorú gyermeket;
- b) a gyermek a házastársat, a volt házastársat és a volt élettársat;
- c) a házastárs, a volt házastárs és a volt élettárs - egymással egy sorban - a szülőt;
- d) a szülők - egymással egy sorban - a többi rokont; és
- e) a többi rokon közül a leszármazó a felmenőt és a leszármazás rendjében a közelebbi rokon a távolabbat megelőzi.

4:203. § [Eltérés a sorrendtől]

A bíróság kérelemre, indokolt esetben a tartásra való jogosultság és a tartási kötelezettség sorrendjétől eltérhet.

4:204. § [A tartás mértékének és módjának meghatározása]

A tartás mértékére és módjára vonatkozóan elsősorban a jogosult és a kötelezett megállapodása az irányadó. Megállapodás hiányában a jogosult a tartás bírósági meghatározását kérheti.

4:205. § [A tartás mértéke]

(1) A bíróság a tartás mértékét a jogosult indokolt szükségletei és a kötelezett teljesítőképessége alapján határozza meg.

(2) A jogosult indokolt szükségletei körében megélhetésének indokolt költségeit kell figyelembe venni.

(3) A leszármazó és a kiskorú testvér eltartása a nevelés és a szükséges taníttatás költségeinek viselésére is kiterjed.

(4) Az idős kora, betegsége, fogyatékossága vagy más ok miatt gondozásra szoruló rokon tartásának kötelezettsége a gondozásának és ápolásának költségeire, továbbá az azokkal kapcsolatos más szükséges szolgáltatásokra is kiterjed.

(5) Ha a jogosult a tartásra részben szorul rá, tartáskiegészítés illeti meg. Ha a jogosult rászorultsága teljes, de a tartására elsősorban köteles rokonai nem képesek az indokolt szükségleteinek megfelelő tartást nyújtani, a sorban következő kötelezettektől kérhet tartáskiegészítést.

(6) A kötelezettel szemben érvényesíthető összes tartási igény a jövedelme felét nem haladhatja meg.

4:206. § [A tartás módja]

(1) A tartást a kötelezett - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - elsősorban pénzben szolgáltatja (a továbbiakban: tartásdíj).

(2) Bármelyik fél kérelmére a bíróság a tartás szolgáltatásának más módját is elrendelheti, ha az a felek körülményeire tekintettel indokolt, és az ellen a másik fél nem tiltakozik.

(3) A tartásdíjat időszakonként előre kell fizetni.

4:207. § [A tartásdíj meghatározása]

A tartásdíjat határozott összegben kell meghatározni. A bíróság ítéletében úgy rendelkezhet, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével - külön intézkedés nélkül - módosul.

4:208. § [Tartással kapcsolatos per]

(1) A kiskorút illető tartás iránt a kiskorú érdekében a gyámhatóság, a szülőt illető tartás iránt a szülő érdekében - egyetértésével - a járási hivatal is indíthat pert.

(1a)¹²² Aki a tartásra rászorult szülő szükségleteinek ellátásáról a tartásra köteles gyermek helyett anélkül gondoskodik, hogy erre jogszabály vagy szerződés rendelkezése alapján köteles lenne, az

¹²² Beiktatta: 2016. évi LXXVII. törvény 5. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 27. §. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26-27. §.

indokoltan nyújtott ellátás ellenértékének megtérítését az ellátás nyújtásától számított egyéves jogvesztő határidőn belül követelheti a tartásra kötelezhető gyermektől.

(2) Az a tartásra kötelezett rokon, aki a jogosult tartásáról maga gondoskodik vagy őt gondozza, a többi kötelezett ellen saját jogán pert indíthat.

(3) Tartási követelést hat hónapnál régebbi időre bírósági úton akkor lehet visszamenőlegesen érvényesíteni, ha a jogosult a követelés érvényesítésével alapos ok miatt késlekedett. Három évnél régebbi időre tartási követelést nem lehet bírósági úton érvényesíteni.

4:209. § *[A tartás időtartama]*

(1) A tartás teljesítését a bíróság határozatlan időre rendeli el.

(2) A tartás határozott időtartamra vagy meghatározott feltétel bekövetkeztéig is meghatározható, ha feltehető, hogy a jogosult rászorultsága meghatározott idő elteltével vagy a feltétel bekövetkeztével megszűnik.

4:210. § *[A tartás mértékének vagy szolgáltatása módjának módosítása]*

(1) Ha a felek megállapodásán vagy a bíróság ítéletén alapuló tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben olyan változás következett be, hogy a tartás változatlan teljesítése valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti, a tartás mértékének vagy szolgáltatása módjának a megváltoztatását lehet kérni. Nem kérheti a megállapodáson alapuló tartás megváltoztatását az a fél, akinek a körülmények megváltozásának lehetőségével a megállapodás időpontjában számolnia kellett, vagy akinek a körülmények megváltozása felróható.

(2) A tartásra kötelezett járandóságát folyósító szerv vagy személy a jogosultat - kérelmére - köteles tájékoztatni a kötelezett munkabérének és egyéb juttatásának összegéről.

4:211. § *[A tartási kötelezettség megszüntetése]*

(1) Az a személy, akinek a kezéhez a tartásdíjat folyósítják, köteles - a kötelezett egyidejű értesítése mellett - a bíróságnak bejelenteni, ha a jogosult tartásra való rászorultsága megszűnt. Az e kötelezettségének elmulasztásából eredő kárért a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség általános szabályai szerint felel. A bejelentést követően a bíróság a tartási kötelezettséget peres eljárás lefolytatása nélkül szünteti meg.

(2) A kötelezett a tartás megszüntetését kérheti, ha a körülmények megváltozása folytán a tartási kötelezettségének alapjául szolgáló feltételek nem állnak fenn, vagy a jogosult elmulasztotta az (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettségét.

4:212. § *[A tartáshoz való jog és a tartási kötelezettség megszűnése]*

(1) A tartáshoz való jog megszűnik a jogosult halálával, a határozott idő elteltével vagy a feltétel bekövetkeztével.

(2) A tartási kötelezettség a kötelezett halálával megszűnik. A kötelezett haláláig esedékessé vált és meg nem fizetett tartásdíj - az örökhagyó tartozásaiért fennálló felelősség szabályai szerint - átszáll az örökösre.

XXI. Fejezet

A kiskorú gyermek tartása

4:213. § *[A rokонтartás szabályainak alkalmazása]*

A szülőknek a kiskorú gyermekükkel szemben fennálló tartási kötelezettségére a rokонтartás közös szabályait az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

4:214. § *[A rászorultság vétele]*

A kiskorú gyermek tartásra való rászorultságát vélelmezni kell. Ez a vélelem a gyermek nagykorúságának betöltése után is - legfeljebb a huszadik életévének betöltéséig - érvényesül, ha a gyermek középfokú iskolai tanulmányokat folytat.

4:215. § [A szülő tartási kötelezettsége]

(1) A kiskorú gyermek tartására a szülő a saját szükséges tartásának korlátozásával is köteles. Ezt a rendelkezést nem kell alkalmazni, ha a gyermek indokolt szükségleteit munkával szerzett keresménye vagy vagyonának jövedelme fedezi, vagy a gyermeknek tartásra kötelezhető más egyenesági rokona van.

(2) Ha a gyermek tartása az (1) bekezdés alapján nem biztosítható, a gyámhatóság engedélyezheti, hogy a szülők a tartás költségeinek fedezésére a gyermek vagyonának állagát - meghatározott részletekben - igénybe vegyék.

4:216. § [A gyermektartás módja]

(1) A gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben teljesíti (a továbbiakban: gyermektartásdíj).

(2) A szülő akkor is kötelezhető gyermektartásdíj fizetésére, ha a gyermek az ő háztartásában él, de tartásáról nem gondoskodik.

4:217. § [A szülők megegyezése a gyermektartásról]

(1) A gyermektartásdíj mértéke és megfizetésének módja tekintetében elsősorban a szülők megállapodása irányadó.

(2) A szülők megállapodhatnak abban is, hogy a gyermekétől különélő szülő a tartási kötelezettségének megfelelő vagyontárgy vagy pénzösszeg egyszeri juttatásával tesz eleget. A megállapodás akkor érvényes, ha abban meghatározzák azt az időszakot, amelynek tartamára a juttatás a tartást fedezi, és azt a gyámhatóság vagy perbeli egyezség esetén a bíróság jóváhagyja.

(3) A (2) bekezdés szerinti megállapodás ellenére a bíróság akkor ítélt meg tartásdíjat, ha az a körülmények előre nem látható, lényeges változása miatt a gyermek érdekében vagy valamelyik fél súlyos érdeksérelmének elhárítása miatt indokolt.

4:218. § [A gyermektartásdíj bírósági meghatározása]

(1) A gyermektartásdíjról a szülők megegyezésének hiányában a bíróság dönt.

(2) A gyermektartásdíj meghatározása során figyelembe kell venni:

a) a gyermek indokolt szükségleteit;

b) mindkét szülő jövedelmi viszonyait és vagyoni helyzetét;

c) a szülők háztartásában eltartott más - saját, mostoha vagy nevelt - gyermeket és azokat a gyermekeket, akikkel szemben a szülőket tartási kötelezettség terheli;

d) a gyermek saját jövedelmét; és

e) a gyermeknek és rá tekintettel az őt nevelő szülőnek juttatott gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásokat.

(3) A gyermek indokolt szükségletei körébe tartoznak a megélhetéséhez, egészségügyi ellátásához, neveléséhez és taníttatásához szükséges rendszeres kiadások. Ha a gyermek érdekében olyan rendkívüli kiadás szükséges, amelynek fedezését a tartásdíj kellő előrelátás mellett sem biztosítja, a tartásra kötelezett e rendkívüli kiadás arányos részét is köteles megtéríteni.

(4) A tartásdíj összegét gyermekenként általában a kötelezett átlagos jövedelmének tizenöt-huszonöt százalékában kell meghatározni. Az átlagos jövedelem megállapításánál rendszerint a kötelezettnek a kereset megindítását megelőző egy évi összes jövedelmére figyelemmel kell lenni.

A továbbtanuló nagykorú gyermek tartása

4:219. § *[A rokontartásra és a kiskorú gyermek tartására vonatkozó szabályok alkalmazása]*

A nagykorú gyermek tartására a rokontartás közös szabályait és a kiskorú gyermek tartására vonatkozó rendelkezéseket az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

4:220. § *[A továbbtanuló nagykorú gyermek tartásra való jogosultsága]*

(1) A továbbtanuló nagykorú, munkaképes gyermek a rászorultsági vélelem esetén kívül is jogosult a tartásra, ha szükséges tanulmányai indokolt időn belüli folytatása érdekében arra rászorul. A gyermeknek a szülőt a továbbtanulási szándékáról késelem nélkül tájékoztatnia kell.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tanulmánynak minősül az életpályára előkészítő szakképzettség megszerzéséhez szükséges képzés vagy tanfolyam, a felsőfokú végzettségi szintet biztosító alap- és mesterképzésben, valamint a felsőfokú szakképzésben folytatott tanulmányok folyamatos végzése. Nem érinti a tanulmányok folyamatosságát az a megszakítás, amely a jogosultnak nem róható fel.

(3) A szülő nem köteles nagykorú, továbbtanuló gyermekét eltartani, ha

a) a gyermek a tartásra érdemtelen;

b) a gyermek tanulmányi és vizsgakötelezettségének rendszeresen, önhibájából nem tesz eleget; vagy

c) ezáltal a szülő saját szükséges tartását vagy kiskorú gyermekének tartását veszélyeztetné.

(4) A nagykorú gyermek érdemtelen a tartásra akkor is, ha a tartásra kötelezettel kellő indok nélkül nem tart kapcsolatot.

(5) A szülő a huszonötödik életévét betöltött, továbbtanuló gyermekének tartására rendkívül indokolt esetben kötelezhető.

4:221. § *[A tartásdíj mértéke]*

A tartásdíj mértékének meghatározásánál a továbbtanuló gyermek indokolt szükségleteit, saját jövedelmét, vagyoni helyzetét, a tanulmányai folytatásához jogszabály által biztosított kedvezményeket, támogatásokat és a szülők teherbíró képességét kell figyelembe venni.

4:222. § *[Tájékoztatási kötelezettség a tanulmányok folytatásáról]*

A továbbtanuló gyermek képzését, tanulmányait biztosító intézmény a tartásdíj fizetésére kötelezett szülőt - kérelmére - köteles tájékoztatni a tanulmányok végzésének fennállásáról vagy megszűnéséről.

ÖTÖDIK RÉSZ

A GYÁMSÁG

XIV. CÍM

A GYÁMRENDELÉS

4:223. § *[Gyámság alatt álló kiskorú]*

Az a kiskorú, aki nem áll szülői felügyelet alatt, gyámság alá tartozik.

4:224. § *[A gyám feladatköre]*

A gyám - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a gyámsága alatt álló gyermek gondozója,

nevelője, vagyonának kezelője és a gyermek törvényes képviselője.

4:225. § [A gyámrendelés szükségességének bejelentése]

(1) A kiskorú gyermek közeli hozzátartozója és az a személy, akinek a gondozásában a gyermek él, köteles a gyámhatóságnak késelem nélkül bejelenteni, ha a kiskorú részére gyám kirendelése szükséges. A bíróság vagy más hatóság is köteles értesíteni a gyámhatóságot, ha hivatalos eljárása során tudomást szerez arról, hogy valamely kiskorú részére gyámot kell rendelni. A gyámrendelés szükségességét bárki bejelentheti.

(2) A gyámot a gyámhatóság hivatalból rendeli ki.

4:226. § [Nevezett gyám]

(1) A gyámság elsősorban azt illeti meg, akit a szülői felügyeletet gyakorló szülő közokiratban vagy végintézkedésben gyámul megnevezett. Ha a szülői felügyeletre egyaránt jogosult szülők eltérő gyámot neveztek meg, a gyermek érdekét mérlegelve a gyámhatóság határoz arról, hogy a gyámságot melyikük lássa el.

(2) A nevezett gyámot akkor lehet mellőzni, ha

- a) a gyámságot nem vállalja;
- b) e törvény szerint gyámságot nem viselhet;
- c) a gyámság gyakorlásában akadályozva van; vagy
- d) kirendelése a kiskorú érdekét veszélyeztetné.

4:227. § [Rendelt gyám]

(1) Nevezett gyám hiányában a gyámhatóság elsősorban a gyámság ellátására alkalmas közeli hozzátartozót rendel gyámul. Ha ilyen hozzátartozó nincs, a gyámhatóság más hozzátartozót vagy arra alkalmas személyt rendel gyámul, elsősorban azok közül, akik a gyermek gondozásában, nevelésében már korábban részt vállaltak.

(2) A gyámhatóság - a gyermekvédelmi gyámság kivételével - rendszerint minden kiskorú részére külön gyámot rendel. Azonos helyen nevelkedő testvérek részére gyámul ugyanazt a személyt kell kirendelni, ha az a kiskorúak érdekével nem ellentétes.

4:228. § [Az ítélőképes gyermek véleményének figyelembevétele]

A gyámrendelés során az ítélőképessége birtokában lévő kiskorú gyermek véleményét - korára, érettségére tekintettel - megfelelő súllyal figyelembe kell venni. Nem rendelhető a tizenegyedik életévét betöltött gyermek gyámjául az, aki ellen a gyermek alapos okból, kifejezetten tiltakozik.

4:229. § [Kötelező gyámrendelés]

A gyermek gyámjául kell rendelni azt a személyt,

- a) akinél a gyámhatóság a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezte;
- b) akinél a bíróság a gyermeket elhelyezte; vagy
- c) aki a gyermeket a gyámhatóság hozzájárulásával családba fogadta.

4:230. § [Gyermekvédelmi gyámság]

Gyermekvédelmi gyámság alá tartozik különösen az a gyermek,

- a)¹²³ akit nevelésbe vettek;
- b) akit ideiglenes hatállyal gyermekvédelmi nevelőszülőknél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben helyeztek el, és szülője ellen a szülői felügyelet megszüntetése iránti per indult; vagy
- c) akinek a szülője hozzájárult gyermeke titkos örökbefogadásához.

4:231. § [Többes gyámrendelés]

¹²³ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (3) i) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

(1) A gyermek részére kivételesen több gyám is rendelhető. Többes gyámrendelésre akkor kerülhet sor, ha

- a) a gyermeket saját háztartásukban nevelő házastársak közösen vállalják a gyámságot;
 - b) a gyámság alá tartozó kiskorú két közeli hozzátartozója vállalja együttesen a gyámságot;
 - c) a gyermek vagyonának kezelése és egyes más ügyeinek intézése különös szakértelmet igényel;
- vagy
- d) az a gyermekvédelmi gyámság alatt álló gyermek érdeke.

(2) A (1) bekezdés c) pontjában meghatározott esetben a gyámhatóságnak meg kell határoznia a gyámok feladatkörének pontos megosztását.

(3) Ha a gyám jogkörét túllépve jár el, jognyilatkozata harmadik személlyel szemben hatályos, de köteles a gyámsága alatt állónak a jognyilatkozattal okozott teljes kárát megtéríteni.

4:232. § [A gyámság viselésének feltételei]

(1) Gyám lehet minden nagykorú személy, akivel szemben e törvényben meghatározott kizáró ok nem áll fenn, és személyében, körülményeiben alkalmas a gyámság ellátására.

(2) Gyámul - gyermekvédelmi gyám kivételével - az rendelhető, aki a gyámi tisztséget vállalja.

4:233. § [Kizárás a gyámság viseléséből]

(1)¹²⁴ Nem rendelhető gyámul az a személy,

- a) aki cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll;
- b) aki szülői felügyeletet megszüntető vagy közügyektől eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll;
- c) akinek szülői felügyeleti joga azért szünetel, mert gyermekét nevelésbe vették;
- d) akinek a gyermekét örökbefogadhatónak nyilvánították; vagy
- e) akit a szülői felügyelet gyakorlására jogosult szülő a gyámságból közokiratban vagy végrendeletben kizárt.

(2) Ha a szülői felügyeletet gyakorló szülő azt a személyt zárta ki a gyámságból, akit a másik szülő gyámul nevezett, a kiskorú gyermek érdekeinek figyelembevételével a gyámhatóság dönti el, hogy melyik rendelkezés érvényesüljön.

XV. CÍM

A GYÁMSÁG GYAKORLÁSA

4:234. § [A gyámság gyakorlása]

(1) A gyám a gyermek érdekeinek megfelelően köteles a tevékenységét gyakorolni. A gyámnak a tevékenysége során biztosítania kell, hogy az ítélőképessége birtokában lévő kiskorú az őt érintő döntések előkészítésében részt vehessen, véleményét nyilváníthasson.

(2) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szülői felügyeletet gyakorló szülő jogaira és kötelezettségeire vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a gyám jogaira és kötelezettségeire.

4:235. § [A gyám jogkörének korlátai]

(1) A gyám nem jogosult a gyermek nevének meghatározására vagy megváltoztatására, és nem adhat hozzájáruló nyilatkozatot a gyermek örökbefogadásához.

(2) A gyám jognyilatkozatainak érvényességéhez a gyámhatóság jóváhagyása szükséges, ha az a gyermek családi jogállására és az ezzel kapcsolatos perindításra vonatkozik.

4:236. § [A gyám vagyonkezeléssel kapcsolatos jogai és kötelezettségei]

¹²⁴ A 2013. évi CCLII. törvény 186. § (2) szerinti szöveggel lép hatályba.

A gyám köteles a gyermek pénzét és értéktárgyait - ha azokat a rendes vagyonkezelés szabályai szerint készen tartani nem kell - a gyámhatóságnak átadni.

4:237. § [Gyámhatósági felügyelet a gyám működése felett]

(1) A gyám a tevékenységét a gyámhatóság rendszeres felügyelete - gyermekvédelmi gyámság esetén az irányítása - alatt látja el. Tevékenységéről bármikor köteles felvilágosítást adni a gyámhatóságnak.

(2) A gyámhatóság a gyám jogkörét korlátozhatja, és intézkedéseit a gyermek érdekében - hivatalból, a gyámság alatt álló gyermek vagy közeli hozzátartozója kérelmére - meg is változtathatja. E tekintetben közeli hozzátartozónak minősül a szülő akkor is, ha a szülői felügyeleti joga szünetel.

(3) A gyámhatóság a gyámság alatt álló kiskorú fontosabb ügyeiben határozathozatal előtt köteles meghallgatni a gyámot, az ítélőképessége birtokában lévő kiskorú gyermeket és indokolt esetben a kiskorú közeli hozzátartozóit.

4:238. § [A gyám költségeinek és kiadásainak megtérítése]

(1) A gyermek megélhetését szolgáló juttatásokat - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a gyám részére kell folyósítani.

(2) A gyám a gyermek jövedelmét a gyermek szükséges tartására igénybe veheti. Ha a gyermeknek tartásra kötelezhető szülője nincs, a gyámhatóság engedélyezheti, hogy a gyám a tartás költségeinek fedezésére a gyermek vagyonának állagát - meghatározott részletekben - igénybe vegye.

(3) A gyám a gyámság ellátásával kapcsolatos indokolt kiadásainak, költségeinek megtérítését a gyermek jövedelméből igényelheti. Megfelelő jövedelem hiányában a kiadások, költségek megtérítéséről a gyámhatóság gondoskodik.

(4) A (2)-(3) bekezdésben foglaltak a gyermekvédelmi gyámra nem vonatkoznak.

4:239. § [A gyám számadási kötelezettsége]

(1) A gyám a vagyonkezelésről - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - évenként köteles a gyámhatóságnak számot adni.

(2) Ha a gyámság alatt álló jövedelme nem haladja meg a jogszabályban meghatározott mértéket, a gyám számára - a gyermekvédelmi gyám kivételével - a gyámhatóság egyszerűsített számadást engedélyezhet. Ha a gyámságot közeli hozzátartozó látja el, a gyám az egyszerűsített számadási kötelezettség alól is mentesíthető.

(3) A gyámhatóság a gyámot az (1)-(2) bekezdésben meghatározott eseteken kívül indokolt esetben - hivatalból, a korlátozottan cselekvőképes gyámság alatt álló vagy hozzátartozója kérelmére - eseti számadásra kötelezheti.

XVI. CÍM

A GYÁMSÁGNAK ÉS A GYÁM TISZTSÉGÉNEK MEGSZŰNÉSE

4:240. § [A gyámságnak és a gyám tisztségének megszűnése]

(1) A gyámság megszűnik, ha a gyámság alatt álló meghal, szülői felügyelet alá kerül vagy nagykorúságát eléri.

(2) A gyám tisztsége megszűnik

a) a gyámság megszűnésével;

b) a gyám halálával;

c) a gyám felmentésével; vagy

d) a gyám elmozdításával.

4:241. § [A gyám felmentése]

- (1) A gyámhatóság a gyámot felmenti, ha
- a gyám fontos okból felmentését kéri;
 - a gyám alkalmatlannak bizonyul a gyámi tisztségre; vagy
 - a kirendelést követően szerez a gyámhatóság tudomást olyan akadályról, vagy utólag keletkezik olyan akadály, amely miatt a gyám gyámságot nem viselhet.
- (2) A gyámhatóság kivételesen felmentheti a gyámot, ha a gyermek érdekében más személy gyámként való kirendelése indokolt.

4:242. § [A gyám elmozdítása]

- (1) A gyámhatóság a gyámot elmozdítja, ha a gyám jogaival visszaél, kötelességét elhanyagolja vagy olyan cselekményt követ el, amellyel a gyámsága alatt álló gyermek érdekeit súlyosan sérti vagy veszélyezteti, vagy amely miatt a feladat ellátására méltatlanná válik.
- (2) Ha alaposan feltételezhető, hogy a gyámot el kell mozdítani, és a késedelem veszéllyel járhat, a gyámhatóság a gyámot tisztségéből felfüggeszti.

4:243. § [A gyám kötelezettségei a gyámi tisztség megszűnésekor]

- (1) A gyám tisztségének megszűnése után köteles a gyámhatóságnak működéséről jelentést, az általa kezelt vagyonról végszámadást előterjeszteni.
- (2) A gyám ellen számadási kötelezettsége alapján támasztható követelések a gyámot a vagyonkezelés alól felmentő határozat közlésétől számított egy év alatt évülnek el. Ha a követelés alapjául szolgáló ok később jutott az érdekelt tudomására, a határidőt a tudomásszerzéstől kell számítani, feltéve, hogy a követelés a rendes elévülés szabályai szerint még nem évült el.

4:244. § [A gyám kártérítési felelőssége]

A gyám a gyámsága alatt álló gyermeknek a vagyonkezelés során okozott kárért a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség általános szabályai szerint felel.

ÖTÖDIK KÖNYV

DOLOGI JOG

ELSŐ RÉSZ

A BIRTOK

I. CÍM

A BIRTOK ÉS A BIRTOKVÉDELEM

I. Fejezet

A birtok. A birtok megszerzése és elvesztése

5:1. § [Birtokos]

(1) Birtokos az, aki a dolgot sajátjaként vagy a dolog időleges birtokára jogosító jogviszony alapján hatalmában tartja.

(2) Olyan birtokos mellett, aki a dolog időleges birtokára jogosító jogviszony alapján tényleges hatalmában tartja a dolgot (albirtokos), birtokosnak kell tekinteni azt is, akitől a tényleges hatalmat gyakorló a birtokát származtatja (főbirtokos).

(3) Birtokos az is, akitől a dolog jogalap nélkül időlegesen más személy tényleges hatalmába került.

5:2. § [A birtok megszerzése]

A dolog birtokát megszerzi, akinek a dolog tényleges hatalmába jut.

5:3. § [Birtokátruházás]

(1) A birtok átruházása a dolog feletti tényleges hatalomnak az erre irányuló megállapodás alapján való átengedésével valósul meg. A birtokátruházásra a szerződés létrejöttére és érvényességére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(2) A birtokátruházás a birtokos és a birtok megszerzőjének erre irányuló megállapodásával megvalósul, ha

a) a birtokot megszerző fél a dolgot albirtokosként már birtokában tartja; vagy

b) az átruházó fél a dolgot albirtokosként továbbra is birtokában tartja.

(3) A birtokátruházás a birtokos dolog feletti tényleges hatalmának megszüntetésével megvalósul, ha ebben a birtokos és a birtok megszerzője megállapodnak.

(4) Ha a dolog harmadik személy birtokában van, a birtokátruházás a dolog kiadása iránti igénynek a birtokot szerző félre való átruházásával megvalósul, ha ebben a birtokos és a birtokot szerző fél megállapodnak.

5:4. § [A birtok elvesztése]

(1) A birtokot a birtokos elveszti, ha a dolog feletti tényleges hatalom gyakorlásával véglegesen felhagy, vagy ha a dolog birtokát más szerzi meg.

(2) A birtok nem vész el azzal, hogy a birtokos a tényleges hatalom gyakorlásában időlegesen akadályoztatva van.

(3) A birtokos halálával vagy jogutódlással való megszűnésével a dolog birtoka a hagyaték megnyílásával vagy a jogutódlással az örökösre vagy a jogutódra száll át. Az örökös vagy a jogutód birtokosi helyzetét az örökhagyó vagy a más jogelőd birtoklásához való jogcíme határozza meg.

II. Fejezet

A birtokvédelem

5:5. § [A birtokost megillető birtokvédelem]

(1) A birtokost birtokvédelem illeti meg, ha birtokától jogalap nélkül megfosztják vagy birtoklásában jogalap nélkül háborítják (a továbbiakban: tilos önhatalom).

(2) A birtokost a birtokvédelem mindenkivel szemben megilleti, annak kivételével, akitől a birtokot tilos önhatalommal szerezte meg.

(3) Az albirtokos jogcíme szerint részesül birtokvédelemben a főbirtokossal szemben.

(4) Közös birtok esetén a birtokvédelem mindegyik birtokost önállóan megilleti, és bármelyik birtokos követelheti a dolog közös birtokba bocsátását.

(5) A közös birtokosok egymással szemben a jogcímük szerint jogosultak birtokvédelemre.

5:6. § [Önhatalom]

(1) A tilos önhatalom ellen a birtokos - a birtok megvédéséhez szükséges mértékben -

önhatalommal is felléphet.

(2) Az elveszett birtok visszaszerzése érdekében önhatalommal akkor lehet fellépni, ha a más birtokvédelmi eszköz igénybevételevel járó idővesztés a birtokvédelmet meghússítaná.

5:7. § [Birtokper]

(1) Tilos önhatalom esetén a birtokos az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését kérheti a bíróságtól.

(2) A bíróság a birtokláshoz való jogosultság alapján dönt. A békés birtoklásban megzavart fél jogosultságát vélelmezni kell.

5:8. § [Birtokvédelem a tényleges birtoklási helyzet alapján]

(1) A birtokos egy éven belül a jegyzőtől is kérheti az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését.

(2) A jegyző elrendeli az eredeti birtokállapot helyreállítását és a birtoksértőt a birtoksértő magatartástól eltiltja; kivéve, ha nyilvánvaló, hogy az, aki birtokvédelmet kért, nem jogosult a birtoklásra vagy birtoklásának megzavarását túrni volt köteles. A jegyző - kérelemre - jogosult a hasznok, a károk és a költségek kérdésében is határozni.

(3) A jegyző határozata ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs. Az a fél, aki a jegyző birtokvédelem kérdésében hozott határozatát sérelmesnek tartja, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a bíróságtól a másik féllel szemben indított perben kérheti a határozat megváltoztatását.

(4) A jegyzőnek a birtoklás kérdésében hozott határozatát a meghozatalától számított három napon belül végre kell hajtani. A keresetindításnak a jegyző által hozott határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, kivéve, ha a jegyző a hasznok, károk és költségek kérdésében is határozatot hozott, és az érdekelt fél ebben a kérdésben vagy a birtoklás kérdésében pert indított.

(5) A bíróság elrendelheti a birtoklás kérdésében a jegyző által hozott határozat végrehajtásának felfüggesztését, ha a rendelkezésre álló adatok alapján a határozat megváltoztatása várható.

II. CÍM

JOGALAP NÉLKÜLI BIRTOKLÁS

5:9. § [A jogalap nélküli birtokos helyzete és kiadási kötelezettsége]

(1) Aki jogalap nélkül van a dolog birtokában, köteles a dolgot a birtoklásra jogosultnak kiadni.

(2) A jogalap nélküli birtokos a dolog kiadását megtagadhatja, amíg a birtoklással kapcsolatosan őt megillető igényeket ki nem elégítik. Nem tagadhatja meg a dolog kiadását az, aki a dolgot bűncselekménnyel vagy egyébként erőszakos vagy alattomos úton szerezte meg.

(3) A jogalap nélküli birtokos jogállására, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a megbízás nélküli ügyvitel szabályai irányadók.

5:10. § [A jogalap nélküli birtokos megtérítési igénye és elviteli joga]

(1) A jogalap nélküli birtokos követelheti a dologra fordított szükséges költségei megtérítését - a dolog fenntartásával rendszerint együtt járó kisebb kiadások kivételével - és elviheti az általa létesített berendezési és felszerelési tárgyakat.

(2) A jogalap nélküli birtokos jóhiszeműsége esetén a hasznokkal nem fedezett hasznos költségei megtérítését is követelheti, rosszhiszeműsége esetén a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelhet megtérítést.

(3) A jogalap nélküli birtokos az elvitel jogát az állag sérelme nélkül gyakorolhatja.

5:11. § [A dolog hasznainak kiadása és a jogalap nélküli birtokos felelőssége]

(1) A jogalap nélküli birtokos köteles a jogosultnak kiadni a dolog meglevő hasznait, kivéve, ha ellenszolgáltatás fejében jutott birtokához és jóhiszemű volt.

(2) A jóhiszemű jogalap nélküli birtokos az addig terjedő időre, amíg a birtokot tőle a jegyző vagy a bíróság előtt vissza nem követelik, az elfogyasztott vagy beszedni elmulasztott hasznok értékének megtérítésére nem köteles, és a dologban bekövetkezett károkért nem felelős. A jóhiszemű jogalap nélküli birtokos a dolog visszakövetelése ellenére sem köteles azoknak az elfogyasztott vagy beszedni elmulasztott hasznok értékének megfizetésére, amelyeket vélt jogának megfelelően a visszakövetelésig beszedett vagy beszedhetett volna, és nem felel azokért a károkért sem, amelyek a dologban vélt jogának gyakorlása következtében keletkeztek.

(3) A rosszhiszemű jogalap nélküli birtokos köteles megfizetni azoknak a hasznoknak az értékét, amelyeket elfogyasztott vagy beszedni elmulasztott, továbbá a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint köteles megtéríteni a dologban bekövetkezett mindazon károkat, amelyek a jogosultnál nem következtek volna be.

5:12. § *[A jogalap nélküli birtokos joga a dolog értékesítésére és felhasználására]*

(1) Ha a jogosult a dolgot megfelelő határidő alatt felszólításra nem szállítja el, és annak máshol való elhelyezése aránytalan nehézséggel vagy a költségek előlegezésével járna, a jogalap nélküli birtokos a dolgot értékesítheti vagy felhasználhatja.

(2) A gyorsan romló vagy az olyan a dolgot, amelynél a késedelem jelentős értékvesztéssel járna - ha lehetséges - értékesíteni kell vagy fel kell használni.

(3) Az értékesítésből befolyt összeg vagy a felhasznált dolog ellenértéke a jogosultat illeti meg.

(4) A jogalap nélküli birtokos helyzetére egyebekben a jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell alkalmazni.

MÁSODIK RÉSZ

A TULAJDONJOG

III. CÍM

A TULAJDONJOG ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

III. Fejezet

A tulajdonjog általában

5:13. § *[A tulajdonjog]*

(1) A tulajdonost tulajdonjogának tárgyán - jogszabály és mások jogai által megszabott korlátok között - teljes és kizárólagos jogi hatalom illeti meg.

(2) A tulajdonost megilleti különösen a birtoklás, a használat, a hasznosítás, a hasznok szedésének és a rendelkezés joga.

(3) A tulajdonosnak joga van minden jogosulatlan behatás kizárására.

IV. Fejezet

A tulajdonjog tárgyai

5:14. § *[A dolog]*

- (1) A birtokba vehető testi tárgy tulajdonjog tárgya lehet.
- (2) A dologra vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell a pénzre és az értékpapírokra, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőkre.
- (3) A dologra vonatkozó szabályokat az állatokra a természetüknek megfelelő eltéréseket megállapító törvényi rendelkezések figyelembevételével kell alkalmazni.

5:15. § *[Alkotórész]*

A tulajdonjog kiterjed mindarra, ami a dologgal olyképpen van tartósan egyesítve, hogy az elválasztással a dolog vagy elválasztott része elpusztulna, illetve az elválasztással értéke vagy használhatósága számottevően csökkenne.

5:16. § *[Tartozék]*

A tulajdonjog kétség esetén kiterjed arra is, ami nem alkotórész ugyan, de a dolog rendeltetésszerű használatához vagy épségben tartásához rendszerint szükséges vagy azt elősegíti.

5:17. § *[Az ingatlanon fennálló tulajdonjog terjedelme]*

- (1) Az ingatlanon fennálló tulajdonjog a föld feletti légi térre és a föld alatti földtestre az ingatlan hasznosítási lehetőségeinek határáig terjed.
- (2) Az ingatlanon fennálló tulajdonjog a föld méhének kincseire és a természeti erőforrásokra nem terjed ki.

5:18. § *[Az épület és a föld tulajdonjoga]*

- (1) Az épület tulajdonjoga - ha az épület és a föld tulajdonosa eltérően nem állapodnak meg - a földtulajdonost illeti meg.
- (2) Az ingatlan tulajdonosa rendelkezhet úgy, hogy a földet és a rajta álló épületet önálló ingatlanokként jegyezzék be az ingatlan-nyilvántartásba.

5:19. § *[A földhasználat szerződéses szabályozása a föld és az épület tulajdonosa között]*

- (1) Ha a földtulajdonos és az épület tulajdonosa az épület létesítésével és a föld használatával kapcsolatos jogait és kötelezettségeiket szerződésben szabályozzák, e szerződés harmadik személlyel szemben akkor hatályos, ha azt az ingatlan-nyilvántartásba feljegyezték.
- (2) A földtulajdonos és az épület tulajdonosa megállapodhatnak abban, hogy az épület tulajdonosa az épületet a földtulajdonos hozzájárulásával idegenítheti el vagy terhelheti meg. Az épület tulajdonosa a föld tulajdonosától a hozzájárulás megadását követelheti, ha az elidegenítés vagy a terhelés az épület tulajdonosát terhelő kötelezettségek teljesítését vagy az épület létesítésének a szerződésben rögzített célját nem veszélyezteti.

5:20. § *[Elővásárlási jog az épület és a föld elváló tulajdona esetén]*

Ha a föld és a rajta álló épület tulajdonjoga elválik, a földtulajdonost az épületre, az épület tulajdonosát a földre elővásárlási jog illeti meg.

IV. CÍM

A TULAJDONJOG TARTALMA ÉS VÉDELME

V. Fejezet

A birtokláshoz való jog

5:21. § *[A birtoklás joga]*

A tulajdonost megilleti a birtoklás joga és a birtokvédelem.

VI. Fejezet

A használat és a hasznok szedésének joga

1. Általános szabályok

5:22. § *[Használat, hasznok szedése, terhek viselése és veszélyviselés]*

A tulajdonos jogosult a dolgot használni és a dolog hasznait szedni; viseli a dologgal járó terheket és a dologban beállott azt a kárt, amelynek megtérítésére senkit sem lehet kötelezni.

5:23. § *[A dolog használatának általános magánjogi korlátja]*

A tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.

2. Egyes szomszédjogok

5:24. § *[A földtámasz joga]*

A tulajdonos nem foszthatja meg a szomszédos épületet a szükséges földtámasztól anélkül, hogy más megfelelő rögzítésről ne gondoskodnék.

5:25. § *[A szomszédos telek igénybevétele]*

(1) Ha közérdekű munkálatok elvégzése, állatok befogása, az áthajló ágak gyümölcsének összegyűjtése, az ágak és gyökerek eltávolítása céljából vagy más fontos okból szükséges, a tulajdonos kártalanítás ellenében köteles a földjére való belépést megengedni.

(2) A tulajdonos a szomszédos földet kártalanítás ellenében használhatja, ha ez a földjén való építkezéshez, bontási, átalakítási vagy karbantartási munkálatok elvégzéséhez szükséges.

3. A használat különös esetei

5:26. § *[A szükséghelyzet]*

(1) Másnak életét, testi épségét vagy vagyonát közvetlenül fenyegető és más módon el nem hárítható veszély esetén a tulajdonos köteles tűrni, hogy dologát a veszély megszüntetése céljából a szükséges mértékben igénybe vegyék, felhasználják vagy abban kárt okozzanak. Más vagyonát fenyegető veszély esetén ez a kötelezettség a tulajdonost akkor terheli, ha a fenyegető kár előreláthatóan jelentős mértékben meghaladja azt a kárt, amely a tulajdonost a behatás következtében érheti.

(2) A tulajdonos a szükséghelyzetbe került személytől kártalanítást, attól, aki a veszély megszüntetése során indokolatlanul nagy kárt okozott, a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint kártérítést követelhet.

(3) Ha több személy életét, testi épségét vagy vagyonát fenyegető veszélyt egyes veszélyeztetett tárgyak feláldozásával hárítanak el, az ebből eredő kárt, ha e tárgyak feláldozása szükséges volt,

veszélyeztetett érdekeik arányában valamennyien viselik; ezt a szabályt kell alkalmazni a veszély elhárítására fordított szükséges költség megosztására is.

5:27. § [A közérdekű használat]

(1) Az ingatlan tulajdonosa tűrni köteles, hogy az erre jogszabályban feljogosított személyek - a feladataik ellátásához szükséges mértékben - az ingatlant időlegesen használják, arra használati jogot szerezzenek vagy az azon fennálló tulajdonjogot egyébként korlátozzák. Ebben az esetben az ingatlan tulajdonosát a korlátozás mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg.

(2) Ha a korlátozás az ingatlan rendeltetésszerű használatát lehetetlenné teszi vagy jelentős mértékben akadályozza, a tulajdonos az ingatlan kisajátítását kérheti.

4. Túlépítés

5:28. § [A jóhiszemű túlépítés]

(1) Ha a tulajdonos jóhiszeműen földjének határain túl építkezett, a szomszéd követelheti, hogy a túlépítő

- a) a beépített rész használatáért és a beépítéssel okozott értékcsökkenésért adjon kártalanítást;
- b) a beépített részt vásárolja meg, ha a föld megosztható; vagy
- c) az egész földet vásárolja meg.

(2) A szomszéd az egész földjének megvásárlását akkor követelheti a túlépítőtől, ha

- a) a föld fennmaradó része a túlépítés következtében használhatatlanná válik; vagy
- b) a földdel kapcsolatos valamely jog vagy foglalkozás gyakorlása a túlépítés következtében lehetetlenné vagy számottevően költségesebbé válik.

(3) A bíróság a szomszéd által választott jogkövetkezmény helyett az (1) bekezdésben meghatározott más jogkövetkezményt alkalmazhat. Nem alkalmazhat a bíróság olyan jogkövetkezményt, amelynek alkalmazása ellen mindkét fél tiltakozik.

5:29. § [A rosszhiszemű túlépítés]

(1) Ha a túlépítő rosszhiszemű volt, vagy ha a szomszéd a túlépítés ellen olyan időben tiltakozott, amikor a túlépítőnek az eredeti állapot helyreállítása még nem okozott volna aránytalan károsodást, a szomszéd követelheti, hogy a túlépítő

- a) az épületet bontsa le; vagy
- b) a saját földjét és az épületet - a föld és az épület értékének megtérítése ellenében - bocsássa tulajdonába.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak mellett a szomszédot - választása szerint - megilletik a jóhiszemű túlépítésre vonatkozó szabályokban foglaltak szerinti jogok.

(3) A lebontás és az eredeti állapot helyreállításának költségei a túlépítőt terhelik. A túlépítőt megilleti a beépített anyag elvitelének joga.

VII. Fejezet

A rendelkezési jog

1. A rendelkezési jog általános szabályai

5:30. § [A rendelkezési jog tartalma]

(1) A tulajdonost megilleti az a jog, hogy a dolog birtokát, használatát vagy hasznai szedésének jogát másnak átengedje, azt biztosítékul adja vagy más módon megterhelje, továbbá hogy a

tulajdonjogát másra átruházza vagy azzal felhagyjon.
(2) Ingatlan tulajdonjogával felhagyni nem lehet.

2. Az elidegenítési és terhelési tilalom

5:31. § *[Elidegenítési és terhelési tilalom alapítása]*

(1) Tulajdonjog tárgyára vonatkozó jog biztosítása érdekében a tulajdonos harmadik személlyel szemben hatályosan a tulajdonjog tárgyára elidegenítési és terhelési tilalmat vagy elidegenítési tilalmat alapíthat. Ingatlan esetén az ingatlan-nyilvántartásban azt a jogot is fel kell tüntetni, amelynek biztosítására a tilalom szolgál.

(2) Az elidegenítési és terhelési tilalom, valamint az elidegenítési tilalom az azzal biztosított jog megszűnésével megszűnik.

5:32. § *[Az elidegenítési és terhelési tilalom hatása]*

(1) Az elidegenítési és terhelési tilalomba ütköző rendelkezéshez a jogosult hozzájárulása szükséges. Az elidegenítési és terhelési tilalommal ellentétes rendelkezés hatálytalan azzal szemben, akinek jogát a tilalom biztosítja. Az elidegenítési és terhelési tilalommal ellentétes rendelkezés a tilalommal biztosított jog jogosultjának a rendelkezés jogosultjához intézett hozzájáruló nyilatkozatával hatályossá válik.

(2) Az ellenérték fejében jogot szerző jóhiszemű személyek jogszerzését az elidegenítési és terhelési tilalom nem korlátozza.

(3) Az elidegenítési és terhelési tilalomra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell, ha a dologon csak elidegenítési tilalom áll fenn, vagy ha a rendelkezés jogát a tilalom más módon korlátozza.

5:33. § *[Elidegenítési és terhelési tilalom jogszabály vagy bírósági határozat alapján]*

A jogszabályban vagy bírósági határozattal meghatározott személyek javára megállapított elidegenítési és terhelési tilalomra a szerződéssel létesített elidegenítési és terhelési tilalomra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

5:34. § *[Az elidegenítési és terhelési tilalomba ütköző rendelkezés ingatlan-nyilvántartási bejegyezhetősége]*

Ingatlanra bejegyzett vagy ingatlanon jogszabály vagy bírósági határozat alapján ingatlan-nyilvántartási bejegyzés nélkül is fennálló elidegenítési és terhelési tilalom esetén a tulajdonjog változása vagy az ingatlan megterhelése az elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjának hozzájáruló nyilatkozata esetén jegyezhető be az ingatlan-nyilvántartásba.

VIII. Fejezet

A tulajdonjog védelme

5:35. § *[A tulajdoni igények elévülésének kizártsága]*

A tulajdoni igények nem évülnek el.

5:36. § *[A tulajdonjog védelme]*

(1) A tulajdonos követelheti a jogellenes beavatkozás vagy behatás megszüntetését és a jogalap nélküli birtokostól a dolog kiadását.

(2) Ha az albirtokos a dolog birtokát jogosulatlanul engedte át harmadik személynek, a tulajdonos a harmadik személytől az albirtokos nevében követelheti, hogy a dolgot az albirtokosnak adja

vissza. Ha az albirtokos a dolog átvételét megtagadja, a tulajdonos a dolog kiadását saját részére követelheti.

(3) Olyan tulajdonos dolog kiadása iránti igényével szemben, aki a dolog tulajdonjogát tényleges átadás nélkül, a dolog kiadása iránti követelés átengedése útján szerezte meg, a dolog birtokosát mindazok a kifogások megilletik, amelyek a dolog kiadása iránti követelést átruházó tulajdonosnak a dolog kiadására irányuló követelésével szemben is megillették volna.

(4) A tulajdonos a birtokvédelem szabályai szerint önhatalommal is kizárhat vagy elháríthat minden olyan jogellenes beavatkozást vagy behatást, amely tulajdonjogának gyakorlását akadályozza, korlátozza vagy lehetetlenné teszi.

5:37. § [Ingatlan-nyilvántartási igény]

Ha az ingatlan tulajdonos a tulajdonjogot ingatlan-nyilvántartáson kívül szerezte, igényt tarthat arra, hogy tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék.

V. CÍM

A TULAJDONJOG MEGSZERZÉSE

IX. Fejezet

Tulajdonszerzés átruházással

5:38. § [Az átruházás]

(1) Ingó dolog tulajdonjogának átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és erre tekintettel a dolog birtokának átruházása szükséges.

(2) Ingatlan tulajdonjogának átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és erre tekintettel a tulajdonjog átruházásának az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése szükséges.

5:39. § [Nem tulajdonostól való tulajdonszerzés]

(1) Átruházással a dolog tulajdonosától lehet a tulajdonjogot megszerezni.

(2) A kereskedelmi forgalomban jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző megszerzi az átruházással az ingó dolog tulajdonjogát akkor is, ha az átruházó nem volt tulajdonos.

(3) Kereskedelmi forgalomban való szerzésnek minősül az, ha a vevő olyan eladótól vásárol, aki az adásvételi szerződést jogszerűen folytatott, üzletszerű gazdasági tevékenysége körében, saját nevében köti meg.

(4) A tulajdonjognak a (2) bekezdés szerinti megszerzésével megszűnnek a harmadik személynek a dolgot terhelő olyan jogai, amelyek az átruházás előtt keletkeztek, és amelyek fennállása tekintetében a tulajdonjogot megszerző fél jóhiszemű volt.

5:40. § [Tulajdonszerzés pénzen és értékpapíron]

Akire pénzt vagy az értékpapírok átruházására vonatkozó szabályok szerint értékpapírt ruháznak át, tulajdonossá lesz akkor is, ha az átruházó nem volt tulajdonos.

X. Fejezet

Tulajdonszerzés hatósági határozattal és hatósági árverés útján

5:41. § *[Tulajdonszerzés hatósági határozattal vagy hatósági árverés útján]*

(1) Aki a dolgot hatósági határozat vagy hatósági árverés útján jóhiszeműen szerzi meg, tulajdonossá válik, tekintet nélkül arra, hogy korábban ki volt a tulajdonos.

(2) A tulajdonjogot hatósági határozattal megszerző jogosult - ha a hatósági határozat eltérően nem rendelkezik - ingó dolog esetén a dolog birtokának átruházásával, ingatlan esetén tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével szerzi meg.

(3) Hatósági árverés esetén az árverési vevő a tulajdonjogot az ingó dolog birtokának a hatósági árverést végző általi átruházásával, ingatlan esetén a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével szerzi meg.

(4) A dolog tulajdonának hatósági határozattal vagy hatósági árverés útján való megszerzésével megszűnnek a harmadik személynek a dolgot terhelő jogai, kivéve, ha a hatósági határozattal vagy hatósági árverés útján szerző e jogok tekintetében nem volt jóhiszemű.

5:42. § *[Az állam kártalanítás nélküli tulajdonszerzése hatósági határozattal]*

(1) Ha az állam jogszabály erejénél fogva, valamint bírósági vagy más hatósági határozattal kártalanítás nélkül szerez tulajdonjogot, a dolog értékének erejéig felel a volt tulajdonosnak a tulajdonszerzéskor - jogszabály, bírósági és más hatósági határozat vagy visszerthes szerződés alapján - jóhiszemű személlyel szemben fennálló kötelezettségéért. Az állam felelőssége akkor áll fenn, ha a jogosult a volt tulajdonos vagyona végrehajtást vezetett, és a végrehajtás során a követelés nem nyert kielégítést.

(2) Az állam tulajdonszerzése nem érinti a jóhiszemű harmadik személy javára az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett jogokat.

XI. Fejezet

A kisajátítás

5:43. § *[Kisajátítás]*

(1) Kisajátítással ingatlan tulajdonjoga kivételesen, közérdekű célra, azonnali, teljes és feltétlen kártalanítás ellenében szerezhető meg.

(2) A kártalanítás nyújtására az köteles, aki a kisajátítás alapján a tulajdont megszerzi.

XII. Fejezet

Az elbirtoklás

5:44. § *[Az elbirtoklás feltételei és jogi hatása]*

(1) Elbirtoklás útján megszerzi a dolog tulajdonját, aki a dolgot ingatlan esetén tizenöt, ingó dolog esetén tíz éven át sajátjaként szakadatlanul birtokolja.

(2) Ingó dolog tulajdonjogának elbirtoklásával megszűnnek a harmadik személynek a dolgot terhelő olyan jogai, amelyek az elbirtokló birtokának megszerzése előtt keletkeztek, és amelyekre nézve az elbirtoklás ideje szintén eltelt, kivéve, ha az elbirtokló a harmadik személy jogának fennállása tekintetében nem volt jóhiszemű.

(3) Elidegenítési és terhelési tilalom fennállása nem zárja ki az elbirtoklással való tulajdonszerzést, ha az elbirtoklás feltételei egyébként fennállnak.

(4) Az elbirtoklásra vonatkozó általános szabályok szerint birtokolható el a dolog tulajdoni hányada is.

5:45. § [A jogcímes elbirtoklás]

Az elbirtoklás öt év elteltével következik be, ha a birtokos az ingatlan birtokát a tulajdonostól olyan írásbeli szerződéssel szerezte, amelynek alapján a tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését követelhetné, ha a szerződés az ehhez megkívánt alakszerűségi követelményeknek megfelelne, és a birtokos az ellenszolgáltatást teljesítette.

5:46. § [Jogutódlás az elbirtoklásban]

Az új birtokos saját elbirtoklásának idejéhez hozzászámíthatja azt az időt, amely jogelődjének birtoklása idején már elbirtoklási időnek minősült.

5:47. § [Az elbirtoklás kizártsága]

(1) Aki bűncselekménnyel vagy egyébként erőszakos vagy alattomos úton jutott a dolog birtokához, elbirtoklás útján nem szerez tulajdonjogot.

(2) Ingatlan tulajdonjogát elbirtoklás útján nem lehet megszerezni, ha az elbirtoklás feltételei a föld egy részére vonatkozóan állnak fenn, és a föld nem osztható meg.

5:48. § [Az elbirtoklási idő nyugvása]

Ha a tulajdonos menthető okból nincs abban a helyzetben, hogy tulajdonosi jogait gyakorolhassa, az akadály megszűnésétől számított egy évig az elbirtoklás akkor sem következik be, ha egyébként az elbirtoklási idő már eltelt vagy abból egy évnél kevesebb volna hátra.

5:49. § [Az elbirtoklás megszakadása]

(1) Az elbirtoklás megszakad, ha

a) a tulajdonos a dolog kiadása iránti követelését bírósági úton érvényesíti;

b) a tulajdonos a dologgal kapcsolatban tulajdonosi jogát gyakorolja; vagy

c) a birtokos a birtokot akaratán kívül elveszti, és azt egy éven belül nem szerzi vissza, vagy egy éven belül nem kéri a bíróságnál, hogy a dolog újabb birtokosa a dolgot adja vissza.

(2) Ha az elbirtoklás megszakad, a birtoklásnak addig eltelt ideje nem vehető figyelembe, és az elbirtoklás a megszakadást okozó körülmény elmúltával újból kezdődik.

XIII. Fejezet

Tulajdonszerzés terméken, terményen és szaporulaton

5:50. § [Tulajdonszerzés terméken, terményen és szaporulaton]

(1) Akinek más dologán olyan joga van, amely őt a termékek, a termények vagy a szaporulat tulajdonbavételére jogosítja - ha ezek tulajdonjogát korábban nem szerezte meg -, az elválással tulajdonjogot szerez. Ha a jogosultnak nincs birtokában az a dolog, amelyből a termék, a termény vagy a szaporulat származik, a birtokbavétellel válik tulajdonossá.

(2) Ha valakinek az a joga, amely őt a termékek, a termények vagy a szaporulat tulajdonbavételére jogosítja megszűnik, mielőtt ezeken tulajdonjogot szerzett volna, eltérő megállapodás hiányában követelheti, hogy a tulajdonos vagy az új jogosult a termékek, a termények, a szaporulat, továbbá a munkája értékének arányában és máshonnan meg nem térülő költségei erejéig a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint nyújtson megtérítést.

(3) A jóhiszemű birtokos addig az időpontig, amíg rosszhiszeművé nem válik, vagy a dolgot tőle a bíróság vagy a jegyző előtt vissza nem követelik, az elválással tulajdonjogot szerez a terméken, terményen és dolog szaporulatán.

XIV. Fejezet

A növedék

5:51. § *[Tulajdonszerzés a növedéken]*

A föld tulajdonosa megszerzi mindazoknak a dolgoknak a tulajdonjogát, amelyek utóbb váltak a föld alkotórészévé, kivéve, ha az valamely jogviszony alapján mást illet.

XV. Fejezet

Tulajdonszerzés gazdátlan javakon

5:52. § *[Tulajdonszerzés gazdátlan javakon]*

(1) Gazdátlan ingó dolog tulajdonjogát megszerzi, aki a dolgot tulajdonszerzés szándékával birtokba veszi.

(2) Gazdátlan az az ingó dolog, amely még senkinek sem volt a tulajdona vagy amelynek birtoklásával a tulajdonos a tulajdonról való lemondás szándékával felhagyott.

XVI. Fejezet

A vadak és a halak tulajdonjogának megszerzése

5:53. § *[Tulajdonszerzés vadakon és halakon]*

(1) A vadak, továbbá a folyóvizekben és a természetes tavakban élő halak, valamint más hasznos víziállatok az állam tulajdonában vannak.

(2) A vadászterületen elejtett, elfogott vagy elhullott vad annak a vadászatra jogosultnak a tulajdonába kerül, akinek a vadászterületén az elejtés, elfogás vagy elhullás történt, feltéve, hogy a vadászati jogosultsága erre a vadra kiterjedt. Ilyen jogosultság hiányában a vadon az a más vadászterületen vadászatra jogosult szerez tulajdonjogot, akinek területéről a vad kiváltott, ha az elejtett, elfogott vagy elhullott vadra jogosult volt vadászni.

(3) A kifogott hal és más hasznos víziállat tulajdonjogát a halászati jog gyakorlására jogosult szerzi meg.

XVII. Fejezet

A találás

5:54. § *[Tulajdonszerzés találással]*

(1) Ha valaki feltehetően más tulajdonában álló, elveszett dolgot talál és azt birtokba veszi, megszerzi annak tulajdonjogát, ha arra igényt tart feltéve, hogy

a) megtett mindent annak érdekében, hogy a dolgot a tulajdonos visszakaphassa; és

b) a dolog tulajdonosa vagy az átvételre jogosult más személy a találástól számított egy éven belül, élő állat esetén három hónapon belül, a dologért nem jelentkezik.

(2) Ha a dolgot többen találják meg, a találótársakat a találó jogai együttesen, egymás között egyenlő arányban illetik meg és kötelességei egyetemlegesen terhelik. Találótárs az is, aki a dolgot elsőként felfedezte és annak birtokbavételére törekedett, de végül más vette azt előbb birtokba.

5:55. § *[A találó kötelezettsége]*

(1) A találó köteles a talált dolgot a találástól számított nyolc napon belül a dolog elvesztőjének, tulajdonosának, a dolog átvételre jogosult más személynek vagy a találás helye szerint illetékes jegyzőnek átadni.

(2) A jegyzőnek való átadáskor a találó nyilatkozni köteles arra nézve, hogy igényt tart-e a dolog tulajdonjogára. A találó igénybejelentéséről a jegyző igazolást ad.

5:56. § [A jegyző eljárása]

(1) Ha az átadott dolog átvételére jogosult személye megállapítható, a jegyző a dolgot késedelem nélkül átadja a jogosultnak.

(2) Ha az átvételre jogosult személye nem állapítható meg, a jegyző a dolgot az átadástól számított három hónapon át megőrzi. Ha ez idő alatt a jogosult nem jelentkezik, a dolgot - ha ennek tulajdonjogára az átadáskor igényt tartott - a találónak ki kell adni.

5:57. § [A találó jogainak korlátai és a dolgot terhelő jogok sorsa]

(1) A találó a neki kiadott dolgot állagának sérelme nélkül használhatja, azonban azt nem idegenítheti el, nem terhelheti meg és használatát másnak nem engedheti át.

(2) A jogosult tulajdonszerzésével a harmadik személynek a dolgot terhelő jogai megszűnnek.

5:58. § [A talált dolog értékesítése]

(1) Ha a jogosult a dologért az átadástól számított három hónap alatt nem jelentkezett, és a találó az átadáskor nem tartott igényt a dolog tulajdonjogára, a jegyző a talált dolgot értékesíti.

(2)¹²⁵ A talált dolgok értékesítésére a közigazgatási végrehajtás keretében lefoglalt vagy zár alá vett vagyontárgyak értékesítésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

5:59. § [Közönség számára nyitva álló helyen talált dolog]

(1) A közönség számára nyitva álló épületben vagy helyiségben, továbbá közforgalmú közlekedési és szállítási vállalat szállítóeszközén talált dolgot a találó köteles az üzemeltető alkalmazottjának késedelem nélkül átadni. Az ilyen dolog tulajdonjogára a találó nem tarthat igényt.

(2) Ha a talált dolog átvételére jogosult személye megállapítható, az üzemeltető őt értesíti és jelentkezése esetén részére a dolgot késedelem nélkül átadja.

(3) Ha az átvételére jogosult személye nem állapítható meg, az üzemeltető a dolgot az átadástól számított három hónapon át megőrzi, vagy - ha a megőrzésre lehetősége nincs - azt az átadástól számított nyolc napon belül a jegyzőnek átadja.

(4) Ha a jogosult a dologért három hónap alatt nem jelentkezik, az üzemeltető vagy a jegyző azt értékesíti.

5:60. § [A nem eltartható vagy nem megőrizhető dolog esetén követendő eljárás]

Ha a talált dolog nem tartható el vagy nem őrizhető meg, a jegyző, a hivatal vagy a vállalat az értékesítéséről késedelem nélkül gondoskodik.

5:61. § [A tulajdonos jogai]

Ha a jogosult az értékesítés előtt jelentkezik, a dolgot részére ki kell adni, az értékesítés után történő jelentkezés esetén a befolyt összeget ki kell neki fizetni. Elveszti a jogosult a dolog tulajdonjogára vagy az értékesítés során befolyt összegre vonatkozó igényét, ha a találástól számított egy éven belül nem jelentkezik.

5:62. § [Találódíj]

(1) Ha a talált dolog nagyobb értékű, és annak tulajdonjogát a találó nem szerzi meg, a találó méltányos összegű találódíjra jogosult, ha mindent megtett annak érdekében, hogy a tulajdonos a dolgot visszakaphassa. A találódíj a találótársakat egyenlő arányban illeti meg.

¹²⁵ Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § f).

(2) A találó a talált dolog kiadását költségkövetelésének és találódíjának kielégítéséig megtagadhatja.

(3) A találót ezek a jogok akkor is megilletik, ha a talált dolgot a hatóságnak adta át. A hatóság a dolgot vagy az értékesítéséből befolyt vételárat a találó hozzájárulásával adhatja ki az átvételre jogosultnak, kivéve, ha az átvételre jogosult a dolog értékét a hatóságnál letétbe helyezi. A letétbe helyezett összeg a letett dolog helyébe lép.

5:63. § *[A tulajdonjog és az értékesítés során befolyt vételár sorsa, ha a jogosult nem jelentkezik]*

Ha a talált dolog tulajdonosa, elvesztője vagy az átvételre jogosult más személy az egyéves, élő állat esetén három hónapos határidőn belül nem jelentkezik, és a dologon a találó sem szerez tulajdonjogot, a tulajdonjog vagy a dolog értékesítéséből befolyt vételár az államot illeti.

5:64. § *[Kincstalálás]*

(1) Ha valaki olyan értékes dolgot talált, amelyet ismeretlen személyek elrejtettek, vagy amelynek tulajdonjoga egyébként feledésbe ment, köteles azt az államnak felajánlani.

(2) Ha az állam a dologra nem tart igényt, annak tulajdonát a találó szerzi meg; ellenkező esetben a találó a dolog értékéhez mérten megfelelő díjra jogosult.

(3) Ha az (1) bekezdésben megjelölt talált tárgy a védett kulturális javak körébe tartozik, annak tulajdonjoga az államot illeti meg.

XVIII. Fejezet

A feldolgozás, az átalakítás, az egyesülés, a vegyülés, a hozzáépítés, az átépítés, a beépítés és a ráépítés

5:65. § *[Feldolgozás és átalakítás]*

(1) Aki idegen dolog feldolgozásával vagy átalakításával a maga számára jóhiszeműen új dolgot állít elő, a dolog tulajdonosának választása szerint köteles a dolog értékét megtéríteni vagy munkája értékének megtérítése ellenében az új dolog tulajdonjogát átengedni.

(2) Ha a munka értéke a feldolgozott vagy átalakított dolog értékét lényegesen meghaladja, a dolog tulajdonosa a dolog értékének megtérítését követelheti.

(3) Ha a feldolgozó vagy átalakító rosszhiszemű volt, a választás joga az anyag tulajdonosát illeti.

(4) Ha az anyag tulajdonosa az új dolog tulajdonjogát választja, csak gazdagodását köteles megtéríteni.

(5) Ha az új dolog tulajdonjogát a feldolgozó szerzi meg, harmadik személynek a dolgot terhelő joga megszűnik. Ha az új dolog tulajdona az anyag tulajdonosáé, az anyagot terhelő jog az új dolgot is terheli.

5:66. § *[Egyesülés és vegyülés]*

(1) Ha több személy dolgai úgy egyesülnek vagy vegyülnek, hogy azokat csak aránytalan károsodás, aránytalan költsékezés árán vagy egyáltalán nem lehet szétválasztani, a dolgok - egyesülés vagy vegyülés időpontjában fennálló - értéke arányában közös tulajdon keletkezik.

(2) Ha az egyesült vagy vegyült dolgok valamelyikét az egyesülés vagy vegyülés folytán keletkező új dolog többi eleméhez képest - értékénél, minőségénél és gazdasági céljánál vagy egyéb oknál fogva - főalkotórésznek kell tekinteni, ennek tulajdonosa választhat, hogy az egyesüléssel vagy vegyüléssel keletkezett dolgot a többi tulajdonos kártalanítása ellenében tulajdonába veszi vagy kártalanítás ellenében azoknak átengedi.

(3) A választási jog nem illeti meg azt, aki az egyesülést vagy vegyülést rosszhiszeműen maga idézte elő. Ilyen esetben a rosszhiszemű volt tulajdonos csak a gazdagodás megtérítését követelheti.

(4) Ha az egyesüléssel vagy vegyüléssel keletkezett dolog e törvény szabályai szerint közös

tulajdonba kerül, harmadik személyeknek az egyesüléssel vagy vegyüléssel érintett egyes dolgokat terhelő jogai az e dolgok helyébe lépő tulajdoni hányadokat terhelik. Ha az egyik dolgot jog terheli, és az egyesüléssel vagy vegyüléssel keletkezett dolog a másik dolog tulajdonosáé lesz, a dolgot terhelő jog, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, megszűnik. A dolgot terhelő jog az egyesüléssel vagy vegyüléssel keletkezett dologra száll át, ha ez a terhelt dolog tulajdonosáé lesz.

5:67. § *[A feldolgozott, átalakított, egyesült vagy összevegyült dolog értékesítése]*

(1) Ha a feldolgozott, az átalakított, az egyesült vagy az összevegyült dolog tulajdonjogára egyik fél sem tart igényt, azt értékesíteni kell, és a vételárat a jogosultak között a tulajdoni hányad arányában fel kell osztani.

(2) Ilyen esetben azt a felet, aki csak gazdagodása mértékéig igényelhet megtérítést, a vételárból legfeljebb a teljes kártalanításra jogosultak kielégítése után fennmaradó összeg illeti meg.

5:68. § *[Hozzáépítés]*

(1) Ha valaki saját anyagával jóhiszeműen a más tulajdonában levő épülethez hozzáépít, és ezzel az ingatlan értékét jelentősen növeli, az építő és az épület tulajdonosa eltérő megállapodásának hiányában közös tulajdon keletkezik (a továbbiakban: hozzáépítés). Az egyes tulajdoni hányadok mértékét az egész ingatlan és a hozzáépített rész értékének a hozzáépítés befejezésének időpontja szerint meghatározott arányában kell megállapítani.

(2) A hozzáépítésnek nem minősülő építési munka ellenértéke a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelhető.

(3) A rosszhiszemű hozzáépítésre a rosszhiszemű ráépítés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

5:69. § *[Beépítés]*

(1) Ha valaki idegen anyagnak a felhasználásával úgy építkeznek, hogy a felhasznált anyag a telek alkotórészévé válik, a beépítéssel az anyag - ha az anyag és a telek tulajdonosa eltérően nem állapodnak meg - a telek tulajdonosáé lesz.

(2) Ha valaki idegen anyagot úgy épít be, hogy a felhasznált anyag az épület alkotórészévé válik, a beépítéssel az anyag - ha az anyag és az épület tulajdonosa eltérően nem állapodnak meg - az épület tulajdonosáé lesz.

5:70. § *[Ráépítés]*

(1) Ha valaki anélkül, hogy erre jogosult lenne, jóhiszeműen idegen földre épít, az épület tulajdonjogát a földtulajdonos szerzi meg, köteles azonban gazdagodását a ráépítőnek megfizetni. A bíróság a földtulajdonos kérelmére a ráépítőt kötelezheti a földnek vagy - ha a föld megosztható - a föld megfelelő részének a megvásárlására.

(2) A ráépítő szerzi meg a földnek vagy a föld megfelelő részének tulajdonjogát, ha az épület értéke a földnek vagy a föld megfelelő részének értékét lényegesen meghaladja. A bíróság a földtulajdonos kérelmére azt is megállapíthatja, hogy a ráépítő az épület tulajdonjogát szerezte meg; ebben az esetben a ráépítőt a földre használati jog illeti meg.

5:71. § *[Rosszhiszemű ráépítés]*

(1) Rosszhiszemű ráépítés esetén és abban az esetben, ha a földtulajdonos a ráépítés ellen olyan időben tiltakozott, amikor a ráépítőnek az eredeti állapot helyreállítása még nem okozott volna aránytalan károsodást, a túlépítés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(2) Rosszhiszemű a ráépítő, ha az építkezés megkezdése előtt tudta vagy a körülmények alapján tudnia kellett volna, hogy az építés a tulajdonos tulajdonjogát sérti.

5:72. § *[A közös tulajdonra vonatkozó szabályok]*

E fejezet szabályait kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a tulajdonostárs a közös tulajdonban lévő dolgot dolgozza fel vagy alakítja át, a közös tulajdonban lévő épületet bővíti, építi át vagy ahhoz hozzáépít, illetve ha a közös tulajdonban lévő ingatlanra a tulajdonostárs épít rá.

VI. CÍM

KÖZÖS TULAJDON ÉS TÁRSASHÁZ

XIX. Fejezet

A közös tulajdon

5:73. § *[A közös tulajdon fogalma]*

- (1) A dologon fennálló tulajdonjog meghatározott hányadok szerint több személyt is megilletethet.
- (2) Kétség esetén a tulajdonostársak tulajdoni hányada egyenlő.

5:74. § *[A tulajdonostársak joga a birtoklásra és használatra]*

A tulajdonostársak mindegyike jogosult a dolog birtoklására és használatára; e jogot azonban egyik tulajdonostárs sem gyakorolhatja a többiek jogainak és a dologhoz fűződő lényeges jogi érdekeinek sérelmére.

5:75. § *[A közös tulajdon hasznainak szedése, költségviselés és veszélyviselés]*

A dolog hasznai a tulajdonostársakat tulajdoni hányaduk arányában illetik meg; ilyen arányban terhelik őket a dologgal kapcsolatos kiadások, a közös tulajdoni viszonyból eredő kötelezettségek, és ugyanilyen arányban viselik a dologban beállott kárt is.

5:76. § *[A közös tulajdon állagának megóvása]*

Az állag megóvásához és fenntartásához feltétlenül szükséges munkálatokat bármelyik tulajdonostárs jogosult elvégezni; az ilyen kiadások ráeső részét mindegyik tulajdonostárs köteles viselni. Ilyen kiadások előtt a tulajdonostársakat lehetőség szerint értesíteni kell.

5:77. § *[Több dologból létrejövő közös tulajdon anyagain fennálló jogok sorsa]*

Ha közös tulajdon több dologból jön létre, harmadik személyeknek a közös tulajdon keletkezése előtt a dolgokat terhelő jogai a külön dolgok helyébe lépő tulajdoni hányadokat terhelik.

5:78. § *[Határozathozatal]*

(1) A tulajdonostársak - ha eltérően nem rendelkeznek - szótöbbséggel határoznak a közös tulajdont érintő kérdésekben. Minden tulajdonostársat tulajdoni hányada arányában illeti meg szavazati jog.

(2) A tulajdonostársak egyhangú határozata szükséges

- a) a rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadásokhoz;
- b) az egész dolog feletti tulajdonjog átruházásához, az egész dolog megterheléséhez vagy az egész dologra kiterjedő kötelezettségvállaláshoz.

5:79. § *[A szótöbbséggel hozott határozat bíróság előtti megtámadása]*

(1) Ha a határozat az okszerű gazdálkodást sérti vagy a kisebbség jogi érdekeinek lényeges sérelmével jár, a kisebbség a határozatot a bíróságnál megtámadhatja. A megtámadásnak a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya; a bíróság a végrehajtást szükség esetén felfüggesztheti.

(2) Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a tulajdonostársak között vitás, hogy a tervezett munkálat feltétlenül szükséges-e az állag megóvásához és fenntartásához.

(3) Határozat hiányában a birtoklást, a használatot vagy a hasznosítás módját a bíróság bármelyik tulajdonostárs kérelmére a tulajdoni hányadoknak, a tulajdonostársak jogainak és a dologhoz fűződő jogi érdekeinek, valamint az okszerű gazdálkodás követelményeinek megfelelően szabályozhatja.

5:80. § [Rendelkezési jog a saját tulajdoni hányaddal]

Saját tulajdoni hányadával a tulajdonostárs jogosult rendelkezni.

5:81. § [Elővásárlási, előbérleti és előhaszonbérleti jog]

(1) A tulajdonostárs tulajdoni hányadára a többi tulajdonostársat harmadik személlyel szemben elővásárlási, előbérleti és előhaszonbérleti jog illeti meg.

(2) Ha az eladó számára nyilvánvaló, hogy az ingatlanok ingatlan-nyilvántartáson kívüli résztulajdonosai is vannak, részéről az ajánlat közlésének kötelezettsége azokkal szemben is az általános szabályok szerint áll fenn. Ingatlan-nyilvántartáson kívüli résztulajdonosok esetén a közlési kötelezettség elmulasztásából folyó jogkövetkezmények nem alkalmazhatók azzal a jogot szerzővel szemben, aki a szerződés megkötésénél jóhiszeműen járt el.

(3) A tulajdonostársak az elővásárlási, előbérleti vagy előhaszonbérleti jogot az érintett tulajdoni hányadra tulajdoni hányaduk arányában gyakorolhatják. Ha közöttük megegyezés nem jön létre, de van olyan tulajdonostárs, aki - akár másik tulajdonostárssal közösen - az érintett tulajdoni hányadra az ajánlatot magáévá teszi, az elővásárlási, előbérleti vagy előhaszonbérleti jog egyedül őt vagy őket illeti meg. Ha több ilyen - egyedül fellépő - tulajdonostárs van, közülük a tulajdonos választ; az elővásárlási, előbérleti vagy előhaszonbérleti jog a választott tulajdonostársat illeti meg.

(4) A külön jogszabályban biztosított elővásárlási jog megelőzi a tulajdonostársat e törvény alapján megillető elővásárlási jogot.

(5) A tulajdonostárs az elővásárlási jogot végrehajtási árverés esetén is gyakorolhatja.

5:82. § [A közös tulajdon védelme]

A közös tulajdon védelmében bármelyik tulajdonostárs önállóan is felléphet.

5:83. § [A közös tulajdon megszüntetése iránti igény]

(1) A közös tulajdon megszüntetését bármelyik tulajdonostárs követelheti; az e jogról való lemondás semmis.

(2) A közös tulajdon megszüntetését a bíróság nem rendelheti el, ha a közös tulajdon megszüntetése alkalmatlan időre esik.

5:84. § [A közös tulajdon megszüntetése]

(1) A közös tulajdon tárgyait elsősorban természetben kell megosztani. A közös tulajdon tárgyait vagy azok egy részét - ha ez a tulajdonostársak körülményeire tekintettel indokolt - megfelelő ellenérték fejében a bíróság egy vagy több tulajdonostárs tulajdonába adhatja. Ehhez a tulajdonjogot megszerző tulajdonostárs beleegyezése szükséges, kivéve, ha a bíróság a közös tulajdonban álló ingatlanrészt az abban lakó tulajdonostárs tulajdonába adja, és ez nem sérti a benne lakó méltányos érdekeit.

(2) Ha a közös tulajdon más módon nem szüntethető meg, vagy a természetbeni megosztás jelentős értékcsökkenéssel járna vagy gátolná a rendeltetésszerű használatot, a közös tulajdon tárgyait értékesíteni kell, és a vételárat kell a tulajdonostársak között megfelelően felosztani. A tulajdonostársakat az elővásárlási jog harmadik személlyel szemben az értékesítés során is megilleti.

(3) A közös tulajdon tárgyának a tulajdonostárs tulajdonába adása esetén a megfelelő ellenértéket, az árverés útján való értékesítésnél a legkisebb vételárat a bíróságnak ítéletében kell megállapítania. Az ítéletben megállapított legkisebb vételárat a végrehajtás során sem a végrehajtó, sem a bíróság nem változtathatja meg.

(4) Ha olyan ingatlan közös tulajdonát kell megszüntetni, amelyben az egyik tulajdonostárs benne lakik, a bíróság őt az ingatlan elhagyására kötelezi, vagy - ha az ingatlan elhagyására kötelezés a benne lakó tulajdonostárs méltányos érdekét sérti - részére a tulajdoni hányadával arányos használati jogot alapít. A használati jog értékcsökkentő hatását az ingatlanban maradó tulajdonostársnak kell viselnie mind a magához váltás folytán fizetendő ellenértéknek, mind az árverési vételár felosztási arányának a meghatározásánál. A használati jog bíróság által

meghatározott és törvény által biztosított terjedelmének jelentős túllépése esetén a bíróság a tulajdonos kérelmére a használati jogot megszünteti.

(5) Az ingatlanon fennálló közös tulajdon - ha a társasház létesítésének feltételei egyébként fennállnak - az ingatlan társasházzá alakításával is megszüntethető. Ha a közös tulajdont társasházzá alakítással a bíróság szünteti meg, a társasház alapító okiratát a bíróság ítélete pótolja.

(6) A bíróság nem alkalmazhatja a közös tulajdon megszüntetésének olyan módját, amely ellen valamennyi tulajdonostárs tiltakozik.

XX. Fejezet

A társasház

5:85. § [A társasház]

(1) Társasház jön létre, ha az ingatlanon az alapító okiratban meghatározott, műszakilag megosztott, legalább két önálló lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség, vagy legalább egy önálló lakás és egy nem lakás céljára szolgáló helyiség a tulajdonostársak külön tulajdonába, a külön tulajdonként meg nem határozott épületrész, épületberendezés, helyiség, illetve lakás viszont a tulajdonostársak közös tulajdonába kerül.

(2) Ha a földrészlet, amelyen az épület áll, nem tartozik a közös tulajdonba, arra a tulajdonostársakat földhasználati jog illeti meg.

(3) A közös tulajdon tárgyát képező ingatlanrész tulajdoni hányada a külön tulajdonba tartozó lakással és nem lakás céljára szolgáló helyiséggel együtt önálló ingatlan.

(4) A közös tulajdonra vonatkozó, az egyes tulajdonostársakat megillető tulajdoni hányad és a lakásra, illetve a nem lakás céljára szolgáló helyiségre vonatkozó tulajdonjog egymástól függetlenül nem ruházható át és nem terhelhető meg.

(5) A társasháztulajdonra a közös tulajdon szabályait kell megfelelően alkalmazni.

HARMADIK RÉSZ

A KORLÁTOLT DOLOGI JOGOK

VII. CÍM

A ZÁLOGJOG

XXI. Fejezet

A zálogjog létrejötte

5:86. § [A zálogjog]

(1) Zálogjoga alapján a zálogjogosult a követelésének biztosítására szolgáló vagyontárgyból (a továbbiakban: zálogtárgy) más követeléseket megelőző sorrendben kielégítést kereshet, ha a biztosított követelés kötelezettje (a továbbiakban: személyes kötelezett) nem teljesít.

(2) A kielégítési jogot - ha e törvény másképpen nem rendelkezik - a zálogtárgyra az elzálogosítás

után szerzett jogok nem érintik.

5:87. § [A zálogjog létrejötte]

A zálogjog létrejön, ha

- a) a zálogjogosult és a zálogkötelezett megalapítja a zálogjogot; és
- b) a zálogkötelezett rendelkezési joggal bír a zálogtárgy fölött.

5:88. § [A zálogjog alapítása]

Zálogjog megalapításához zálogszerződés és erre tekintettel

- a) a zálogjog megfelelő nyilvántartásba való bejegyzése (jelzálogjog); vagy
- b) a zálogtárgy birtokának a zálogjogosult részére történő átruházása (kézizálogjog) szükséges.

5:89. § [A zálogszerződés]

(1)¹²⁶ A zálogszerződésben a zálogkötelezett és a zálogjogosult zálogjognak meghatározott zálogtárgyon és - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - meghatározott követelés biztosítása céljából való alapításában állapodnak meg.

(2) A zálogszerződés alapján a zálogkötelezett köteles

- a) kézizálogjog esetén a zálogjogosult részére átruházni a zálogtárgy birtokát vagy az a feletti hatalmat;
- b) jelzálogjog esetén megadni a zálogjog bejegyzéséhez szükséges hozzájárulást; illetve
- c) a zálogjogosult választása szerint, az elzálogosított követelés kötelezettjét írásban értesíteni a zálogjog megalapításáról, vagy az erről szóló nyilatkozatot a zálogjogosult részére kiadni.

(3) A zálogszerződés létrejöttéhez a zálogtárgy és a biztosított követelés meghatározása szükséges.

(4) A zálogtárgy fajta és mennyiség szerint vagy más, a zálogtárgy azonosítására alkalmas körülírással is meghatározható. A meghatározás magában foglalhat olyan vagyontárgyat is, amely még nem létezik, vagy amely felett a zálogkötelezettet nem illeti meg a rendelkezési jog.

(5) A zálogjoggal biztosított követelést annak azonosítására alkalmas módon - az alapul fekvő egy vagy több jogviszonyra utalással és az összeg meghatározásával vagy a biztosított követelés azonosítására alkalmas más hasonló módon - kell meghatározni. A meghatározás magában foglalhat olyan követelést is, amely még nem jött létre.

(6) A zálogszerződést írásba kell foglalni. Kézizálogjog esetén a zálogszerződést pótolhatja a zálogjogosult által kiállított értékpapír, amely a zálogjogosulttal szemben feljogosítja az okirat birtokosát arra, hogy az értékpapírban meghatározott összeg ellenében, az értékpapírban meghatározott időtartamon belül megkapja a zálogtárgyat.

5:90. § [Fogyasztói zálogszerződés]

Ha a zálogkötelezett természetes személy, és a zálogtárgy elsősorban a zálogkötelezett szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körébe nem tartozó célra használatos, továbbá a zálogjoggal biztosított követelés nem a kötelezett szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körébe tartozó jogviszonyból fakad, a zálogszerződésre vonatkozó rendelkezéseket az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

a) zálogtárgy a zálogkötelezett tulajdonában álló, egyedileg meghatározott vagyontárgy vagy olyan vagyontárgy lehet, amelynek tulajdonjogát a zálogkötelezett a zálogjogosult által nyújtott kölcsön, illetve fizetési haladék segítségével szerzi meg;

b)¹²⁷ a biztosított követelés meghatározásának tartalmaznia kell a követelés - járulékok nélküli - összegének megjelölését, vagy azt az összeget, amelynek erejéig a zálogjogosult a zálogtárgyból kielégítést kereshet.

¹²⁶ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 6. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹²⁷ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 7. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

5:91. § [A zálogszerződés felek közötti hatálya]

A zálogszerződés alapján a feleket egymással szemben a zálogjog megalapítása hiányában is megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyeket e törvény a zálogjogosult és a zálogkötelezett számára megállapít.

5:92. § [Törvényes zálogjog]

A zálogszerződést pótolja a jogszabály olyan rendelkezése, amely alapján valamely követelés jogosultját zálogjog illet meg.

5:93. § [A jelzálogjog bejegyzése]

(1) A jelzálogjogot

a) ingatlan esetén az ingatlan-nyilvántartásba;

b) ingó dolog, valamint jog és követelés esetén a hitelbiztosítéki nyilvántartásba kell bejegyezni.

(2) Ha az ingó dolog tulajdonjogát vagy a jog fennállását közhiteles nyilvántartás (a továbbiakban: lajstrom) tanúsítja, a jelzálogjog megalapításához a megfelelő lajstromba való bejegyzés szükséges.

(3) Az ingatlan-nyilvántartásba és a lajstromba való bejegyzésre a zálogszerződés vagy a zálogkötelezett bejegyzési engedélye alapján kerülhet sor, ha

a) a zálogszerződés vagy a bejegyzési engedély egyedileg meghatározza a zálogtárgyat; és

b) a zálogkötelezett a dolognak vagy jognak az ingatlan-nyilvántartás vagy lajstrom szerinti tulajdonosa vagy jogosultja.

(4) A hitelbiztosítéki nyilvántartásba való bejegyzésre egyedileg vagy körülírással meghatározott zálogtárgy tekintetében kerülhet sor. A bejegyzésnek nem akadály, ha a bejegyezni kívánt zálogtárgy a bejegyzés időpontjában nem létezik, vagy azon a zálogkötelezettet nem illeti meg a rendelkezési jog.

5:94. § [A birtokátruházás kézizálogjog esetén]

(1) A birtokátruházást pótolja, ha a dolgot a zálogjogosult és a zálogkötelezett közös birtokban tartja, vagy részükre harmadik személy mint zálogtartó őrzi.

(2) Ha a dolog harmadik személy albirtokos birtokában van, és a birtok átruházása a dolog kiadása iránti igénynek az átruházásával történik, a kézizálogjog megalapításához az is szükséges, hogy a tulajdonos az albirtokost az elzálogosításról értesítse.

(3) Nem jön létre a kézizálogjog, ha a birtokátruházás a tulajdonos és a zálogjogosult erre irányuló megállapodásával megy végbe oly módon, hogy a tulajdonos albirtokosként továbbra is a dolog birtokában marad.

5:95. §¹²⁸ [Az óvadék alapítása]

(1) Óvadék

a) pénzen és értékpapíron,

b) fizetésiszámla-követelésen, illetve betétszerződésből eredő követelésen vagy egyébként jogszabály rendelkezése szerint számlavezetőként erre feljogosított intézmény által vezetett számlán nyilvántartott követelésen (a továbbiakban e cím alkalmazásában: fizetésiszámla-követelés), továbbá

c) jogszabályban óvadék tárgyaként meghatározott más vagyontárgyon alapítható.

(2) Óvadékat pénzen és nem dematerializált értékpapíron kézizálogjogként, dematerializált értékpapíron, fizetésiszámla-követelésen és jogszabályban óvadék tárgyaként meghatározott más vagyontárgyon pedig úgy kell alapítani, hogy annak eredményeként az óvadék tárgya egyértelműen

¹²⁸ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 8. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

azonosítható módon az óvadék kötelezettjének hatalmából az óvadék jogosultjának hatalmába kerüljön, vagy az óvadék kötelezettjének korlátlan rendelkezése alól egyébként kikerüljön.

(3) Dematerializált értékpapíron és fizetésiszámla-követelésen óvadék

a) a számlatulajdonos, a számlavezető és az óvadék jogosultja közötti írásbeli megállapodással, amely szerint a számlavezető a számlatulajdonos rendelkezéseit az óvadék jogosultjának jóváhagyásával, az óvadék jogosultjának rendelkezéseit a számlatulajdonos jóváhagyása nélkül is teljesíti; vagy

b) a számlavezető javára önmagában a számlatulajdonos és a számlavezető közötti zálogszerződéssel is alapítható.

(4) A számlavezető a dematerializált értékpapíron és fizetésiszámla-követelésen fennálló óvadékot valamennyi számlakivonaton és egyéb egyenlegközlő iraton köteles feltüntetni.

5:96. § [Zálogjogosulti bizományos]

(1)¹²⁹ A követelés jogosultja, illetve több ilyen jogosult együttesen a zálogszerződésben vagy egyébként írásban zálogjogosulti bizományost jelölhet ki. A kijelölést írásba kell foglalni. A zálogjogosulti bizományos a saját nevében - az őt kijelölő jogosultak, mint zálogjogosultak javára, ideértve saját magát is, ha a követelésnek is jogosultja - zálogszerződést köthet.

(2) A zálogjogosulti bizományos kijelölése harmadik személyekkel szemben attól az időponttól hatályos, amikor a bizományos személyét - zálogjogosulti bizományosi minősége feltüntetésével - az ingatlan-nyilvántartásba, a lajstromba vagy a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzik.

(3)¹³⁰ A zálogjogosulti bizományos kijelölésének visszavonása esetén a zálogjogosult - több zálogjogosult esetén ezek együttesen - a kijelölés visszavonásával egyidejűleg új zálogjogosulti bizományost jelölhet ki, vagy maga lép a zálogjogosulti bizományos helyébe. A zálogjogosulti bizományos kijelölésének visszavonása harmadik személyekkel szemben attól az időponttól hatályos, amikor az új zálogjogosulti bizományost vagy a zálogjogosultat az ingatlan-nyilvántartásba, a lajstromba vagy a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzik.

(4) Zálogjogosulti bizományos bejegyzése esetén az ingatlan-nyilvántartás, a lajstrom és a hitelbiztosítéki nyilvántartás nem tartalmazza azoknak a zálogjogosultaknak a nevét, akinek javára a zálogjogosulti bizományos eljár.

(5) Az ingatlan-nyilvántartásba, a lajstromba vagy a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjogosulti bizományost a zálogjogosult jogai illetik és kötelezettségei terhelik, e körben a zálogjogosulti bizományos a saját nevében, a zálogjogosult javára jár el.

(6)¹³¹ A zálogjogosult a zálogjogból fakadó jogokat a zálogjogosulti bizományos bejegyzésének tartama alatt nem gyakorolhatja, azonban a zálogjogosulti bizományos magatartásáért - ha a zálogkötelezett hozzájárulásával a zálogjogosultak és a zálogjogosulti bizományos eltérően nem rendelkeznek - úgy felel, mintha maga járt volna el.

(7) A zálogjoggal biztosított követelés átruházása a zálogjogosulti bizományos jogait és kötelezettségeit nem érinti.

(8) A zálogjogosulti bizományos köteles saját vagyonától elkülönítve tartani és kezelni mindazt, ami a zálogjog érvényesítése alapján vagy egyébként a zálogjoggal kapcsolatban hozzá befolyt vagy a birtokába került. A zálogjogosulti bizományos hitelezői nem támaszthatnak igényt

a) a zálogkötelezettel szemben fennálló és a zálogjogosultat illető követelésekre;

b) a zálogjogosulti bizományoshoz befolyt és elkülönítve tartott vagy kezelt pénzeszegekre, amelyekről megállapítható, hogy a zálogjogosultat illetik.

¹²⁹ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 9. § (1). Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹³⁰ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 9. § (2). Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹³¹ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 9. § (3). Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

XXII. Fejezet

A zálogjoggal biztosított követelés

5:97. § *[A zálogjoggal biztosítható követelés]*

(1) Zálogjog egy vagy több, fennálló vagy jövőbeli, feltétlen vagy feltételes, meghatározott vagy meghatározható összegű pénzkövetelés biztosítására alapítható.

(2) Ha a zálogjogot nem pénzkövetelés biztosítására alapították, a zálogjog a követelés nemteljesítéséből eredő kártérítési igényt vagy egyéb pénzkövetelést biztosítja.

(3) Bírósági eljárásban nem érvényesíthető követelés biztosítására zálogjog nem alapítható.

5:98. § *[A zálogtárggyal való helytállás terjedelme]*

(1) A zálogtárggyal való helytállás terjedelme annak a követelésnek a mindenkori terjedelméhez igazodik, amelynek biztosítására a zálogtárgy szolgál.

(2) A zálogtárggyal való helytállás kiterjed a zálogjoggal biztosított követelés kamataira, a követelés és a zálogjog érvényesítésének szükséges költségeire és a zálogtárgyra fordított szükséges költségekre.

(3) Ha a felek meghatározták azt az összeget, amelynek erejéig a zálogjogosult kielégítést kereshet a zálogtárgyból, a zálogjog a követelést és járulékait annyiban biztosítja, amennyiben azok a keretösszeget nem haladják meg.

5:99. § *[A biztosított követelés átruházása és megterhelése]¹³²*

(1) A biztosított követelés átruházásával vagy egyéb módon való átszállásával a zálogjog is átszáll a követelés új jogosultjára. A követelés átruházója köteles a zálogtárgyat vagy a jelzálogjog átszállásának a bejegyzéséhez szükséges engedélyt az új zálogjogosult részére kiadni.

(2) A biztosított követelés egy részének átruházása esetén a régi és az új zálogjogosultat azonos ranghelyen, a követeléseik arányában illeti meg a zálogjog.

(3)¹³³ A zálogjogot - az önálló zálogjog kivételével - a zálogjoggal biztosított követeléssel együtt lehet átruházni vagy megterhelni.

(4)¹³⁴ A zálogjoggal biztosított követelés alzálogjog alapítása útján terhelhető meg zálogjoggal. Az alzálogjog tárgya a zálogjog és az általa biztosított követelés, az alzálogjogra - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a zálogjogra vonatkozó szabályok irányadók.

5:100. §¹³⁵ *[Az önálló zálogjog]*

(1) Pénzügyi intézmény javára ingatlanon jelzálogjog úgy is alapítható, hogy az a zálogtárgyat a biztosított követeléستől függetlenül, meghatározott összeg erejéig terhelje (önálló zálogjog).

(2) Az önálló zálogjogot alapító zálogszerződés a zálogtárgy megjelölésén kívül azt a meghatározott összeget tartalmazza, amelynek erejéig a zálogtárgyból kielégítés kereshető. Ezt az összeget az ingatlan-nyilvántartásban is fel kell tüntetni.

(3) A zálogtárgyból való kielégítési jog gyakorlásának feltételeit a zálogjogosult és a zálogkötelezett között létrejövő biztosítéki szerződésben kell meghatározni. A biztosítéki szerződést írásba kell foglalni, és annak tartalmaznia kell az önálló zálogjog alapításának biztosítéki célját, a kielégítési jog megnyílásának feltételeit és terjedelmét, ha a kielégítési jog felmondással nyílik meg, úgy a felmondás gyakorlásának módját és a felmondási időt is. A kielégítési jog a biztosítéki

¹³² Módosította: 2019. évi LXVII. törvény 131. §.

¹³³ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 10. § (1). Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹³⁴ Beiktatta: 2016. évi LXXVII. törvény 10. § (2). Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹³⁵ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 11. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

szerződésben foglaltaknak megfelelően gyakorolható.

(4) Az önálló zálogjog más pénzügyi intézményre egészben vagy részben, illetve részletekben átruházható. Az átruházással az önálló zálogjogot megszerző fél a biztosítéki szerződésben - az átruházás mértékének megfelelően - az átruházó helyébe lép. A szerző fél a megszerzett jogának - részben vagy részletekben történő átruházás esetén az önálló zálogjog megosztásának - az ingatlan-nyilvántartásban való feltüntetését igényelheti.

(5) Ha a biztosítéki szerződés eltérően nem rendelkezik, a zálogjogosult kielégítése érdekében az önálló zálogjogot mind a zálogjogosult, mind a zálogkötelezett írásban felmondhatja. A felmondási idő - a felek eltérő megállapodása hiányában - hat hónap. Ha a kielégítési jog felmondással nyílik meg, annak kizárása semmis.

(6) A zálogkötelezett az önálló zálogjog mindenkori jogosultjával szemben hivatkozhat azokra a kifogásokra is, amelyek a biztosítéki szerződésben meghatározott követelés kötelezettjét megilletik. A biztosítéki szerződés szerint kielégíthető követelés összegét a kielégítési jog gyakorlása során befolyt vételár csökkenti.

(7)¹³⁶ Az önálló zálogjoggal terhelt zálogtárgy tulajdonjogát megszerző fél a biztosítéki szerződésben a zálogkötelezett helyébe lép. A biztosítéki szerződés szerint kielégíthető követelést kielégítő kötelezettet, zálogkötelezettet vagy harmadik személyt a megtérítési követelése biztosítására - ha az nem pénzügyi intézmény - az önálló zálogjog ranghelyén, annak helyébe lépő követelést biztosító zálogjog illeti meg. A megtérítési követelése biztosítékaként a követelést kielégítő pénzügyi intézményre az önálló zálogjog átszáll.

(8) Ha a biztosítéki szerződés nem jött létre, az önálló zálogjog létesítésének a biztosítéki szerződésben megjelölt célja véglegesen megghiúsult, vagy a biztosítéki szerződés, illetve a biztosítéki szerződés szerint a zálogtárgyból kielégíthető követelés - ideértve a megtérítési követelést is - megszűnt, továbbá, ha a biztosítéki szerződésbe foglalt más, az önálló zálogjog megszűnését eredményező ok vagy feltétel bekövetkezett, a zálogjogosult a zálogkötelezett írásbeli felszólítására köteles hozzájárulni ahhoz, hogy

a) az ingatlan-nyilvántartásba az önálló zálogjog jogosultjaként a zálogkötelezettet vagy az általa megjelölt pénzügyi intézményt jegyezzék be, vagy

b) az önálló zálogjogot töröljék az ingatlan-nyilvántartásból.

(9) Az önálló zálogjog követelést biztosító zálogjoggá, ez utóbbi pedig önálló zálogjoggá a felek erre irányuló írásbeli megállapodásával és az átváltoztatás ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésével - a zálogjog ranghelyének megtartása mellett - átváltoztatható. Ehhez nem szükséges a rangsorban azonos ranghelyen vagy hátrább álló zálogjogosultak hozzájárulása sem.

(10) Az önálló zálogjogra egyebekben - ha a biztosított követeléstől való függetlenségéből más nem következik - a követelést biztosító zálogjogra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

XXIII. Fejezet

A zálogjog tárgya

5:101. § [A zálogtárgyak]

(1) Zálogjog tárgya bármely vagyontárgy lehet.

(2) Kézizálogjog tárgya ingó dolog lehet.

(3) Közös tulajdonban álló dolognak a zálogkötelezett tulajdonában lévő tulajdoni hányada, több személyt megillető jognak a zálogkötelezettet megillető hányada, továbbá osztható követelés meghatározott része kivételével dolog vagy jog egy részén nem lehet zálogjogot alapítani.

(4) Ha a zálogtárgy jog vagy követelés és e törvény eltérően nem rendelkezik vagy a zálogtárgy

¹³⁶ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 127. §. Hatályos: 2019. VII. 17-től.

természetéből más nem következik, a zálogtárgy tulajdonjogán a jogot vagy a követelést, a zálogtárgy tulajdonosán a jogosultat kell érteni.

(5) A követelésen alapított zálogjogra vonatkozó szabályok megfelelően alkalmazandóak, ha a zálogjog tárgya jog.

5:102. § *[A körülírással meghatározott zálogtárgy]*

Ha a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjog tárgyát körülírással határozták meg, a zálogjog tárgyát mindenkor azok a körülírásnak megfelelő dolgok, jogok, követelések alkotják, amelyek felett a zálogkötelezett rendelkezési joggal bír. A rendelkezési jog megszűnése ellenére fennmarad a zálogjog, ha a zálogtárgy elidegenítésére kereskedelmi forgalmon kívül vagy nem jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző részére került sor.

5:103. § *[A zálogtárgy alkotórészei, tartozékai és hasznai]*

(1) A zálogjog a dolgot mindenkori alkotórészeivel együtt terheli. A zálogjog kétség esetén kiterjed a dolog mindenkori tartozékaira is.

(2) A zálogjog kiterjed a dolog termékeire, terményeire, szaporulatára és a zálogtárgy egyéb hasznaira.

(3) A zálogjog nem terjed ki a kielégítési jog megnyílása előtt az ingatlantól a rendes gazdálkodás szabályai szerint elvált alkotórészre, tartozéokra és haszonra, ha annak tulajdonjogát átruházták és azt az ingatlanról elvitték.

5:104. § *[A zálogtárgy helyébe lépő dolog vagy más érték]*

(1) A zálogtárgy értékcsökkenése vagy elpusztulása esetén járó biztosítási összeg, kártérítés vagy más érték, illetve az ezekre vonatkozó követelés a zálogtárgy helyébe lép vagy a zálogfedezet kiegészítésére szolgál.

(2) A zálogtárgy kisajátításáért kapott kártalanítás vagy az erre vonatkozó követelés a zálogtárgy helyébe lép.

(3) Ha a zálogjogosult károsodás elhárítása érdekében értékesíti a zálogtárgyat, a befolyt vételár a zálogtárgy helyébe lép.

(4) Ha a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjog tárgyát a zálogkötelezett a rendes gazdálkodás körében értékesíti, az értékesítésből származó bevétel az eredeti zálogtárgy helyébe lép.

(5) Ha a zálogkötelezett a zálogtárgyat feldolgozza, átalakítja, más vagyontárgyakkal egyesíti vagy vegyíti, a feldolgozással, átalakítással, egyesüléssel vagy vegyüléssel keletkezett új dolog az eredeti zálogtárgy helyébe lép.

(6) Ha a zálogkötelezett vagy a személyes kötelezett az eredeti zálogtárgy helyett megfelelő új zálogtárgyat vagy a zálogtárgy értékének csökkenése esetén kiegészítő zálogtárgyat adott, az új zálogtárgy az eredeti helyébe vagy mellé lép.

(7) Az elzálogosított követelés teljesítéseként szolgáltatott, illetve az elzálogosított követelést biztosító zálogjog, kezesség vagy más biztosíték alapján befolyt pénz vagy más vagyontárgy az eredeti zálogtárgy helyébe lép.

(8)¹³⁷

5:105. § *[Zálogjog több zálogtárgyon]*

(1) Ha a zálogjog ugyanannak a követelésnek biztosítására több zálogtárgyat terhel, a megfelelő nyilvántartásban fel kell tüntetni, hogy a jelzálogjog egyetemleges. Nem kell az egyetemlegességre külön utalni, ha valamennyi zálogtárgy tekintetében ugyanaz a zálogkötelezett, és a zálogjog a hitelbiztosítéki nyilvántartásba van bejegyezve.

(2) Egyetemleges zálogjog esetén minden zálogtárgy az egész követelés biztosítására szolgál. A zálogjogosult határozhatja meg a zálogjog érvényesítésének sorrendjét, azonban a kielégítési jog

¹³⁷ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi LXXVII. törvény 24. § a). Hatálytalan: 2016. X. 1-től.

csupán annyi zálogtárgyra terjed ki, amennyi a biztosított követelés kielégítéséhez szükséges.

XXIV. Fejezet

A felek jogai és kötelezettségei a kielégítési jog megnyílása előtt

5:106. § *[A kézizálogjog tárgyának birtoklása, használata és hasznosítása]*

(1) A zálogjogosult jogosult a kézizálogjog tárgyát birtokában tartani és köteles a zálogtárgyat épségben megőrizni.

(2) A feleknek a zálogtárgy birtoklásával, használatával és hasznosításával kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire a visszterhes letét szabályai az irányadóak, azzal, hogy a zálogkötelezett a zálogjog fennállása alatt nem jogosult a zálogtárgyat visszakövetelni.

5:107. § *[A kézizálogfedezet védelme]*

(1) A zálogkötelezett vagy a személyes kötelezett jogosult ellenőrizni a zálogtárgy állapotát és használatát.

(2) Ha a zálogtárgy értékének csökkenése a követelés kielégítését veszélyezteti, és a zálogkötelezett - a zálogjogosult megfelelő határidőt tartalmazó felszólítása ellenére - a zálogtárgy állapotát nem állítja helyre, nem ad megfelelő új zálogtárgyat vagy az értékcsökkenés mértékének megfelelő kiegészítő biztosítékot, a zálogjogosult a zálogtárgyat - a zálogtárgy tulajdonosa helyett és nevében eljárva - értékesítheti a további értékcsökkenés megelőzése érdekében. A zálogjogosult felszólítás és határidőtűzés nélkül jogosult a zálogtárgyat értékesíteni, ha a felszólítás elháríthatatlan akadályba ütközik vagy a zálogkötelezett intézkedésének bevétele a zálogtárgy további jelentős értékcsökkenésével járna.

(3) Ha a zálogkötelezett vagy a személyes kötelezett más megfelelő vagyontárgyat ajánl fel, és ez a kielégítési jogot nem veszélyezteti, a zálogjogosult köteles a zálogtárgyat visszaadni.

(4) Az óvadék tárgya és egyéb nyilvános információ alapján egyértelműen meghatározható értékkel rendelkező osztható zálogtárgy vagy a biztosított követelés értékének változása esetén a zálogkötelezett kiegészítő biztosíték nyújtására, illetve a zálogjogosult a túlzott biztosíték zálogkötelezett részére való arányos kiadására köteles.

(5) A zálogkötelezett jogosult a zálogtárgy helyébe lépett biztosítási összeget, kártérítést vagy más értéket a zálogtárgy helyreállítására fordítani, ha ez a biztosított követelés kielégítését nem veszélyezteti.

5:108. § *[A jelzálogjog tárgyának birtoklása, használata és hasznosítása]*

(1) A zálogkötelezett jogosult a jelzálogjog tárgyát birtokában tartani, rendeltetésszerűen használni és hasznosítani, továbbá köteles a zálogtárgyat épségben megőrizni.

(2) A hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett jelzálogjog kötelezettje a rendes gazdálkodás körében jogosult a körülírással meghatározott zálogtárgyat feldolgozni, átalakítani, egyesíteni, vegyíteni és elidegeníteni.

5:109. § *[A jelzálogfedezet védelme]*

(1) A zálogjogosult a zálogtárgy állapotát és használatát ellenőrizheti.

(2) Ha a zálogkötelezett vagy harmadik személy a zálogtárgy épségét veszélyezteti, a zálogjogosult gyakorolhatja a károsodás veszélye esetén a veszélyeztetettet megillető jogokat.

(3) Ha a zálogtárgy értékének csökkenése a követelés kielégítését veszélyezteti, és a zálogkötelezett - a zálogjogosult megfelelő határidőt tartalmazó felszólítása ellenére - a zálogtárgy állapotát nem állítja helyre, nem ad megfelelő új zálogtárgyat vagy az értékcsökkenés mértékének megfelelő kiegészítő biztosítékot, a zálogjogosult a zálogtárgyat értékesítheti a további értékcsökkenés megelőzése érdekében.

(4) A zálogkötelezett jogosult a zálogtárgy helyébe lépett biztosítási összeget, kártérítést vagy más értéket a zálogtárgy helyreállítására fordítani, ha ez a biztosított követelés kielégítését nem veszélyezteti.

5:110. §¹³⁸ *[Az elzálogosított követelés mint zálogfedezet védelme]*

(1) Az elzálogosított követelés kötelezettjének a zálogjog megalapításáról való - az elzálogosított követelés és a zálogjogosult megjelölését tartalmazó - írásbeli értesítését követően a zálogjogosulttal szemben hatálytalan a zálogkötelezett és az elzálogosított követelés kötelezettje közötti szerződés megszüntetése vagy olyan módosítása, amely a zálogjogosult kielégítési jogát hátrányosan érinti vagy egyébként a zálogfedezetet csökkenti. A szerződés megszüntetése vagy módosítása azonban hatályossá válik, ha ahhoz a zálogjogosult a zálogkötelezethez és az elzálogosított követelés kötelezettjéhez intézett nyilatkozattal hozzájárul.

(2) A kötelezett a zálogjogosulttal szemben azokat a kifogásokat érvényesítheti és azokat az ellenköveteléseket számíthatja be, amelyek a zálogkötelezettel szemben az értesítésekor már fennállt jogalapon keletkeztek.

5:111. § *[Az elzálogosított követelés kötelezettjének jogai és kötelezettségei]*

(1) Az elzálogosított követelés kötelezettje mindaddig a zálogkötelezett részére köteles teljesíteni, amíg olyan teljesítési utasítást nem kap, amely meghatározza a zálogjogosult személyét, székhelyét, természetes személy esetén lakóhelyét, szokásos tartózkodási helyét vagy számlaszámát. Ezt követően a kötelezett a teljesítési utasításnak megfelelően teljesíthet.

(2) A teljesítési utasítás akkor váltja ki az (1) bekezdés szerinti joghatást, ha az utasítás az elzálogosításról szóló értesítésbe van foglalva, egyébként a zálogkötelezettől származik, vagy ha a zálogjogosult a zálogszerződéssel vagy más hitelt érdemlő módon igazolja a követelés elzálogosítását. Ha az elzálogosításról szóló értesítés megjelölte a zálogjogosultat, de nem tartalmazta a teljesítési utasítást, teljesítési utasítást kizárólag a zálogjogosult adhat.

(3) A zálogjogosult a kielégítési jog megnyílása után küldhet teljesítési utasítást.

(4) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, a teljesítési utasítás nem érinti a számlavezető banknak a számlatulajdonossal szemben a számla- illetve betétszerződés alapján fennálló jogait és kötelezettségeit.

(5) A zálogkötelezett a zálogjogosult kérésére köteles az elzálogosított követelés érvényesítéséhez szükséges okiratokat átadni. Ha az elzálogosított követelés esedékessége a jogosult jognyilatkozatától vagy egyéb általa teljesítendő feltételtől függ, a zálogjogosult megteheti e jognyilatkozatot vagy teljesítheti az esedékesség bekövetkezéséhez szükséges feltételt.

XXV. Fejezet

A hitelbiztosítéki nyilvántartás

5:112. § *[A hitelbiztosítéki nyilvántartás alapelvei]*

(1) A hitelbiztosítéki nyilvántartás a zálogkötelezettek személyéhez kapcsolódóan tartalmazza a nem lajstromozott ingó dolgokon, jogokon és követeléseken alapított jelzálogjogokat, valamint az e törvényben meghatározott egyéb biztosítéki jogokat.

(2) A hitelbiztosítéki nyilvántartás nyilvános, tartalmát az interneten bárki ingyen, személyazonosítás nélkül megtekintheti.

5:113. § *[A hitelbiztosítéki nyilvántartás tartalmát meghatározó nyilatkozatok]*

¹³⁸ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 12. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

(1) A hitelbiztosítéki nyilvántartásba való bejegyzésre, a bejegyzés módosítására és törlésére a zálogjogosultnak, illetve a zálogkötelezettnek jogszabályban meghatározott, elektronikus formanyomtatvány kitöltése útján, a hitelbiztosítéki nyilvántartás internetes honlapján tett nyilatkozata alapján, a nyilatkozat tartalmi vizsgálata nélkül kerül sor.

(2) A zálogjogosult által tett nyilatkozatról a zálogkötelezett, a zálogkötelezett által tett nyilatkozatról a zálogjogosult a nyilatkozattételt követően késedelem nélkül, elektronikus úton értesítést kap.

(3) Nyilatkozatok megtételére a hitelbiztosítéki nyilvántartás felhasználóiként nyilvántartásba vett személyek jogosultak.

(4) A nyilatkozatok megtétele során az a természetes személy jogosult a felhasználóként nyilvántartásba vett jogi személy vagy egyéb szervezet nevében eljárni, akit a szervezet a nyilvántartásba vételkor vagy azt követően a nevében eljárni jogosult személyként megjelölt.

(5) A nyilatkozatok megtételére a saját vagy más nevében eljáró személy elektronikus személyazonosítását követően kerülhet sor.

5:114. § *[A zálogjog bejegyzése]*

(1) Zálogjog bejegyzésére irányuló nyilatkozatot a zálogjogosult vagy a zálogkötelezett tehet.

(2) Ha a zálogjog bejegyzésére irányuló nyilatkozatot a zálogjogosult tette, a nyilatkozat alapján a zálogjog bejegyzésére akkor kerül sor, ha a bejegyzéshez a zálogkötelezett elektronikus formában a hitelbiztosítéki nyilvántartás internetes honlapján tett nyilatkozatával hozzájárult.

(3) Ha a zálogjog bejegyzésére irányuló nyilatkozatot a zálogkötelezett tette, a zálogjog bejegyzésére a nyilatkozat alapján kerül sor.

5:115. § *[A zálogjog bejegyzésére irányuló nyilatkozat tartalma]*

(1) A zálogjog bejegyzésére olyan nyilatkozat alapján kerül sor, amely tartalmazza

- a) a zálogkötelezett nevét és külön jogszabályban meghatározott adatait;
- b) a zálogjogosult nevét és külön jogszabályban meghatározott adatait;
- c) a jogi személy vagy egyéb szervezet nevében eljáró természetes személy nevét és külön jogszabályban meghatározott adatait; és
- d) a zálogtárgy egyedileg vagy körülírással való meghatározását.

(2) A zálogjog bejegyzésére irányuló nyilatkozat tartalmazhatja azt az összeget is, amelynek erejéig a zálogjogosult a zálogtárgyból kielégítést kereshet.

5:116. § *[A hitelbiztosítéki nyilvántartás tartalma]*

A hitelbiztosítéki nyilvántartás minden bejegyzett zálogjog vonatkozásában tartalmazza

- a) a zálogjog bejegyzésére irányuló nyilatkozatban foglaltakat;
- b) a zálogjog bejegyzésének időpontját; és
- c) a bejegyzés sorszámát.

5:117. § *[A zálogjog törlése]*

(1) Zálogjog törlésére irányuló nyilatkozatot a zálogjogosult és a zálogkötelezett is tehet.

(2) Ha a zálogjog törlésére irányuló nyilatkozatot a zálogjogosult tette, a zálogjog törlésére a nyilatkozat alapján kerül sor.

(3) Ha a zálogjog törlésére irányuló nyilatkozatot a zálogkötelezett tette, a nyilatkozat alapján a zálogjog törlésére akkor kerül sor, ha a zálogjogosult

- a) a zálogjog törléséhez hozzájárult; vagy
- b) a zálogkötelezettnek a zálogjog törlésére irányuló nyilatkozatától számított harminc napon belül nem tett a bejegyzés fenntartására irányuló nyilatkozatot.

(4) A zálogjogosult köteles a zálogjog törléséhez hozzájárulni, illetve nem jogosult a bejegyzés fenntartására irányuló nyilatkozatot tenni, ha nem áll fenn zálogjoggal biztosított követelése vagy olyan jogviszony, amelynek alapján a jövőben zálogjoggal biztosított követelése keletkezhet.

XXVI. Fejezet

A zálogjogok rangsora

5:118. § *[A zálogjog megalapításához kötődő rangsor elve]*

Ha ugyanazt a zálogtárgyat több zálogjog terheli, a kielégítési jog a zálogjogosultakat a zálogjogok alapításának a sorrendjében illeti meg.

5:119. § *[A zálogtárgy helyébe lépő vagy a zálogfedezet kiegészítésére adott tárgyon fennálló zálogjog ranghelye]*

A zálogtárgy helyébe lépő vagy a zálogfedezet kiegészítésére adott vagyontárgyon - hacsak azt egyéb zálogjogok nem terhelik - a zálogjog az eredeti zálogtárgyon alapított zálogjog ranghelye szerint áll fenn.

5:120. § *[A hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjog tárgyainak változása]*

Ha a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjog tárgya több, körülírással meghatározott vagyontárgy, az egyes dolgok, jogok és követelések változása a zálogjog ranghelyét nem érinti.

5:121. § *[A rendelkezési jog korábbi jogosultja által alapított zálogjog]*

A hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjog tárgya felett a rendelkezési jog korábbi jogosultja által alapított zálogjog megelőzi azt a jelzálogjogot, amelyet e zálogjogot megelőzően alapítottak, de - a rendelkezési jog hiányában - csak ezt követően jött létre.

5:122. § *[A zálogtárgy megszerzését biztosító zálogjog elsőbbsége]*

Az eladónak az ingó zálogtárgy vételára iránti vagy a hitelezőnek az ingó zálogtárgy tulajdonjoga megszerzéséhez nyújtott kölcsön visszafizetése iránti követelését biztosító jelzálogjog megelőzi a vevő vagy az adós által korábban alapított jelzálogjogokat, ha a zálogtárgy átruházása előtt

- a) a zálogjogot bejegyzik a hitelbiztosítéki nyilvántartásba; és
- b) a zálogjogosult írásban értesíti a zálogjog megalapításáról azokat a korábbi zálogjogosultakat, akiknek a jelzálogjoga, a zálogkötelezett tulajdonába kerülése esetén, kiterjed az új zálogtárgyra.

5:123. § *[Óvadék és jelzálogjog közötti rangsor]*

Ha ugyanazt a zálogtárgyat óvadék és jelzálogjog is terheli, az óvadék jogosultját kielégítési elsőbbség illeti meg a jelzálogjog jogosultjával szemben.

5:124. § *[Ranghely-szerződés]*

(1) A zálogjogok rangsora valamennyi érdekelt hozzájárulásával megváltoztatható. A rangsor megváltozásához a ranghely megváltozásának a bejegyzése, illetve feljegyzése szükséges.

(2) A bejegyzések ranghelyével való rendelkezés nem járhat harmadik személy - a ranghely módosításának időpontjában bejegyzett - jogának sérelmével.

(3) A rangsor megváltoztatása folytán előrelépett zálogjog az előrelépéssel szerzett ranghelyét megtartja akkor is, ha a hátralépett zálogjog megszűnik.

5:125. § *[A zálogjog ranghelyének előzetes biztosítása]*

(1) A tulajdonos a megfelelő nyilvántartásba - meghatározott személy javára vagy a jogosult megjelölése nélkül - feljegyeztetheti, illetve bejegyezheti, hogy valamely vagyontárgyat zálogjoggal kíván megterhelni.

(2) A feljegyzés iránti kérelemben, illetve a bejegyzésben meg kell határozni azt az összeget, amelynek erejéig a tulajdonos zálogjogot kíván alapítani.

(3) Az előzetesen biztosított ranghelyre bejegyzett zálogjog a feljegyzés, illetve a bejegyzés

ranghelyéhez igazodó ranghelyet kap.

XXVII. Fejezet

A zálogjog érvényesítése

1. A kielégítési jog gyakorlásának általános szabályai

5:126. § [A kielégítési jog]

(1) A zálogjogosult kielégítési joga a zálogjoggal biztosított követelés esedékessé válásakor, a teljesítés elmulasztása esetén nyílik meg.

(2)¹³⁹ Az önálló zálogjog jogosultjának kielégítési joga - ha a felek a biztosítéki szerződésben másként nem állapodtak meg - az önálló zálogjog felmondásával és a felmondási idő elteltével nyílik meg.

(3)¹⁴⁰ A kielégítési jog gyakorlása a zálogjogosult választása szerint bírósági végrehajtás útján vagy - fogyasztóval szemben e törvény szerinti korlátozással - bírósági végrehajtáson kívül történhet.

(4) A fizetésiszámla-követelést terhelő jelzálogjog érvényesítése bírósági végrehajtás útján történhet.

2. A zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítésének közös szabályai

5:127. § [A kielégítési jog bírósági végrehajtáson kívüli gyakorlásának módjai]

(1) A kielégítési jog bírósági végrehajtáson kívüli gyakorlása a zálogjogosult választása szerint

- a) a zálogtárgy zálogjogosult általi értékesítése;
- b) a zálogtárgy tulajdonjogának a zálogjogosult által történő megszerzése; vagy
- c) az elzálogosított jog vagy követelés érvényesítése

útján történik.

(2) A zálogjogosult a kielégítési jog érvényesítésének választott módjáról másokra térhet át.

5:128. §¹⁴¹ [A kielégítési jog gyakorlása fogyasztóval szemben]

A zálogjogosult a fogyasztóval szembeni kielégítési jogát bírósági végrehajtáson kívül csak akkor gyakorolhatja, ha

- a) az óvadék tárgyára vonatkozóan a közvetlen kielégítés jogával él,
- b) az elzálogosított jogot vagy követelést e törvény szerint érvényesíti, vagy
- c) a kielégítési jog megnyílása után a zálogkötelezettel a zálogtárgy zálogjogosult által történő értékesítésének módjában írásban megállapodott.

5:129. § [A zálogjog érvényesítésének átvételéhez való jog]

(1) A zálogjog érvényesítését megkezdő zálogjogosultat megelőző ranghelyű zálogjogosult a zálogjogot érvényesítő zálogjogosultnak címzett írásbeli nyilatkozattal átveheti a zálogjog érvényesítését, ha megtéríti az érvényesítést megkezdő zálogjogosult felmerült költségeit.

(2) A zálogjogot érvényesítő zálogjogosult, ha az érvényesítés átvételére irányuló nyilatkozatot

¹³⁹ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 13. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹⁴⁰ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 13. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹⁴¹ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 14. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

kap, köteles az addig megtett lépésekről és a már felmerült költségekről megfelelő tájékoztatást adni az elsőbbségi zálogjogosult részére.

5:130. § *[A kielégítési jog gyakorlásának felfüggesztése vagy korlátozása]*

Ha a zálogjogosult a kielégítési jogának gyakorlása során az e törvényben meghatározott kötelezettségeit megszegi, a zálogkötelezett, a személyes kötelezett vagy bármely más személy, akinek ehhez jogi érdeke fűződik, kérheti a bíróságtól a kielégítési jog gyakorlásának felfüggesztését vagy a zálogjogosult kötelezését a kielégítési jognak a bíróság által meghatározott feltételek szerinti gyakorlására.

3. A zálogtárgy zálogjogosult általi értékesítése

5:131. § *[Az előzetes értesítés]*

(1) A zálogjogosult köteles a zálogtárgy értékesítésére vonatkozó szándékáról írásban értesíteni
a) a zálogkötelezettet, a személyes kötelezettet és a személyes kötelezett teljesítéséért felelősséget vállalt személyeket;

b) a zálogtárgyat terhelő egyéb zálogjogok jogosultjait;

c) lajstromozott zálogtárgy esetén mindazokat, akiknek a zálogtárgyra vonatkozóan a lajstromba bejegyzett joguk van; és

d) azokat, akik a zálogtárgyat terhelő joguk fennállásáról, annak igazolása mellett, a zálogjogosult által adott értesítést megelőző tizedik napig írásban értesítették.

(2)¹⁴² Az előzetes értesítés és az értékesítés időpontja között legalább tíz napnak kell eltelnie.

(3) Az előzetes értesítésben meg kell jelölni

a) a zálogjogosultat és a zálogkötelezettet;

b) az értékesíteni kívánt zálogtárgyat;

c) az érvényesített követelés összegét és járulékait;

d) a kielégítési jog megnyílásának okát és időpontját;

e) az értékesítés tervezett módját;

f) a nyilvános értékesítés helyét és idejét, egyéb módon történő értékesítés esetén azt az időpontot, amely után az értékesítésre sor kerül.

(4) A zálogjogosult előzetes értesítés nélkül jogosult a zálogtárgy értékesítésére, ha a zálogtárgy

a) gyorsan romló vagy egyéb olyan dolog, amelynek értéke a késedelem hatására jelentősen csökkenne; vagy

b) olyan dolog vagy jog, amellyel tőzsdén kereskednek.

5:132. § *[A zálogtárgy birtoklásához való jog]*

(1) A zálogjogosult a kielégítési jog megnyílása után jogosult a zálogtárgyat értékesítés céljából birtokba venni és ennek érdekében felszólítani a zálogkötelezettet, hogy a zálogtárgyat a felszólításban meghatározott időn belül bocsássa a birtokába.

(2) A birtokba bocsátás teljesítésére a körülmények által indokolt, de ingó zálogtárgy esetén legalább tíznapos, ingatlan zálogtárgy esetén legalább húsznapos határidőt kell szabni. A lakóingatlan kiürített állapotban való birtokba bocsátásának teljesítésére legalább három hónapos határidőt kell szabni.

(3) A zálogkötelezett - a kielégítési jog megnyílása után a zálogjogosult felszólítására, a felszólításban meghatározott határidőn belül - köteles az értékesítés céljából a zálogjogosult számára kiadni a birtokában lévő zálogtárgyat, lehetővé tenni a zálogtárgy birtokbavételét, és tartózkodni minden olyan magatartástól, amely a zálogjogosultat az értékesítésben akadályozná.

(4) A birtokba bocsátás elmaradása nem akadályozza a zálogtárgy értékesítésének.

¹⁴² Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 15. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

5:133. § *[A kereskedelmi ésszerűség követelménye]*

(1) A zálogjogosult a zálogtárgy értékesítése során a kereskedelmi ésszerűség követelményei szerint, a zálogkötelezett, illetve a személyes kötelezett érdekeit is figyelembe véve köteles eljárni.

(2) Az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a zálogtárgy értékesítése a kereskedelmi ésszerűség követelményei szerint történik, ha az értékesítésre

- a) tőzsdén, az értékesítés időpontjában érvényes áron; vagy
- b) a zálogtárgy kereskedelmi forgalma során általában alkalmazott, az adott piacon szokásos módon kerül sor.

5:134. § *[Az értékesítés]*

(1) A zálogjogosult - a zálogtárgy tulajdonosa helyett és nevében eljárva - jogosult a zálogtárgy tulajdonjogának átruházására.

(2) Az értékesítés történhet

a) a zálogtárgy eredeti állapotában vagy kereskedelmi szempontból ésszerű feldolgozása, illetve átalakítása után;

b) magánúton vagy nyilvánosan.

(3) Ha a zálogjog több zálogtárgyat terhel, azok értékesítése történhet együtt vagy külön-külön.

(4) A zálogjogosult az általa értékesített zálogtárgy tulajdonjogát nyilvános értékesítés esetén vagy akkor szerezheti meg, ha a zálogtárggyal tőzsdén kereskednek.

5:135. § *[Elszámolás, az értékesítés bevételeinek felosztása]*

(1) A zálogjogosult az értékesítést követően késedelem nélkül köteles írásbeli elszámolást készíteni, amelyben meg kell jelölnie

a) az értékesített zálogtárgyat;

b) a befolyt vételárat;

c) a zálogtárgy zálogjogosult által beszedett hasznait;

d) a zálogtárgy őrzésével, fenntartásával, feldolgozásával, átalakításával és értékesítésével kapcsolatban felmerült költségeket; és

e) ha tudomása van róla, a zálogtárgyat terhelő zálogjogok rangsorát és a zálogjogok által biztosított követelések összegét.

(2) A zálogjogosult köteles az elszámolást megküldeni a zálogkötelezettnek és az előzetes értesítésre jogosult személyeknek.

(3) A zálogjogosult késedelem nélkül köteles a befolyt vételárnak a beszedett hasznokkal növelt és a zálogtárgy őrzésével, állagának fenntartásával, feldolgozásával, átalakításával és értékesítésével kapcsolatban felmerült költségekkel csökkentett összegét - a zálogjogok rangsora és a zálogjoggal biztosított követelések mértéke szerint - felosztani a zálogtárgyat terhelő zálogjogok jogosultjai között, és a fennmaradó összeget a zálogkötelezettnek kiadni.

4. A zálogtárgy tulajdonjogának a zálogjogosult által történő megszerzése

5:136. § *[A zálogtárgy zálogjogosult általi megszerzésének tilos esete]*

Semmis az olyan megállapodás, amely szerint a zálogjogosult kielégítési joga megnyílásakor megszerzi a zálogtárgy tulajdonjogát.

5:137. § *[A zálogtárgy tulajdonjogának a zálogjogosult által történő megszerzése a kielégítési jog megnyílását követően]*

(1) A zálogjogosult a kielégítési jogának megnyílását követően írásban felajánlhatja a zálogkötelezettnek, hogy a zálogtárgy tulajdonjogát elfogadja a biztosított követelés teljes vagy részleges kielégítése fejében.

(2) Az ajánlatnak meg kell jelölnie

a) a zálogjogosultat és a zálogkötelezettet;

b) a zálogtárgyat, amelyre az ajánlat vonatkozik;
c) a zálogjoggal biztosított, fennálló követelés összegét;
d) a kielégítési jog megnyílásának okát és időpontját; és
e) azt, hogy a zálogtárgy tulajdonjogának megszerzése a biztosított követelés milyen mértékű kielégítését eredményezné, illetve azt az összeget, amelyet a zálogjogosult - a tulajdonjog megszerzése fejében, a biztosított követelés elszámolásán felül - fizetne a zálogkötelezett részére.

(3) A zálogjogosult az ajánlatról - annak megküldésével - köteles értesíteni a zálogkötelezeten kívül

a) a személyes kötelezettet és a személyes kötelezett teljesítéséért felelősséget vállalt személyeket;

b) a zálogtárgyat terhelő egyéb zálogjogok jogosultjait;

c) lajstromozott zálogtárgy esetén mindazokat, akiknek a zálogtárgyra vonatkozóan a lajstromba bejegyzett joguk van; és

d) azokat, akik a zálogtárgyat terhelő joguk fennállásáról, annak igazolása mellett, a zálogjogosult által adott értesítést megelőző tizedik napig írásban értesítették.

(4) Az értesítésre jogosult személyek kifogást emelhetnek a zálogjogosult ajánlata ellen, ha az veszélyezteti biztosított követelésük kielégítését.

(5) Ha a zálogkötelezett írásban elfogadja a zálogjogosult ajánlatát annak kézhezvételét követő húsz napon belül, és a (3) bekezdésben meghatározott személyek nem emelnek írásban kifogást az ajánlat ellen az annak kézhezvételét követő húsz napon belül, a zálogjogosult és a zálogkötelezett között adásvételi szerződés jön létre, amelynek alapján a zálogkötelezett köteles a zálogtárgy birtokát átruházni, illetve a tulajdonjog bejegyzéséhez az engedélyt kiadni. A tulajdonjog átszállásával a zálogjoggal biztosított követelés - az ajánlat tartalmának megfelelően - részben vagy egészben megszűnik.

5:138. § [A közvetlen kielégítés joga]

(1)¹⁴³ Óvadék esetén, ha annak tárgya pénz, fizetésiszámla-követelés, tőzsdei vagy egyéb nyilvánosan jegyzett piaci árral rendelkező értékpapír vagy adott időpontban az értékpapírban foglalt feltételek szerint a felektől függetlenül meghatározható értékkel rendelkező pénzkövetelést megtestesítő értékpapír, a zálogjogosult a kielégítési joga megnyílásakor a zálogkötelezethez címzett egyoldalú nyilatkozattal - a biztosított követelés összege erejéig - a zálogtárgy tulajdonjogát megszerezheti, illetve ha már korábban megszerezte, megszüntetheti azt a kötelezettségét, hogy a kapott óvadékkal egyező fajtájú és mennyiségű vagyontárgyat ruházzon át a zálogkötelezetre.

(2)¹⁴⁴ A zálogjogosult a közvetlen kielégítési jog gyakorlását követően késedelem nélkül köteles a zálogkötelezettel írásban elszámolni és a biztosított követelést meghaladó fedezetet a zálogkötelezett részére kiadni. Az elszámolás során a pénzt és a fizetésiszámla-követelést annak névértékén, az értékpapírt nyilvános forgalmi vagy az (1) bekezdésben foglaltak szerint felektől függetlenül meghatározott értékén kell figyelembe venni.

(3) Ezeket a szabályokat kell megfelelően alkalmazni akkor is, ha a zálogjog tárgyát tulajdonjogot megtestesítő értékpapír alkotja, és a tulajdonjog tárgyát olyan dolog képezi, amely tőzsdei vagy egyéb nyilvánosan jegyzett piaci árral rendelkezik.

5. Az elzálogosított jog vagy követelés érvényesítése

5:139. § [Az elzálogosított jog vagy követelés érvényesítése]

Ha a jelzálogjog tárgya követelés, a zálogjogosult teljesítési utasítást adhat a követelés kötelezettje számára, és a követelés esedékessé válását követően az eredeti jogosult helyett a követelés kötelezettjével szemben érvényesítheti is a követelést. Ezt a szabályt megfelelően

¹⁴³ A 2013. évi CCLII. törvény 187. § (1) szerinti szöveggel lép hatályba.

¹⁴⁴ A 2013. évi CCLII. törvény 187. § (1) szerinti szöveggel lép hatályba.

alkalmazni kell akkor is, ha a jelzálogjog tárgya jog.

5:140. §¹⁴⁵ [Alzálogjog érvényesítése]

(1)¹⁴⁶ Az alzálogjog jogosultja a zálogjogosultnak a zálogjogból fakadó jogait annyiban gyakorolhatja, amennyiben e jogok gyakorlására a zálogjogosult maga is jogosult. Ha a követelést kézizálogjog biztosítja, a zálogjogosult az alzálogjog jogosultjának kérésére köteles a zálogtárgy birtokát részére átruházni.

(2) Az alzálogjog jogosultja e jogából fakadó jogait úgy köteles gyakorolni, hogy azzal a zálogjogosult zálogjoggal biztosított követelésének megtérülését ne veszélyeztesse. Az alzálogjog érvényesítése eredményeként az ennek jogosultjához az alzálogjoggal biztosított követelést meghaladóan befolyt pénzüsszeget vagy más vagyontárgyat a zálogjogosult az alzálogjogosulttal szembeni elszámolási igénye biztosítására zálogjog illeti meg.

(3)¹⁴⁷ Ha a zálogjog tárgyául szolgáló követelés kezességgel van biztosítva, a zálogjogosult a kezességből fakadó jogait a követelés kezesével szemben - a (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával - a kezesség jogosultjára irányadó szabályok szerint gyakorolhatja.

5:141. § [Követelést megtestesítő értékpapírok]

Az elzálogosított jog vagy követelés érvényesítésére és az aljelzálogra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni akkor is, ha a zálogjog tárgyát követelést megtestesítő értékpapír alkotja.

XXVIII. Fejezet

A zálogjog megszűnése

5:142. § [A zálogjog megszűnése]

(1) A zálogjog megszűnik, ha

a) a zálogjogosult lemond a zálogjogáról és a zálogtárgyat visszaadja a zálogkötelezettnek vagy ha a jelzálogjogot törlik a megfelelő nyilvántartásból;

b) a zálogjog tárgyául szolgáló dolog elpusztul, a zálogjog tárgyául szolgáló követelés vagy jog megszűnik anélkül, hogy más vagyontárgy lépne a helyébe;

c) a kézizálogjog jogosultja elveszíti a zálogtárgy birtokát, kivéve, ha késedelem nélkül birtokvédelmi eljárást vagy birtokpert indított;

d) a zálogjoggal biztosított követelés, illetve minden olyan jogviszony, amely alapján a jövőben zálogjoggal biztosított követelés keletkezhet, megszűnik;

e)¹⁴⁸ a zálogjoggal biztosított követelés elévül, ez azonban a követelést biztosító kézizálogból való kielégítést nem akadályozza;

f) a zálogjogosult a kielégítési jogát gyakorolva a zálogtárgyat értékesíti vagy a zálogtárgy tulajdonjogát megszerzi.

(2)¹⁴⁹ A zálogjoggal biztosított követelés megszűnése ellenére is fennmarad a zálogjog a követelést kielégítő személyes kötelezettet, zálogkötelezettet vagy harmadik személyt megillető megtérítési követelés biztosítására akként, hogy a fennmaradó zálogjog a megtérítési követelés jogosultját illeti meg.

(3) A zálogjog fennmarad a zálogjoggal biztosított követelés biztosítékául, ha ugyanaz a személy

¹⁴⁵ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 16. §. Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹⁴⁶ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 128. § (1). Hatályos: 2019. VII. 17-től.

¹⁴⁷ Beiktatta: 2019. évi LXVII. törvény 128. § (2). Hatályos: 2019. VII. 17-től.

¹⁴⁸ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 17. § (1). Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹⁴⁹ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 129. §. Hatályos: 2019. VII. 17-től.

lesz a zálogkötelezett és a zálogjogosult.

(4)¹⁵⁰ Megszűnik a zálogjog, ha a követelés átruházása kifejezetten az azt biztosító zálogjog átszállásának kizárásával történt. Ha azonban a zálogjog a követelés átruházójának az átruházott követelését meghaladóan más követelését is biztosítja, e követelés biztosítékként a zálogjog fennmarad.

5:143. § [Zálogjogtól mentes tulajdonszerzés]

(1) A kereskedelmi forgalomban jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjogtól mentes tulajdonjogot, jogot vagy követelést szerez.

(2) Ha a zálogtárgy értékesítésére a zálogfedezet védelme érdekében kerül sor, a vevő zálogjogtól mentes tulajdonjogot, jogot vagy követelést szerez.

5:144. § [A zálogjogosult kötelezettsége a zálogjog megszűntekor]

(1) Ha a zálogjoggal biztosított követelés megszűnt vagy elévült, és nem áll fenn olyan jogviszony, amely alapján a jövőben zálogjoggal biztosított követelés keletkezhet, a zálogjogosult köteles késedelem nélkül

a) a zálogtárgyat a zálogkötelezetteknek visszaadni;

b) a zálogjog törléséhez hozzájárulni; és

c) a zálogkötelezett számlavezetőjét vagy azt a harmadik személyt, aki mint zálogtartó a zálogtárgy birtokában van vagy akinek a számláján a zálogtárgyat a zálogjogosult javára jóváírták, a zálogjog megszűntéről írásban értesíteni.

(2) A harmadik személy, aki mint zálogtartó a zálogtárgy birtokában van vagy akinek a számláján a zálogtárgyat a zálogjogosult javára jóváírták, a zálogjog megszűntéről való írásbeli értesítés kézhezvételét követően késedelem nélkül köteles a zálogtárgyat a zálogkötelezetteknek visszaadni vagy a számláján jóváírt zálogtárgynak a zálogkötelezett számláján való jóváírásáról rendelkezni.

(3)¹⁵¹

VIII. CÍM

A HASZNÁLATI JOGOK

XXIX. Fejezet

A földhasználat

5:145. § [Földhasználati jog a föld és az épület szétváló tulajdonjoga esetén]

(1) Ha a föld és a rajta álló épület tulajdonjoga nem ugyanazt a személyt illeti meg, az épület tulajdonosát az épület fennállásáig az épület rendeltetésszerű használatához szükséges mértékben a földre földhasználati jog illeti meg.

(2) Földhasználati jogánál fogva az épület tulajdonosa az épület használatához szükséges mértékben jogosult a föld használatára és hasznai szedésére, valamint a használat arányában köteles viselni a föld fenntartásával járó terheket.

XXX. Fejezet

¹⁵⁰ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 17. § (2). Hatályos: 2016. X. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §, 28-29. §.

¹⁵¹ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi LXXVII. törvény 24. § b). Hatálytalan: 2016. X. 1-től.

A haszonélvezet

5:146. § *[A szerződésen alapuló haszonélvezet keletkezése]*

(1) Haszonélvezeti jog létrejöttéhez az erre irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül a dolog birtokának átruházása; az ingatlanon vagy ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogon alapított haszonélvezeti jog esetén a haszonélvezeti jog ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése szükséges.

(2) Ha az ingatlanon vagy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogon jogszabálynál fogva keletkezik haszonélvezet, a haszonélvezeti jogot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni; ha ez elmarad, a haszonélvezeti jog a dolognak rosszhiszemű vagy ingyenes megszerzőjével szemben érvényesíthető.

(3) A haszonélvezeti jog nem terjed ki arra, amivel a haszonélvezeti jog tárgya a haszonélvezet keletkezését követően gyarapszik, kivéve, ha a gyarapodás a haszonélvezet tárgyának a rendes gazdálkodás körében való hasznosításából származik.

5:147. § *[A haszonélvezeti jog tartalma]*

(1) Haszonélvezeti jogánál fogva a jogosult a más személy tulajdonában álló dolgot birtokában tarthatja, használhatja, hasznosíthatja és hasznait szedheti.

(2) Ha a haszonélvezeti jog egyidejűleg több haszonélvezőt illet meg, a birtoklás, a használat és a hasznok szedésének jogára a közös tulajdon szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(3) A haszonélvezeti jog a dolog tulajdonosának személyében beállott változásra tekintet nélkül fennmarad.

(4) A természetes személyt megillető haszonélvezeti jog korlátozott időre és legfeljebb a jogosult haláláig állhat fenn.

(5) Jogi személy javára haszonélvezeti jog korlátozott időre, de legfeljebb ötven évre engedhető; a határozatlan időre alapított haszonélvezeti jog ötven évig áll fenn.

5:148. § *[A haszonélvezet gyakorlásának átengedése]*

(1) A haszonélvező a haszonélvezeti jogot nem ruházhatja át, de a birtoklás, a használat és a hasznok szedése jogának gyakorlását átengedheti.

(2) Ellenérték fejében a haszonélvezeti jog gyakorlását a haszonélvező akkor engedheti át, ha a tulajdonos - azonos feltételek mellett - a dolog használatára, hasznosítására vagy a dolog hasznainak szedésére nem tart igényt.

5:149. § *[A haszonélvező jogai és kötelezettségei a haszonélvezet fennállása alatt]*

(1) A haszonélvező jogának gyakorlása során a rendes gazdálkodás szabályai szerint köteles eljárni.

(2) A haszonélvező a tulajdonos hozzájárulása nélkül a haszonélvezet tárgyát képező dolog gazdasági rendeltetését annyiban változtathatja meg, illetve a dolgot annyiban alakíthatja át vagy változtathatja meg lényegesen, amennyiben a dolog gazdasági rendeltetésének fenntartása vagy eredeti formájában való hagyása a rendes gazdálkodás követelményeivel ellentétes.

(3) A haszonélvező viseli - a rendkívüli javítások és helyreállítások kivételével - a dologgal kapcsolatos terheket. A haszonélvezőt terhelik a dolog használatával kapcsolatos kötelezettségek.

(4) A haszonélvező köteles a tulajdonost a dolgot fenyegető veszélyről és a beállott kárról értesíteni - ideértve azt az esetet is, ha őt harmadik személy a haszonélvezet gyakorlásában akadályozza -, köteles továbbá tűrni, hogy a tulajdonos a veszély elhárításához vagy a kár következményeinek megszüntetéséhez a szükséges intézkedéseket megtegye.

5:150. § *[A költségek viselése]*

(1) A haszonélvező a rendkívüli javítási vagy helyreállítási munkálatokat elvégezheti, ha felszólítására a tulajdonos azokat nem végzi el.

(2) A haszonélvezet megszűnésekor a haszonélvező a tulajdonostól a saját költségén elvégzett

rendkívüli javítási vagy helyreállítási munkálatok következtében a dologban beállott értéknövekedés megtérítését a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelheti.

5:151. § *[A rendhagyó haszonélvezet]*

(1) A haszonélvező a haszonélvezet keletkezésekor meglévő, természetüknél fogva elhasználható dolgokkal, gazdasági felszereléssel és állatállománnyal, árukészlettel és pénzzel a rendes gazdálkodás szabályai szerint indokolt mértékben rendelkezhet. A haszonélvezet megszűnésekor köteles ezeket pótolni; ha ez nem lehetséges, értéküket megtéríteni.

(2) Ha a haszonélvezettel terhelt és értékesített vagy elhasznált dolog volt tulajdonosának a pótlás vagy az értékmegtérítés iránti követelése veszélyeztetve van, a tulajdonos megfelelő biztosítékot követelhet.

5:152. § *[A tulajdonos jogai a haszonélvezet fennállása alatt]*

(1) A tulajdonos jogosult a haszonélvezet gyakorlását ellenőrizni.

(2) Ha a haszonélvező a dolgot nem rendeltetésének megfelelő módon használja vagy rongálja, illetve rendeltetését meg nem engedett módon megváltoztatja, továbbá ha a dolognak a haszonélvezet megszűntével való visszaadását egyébként veszélyezteti, a tulajdonos megfelelő biztosítékot követelhet, ha tiltakozása nem vezetett eredményre.

(3) Ha a haszonélvező nem ad megfelelő biztosítékot, a bíróság a tulajdonos kérelmére a haszonélvezeti jog gyakorlását biztosíték adásáig felfüggesztheti.

(4) A tulajdonost ezek a jogok azzal szemben is megilletik, akinek a haszonélvező a haszonélvezetből fakadó jogok gyakorlását átengedte. Ebben az esetben a megfelelő biztosíték elmaradása esetén a bíróság a harmadik személyt a haszonélvező által a részére átengedett jog gyakorlásától eltiltja.

(5) A haszonélvezeti jog fennállása alatt a tulajdonos a birtoklás, a használat és a hasznok szedésének jogát annyiban gyakorolhatja, amennyiben a haszonélvező e jogokkal nem él.

5:153. § *[A haszonélvezet tárgyának elpusztulása]*

(1) Ha a dolog vagy annak jelentős része elpusztul, a tulajdonos nem köteles azt helyreállítani.

(2) Ha a tulajdonos a dolgot helyreállítja, a haszonélvezeti jog feléled, de a tulajdonos kérheti annak a helyreállításra fordított összeggel arányos korlátozását.

(3) Ha a tulajdonos a dolgot nem állítja helyre, a haszonélvezet megszűnik. Ha a haszonélvezet tárgya helyébe más dolog vagy követelés lép, a haszonélvezet erre terjed ki. Ha a dolog helyébe pénzösszeg vagy követelés lépett, a tulajdonos és a haszonélvező is követelheti ennek az összegnek a dolog helyreállítására vagy pótlására fordítását, ha ez a rendes gazdálkodás követelményeinek megfelel.

(4) A tulajdonos a helyreállítást vagy a pótlást maga elvégezheti vagy a megtérítési összeget erre a célra a haszonélvezőnek átengedheti.

5:154. § *[A haszonélvezet megszűnése]*

(1) A haszonélvezet megszűnik a határozott időtartam lejártával, a jogosult halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével, továbbá ha a haszonélvező szerzi meg a dolog tulajdonjogát.

(2) A haszonélvezetnek jogügylettel való megszüntetéséhez a haszonélvező lemondó nyilatkozata; ingatlanon, illetve ingatlan-nyilvántartásba vagy más közhiteles nyilvántartásba bejegyzett jogon fennálló haszonélvezet esetén a haszonélvezeti jognak a nyilvántartásból való törlése is szükséges.

(3) A lemondó nyilatkozatot dolog haszonélvezete esetén a tulajdonoshoz, jog haszonélvezete esetén a haszonélvezet tárgyát képező jog jogosultjához vagy a jog megalapítójához kell intézni.

(4) Ingatlanon, illetve ingatlan-nyilvántartásba vagy más közhiteles nyilvántartásba bejegyzett jogon fennálló haszonélvezet esetén a lemondó nyilatkozatot írásban kell megtenni.

5:155. § *[A haszonélvező kötelezettségei a haszonélvezet megszűnése esetén]*

(1) A haszonélvezet megszűntével a haszonélvező köteles a dolgot visszaadni. A haszonélvező a dologban bekövetkezett károkért a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel. A rendeltetésszerű használatból járó értékcsökkenést a haszonélvező nem köteles megtéríteni.

(2) A haszonélvezeti jog megsértéséből eredő igényekre a tulajdonjog védelmére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

XXXI. Fejezet

A jog és követelés haszonélvezetére vonatkozó különös szabályok

5:156. § *[Haszonélvezet jogokon]*

(1) A hasznot hajtó jog és követelés haszonélvezetére a dolgok haszonélvezetének szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(2) Haszonélvezettel terhelt jogot vagy követelést a haszonélvezetre kiterjedő hatállyal a haszonélvező hozzájárulásával lehet szerződéssel megszüntetni vagy a haszonélvező hátrányára megváltoztatni.

5:157. § *[A jog haszonélvezőjének jogállása]*

Ha a haszonélvezetnek olyan jog a tárgya, amelynél fogva valaminek a szolgáltatását lehet követelni, a haszonélvező és a szolgáltatásra kötelezett közötti jogviszonyra megfelelően irányadók azok a szabályok, amelyek a jog átruházásának esetén a jog megszerzője és a kötelezett közötti jogviszonyra vonatkoznak.

5:158. § *[Haszonélvezet követelésen]*

(1) Követelés haszonélvezője jogosult a követelést érvényesíteni, és ha az esedékességhez a hitelező felmondása szükséges, a hitelezőt megillető felmondási jogot gyakorolni. Ha a követelést a haszonélvező hajtja be, a követelés érvényesítéséért a jogosulttal szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel. A haszonélvezőnek a követelésre vonatkozó más rendelkezése semmis.

(2) Az adós teljesítésével a szolgáltatás tárgyát a követelés jogosultja szerzi meg, azzal, hogy azon a haszonélvező a teljesítéssel egyidejűleg haszonélvezetet szerez.

XXXII. Fejezet

A használat

5:159. § *[A használat]*

(1) A használat jogánál fogva a jogosult a dolgot a saját, valamint vele együtt élő családtagjai szükségleteit meg nem haladó mértékben használhatja és hasznait szedheti. Jogi személy a használat jogánál fogva a dolgot a létesítő okiratában meghatározott céljával és tevékenységével összhangban használhatja és szedheti annak hasznait. A használat jogának gyakorlása másnak nem engedhető át.

(2) A használatra egyebekben a haszonélvezet szabályait kell alkalmazni.

IX. CÍM

SZOLGALOM ÉS KÖZÉRDEKŰ HASZNÁLAT

XXXIII. Fejezet

A telki szolgáalom

5:160. § *[A telki szolgáalom fogalma]*

(1) Telki szolgáalom alapján az ingatlan mindenkori birtokosa átjárás, vízellátás, vízelvezetés, pince létesítése, vezetékoszlopok elhelyezése, épület megtámasztása céljára vagy az ingatlan mindenkori birtokosa számára előnyös más hasonló célra más ingatlanát meghatározott terjedelemben használhatja, vagy követelheti, hogy a másik ingatlan birtokosa a jogosultságából egyébként folyó valamely magatartástól tartózkodjék.

(2) Ha valamely föld nincs összekötve megfelelő közúttal, a szomszédok kötelesek tűrni, hogy az ingatlan mindenkori birtokosa földjeiken átjárjon.

5:161. § *[A telki szolgáalom létrejötte szerződéssel és elbirtoklással]*

(1) A telki szolgáalom szerződéssel való létesítésére az ingatlan hasznélvezetének alapítására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(2) Telki szolgáalmat az ingatlan tulajdonosa egyoldalú nyilatkozattal a saját javára is alapíthat.

(3) Elbirtoklással szerzi meg a telki szolgáalmat az ingatlan birtokosa, ha a másik ingatlan használata ellen annak birtokosa tizenöt éven át nem tiltakozik. Szívességből vagy visszavonásig engedett jog gyakorlása nem vezet elbirtoklásra.

(4) A telki szolgáalom nem lehet önállóan forgalom tárgya.

5:162. § *[A telki szolgáalom gyakorlása]*

(1) A szolgáalom gyakorlása nem vezethet mások, különösen a szolgáalommal terhelt dolog használója jogainak szükségtelen sérelméhez.

(2) Ha a telki szolgáalom gyakorlása valamely berendezés vagy felszerelés használatával jár, a fenntartás költségei a szolgáalom jogosultját és kötelezettjét - eltérő megállapodás hiányában - olyan arányban terhelik, amilyen arányban a berendezést vagy felszerelést használják.

5:163. § *[A telki szolgáalom megszűnése]*

(1) A bíróság a telki szolgáalmat megszüntetheti, korlátozhatja vagy gyakorlását felfüggesztheti, ha az az ingatlan mindenkori birtokosa ingatlanának rendeltetésszerű használatához már nem szükséges.

(2) A szolgáalom megszűnik, ha a jogosult - bár ez módjában állt - tizenöt éven át nem gyakorolta vagy eltúrte, hogy gyakorlásában akadályozzák.

(3) A telki szolgáalom jogügylettel való megszüntetéséhez az uralkodó telek tulajdonosának a szolgáló telek tulajdonosához intézett írásbeli lemondó nyilatkozata és a szolgálmi jog ingatlan-nyilvántartásból való törlése szükséges.

XXXIV. Fejezet

Közérdekű használat

5:164. § *[A közérdekű használati jog]*

(1) Ingatlanra közérdekből, a jogszabályban feljogosított személyek javára - hatóság határozatával

- szolgáltat vagy más használati jogot lehet alapítani. A használati jog alapításáért a korlátozás mértékének megfelelő kártalanítás jár.

(2) A használati jog alapításából eredő károkat a kisajátítási kártalanításra vonatkozó szabályok szerint kell megtéríteni.

NEGYEDIK RÉSZ

AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁS

X. CÍM

AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁS ÉS ANNAK ELVEI

5:165. § *[Az ingatlan-nyilvántartás]*

Az ingatlan-nyilvántartás az ingatlanokra vonatkozó jogok, valamint jogi szempontból jelentős tények nyilvános és közhiteles nyilvántartása. Az ingatlan-nyilvántartás tartalmazza az ingatlanoknak és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett személyeknek a jogszabályban meghatározott adatait.

5:166. § *[Az ingatlan-nyilvántartás nyilvánossága]*

(1) Az ingatlan-nyilvántartás nyilvános.

(2) Az ingatlan-nyilvántartási tulajdoni lap, illetve térkép tartalmát - a különös védelem alá tartozó személyes adatok kivételével - bárki megismerheti, arról feljegyzést készíthet, továbbá hiteles másolat vagy tanúsítvány kiadását kérheti.

(3) Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés, feljegyzés és a széljegyzett ingatlan-nyilvántartási igény alapjául szolgáló okiratok tartalma - a hozzájárulás és az igazolt igény keretei között - akkor ismerhető meg, ha a kérelmező igazolja, hogy a megismeréshez az okirat tartalma által érintett jogosultak és kötelezettek hozzájárultak, vagy hogy az okirat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges.

(4) Az ingatlan természetben meghatározott részére bejegyzett jogok, tények és átvezetett adatok alapjául szolgáló okiratnak az érintett természetbeni rész meghatározására vonatkozó tartalma korlátozás nélkül megismerhető akkor is, ha a tulajdoni lapon lévő bejegyzés nem hivatkozik arra, hogy a természetbeni rész meghatározását az okirat tartalmazza.

5:167. § *[Az okirati elv]*

Az ingatlan-nyilvántartásba jog és jogilag jelentős tény bejegyzésére, feljegyzésére és adatok átvezetésére jogszabályban meghatározott okirat, továbbá bírósági vagy hatósági határozat alapján kerülhet sor.

5:168. § *[A bejegyzési elv]*

(1) Törvényben meghatározott egyes jogok keletkezése, módosulása és megszűnése az ingatlan-nyilvántartási tulajdoni lapra történő bejegyzéssel megy végbe. Az ingatlan-nyilvántartásba azokat a jogokat lehet bejegyezni, amelyek bejegyzését jogszabály lehetővé teszi.

(2) A jogátruházásról kiállított okiraton alapuló bejegyzés keletkezteti az átruházáson alapuló tulajdonjogot, a jogalapításról kiállított okiraton alapuló bejegyzés pedig a szerződésen alapuló vagyonekezelői jogot, földhasználati jogot, haszonélvezeti jogot és a használat jogát, telki szolgalmi jogot és jelzálogjogot.

(3) Törvényben meghatározott egyes jogilag jelentős tények feljegyzésének, illetve jogszabály

erejénél fogva keletkező jogok bejegyzésének elmaradása a hozzájuk fűződő joghatást nem érinti.

(4) Törvényben meghatározott egyes jogok bejegyzésének és jogilag jelentős tények feljegyzésének elmaradása esetén a jogosult azokat a jóhiszemű harmadik jogszerzővel szemben nem érvényesítheti.

(5) Törvényben meghatározott egyes jogok és jogilag jelentős tények bejegyzése a későbbi jogszerzők szerzését korlátozza vagy feltételessé teszi.

5:169. § *[A rangsor elve]*

Az ingatlanra bejegyzett jogok ingatlan-nyilvántartási sorrendjét (a továbbiakban: rangsor) a bejegyzések hatályának kezdetére irányadó időpontok határozzák meg.

5:170. § *[Az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége]*

Az ingatlan-nyilvántartás a bejegyzett jogok és a feljegyzett tények fennállását hitelesen tanúsítja.

XI. CÍM

AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁS KÖZHITELESSÉGE

5:171. § *[Az ingatlan-nyilvántartási közhitelesség tartalma]*

(1) Ha valamely jogot az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztek, vagy ha valamely tényt oda feljegyeztek, senki sem hivatkozhat arra, hogy annak fennállásáról nem tudott.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadók az ingatlan-nyilvántartásban széljegyzett kérelmek kapcsán a folyamatban lévő eljárás tényére és tárgyára is.

5:172. § *[Az ingatlan-nyilvántartásban bízva jogot szerző jóhiszeműsége]*

(1) A jóhiszemű jogszerzésre hivatkozó fél jóhiszeműségének megítélése során a jóhiszeműség fennállását a jogszerzésre alapított kérelmének az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés céljából való benyújtása szerinti időpontban kell vizsgálni. Ha a jogváltozásra irányuló megállapodás a bejegyzés hatályossá válásának időpontja után jött létre, a jóhiszeműség megítélése során a megállapodás létrejöttének időpontja az irányadó.

(2) Nem tekinthető jóhiszeműnek az a jogot szerző vagy a jóhiszeműség védelme alá eső egyéb cselekményt végző személy, aki jogának szerzésekor vagy a cselekmény véghezvitelének időpontjában az ingatlan-nyilvántartás tartalmának helytelenségéről vagy az ingatlan-nyilvántartásban jogosultként bejegyzett személy jogának korlátozottságáról tudott vagy akinek arról tudnia kellett.

(3) Nem hivatkozhat a jogszerző a jóhiszeműségére olyan jogosulttal szemben, aki saját jogszerzését olyan bejegyzés vagy feljegyzés tárgyát képező jogra vagy tényre alapítja, amelynek ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése vagy feljegyzése iránti eljárás megindítását a jóhiszeműség megítélése során irányadó időpontban az ingatlan-nyilvántartásban széljegy formájában már feltüntették, ha a bejegyzés vagy feljegyzés iránti kérelem alapján a bejegyzésre vagy feljegyzésre sor kerül.

5:173. § *[Az ingatlan-nyilvántartás teljessége]*

(1) Az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jog vagy feljegyzett tény fennáll, és az az ingatlan-nyilvántartás szerinti jogosultat illeti meg.

(2) Az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy az ingatlan-nyilvántartásból törölt jog vagy tény nem áll fenn.

5:174. § *[Jóhiszeműen és ellenérték fejében szerzők védelme]*

(1) A jóhiszemű és ellenérték fejében szerző javára az ingatlan-nyilvántartás tartalmát akkor is

helyesnek és teljesnek kell tekinteni, ha az a valódi anyagi jogi jogállapottól eltér. Ennek alapján a szerző az e törvény szerinti védelemben részesül.

(2) A jóhiszemű szerző az (1) bekezdésben foglalt védelemre nem hivatkozhat azzal szemben, aki ellene az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés törlése iránt vagy az ingatlan-nyilvántartásban széljegyzett bejegyzési igény alapjául szolgáló jogügylet érvénytelenségének vagy ezen igény elévülésének megállapítása iránt pert indít. Ugyanez irányadó arra az esetre is, ha az ingatlan-nyilvántartásba a kérelem benyújtása előtt a törlési vagy kiigazítási pert feljegyezték.

5:175. § *[Az ingatlan-nyilvántartáson kívül jogot szerző jogállása]*

(1) Az ingatlan-nyilvántartáson kívül jogot szerző személy vagy az ingatlan-nyilvántartásban feljegyezhető tény jogosultja a szerzett jogát, illetve a feljegyezhető ténnyt nem érvényesítheti az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagy az őt bejegyzési igénnyel rangsorban megelőző, jóhiszemű szerzővel szemben.

(2) Az ingatlan-nyilvántartásba be nem jegyzett jogot és fel nem jegyzett ténnyt a jóhiszemű és ellenérték fejében jogot szerző, valamint bejegyzési igénnyel rangsorban előbb álló, jóhiszemű jogszerzővel szemben nem lehet érvényesíteni. A jóhiszemű szerző jogvédelme az ingatlan-nyilvántartási állapot függő jogi helyzetére utaló tény feljegyzése esetére nem terjed ki.

5:176. § *[Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés hatályának kiterjesztése]*

Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés hatályára, továbbá a jóhiszemű és ellenérték fejében szerzők védelmére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni arra az esetre, ha az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jog alapján az ingatlan-nyilvántartásban jogosultként megjelölt részére szolgáltatást teljesítenek.

5:177. § *[Az ingatlan-nyilvántartási adatok irányadó jellege]*

(1) Ingatlannal kapcsolatos hatósági eljárásokban az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett adatokat, valamint az ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt határvonalat kell irányadónak tekinteni.

(2) Az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett adatokkal szemben a bizonyítás azt terheli, aki az adatok helyességét vitatja.

(3) Ha az ingatlan az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett, valamint az ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt határvonala alapján számított, jogszabály szerint meghatározható területnagysága eltér egymástól, akkor ez utóbbi az irányadó.

XII. CÍM

BEJEGYZÉS, FELJEGYZÉS. RANGSOR ÉS RANGHELY

5:178. § *[A bejegyzés]*

(1) A bejegyzéssel a jog megszerzése, változása vagy megszűnése, továbbá a jog érvényesíthetősége - a jogváltozás egyéb feltételeinek megléte esetén - közvetlenül áll be.

(2) Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez jogváltozásra irányuló jogcím és a jogváltozással érintett, ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogosult bejegyzési engedélye; a jog törléséhez a jogosult törlési engedélye szükséges. A bejegyzési és a törlési engedélyre a szerződés létrejöttére és érvényességére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(3) A bejegyzés alapjául bírósági ítélet vagy hatósági határozat is szolgálhat.

(4) A bejegyzés az elrendelésének alapjául szolgáló kérelem benyújtásának időpontjára visszamenőleges hatályú.

(5) Ha az ingatlan tulajdonának megszerzéséhez vagy az ingatlant terhelő jog alapításához, átruházásához vagy megterheléséhez ingatlan-nyilvántartási bejegyzés szükséges, a jogváltozás az

ingatlan-nyilvántartási bejegyzéssel, a bejegyzés tartalmának megfelelően jön létre.

(6) Ha az ingatlan tulajdonának vagy az ingatlant terhelő jognak a megszüntetéséhez ingatlan-nyilvántartási bejegyzés szükséges, a jog a törlésének ingatlan-nyilvántartási bejegyzésével, a bejegyzésnek megfelelően szűnik meg.

(7) Ha a bejegyzés folytán az ingatlant terhelő jogok és a tulajdonjog jogosultja azonos személy, az ingatlant terhelő jogok a rangsorban hátrább álló jogosultak irányában fennmaradnak.

5:179. § [A feljegyzés]

(1) A feljegyzés az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogokat érintő egyes tények ingatlan-nyilvántartási feltüntetése.

(2) Az ingatlan-nyilvántartásban törvényben meghatározott tények feljegyzésének van helye.

(3) A feljegyzés az elrendelésének alapjául szolgáló kérelem benyújtásának időpontjára visszamenőleges hatályú.

5:180. § [A rangsor és a ranghely]

(1) Ranghelyet olyan kérelemmel lehet alapítani, amelyhez a bejegyzés alapjául szolgáló okiratot is mellékeltek.

(2) Azok a jogok, amelyek bejegyzésének hatálya ugyanazon időpontban kezdődik, azonos ranghelyen állnak.

(3) Az azonos napon érkezett kérelmek bejegyzésének sorrendjét, a bejegyzések és a feljegyzések hatályosulásának ranghelyét a bejegyzés alapjául szolgáló okiratok keltezésének, kiállításának vagy - ha az okirat alapján való bejegyzéshez ellenjegyzés szükséges - ellenjegyzésének időpontja határozza meg.

(4) A bejegyzések rangsora valamennyi érdekelt hozzájárulásával megváltoztatható. A rangsor megváltoztatásához a ranghely megváltoztatása tényének ingatlan-nyilvántartásban való feljegyzése szükséges.

(5) A bejegyzések ranghelyével való rendelkezés nem járhat harmadik személy - a ranghely módosításának időpontjában bejegyzett - jogának sérelmével.

(6) A rangsor megváltoztatása folytán előrelépett jog az előrelépéssel szerzett ranghelyét megtartja akkor is, ha a hátralépett jog megszűnik, vagy ha a hátralépett jelzáloggal biztosított követelés elévül.

5:181. § [A jog tartalmának megváltozása]

Az ingatlant terhelő jog tartalmának megváltoztatására az ingatlant terhelő jog keletkezésének és megszűnésének a szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XIII. CÍM

AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁS HELYESBÍTÉSE; A TÖRLÉSI ÉS A KIIGAZÍTÁSI KERESÉT; JOGVÉDELMI HATÁS

5:182. § [Az ingatlan-nyilvántartás helyesbítése]

(1) Ha az ingatlan-nyilvántartás tartalma a bejegyzés vagy feljegyzés alapjául szolgáló okirathoz képest helytelen, az ingatlan-nyilvántartás helyesbítésének van helye.

(2) A helyesbítés a helytelen ingatlan-nyilvántartási bejegyzés vagy feljegyzés törlésével vagy az ingatlan-nyilvántartás tartalmának kiigazításával történik.

5:183. § [Bejegyzés törlése]

Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés vagy feljegyzés törlésének a bejegyzés vagy feljegyzés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelensége vagy a bejegyzés utólagos helytelenné válása miatt van

helye.

5:184. § [A törlési és kiigazítási igény]

(1) A jogosultat megillető törlési vagy kiigazítási igény az ingatlan tulajdonjogát vagy az ingatlanra vonatkozó valamely jogot közvetlenül szerzővel szemben nem évül el.

(2) Azzal szemben, aki közvetlenül a bejegyzés folytán szerzett jogot vagy mentesült kötelezettség alól, az érvénytelen bejegyzés törlése iránti pert addig lehet megindítani, amíg a bejegyzés alapjául szolgáló jognyilatkozat érvénytelensége megállapításának helye van.

5:185. § [Bejegyeztetési kötelezettség]

Ha az ingatlan-nyilvántartás kiigazításának feltétele az, hogy más jogát előbb bejegyezzék, a jogosult ettől a személytől követelheti, hogy jogát az ingatlan-nyilvántartásba jegyeztesse be.

5:186. § [A bejegyzés kijavítása]

(1) A bejegyzésben vagy feljegyzésben történt hibás névírást, szám- vagy számítási hibát, más hasonló elírást és helytelen megjelölést az ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság saját hatáskörében kijavítja. Az ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság kiegészíti a határozatát, ha az a bejegyzés vagy feljegyzés iránti kérelem és az annak alapjául szolgáló okirat valamely részéről nem rendelkezett, továbbá ha a bejegyzés vagy feljegyzés az okiratban és a kérelemben foglaltakhoz képest hiányos.

(2) Ha az ingatlan-nyilvántartásból megállapítható, hogy az ingatlanra időközben harmadik személy jóhiszeműen és ellenérték fejében jogot szerzett, és a kijavítás vagy a kiegészítés az ő jogát sértené, a jogra és tényre vonatkozó kijavításnak vagy kiegészítésnek akkor van helye, ha ehhez az érdekelt harmadik személy hozzájárul.

5:187. § [Az ingatlan-nyilvántartás jogvédelmi hatása]

Az anyagi jog szerinti jogosult vagy a bejegyzés törlése esetén jogosulttá váló személy a jogsértő vagy utólag helytelenné vált bejegyzés alapján, a bejegyzés teljességében és helyességében bízva, jóhiszeműen és ellenérték fejében jogot szerző harmadik személlyel szemben a törlési keresetet az anyagi jog szerinti jogosult esetén az eredetileg érvénytelen bejegyzésről szóló határozat kézbesítéstől számított hat hónap alatt, a bejegyzés törlése esetén jogosulttá váló személy esetén pedig az utólag helytelenné vált bejegyzés alapján történt jogszerzés bejegyzéséről szóló határozat kézbesítésétől számított hat hónap alatt indíthatja meg, ha a határozatot a részére kézbesítették. Ha kézbesítés nem történt, a törlési keresetet a bejegyzés hatályossá válásától számított hároméves határidő alatt lehet megindítani. E határidők elmulasztása jogvesztéssel jár.

HATODIK KÖNYV

KÖTELMI JOG

ELSŐ RÉSZ

A KÖTELMEK KÖZÖS SZABÁLYAI

I. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

A kötelem

6:1. § [A kötelem]

(1) A kötelem kötelezettség a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás teljesítésének követelésére.

(2) A kötelem valamely dolog adására, tevékenységre, tevékenységtől való tartózkodásra vagy más magatartásra irányulhat.

(3) A kötelmeknek a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó közös szabályaitól a felek egyező akarattal eltérhetnek, ha e törvény az eltérést nem tiltja.

6:2. § [Kötelemkeletkeztető tények]

(1) Kötelem keletkezhet különösen szerződésből, károkozásból, személyiségi, dologi vagy más jog megsértéséből, egyoldalú jognyilatkozatból, értékpapírból, jogszerű nélküli gazdagodásból, megbízás nélküli ügyvitelből és utaló magatartásból.

(2) Egyoldalú jognyilatkozatból jogszabályban meghatározott esetekben keletkezik kötelem. Ezekre a kötelmekre a kötelmek közös és a szerződés általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(3) Kötelem jogszabályból, bírósági vagy hatósági határozatból akkor keletkezik, ha a jogszabály, a bírósági vagy a hatósági határozat így rendelkezik, és a kötelezettet, a jogosultat és a szolgáltatást meghatározza. Ezekre a kötelmekre a kötelmek közös és a szerződés általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:3. § [A kötelem megszűnése]

A kötelem megszűnik

- a) a szolgáltatás teljesítésével;
- b) abban az esetben, ha ugyanaz a személy lesz a jogosult és a kötelezett, ha e törvény eltérően nem rendelkezik;
- c) a kötelezett halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével, ha kötelezettsége személyesen teljesíthető szolgáltatás nyújtására irányult;
- d) a jogosult halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével, ha a szolgáltatást - annak jellegénél fogva - kifejezetten részére kellett nyújtani;
- e) a feleknek a kötelem megszüntetésére irányuló megállapodásával;
- f) jogszabályban vagy bírósági vagy hatósági határozatban meghatározott egyéb okból.

II. Fejezet

A jognyilatkozat

6:4. § [A jognyilatkozat]

(1) A jognyilatkozat joghatás kiváltására irányuló akaratnyilatkozat.

(2) Jognyilatkozat szóban, írásban vagy ráutaló magatartással tehető.

(3) Ha a fél jognyilatkozatát ráutaló magatartással fejezi ki, a jognyilatkozat megtételének a ráutaló magatartás tanúsítása minősül.

(4) A hallgatás vagy valamilyen magatartástól tartózkodás a felek kifejezett rendelkezése alapján minősül jognyilatkozatnak.

6:5. § [A jognyilatkozat hatályosulása]

(1) A jelenlevők között tett jognyilatkozat nyomban hatályossá válik. Jelenlevők között tett a jognyilatkozat abban az esetben, ha a jognyilatkozat tartalmáról a címzett annak megtételével egyidejűleg tudomást szerez.

(2) A távollevők között tett jognyilatkozat a címzethez való megérkezéssel válik hatályossá.

(3) A ráutaló magatartással tett jognyilatkozat a címzett tudomásszerzésével válik hatályossá.

(4) A nem címzett jognyilatkozat megtételével válik hatályossá.

6:6. § [Alakiséghez kötött jognyilatkozat]

(1) Ha jogszabály vagy a felek megállapodása a jognyilatkozatra meghatározott alakot rendel, a jognyilatkozat ebben az alakban érvényes.

(2) Ha a jognyilatkozat meghatározott alakban tehető meg érvényesen, a jognyilatkozat módosítása, megerősítése, visszavonása, megtámadása, valamint a jognyilatkozat alapján létrejött jogviszony módosítása és megszüntetése is a meghatározott alakban érvényes.

6:7. § [Írásbeli alakhoz kötött jognyilatkozat]

(1) Ha a jognyilatkozatot írásban kell megtenni, az akkor érvényes, ha legalább a lényeges tartalmát írásba foglalták.

(2) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a jognyilatkozat akkor minősül írásba foglaltnak, ha jognyilatkozatát a nyilatkozó fél aláírta.

(3) Írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor.

(4) Írni nem tudó vagy nem képes személy írásbeli jognyilatkozata abban az esetben érvényes, ha azt közokirat vagy olyan teljes bizonyító erejű magánokirat tartalmazza, amelyen a nyilatkozó fél aláírását vagy kézjegyét bíróság vagy közjegyző hitelesíti, vagy amelyen ügyvéd ellenjegyzéssel vagy két tanú aláírással igazolja, hogy a nyilatkozó fél a nem általa írt okiratot előttük írta alá vagy látta el kézjegyével, vagy az okiraton lévő aláírást vagy kézjegyet előttük saját aláírásának vagy kézjegyének ismerte el. Az olvasni nem tudó, továbbá az olyan személy esetén, aki nem érti azt a nyelvet, amelyen az írásbeli nyilatkozatát tartalmazó okirat készült, az írásbeli jognyilatkozat érvényességének további feltétele, hogy magából az okiratból kitűnjön, hogy annak tartalmát a tanúk egyike vagy a hitelesítő személy a nyilatkozó félnek megmagyarázta.

(5)¹⁵² A (4) bekezdésen alapuló érvénytelenségre csak a nyilatkozattevő személy érdekében lehet hivatkozni.

6:8. § [A jognyilatkozat értelmezése]

(1) A jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akarására és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

(2) A nem címzett jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a nyilatkozó feltehető akarására és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint érteni kell.

(3) Jogról lemondani vagy abból engedni kifejezett jognyilatkozattal lehet. Ha valaki jogáról lemond vagy abból enged, jognyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni.

6:9. § [A szerződés szabályainak megfelelő alkalmazása]

A jognyilatkozat hatályára, érvénytelenségére és hatálytalanságára - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a szerződés általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:10. § [A jognyilatkozatra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazása]

¹⁵² Beiktatta: 2016. évi LXXVII. törvény 18. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

A jognyilatkozatra vonatkozó szabályokat - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a nem kötetmi jogi jognyilatkozatokra megfelelően alkalmazni kell.

III. Fejezet

A képviselet

1. A képviselet általános szabályai

6:11. § *[Képviselet]*

(1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, más személy útján is lehet jognyilatkozatot tenni. A képviselő által megtett jognyilatkozat közvetlenül a képviseltet jogosítja és kötelezi.

(2) A képviseleti jog jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton, létesítő okiraton vagy meghatalmazáson alapulhat.

6:12. § *[A képviseleti jog korlátozása]*

A képviselő jogkörének korlátozása jóhiszemű harmadik személlyel szemben hatálytalan, ha e törvény eltérően nem rendelkezik.

6:13. § *[Érdekellentét]*

(1) Ha a képviselő és a képviselt között érdekellentét van, a képviselő által tett jognyilatkozatot a képviselt megtámadhatja.

(2) Vélelmezett az érdekellentét, ha a képviselő az ellenérdekű fél vagy annak képviselője.

(3) A képviselt nem támadhatja meg a jognyilatkozatot, ha a képviseleti jog alapításakor az érdekellentétről tudott.

6:14. § *[Álképviselet]*

(1) Aki képviseleti jog nélkül vagy képviseleti jogkörét túllépve más nevében jognyilatkozatot tesz, nyilatkozata a képviselt jóváhagyásával vált ki joghatást.

(2) Ha a képviselt a nevében tett jognyilatkozatot nem hagyja jóvá, a jóhiszemű álképviselet a harmadik személynek a jognyilatkozat megtételéből eredő kárát, a rosszhiszemű álképviselet a harmadik személynek a teljes kárát köteles megtéríteni.

2. Ügyleti képviselet

6:15. § *[Meghatalmazás]*

(1) A meghatalmazás képviseleti jogot létesítő egyoldalú jognyilatkozat. A meghatalmazást a képviselőhöz, az érdekelt hatósághoz, bírósághoz vagy ahhoz a személyhez kell intézni, akihez a meghatalmazás alapján a képviselő jognyilatkozatot jogosult tenni.

(2) A meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeket jogszabály a meghatalmazás alapján megtehető jognyilatkozatra előír.

(3) A meghatalmazás visszavonásig érvényes.

(4) A meghatalmazás korlátozásának és visszavonásának jogáról való lemondás semmis. A meghatalmazás korlátozása és visszavonása harmadik személy irányában akkor hatályos, ha arról tudott vagy tudnia kellett.

(5) Meghatalmazás alapján cselekvőképes személyt korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy is képviselhet.

6:16. § *[Általános meghatalmazás]*

Ügyek egyedileg meg nem határozott körére adott meghatalmazás akkor érvényes, ha teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalták. A határozatlan vagy öt évnél hosszabb időre szóló általános meghatalmazás öt év elteltével hatályát veszti.

6:17. § *[A képviselet terjedelme]*

A képviseleti jog kiterjed mindazon cselekmények elvégzésére és jognyilatkozatok megtételére, amelyek a képviselettel elérni kívánt cél érdekében szükségesek.

3. A képviselet egyes sajátos esetei

6:18. § *[Vélelmezett és látszaton alapuló képviselet]*

(1) Üzlethelyiségben vagy az ügyfélforgalom számára nyitva álló egyéb helyiségben képviselőnek kell tekinteni azt a személyt, akiről okkal feltételezhető, hogy az ott szokásos jognyilatkozatok megtételére jogosult. A képviselő jogkörének korlátozása harmadik személlyel szemben hatálytalan, kivéve, ha a harmadik személy a korlátozásról tudott.

(2) Képviselőnek kell tekinteni azt a személyt, akiről eljárása és a képviselt személy magatartása alapján okkal feltételezhető, hogy jogosultsággal rendelkezik a képviselt személy nevében jognyilatkozatot tenni.

6:19. § *[Ügyeinek vitelében akadályozott személy képviselete]*

(1) A gyámhatóság kérelemre gondnokot rendel annak, akit körülményei ügyeinek vitelében akadályoznak. A gondnokrendelést bármely érdekelt és bármely hatóság kérheti, és annak hivatalból is helye van.

(2) A gondnokrendelés a gondnokolt személy cselekvőképességét nem érinti.

(3) A gondnok kezeli a gondnokolt vagyont. A távollevő gondnoka - a gyámhatóság előzetes hozzájárulásával - minden olyan intézkedést megtehet, amivel a gondnokolt személyt károsodástól óvja meg. A halaszthatatlanul sürgős intézkedéshez a gyámhatóság hozzájárulása nem szükséges, erről azonban a gyámhatóságnak késedelem nélkül be kell számolni.

6:20. § *[Eseti gondnokság és eseti gyámság]*

(1) A gyámhatóság eseti gondnokot rendel, ha a gondnok jogszabály vagy a gyámhatóság rendelkezése folytán, érdekellentét vagy más tényleges akadály miatt nem járhat el.

(2) Eseti gondnokot kell rendelni akkor is,

a) ha sürgősen kell intézkedni, és a cselekvőképtelen vagy a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú személynek nincs törvényes képviselője vagy annak személye nem állapítható meg; továbbá

b) ha az ismeretlen, távollevő vagy ügyeinek vitelében egyébként akadályozott személy jogainak megóvása érdekében szükséges.

(3) Az eseti gondnok az ügyben olyan jogkörrel jár el, mint a gondnok.

(4) A gondnok jogköre nem terjed ki azokra az ügyekre, amelyeknek ellátására eseti gondnokot rendeltek.

(5) A gyámhatóság az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott esetekben eseti gyámot rendel, ha kiskorú személy képviseletéről kell gondoskodni. Az eseti gyámra az eseti gondnokra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

IV. Fejezet

Az elévülés

6:21. § [Az időmúlás joghatása]

Jogosultság gyakorlására és követelés érvényesítésére jogszabályban előírt határidő eltelté jogvesztéssel akkor jár, ha ezt jogszabály kifejezetten így rendeli. Ha a határidő nem jogvesztő, arra az elévülés szabályait kell alkalmazni.

6:22. § [Elévülés]

- (1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a követelések öt év alatt évülnek el.
- (2) Az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik.
- (3) Az elévülési idő megváltoztatására irányuló megállapodást írásba kell foglalni.
- (4) Az elévülést kizáró megállapodás semmis.

6:23. § [Az elévülés joghatásai]

(1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az elévült követelést bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni.

(2) Az elévülés a kötelezettnek a szolgáltatás teljesítésére vonatkozó kötelezettségét nem érinti; az elévült követelés alapján teljesített szolgáltatást a követelés elévülésére tekintettel visszakövetelni nem lehet.

(3) A főkövetelés elévülésével az attól függő mellékkövetelések is elévülnek. A mellékkövetelések elévülése a főkövetelés elévülését nem érinti.

(4) Az elévülést a bírósági vagy hatósági eljárásban nem lehet hivatalból figyelembe venni.

6:24. § [Az elévülés nyugvása]

(1) Ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik.

(2) Ha az elévülés nyugszik, az akadály megszűnésétől számított egyéves - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetén három hónapos - határidőn belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetén három hónapnál - kevesebb van hátra.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott időtartam alatt az elévülés nyugvásának nincs helye, az elévülés megszakítására vonatkozó rendelkezéseket pedig azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a megszakítás következtében az egyéves - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetén a három hónapos - határidő számítása kezdődik újból.

6:25. § [Az elévülés megszakítása]

(1) Az elévülést megszakítja

- a) a tartozásnak a kötelezett részéről történő elismerése;
- b) a kötelelem megegyezéssel történő módosítása és az egyezség;
- c) a követelés kötelezettel szembeni bírósági eljárásban történő érvényesítése, ha a bíróság az eljárást befejező jogerős érdemi határozatot hozott; vagy
- d) a követelés csődeljárásban történő bejelentése.

(2) Az elévülés megszakításától vagy az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezésétől az elévülés újból kezdődik.

(3) Ha az elévülést megszakító eljárás során végrehajtható határozatot hoztak, az elévülést a kötelelem megegyezéssel való módosítása és a végrehajtási cselekmények szakítják meg.

V. Fejezet

Tartozáselismerés. Egyezség

6:26. § [Tartozáselismerés]

Ha a kötelezett a tartozását elismeri, a tartozás jogcíme nem változik meg, de a tartozását

elismerő kötelezettet terheli annak bizonyítása, hogy tartozása az elismerő jognyilatkozat megtételének időpontjában nem vagy alacsonyabb összegben állt fenn, bírósági eljárásban nem érvényesíthető követelésen vagy érvénytelen szerződésen alapult.

6:27. § [Egyezség]

(1) A felek a kötelemből eredő vitás vagy bizonytalan kérdéseket megegyezéssel úgy is rendezhetik, hogy kölcsönösen engednek egymásnak, vagy valamelyik fél egyoldalúan enged követeléséből.

(2) Az egyezség érvényességét nem érinti a feleknek olyan körülményre vonatkozó tévedése, amely közöttük vitás volt, vagy amelyet bizonytalannak tartottak.

II. CÍM

TÖBBALANYÚ KÖTELMEK

VI. Fejezet

Több kötelezett a kötelemben

6:28. § [Osztott kötelezettség]

(1) Ha többen tartoznak egy osztható szolgáltatással - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a jogosult minden kötelezettől a ráeső részt követelheti. Kétség esetén a kötelezettek egyenlő mértékű szolgáltatás teljesítésére kötelesek.

(2) Osztható a szolgáltatás, ha önállóan használható részekre bontható, kivéve, ha a megosztás a jogosult lényeges jogi érdekét sértené.

6:29. § [Egyetemleges kötelezettség]

(1) Ha többen tartoznak egy nem osztható szolgáltatással, a teljesítés bármelyik kötelezettől követelhető. Egyetemleges a kötelezettség abban az esetben is, ha többen úgy tartoznak egy osztható szolgáltatással, hogy a jogosult bármelyik kötelezettől követelheti a teljesítést.

(2) Egyetemleges kötelezettség esetén minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, de ha bármelyikük teljesít, a jogosulttal szemben a teljesített rész erejéig a többiek kötelezettsége is megszűnik. A kötelezettek egymás szerződészegéséért is felelnek.

(3) A kötelezett a jogosult követelésével szemben a többi kötelezettet megillető, a jogosult kielégítésével kapcsolatos kifogásra is hivatkozhat, a többi kötelezett követelését azonban nem számíthatja be.

(4) A jogosultnak az egyik kötelezettel szemben beálló késedelme valamennyiük javára beáll.

(5) A követelésnek egyik kötelezettel szembeni elévülése nem hat ki a többi kötelezetre.

6:30. § [Az egyetemleges kötelezettek egymás közti viszonya]

(1) Az egyetemleges kötelezetteket - ha jogviszonyukból más nem következik - a kötelezettség egymás között egyenlő arányban terheli. Ha a kötelezett kötelezettségét meghaladó szolgáltatást teljesített a jogosultnak, a többi kötelezettől a követelésnek őket terhelő része erejéig az általa nyújtott többletszolgáltatás megtérítését kérheti.

(2) A kötelezett nem hivatkozhat a többi kötelezettel szemben olyan kedvezményre, amelyben a jogosulttól részesült.

(3) Az a kötelezett, akivel szemben a jogosult követelése elévült, az elévülésre a többi kötelezettel szemben is hivatkozhat.

VII. Fejezet

Több jogosult a kötelemben

6:31. § *[Több jogosult osztható szolgáltatás esetén]*

Ha egy osztható szolgáltatást többen követelhetnek, minden jogosult az őt megillető részt követelheti. Kétség esetén a jogosultak egyenlő mértékű szolgáltatás követelésére jogosultak.

6:32. § *[Jogosulti együttség]*

Ha többen jogosultak nem osztható szolgáltatást követelni, valamennyiük kezéhez kell teljesíteni.

6:33. § *[A jogosultak egyetemlegessége]*

(1) Ha a követelés több jogosultat úgy illet meg, hogy mindegyik az egész szolgáltatást követelheti, de a kötelezettet egyszeri szolgáltatás terheli, a kötelezettség minden jogosulttal szemben megszűnik, ha bármelyik jogosult kielégítést kap.

(2) A jogosultak bármelyikének késedelme vagy az olyan jognyilatkozat, amely a követelés érvényesítésének vagy a kötelezettség teljesítésének feltétele, mindegyik jogosultra kihat.

(3) A követelés egyik jogosulttal szemben sem évül el addig, amíg az elévülés feltételei valamennyiükkel szemben be nem következtek.

(4) Ha valamelyik jogosult a teljesítés iránt pert indít, a per jogerős befejezéséig a kötelezett - anélkül, hogy a késedelem jogkövetkezményei alól ezzel mentesülne - a többi jogosult irányában megtagadhatja a teljesítést.

(5) A jogosultakat - ha jogviszonyukból más nem következik - a követelés egymás között egyenlő arányban illeti meg.

III. CÍM

A KÖTELEM TELJESÍTÉSE

VIII. Fejezet

Általános rendelkezések

6:34. § *[A teljesítés általános szabálya]*

A szolgáltatást a kötelelem tartalmának megfelelően kell teljesíteni.

6:35. § *[A teljesítés ideje]*

(1) A teljesítés ideje meghatározható határnap vagy határidő tűzésével. Határnap tűzése esetén a szolgáltatást ezen a napon kell teljesíteni. Határidő megjelölése esetén a szolgáltatás a meghatározott időtartamon belül bármikor teljesíthető, kivéve, ha az eset körülményeiből az következik, hogy a jogosult választhatja meg a teljesítés időpontját.

(2) Ha a szolgáltatás rendeltetéséből a teljesítési idő megállapítható, a szolgáltatást ebben az időpontban kell teljesíteni.

(3) Ha a teljesítés idejét az (1)-(2) bekezdés alapján nem lehet megállapítani, a kötelezett a teljesítés előkészítéséhez szükséges idő elteltével köteles teljesíteni.

6:36. § *[Idő előtti teljesítés]*

(1) A jogosult a teljesítési idő előtt felajánlott teljesítést köteles elfogadni, ha az lényeges jogi érdekét nem sérti, és a kötelezett az ezzel járó többletköltséget viseli.

(2) A teljesítési idő előtti teljesítés elfogadása nem érinti a másik fél szolgáltatása teljesítésének esedékességét.

6:37. § *[A teljesítés helye]*

(1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szolgáltatás teljesítésének helye a kötelezettnek a kötelelem keletkezésének időpontja szerinti telephelye, ennek hiányában székhelye, természetes személy esetén lakóhelye, ennek hiányában szokásos tartózkodási helye.

(2) Ha a kötelezettnek több telephelye van, a teljesítés helyének azt a telephelyet kell tekinteni, amely a kötelelemmel a legszorosabb kapcsolatban áll.

(3) Ha a kötelelem keletkezését követően a teljesítési hely megváltozik, és erről a kötelezett a jogosultat értesíti, a teljesítés helye az új telephely vagy székhely, természetes személy esetén az új lakóhely vagy szokásos tartózkodási hely. A teljesítés helyének megváltozásából eredő többletköltséget a kötelezett előlegezi és viseli.

6:38. § *[A teljesítés elismerése]*

(1) A jogosult a kötelezett kérelmére köteles a teljesítés tényének írásbeli elismerésére vagy a kötelezvény visszaadására.

(2) Azt, aki felmutatja a jogosult írásba foglalt elismerő nyilatkozatát, a teljesítés elfogadására jogosított személynek kell tekinteni, kivéve, ha a körülményekből nyilvánvaló, hogy a teljesítés elfogadására nem jogosult.

6:39. § *[A teljesítési költségek viselése]*

A teljesítéssel járó költségek a kötelezettet terhelik.

6:40. § *[Fajlagos szolgáltatás elosztása]*

(1) Ha valaki fajta és mennyiség szerint meghatározott dolgokat ugyanannak a személynek különböző helyekre köteles küldeni, de az egész mennyiséget nem tudja szolgáltatni, a jogosult rendelkezése szerint köteles a rendelkezésre álló mennyiséget elosztani.

(2) Ha a jogosult felszólítás ellenére nem rendelkezik, a kötelezett az egyes helyekre járó mennyiséget arányosan köteles csökkenteni.

6:41. § *[Elszámolás több tartozás esetén]*

(1) Ha a kötelezettet a jogosulttal szemben több egynemű szolgáltatás terheli, és a felajánlott teljesítés nem fedezi valamennyi tartozását, a kötelezett a teljesítés időpontjában megjelölheti, hogy mely tartozására kívánja azt elszámolni.

(2) Ha a kötelezett a tartozások elszámolásának rendjéről nem rendelkezett, és egyértelmű szándéka sem ismerhető fel, a másik fél jogosult eldönteni, hogy az esedékes és nem vitás tartozások közül a teljesítést melyik tartozásra számolja el. A jogosult döntéséről a kötelezettet megfelelő határidőn belül értesíteni köteles.

(3) Ha egyik fél sem rendelkezett, vagy a jogosult döntéséről a kötelezettet nem értesítette, a teljesítést a régebben lejárt, azonos lejárat esetén a kevésbé biztosított, egyenlő mértékben biztosított követelések közül a kötelezettre terheesebb tartozásra kell elszámolni.

(4) Ha a teljesítés a (3) bekezdés alapján nem számolható el, azt valamennyi tartozásra arányosan kell elszámolni.

IX. Fejezet

A pénztartozás teljesítése

6:42. § [Fizetés]

(1) Pénztartozást pénz tulajdonjogának a jogosult részére való átruházása vagy a jogosult fizetési számlájára való befizetés vagy átutalás útján lehet teljesíteni.

(2) A pénztartozás készpénzfizetés esetén a pénz átvételének időpontjában, egyéb esetben abban az időpontban válik teljesítetté, amikor a pénzt a jogosult fizetési számláján a jogosult számlavezető bankja jóváírta vagy azt jóvá kellett volna írnia.

(3) Ezeket a rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni minden egyéb, pénz átadására irányuló kötelezettség teljesítésére is.

6:43. § [Pénztartozás idő előtti teljesítése]

A jogosult a teljesítési idő előtt felajánlott teljesítést köteles elfogadni.

6:44. § [Pénztartozás teljesítésének helye]

(1) A pénztartozás teljesítésének helye készpénzfizetés esetén a jogosultnak a kötelelem keletkezésének időpontja szerinti telephelye, ennek hiányában székhelye, természetes személy esetén a jogosult lakóhelye, ennek hiányában szokásos tartózkodási helye. Ha a pénztartozást a kötelezett nem készpénzfizetéssel teljesíti, a pénztartozás teljesítésének helye a jogosultnak a kötelelem keletkezésének időpontja szerinti fizetési számláját vezető bank telephelye, ennek hiányában székhelye. Ha a kötelelem keletkezésének időpontjában a jogosultnak több fizetési számlája van, a kötelezettet a teljesítési hely tekintetében választási jog illeti meg.

(2) Ha a jogosultnak több telephelye van, a teljesítés helyének azt a telephelyet kell tekinteni, amely a kötelelemmel a legszorosabb kapcsolatban áll.

(3) Ha a készpénztartozás keletkezését követően a teljesítési hely megváltozik, és erről a jogosult a kötelezettet értesíti, a teljesítés helye az új telephely vagy székhely, természetes személy esetén az új lakóhely vagy szokásos tartózkodási hely.

(4) A teljesítés helyének megváltozásából eredő többletköltséget a jogosult előlegezi és viseli.

6:45. § [Pénztartozás teljesítésének módja]

(1) A pénztartozást a teljesítés helyén és idején érvényben lévő pénznemben kell megfizetni.

(2) A más pénznemben meghatározott pénztartozást a teljesítés helye szerinti jegybank által a teljesítés idején meghatározott árfolyam - ha ilyen nincs, a pénzüpi árfolyam - alapján kell átszámítani. Ha a pénztartozás külföldi pénznemben teljesítendő, és a teljesítés idején a tartozás a külföldi pénznemben nem teljesíthető, a pénztartozást az (1) bekezdésben foglaltak szerint kell teljesíteni.

6:46. § [Elszámolás több tartozás esetén]

Ha a pénztartozás teljesítéseként fizetett összeg az egész tartozás kiegyenlítésére nem elegendő, azt - ha a jogosult eltérően nem rendelkezett, és egyértelmű szándéka sem ismerhető fel - elsősorban a költségekre, majd a kamatokra és végül a főtartozásra kell elszámolni.

6:47. § [Kamat]

(1) Pénztartozás után - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - kamat jár.

(2) A kamat mértéke megegyezik a jegybanki alapkamattal.

(3) Idegen pénznemben meghatározott pénztartozás esetén a kamat mértéke az adott pénznemre a kibocsátó jegybank által meghatározott alapkamat, ha ilyen nincs, a pénzüpi kamat.

(4) A kamat számításakor az érintett naptári félév első napján érvényes kamat irányadó az adott naptári félév teljes idejére.

6:48. § [Késedelmi kamat]

(1) Pénztartozás esetén a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal - idegen pénznemben meghatározott pénztartozás esetén az adott pénznemre a kibocsátó jegybank által meghatározott

alapkamattal, ennek hiányában a pénzüpi kamattal - megegyező mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni, akkor is, ha a pénztartozás egyébként kamatmentes volt.

(2) Ha a jogosultnak a késedelembe esés időpontjáig kamat jár, a kötelezett a késedelembe esés időpontjától e kamaton felül a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat - idegen pénznemben meghatározott pénztartozás esetén az adott pénznemre a kibocsátó jegybank által meghatározott alapkamat, ennek hiányában a pénzüpi kamat - egyharmadával megegyező késedelmi kamatot, de összesen legalább az (1) bekezdésben meghatározott kamatot köteles fizetni.

(3) A kamat számításakor a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat irányadó az adott naptári félév teljes idejére.

(4) A kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett késedelmét kimenti.

X. Fejezet

Beszámítás

6:49. § [Pénzkövetelések beszámítása]

(1) A kötelezett pénztartozását úgy is teljesítheti, hogy a jogosulttal szemben fennálló lejárt pénzkövetelését a jogosulthoz intézett jognyilatkozattal a pénztartozásába beszámítja.

(2) A beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek.

6:50. § [Pénzkövetelések beszámításának korlátai]

(1) Az elévült pénzkövetelést is be lehet számítani, ha a beszámítani kívánt pénzkövetelés elévülése a pénztartozás esedékessé válásának időpontjában még nem következett be.

(2) Végrehajtható okirattal vagy egyezséggel meghatározott, továbbá közokiratba foglalt pénzkövetelésbe ugyanilyen pénztartozást lehet beszámítani.

(3) Végrehajtás alól mentes pénzköveteléssel szemben olyan pénztartozást lehet beszámítani, amely a pénzköveteléssel azonos jogalpból ered.

6:51. § [A beszámítás kizártsága]

(1) Beszámításnak nincs helye

a) tartásdíj- és járadékköveteléssel szemben, a túlfizetés esetét kivéve; és

b) a szándékosan okozott kár megtérítésére irányuló pénzköveteléssel szemben.

(2) A bírósági eljárásban nem érvényesíthető pénzkövetelés beszámításának nincs helye.

6:52. § [A beszámítás szabályainak alkalmazása nem pénzkövetelés esetén]

A beszámítás szabályait megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló bármely más egynemű és lejárt követelését a jogosulthoz intézett jognyilatkozattal a tartozásába beszámítja.

XI. Fejezet

A teljesítés sajátos esetei

1. Bírósági és közjegyzői letét

6:53. § [Bírósági letét útján való teljesítés]

(1) A kötelezett a pénz fizetésére, továbbá értékpapír vagy más okirat kiadására irányuló kötelezettségét bírósági letétbe helyezés útján is teljesítheti, ha

- a) a jogosult személye bizonytalan, és azt a kötelezett önhibáján kívül nem tudja megállapítani;
- b) a jogosult a teljesítés helyén nem található;
- c) a jogosult a kötelezett részéről megfelelően felajánlott teljesítést nem fogadja el; vagy
- d) a jogosultak jogosulti együttesség esetén nem teszik lehetővé, hogy a kötelezett valamennyiük kezéhez teljesítsen.

(2) A letéteményes kötelezettségeire a letéti szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:54. § [Visszakövetelés és elévülés]

(1) A kötelezett a letétet mindaddig visszakövetelheti, amíg a jogosult a letétbe helyezésről a bíróságtól értesítést nem kapott.

(2) A jogosult a letét kiadását a letétbe helyezésről szóló értesítés kézhezvételétől számított ötéves elévülési időn belül követelheti.

(3) Ha a jogosultnak a letét kiadására irányuló joga elévült, a kötelezett követelheti a letét visszaadását.

6:55. § [A letét kiadása]

(1) A bíróság a letétet a jogosultnak adhatja ki.

(2)¹⁵³ Ha a letétbe helyezésre amiatt került sor, mert a jogosult személye bizonytalan, a letétet a jogosult személyét igazoló jogerős vagy véglegessé vált határozat alapján lehet kiadni.

(3) A bíróság a letétet jogosulti együttesség esetén a jogosultak közös kérelmére vagy a jogosult személyét igazoló jogerős ítélet alapján adhatja ki.

(4) A kötelezett a letétbe helyezés alkalmával kikötheti, hogy a letétet a jogosultnak az őt terhelő szolgáltatás teljesítésének igazolása ellenében adják ki.

6:56. § [Közjegyzői letét]

(1) A bírósági letét útján való teljesítés feltételeinek megvalósulása esetén a kötelezett kötelezettségét közjegyzőnél történő letétbe helyezés útján is teljesítheti.

(2) A közjegyzőnél történő letétre a bírósági letétre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

2. Harmadik személy részéről történő teljesítés

6:57. § [Harmadik személy részéről történő teljesítés]

(1) A jogosult a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést köteles elfogadni, ha ehhez a kötelezett hozzájárult, a szolgáltatás nincs személyhez kötve és nem igényel olyan szakértelmet vagy képességet, amellyel a harmadik személy nem rendelkezik. A kötelezett hozzájárulása nem szükséges, ha a harmadik személynek lényeges jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy a teljesítés megtörténjék, és a kötelezett a teljesítést elmulasztotta, vagy nyilvánvaló, hogy időben nem tud teljesíteni.

(2) Ha a kötelezett és a harmadik személy közötti jogviszonyból más nem következik, a harmadik személyt megtérítési igény illeti meg a kötelezettel szemben.

(3) Ha a követelés teljesítésére tekintettel a harmadik személynek követelése keletkezik a kötelezettel szemben, a megszünt követelés biztosítékai fennmaradnak, és e követelést biztosítják. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a követelés kielégítésére zálogjog vagy biztosítékot nyújtó személy helytállása alapján kerül sor.

MÁSODIK RÉSZ

¹⁵³ Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § g).

A SZERZŐDÉS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

IV. CÍM

A SZERZŐDÉS. A SZERZŐDÉSI JOG ALAPELVEI

6:58. § *[A szerződés]*

A szerződés a felek kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozata, amelyből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

6:59. § *[Szerződési szabadság]*

(1) A felek szabadon köthetnek szerződést, és szabadon választhatják meg a másik szerződő felet.
(2) A felek szabadon állapíthatják meg a szerződés tartalmát. A szerződéseknek a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályaitól egyező akarattal eltérhetnek, ha e törvény az eltérést nem tiltja.

6:60. § *[Jogszabály által meghatározott szerződési tartalom]*

(1) Ha jogszabály a szerződés valamely tartalmi elemét kötelezően meghatározza, a szerződés a jogszabály által előírt tartalommal jön létre.
(2) Ha jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát megváltoztatja, és a szerződés megváltozott tartalma valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti, ez a fél kérheti a bíróságtól a szerződés módosítását vagy a szerződéstől elállhat.

6:61. § *[Visszterhesség vélelme]*

A szerződéssel kikötött szolgáltatásért - ha a szerződésből vagy a körülményekből más nem következik - ellenszolgáltatás jár.

6:62. § *[Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség]*

(1) A felek kötelesek a szerződéskötési tárgyalások alatt, a szerződés megkötésénél, fennállása alatt és megszüntetése során együttműködni és tájékoztatni egymást a szerződést érintő lényeges körülményekről.
(2) A fél nem hivatkozhat a tájékoztatási kötelezettség megsértésére olyan jogokkal, tényekkel és adatokkal kapcsolatban, amelyeket ismert, vagy közhiteles nyilvántartásból vagy más forrásból ismernie kellett.
(3) Ha a szerződés létrejön, az a fél, aki az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségét megszegi, köteles a másik fél ebből származó kárát a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség általános szabályai szerint megtéríteni.
(4) A szerződés létrejöttének elmaradásaért a feleket kártérítési kötelezettség nem terheli.
(5) Ha a szerződés nem jön létre, az a fél, aki az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségét a szerződéskötési tárgyalások során megszegte, köteles a másik fél ebből származó kárát a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség általános szabályai szerint megtéríteni.

V. CÍM

A SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSE ÉS ÉRTELMEZÉSE

A szerződés létrejötte

6:63. § *[A szerződés létrejötte és tartalma]*

(1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. A lényegesnek minősített kérdésben való megállapodás akkor feltétele a szerződés létrejöttének, ha a fél egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy az adott kérdésben való megállapodás hiányában a szerződést nem kívánja megkötni.

(3) Ha a szerződés létrejött, de a felek az ellenszolgáltatás mértékét nem határozták meg egyértelműen, vagy ellenszolgáltatásként piaci árat kötöttek ki, a teljesítési helynek megfelelő piacon a teljesítési időben kialakult középárat kell megfizetni.

(4) Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésben, amelyet jogszabály rendez.

(5) A szerződés tartalmává válik minden szokás, amelynek alkalmazásában a felek korábbi üzleti kapcsolatukban megegyeztek, és minden gyakorlat, amelyet egymás között kialakítottak. A szerződés tartalmává válik továbbá minden, az adott üzletágban a hasonló jellegű szerződés alanyai által széles körben ismert és rendszeresen alkalmazott szokás, kivéve, ha annak alkalmazása a felek között - korábbi kapcsolatukra is figyelemmel - indokolatlan volna.

6:64. § *[Ajánlati kötöttség]*

(1) Aki szerződés megkötésére irányuló szándékát egyértelműen kifejező és a lényeges kérdésekre kiterjedő jognyilatkozatot tesz, nyilatkozatához kötve marad. Az ajánlattevő kötöttségének idejét meghatározhatja.

(2) Az ajánlati kötöttség ideje az ajánlat hatályossá válásával veszi kezdetét.

6:65. § *[Az ajánlati kötöttség megszűnése]*

(1) Ha az ajánlattevő kötöttségének idejét nem határozza meg, az ajánlati kötöttség megszűnik

a) jelenlevők között tett ajánlat esetén, ha a másik fél az ajánlatot késedelem nélkül el nem fogadja;

b) távollevők között tett ajánlat esetén annak az időnek az elteltével, amelyen belül az ajánlattevő - az ajánlatban megjelölt szolgáltatás jellegére és az ajánlat megtételének módjára tekintettel - a válasz megérkezését rendes körülmények között várhatta;

c) a másik fél általi visszautasítással.

(2) Megszűnik az ajánlati kötöttség, ha az ajánlattevő ajánlatát a másik fél elfogadó jognyilatkozatának elküldését megelőzően a másik félhez intézett jognyilatkozatával visszavonja.

(3) Az írásbeli ajánlat írásban vonható vissza.

(4) A hatályossá vált ajánlat nem vonható vissza, ha az ajánlat tartalmazza, hogy visszavonhatatlan, vagy az ajánlat az elfogadásra határidőt állapít meg.

6:66. § *[Az ajánlat elfogadása]*

Az ajánlatot az azzal való egyetértést kifejező jognyilatkozattal lehet elfogadni.

6:67. § *[Új ajánlat, módosított elfogadás]*

(1) Az ajánlattól lényeges kérdésben eltérő tartalmú elfogadást új ajánlatnak kell tekinteni.

(2) Az ajánlattal való egyetértést kifejező jognyilatkozat elfogadásnak minősül akkor is, ha lényeges kérdésnek nem minősülő, azt nem érintő kiegészítő vagy eltérő feltételt tartalmaz. A kiegészítő vagy eltérő feltételek ebben az esetben a szerződés részévé válnak, kivéve, ha

a) az ajánlat az elfogadás lehetőségét kifejezetten az ajánlatban szereplő feltételekre korlátozta; vagy

b) az ajánlattevő késedelem nélkül tiltakozik a kiegészítő vagy eltérő feltételekkel szemben.

(3) Ha a szerződést nem írásban kötötték meg, és azt az egyik fél a szerződéskötést követően késedelem nélkül lényegesnek nem minősülő feltételekkel kiegészítve vagy módosítva írásba

foglalja, és megküldi a másik félnek, e feltételek a szerződés tartalmává válnak, ha a másik fél azok ellen késelem nélkül nem tiltakozik.

6:68. § [Késedelmes elfogadás]

(1) Késedelmesen megtett elfogadó jognyilatkozat esetén a szerződés nem jön létre.

(2) Az elfogadó jognyilatkozat késedelmes megtétele ellenére létrejön a szerződés, ha az ajánlattevő erről késelem nélkül tájékoztatja az elfogadó felet.

(3) Az időben elküldött, de az ajánlattevőhöz elkéssetten érkezett elfogadó jognyilatkozat esetén létrejön a szerződés, ha a jognyilatkozatot olyan módon tették, hogy rendes körülmények szerinti továbbítás esetén kellő időben megérkezett volna az ajánlattevőhöz, kivéve, ha az ajánlattevő késelem nélkül tájékoztatja az elfogadó felet arról, hogy jognyilatkozata késve érkezett, és ezért azt nem tekinti hatályosnak. A szerződés ebben az esetben akkor jön létre, amikor az elfogadó jognyilatkozat rendes körülmények szerinti továbbítás esetén megérkezett volna az ajánlattevőhöz.

6:69. § [A szerződés létrejöttének időpontja és helye]

(1) A szerződés akkor jön létre, amikor az elfogadó jognyilatkozat hatályossá válik.

(2) Ha az ajánlat megtételére és az elfogadásra ugyanazon a helyen kerül sor, a szerződéskötés helye a jognyilatkozatok megtételének helye. A szerződéskötés helye egyebekben az ajánlattevő székhelye, természetes személy esetén lakóhelye, ennek hiányában szokásos tartózkodási helye.

6:70. § [Írásbeli alakhoz kötött szerződés]

(1) Írásbeli alakhoz kötött szerződés megkötésére ajánlatot és elfogadó nyilatkozatot írásban lehet tenni.

(2) A szerződést írásba foglaltnak kell tekinteni akkor is, ha nem ugyanaz az okirat tartalmazza valamennyi fél jognyilatkozatát, hanem a szerződő felek külön okiratba foglalt jognyilatkozatai együttesen tartalmazzák a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítását.

(3) A szerződést írásba foglaltnak kell tekinteni akkor is, ha a több példányban kiállított okiratok közül mindegyik fél a másik félnek szánt példányt írja alá.

XIII. Fejezet

Szerződéskötési kötelezettség

6:71. § [Szerződéskötési kötelezettség jogsabály alapján]

(1) Ha jogsabály szerződéskötési kötelezettséget ír elő, és a felek a szerződést nem kötik meg, a bíróság a szerződést létrehozhatja, és annak tartalmát meghatározhatja.

(2) A jogosult a szükséges adatok közlésével és a szükséges okiratok megküldésével ajánlattételre felhívhatja azt, akit szerződéskötési kötelezettség terhel. A kötelezettnek a felhívás hatályossá válásától számított harminc napon belül kell az ajánlatát megtennie.

(3) Ha az ajánlattételi felhívás nem tartalmazza az ajánlattételhez szükséges adatokat vagy okiratokat, a kötelezett a felhívás hatályossá válásától számított tizenöt napon belül köteles kérni azok pótlását. Ebben az esetben az ajánlattételi határidő a hiányok pótlásától kezdődik.

(4) A szerződés megkötése akkor tagadható meg, ha a kötelezett bizonyítja, hogy a szerződés teljesítésére nem lenne képes, vagy a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye.

6:72. § [Elzárkózás szerződéskötéstől gazdasági erőfölénnyel visszaélve]

Azzal a féllel szemben, aki gazdasági erőfölényével visszaélve indokolatlanul elzárkózik szerződés létrehozásától vagy fenntartásától, a másik fél követelheti, hogy a szerződést köztük a bíróság a törvényen alapuló szerződéskötési kötelezettség szabályainak alkalmazásával hozza létre.

6:73. § [Előszerződés]

(1) Ha a felek abban állapodnak meg, hogy későbbi időpontban egymással szerződést kötnek, és megállapítják e szerződés lényeges feltételeit, a bíróság e feltételek szerint a szerződést bármelyik fél kérelmére létrehozhatja.

(2) Az előszerződést a szerződésre előírt alakban kell megkötni. Az előszerződésre az annak alapján megkötendő szerződés szabályai megfelelően irányadóak.

(3) A szerződés megkötését bármelyik fél megtagadhatja, ha bizonyítja, hogy

a) az előszerződés megkötését követően előállott körülmény következtében az előszerződés változatlan feltételek melletti teljesítése lényeges jogi érdekét sértené;

b) a körülmények megváltozásának lehetősége az előszerződés megkötésének időpontjában nem volt előrelátható;

c) a körülmények megváltozását nem ő idézte elő; és

d) a körülmények változása nem tartozik rendes üzleti kockázata körébe.

XIV. Fejezet

Szerződéskötés versenyeztetési eljárás során

6:74. § [Felhívás ajánlattételre versenyeztetési eljárásban]

(1) Ha a fél olyan ajánlati felhívást tesz, amelyben több személytől kéri ajánlat benyújtását, azzal, hogy a beérkezett ajánlatok közül a felhívásban foglaltaknak megfelelő, legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevővel köti meg a szerződést, a felhívást tevő felet szerződéskötési kötelezettség terheli.

(2) A felhívást tevő fél a felhívásban foglaltaknak megfelelő, legkedvezőbb ajánlatot benyújtó ajánlattevővel szemben a szerződés megkötését akkor tagadhatja meg, ha a felhívásban ezt a jogot kikötötte.

(3) A felhívást tevő fél a felhívásban megjelölt határidő lejártáig felhívását visszavonhatja.

6:75. § [Ajánlati kötöttség versenyeztetési eljárásban]

(1) Az ajánlati kötöttség a felhívásban megjelölt határidő lejártával kezdődik. Az ajánlattevő ajánlatát e határidő lejártáig módosíthatja vagy visszavonhatja.

(2) Az ajánlattevő a felhívásban meghatározott eredményhirdetési időpontot követő harminc napig marad kötve ajánlatához.

(3) Ha az ajánlattevő az ajánlattétel során biztosítékot adott, és ajánlatát az ajánlati kötöttség ideje alatt visszavonja, a letett biztosítékot elveszti; egyébként a biztosíték a versenyeztetés lezárása után visszajár.

6:76. § [Árra vonatkozó versenyeztetési eljárás]

(1) Ha a versenyeztetési eljárás kizárólag az ellenszolgáltatás mértékére vonatkozik és az ajánlattevők egymás ajánlatát ismerve tesznek ajánlatot, a szerződés a nyertes kihirdetésével az elért áron létrejön.

(2) Az ajánlat hatálya megszűnik, ha más ajánlattevő kedvezőbb árat ajánl, vagy ha a versenyeztetési eljárás nyertes kihirdetése nélkül fejeződik be.

XV. Fejezet

Szerződéskötés általános szerződési feltételekkel

6:77. § [Általános szerződési feltétel]

(1) Általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az alkalmazója több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatározott, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg.

(2) Az általános szerződési feltételt alkalmazó felet terheli annak bizonyítása, hogy a szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták.

6:78. § [Az általános szerződési feltétel szerződéses tartalomává válása]

(1) Az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát a szerződéskötést megelőzően megismerje, és ha azt a másik fél elfogadta.

(2) Külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely lényegesen eltér a jogszabályoktól vagy a szokásos szerződési gyakorlattól, kivéve, ha megfelel a felek között kialakult gyakorlatnak. Külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről is, amely eltér a felek között korábban alkalmazott feltételtől.

(3) A (2) bekezdésben leírt feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél a külön tájékoztatást követően kifejezetten elfogadta.

6:79. § [Fogyasztóval szembeni többletkövetelés szerződéses tartalomává válása]

Az a feltétel, amely a vállalkozást a szerződés szerinti főkötelezettsége teljesítéséért járó ellenszolgáltatáson felül további pénzbeli követelésre jogosítja, akkor válik a szerződés részévé, ha azt a fogyasztó - külön tájékoztatást követően - kifejezetten elfogadta.

6:80. § [Szerződési feltételek ütközése]

Ha az általános szerződési feltétel és a szerződés más feltétele egymástól eltér, az utóbbi válik a szerződés részévé.

6:81. § [Általános szerződési feltételek ütközése]

(1) Ha az általános szerződési feltételekre utalással közölt ajánlatot a másik fél saját általános szerződési feltételeivel fogadja el, és az általános szerződési feltételek egymással nem ellentétesek, mindkét fél általános szerződési feltételei a szerződés részévé válnak.

(2) Ha az általános szerződési feltételek nem lényeges kérdésben eltérnek egymástól, a szerződés létrejön, és az egymással ellent nem mondó általános szerződési feltételek válnak a szerződés részévé.

(3) Ha az általános szerződési feltételek között a szerződés lényeges kérdésében van eltérés, a szerződés nem jön létre.

XVI. Fejezet

Az elektronikus úton történő szerződéskötés különös szabályai

6:82. § [Tájékoztatás elektronikus úton történő szerződéskötés esetén]

(1) Elektronikus úton történő szerződéskötés esetén az elektronikus utat biztosító fél köteles a szerződéskötésre vonatkozó jognyilatkozatának megtételét megelőzően a másik felet tájékoztatni

a) a szerződéskötés technikai lépéseiről;

b) arról, hogy a megkötendő szerződés írásba foglalt szerződésnek minősül-e, az elektronikus utat biztosító fél rögzíti-e a szerződést, továbbá, hogy a szerződés utóbb hozzáférhető lesz-e;

c) azokról az eszközökről, amelyek az adatok elektronikus rögzítése során felmerülő hibák azonosítását és kijavítását a szerződési jognyilatkozat megtételét megelőzően biztosítják;

d) a szerződés nyelvéről; és

e) ha ilyen létezik, arról a szolgáltatási tevékenységre vonatkozó magatartási kódexről és annak elektronikus hozzáférhetőségéről, amelyet az elektronikus utat biztosító fél magára nézve kötelezőnek ismer el.

(2) Az elektronikus utat biztosító fél köteles az általános szerződési feltételeit olyan módon hozzáférhetővé tenni, amely lehetővé teszi a másik fél számára, hogy tárolja és előhívja azokat.

6:83. § [Az adatbeviteli hibák javítása]

Az elektronikus utat biztosító fél köteles megfelelő eszközökkel biztosítani, hogy a másik fél az adatok elektronikus rögzítése során felmerülő hibákat szerződési jognyilatkozatának megtételét megelőzően kijavíthassa. Ha az elektronikus utat biztosító fél e kötelezettségének nem tesz eleget, a másik fél szerződési jognyilatkozatát megtámadhatja.

6:84. § [Elektronikus szerződési jognyilatkozat és annak visszaigazolása]

(1) Az elektronikus úton tett szerződési jognyilatkozat akkor válik hatályossá, amikor az a másik fél számára hozzáférhetővé válik.

(2) Az elektronikus utat biztosító fél köteles a másik fél szerződési jognyilatkozatának megérkezését elektronikus úton késedelem nélkül visszaigazolni. A fél mentesül az ajánlati kötöttség alól és a szerződés teljesítésére nem kötelezhető, ha a visszaigazolás a másik félhez nem érkezik meg késedelem nélkül.

6:85. § [Az elektronikus szerződéskötési szabályok hatálya és kógenciája]

(1) E fejezet rendelkezéseit - az elektronikus úton tett szerződési jognyilatkozat hatályossá válására vonatkozó rendelkezés kivételével - elektronikus levelezés vagy azzal egyenértékű egyéni kommunikációs eszközzel kötött szerződés esetén nem kell alkalmazni.

(2) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződéskötés esetén az e fejezet rendelkezéseitől eltérő megállapodás semmis.

XVII. Fejezet

A szerződés értelmezése

6:86. § [A szerződés értelmezése]

(1) Az egyes szerződési feltételeket és nyilatkozatokat a szerződés egészével összhangban kell értelmezni.

(2) Ha az általános szerződési feltétel tartalma vagy a szerződés más, egyedileg meg nem tárgyalt feltételének tartalma a jognyilatkozat értelmezésére vonatkozó rendelkezések és az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel alkalmazójával szerződő fél számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén ezt a szabályt kell alkalmazni a szerződés bármely feltételének értelmezésére.

(3) A (2) bekezdés nem alkalmazható a közérdekű kereset alapján indult eljárásban.

6:87. § [Teljességi záradék]

(1) Ha az írásbeli szerződés olyan kikötést tartalmaz, amely szerint az a felek közötti megállapodás valamennyi feltételét tartalmazza, az írásbeli szerződésbe nem foglalt korábbi megállapodások hatályukat veszítik.

(2) A felek korábbi jognyilatkozatai a szerződés értelmezésénél figyelembe vehetők.

VI. CÍM

AZ ÉRVÉNYTELENSÉG

XVIII. Fejezet

Semmisség és megtámadhatóság

6:88. § [Semmisség]

(1) A semmis szerződés megkötésének időpontjától érvénytelen. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség; a szerződés semmisségét a bíróság hivatalból észleli.

(2) Ha a semmis szerződés más szerződés érvényességi kellékeinek megfelel, ez utóbbi érvényes, kivéve, ha ez a felek feltehető szándékával ellentétes.

(3) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szerződés semmisségére az hivatkozhat és a szerződés semmisségével kapcsolatos peres eljárást az indíthat, akinek ehhez jogi érdeke fűződik vagy akit erre törvény feljogosít.

(4) Közérdekben okozott sérelem megszüntetése érdekében és uzsorás szerződés esetén az ügyész keresetet indíthat a szerződés semmisségének megállapítása vagy a semmisség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt.

6:89. § [Megtámadás]

(1) A megtámadható szerződés az eredményes megtámadás következtében megkötésének időpontjától érvénytelenné válik.

(2) Megtámadásra a sérelmet szenvedett fél és az jogosult, akinek a megtámadáshoz jogi érdeke fűződik.

(3) A megtámadási jog a szerződés megkötésétől számított egyéves határidőn belül a másik félhez intézett jognyilatkozattal vagy közvetlenül bíróság előtti érvényesítéssel gyakorolható. A szerződés megkötésétől számított egyéves határidőn belül fordulhat bírósághoz a fél, ha a szerződést a másik félhez intézett jognyilatkozattal támadta meg, és a megtámadás eredménytelen volt.

(4) A megtámadásra jogosult a szerződésből eredő követeléssel szemben kifogás útján megtámadási jogát akkor is érvényesítheti, ha a megtámadási határidő már eltelt.

(5) A megtámadás joga megszűnik, ha a megtámadásra jogosult a megtámadási ok ismeretében, a megtámadási határidő megnyílása után a szerződési akaratát megerősíti, vagy a megtámadás jogáról lemond.

1. A szerződési akarat hibája

6:90. § [Tévedés]

(1) Aki a szerződés megkötésekor valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, a szerződési jognyilatkozatát megtámadhatja, ha tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette. Lényeges körülményre vonatkozik a tévedés akkor, ha annak ismeretében a fél nem vagy más tartalommal kötötte volna meg a szerződést.

(2) Ha a felek a szerződéskötéskor lényeges kérdésben ugyanabban a téves feltevésben voltak, a szerződést bármelyikük megtámadhatja.

(3) Nem támadhatja meg a szerződést az, aki a tévedését felismerhette vagy a tévedés kockázatát vállalta.

6:91. § [Megtévesztés és jogellenes fenyegetés]

(1) Akit a másik fél szándékos magatartásával tévedésbe ejt vagy tévedésben tart, a megtévesztés hatására tett szerződési jognyilatkozatát megtámadhatja.

(2) Akit a másik fél jogellenes fenyegetéssel vett rá a szerződés megkötésére, a szerződési jognyilatkozatát megtámadhatja.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés harmadik személy részéről történt, és erről a másik fél tudott vagy tudnia kellett.

6:92. § [Titkos fenntartás, színlelt szerződés]

(1) A fél titkos fenntartása vagy rejtett indoka a szerződés érvényességét nem érinti.

(2) A színlelt szerződés semmis; ha az más szerződést leplez, a felek jogait és kötelezettségeit a leplezett szerződés alapján kell megítélni.

6:93. § [Akarathiba ingyenes szerződés esetén]

Ingyenes szerződés esetén tévedés, téves feltevés vagy harmadik személy részéről történő jogellenes fenyegetés vagy megtévesztés címén a szerződést akkor is meg lehet támadni, ha e körülményeket a másik fél nem ismerhette fel.

2. A szerződési jognyilatkozat hibája

6:94. § [A szerződés alaki hibájának orvoslása]

(1) Az alakiség megsértése miatt semmis szerződés a teljesítés elfogadásával a teljesített rész erejéig érvényessé válik. Ha jogszabály közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalást ír elő, vagy a szerződés ingatlan tulajdonjogának átruházására irányul, a teljesítés a kötelező alakiség mellőzése miatti érvénytelenséget nem orvosolja.

(2) A szerződésnek a kötelező alakiség mellőzésével történt módosítása, megszüntetése vagy felbontása is érvényes, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött. Ha jogszabály közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalást ír elő, vagy a szerződés ingatlan tulajdonjogának átruházására irányul, a szerződésnek a kötelező alakiség mellőzésével történt módosítása, megszüntetése vagy felbontása abban az esetben is semmis, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött.

3. A célzott joghatás hibája

6:95. § [Tilos szerződés]

Semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve, ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. Más jogkövetkezmény mellett is semmis a szerződés akkor, ha a jogszabály ezt külön kimondja, vagy ha a jogszabály célja a szerződéssel elérni kívánt joghatás megtiltása.

6:96. § [Jóerkölcsbe ütköző szerződés]

Semmis az a szerződés, amely nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik.

6:97. § [Uzsorás szerződés]

Ha a szerződő fél a szerződés megkötésekor a másik fél helyzetének kihasználásával feltűnően aránytalan előnyt kötött ki, a szerződés semmis.

6:98. § [Feltűnő értékaránytalanság]

(1) Ha a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás értéke között anélkül, hogy az egyik felet az ingyenes juttatás szándéka vezetné, a szerződés megkötésének időpontjában feltűnően nagy az aránytalanság, a sérelmet szenvedett fél a szerződést megtámadhatja. Nem támadhatja meg a szerződést az, aki a feltűnő értékaránytalanságot felismerhette vagy annak kockázatát vállalta.

(2) A felek az (1) bekezdésben megállapított megtámadási jogot - fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés kivételével - a szerződésben kizárhatják.

6:99. §¹⁵⁴ [Fiduciárius hitelbiztosítékok semmissége]

Semmis az a kikötés, amelyben fogyasztó követelés biztosítása céljából tulajdonjog, más jog vagy követelés átruházására vagy vételi jog alapítására vállal kötelezettséget.

6:100. § [Fogyasztói jogot csorbító feltétel]

Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben semmis az a kikötés, amely e törvénynek a fogyasztó jogait megállapító rendelkezéseitől a fogyasztó hátrányára eltér.

6:101. § [Fogyasztó joglemondó nyilatkozata]

Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben semmis a fogyasztónak a jogszabályban megállapított jogáról lemondó jognyilatkozata.

6:102. § [Tisztességtelen általános szerződési feltétel]

(1) Tisztességtelen az az általános szerződési feltétel, amely a szerződésből eredő jogokat és kötelezettségeket a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel alkalmazójával szerződő fél hátrányára állapítja meg.

(2) Az általános szerződési feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, a kikötött szolgáltatás rendeltetését, továbbá az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

(3) A tisztességtelen általános szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító vagy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési feltételekre, ha azok világosak és érthetőek.

(4) Nem minősül tisztességtelennek az általános szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.

(5) Az általános szerződési feltételként a szerződés részévé vált tisztességtelen szerződési feltételt a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja.

6:103. § [Tisztességtelen szerződési feltétel fogyasztói szerződésben]

(1) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben a tisztességtelen általános szerződési feltételre vonatkozó rendelkezéseket - az e §-ban foglalt eltérésekkel - alkalmazni kell a vállalkozás által előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételre is. A vállalkozást terheli annak bizonyítása, hogy a szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták.

(2) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben az általános szerződési feltétel és a vállalkozás által előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelen voltát önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem egyértelmű.

(3) A fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés részévé váló tisztességtelen szerződési feltétel semmis. A semmisségre a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

6:104. § [Egyes tisztességtelen kikötések fogyasztói szerződésben]

(1) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a kikötés, amely

- a) a szerződés bármely feltételének értelmezésére a vállalkozást egyoldalúan jogosítja;
- b) kizárólagosan a vállalkozást jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e;
- c) a fogyasztót teljesítésre kötelezi abban az esetben is, ha a vállalkozás nem teljesíti a szerződést;
- d) lehetővé teszi, hogy a vállalkozás a szerződéstől bármikor elálljon, vagy azt felmondja, ha a

¹⁵⁴ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 19. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

fogyasztó ugyanerre nem jogosult;

e) kizárja, hogy a fogyasztó a szerződés megszűnésekor visszakövetelje a már teljesített, ellenszolgáltatás nélküli szolgáltatását, ide nem értve azt az esetet, amikor a szerződés megszűnésére szerződésszegés következtében kerül sor;

f) kizárja vagy korlátozza a fogyasztó lehetőségét arra, hogy szerződéses kötelezettségeit beszámítással szüntesse meg;

g) lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tartozását más személy a fogyasztó hozzájárulása nélkül átvállalja;

h) kizárja vagy korlátozza a vállalkozásnak az általa igénybe vett közreműködőért való felelősségét;

i) kizárja vagy korlátozza a fogyasztó peres vagy más jogi úton történő igényérvényesítési lehetőségeit, különösen, ha - anélkül, hogy azt jogszabály előírná - kizárólag választottbírói útra kényszeríti a fogyasztót, jogellenesen leszűkíti bizonyítási lehetőségeit vagy olyan bizonyítási terhet ró rá, amelyet az irányadó jogi rendelkezések szerint a másik félnek kell viselnie;

j) a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.

(2) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni különösen azt a kikötést, amely

a) a fogyasztó meghatározott magatartását szerződési nyilatkozata megtételének vagy elmulasztásának minősíti, ha a magatartás tanúsítására nyitva álló határidő indokolatlanul rövid;

b) a fogyasztó nyilatkozatának megtételére indokolatlan alaki követelményeket támaszt;

c) meghosszabbítja a határozott időre kötött szerződést, ha a fogyasztó másként nem nyilatkozik, feltéve, hogy a nyilatkozat megtételére nyitva álló határidő indokolatlanul rövid;

d) lehetővé teszi, hogy a vállalkozás a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos ok nélkül módosítsa, különösen, hogy a szerződésben megállapított pénzbeli ellenszolgáltatás mértékét megemelje, vagy lehetővé teszi, hogy a vállalkozás a szerződést egyoldalúan, a szerződésben meghatározott alapos okkal módosítsa, ha ilyen esetben a fogyasztó nem jogosult a szerződéstől elállni vagy azt felmondani;

e) lehetővé teszi, hogy a vállalkozás egyoldalúan, alapos ok nélkül a szerződésben meghatározott tulajdonságú szolgáltatástól eltérően teljesítsen;

f) a vállalkozás teljesítését olyan feltételtől teszi függővé, amelynek bekövetkezte kizárólag a vállalkozás akaratán múlik, kivéve, ha a fogyasztó jogosult a szerződéstől elállni, vagy azt felmondani;

g) a vállalkozásnak pénztartozás teljesítésére negyvenöt napnál hosszabb határidőt biztosít vagy egyébként nem megfelelően meghatározott határidőt ír elő szolgáltatása teljesítésére, valamint a fogyasztó szerződési nyilatkozatainak elfogadására;

h) kizárja vagy korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló jogait a vállalkozás szerződésszegése esetén;

i) kizárja, hogy a fogyasztónak visszajárjon a szerződés szerint általa kifizetett összeg, ha a fogyasztó nem teljesít, vagy nem szerződésszerűen teljesít, ha hasonló kikötés a vállalkozást nem terheli;

j) a fogyasztót túlzott mértékű pénzüsszeg fizetésére kötelezi, ha a fogyasztó nem teljesít vagy nem szerződésszerűen teljesít.

6:105. § [Tisztességtelen általános szerződési feltétellel kapcsolatos közérdekű kereset]

(1) A fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződés részévé váló tisztességtelen általános szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt közérdekű keresetet indíthat

a) az ügyész;

b)¹⁵⁵ a miniszter, az autonóm államigazgatási szerv, a kormányzati főhivatal, a központi hivatal vezetője;

c) a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője;

¹⁵⁵ Módosította: 2019. évi CIX. törvény 194. §.

d) a gazdasági és szakmai kamara vagy érdekképviselői szervezet; és

e) az általa védett fogyasztói érdekek körében a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesület, és az Európai Gazdasági Térség bármely tagállamának joga alapján a fogyasztói érdekek védelmére létrejött szervezet.

(2) Közérdekű kereset alapján a bíróság a tisztességtelen általános szerződési feltétel érvénytelenségét az annak alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal állapítja meg, és elrendeli, hogy a szerződési feltétel alkalmazója a saját költségére gondoskodik a szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítására vonatkozó közlemény közzétételéről. A közlemény szövegéről és a közzététel módjáról a bíróság dönt. A közleménynek tartalmaznia kell az érintett szerződési feltétel pontos meghatározását, tisztességtelenségének megállapítását, valamint az e jellegét alátámasztó érveket. Az érvénytelenség megállapítása nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket a megtámadásig már teljesítettek.

(3) Közérdekű keresetben kérhető az olyan általános szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítása is, amelyet fogyasztókkal történő szerződéskötések céljából határoztak meg és tettek nyilvánosan megismerhetővé, akkor is, ha az érintett feltétel még nem került alkalmazásra. Ha a bíróság megállapítja a sérelmes általános szerződési feltétel tisztességtelenségét, ítéletében eltiltja a nyilvánosságra hozót a feltétel alkalmazásától.

(4) A (3) bekezdés szerinti per az ellen is megindítható, aki a fogyasztókkal történő szerződéskötés céljából meghatározott és megismerhetővé tett tisztességtelen általános szerződési feltétel alkalmazását nyilvánosan ajánlja. Ha a bíróság megállapítja a sérelmes általános szerződési feltétel tisztességtelenségét, ítéletében eltiltja az általános szerződési feltétel alkalmazását nyilvánosan ajánlót az alkalmazásra ajánlástól.

(5) A (2) bekezdés közzétételre vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha a bíróság szerződésben még nem alkalmazott általános szerződési feltétel tisztességtelenségét állapítja meg. A közzétételről az érintett általános szerződési feltétel nyilvánosságra hozójának, illetve alkalmazásra ajánlójának kell saját költségére gondoskodnia.

6:106. §¹⁵⁶ *[Vállalkozások közötti szerződéssel, valamint szerződő hatóság szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződésével kapcsolatos közérdekű kereset]*

(1)¹⁵⁷ Vállalkozások közötti szerződés részévé általános szerződési feltételként váló, a pénztartozás teljesítésének idejét, a késedelmi kamat mértékét, esedékességét a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a jogosult hátrányára megállapító kikötést - mint tisztességtelen kikötést - a vállalkozások érdekeinek képviselőjét ellátó szervezet is megtámadhatja a polgári perrendtartásról szóló törvény közérdekből indított perre vonatkozó rendelkezései alapján.

(2) A szerződő hatóság és a szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozás közötti szerződés részévé általános szerződési feltételként váló, a pénztartozás teljesítésének idejét

a) hatvan napnál hosszabb határidőben meghatározó szerződési kikötés hatvan napot meghaladó része semmisségének megállapítását; vagy

b) az e törvényben a szerződő hatóságra vonatkozóan meghatározottaktól eltérően, a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozás hátrányára meghatározó, hatvan napot meg nem haladó határidőre vonatkozó kikötés - mint tisztességtelen kikötés - megtámadásával a kikötés érvénytelenségének megállapítását a vállalkozások érdekeinek képviselőjét ellátó szervezet is kérheti.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés szerinti kérelem alapossága esetén a bíróság a kikötés semmisségét, illetve érvénytelenségét a kikötés alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal megállapítja. A semmisség, illetve az érvénytelenség megállapítása nem érinti azokat a szerződéseket, amelyeket már teljesítettek.

¹⁵⁶ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (1) szerinti szöveggel lép hatályba.

¹⁵⁷ Megállapította: 2017. évi CXXX. törvény 109. §. Hatályos: 2018. I. 1-től.

(4) A vállalkozások érdekeinek képviselőjét ellátó szervezet kérheti az (1) és a (2) bekezdés szerinti olyan általános szerződési feltétel tisztességtelenségének, illetve semmisségének megállapítását, amelyet szerződéskötések céljából határoztak meg és tettek nyilvánosan megismerhetővé, abban az esetben is, ha az érintett feltétel még nem került alkalmazásra. A bíróság a sérelmes általános szerződési feltétel tisztességtelenségének, illetve semmisségének megállapítása esetén eltiltja a nyilvánosságra hozót a feltétel alkalmazásától.

(5) Az (1)-(2) és a (4) bekezdés szerinti eljárásban a bíróság az igény érvényesítőjének kérelmére elrendeli, hogy a szerződési feltétel alkalmazója, nyilvánosságra hozója, illetve alkalmazásra ajánlója saját költségére gondoskodjék a szerződési feltétel tisztességtelenségének, illetve semmisségének megállapítására vonatkozó közlemény közzétételéről. A közlemény szövegéről és a közzététel módjáról a bíróság határoz. A közleménynek tartalmaznia kell az érintett szerződési feltétel pontos meghatározását, tisztességtelenségének, illetve semmisségének megállapítását, valamint az e jellegét alátámasztó érveket.

(6) A vállalkozások érdekeinek képviselőjét ellátó szervezet kérheti az olyan általános szerződési feltétel semmisségének megállapítását, amely

a) vállalkozások közötti szerződésben kizárja a késedelmi kamatfizetési, illetve kizárja vagy korlátozza a követelés behajtásával kapcsolatos költségek megfizetésére vonatkozó kötelezettséget;

b) a szerződő hatóság és a szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozás közötti szerződésben a késedelmi kamat esedékességét a pénztartozás teljesítésének idejére az e törvény által meghatározott fizetési határidőt követő naptól eltérően határozza meg, illetve kizárja vagy korlátozza a késedelmi kamatfizetési, illetve a követelés behajtásával kapcsolatos költségek megfizetésére vonatkozó kötelezettséget.

6:107. § *[Lehetetlen szolgáltatás. Érthetetlen, ellentmondó kikötés]*

(1) A lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződés semmis. A szolgáltatás nem lehetetlen azért, mert a kötelezett a szerződés megkötésekor nem rendelkezik a szolgáltatás tárgyával.

(2) Az érthetetlen kikötés vagy az egymásnak ellentmondó kikötések semmiek.

XIX. Fejezet

Az érvénytelenség jogkövetkezményei

6:108. § *[Az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása]*

(1) Érvénytelen szerződésre jogosultságot alapítani és a szerződés teljesítését követelni nem lehet. Az érvénytelenség további jogkövetkezményeit a bíróság a fél erre irányuló kérelme alapján - az elévülés és az elbirtoklás határai között - alkalmazza.

(2) A fél a szerződés érvénytelenségének megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség következményeinek alkalmazását kérné.

(3) A bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeiről a fél kérelmétől eltérő módon is rendelkezhet; nem alkalmazhat azonban olyan megoldást, amely ellen mindegyik fél tiltakozik.

6:109. § *[A kárveszély átszállása]*

Az érvénytelen szerződés alapján nyújtott szolgáltatással a kárveszély a másik félre száll át.

6:110. § *[Bírósági érvényessé nyilvánítás visszamenő hatállyal]*

(1) Az érvénytelen szerződést a bíróság a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilváníthatja, ha

a) az érvénytelenség miatti érdeksérelem a szerződés megfelelő módosításával kiküszöbölhető; vagy

b) az érvénytelenség oka utóbb megszűnt.

(2) Az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása esetén a szerződő felek úgy kötelesek egymásnak teljesíteni, és az érvényessé nyilvánítást követő szerződésszegésért úgy felelnek, mintha a szerződés megkötésétől fogva érvényes lett volna.

6:111. § [A szerződés érvényessé válása a felek akaratából]

(1) A szerződés a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé válik, ha az érvénytelenségi okot a felek utólag kiküszöbölik, vagy annak más okból való megszűnése esetén a szerződési akaratukat megerősítik.

(2) Az érvénytelen szerződés érvényessé válása esetén a szerződő felek úgy kötelesek egymásnak teljesíteni és az érvényessé válást követő szerződésszegésért úgy felelnek, mintha a szerződés megkötésétől fogva érvényes lett volna.

(3) Ha a felek az érvénytelenségi okot utólag kiküszöbölik, és abban állapodnak meg, hogy a szerződés a jövőre nézve válik érvényessé, az addigi teljesítéseket az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásával kell rendezni.

6:112. § [Eredeti állapot helyreállítása]

(1) Érvénytelen szerződés esetén bármelyik fél kérheti a nyújtott szolgáltatás természetbeni visszatérítését, ha maga is természetben visszatéríti a számára nyújtott szolgáltatást. A visszatérítési kötelezettség az elévülési vagy az elbirtoklási idő elteltétől függetlenül terheli az eredeti állapot helyreállítását kérő felet.

(2) Az eredeti állapot helyreállítása során gondoskodni kell a szolgáltatások eredeti értékegyensúlyának fenntartásáról.

6:113. § [Az alaptalan gazdagodás pénzbeni megtérítése]

(1) Ha a szerződés nem nyilvánítható érvényessé, és a szerződéskötés előtt fennállt helyzetet természetben nem lehet visszaállítani, a bíróság elrendeli az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzbeni megtérítését. Ezt a jogkövetkezményt alkalmazhatja a bíróság abban az esetben is, ha az eredeti állapot helyreállítása valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti.

(2) A fél nem köteles az ellenszolgáltatás nélküli szolgáltatás ellenértékének pénzbeni megtérítésére, ha bizonyítja, hogy a neki teljesített szolgáltatást visszatéríteni olyan okból nem tudja, amelyért a másik fél felelős. Ha a fél a szolgáltatás ellenértékét megfizette, kérheti annak visszatérítését akkor is, ha ő maga a számára teljesített szolgáltatást visszatéríteni nem tudja, és bizonyítja, hogy ennek oka olyan körülményre vezethető vissza, amelyért a másik fél felelős.

(3) Uzsorás szerződés esetén a bíróság egészben vagy részben elengedheti a visszatérítést, ha az a sérelmet szenvedő felet részletfizetés engedélyezése esetén is súlyos helyzetbe hozná; a sérelmet okozó fél a kapott szolgáltatásból az aránytalan előnynek megfelelő részt a sérelmet szenvedő félnek köteles visszatéríteni.

6:114. § [Részleges érvénytelenség]

(1) Ha az érvénytelenségi ok a szerződés meghatározott részét érinti, az érvénytelenség jogkövetkezményeit a szerződésnek erre a részére kell alkalmazni. A szerződés részbeni érvénytelensége esetén az egész szerződés akkor dől meg, ha feltehető, hogy a felek azt az érvénytelen rész nélkül nem kötötték volna meg.

(2) Fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető.

6:115. § [Járulékos igények érvénytelen szerződés esetén]

(1) A felek az eredeti állapot helyreállításával nem orvosolt hasznok és kamatok kiegyenlítésére a jogalap nélküli birtoklás szabályai szerint kötelesek. Az a fél, aki a maga szolgáltatását nem teljesítette, vagy ingyenesen jutott a szolgáltatáshoz, a hasznokat vagy a kamatokat a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint köteles a másik félnek megtéríteni.

(2) Az érvénytelen szerződés megkötésével a másik félnek okozott károkat a szerződésen kívül

okozott károkért való felelősség általános szabályai szerint kell megtéríteni. Ha a szerződés érvénytelenségét okozó fél magatartását kimenti, a másik félnek a szerződéskötésből eredő kárát köteles megtéríteni.

(3) Az érvénytelen szerződés fennálltában jóhiszeműen bízó harmadik személy a szerződés megkötéséből eredő kárának megtérítését követelheti attól a szerződő féltől, akinek a magatartása az érvénytelenséget okozta. A kártérítési kötelezettség a szerződő feleket egyenlő arányban terheli, ha az érvénytelenséget együtt okozták.

(4) Az a szerződő fél, aki a jóhiszemű harmadik személlyel szemben felróhatóan járt el, teljes kártérítéssel tartozik, függetlenül attól, hogy kinek a magatartása okozta az érvénytelenséget.

VII. CÍM

A SZERZŐDÉS HATÁLYA. HATÁLYTALANSÁG

6:116. § *[Feltétel és időhatározás]*

(1) Ha a felek a szerződés hatályának beálltát bizonytalan jövőbeli eseménytől tették függővé, a szerződés hatálya a feltétel bekövetkeztével áll be.

(2) Ha a felek a szerződés hatályának megszűntét bizonytalan jövőbeli eseménytől tették függővé, a feltétel bekövetkeztével a szerződés hatályát veszti.

(3) A feltételre vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha a felek a szerződés hatályának beálltát vagy megszűntét valamely időponthoz kötötték.

6:117. § *[Függőben lévő feltétel]*

(1) Amíg a feltétel bekövetkezése függőben van, egyik fél sem tehet semmit, ami a másik fél jogát a feltétel bekövetkezése vagy meghíúsulása esetére csorbítja vagy meghíúsítja. Ez a szabály harmadik személy jóhiszeműen és ellenérték fejében szerzett jogát nem érinti.

(2) A feltétel bekövetkezésére vagy meghíúsulására nem alapíthat jogot az, aki azt felróhatóan maga idézte elő.

6:118. § *[Beleegyezéstől vagy jóváhagyástól függő szerződés]*

(1) Ha a szerződés hatályosságához jogszabály harmadik személy beleegyezését vagy hatóság jóváhagyását teszi szükségessé, a beleegyezéssel vagy a jóváhagyással a szerződés megkötésének időpontjára visszamenőleg válik hatályossá.

(2) A beleegyezésről vagy jóváhagyásról történő nyilatkozattételre, valamint a nyilatkozattételre megszabott határidő leteltéig a felek jogait és kötelezettségeit a függőben lévő feltétel szabályai szerint kell megítélni.

(3) A szerződés nem válik hatályossá, ha a harmadik személy a beleegyezést vagy a hatóság jóváhagyást nem adja meg vagy ha arról a bármelyik fél által a másik féllel közölt megfelelő határidőn belül nem nyilatkozik.

6:119. § *[A hatálytalan szerződés joghatása]*

(1) Ha a szerződés hatálya nem állt be, vagy a szerződés hatályát vesztette - ideértve azt az esetet is, ha a szerződéshez a harmadik személy beleegyezése vagy a hatóság jóváhagyása hiányzik, vagy azt megtagadták - a szerződés teljesítése nem követelhető.

(2) A hatálytalan szerződés alapján történt teljesítésekre az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeit kell megfelelően alkalmazni.

6:120. § *[Fedezetelvonó szerződés]*

(1) Az a szerződés, amellyel harmadik személy igényének kielégítési alapját részben vagy egészben elvonták, e harmadik személy irányában hatálytalan, ha a szerző fél rosszhiszemű volt,

vagy rá nézve a szerződésből ingyenes előny származott.

(2) Ha valaki a fedezetelvonó szerződést hozzátartozójával vagy olyan jogi személlyel köti, amelyben többségi befolyással rendelkezik, továbbá ha jogi személy a tagjával vagy vezető tisztségviselőjével, vagy annak hozzátartozójával köt ilyen szerződést, a rosszhiszeműséget és az ingyenességet vélelmezni kell. Ugyancsak vélelmezni kell a rosszhiszeműséget és az ingyenességet azonos természetes vagy jogi személy befolyása alatt működő jogi személyek egymás közötti szerződéskötése esetén, akkor is, ha közvetlen vagy közvetett többségi befolyás nem áll fenn.

(3) A harmadik személy kérelmére a szerző fél a megszerzett vagyontárgyból való kielégítést és a vagyontárgyra vezetett végrehajtást tűrni köteles.

(4) Ha a szerző fél a fedezetelvonó szerződéssel megszerzett vagyontárgyat rosszhiszeműen átruházta vagy attól rosszhiszeműen elesett, a harmadik személlyel szemben a megszerzett vagyontárgy értékéig helytállni köteles.

(5) A fedezetelvonó szerződés szabályait kell alkalmazni akkor is, ha az előny nem a szerződési jognyilatkozatot tevő személynél jelentkezik.

VIII. CÍM

BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSBAN NEM ÉRVÉNYESÍTHETŐ KÖVETELÉS

6:121. § [*Bírósági eljárásban nem érvényesíthető követelés*]

(1) Bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni

a) a játékból vagy fogadásból eredő követelést, kivéve, ha a játékot vagy fogadást hatósági engedély alapján bonyolítják le;

b) a kifejezetten játék vagy fogadás céljára ígért vagy adott kölcsönből eredő követelést;

c) azokat a követeléseket, amelyek bírósági úton való érvényesítését törvény kifejezetten kizárja;

d) az a)-c) pontokban meghatározott követeléseket biztosító vagy megerősítő szerződésből vagy kikötésből eredő követelést.

(2) Azt a tényt, hogy a követelés az (1) bekezdésben felsorolt okból bírósági eljárásban nem érvényesíthető, hivatalból kell figyelembe venni.

(3) A bírósági eljárásban nem érvényesíthető követelés önkéntes teljesítését nem lehet visszakövetelni.

IX. CÍM

A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSE

XX. Fejezet

Általános rendelkezések

6:122. § [*A kárveszély átszállása*]

A teljesítéssel a kárveszély - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a másik félre száll át.

6:123. § [*A szolgáltatás minősége*]

(1) A szolgáltatásnak a teljesítés időpontjában alkalmasnak kell lennie a rendeltetése szerinti célra, így

a) alkalmasnak kell lennie a jogosult által meghatározott célra, ha azt a jogosult a szerződéskötés előtt a kötelezett tudomására hozta;

b) alkalmasnak kell lennie azokra a célokra, amelyekre más, azonos rendeltetésű szolgáltatásokat rendszerint használnak;

c) rendelkeznie kell azzal a minőséggel, és nyújtania kell azt a teljesítményt, amely azonos rendeltetésű szolgáltatásoknál szokásos, és amelyet a jogosult elvárhat, figyelembe véve a kötelezettnek vagy - ha nem a kötelezett állítja elő a szolgáltatás tárgyát - a szolgáltatás előállítójának és ezek képviselőjének a szolgáltatás konkrét tulajdonságaira vonatkozó nyilvános kijelentését;

d) rendelkeznie kell a kötelezett által adott leírásban szereplő vagy az általa a jogosultnak mintaként bemutatott szolgáltatásra jellemző tulajdonságokkal; és

e) meg kell felelnie a jogszabályban meghatározott minőségi követelményeknek.

(2) A szolgáltatásnak nem kell megfelelnie a (2) bekezdés c) pontjában említett nyilvános kijelentésnek, ha a kötelezett bizonyítja, hogy

a) a nyilvános kijelentést nem ismerte, és azt nem is kellett ismernie;

b) a nyilvános kijelentést a szerződéskötés időpontjáig már megfelelő módon helyesbítették; vagy

c) a nyilvános kijelentés a jogosult szerződéskötési elhatározását nem befolyásolhatta.

(3) Az (1) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a szolgáltatás előállítójának minősül a gyártó, a szolgáltatás importálója és forgalmazója, valamint az a személy is, aki a dolgon nevét, védjegyét vagy egyéb megkülönböztető jelzését feltünteti.

(4) A szolgáltatásnak a rendeltetés szerinti célra való alkalmassága szempontjából a minőségi előírásokat is figyelembe kell venni.

(5) Ha a felek a szerződés fajta és mennyiség szerint megjelölt tárgyának minőségét nem határozták meg, a kötelezettnek a forgalomban szokásos jó minőségben kell teljesítenie.

6:124. § [Dokumentáció átadása]

A kötelezett köteles a jogosultnak átadni a szolgáltatásról szóló tájékoztató leírásokat és egyéb dokumentumokat.

6:125. § [Többletszolgáltatás]

Ha a kötelezett a szerződésben előírnál nagyobb mennyiség szolgáltatását ajánlja fel, a többletszolgáltatást a jogosult visszautasíthatja. Ha a jogosult a többletszolgáltatást elfogadja, a többletteljesítéssel arányosan növelt ellenszolgáltatást köteles teljesíteni a szerződésben kikötött ellenérték teljesítésére vonatkozó szabályoknak megfelelő időben és módon.

6:126. § [Akadályközlési kötelezettség]

(1) A felek kötelesek egymást értesíteni, ha a szerződésben vállalt valamely kötelezettség teljesítése előre láthatóan akadályba ütközik, kivéve, ha az akadályt a másik félnek közlés nélkül is ismernie kellett.

(2) Az akadályközlési kötelezettség elmulasztásával okozott kárért a mulasztó fél a szerződésszegésért való felelősség szabályai szerint felelős.

6:127. § [A szolgáltatás megvizsgálásának kötelezettsége]

(1) A jogosult késedelem nélkül köteles meggyőződni arról, hogy a szolgáltatás minősége és mennyisége megfelelő-e.

(2) A dolog átvétele során nem kell vizsgálni azokat a tulajdonságokat, amelyeknek a minőségét tanúsítják, vagy amelyekre jótállás vonatkozik.

(3) A szolgáltatás minőségének és mennyiségének megvizsgálásával járó költségek a jogosultat terhelik.

6:128. § [Egyidejű teljesítés]

A teljesítési idő beálltával bármelyik fél követelheti a másik fél esedékessé vált szolgáltatásának

teljesítését, ha saját szolgáltatása egyidejű teljesítését felajánlja.

6:129. § *[Közreműködő igénybevétele]*

(1) A felek kötelezettségük teljesítéséhez vagy joguk gyakorlásához más személy közreműködését vehetik igénybe.

(2) Ha a kötelezett a szolgáltatás jellege, jogszabály rendelkezése vagy a felek megállapodása szerint személyesen köteles eljárni, más személy közreműködését akkor veheti igénybe, ha a jogosultnak károsodástól való megóvása érdekében szükséges.

6:130. §¹⁵⁸ *[Pénztartozás teljesítésének ideje]*

(1) Ha a felek a szerződésben a pénztartozás teljesítésének idejét nem határozták meg, a pénztartozást a jogosult fizetési felszólításának vagy számlájának kézhezvételétől számított harminc napon belül kell teljesíteni. Ha a pénztartozás fizetésére kötelezett szerződő hatóság, a szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén pénztartozását a jogosult fizetési felszólításának vagy számlájának kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles teljesíteni, ebben az esetben a számla kézhezvételének napja nem képezheti a felek között érvényes megállapodás tárgyát.

(2) A jogosult teljesítésétől számított harminc napon belül kell teljesíteni a pénztartozást, ha

a) a jogosult fizetési felszólításának vagy számlájának kézhezvétele a jogosult teljesítését (vállalkozási szerződés esetén az átadás-átvételi eljárás befejezését) megelőzte;

b) nem állapítható meg egyértelműen a jogosult fizetési felszólítása vagy számlája kézhezvételének időpontja; vagy

c) a kötelezettnek fizetési felszólítás vagy számla bevárása nélkül teljesítenie kell fizetési kötelezettségét.

(3) Vállalkozások közötti szerződés esetén az e § rendelkezéseitől a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a jogosult hátrányára eltérő szerződési feltételt - mint tisztességtelen kikötést - a jogosult megtámadhatja. Pénztartozás fizetésére kötelezett szerződő hatóságnak szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén a pénztartozás teljesítésére kikötött idő az (1)-(2) bekezdésben meghatározott határidőket csak akkor haladhatja meg, ha a szerződésben a felek a pénztartozás halasztott teljesítésében állapodtak meg, feltéve hogy a szerződés jellege miatt ez tényszerűen indokolt; a pénztartozás teljesítésére kikötött idő ebben az esetben sem haladhatja meg a hatvan napot. Pénztartozás fizetésére kötelezett szerződő hatóságnak szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén a pénztartozás teljesítésére kikötött idő a hatvan napot meghaladó részében semmis.

(4) Vállalkozások közötti szerződés esetén az ellenkező bizonyításáig tisztességtelen kikötésnek kell tekinteni a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a jogosult hátrányára eltérő olyan szerződési feltételt, amely a pénztartozás teljesítésére az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérő, hatvan napnál hosszabb határidőt határoz meg. Pénztartozás fizetésére kötelezett szerződő hatóságnak szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén a pénztartozás teljesítésére az (1)-(2) bekezdés rendelkezéseitől eltérően, a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a jogosult hátrányára kikötött olyan határidőt, amely a hatvan napot nem haladja meg - mint tisztességtelen kikötést -, a jogosult megtámadhatja.

6:131. § *[Pénztartozás idő előtti teljesítése fogyasztói szerződés esetén]*

Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben semmis a pénztartozás idő előtti teljesítését kizáró és az olyan kikötés, amely a fogyasztóra az idő előtti teljesítésből közvetlenül fakadó költségeken kívüli terhet ró.

¹⁵⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (2) szerinti szöveggel lép hatályba.

6:132. § *[A kikötött kamat mérséklése]*

A túlzott mértékű kamatot a kötelezett kérelmére a bíróság mérsékelheti.

6:133. § *[Költség]*

Az ellenszolgáltatás magában foglalja a szerződés teljesítésével rendszerint együtt járó költségeket.

XXI. Fejezet

A teljesítés különös esetei

6:134. § *[Teljesítés vagylagos szolgáltatás esetén]*

(1) Ha a kötelezettség több szolgáltatás közül bármelyikkel teljesíthető, a választás joga a kötelezettet illeti.

(2) Ha a jogosultat illeti meg a választás joga, és a választással késedelembe esik, a választás joga a kötelezettre száll át.

6:135. § *[Teljesítés osztható szolgáltatás esetén]*

Osztható szolgáltatás esetén a jogosult részteljesítést is köteles elfogadni.

6:136. § *[Harmadik személy javára szóló szerződés teljesítése]*

(1) Ha a felek harmadik személy részére teljesítendő szolgáltatásra kötöttek szerződést, a harmadik személy akkor követelheti közvetlenül a szolgáltatás teljesítését, ha

a) ezt a jogát a felek kifejezetten kikötötték; vagy

b) ez a szerződés céljából vagy az eset körülményeiből egyértelműen következik.

(2) A harmadik személy a javára kikötött szolgáltatás teljesítését attól kezdve követelheti, hogy őt valamelyik fél értesíti arról, hogy a javára szóló szerződést kötöttek. Ha a harmadik személy a szolgáltatás teljesítésének követeléséről lemond, a szolgáltatást a javára szerződött fél követelheti.

(3) A kötelezett a szerződésből folyó kifogásait a harmadik személlyel szemben is érvényesítheti.

X. CÍM

A SZERZŐDÉSSZEGÉS

XXII. Fejezet

A szerződésszegés általános szabályai

6:137. § *[Szerződésszegés]*

A szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása.

6:138. § *[A teljesítés követeléséhez való jog]*

Szerződésszegés esetén a sérelmet szenvedett fél jogosult a szolgáltatás teljesítésének követelésére.

6:139. § *[Visszatartási jog]*

(1) Szerződésszegés esetén a jogosult a saját esedékes szolgáltatása arányos részének teljesítését a

kötelezett teljesítéséig vagy megfelelő biztosíték nyújtásáig visszatarthatja.

(2) A teljesítés visszatartására jogosult fél elállhat a szerződéstől, vagy ha az eredeti állapotot nem lehet helyreállítani, jogosult azt felmondani, ha megfelelő határidőt szabott, és ez alatt a másik fél a szerződésszegést nem szüntette meg, vagy a teljesítésre megfelelő biztosítékot nem nyújtott.

(3) Annak a félnek a jogaira és kötelezettségeire, aki a teljesítés visszatartására jogosult, egyebekben a megbízás nélküli ügyvitel szabályai irányadók.

6:140. § [Elállás, felmondás]

(1) Ha a szerződésszegés következtében a jogosultnak a szerződés teljesítéséhez fűződő érdeke megszűnt, elállhat a szerződéstől, vagy ha a szerződéskötés előtt fennállt helyzetet természetben nem lehet visszaállítani, felmondhatja azt, ha e törvény eltérően nem rendelkezik.

(2) A jogosult jognyilatkozata érvényességéhez köteles megjelölni az elállás vagy a felmondás okát, ha ez a jog több okból megilleti. A jogosult a megjelölt elállási vagy felmondási okról másokra térhet át.

(3) A kötelezett nem követelheti az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzbeni megtérítését, ha a jogosult bizonyítja, hogy a számára teljesített szolgáltatást visszatéríteni olyan okból nem tudja, amelyért a kötelezett felelős. Ha a jogosult a szolgáltatás ellenértékét megfizette, kérheti annak visszatérítését akkor is, ha ő a számára teljesített szolgáltatást visszatéríteni nem tudja, és bizonyítja, hogy ennek oka olyan körülményre vezethető vissza, amelyért a kötelezett felelős.

6:141. § [Fedezeti szerződés]

A jogosult - elállása vagy felmondása esetén - a szerződéssel elérni kívánt cél megvalósítására alkalmas szerződést köthet, és - a kártérítés szabályai szerint - követelheti a kötelezettől a szerződésben és a fedezeti szerződésben kikötött ellenértékek közötti különbség, továbbá a fedezeti szerződés megkötéséből eredő költségek megtérítését.

6:142. § [Felelősség szerződésszegéssel okozott károkért]

Aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

6:143. § [A kártérítés mértéke]

(1) Kártérítés címén meg kell téríteni a szolgáltatás tárgyában keletkezett kárt.

(2) A szerződésszegés következményeként a jogosult vagyonaiban keletkezett egyéb károkat és az elmaradt vagyoni előnyt olyan mértékben kell megtéríteni, amilyen mértékben a jogosult bizonyítja, hogy a kár mint a szerződésszegés lehetséges következménye a szerződés megkötésének időpontjában előre látható volt.

(3) Szándékos szerződésszegés esetén a jogosult teljes kárát meg kell téríteni.

6:144. § [A szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályainak kiegészítő alkalmazása]

(1) A károsult kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségére, továbbá a közös károkozók felelősségére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni.

(2) A kár fogalmára és a kártérítés módjára - az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben - a szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés méltányosságból való mérséklésének nincs helye.

6:145. § [Párhuzamos kártérítési igények kizárása]

A jogosult kártérítési igényét a kötelezettel szemben akkor is a szerződésszegéssel okozott

károkért való felelősség szabályai szerint érvényesítheti, ha a kár a kötelezett szerződésen kívül okozott károkért való felelősségét is megalapozza.

6:146. § *[Felelősség a teljesítés során okozott károkért]*

A jogosult a vagyonában a szerződés teljesítése során a kötelezett által okozott kár megtérítését a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti.

6:147. § *[Kártérítési felelősség ingyenes szerződéseknél]*

(1) Aki szolgáltatás teljesítését ingyenesen vállalja, a szolgáltatás tárgyában bekövetkezett kárért akkor felel, ha a jogosult bizonyítja, hogy a kötelezett a kárt szándékos szerződésszegéssel okozta, vagy elmulasztotta a tájékoztatást a szolgáltatás olyan lényeges tulajdonságáról, amelyet a jogosult nem ismert.

(2) Aki szolgáltatás teljesítését ingyenesen vállalja, köteles a jogosult vagyonában a szolgáltatással okozott kárt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felrútható.

6:148. § *[A közreműködőért való felelősség]*

(1) Aki kötelezettsége teljesítéséhez vagy joga gyakorlásához más személy közreműködését veszi igénybe, az igénybevett személy magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el.

(2) Ha a kötelezettnek más személy igénybevételére nem volt joga, felelős mindazokért a károkért is, amelyek e személy igénybevétele nélkül nem következtek volna be.

(3) A kötelezett a közreműködővel szemben - annak szerződésszegése miatt - mindaddig érvényesítheti jogait, amíg a jogosulttal szemben helytállni tartozik.

6:149. § *[Részleges szerződésszegés]*

Osztható szolgáltatás egy részére vonatkozó szerződésszegés esetén a szerződésszegés jogkövetkezményei erre a részre következnek be, kivéve, ha a jogkövetkezmények részleges alkalmazása a jogosult lényeges jogi érdekét sértené.

6:150. § *[Közbenső szerződésszegés]*

(1) A fél szerződésszegést követ el, ha elmulasztja megtenni azokat az intézkedéseket vagy nyilatkozatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a másik fél a szerződésből eredő kötelezettségeit megfelelően teljesíthesse.

(2) Az egyik felet terhelő intézkedés vagy nyilatkozat elmulasztása kizárja a másik fél olyan kötelezettségének megszegését, amelynek teljesítését az intézkedés vagy nyilatkozat elmulasztása megakadályozza.

6:151. § *[Előzetes szerződésszegés]*

(1) Ha a teljesítési határidő lejárt előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a kötelezett a szolgáltatását az esedékességkor nem tudja teljesíteni, és a teljesítés emiatt a jogosultnak már nem áll érdekében, a jogosult gyakorolhatja a késedelemből eredő jogokat.

(2) Ha a teljesítési határidő lejárt előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a teljesítés hibás lesz, a jogosult a hiba kijavítására vagy kicserélésre tűzött határidő eredménytelen eltelte után gyakorolhatja a hibás teljesítésből eredő jogokat.

6:152. § *[A szerződésszegés jogkövetkezményeinek korlátozása és kizárása]*

A szándékosan okozott, továbbá emberi életet, testi épséget vagy egészséget megkárosító szerződésszegésért való felelősséget korlátozó vagy kizáró szerződési kikötés semmis.

Késedelem

1. A kötelezett késedelme

6:153. § [A kötelezett késedelme]

A kötelezett késedelembe esik, ha a szolgáltatást annak esedékességekor nem teljesíti.

6:154. § [A kötelezett késedelmének jogkövetkezményei]

(1) Ha a kötelezett késedelembe esik, a jogosult követelheti a teljesítést, vagy ha a késedelem következtében a szerződés teljesítéséhez fűződő érdeke megszűnt, elállhat a szerződéstől.

(2) A jogosult elállásához nincs szükség a teljesítéshez fűződő érdek megszűnésének bizonyítására, ha

a) a szerződést a felek megállapodása szerint vagy a szolgáltatás felismerhető rendeltetésénél fogva a meghatározott teljesítési időben - és nem máskor - kellett volna teljesíteni; vagy

b) a jogosult az utólagos teljesítésre megfelelő póthatáridőt tűzött, és a póthatáridő eredménytelenül telt el.

(3) A kötelezett köteles megtéríteni a jogosultnak a késedelemből eredő, pénztartozás esetén a késedelmi kamatot meghaladó kárát, kivéve, ha a késedelmét kimentí.

6:155. §¹⁵⁹ [Fizetési késedelem vállalkozások közötti szerződésben, valamint pénztartozás fizetésére kötelezett hatóság szerződése esetén]

(1) Vállalkozások közötti szerződés, valamint pénztartozás fizetésére kötelezett szerződő hatóságnak szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén a késedelmi kamat mértéke a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat - idegen pénznemben meghatározott pénztartozás esetén az adott pénznemre a kibocsátó jegybank által meghatározott alapkamat, ennek hiányában a pénzüpi kamat - nyolc százalékponttal növelt értéke. A kamat számításakor a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat irányszabó az adott naptári félév teljes idejére.

(2)¹⁶⁰

(3) Vállalkozások közötti szerződés esetén a késedelmi kamat mértékét az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, a késedelmi kamat esedékességét a pénztartozás teljesítésének idejére az e törvény által meghatározott fizetési határidőt követő naptól eltérően a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a jogosult hátrányára megállapító szerződési feltételt - mint tisztességtelen kikötést - a jogosult megtámadhatja. Szerződő hatóságnak szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén a késedelmi kamat esedékességét a pénztartozás teljesítésének idejére e törvény által meghatározott fizetési határidőt követő naptól eltérően megállapító szerződési feltétel semmis.

(4) Vállalkozások közötti szerződés esetén a késedelmi kamatot kizáró szerződési feltétel, szerződő hatóságnak szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződése esetén a késedelmi kamatot kizáró vagy azt az (1) bekezdésben meghatározott mértékhez képest alacsonyabb értékben meghatározó szerződési feltétel semmis, kivéve, ha a kötelezett késedelme esetére kötbér fizetésére köteles.

2. A jogosult átvételi késedelme

6:156. § [Átvételi késedelem]

¹⁵⁹ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (3) szerinti szöveggel lép hatályba.

¹⁶⁰ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi IX. törvény 8. § a). Hatálytalan: 2016. III. 24-től. Lásd: 2016. évi IX. törvény 5. §.

- (1) A jogosult késelembre esik, ha a felajánlott teljesítést nem fogadja el.
- (2) A jogosult késelembre a kötelezett egyidejű késelembre kizárja.
- (3) Átvételi késelembre esetén a kötelezett a dolog őrzésére a megbízás nélküli ügyvitel szabályai szerint köteles, a kárveszély pedig a jogosultra száll át.
- (4) Ha a felek a szolgáltatást fajta és mennyiség szerint határozták meg, a (3) bekezdés rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha a felek a teljesítésre szánt dolgokat megjelölték vagy a többi hasonló dologtól a jogosult részére elkülönítették.

XXIV. Fejezet

Hibás teljesítés

1. A hibás teljesítés általános szabályai

6:157. § [Hibás teljesítés]

(1) A kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatás a teljesítés időpontjában nem felel meg a szerződésben vagy jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek. Nem teljesít hibásan a kötelezett, ha a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte, vagy a hibát a szerződéskötés időpontjában ismernie kellett.

(2) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben semmis az a kikötés, amely e fejezetnek a kellékszavatosságra és a jótállásra vonatkozó rendelkezéseitől a fogyasztó hátrányára tér el.

6:158. § [Hibás teljesítési vélelem]

Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a teljesítést követő hat hónapon belül a fogyasztó által felismert hiba már a teljesítés időpontjában megvolt, kivéve, ha e vélelem a dolog természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen.

2. Kellékszavatosság

6:159. § [Kellékszavatossági jogok]

(1) Olyan szerződés alapján, amelyben a felek kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, a kötelezett a hibás teljesítésért kellékszavatossággal tartozik.

(2) Kellékszavatossági igénye alapján a jogosult választása szerint

a) kijavítást vagy kicserélést igényelhet, kivéve, ha a választott kellékszavatossági jog teljesítése lehetetlen, vagy ha az a kötelezettel - másik kellékszavatossági igény teljesítésével összehasonlítva - aránytalan többletköltséget eredményezne, figyelembe véve a szolgáltatás hibátlan állapotban képviselt értékét, a szerződésszegés súlyát és a kellékszavatossági jog teljesítésével a jogosultnak okozott érdeksérelmet; vagy

b) az ellenszolgáltatás arányos leszállítását igényelheti, a hibát a kötelezett költségére maga kijavíthatja vagy mással kijavíttathatja, vagy a szerződéstől elállhat, ha a kötelezett a kijavítást vagy a kicserélést nem vállalta, e kötelezettségének a (4) bekezdés szerinti feltételekkel nem tud eleget tenni, vagy ha a jogosultnak a kijavításhoz vagy kicseréléshez fűződő érdeke megszűnt.

(3) Jelentéktelen hiba miatt elállásnak nincs helye.

(4) A kijavítást vagy kicserélést - a dolog tulajdonságaira és a jogosult által elvárható rendeltetésére figyelemmel - megfelelő határidőn belül, a jogosult érdekeit kímélve kell elvégezni.

6:160. § [Áttérés más kellékszavatossági jogra]

A jogosult a választott kellékszavatossági jogáról másokra térhet át. Az áttéréssel okozott költséget köteles a kötelezettnek megfizetni, kivéve, ha az áttérésre a kötelezett adott okot, vagy az áttérés egyébként indokolt volt.

6:161. § *[Eltérés a jogosult által megjelölt kellékszavatossági jogtól]*

A bíróság a jogosult kérelméhez nincs kötve, de nem kötelezhet olyan kellékszavatossági jog teljesítésére, amely ellen mindegyik fél tiltakozik.

6:162. § *[A hiba közlése]*

- (1) A jogosult a hiba felfedezése után késedelem nélkül köteles a hibát a kötelezettel közölni.
- (2) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén a hiba felfedezésétől számított két hónapon belül közölt hibát késedelem nélkül közöltnek kell tekinteni.
- (3) A közlés késedelméből eredő kárért a jogosult felelős.

6:163. § *[A kellékszavatossági igény elévülése]*

- (1) A jogosult kellékszavatossági igénye a teljesítés időpontjától számított egy év alatt évül el.
- (2) Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén a fogyasztó kellékszavatossági igénye a teljesítés időpontjától számított két év alatt évül el. Ha a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződés tárgya használt dolog, a felek rövidebb elévülési időben is megállapodhatnak; egy évnél rövidebb elévülési határidő ebben az esetben sem köthető ki érvényesen.
- (3) Ha a szerződés alapján szolgáltatott dolog ingatlan, a kellékszavatossági igény a teljesítés időpontjától számított öt év alatt évül el.
- (4) Nem számít bele az elévülési időbe a kijavítási időnek az a része, amely alatt a jogosult a dolgot rendeltetésszerűen nem tudja használni.
- (5) A dolognak a kicseréléssel vagy a kijavítással érintett részére a kellékszavatossági igény elévülése újból kezdődik. Ezt a szabályt kell alkalmazni arra az esetre is, ha a kijavítás következményeként új hiba keletkezik.

6:164. § *[A szavatossági jogok érvényesítése kifogásként]*

A jogosult kellékszavatossági jogait az ugyanabból a szerződésből eredő követeléssel szemben kifogásként akkor is érvényesítheti, ha a kellékszavatossági igény elévült.

6:165. § *[Az érvényesített szavatossági igény terjedelme]*

- (1) A szavatossági igényt a szolgáltatott dolog minden olyan hibája miatt határidőben érvényesítettnek kell tekinteni, amely a megjelölt hibát előidézte.
- (2) Ha a jogosult a szavatossági igényét a dolognak - a megjelölt hiba szempontjából - elkülöníthető része tekintetében érvényesíti, a szavatossági igény a dolog egyéb részeire nem minősül érvényesítettnek.

6:166. § *[Költségviselés]*

- (1) A szavatossági kötelezettség teljesítésével kapcsolatos költségek a kötelezettet terhelik.
- (2) Ha a dolog meghibásodásában a jogosultat terhelő karbantartási kötelezettség elmulasztása is közrehatott, a szavatossági kötelezettség teljesítésével felmerült költségeket közrehatása arányában a jogosult köteles viselni, ha a dolog karbantartására vonatkozó ismeretekkel rendelkezett, vagy ha a kötelezett e tekintetben tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

6:167. § *[A kötelezett gazdagodási igénye]*

- (1) Ha a dolog kicserélésére az elévülés nyugvása miatt a kellékszavatossági határidő jelentős részének eltelte után kerül sor, és ez a jogosult számára számottevő értéknövekedést eredményez, a kötelezett a gazdagodás megtérítésére tarthat igényt. Fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben e rendelkezést nem lehet alkalmazni.
- (2) Kicserélés vagy elállás esetén a jogosult nem köteles a dolognak azt az értékcsökkenését

megtériteni, amely a rendeltetésszerű használat következménye.

3. Termékszavatosság

6:168. § [Termékszavatossági igény]

(1) Vállalkozás által fogyasztónak eladott ingó dolog (ezen alcím alkalmazásában: termék) hibája esetén a fogyasztó követelheti a gyártótól, hogy a termék hibáját javítsa ki, vagy - ha a kijavítás megfelelő határidőn belül, a fogyasztó érdekeinek sérelme nélkül nem lehetséges - a terméket cserélje ki. A termék akkor hibás, ha nem felel meg a terméknek a gyártó által történt forgalomba hozatalakor hatályos minőségi követelményeknek, vagy nem rendelkezik a gyártó által adott leírásban szereplő tulajdonságokkal.

(2) Ezen alcím alkalmazásában gyártónak minősül a termék előállítója és forgalmazója.

(3) A gyártó mentesül a termékszavatossági kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a terméket nem üzleti tevékenysége vagy önálló foglalkozása körében gyártotta vagy forgalmazta;

b) a termék forgalomba hozatalának időpontjában a hiba a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető; vagy

c) a termék hibáját jogszabály vagy kötelező hatósági előírás alkalmazása okozta.

(4) Csere esetén a kicserélt termékre, kijavítás esetén a termék kijavítással érintett részére vonatkozó kellékszavatossági kötelezettség a gyártót terheli.

6:169. § [Közlési és igényérvényesítési határidők]

(1) A fogyasztó a hiba felfedezése után késedelem nélkül köteles a hibát a gyártóval közölni. A hiba felfedezésétől számított két hónapon belül közölt hibát késedelem nélkül közölni kell tekinteni. A közlés késedelméből eredő kárért a fogyasztó felelős.

(2) A gyártót a termékszavatosság az adott termék általa történő forgalomba hozatalától számított két évig terheli. E határidő eltelve jogvesztéssel jár.

6:170. § [Termékszavatosság tulajdonosváltás esetén]

A termékszavatossági jogokat a termék tulajdonjogának átruházása esetén az új tulajdonos érvényesítheti a gyártóval szemben.

4. Jótállás

6:171. § [Jótállás]

(1) Aki a szerződés teljesítéséért jótállást vállal vagy jogszabály alapján jótállásra köteles, a jótállás időtartama alatt a jótállást keletkeztető jognyilatkozatban vagy jogszabályban foglalt feltételek szerint köteles helytállni a hibás teljesítésért. Mentesül a jótállási kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy a hiba oka a teljesítés után keletkezett.

(2) A jótállás a jogosultnak jogszabályból eredő jogait nem érinti.

6:172. § [Jótállási jogosultság tulajdonosváltás esetén]

A jótállásból eredő jogokat a dolog tulajdonjogának átruházása esetén az új tulajdonos érvényesítheti a jótállást vállaló kötelezettel szemben.

6:173. § [A jótállási igény érvényesítése]

(1) A jótállási igény a jótállási határidőben érvényesíthető. Ha a jótállásra kötelezett kötelezettségének a jogosult felhívására - megfelelő határidőben - nem tesz eleget, a jótállási igény a felhívásban tűzött határidő elteltétől számított három hónapon belül akkor is érvényesíthető bíróság előtt, ha a jótállási idő már eltelt. E határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

(2) A jótállási igény érvényesítésére egyebekben a kellékszavatossági jogok gyakorlására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

5. Kártérítési igény

6:174. § [Kártérítés kellékhibás teljesítés esetén]

(1) A kötelezett köteles megtéríteni a jogosultnak a hibás teljesítésből eredő kárát, kivéve, ha a hibás teljesítést kimenti.

(2) A hibás teljesítéssel a szolgáltatás tárgyában bekövetkezett károk megtérítését a jogosult akkor követelheti, ha kijavításnak vagy kicserélésnek nincs helye, vagy ha a kötelezett a kijavítást vagy a kicserélést nem vállalta, e kötelezettségének nem tud eleget tenni, vagy ha a jogosultnak a kijavításhoz vagy kicseréléshez fűződő érdeke megszűnt. E kártérítési igény a kellékszavatossági jogok érvényesítésére meghatározott határidőn belül évül el. A jogosult kártérítési igényét az ugyanabból a szerződésből eredő követeléssel szemben kifogásként akkor is érvényesítheti, ha a kártérítési igény elévült.

6. Jogszatosság

6:175. § [Jogszatosság a jogszerzés akadálya miatt]

(1) Ha tulajdonjog, jog vagy követelés visszterhes átruházására irányuló kötelezettség esetén a tulajdonjog, más jog vagy követelés megszerzését harmadik személy joga akadályozza, a jogosult köteles a kötelezettet megfelelő határidő tűzésével felhívni arra, hogy az akadályt hárítsa el vagy adjon megfelelő biztosítékot. A határidő eredménytelen eltelte után a jogosult elállhat a szerződéstől és kártérítést követelhet.

(2) Ha a kötelezett jóhiszemű volt, a szerződés megkötéséből eredő károkat köteles megtéríteni.

6:176. § [Jogszatosság a jogszerzés korlátozott volta miatt]

(1) Ha tulajdonjog, más jog vagy követelés visszterhes átruházására irányuló kötelezettség esetén a tulajdonjog, más jog gyakorlását vagy a követelés megszerzését harmadik személy joga korlátozza vagy értékét csökkenti, a jogosult megfelelő határidő tűzésével tehermentesítést követelhet.

(2) A határidő eredménytelen eltelte után a jogosult a tehermentesítést a kötelezett költségére elvégezheti.

(3) Ha a tehermentesítés lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, a jogosult a szerződéstől elállhat, és kártérítést követelhet, vagy a teher átvállalása fejében az ellenérték megfelelő csökkentését követelheti. Ezek a jogok a jogosultat akkor is megilletik, ha a tehermentesítésre megszabott határidő eredménytelenül telt el, és a jogosult nem kívánja a dolog tehermentesítését.

(4) Ha a kötelezett jóhiszemű volt, a szerződés megkötéséből eredő károkat köteles megtéríteni.

(5) Nem illetik meg ezek a jogok a jogosultat, ha a szerződés megkötésekor tudta vagy tudnia kellett, hogy korlátozástól mentes tulajdonjogot, jogot vagy követelést nem szerezhet, kivéve, ha a kötelezett a tulajdonjog, más jog vagy követelés korlátozásmentességéért kifejezetten szavatosságot vállalt.

7. A hibás teljesítés különös szabályai

6:177. § [Hibás teljesítés eredmény létrehozására irányuló szerződéseknél]

(1) Ha a kötelezett valamely dolog vagy munkával elérhető más eredmény létrehozására vállal kötelezettséget, a hibás teljesítésre vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell, azzal, hogy

a) a kicserélésen a munkával elérhető eredmény részben vagy egészben való újbóli teljesítését

kell érteni; és

b) a kijavítás vagy a szolgáltatás részben vagy egészben való újbóli teljesítése - a jogosult szerződésszerű teljesítéshez fűződő érdekei figyelembevételével - a munkával elérhető eredmény létrehozásának az eredetileg vállalathoz képest eltérő módjával is megvalósulhat; az ebből eredő többletköltségek a kötelezettet terhelik.

(2) A kötelezett mentesül a hibás teljesítés jogkövetkezményei alól, ha a hiba a jogosult által adott

a) anyag alkalmatlanságára vagy hibájára;

b) adat hiányosságára vagy hibájára; vagy

c) utasítás célszerűtlenségére vagy szakszerűtlenségére

vezethető vissza, és e körülményekre a kötelezett a jogosultat figyelmeztette.

6:178. § [*Hibás teljesítés használatra vagy hasznosításra irányuló szerződéseknél*]

(1) Ha a jogosult más dolognak vagy más vagyoni joga által védett oltalmi tárgynak időleges használatára, felhasználására vagy hasznosítására jogosult, a kötelezett a szerződés teljes tartama alatt a kellékszavatosság szabályainak megfelelő alkalmazásával köteles helytállni azért, hogy a dolog vagy az oltalom tárgya a szerződésszerű használatra, felhasználásra vagy hasznosításra alkalmas.

(2) Ha a jogosult más dolognak vagy más vagyoni joga által védett oltalmi tárgynak időleges használatára, felhasználására vagy hasznosítására jogosult, a kötelezett a szerződés teljes tartama alatt a jogszatosság szabályainak megfelelő alkalmazásával köteles helytállni azért, hogy a dolognak vagy az oltalom tárgyának szerződésszerű használatát, felhasználását vagy hasznosítását harmadik személy joga nem akadályozza és nem korlátozza.

XXV. Fejezet

A szerződésszegés egyéb esetei

1. A teljesítés lehetetlenné válása

6:179. § [*A teljesítés lehetetlenné válása*]

(1) Ha a teljesítés lehetetlenné vált, a szerződés megszűnik.¹⁶¹

(2) A teljesítés lehetetlenné válásáról tudomást szerző fél késedelem nélkül köteles erről a másik felet értesíteni. Az értesítés elmulasztásából eredő kárt a mulasztó fél köteles megtéríteni.

6:180. § [*Felelősség a lehetetlenné válásért*]

(1) Ha a teljesítés lehetetlenné válásáért egyik fél sem felelős, a szerződés megszűnésének időpontját megelőzően nyújtott szolgáltatás pénzbeni ellenértékét meg kell téríteni. Ha a már teljesített pénzbeni szolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a másik fél nem teljesítette, a pénzbeni szolgáltatás visszajár.

(2) Ha a teljesítés lehetetlenné válásáért az egyik fél felelős, a másik fél szabadul a szerződésből eredő teljesítési kötelezettsége alól, és a szerződésszegéssel okozott kárának megtérítését követelheti.

(3) Ha a teljesítés lehetetlenné válásáért mindkét fél felelős, a szerződés megszűnik, és a felek a lehetetlenné válásból eredő kárukat a közrehatás arányában követelhetik egymástól.

6:181. § [*Vagylagos szolgáltatás lehetetlenné válása*]

¹⁶¹ A veszélyhelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 242/2020. (V. 27.) Korm. rendelet 1. § (2). Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény 87. § (2), 67/2021. (II. 19.) Korm. rendelet 2. § (4).

(1) Ha a vagylagos szolgáltatások közül valamelyiknek a teljesítése lehetetlenné válik, a szerződés a többi szolgáltatásra korlátozódik.

(2) Ha a szolgáltatás lehetetlenné válásáért a választásra nem jogosult fél a felelős, a másik fél választása szerint a lehetséges szolgáltatást kell teljesíteni vagy a szolgáltatás lehetetlenné válásának jogkövetkezményeit kell alkalmazni.

6:182. § [A lehetetlenné vált dologszolgáltatás maradványa]

Ha a lehetetlenné vált dologszolgáltatás esetén a dolog maradványa vagy a dolog egy része a kötelezett birtokában maradt, vagy a kötelezett mástól a dolog helyébe lépő értéket kapott vagy igényelhet, a jogosult ennek átengedését követelheti az ellenszolgáltatás arányos része ellenében.

2. A teljesítés megtagadása

6:183. § [A teljesítés megtagadása]

Ha valamelyik fél a teljesítést jogos ok nélkül megtagadja, a másik fél választása szerint a késedelem vagy a szolgáltatás lehetetlenné válásának jogkövetkezményeit kell alkalmazni.

3. Jognyilatkozat tételének elmulasztása

6:184. § [Jognyilatkozat bírói ítélettel történő pótlása]

Ha a fél a szerződés alapján jognyilatkozat tételére köteles, és ezt a kötelezettségét nem teljesíti, a jognyilatkozatot a bíróság ítélettel pótolja.

XI. CÍM

A SZERZŐDÉS MEGERŐSÍTÉSE ÉS MÓDOSÍTÁSA

XXVI. Fejezet

A szerződés megerősítése

1. A foglaló

6:185. § [Foglaló]

(1) A másik félnek fizetett pénzt akkor lehet foglalónak tekinteni, ha annak fizetésére a kötelezettségvállalás megerősítéseként kerül sor, és ez a rendeltetés a szerződésből egyértelműen kitűnik.

(2) Ha a szerződést teljesítik, a tartozás a foglaló összegével csökken. Ha a szerződés teljesítése olyan okból hiúsul meg, amelyért egyik fél sem felelős, vagy mindkét fél felelős, a foglaló visszajár.

(3) A teljesítés megghiúsulásáért felelős fél az adott foglalót elveszti, a kapott foglalót kétszeresen köteles visszatéríteni.

(4) A foglaló elvesztése vagy kétszeres visszatérítése a szerződésszegés következményei alól nem mentesít. A kötbér és a kártérítés összege a foglaló összegével csökken.

(5) A túlzott mértékű foglaló összegét a kötelezett kérelmére a bíróság mérsékelheti.

2. A kötbér

6:186. § [Kötbér]

(1) A kötelezett pénz fizetésére kötelezheti magát arra az esetre, ha olyan okból, amelyért felelős, megszegi a szerződést. Mentesül a kötbérfizetési kötelezettség alól, ha szerződésszegését kimenti.

(2) Kötbér írásban köthető ki.

(3) A jogosult kötbérigényét attól függetlenül érvényesítheti, hogy a kötelezett szerződésszegéséből kára származott-e.

(4) A pénztartozás késedelmes teljesítése esetére kikötött kötbérre a késedelmi kamat szabályait kell alkalmazni.

6:187. § [Kötbér és egyéb szerződésszegési igények]

(1) A teljesítés elmaradása esetére kikötött kötbér érvényesítése a teljesítés követelését kizárja. A késedelem esetére kikötött kötbér megfizetése nem mentesít a teljesítési kötelezettség alól.

(2) A jogosult a hibás teljesítés miatti kötbér mellett nem érvényesíthet szavatossági igényt.

(3) A jogosult a kötbér mellett érvényesítheti a kötbért meghaladó kárát.

(4) A jogosult a szerződésszegéssel okozott kárának megtérítését akkor is követelheti, ha kötbérigényét nem érvényesítette.

6:188. § [A kötbér mérséklése]

A túlzott mértékű kötbér összegét a kötelezett kérelmére a bíróság mérsékelheti.

6:189. § [Kötbérigény kamata]

Kötbér után kamat kikötése semmis. Az esedékessé vált kötbér után a kötelezett késedelmi kamatot köteles fizetni.

3. A jogvesztés kikötése

6:190. § [Jogvesztés kikötése]

(1) A felek írásban köthetik ki, hogy a szerződésszegésért felelős fél elveszít valamely jogot, amely őt a szerződés alapján egyébként megilletné.

(2) Ha a jogvesztés a kötelezettet túlságosan sújtaná, a kötelezett kérelmére a bíróság a joghátrányt mérsékelheti.

XXVII. Fejezet

A szerződés módosítása

6:191. § [A szerződés felek általi módosítása]

(1) A felek közös megegyezéssel módosíthatják a szerződés tartalmát vagy megváltoztathatják kötelezettségvállalásuk jogcímét.

(2) A szerződésnek a módosítással nem érintett része változatlan marad. A kötelezettség biztosítására szolgáló zálogjog és kezesség fennmarad, de a zálogkötelezett és a kezes helyzete hozzájárulásuk nélkül nem válhat terhesebbé.

(3) A szerződés módosítására a szerződés megkötésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(4) A szerződés tartalmát valamelyik fél egyoldalúan akkor módosíthatja, ha ezt a szerződésben kikötötték, vagy ha a felet erre jogszabály feljogosítja.

6:192. § [Bírósági szerződésmódosítás]

(1) Bármelyik fél a szerződés bírósági módosítását kérheti, ha a felek közötti tartós jogviszonyban a szerződés megkötését követően előállott körülmény következtében a szerződés változatlan feltételek melletti teljesítése lényeges jogi érdekét sértené, és

a) a körülmények megváltozásának lehetősége a szerződés megkötésének időpontjában nem volt előrelátható;

b) a körülmények megváltozását nem ő idézte elő; és

c) a körülmények változása nem tartozik rendes üzleti kockázata körébe.

(2) A bíróság a szerződést az általa meghatározott időponttól, legkorábban a szerződésmódosításra irányuló igény bíróság előtti érvényesítésének időpontjától kezdődően úgy módosíthatja, hogy a körülmények megváltozása miatt egyik fél lényeges jogi érdeke se sérüljön.

XII. CÍM

ENGEDMÉNYEZÉS, JOGÁTRUHÁZÁS, TARTOZÁSÁTVÁLLALÁS ÉS SZERZŐDÉSÁTRUHÁZÁS

XXVIII. Fejezet

Engedményezés

6:193. § [Engedményezés]

(1) A jogosult a kötelezettel szembeni követelését másra ruházhatja át.

(2) A követelés átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és a követelés engedményezése szükséges. Az engedményezés az engedményező és az engedményes szerződése, amellyel az engedményes az engedményező helyébe lép.

(3) Az engedményezéssel az engedményesre szállnak át a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok, valamint a kamatkövetelés is.

6:194. § [Az engedményezhető követelések]

(1) A követelés akkor engedményezhető, ha az engedményezéskor már létezik az a jogviszony, amelyből a követelés fakad.

(2)¹⁶² Az engedményezett követelést a kötelezett, a jogcím, az összeg és az esedékesség megjelölésével vagy egyéb olyan módon kell meghatározni, amely az engedményezés időpontjában, jövőbeli követelések esetén legkésőbb a követelés létrejöttkor az engedményezett követelést azonosíthatóvá teszi.

(3) Semmis a jogosult személyéhez kötött követelések engedményezése.

6:195. § [Engedményezést kizáró kikötés]

(1) Harmadik személlyel szemben hatálytalan a követelés engedményezését kizáró kikötés.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés nem érinti az engedményező felelősségét az engedményezést kizáró kikötés megszegéséért. Semmis a szerződés azon kikötése, amely a szerződésszegés esetére felmondási jogot biztosít vagy kötbérfizetési kötelezettséget ír elő.

6:196. § [Tájékoztatás és az okiratok átadása]

Az engedményező köteles az engedményest a követelés érvényesítéséhez szükséges

¹⁶² A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (10) a) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

tájékoztatással ellátni, és köteles a birtokában lévő, a követelés fennállását bizonyító okiratokat az engedményesnek átadni.

6:197. § [Értesítés az engedményezésről]

(1) Az engedményező köteles az engedményes választásának megfelelően a kötelezettet az engedményezésről az engedményezés tényét és az engedményezett követelést megjelölve írásban értesíteni, vagy az engedményes személyét is meghatározó engedményezési okiratot az engedményesnek átadni.

(2) A kötelezett értesítését követően az engedményessel szemben hatálytalan a kötelezett és az engedményező szerződésének módosítása. A kötelezett az engedményessel szemben azokat a kifogásokat érvényesítheti és azokat az ellenköveteléseket számíthatja be, amelyek az engedményezővel szemben az értesítésekor már fennállt jogalapon keletkeztek.

(3) Az engedményezésről szóló értesítés a (2) bekezdés szerinti joghatást akkor váltja ki, ha az engedményezőtől származik, vagy az engedményes az engedményezési okirattal vagy más hitelt érdemlő módon igazolja az engedményezés megtörténtét.

6:198. § [Teljesítési utasítás]

(1) A kötelezett mindaddig az engedményezőnek köteles teljesíteni, amíg nem kap olyan teljesítési utasítást, amely az engedményes személyét, valamint az engedményes telephelyét, ennek hiányában székhelyét, természetes személy esetén lakóhelyét, ennek hiányában szokásos tartózkodási helyét vagy számlaszámát meghatározza. Ezt követően a kötelezett a teljesítési utasításnak megfelelően teljesíthet.

(2) A teljesítési utasítás akkor váltja ki az (1) bekezdés szerinti joghatást, ha az utasítás az engedményezőtől származik, vagy az engedményes engedményezési okirattal vagy más hitelt érdemlő módon igazolja, hogy a követelést rá engedményezték. Ha az értesítés megjelölte az engedményest, de nem tartalmazta a teljesítési utasítást, teljesítési utasítást kizárólag az engedményes adhat.

(3)¹⁶³ Ha a kötelezett az engedményező részére teljesít, az engedményező köteles a szolgáltatás teljesítéseként birtokába került vagyontárgyakat a sajátjától elkülönítve kezelni, és az engedményes részére késedelem nélkül kiadni. Az engedményező hitelezői az ilyen vagyontárgyakra nem tarthatnak igényt.

6:199. § [Többszöri és utólagos engedményezés]

(1) Ha az engedményező azonos követelést többször engedményez, a kötelezett akkor szabadul, ha az elsőként kapott teljesítési utasításnak megfelelően teljesít.

(2) Ha az engedményes a követelést továbbengedményezi, a kötelezett akkor szabadul, ha az utolsó teljesítési utasításnak megfelelően teljesít.

6:200. § [A kötelezett költségeinek megtérítése]

A kötelezett engedményezéssel okozott költségeinek a megtérítésére az engedményező és az engedményes egyetemlegesen kötelesek.

6:201. § [Követelés átszállása jogszabály rendelkezése alapján]

Ha a követelés jogszabály rendelkezése alapján száll át másra, az engedményezés szabályait kell megfelelően alkalmazni. Ebben az esetben az engedményező helytállási kötelezettsége akkor marad fenn, ha ezt kifejezett rendelkezés írja elő.

XXIX. Fejezet

¹⁶³ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (4) szerinti szöveggel lép hatályba.

Jogátruházás

6:202. § *[Jogátruházás]*

(1) A jogosult jogát másra átruházhatja, kivéve, ha jogszabály a jog forgalomképességét kizárja vagy a forgalomképtelenség a jog természetéből egyértelműen következik.

(2) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a jog átruházással való megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím és a jogátruházás szükséges. A jogátruházás az átruházó és az új jogosult szerződése, amellyel az új jogosult az átruházó helyébe lép.

(3) A jogok átruházására az engedményezésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(4) Ha a jog fennállását közhiteles nyilvántartás tanúsítja, a jog átruházásához az engedményezésen felül a jogosult személyében bekövetkezett változásnak a nyilvántartásba való bejegyzése szükséges.

XXX. Fejezet

Tartozásátvállalás

6:203. § *[Tartozásátvállalás]*

(1) Ha a kötelezett és a jogosult megállapodik egy harmadik személlyel (e fejezet alkalmazásában: átvállaló) abban, hogy az a kötelezettnek a jogosulttal szemben fennálló kötelezettségét átvállalja, a jogosult a szolgáltatást kizárólag az átvállalótól követelheti.

(2) Az átvállalót mindazon jogok megilletik, amelyek a kötelezettet a jogosulttal szemben a szerződés alapján megillették.

(3) A tartozásátvállalással a követelés biztosítékai megszűnnek. Fennmarad a biztosíték, ha annak kötelezette a tartozásátvállaláshoz hozzájárul.

6:204. § *[Előzetes hozzájárulás a tartozásátvállaláshoz]*

(1) Ha a jogosult a tartozásátvállaláshoz szükséges jognyilatkozatát előzetesen megteszi, a tartozásátvállalás a jogosult értesítésével válik hatályossá.

(2) A jogosult jognyilatkozata megtételekor fenntarthatja a jogot annak visszavonására.

6:205. § *[Teljesítésátvállalás]*

Ha harmadik személy megállapodik a kötelezettel a kötelezett tartozásának átvállalásáról, a harmadik személy köteles lesz a kötelezett tartozását teljesíteni vagy a kötelezettet olyan helyzetbe hozni, hogy az lejáratkor teljesíthessen. A jogosult nem követelheti a tartozást a harmadik személytől.

6:206. § *[Tartozáselvállalás]*

Ha a felek a teljesítésátvállalásról a jogosultat értesítik, egyetemleges kötelezettség jön létre. Tartozáselvállalás esetén az egyetemleges kötelezettet mindazon jogok megilletik, amelyek a kötelezettet a jogosulttal szemben a szerződés alapján megillették. A tartozás elvállalója nem jogosult beszámítani a kötelezettnek a jogosulttal szemben fennálló egyéb követelését.

6:207. § *[Tartozás átszállása jogszabály rendelkezése alapján]*

Ha a tartozás jogszabály rendelkezése alapján száll át másra, a tartozásátvállalás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XXXI. Fejezet

Szerződésátruházás

6:208. § [A szerződésátruházás joghatásai]

(1) A szerződésből kilépő, a szerződésben maradó és a szerződésbe belépő fél megállapodhatnak a szerződésből kilépő felet megillető jogok és az őt terhelő kötelezettségek összességének a szerződésbe belépő félre történő átruházásáról.

(2) A szerződésbe belépő felet megilletik mindazon jogok, és terhelik mindazon kötelezettségek, amelyek a szerződésből kilépő felet a szerződésben maradó féllel szemben a szerződés alapján megillették és terhelték. A szerződésbe belépő fél nem jogosult beszámítani a szerződésből kilépő félnek a szerződésben maradó féllel szemben fennálló egyéb követelését. A szerződésben maradó fél nem jogosult beszámítani a szerződésből kilépő féllel szemben fennálló egyéb követelését.

(3)¹⁶⁴ A szerződésbe belépő félre átszálló jogosultság biztosítéka fennmarad. A szerződésbe belépő félre átszálló kötelezettség teljesítésének biztosítéka megszűnik, kivéve, ha a biztosíték kötelezettje a szerződésátruházáshoz hozzájárul.

6:209. § [Előzetes hozzájárulás a szerződésátruházáshoz]

(1) Ha a szerződésben maradó fél a szerződésátruházáshoz szükséges jognyilatkozatát előzetesen megteszi, a szerződésátruházás a szerződésben maradó fél értesítésével válik hatályossá.

(2) A szerződésben maradó fél a jognyilatkozat megtételekor fenntarthatja a jogot annak visszavonására.

(3)¹⁶⁵ Ha a biztosíték kötelezettje a szerződésbe belépő félre átszálló kötelezettség biztosítéka fennmaradásához szükséges hozzájáruló jognyilatkozatát előzetesen megteszi, jognyilatkozata a szerződésátruházásról történt értesítésével válik hatályossá.

(4)¹⁶⁶ A biztosíték kötelezettje a jognyilatkozat megtételekor fenntarthatja a jogot annak visszavonására.

6:210. § [Az engedményezés és a tartozásátvállalás szabályainak alkalmazása]

A szerződésátruházásra egyebekben a követelések és a jogok tekintetében az engedményezés, a kötelezettségek tekintetében a tartozásátvállalás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:211. § [Szerződésátruházás jogszabály rendelkezése alapján]

Ha valakinek egy szerződésből származó valamennyi joga és kötelezettsége jogszabály rendelkezése alapján száll át másra, a szerződésátruházás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XIII. CÍM

A SZERZŐDÉS MEGSZÜNTETÉSE MEGÁLLAPODÁSSAL ÉS EGYOLDALÚ NYILATKOZATTAL

6:212. § [Megszüntetés a felek megállapodásával]

(1) A felek közös megegyezéssel a szerződést a jövőre nézve megszüntethetik vagy a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal felbonthatják.

(2) A szerződés megszüntetése esetén a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak, és kötelesek egymással a megszűnés előtt már teljesített szolgáltatásokkal elszámolni.

(3) A szerződés felbontása esetén a már teljesített szolgáltatások visszajárnak. Ha az eredeti állapot természetben nem állítható helyre, a szerződés felbontásának nincs helye.

¹⁶⁴ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 20. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁶⁵ Beiktatta: 2016. évi LXXVII. törvény 21. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁶⁶ Beiktatta: 2016. évi LXXVII. törvény 21. §. Hatályos: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

6:213. § [Megszüntetés egyoldalú jognyilatkozattal]

(1) Aki jogszabálynál vagy a szerződésnél fogva felmondásra vagy elállásra jogosult, a másik félhez intézett jognyilatkozattal szüntetheti meg a szerződést. A szerződés felmondása esetén a szerződés megszüntetésének, elállás esetén a szerződés felbontásának a szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy elállásra a fél akkor jogosult, ha az általa kapott szolgáltatás egyidejű visszaadását felajánlja.

(2) Ha a felek az elállás jogát meghatározott pénzösszeg (bánatpénz) fizetése ellenében kikötötték, a túlzott mértékű bánatpénz összegét a bíróság a kötelezett kérelmére mérsékelheti.

(3) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a tartós jogviszonyt létrehozó, határozatlan időre kötött szerződést megfelelő felmondási idő alkalmazásával bármelyik fél felmondhatja. A felmondási jog kizárása semmis.

6:214. § [Bíróság általi megszüntetés]

E rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni a szerződés bíróság által történő megszüntetésére.

HARMADIK RÉSZ

EGYES SZERZŐDÉSEK

XIV. CÍM

A TULAJDONÁTRUHÁZÓ SZERZŐDÉSEK

XXXII. Fejezet

Az adásvételi szerződés általános szabályai

6:215. § [Adásvételi szerződés]

(1) Adásvételi szerződés alapján az eladó dolog tulajdonjogának átruházására, a vevő a vételár megfizetésére és a dolog átvételére köteles.

(2) Ha az adásvételi szerződés tárgya ingatlan, az eladó a tulajdonjog átruházásán felül köteles a dolog birtokának átruházására is. Ha a szerződés tárgya ingatlan, az adásvételi szerződést írásba kell foglalni.

(3) A dolog adásvételére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni arra a szerződésre is, amelyből jog vagy követelés visszerhes átruházására vonatkozó kötelezettség fakad.

6:216. § [Tulajdonjog-fenntartás]

(1) Az eladó a tulajdonjogát a vételár kiegyenlítéséig fenntarthatja.

(2) A tulajdonjog-fenntartásra vonatkozó megállapodást írásba kell foglalni.

(3) Az ingatlanra vonatkozó tulajdonjog-fenntartást az eladó köteles a tulajdonjog-fenntartás tényének és a vevő személyének a feltüntetésével az ingatlan-nyilvántartásba feljegyeztetni.

(4) Az ingó dologra vonatkozó tulajdonjog-fenntartást az eladó köteles a tulajdonjog-fenntartás tényének és a vevő személyének a hitelbiztosítéki nyilvántartásba, vagy ha az ingó dolog tulajdonjogát közhiteles nyilvántartás tanúsítja, és jogszabály a dolog elzálogosítását a lajstromba való bejegyzéshez köti, a megfelelő lajstromba bejegyeztetni. Nyilvántartásba vétel hiányában

a) a vevőtől jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző megszerzi az átruházással az ingó dolog

tulajdonjogát; és

b) a vevő által az ingó dolgon harmadik személy javára alapított zálogjog a vevő rendelkezési joga hiányában is létrejön.

6:217. § [*Hasznok szedése, teher- és kárveszélyviselés ingatlan adásvétele esetén*]

Ha az eladó az adásvétel tárgyát képező ingatlan birtokát a vevő tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése előtt a vevőre átruházza, a vevő a birtokátruházás napjától kezdve szedi a dolog hasznait, viseli terheit és a dologban beállott azt a kárt, amelynek megtérítésére senkit sem lehet kötelezni.

6:218. § [*Költségek*]

(1) Az eladó viseli a birtokátruházással és az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett állapot rendezésével kapcsolatos költségeket.

(2) A dolog átvételének és a tulajdonváltás ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzésének költségei a vevőt terhelik.

6:219. § [*Kárveszély átszállása fogyasztói adásvétel esetén*]

Ha az eladó vállalkozás és a vevő fogyasztó, és az eladó vállalja a dolog vevőhöz történő eljuttatását, a kárveszély akkor száll át a vevőre, amikor a vevő vagy az általa kijelölt harmadik személy birtokba veszi a dolgot. A kárveszély a fuvarozónak történő átadáskor átszáll a vevőre, ha a fuvarozót a vevő bízta meg, feltéve, hogy a fuvarozót nem az eladó ajánlotta.

6:220. § [*Az eladó késedelmének jogkövetkezményei fogyasztói adásvétel esetén*]

(1) Ha az eladó vállalkozás és a vevő fogyasztó, a felek eltérő megállapodásának hiányában, az eladó a szerződés megkötését követően késedelem nélkül, de legkésőbb harminc napon belül köteles a vevő rendelkezésére bocsátani a dolgot.

(2) Az eladó késedelve esetén a vevő jogosult póthatáridőt tűzni. Ha az eladó a póthatáridőn belül nem teljesít, a vevő jogosult a szerződéstől elállni.

(3) A vevő póthatáridő tűzése nélkül jogosult a szerződéstől elállni, ha

a) az eladó a szerződés teljesítését megtagadta; vagy

b) a szerződést a felek megállapodása szerint vagy a szolgáltatás felismerhető rendeltetésénél fogva a meghatározott teljesítési időben - és nem máskor - kellett volna teljesíteni.

XXXIII. Fejezet

Az adásvétel különös nemei

6:221. § [*Elővásárlási jog*]

(1) Ha a tulajdonos meghatározott dologra nézve szerződéssel elővásárlási jogot alapít, és a dolgot harmadik személytől származó ajánlat elfogadásával el akarja adni, az elővásárlási jog jogosultja az ajánlatban rögzített feltételek mellett a harmadik személyt megelőzve jogosult a dolog megvételére.

(2) Ha a tulajdonos egymást követően több személynek enged ugyanarra a dologra elővásárlási jogot, a jogosultak az elővásárlási jogok keletkezésének sorrendjében gyakorolhatják elővásárlási jogukat.

6:222. § [*A vételi ajánlat közlése az elővásárlásra jogosulttal*]

(1) Ha a tulajdonos harmadik személytől olyan vételi ajánlatot kap, amelyet el kíván fogadni, az ajánlat elfogadása előtt köteles az ajánlatot teljes terjedelemben közölni az elővásárlásra jogosulttal. Nem terheli e kötelezettség a tulajdonost, ha annak teljesítése a jogosult tartózkodási helye vagy

más körülmény miatt rendkívüli nehézséggel vagy számottevő késedelemmel járna.

(2) Az ajánlat közlése a tulajdonos által tett eladási ajánlatnak minősül. Az ajánlati kötöttségre a távollevők között tett ajánlatra vonatkozó szabályokat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a tulajdonos ajánlati kötöttségének idejét a szerződés általános szabályaiban meghatározottnál rövidebb időtartamban nem határozhatja meg.

(3) Ha a jogosult az ajánlati kötöttség ideje alatt nem tesz elfogadó nyilatkozatot, a tulajdonos a dolgot az ajánlatot tevő harmadik személy ajánlatának megfelelően vagy annál az eladó számára kedvezőbb feltételek mellett eladhatja.

(4) Ha az elővásárlásra jogosult a tulajdonoshoz intézett nyilatkozatában az ajánlatot elfogadja, a szerződés közöttük jön létre.

(5) Ha ugyanazon dologra nézve több személyt azonos rangsorban illet meg elővásárlási jog, és közülük többen tesznek elfogadó nyilatkozatot, a tulajdonos késedelem nélkül köteles erről a jogosultakat tájékoztatni, akik a tájékoztatás hatályossá válásától számított nyolc napon belül elfogadó nyilatkozatukat visszavonhatják. E határidő leteltekor az adásvételi szerződés a hatályos elfogadó nyilatkozatot tett jogosultakkal jön létre. Az elfogadó nyilatkozatot tett jogosultak egymás közötti érdekeltségük arányában szereznek közös tulajdont. Ha az elfogadó nyilatkozatot tett jogosultak érdekeltségének aránya nem állapítható meg, a jogosultak egyenlő arányban szereznek tulajdoni hányadot a dolgon.

6:223. § *[Az elővásárlási jog megszegésével kötött szerződés hatálytalansága]*

(1) Ha a tulajdonos az elővásárlási jogból eredő kötelezettségeinek megszegésével köt szerződést, az így megkötött szerződés az elővásárlási jog jogosultjával szemben hatálytalan.

(2) A hatálytalanságból eredő igényeket a jogosult a szerződéskötésről való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül érvényesítheti azzal a feltétellel, hogy az igényérvényesítéssel egyidejűleg az ajánlatot elfogadó nyilatkozatot tesz, és igazolja teljesítőképességét. A hatálytalanságból eredő igényeket a jogosult a szerződéskötéstől számított három év elteltével nem érvényesítheti.

6:224. § *[Visszavásárlási jog]*

(1) Ha az adásvételi szerződés megkötésével egyidejűleg a felek megállapodnak abban, hogy a vevő visszavásárlási jogot enged a megvett dologra, az eladó a vevőhöz intézett nyilatkozatával a dolgot megveheti.

(2) A visszavásárlási árat a felek a visszavásárlási jog létesítéséről szóló megállapodásukban határozzák meg. Ennek elmulasztása esetén a jogosult a visszavásárlás jogát a dolognak a visszavásárlási jog gyakorlásakor képviselt forgalmi értékével azonos vételáron gyakorolhatja.

6:225. § *[Vételi és eladási jog]*

(1) Ha a tulajdonos meghatározott dologra nézve szerződéssel vételi jogot alapít, a jogosult a dolgot a szerződésben meghatározott vételáron egyoldalú nyilatkozattal megvásárolhatja.

(2) Ha a tulajdonos meghatározott dologra nézve szerződéssel eladási jogot szerez, a dolgot a szerződésben meghatározott vételáron egyoldalú nyilatkozattal eladhatja az eladási jog kötelezettjének.

6:226. § *[Az elővásárlási, a visszavásárlási, a vételi és az eladási jog közös szabályai]*

(1) Az elővásárlási, a visszavásárlási, a vételi és az eladási jog alapítására vonatkozó szerződést írásba kell foglalni.

(2) Ha az ingatlanra szerződéssel létesített elővásárlási, visszavásárlási, vételi vagy eladási jogot az ingatlan-nyilvántartásba, továbbá a közhiteles nyilvántartásban nyilvántartott ingóságra szerződéssel létesített elővásárlási, visszavásárlási, vételi vagy eladási jogot a közhiteles nyilvántartásba bejegyzik, az mindenkivel szemben hatályos, aki a bejegyzést követően az ilyen dolgon valamely jogot szerez.

(3) Az elővásárlási, a visszavásárlási, a vételi és az eladási jogra vonatkozó rendelkezéseket a

jogszályon alapuló elővásárlási, visszavásárlási, vételi és eladási jogra is alkalmazni kell. A jogszályon alapuló elővásárlási, visszavásárlási, vételi és eladási jog a szerződéses elővásárlási, visszavásárlási, vételi és eladási jogot megelőzi.

(4) A visszavásárlási, a vételi és az eladási jog kötelezettje köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely a visszavásárlási, a vételi és az eladási jog gyakorlását megghiúsítaná vagy korlátozná.

(5) Megszűnik a visszavásárlási, a vételi és az eladási jog, ha a dolog a kötelezettnek fel nem róható okból megsemmisül.

6:227. § [Részletvétel]

(1) Ha a felek abban állapodnak meg, hogy a vevő a vételárat meghatározott időpontokban, több részletben fizeti meg, de a dolog birtokát a vételár teljes kiegyenlítése előtt a vevőre átruházzák, az eladó - választása szerint - az elállás vagy a részletfizetési kedvezmény megvonásának jogát gyakorolhatja akkor, ha a vevő a részletet az esedékességkor nem fizeti meg. Ezzel a jogával az eladó a részlet megfizetésének első ízben való elmulasztása esetén akkor élhet, ha a vevőt erről előzőleg értesítette, és neki a teljesítésre megfelelő időt engedett.

(2) Ha az eladó a szerződéstől elállt, a vevő köteles a szerződés alapján birtokában volt dolog után használati díjat fizetni, és megtéríteni azt a kárt, amely a dolog rendeltetésszerű használatával járó értékcsökkenést meghaladja.

6:228. § [Megtétekintésre vétel]

(1) Ha a vevő az adásvételi szerződést a szerződés tárgyát képező dolog megtétekintése nélkül köti meg, de a felek megállapodnak abban, hogy a vevő a dolog megtétekintése után nyilatkozhat a szerződés hatálybalépéséről, akkor az eladó köteles lehetővé tenni a dolog megtétekintését. Ebben az esetben a szerződés hatálya a vevő nyilatkozatától függ. A vevő a nyilatkozatát nem köteles indokolni.

(2) Ha az eladó lehetővé tette a dolog megtétekintését, megfelelő határidőt tűzhet a vevő nyilatkozatának megtételére. Ha a vevő a szerződésben kikötött vagy az eladó által a nyilatkozattételre kitűzött határidőt elmulasztja, a szerződés nem lép hatályba.

(3) Az eladó nem teljesít hibásan, ha bizonyítja, hogy a vevő a hibát megtétekintéskor felismerte vagy fel kellett volna ismernie.

6:229. § [Próbára vétel]

(1) Ha a felek az adásvételi szerződésben kikötik, hogy az adásvétel tárgyát képező dolog kipróbálása alapján a vevő meghatározott időn belül nyilatkozhat a szerződés hatályáról, a szerződés hatálya a vevő nyilatkozatától függ. A vevő e nyilatkozatát nem köteles indokolni.

(2) Ha a vevő a dolog kipróbálására általában szükséges vagy az eladó által megszabott megfelelő határidőn belül nem nyilatkozik, a szerződés hatályban marad.

(3) Az eladó nem teljesít hibásan, ha bizonyítja, hogy a vevő a hibát a kipróbálás ideje alatt felismerte vagy fel kellett volna ismernie.

6:230. § [Minta szerinti vétel]

(1) Ha a felek a szerződés tárgyát képező dolog valamely tulajdonságát mintára hivatkozással határozzák meg, az eladó köteles a minta hivatkozott tulajdonságának megfelelő dolgot szolgáltatni.

(2) Az eladó a dolog fel nem ismerhető hibájáért akkor is szavatol, ha e hiba a mintában is megvolt.

(3) Ha a vevő a mintát nem mutatja fel, őt terheli annak bizonyítása, hogy a minta milyen tulajdonságokkal rendelkezett.

Az adásvételi szerződés altípusai

6:231. § *[Fajta és mennyiség szerint meghatározott dolog határidős adásvétele]*

(1) Ha az eladó fajta és mennyiség szerint meghatározott dolog jövőbeni szolgáltatására vállal kötelezettséget, és a felek rögzítik annak a mennyiségi eltérésnek a mértékét, amennyivel az eladó a szerződésben kikötött mennyiségnél többet vagy kevesebbet szolgáltatathat, a vevő a ténylegesen szolgáltatott mennyiségnek megfelelő vételárat köteles megfizetni.

(2) Ha az eladó a mennyiségi eltérés által lehetővé tett legkisebb mennyiségnél kisebb mennyiséget szolgáltat, a szerződésszegése következményeit a szerződésben kikötött mennyiség figyelembevételével kell alkalmazni.

(3) Ha az eladó fajta és mennyiség szerint meghatározott dolog jövőbeni szolgáltatására vállal kötelezettséget, a vevő az eladó teljesítésének felajánlásáig elállhat a szerződéstől; ha az eladó a szerződést részletekben köteles teljesíteni, és a szolgáltatás egy részének teljesítését már felajánlotta, akkor a vevő a teljesítésre még fel nem ajánlott szolgáltatásokra vonatkozóan a szerződést felmondhatja. Az elállási vagy felmondási jog gyakorlásával az eladónak okozott kárért a vevő kártalanítási kötelezettséggel tartozik.

6:232. § *[Saját termelésű mezőgazdasági áru szolgáltatására kötött adásvételi szerződés]*

(1) Ha az eladó az adásvételi szerződésben maga termelte mezőgazdasági termény, termék, saját nevelésű vagy hizlalású állat későbbi időpontban történő szolgáltatására vállal kötelezettséget, jogosult a szerződésben kikötött mennyiségnél tíz százalékkal kevesebbet teljesíteni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szerződést az eladó jogosult a kikötött teljesítési idő előtt is teljesíteni, feltéve, hogy a vevőt a teljesítés megkezdéséről az átvételhez szükséges felkészülési idő biztosításával előzetesen értesíti.

6:233. § *[A vevő közreműködésével előállított mezőgazdasági áru szolgáltatására kötött adásvételi szerződés]*

Ha az eladó az adásvételi szerződésben maga termelte mezőgazdasági termény, termék, saját nevelésű vagy hizlalású állat későbbi időpontban történő szolgáltatására vállal kötelezettséget, és a felek megállapodnak abban, hogy a vevő a teljesítést elősegítő szolgáltatást nyújt, továbbá ehhez kapcsolódó tájékoztatást ad az eladónak, akkor az eladó köteles ezt a szolgáltatást a tájékoztatásnak megfelelően igénybe venni. Az eladó a vevő teljesítést elősegítő szolgáltatásainak szerződés szerinti ellenértékét akkor is köteles megfizetni, és a vevő által folyósított termelési előlegnek a vételárral nem fedezett részét akkor is köteles visszafizetni, ha erre a termelés eredménye nem biztosít fedezetet.

XXXV. Fejezet

A csereszerződés

6:234. § *[Csereszerződés]*

Ha a felek dolgok tulajdonjogának, más jogoknak vagy követeléseknek kölcsönös átruházására vállalnak kötelezettséget, az adásvétel szabályait kell megfelelően alkalmazni. Ebben az esetben mindegyik fél eladó a saját szolgáltatása és vevő a másik fél szolgáltatása tekintetében.

XXXVI. Fejezet

Az ajándékozási szerződés

6:235. § [Ajándékozási szerződés]

(1) Ajándékozási szerződés alapján az ajándékozó dolog tulajdonjogának ingyenes átruházására, a megajándékozott a dolog átvételére köteles.

(2) Ha az ajándékozási szerződés tárgya ingatlan, az ajándékozó a tulajdonjog átruházásán felül köteles a dolog birtokának átruházására is. Ha a szerződés tárgya ingatlan, az ajándékozási szerződést írásba kell foglalni.

(3) A dolog ajándékozására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni jog vagy követelés ingyenes átruházására történő kötelezettségvállalás esetén.

6:236. § [A teljesítés megtagadása]

A szerződés teljesítését az ajándékozó megtagadhatja, ha bizonyítja, hogy a szerződés megkötése után saját körülményeiben vagy a megajándékozotthoz fűződő viszonyában olyan lényeges változás állott be, hogy a szerződés teljesítése tőle nem várható el.

6:237. § [Ajándék visszakövetelése]

(1) A meglévő ajándékot az ajándékozó visszakövetelheti, ha arra a szerződéskötés után bekövetkezett változások miatt létfenntartása érdekében szüksége van, és az ajándék visszaadása a megajándékozott létfenntartását nem veszélyezteti. A megajándékozott nem köteles az ajándék visszaadására, ha az ajándékozó létfenntartását járadék vagy természetbeni tartás útján megfelelően biztosítja.

(2) Ha a megajándékozott vagy vele együtt élő hozzátartozója az ajándékozó vagy közeli hozzátartozója rovására súlyos jogsértést követ el, az ajándékozó visszakövetelheti az ajándékot, vagy követelheti az ajándék helyébe lépett értéket.

(3) Az ajándékozó visszakövetelheti az ajándékot, vagy követelheti az ajándék helyébe lépett értéket akkor is, ha a szerződő felek számára a szerződéskötéskor ismert olyan feltevés, amelyre figyelemmel az ajándékozó az ajándékot adta, utóbb véglegesen megghiúsult, és e nélkül az ajándékozássra nem került volna sor.

(4) Visszakövetelésnek nincs helye, ha az ajándék vagy a helyébe lépett érték a jogsértés elkövetése időpontjában már nincs meg, továbbá ha az ajándékozó a sérelmet megbocsátotta; megbocsátásnak, illetve a visszakövetelésről való lemondásnak számít, ha az ajándékozó az ajándékot megfelelő ok nélkül hosszabb idő nélkül nem követeli vissza.

(5) A szokásos mértékű ajándék visszakövetelésének nincs helye.

XV. CÍM

A VÁLLALKOZÁSI TÍPUSÚ SZERZŐDÉSEK

XXXVII. Fejezet

A vállalkozási szerződés

1. A vállalkozási szerződés általános szabályai

6:238. § [Vállalkozási szerződés]

Vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó tevékenységgel elérhető eredmény (a továbbiakban: mű) megvalósítására, a megrendelő annak átvételére és a vállalkozói díj megfizetésére köteles.

6:239. § [A tevékenység megszervezése]

- (1) A tevékenység végzésének feltételeit a vállalkozó úgy köteles megszervezni, hogy biztosítsa a tevékenység biztonságos, szakszerű, gazdaságos és határidőre történő befejezését.
- (2) Ha a mű előállításához valamilyen anyag szükséges, azt a vállalkozó köteles beszerezni.

6:240. § [A megrendelő utasítási joga]

- (1) A vállalkozó a megrendelő utasítása szerint köteles eljárni. Az utasítás nem terjedhet ki a tevékenység megszervezésére, és nem teheti a teljesítést terhesebbé.
- (2) Ha a megrendelő célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a vállalkozó köteles őt erre figyelmeztetni. Ha a megrendelő a figyelmeztetés ellenére utasítását fenntartja, a vállalkozó a szerződéstől elállhat vagy a feladatot a megrendelő utasításai szerint, a megrendelő kockázatára elláthatja. A vállalkozó köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértéséhez vezetne, vagy veszélyeztetné mások személyét vagy vagyonát.

6:241. § [A tevékenység végzésének helye]

- (1) Ha a tevékenységet a megrendelő által kijelölt munkaterületen kell végezni, a megrendelő köteles azt a tevékenység végzésére alkalmas állapotban a vállalkozó rendelkezésére bocsátani.
- (2) A vállalkozó a tevékenység megkezdését mindaddig megtagadhatja, amíg a munkaterület a tevékenység végzésére nem alkalmas. Ha a megrendelő a munkaterületet a vállalkozó felszólítása ellenére nem biztosítja, a vállalkozó elállhat a szerződéstől, és kártérítést követelhet.
- (3) Ha a felek abban állapodnak meg, hogy a tevékenység végzésére kijelölt helyet a vállalkozó teszi a tevékenység végzésére alkalmassá, annak költségeit a megrendelő viseli.

6:242. § [A megrendelő ellenőrzési joga]

- (1) A megrendelő a tevékenységet és a felhasználásra kerülő anyagot bármikor ellenőrizheti.
- (2) A vállalkozó nem mentesül a szerződészegés jogkövetkezményei alól amiatt, hogy a megrendelő a vállalkozó tevékenységét nem vagy nem megfelelően ellenőrizte.

6:243. § [A munkavégzés összehangolása]

Ha ugyanazon a munkaterületen egyidejűleg vagy egymást követően több vállalkozó tevékenykedik, a munkák gazdaságos és összehangolt elvégzésének feltételeit a megrendelő köteles megteremteni.

6:244. § [Többletmunka. Pótmunka]

- (1) A vállalkozó köteles elvégezni a vállalkozási szerződés tartalmát képező, de a vállalkozói díj meghatározásánál figyelembe nem vett munkát és az olyan munkát is, amely nélkül a mű rendeltetésszerű használatra alkalmas megvalósítása nem történhet meg (többletmunka).
- (2) A vállalkozó köteles elvégezni az utólag megrendelt, különösen tervmódosítás miatt szükségessé váló munkát is, ha annak elvégzése nem teszi feladatát aránytalanul terhesebbé (pótmunka).

6:245. § [A vállalkozói díj]

- (1) Ha a felek átalánydíjban állapodtak meg, a vállalkozó az átalánydíjon felül a pótmunka ellenértékét igényelheti, a többletmunka ellenértékének megtérítésére nem jogosult. A megrendelő köteles azonban megtéríteni a vállalkozónak a többletmunkával kapcsolatban felmerült olyan költségét, amely a szerződés megkötésének időpontjában nem volt előrelátható.
- (2) Tételes elszámolás szerint meghatározott vállalkozói díj esetén a vállalkozó az elvégzett munka ellenértékére jogosult.
- (3) A vállalkozói díj a szerződés teljesítésekor esedékes.

6:246. § [Törvényes zálogjog]

A vállalkozót a vállalkozói díj és a költségek biztosítására zálogjog illeti meg a megrendelőnek azokon a vagyontárgyain, amelyek a vállalkozási szerződés következtében birtokába kerültek.

6:247. § [A szolgáltatás átadás-átvétele]

(1) A vállalkozó a művet átadás-átvételi eljárás keretében köteles átadni, amelynek során a felek elvégzik az adott üzletágban szokásos azon vizsgálatokat, amelyek a teljesítés szerződésszerűségének megállapításához szükségesek.

(2)¹⁶⁷ Határidőben teljesít a vállalkozó, ha az átadás-átvétel a szerződésben előírt teljesítési határidőn belül megkezdődik. Az átadás-átvétel időtartama harminc nap. Vállalkozások közötti szerződés, illetve szerződő hatóság által megrendelőként szerződő hatóságnak nem minősülő vállalkozással kötött szerződés esetén az átadás-átvétel időtartamára vonatkozó rendelkezéstől a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a vállalkozó hátrányára eltérő szerződési feltételt - mint tisztességtelen kikötést - a vállalkozó megtámadhatja.

(3) Nem tagadható meg az átvétel a mű olyan hibája miatt, amely, illetve amelynek kijavítása vagy pótlása nem akadályozza a rendeltetésszerű használatot.

(4) Ha a megrendelő az átadás-átvételi eljárást nem folytatja le, a teljesítés joghatásai a tényleges birtokbavétel alapján állnak be.

(5) Ha a szerződés teljesítéséhez a vállalkozó dolog tulajdonjogának átruházására köteles, a dolog a mű átadásával és az ellenérték megfizetésével kerül a megrendelő tulajdonába.

6:248. § [A szerződés lehetetlenülése]

(1) Ha a teljesítés olyan okból válik lehetetlenné, amelyért egyik fél sem felelős, és

a) a lehetlenné válás oka a vállalkozó érdekkörében merült fel, díjazásra nem tarthat igényt;

b) a lehetlenné válás oka a megrendelő érdekkörében merült fel, a vállalkozót a díj megilleti, de a megrendelő levonhatja azt az összeget, amelyet a vállalkozó a lehetlenné válás folytán költségben megtakarított, továbbá amelyet a felszabadult időben másutt keresett vagy nagyobb nehézség nélkül kereshetett volna;

c) a lehetlenné válás oka mindkét fél érdekkörében vagy érdekkörén kívül merült fel, a vállalkozót az elvégzett munka és költségei fejében a díj arányos része illeti meg.

(2) Lehetetlenülés esetén a megrendelő követelheti, hogy a vállalkozó a megkezdett, de be nem fejezett művet neki adja át; ebben az esetben a jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:249. § [Elállás, felmondás]

(1) A megrendelő a szerződéstől a szerződés teljesítésének megkezdése előtt bármikor elállhat, ezt követően a teljesítésig a szerződést felmondhatja.

(2) A megrendelő elállása vagy felmondása esetén köteles a vállalkozónak a díj arányos részét megfizetni és a szerződés megszüntetésével okozott kárt megtéríteni azzal, hogy a kártalanítás a vállalkozói díjat nem haladhatja meg.

6:250. § [Ingyenes vállalkozási szerződés]

(1) E fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az olyan vállalkozási szerződésre, amely alapján a megrendelő ellenszolgáltatás nyújtására nem köteles.

(2) Ha a vállalkozó a szolgáltatás nyújtását ingyenesen vállalja, a megrendelő köteles a vállalkozó költségeit megtéríteni.

2. A tervezési szerződés

¹⁶⁷ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (5) szerinti szöveggel lép hatályba.

6:251. § [A tervezési szerződés]

(1) Tervezési szerződés alapján a vállalkozó tervezőmunka elvégzésére és a tervdokumentáció átadására, a megrendelő annak átvételére és díj fizetésére köteles.

(2) A tervdokumentációnak műszakilag kivitelezhető, gazdaságos és célszerű megoldásokat kell tartalmaznia, és alkalmasnak kell lennie a megrendelő felismerhető, a felhasználás céljából következő igényeinek kielégítésére.

(3) A terv hibája miatt mindaddig érvényesíthetőek a szerződésszegésből fakadó jogok, amíg a terv alapján kivitelezett szolgáltatás tervhibával összefüggő hibás teljesítése miatt jogok gyakorolhatók.

(4) A tervező jogszavatossággal tartozik azért, hogy harmadik személynek nincs olyan joga, amely a terv felhasználását akadályozza vagy korlátozza.

3. A kivitelezési szerződés

6:252. § [A kivitelezési szerződés]

(1) Kivitelezési szerződés alapján a kivitelező építési, szerelési munka elvégzésére és az előállított mű átadására, a megrendelő annak átvételére és díj fizetésére köteles.

(2) A munka elvégzéséhez szükséges tervdokumentáció elkészítése és a hatósági engedélyek beszerzése a megrendelő kötelezettsége.

(3) A kivitelező köteles a megrendelő által átadott tervdokumentációt a szerződés megkötése előtt megvizsgálni és a megrendelőt a terv felismerhető hibáira, hiányosságaira figyelmeztetni. Ha a terv valamely hibája vagy hiányossága a kivitelezés folyamatában válik felismerhetővé, a kivitelező késedelem nélkül köteles erről a megrendelőt tájékoztatni.

4. A kutatási szerződés

6:253. § [Kutatási szerződés]

(1) Kutatási szerződés alapján a kutató kutatómunkával elérhető eredmény megvalósítására, a megrendelő annak átvételére és díj fizetésére köteles.

(2) A kutató közreműködőt a megrendelő hozzájárulása esetén vehet igénybe. Nincs szükség hozzájárulásra, ha a közreműködő igénybevétele a kutatás jellegével együtt jár.

(3) Ha az eredmény szerzői jogi védelemben részesül vagy iparjogvédelmi oltalomban részesíthető, a kutató a védelemből eredő vagyoni jogokat köteles a megrendelőre átruházni. Ha a vagyoni jog átruházását jogszabály kizárja, a kutató a megengedett legszélesebb terjedelmű felhasználási jog engedélyezésére köteles.

(4) Kutatási szerződésben a jogszavatosság kizárása vagy korlátozása semmis.

(5) A szerződéssel összefüggő üzleti titok jogosultja a megrendelő. A kutatómunka alapján elkészített szellemi alkotás nyilvánosságra hozatalához a megrendelő előzetes hozzájárulása szükséges.

(6) Ha a felek abban állapodnak meg, hogy a díj a kutatás eredménytelen befejezése esetén is jár, a kutatás végzésére és a kutató díjigényére a megbízás szabályait kell alkalmazni.

5. Az utazási szerződés

6:254. § [Utazási szerződés]

(1) Utazási szerződés alapján a vállalkozó utazás és az út egyes állomásain való tartózkodás megszervezésére, továbbá kapcsolódó szolgáltatások nyújtására, a megrendelő a szolgáltatások átvételére és díj fizetésére köteles.

(2)¹⁶⁸ A díjengedmény, illetve a kártérítési igény elévülése szempontjából a fogyasztónak nem minősülő megrendelőt is fogyasztónak kell tekinteni.

(3) A megrendelő az utazás megkezdése előtt az utazási szerződésből fakadó jogait és kötelezettségeit átruházhatja olyan harmadik személyre, aki az utazási szerződésben foglalt feltételeknek megfelel.

(4) A jogok és kötelezettségek átruházását megelőzően keletkezett kötelezettségekért és az átruházásból eredő többletköltségek megfizetéséért a megrendelő és a harmadik személy egyetemlegesen állnak helyt.

(5) Semmis a szerződés olyan kikötése, amely ezen § rendelkezéseitől a megrendelő hátrányára eltér.

6. A mezőgazdasági vállalkozási szerződés

6:255. § [Mezőgazdasági vállalkozási szerződés]

(1) Mezőgazdasági vállalkozási szerződés alapján a vállalkozó a megrendelő tulajdonában álló állat nevelésére, vagy terménynek a megrendelő tulajdonában álló területen való megtermelésére, a megrendelő díj fizetésére köteles.

(2) A vállalkozó a szerződésnek az állat vagy a termény betegsége miatti lehetetlenné válásáért nem felelős, ha a megbetegedést az ellenőrzési körén kívüli elháríthatatlan ok idézte elő. Ebben az esetben a vállalkozót arányos díj illeti meg.

(3) A megrendelő által elszámolásra vagy előlegként adott szolgáltatások visszafizetését a termelő nem tagadhatja meg azon az alapon, hogy azok a termelés eredményéből nem fedezhetők.

7. A közszolgáltatási szerződés

6:256. § [Közszolgáltatási szerződés]

(1) Közszolgáltatási szerződés alapján a szolgáltató általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtására, a felhasználó díj fizetésére köteles.

(2) A szolgáltatót szerződéskötési kötelezettség terheli.

(3) A felhasználó a díjat havonta, utólag köteles megfizetni.

XXXVIII. Fejezet

A fuvarozási szerződés

6:257. § [Fuvarozási szerződés]

Fuvarozási szerződés alapján a fuvarozó a küldemény rendeltetési helyére történő továbbítására és a címzettnek történő kiszolgáltatására, a feladó díj fizetésére köteles.

6:258. § [A fuvarlevél]

(1) A fuvarozó a feladó utasítása esetén köteles

a) fuvarlevelet kiállítani és abból egy példányt a feladónak átadni; vagy

b) a küldemény átvételéről elismervényt adni.

(2) A fuvarozó által kiállított fuvarlevél az ellenkező bizonyításáig bizonyítja a fuvarozási szerződés létrejöttét, a küldemény átvételét, valamint - a fuvarozó által a fuvarlevélbe tett fenntartás hiányában - azt, hogy a küldemény és csomagolása az átvételkor külsőleg jó állapotban volt, és

¹⁶⁸ Megállapította: 2017. évi CXCV. törvény 2. § (1). Hatályos: 2018. VII. 1-től.

hogy a küldemények száma a fuvarlevélben közölttel megegyezik, ha a fuvarlevelet a feladó és a fuvarozó is aláírta, és a fuvarlevél tartalmazza

- a) a küldemény átvételének helyét és időpontját;
- b) a feladó, a címzett és a fuvarozó nevét és címét;
- c) a kiszolgáltatás helyét;

d) a küldemény megnevezését, csomagolási módját, veszélyességének az adott fuvarozási ág szerinti megjelölését, darabszámát, jelét, számát, tömegét vagy más módon kifejezett mennyiségét.

(3) A fuvarozó által tett fenntartásnak minősül az is, ha a fuvarozó az ok megjelölésével azt jegyzi fel a fuvarlevélre, hogy a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott adatok ellenőrzése önhibáján kívül nem volt lehetséges.

6:259. § [Csomagolás; okmányok]

(1) A feladó köteles

a) a küldeményt úgy csomagolni, hogy a csomagolás a küldeményt megóvja, és az mások személyét és vagyonát ne veszélyeztesse;

b) a küldemény fuvarozás során történő kezeléséhez szükséges információkat a csomagoláson, ennek hiányában a küldeményen feltüntetni; és

c) a fuvarozónak a küldemény továbbításához és kezeléséhez szükséges okiratokat átadni.

(2) Ha nyilvánvaló, hogy a csomagolás vagy a küldemény kezeléséhez szükséges információ nem megfelelő, vagy a feladó a küldemény továbbításához és kezeléséhez szükséges okiratokat nem adja át, a fuvarozó a küldemény átvételét megtagadhatja. Ha a feladó a hiányosságot késedelem nélkül nem pótolja, a fuvarozó elállhat a szerződéstől.

(3) Ha a csomagolás vagy a küldemény kezeléséhez szükséges információ hiányossága a küldemény átvételét követően válik nyilvánvalóvá, a fuvarozó köteles erről a körülményről a feladót késedelem nélkül tájékoztatni. A feladó továbbításra adott kifejezett utasítása hiányában a fuvarozó a küldemény továbbítására nem köteles. Ha a feladó a küldemény továbbítására ad utasítást, a fuvarozó megfelelő biztosítékot kérhet arra az esetre, ha a csomagolás vagy a küldemény kezeléséhez szükséges információ hiányosságából fakadóan kára keletkezhet, vagy más személlyel szembeni felelőssége merülhet fel. Ha a feladó nem ad utasítást vagy megfelelő biztosítékot, a fuvarozó a szerződést felmondhatja.

(4) A fuvarozó köteles az átadott okiratokat a feladó utasításai szerint felhasználni.

6:260. § [Veszélyes áru fuvarozása]

Ha a küldemény veszélyes áru, a feladó köteles közölni a fuvarozóval az áru veszélyességének az adott fuvarozási ág szerinti megjelölését és a veszély elkerüléséhez szükséges információkat. Ennek hiányában a fuvarozó az áru átvételét megtagadhatja.

6:261. § [A fuvarszköz kiállítása és a küldemény berakása]

(1) A fuvarozó köteles a fuvarszközt a szerződésben meghatározott időben és helyen, fuvarozásra alkalmas állapotban kiállítani, és a fuvarozást késedelem nélkül megkezdeni.

(2) A küldemény berakására a feladó köteles. Ha a küldeményt a címzett nem rakja ki, a fuvarozó a kirakást a feladó költségére elvégezheti.

(3) A berakás és a kirakás körében a fuvarozót a küldemény elhelyezése tekintetében utasítási jog illeti meg.

6:262. § [A feladó elállási joga a fuvarozás megkezdése előtt]

A feladó a szerződéstől a fuvarozás megkezdése előtt állhat el.

6:263. § [Fuvarozási akadály]

(1) Ha a fuvarozás akadályba ütközik, a fuvarozó köteles késedelem nélkül értesíteni a feladót és szükség esetén utasítást kérni.

(2) A feladó a fuvardíjnak az akadály felmerülteig járó arányos részét köteles megfizetni, ha azok

meg nem fizetésével gazdagodnék, vagy ha a fuvarozó bizonyítja, hogy az akadályt ellenőrzési körén kívül eső, a szerződésalkötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

6:264. § [Rendelkezési jog]

(1) A feladót a küldemény kiszolgáltatásáig vagy amíg a címzett a küldeménnyel nem rendelkezett, megilleti a küldeménnyel való rendelkezési jog.

(2) A fuvarozó a feladó fuvarozás megkezdését követően tett rendelkezésének teljesítését megfelelő biztosíték adásához kötheti, ha az a fuvarozás teljesítését terhesebbé tenné. Ha a feladó nem ad megfelelő biztosítékot, a fuvarozó a kereskedelmi ésszerűség követelményei szerint, a feladó és a címzett érdekeit is figyelembe véve köteles eljárni. A fuvarozó ennek keretében a küldemény értékesítésére is jogosult.

(3) Az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a küldemény értékesítése a kereskedelmi ésszerűség követelményei szerint történik, ha az értékesítésre

a) tőzsdén, az értékesítés időpontjában érvényes áron; vagy

b) a küldemény kereskedelmi forgalma során általában alkalmazott, az adott piacon szokásos módon kerül sor.

(4) Ha a fuvarozó a küldeményt értékesíti vagy felhasználja, köteles erről a feladót értesíteni.

(5) A (2)-(4) bekezdést megfelelően alkalmazni kell, ha a fuvarozó a fuvarozás megkezdését követően a fuvarozás teljesítéséhez utasítást kér, és a feladó megfelelő időn belül nem ad utasítást, vagy a fuvarozó az utasítás teljesítését megfelelő biztosíték adásához köti, és a feladó ennek nem tesz eleget.

6:265. § [Értesítés a küldemény megérkezéséről]

(1) A fuvarozó a küldemény megérkezéséről a címzettet késedelem nélkül köteles értesíteni. Az értesítés megérkezését követően a küldeménnyel a címzett jogosult rendelkezni.

(2) A címzettnek az (1) bekezdés szerinti értesítés megérkezését megelőzően tett utasítását a fuvarozó annyiban veheti figyelembe, amennyiben az nem ellentétes a feladó utasításaival. A fuvarozó a címzett által adott utasítás teljesítését megfelelő biztosíték adásához kötheti, ha annak teljesítése a fuvarozó kötelezettségét terhesebbé tenné. A fuvarozó megtagadhatja a címzett utasításának teljesítését, ha a címzett nem ad megfelelő biztosítékot.

6:266. § [Fuvardíj]

(1) Ha a díjat a fuvarlevélbe bejegyzett adat alapján kell megállapítani, az ellenkező bizonyításáig a fuvarlevélbe bejegyzett adatot pontosnak és megfelelőnek kell tekinteni akkor is, ha a fuvarozó a fuvarlevélen olyan fenntartással élt, hogy az adatok ellenőrzésére nem volt módja.

(2) A küldemény teljes vagy részleges elveszése és megsemmisülése esetén a fuvarozó fuvardíjra vagy annak arányos részére nem tarthat igényt, kivéve, ha bizonyítja, hogy a küldemény elveszését vagy megsemmisülését ellenőrzési körén kívül eső, a szerződésalkötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

6:267. § [Törvényes zálogjog]

A fuvarozót a fuvardíj és a költségek biztosítására zálogjog illeti meg azokon a dolgokon, amelyek a fuvarozással kapcsolatosan birtokába kerültek vagy amelyekkel okmányok útján rendelkezik. A zálogjog a fuvarozónak a feladóval szemben fennálló, más fuvarozási szerződésből származó lejárt és nem vitatott követelését is biztosítja.

6:268. § [A fuvarozó felelőssége]

(1) A fuvarozó felelősségét kizáró vagy korlátozó kikötés akkor is semmis, ha az a fuvarozó által súlyos gondatlansággal okozott károkra vonatkozik.

(2) Ha a fuvarozó a küldeményt több fuvarozási mód igénybevételével továbbítja, az egyes fuvarozási módok tekintetében tevékenységére az adott fuvarozási ág szabályait kell alkalmazni. Ha

nem állapítható meg, hogy a kár hol következett be, a fuvarozó felelősségére e fejezet rendelkezései irányadóak.

(3) Ha a feladó külföldi, a fuvarozó által fizetendő kártérítés mértéke nem lehet magasabb, mint a feladó államának joga szerint fizethető legmagasabb kártérítési összeg.

(4) A küldemény elveszettnek minősül, ha azt a fuvarozó a fuvarozási határidő lejártától számított harmincadik napon belül nem szolgáltatja ki. Ha a küldemény a kártérítés megfizetése után megkerül, a fuvarozó köteles a feladót a körülmények által lehetővé tett legrövidebb időn belül értesíteni, és a feladó jogosult a küldeménnyel rendelkezni.

6:269. § [A feladó felelőssége]

A feladó a fuvarozóval szemben felelős azért a kárért, amely a nem megfelelő vagy hiányzó csomagolásból, a küldeménnyel kapcsolatos adatok, információk és okmányok hiányából, hiányosságából vagy pontatlanságából származott.

6:270. § [Az igények elévülése]

A fuvarozási szerződés alapján támasztható igények - a szándékosan vagy súlyos gondatlansággal okozott károk kivételével - egy év alatt elévülnek. Az elévülés kezdő időpontja a küldemény címzettnek történő kiszolgáltatásának időpontja vagy az az időpont, amikor a küldeményt a címzettnek ki kellett volna szolgáltatni. Ezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni abban az esetben is, ha a fuvarozó a küldeményt több fuvarozási mód igénybevételével továbbítja.

6:271. § [A vállalkozás szabályainak alkalmazása]

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a fuvarozási szerződésre a vállalkozási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XVI. CÍM

A MEGBÍZÁSI TÍPUSÚ SZERZŐDÉSEK

XXXIX. Fejezet

A megbízási szerződés

6:272. § [Megbízási szerződés]

Megbízási szerződés alapján a megbízott a megbízó által rábízott feladat ellátására, a megbízó a megbízási díj megfizetésére köteles.

6:273. § [Utasítás]

(1) A megbízott köteles a megbízó utasításait követni.

(2) A megbízott a megbízó utasításától akkor térhet el, ha ezt a megbízó érdeke feltétlenül megköveteli, és a megbízó előzetes értesítésére már nincs mód. Ilyen esetben a megbízót késedelem nélkül értesíteni kell.

(3) Ha a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt erre figyelmeztetni. Ha a megbízó a figyelmeztetés ellenére utasítását fenntartja, a megbízott a szerződéstől elállhat, illetve a szerződést felmondhatja, vagy a feladatot a megbízó utasításai szerint, a megbízó kockázatára elláthatja. Meg kell tagadnia az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértésére vezetne, vagy veszélyeztetné mások személyét vagy vagyonát.

(4) A megbízó köteles megtéríteni az utasítás teljesítésével kapcsolatban felmerült költségeket. A megbízott az utasítás teljesítését megfelelő biztosíték adásához kötheti. Ha a megbízó nem ad megfelelő biztosítékot, a megbízott az utasítás teljesítését megtagadhatja.

6:274. § [Képviselési jog]

Ha a megbízás teljesítéséhez szerződés kötése vagy más jognyilatkozat tétele szükséges, a megbízás a meghatalmazást is magában foglalja.

6:275. § [Tájékoztatási kötelezettség]

(1) A megbízott köteles a megbízót tevékenységéről és a feladat állásáról kívánságára, szükség esetén e nélkül is tájékoztatni. A megbízott köteles a megbízót tájékoztatni, ha közreműködő igénybevétele vált szükségessé, vagy ha a felmerült új körülmények az utasítások módosítását teszik indokolttá.

(2) A megbízott köteles a megbízót a megbízás teljesítéséről késedelem nélkül értesíteni.

6:276. § [Megbízási díj]

(1) A megbízott megbízási díjra akkor is jogosult, ha eljárása nem vezetett eredményre, kivéve, ha az eredmény részben vagy egészben azért maradt el, mert a megbízott felrőhatóan járt el.

(2) A megbízási díj a szerződés teljesítésekor esedékes. Ha a szerződés a megbízás teljesítése előtt szűnt meg, a megbízott a megbízási díjnak tevékenységével arányos részét követelheti.

(3) A megbízott a megbízás ellátásával rendszerint együtt járó költségek előlegezésére köteles.

(4) A szerződés megszűnésekor a megbízó köteles a megbízottat a megbízás alapján harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei alól mentesíteni, valamint szükséges és indokolt költségeit megtéríteni.

6:277. § [Törvényes zálogjog]

A megbízottat a megbízási díj és a költségek biztosítására zálogjog illeti meg a megbízónak azokon a vagyontárgyain, amelyek a megbízás következtében kerültek birtokába.

6:278. § [Felmondás]

(1) A szerződést bármelyik fél felmondhatja.

(2) A megbízó felmondása esetén a megbízó köteles megtéríteni a megbízottnak a felmondással okozott kárt, kivéve, ha a felmondásra a megbízott szerződésszegése miatt került sor.

(3) Ha a szerződést a megbízott alkalmatlan időben mondta fel, köteles megtéríteni a megbízónak a felmondással okozott kárt, kivéve, ha a felmondásra a megbízó szerződésszegése miatt került sor.

(4) A felmondás jogának korlátozása vagy kizárása semmis. Tartós megbízási jogviszony esetén a felek megállapodhatnak a felmondás jogának korlátozásában, és kiköthetik azt is, hogy meghatározott idő előtt a rendes felmondás joga nem gyakorolható.

6:279. § [Elszámolás]

A szerződés megszűnésekor a megbízott köteles a megbízónak mindazt kiadni, amihez a megbízás teljesítése céljából vagy eljárása eredményeképpen jutott, kivéve, amit abból a megbízás folytán jogosan felhasznált.

6:280. § [Ingyenes megbízási szerződés]

(1) E fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az olyan megbízási szerződésre, amely alapján a megbízó ellenszolgáltatás nyújtására nem köteles.

(2) Ha a megbízott a feladat ellátását ingyenesen vállalja, a megbízó köteles a megbízott költségeit megtéríteni.

A bizományi szerződés

6:281. § *[Bizományi szerződés]*

(1) Bizományi szerződés alapján a bizományos a megbízó javára a saját nevében ingó dologra adásvételi szerződés kötésére, a megbízó a díj megfizetésére köteles.

(2) E fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az olyan bizományi szerződésre, amely alapján a bizományos más szerződés kötésére vállal kötelezettséget.

(3) Semmis a bizományi szerződés, ha annak alapján a bizományos ingatlan tulajdonjogának a megszerzésére köteles.

6:282. § *[A bizományos jogállása]*

(1) A bizományi szerződés alapján kötött adásvételi szerződés a bizományossal szerződő féllel szemben a bizományost jogosítja és kötelezi.

(2) A bizományos akkor áll helyt mindazoknak a kötelezettségeknek a teljesítéséért, amelyek a vele szerződő felet a szerződés folytán terhelik, ha ezt kifejezetten elvállalta.

(3) A bizományos hitelezői nem támaszthatnak igényt

a) a bizományossal szerződő féllel szemben fennálló és a megbízót illető követelésekre;

b) vételi bizomány esetén a bizományos által megvett dolgokra;

c) a bizományoshoz befolyt és elkülönítve tartott vagy kezelt olyan pénzüsszegekre, amelyekről megállapítható, hogy a megbízót illetik.

6:283. § *[Tulajdonszerzés]*

(1) Vételi bizomány esetén a bizományos a szerződés teljesítése során megszerzett ingó dolog tulajdonjogát az elszámolás során ruházza át a megbízóra.

(2) Eladási bizomány esetén a bizományos jogosult a megbízó tulajdonjogában álló ingó dolog tulajdonjogának az átruházására.

6:284. § *[Bizományi díj]*

A bizományosnak díj akkor jár, ha az adásvételi szerződést megkötötték, vagy ha a szerződés megkötésére a megbízó érdekkörében felmerült okból nem került sor.

6:285. § *[Belépési jog]*

(1) A bizományos az adásvételi szerződést a megbízóval maga is megkötheti, ha a dolog forgalmi értéke nyilvános információ alapján egyértelműen megállapítható.

(2) A bizományos belépése esetén is köteles a szerződést a megbízóra legkedvezőbb feltételek mellett megkötni.

(3) A bizományos az elszámolás keretében köteles a megbízót tájékoztatni, ha az adásvételi szerződést a megbízóval maga kötötte meg.

(4) A bizományos díjigényét nem érinti, ha a szerződést a megbízóval maga köti meg. Egyebekben a bizományos belépése esetén a megbízó és a bizományos jogviszonyára az adásvételi szerződés szabályait kell alkalmazni.

6:286. § *[Eltérés a bizományi szerződés feltételeitől]*

(1) Ha a bizományos a megbízóra kedvezőbb feltételek mellett köti meg az adásvételi szerződést, mint amilyeneket a bizományi szerződésben megállapítottak, az ebből eredő előny a megbízót illeti.

(2) Ha a bizományos a bizományi szerződésben megállapított áron alul ad el, köteles a megbízónak az árkülönbötet megtéríteni, kivéve, ha bizonyítja, hogy az adásvételi szerződést a megállapított áron megkötni nem lehetett, az eladással a megbízót kártól óvta meg, és a megbízót idejében értesíteni nem tudta.

(3) Ha a bizományos a bizományi szerződésben kikötött feltételektől lényegesen eltér, köteles az eltérésről a megbízót értesíteni. A megbízó az értesítést követően késedelem nélkül jogosult az

adásvételi szerződést visszautasítani, kivéve, ha a bizományos a szerződésben meghatározott árnál drágábban vásárolt, de az értékkülönbötet megtéríti.

6:287. § *[A megbízás szabályainak alkalmazása]*

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a bizományi szerződésre a megbízási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XLI. Fejezet

A közvetítői szerződés

1. A közvetítői szerződés általános szabályai

6:288. § *[Közvetítői szerződés]*

Közvetítői szerződés alapján a közvetítő megbízója és harmadik személy között szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység folytatására, a megbízó díj fizetésére köteles.

6:289. § *[A közvetítő képviseleti jogának terjedelme]*

Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a közvetítő a megbízója nevében az általa közvetített szerződés megkötésére és az annak alapján történő teljesítés elfogadására nem jogosult.

6:290. § *[Tájékoztatási kötelezettség]*

A közvetítő köteles a megbízót tájékoztatni, ha harmadik személy javára közvetítői tevékenységet végez.

6:291. § *[A közvetítő díjazása]*

(1) A díj a közvetített szerződés megkötésének időpontjában válik esedékessé.

(2) A díj a közvetítőt abban az esetben is megilleti, ha a közvetített szerződést a felek a közvetítői szerződés megszűnését követően kötik meg.

6:292. § *[A megbízás szabályainak alkalmazása]*

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a közvetítői szerződésre a megbízási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

2. A tartós közvetítői szerződés

6:293. § *[Különös szabályok önállóan eljáró közvetítő esetén]*

(1) Közvetítői szerződés alapján a közvetítő tartós jogviszony keretében, önállóan eljárva megbízójának harmadik személyekkel kötendő szerződések közvetítésére, illetve a megbízó nevében történő megkötésére, a megbízó díj fizetésére köteles.

(2) Önállóan jár el az a személy, aki az (1) bekezdés szerinti tevékenységet nem munkaviszony, vezető tisztségviselői jogviszony vagy más olyan jogszabályon, bírósági vagy hatósági rendelkezésen alapuló jogviszony keretében végzi, amely őt valamely jogi személy képviseletére feljogosítja.

(3) E fejezet alkalmazásában tartós a jogviszony, ha a közvetítő

a) több szerződés megkötésének közvetítésére; vagy

b) egy szerződés megkötésének közvetítésére és a jogviszony fenntartására, illetve megújítására köteles.

(4) Ha a szerződést írásba foglalták, az egyik fél kérelmére a másik fél köteles átadni a szerződés

és annak módosításának másolatát; e rendelkezéstől való eltérés és e jogról való lemondás semmis.

6:294. § [A közvetítő képviseleti jogának terjedelme]

Ha a közvetítő az általa közvetített szerződés megkötésére jogosult, a képviseleti joga minden olyan jognyilatkozat megtételére kiterjed, amely a közvetített szerződések teljesítésével rendszerint együtt jár. Ez a jog nem foglalja magában a már megkötött szerződések módosításához, a pénz átvételéhez és a fizetési határidő megállapításához való jogot.

6:295. § [A megbízó kötelezettségei]

(1) A megbízó saját költségére köteles a közvetítőnek mindazt a tájékoztatást és segítséget megadni, amely kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges. E körben köteles különösen a szerződés tárgyára vonatkozó iratot a közvetítő rendelkezésére bocsátani.

(2) A megbízó köteles a közvetítőt késedelem nélkül értesíteni, ha lényegesen kisebb mennyiségben képes vagy kíván szerződést kötni annál, mint amire a közvetítő számíthatott.

(3) A megbízó köteles a közvetítőt késedelem nélkül értesíteni a közvetítő által közvetített szerződés elfogadásáról vagy elutasításáról, és a megkötött szerződés teljesítésének elmaradásáról.

(4) A feleknek az (1)-(3) bekezdés rendelkezéseitől való eltérése semmis.

6:296. § [A szerződés időtartama]

A határozott időre kötött szerződés határozatlan időtartamúvá alakul át, ha a határozott idő lejártá után a szerződéses szolgáltatások teljesítését a felek továbbra is folytatják.

6:297. § [A szerződés felmondása]

(1) A határozatlan időtartamra kötött közvetítői szerződést bármelyik fél a naptári hónap utolsó napjára felmondhatja. A felmondási idő a szerződés első évében egy hónap, a szerződés második évében két hónap, a harmadik és az azt követő években három hónap. Ennél rövidebb felmondási idő kikötése semmis.

(2) Ha a felek az (1) bekezdésben foglaltaknál hosszabb felmondási időben állapodnak meg, a megbízóra irányadó felmondási idő nem lehet rövidebb, mint a közvetítőre irányadó felmondási idő. A felek ettől eltérő megállapodása semmis.

(3) Ha a határozott időtartamra kötött szerződés határozatlan időtartamúvá alakul át, a felmondási idő számítása szempontjából a szerződés teljes időtartamát figyelembe kell venni.

6:298. § [A közvetítő kártalanítása]

(1) A közvetítői szerződés megszűnése esetén a közvetítőnek a megbízótól kártalanítás jár, ha a kártalanítás a szerződéssel összefüggő valamennyi körülményre tekintettel méltányos, figyelemmel arra, hogy a közvetítő a szerződés megszűnése következtében elveszíti az olyan jutalékhoz való jogát, amely őt a szerződés fennmaradása esetén az adott üzletfelekkel kötött vagy jövőben kötendő üzletek után megilletné, feltéve, hogy

a) a közvetítő a megbízónak üzleti kapcsolatok kialakításával új ügyfeleket szerzett, vagy meglévő üzleti kapcsolatokat - legalább egy új ügyfél megnyerésének megfelelő mértékben - bővített, ha az üzleti kapcsolatokból a megbízó a szerződés megszűnése után is jelentős előnyre tesz szert; vagy

b) a tartós jogviszony létrehozására irányuló megbízást teljesítette, de a közvetítői szerződés megszűnése következtében folytatólagos díjazástól esik el.

(2) A kártalanítás összege nem haladhatja meg a közvetítő által a szerződés megszűnését megelőző öt évben kapott díjazás átlagából számított egyévi összeget, öt évnél rövidebb közvetítői szerződés esetén a szerződés időtartama alatt kapott díj átlagából számított egyévi összeget.

(3) A kártalanítási igény egyéves jogvesztő határidőn belül érvényesíthető.

(4) A kártalanítás nem érinti a közvetítőt megillető kártérítési igényt és a közvetítőnek a szerződés megszűnését követő gazdasági tevékenysége gyakorlásában korlátozó megállapodásért járó díjigényt.

6:299. § *[A kártalanítás kizártsága]*

Nem jár kártalanítás a közvetítőnek, ha

a) a szerződést a közvetítő mondta fel, kivéve, ha azt a megbízó ellenőrzési körében beállt olyan körülmény alapozta meg, vagy a közvetítő olyan életkora vagy egészségi állapota indokolta, amelynek folytán a közvetítőtől a tevékenységének folytatása már nem volt elvárható; vagy

b) ha a megbízóval kötött szerződés alapján a közvetítő a szerződésben meghatározott jogait és kötelezettségeit másra ruházza.

6:300. § *[A kártalanítási szabályok eltérést nem engedő jellege a közvetítő javára]*

Semmis a feleknek a szerződés megszűnése előtt kötött olyan megállapodása, amely a közvetítő kártalanítására vonatkozó rendelkezésektől a közvetítő hátrányára eltér.

6:301. § *[A szerződés megszűnését követő versenykorlátozás]*

(1) A szerződés megszűnését követően a közvetítőt a gazdasági tevékenysége gyakorlásában korlátozó megállapodást írásba kell foglalni.

(2) A közvetítőt gazdasági tevékenysége gyakorlásában korlátozó megállapodás legfeljebb a szerződés megszűnésétől számított két évre köthető ki; a két évet meghaladó korlátozó kikötés semmis.

(3) Semmis a közvetítőt gazdasági tevékenysége gyakorlásában korlátozó megállapodás annyiban, amennyiben eltér a közvetítői szerződésben meghatározott földrajzi területtől, ügyfélkörtől, illetve áruajtától.

XLII. Fejezet

A szállítmányozási szerződés

6:302. § *[Szállítmányozási szerződés]*

Szállítmányozási szerződés alapján a szállítmányozó a saját nevében a megbízó javára küldemény továbbításával összefüggő szerződések megkötésére és jognyilatkozatok megtételére, a megbízó díj fizetésére köteles.

6:303. § *[Igényérvényesítés]*

A szállítmányozó a megbízó igényeit a fuvarozóval és más, a szállítmányozó által igénybevett közreműködőkkel szemben, a megbízó utasítása esetén a megbízó költségére és veszélyére köteles érvényesíteni. A szállítmányozó utasítás nélkül is köteles a megbízó jogainak megóvásához szükséges nyilatkozatokat megtenni.

6:304. § *[Önszerződés]*

A szállítmányozó a fuvarozást maga is elláthatja.

6:305. § *[Jutalék]*

A szállítmányozót illeti az az utólagos fuvardíjkezdvezmény vagy üzletszerzési jutalék, amelyet a továbbított küldemények után a fuvarozó neki juttat.

6:306. § *[Elévülés]*

A szállítmányozási szerződésből fakadó igények - a szándékosan vagy súlyos gondatlansággal okozott károk kivételével - egy év alatt évülnek el.

6:307. § *[A szállítmányozó felelőssége]*

(1) A szállítmányozó felelősségére a fuvarozó felelősségére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, ha

a) a küldeményt mások küldeményeivel együtt, azonos fuvarozási eszközzel továbbította, és a kár ezen okból keletkezett;

b) a birtokában levő küldemény elvész vagy károsodik.

(2) Ha a megbízó külföldi, a szállítványozó által fizetendő kártérítés mértéke nem lehet magasabb, mint a megbízó államának joga szerint fizethető legmagasabb kártérítési összeg.

6:308. § [A megbízó felelőssége]

(1) A megbízó felel azért a kárért, amely az utasításból, a küldemény elégtelen csomagolásából, jelöléséből vagy a megbízó által adott adatok, okmányok, információk hiányosságából, pontatlanságából, hiányából származik.

(2) Harmadik személy követelésének veszélye esetén a szállítványozó megfelelő biztosítékot követelhet a megbízótól. Ha a megbízó nem ad megfelelő biztosítékot, a szállítványozó a szerződést felmondhatja.

6:309. § [A bizomány és a fuvarozás szabályainak alkalmazása]

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a szállítványozó és a megbízó jogviszonyára a bizományi szerződés, a küldeménnyel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségre, a küldemény kezelésére, megóvására, továbbítására, a szállítványozót megillető zálogjogra, továbbá a fuvarozási szerződésből fakadó követelések elévülésére a fuvarozási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XLIII. Fejezet

A bizalmi vagyonkezelési szerződés

6:310. § [Bizalmi vagyonkezelési szerződés]

(1) Bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján a vagyonkezelő a vagyonrendelő által tulajdonába adott dolgok, ráruházott jogok és követelések (a továbbiakban: kezelt vagyon) saját nevében a kedvezményezett javára történő kezelésére, a vagyonrendelő díj fizetésére köteles.

(2) A szerződést írásba kell foglalni.

6:311. § [A kedvezményezett meghatározása]

(1) A vagyonrendelő határozza meg a kedvezményezettet és a kedvezményezetti jogosultság keletkezésének és megszűnésének feltételeit. A kedvezményezett a kedvezményezettek körére való utalással is meghatározható.

(2) A vagyonrendelő rendelkezhet úgy, hogy meghatározott körülmények bekövetkezése esetén vagy meghatározott idő elteltével a kezelt vagyon részben vagy egészben rá, jogutódaira vagy meghatározott harmadik személyre száll.

(3) Ha a szerződés feljogosítja a vagyonkezelőt a kedvezményezett személyének kijelölésére, a vagyonkezelő jogosult a kedvezményezett részesedésének meghatározására.

(4) A vagyonkezelő kizárólagos kedvezményezetté nevezése semmis.

(5)¹⁶⁹ A kedvezményezetti jogosultság megszűnik, ha a kedvezményezett a szerződésben meghatározottaktól eltérő jogcímen érvényesít igényt a kezelt vagyonnal szemben.

6:312. § [A vagyonekülönítés]

(1) A kezelt vagyon a vagyonkezelő saját vagyonától és az általa kezelt egyéb vagyonoktól elkülönült vagyont képez, amelyet a vagyonkezelő köteles külön nyilvántartani. A felek ettől eltérő rendelkezése semmis.

¹⁶⁹ Beiktatta: 2017. évi LXI. törvény 22. §. Hatályos: 2017. VI. 23-tól.

(2) A vagyongazdálkodó által a saját vagyonától és az általa kezelt egyéb vagyontól elkülönítve, kezelt vagyontulajdonként nyilvántartott vagyontárgyakat az ellenkező bizonyításáig a kezelt vagyontulajdon körébe tartozónak kell tekinteni.

(3) A kezelt vagyontulajdon részét képezik a kezelt vagyontárgy helyébe lépő vagyontárgy, biztosítási összeg, kártérítés vagy más érték, továbbá mindezek hasznai, akkor is, ha nem szerepelnek a nyilvántartásban.

(4) A vagyongazdálkodó által a kezelt vagyontulajdon részeként nyilvántartásba nem vett vagyontárgyakat az ellenkező bizonyításáig a vagyongazdálkodó saját személyes vagyontulajdonába tartozónak kell tekinteni.

6:313. § *[A kezelt vagyontulajdon védelme]*

(1) A kezelt vagyontárgyaira a vagyongazdálkodó házastársa, élettársa, továbbá személyes hitelezői és a vagyongazdálkodó által kezelt más vagyontulajdonok hitelezői nem támaszthatnak igényt. A kezelt vagyontulajdon nem része a vagyongazdálkodó vagyontulajdonának.

(2) A vagyongazdálkodó házastársával, élettársával, továbbá személyes hitelezőivel és az általa kezelt más vagyontulajdonok hitelezőivel szemben a kedvezményezett és a vagyontulajdonrendelő is felléphetnek, kérve a kezelt vagyontulajdon elkülönítését.

6:314. § *[A kedvezményezett és hitelezők igénye]*

(1) A kedvezményezett a szerződés szerint igényelheti a vagyontulajdonrendelőtől a kezelt vagyontulajdon és annak hasznai kiadását.

(2) A kedvezményezett hitelezői attól kezdve támaszthatnak igényt a kedvezményezett vagyontárgyaira, amikor e vagyontárgyaknak vagy azok hasznainak a kedvezményezett részére való kiadása esedékessé vált.

6:315. § *[Ellenőrzési jog]*

A vagyontulajdonrendelő és a kedvezményezett ellenőrizheti a vagyontulajdonrendelőnek a vagyontulajdonkezelés körébe eső tevékenységét. Az ellenőrzéssel járó költségek a vagyontulajdonrendelőt, illetve a kedvezményezettet terhelik.

6:316. § *[Utasítási jog hiánya]*

A vagyontulajdonrendelőt a vagyontulajdonrendelő és a kedvezményezett nem utasíthatja; az e tilalomba ütköző utasítás semmis.

6:317. § *[A vagyontulajdonkezelővel szembeni fokozott követelmény]*

(1) A vagyontulajdonkezelő a jogviszony bizalmi jellegéből fakadó fokozott követelményeknek megfelelően, a kedvezményezett érdekeinek elsődleges figyelembevételével köteles eljárni.

(2) A vagyontulajdonkezelő a kereskedelmi ésszerűség követelményei szerint köteles a kezelt vagyontulajdon az előre láthatóan fenyegető kockázatokkal szemben megőrizni.

6:318. § *[A vagyontulajdonkezelő rendelkezési joga]*

(1) A vagyontulajdonkezelés magában foglalja a vagyontulajdonkezelőre átruházott tulajdonjogból, más jogokból és követelésekből fakadó jogosultságok gyakorlását és az azokból fakadó kötelezettségek teljesítését.

(2) A vagyontulajdonkezelő a szerződésben foglalt feltételek szerint és korlátok között rendelkezhet a kezelt vagyontulajdonba tartozó vagyontárgyakkal.

(3) Ha a vagyontulajdonkezelő a (2) bekezdésben foglalt kötelezettségét megsérti és jogosulatlanul ruház át harmadik személyre a kezelt vagyontulajdonhoz tartozó vagyontárgyat, a vagyontulajdonrendelő és a kedvezményezett jogosult azt a kezelt vagyontulajdon számára visszakövetelni, ha a harmadik személy nem volt jóhiszemű vagy nem visszterhesen szerzett. Ezt a szabályt kell megfelelően alkalmazni a kezelt vagyontárgy jogosulatlan megterhelése esetén.

6:319. § *[Titoktartási kötelezettség]*

(1) A vagyonkezelő köteles titokban tartani minden olyan tény, tájékoztatást és egyéb adatot, amelyről vagyonkezelői megbízatása keretében vagy annak kapcsán szerzett tudomást. E kötelezettsége független a vagyonkezelői jogviszony létrejöttétől, és fennmarad a bizalmi vagyonkezelési megbízatás megszűnése után is.

(2) A titoktartási kötelezettség alól a vagyonrendelő és jogutódja felmentést adhat.

6:320. § *[Tájékoztatási és számadási kötelezettség]*

(1) A vagyonkezelő a vagyonrendelő vagy a kedvezményezett kérésére köteles tájékoztatást adni a kezelt vagyronról. A tájékoztatásnak ki kell terjednie különösen a kezelt vagyon tényleges és várható gyarapodására, a kezelt vagyonba tartozó vagyoni elemekre, azok értékére, továbbá a kezelt vagyon terhére vállalt kötelezettségekre.

(2) A vagyonkezelő kérésre köteles a vagyonkezelésről számot adni, és a kezelt vagyonnal a vagyonrendelő, illetve a kedvezményezett felé elszámolni.

(3) A tájékoztatási és a számadási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos költségek a vagyonrendelőt, illetve a kedvezményezettet terhelik.

6:321. § *[A vagyonkezelő felelőssége a vagyonrendelővel és a kedvezményezettel szemben]*

(1) A vagyonkezelő kötelezettségeinek megszegéséért a szerződésszegésért való kártérítési felelősség általános szabályai szerint felel a vagyonrendelővel, illetve a kedvezményezettel szemben.

(2) Ha a vagyonkezelő feladatát ellenszolgáltatás nélkül látja el, felelősségére az ingyenes szerződések megszegéséért való kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni.

(3) A vagyonrendelő és a kedvezményezett követelheti annak a vagyoni előnynek a kezelt vagyon részeként való kezelését, amelyhez a vagyonkezelő a vagyonkezelésből fakadó kötelezettségeinek megsértésével jut.

6:322. § *[A vagyonkezelő költség- és díjigénye]*

(1) Ha a vagyonkezelő feladatát ingyenesen látja el, a vagyonkezeléssel járó szokásos költségei megtérítését is igényelheti.

(2) A vagyonkezelő a díjának és indokolt költségeinek megfizetésére vonatkozó, továbbá a vagyonkezelési jogviszonyból fakadó egyéb követelését a kezelt vagyonból közvetlenül kielégítheti.

6:323. § *[A vagyonkezelő felelőssége harmadik személyekkel szemben a vállalt kötelezettségeikért]*

(1) A vagyonkezelő a kezelt vagyonnal felel a vállalt kötelezettségek teljesítéséért.

(2) A vagyonkezelő saját vagyonával korlátlanul felel a kezelt vagyon terhére vállalt kötelezettségekből eredő követelések teljesítéséért, ha azok a kezelt vagyonból nem elégíthetők ki, és a másik fél nem tudta és nem is kellett hogy tudja, hogy a vagyonkezelő kötelezettségvállalása túlterjed a kezelt vagyon keretein.

6:324. § *[Több vagyonkezelő]*

(1) Ha a vagyonrendelő több vagyonkezelőt jelöl ki, a vagyonkezelők együttesen járnak el és közösen döntenek.

(2) Ha a vagyonkezelőknek kötelezettségvállalásaikért saját vagyonukkal is helyt kell állniuk, közös döntéseikért harmadik személyekkel szemben egyetemlegesen felelnek.

(3) A bizalmi vagyonkezelésből fakadó kötelezettségek megsértéséért több vagyonkezelő a vagyonrendelővel és a kedvezményezettel szemben egyetemlegesen felel.

6:325. § *[Változás a felek személyében]*

(1) A vagyonrendelő a vagyonkezelőt a megbízatásból másik vagyonkezelő egyidejű kijelölése mellett bármikor visszahívhatja.

(2) Ha a vagyonrendelő meghal vagy jogutód nélkül megszűnik, és a kezelt vagyonnak nincs másik vagyonrendelője, a vagyonkezelőt a megbízatásból a kedvezményezett kérelmére a bíróság

másik vagyongazdálkodó egyidejű kijelölése mellett visszahívhatja, ha a vagyongazdálkodó súlyosan megszegte a szerződést.

(3) Több kedvezményezett ezt a jogot együttesen gyakorolhatja, azzal, hogy bármelyikük kérelmére a bíróság határoz a vagyongazdálkodói megbízatás megszűnéséről és új vagyongazdálkodó kijelöléséről. A bíróság nem jelölheti ki vagyongazdálkodónak azt a személyt, aki ellen valamennyi kedvezményezett tiltakozik.

(4)¹⁷⁰ A vagyongazdálkodó a halála vagy jogutód nélküli megszűnése esetére a szerződésben kijelölheti a vagyongazdálkodót megillető jogok gyakorlására jogosult és a vagyongazdálkodót terhelő kötelezettségek teljesítésére köteles személyt. A kijelölésnek a vagyongazdálkodóhoz intézett nyilatkozattal történő elfogadása esetén a kijelölt személyt a vagyongazdálkodó jogai és kötelezettségei illetik meg, illetve terhelik abban a körben, amelyben a szerződés e jogait és kötelezettségeit nem korlátozta.

6:326. § [A bizalmi vagyongazdálkodás megszűnése]

(1) A bizalmi vagyongazdálkodás megszűnik, ha

- a) a kezelt vagyon elfogy;
- b) a vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodást felmondja, a felmondást követő három hónap elteltével;
- c) a kezelt vagyonnak három hónapot meghaladó ideig nincs vagyongazdálkodója, a vagyongazdálkodói megbízatás megszűnésének időpontjában;
- d) a vagyongazdálkodó volt az egyetlen kedvezményezett, az ő halálának időpontjában;
- e)¹⁷¹ a vagyongazdálkodó a határozatlan időre kötött szerződést - annak eltérő rendelkezése hiányában - felmondja.

(2) A vagyongazdálkodó a felmondásnál is a kedvezményezett érdekeinek elsődleges figyelembevételével mellett köteles eljárni.

(3) A határozatlan időtartamra vagy az ötven évnél hosszabb határozott időtartamra létesített bizalmi vagyongazdálkodási jogviszony ötven év elteltével megszűnik. Az ettől eltérő kikötés semmis.

(4) A bizalmi vagyongazdálkodás nem szűnik meg azzal, hogy a vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodó jogutódjává válik.

(5) A bizalmi vagyongazdálkodás nem szűnik meg a vagyongazdálkodó, a vagyongazdálkodó vagy a kedvezményezett halálával vagy megszűnésével.

6:327. § [Elszámolási kötelezettség]

(1) A bizalmi vagyongazdálkodás megszűnése esetén a vagyongazdálkodót a kezelt vagyonnal kapcsolatos elszámolási és tájékoztatási kötelezettség továbbra is a bizalmi vagyongazdálkodás fennállása alatti tartalommal terheli.

(2) Ha a bizalmi vagyongazdálkodás megszűnése a kezelt vagyont veszélyezteti, a vagyongazdálkodó az elszámolásig köteles megtenni a bizalmi vagyongazdálkodás tartalma szerint szükséges intézkedéseket.

6:328. § [A kezelt vagyon kiadása]

(1) A vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodói megbízatásának megszűnésével köteles a kezelt vagyont a vagyongazdálkodó által kijelölt további vagy új vagyongazdálkodónak, ilyen hiányában a vagyongazdálkodónak kiadni.

(2) Ha a vagyongazdálkodó jogutód nélkül szűnik meg, a kezelt vagyon a vagyongazdálkodó megszűnésével átszáll a vagyongazdálkodó által kijelölt további vagy új vagyongazdálkodóra, ilyen hiányában a vagyongazdálkodó megszűnésével visszaszáll a vagyongazdálkodóra.

(3) A kezelt vagyon terhére vállalt kötelezettségek a kezelt vagyon részeként hátramaradnak a további vagy új vagyongazdálkodóra, ilyen hiányában a vagyongazdálkodóra.

(4) Több vagyongazdálkodó esetén a vagyongazdálkodók a kezelt vagyonhoz való hozzájárulás arányában válnak a visszahátramarott vagyon jogosultjává, és ugyanilyen arányban terhelik őket a

¹⁷⁰ Beiktatta: 2017. évi LXI. törvény 23. §. Hatályos: 2017. VI. 23-tól.

¹⁷¹ Beiktatta: 2017. évi LXI. törvény 24. §. Hatályos: 2017. VI. 23-tól.

kezelt vagyon részeként visszaháramlott kötelezettségek; a kezelt vagyon hitelezőivel szemben helytállási kötelezettségük egyetemleges.

(5) Ha a vagyon kiadásáról a szerződés a vagyonkezelői tisztségben való jogutódlás formájában rendelkezik, a jogoknak és kötelezettségeknek a jogutód vagyonkezelőre való átszállására az (1)-(4) bekezdésben foglalt szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

6:329. § [*Bizalmi vagyonkezelés létesítése egyoldalú jogüggyellett*]

(1) Ha a vagyonrendelő és a vagyonkezelő személye megegyezik, a bizalmi vagyonkezelés a vagyonrendelő közokiratba foglalt visszavonhatatlan egyoldalú nyilatkozatával jön létre.

(2)¹⁷² Végrendelettel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony a vagyonkezelővé való kijelölésnek a vagyonkezelő által a végrendeletben meghatározott tartalommal történő elfogadásával a vagyonrendelő halálának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre.

(3) Az egyoldalú jogüggyellett létesített bizalmi vagyonkezelési jogviszonyokra a bizalmi vagyonkezelési szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:330. § [*A megbízás szabályainak alkalmazása*]

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a bizalmi vagyonkezelésre a megbízási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XVII. CÍM

A HASZNÁLATI SZERZŐDÉSEK

XLIV. Fejezet

A bérleti szerződés

1. A bérleti szerződés általános szabályai

6:331. § [*Bérleti szerződés*]

(1) Bérleti szerződés alapján a bérbeadó meghatározott dolog időleges használatának átengedésére, a bérlő a dolog átvételére és bérleti díj fizetésére köteles.

(2) A jogok időleges gyakorlásának más személy részére ellenérték fejében történő átengedésére a dologbérlet szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:332. § [*A bérbeadó szavatossága*]

(1) A bérbeadó szavatol azért, hogy a bérelt dolog a bérlet egész tartama alatt szerződésszerű használatra alkalmas, és megfelel a szerződés előírásainak. Erre a szavatosságra a hibás teljesítés miatti szavatosság szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a bérlőt az elállás helyett a felmondás joga illeti meg, kicserélést pedig nem követelhet.

(2) A bérbeadó szavatol azért, hogy harmadik személynek nincs a bérelt dologra vonatkozóan olyan joga, amely a bérlőt a használatban korlátozza vagy megakadályozza. Erre a kötelezettségre a jogszavatosság szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a bérlő elállás helyett a szerződést felmondhatja.

(3) Ha a bérelt dolog lakás vagy emberi tartózkodás céljára szolgáló más helyiség, és az olyan állapotban van, hogy használata az egészséget veszélyezteti, a bérlő a szerződést felmondhatja

¹⁷² Megállapította: 2017. évi LXI. törvény 25. §. Hatályos: 2017. VI. 23-tól.

akkor is, ha erről a tényről a szerződés megkötésekor vagy a dolog birtokbavételének időpontjában tudott vagy tudnia kellett. Erről a jogról a bérlő érvényesen nem mondhat le.

6:333. § [A dolog használata]

- (1) A bérlő a dolgot rendeltetésének és a szerződésnek megfelelően használhatja.
- (2) A bérbeadó a bérlő szükségtelen háborítása nélkül jogosult ellenőrizni a használatot.
- (3) Ha a bérlő a bérbeadó felhívása ellenére folytatja a nem rendeltetésszerű vagy a szerződésnek egyébként nem megfelelő használatot, a bérbeadó felmondhatja a szerződést.
- (4) Ha a bérlő a dolgot jogosulatlanul alakította át, a bérbeadó felhívására köteles az eredeti állapotot helyreállítani.

6:334. § [A használat átengedése harmadik személy részére]

- (1) A bérelt dolgot a bérlő a bérbeadó hozzájárulásával jogosult albérletbe vagy harmadik személy használatába adni.
- (2) Ha a bérlő a dolgot a bérbeadó hozzájárulásával adta albérletbe vagy más használatába, az albérlet és a használó magatartásáért úgy felel, mintha a dolgot maga használta volna.
- (3) Ha a bérlő a dolgot a bérbeadó hozzájárulása nélkül adja albérletbe vagy engedi át másnak használatra, azokért a károkért is felel, amelyek e nélkül nem következtek volna be.

6:335. § [Költségviselés]

- (1) A dolog fenntartásával járó kisebb költségeket a bérlő, a többi költséget és a dologgal kapcsolatos terheket a bérbeadó viseli.
- (2) A bérlő köteles a bérbeadót értesíteni, ha a dolgot károsodás veszélye fenyegeti vagy a bérbeadót terhelő munkálatok elvégzésének szükségessége merül fel.
- (3) A bérbeadó jogosult arra, hogy az őt terhelő munkákat elvégezze, és a dolgot fenyegető károk elhárításához szükséges intézkedéseket tegye.
- (4) A bérlő a bérbeadót terhelő munkálatokat a bérbeadó helyett és költségére elvégezheti, ha azokat a bérbeadó nem végzi el.

6:336. § [A bérleti díj]

- (1) A bérlő a bérleti díjat havonta előre köteles megfizetni. Ha a bérleti szerződés egy hónapnál rövidebb időre jön létre, a bérleti díj a szerződés megkötésekor esedékes.
- (2) Arra az időre, amely alatt a bérlő a dolgot a saját érdekkörén kívül felmerült okból nem használhatja, bérleti díj nem jár.
- (3) A bérleti díj vagy a bérlőt terhelő költségek és terhek megfizetésének elmulasztása esetén a bérbeadó jogosult a szerződést felmondani, ha a bérlőt megfelelő határidő tűzésével és a következményekre való figyelmeztetéssel a fizetésre felszólította, és a bérlő e határidő elteltéig sem fizetett.

6:337. § [Törvényes zálogjog]

- (1) Ingatlan bérbeadóját zálogjog illeti a bérleti díj és a költségek erejéig a bérlőnek a bérlemény területén levő vagyontárgyain.
- (2) A bérbeadó mindaddig, amíg zálogjoga fennáll, megakadályozhatja a zálogjoggal terhelt vagyontárgyak elszállítását.
- (3) Ha a bérlő kifogásolja a zálogjog fennállását, terjedelmét vagy azt, hogy a bérbeadó a követelésére teljes fedezetet nyújtó vagyontárgyakon felül más vagyontárgyak elszállítását is megakadályozta, a bérbeadó nyolc napon belül köteles zálogjogát bírósági úton érvényesíteni. Ha ezt elmulasztja, zálogjoga megszűnik.
- (4) Ha a bérlő a zálogjoggal terhelt dolgot a bérbeadó engedélye nélkül elszállítja, és más megfelelő biztosítékot nem nyújt, a bérbeadó követelheti a dolognak a bérlő költségén való visszaszállítását. A dolog visszaszállításával a zálogjog feléled.

6:338. § *[A határozott idejű bérlet megszűnése és a dolog elpusztulása]*

(1) Ha a határozott időre kötött bérleti szerződésben megállapított idő eltelte után a bérlő a dolgot tovább használja, és ez ellen a bérbeadó a szerződésben megállapított idő elteltétől számított tizenöt napos jogvesztő határidőn belül nem tiltakozik, a határozott időre kötött szerződés határozatlan időtartamúvá alakul át.

(2) Megszűnik a szerződés, ha a dolog elpusztul.

6:339. § *[A bérleti jogviszony megszüntetése rendes felmondással]*

(1) A határozatlan időre kötött szerződést bármelyik fél rendes felmondással felmondhatja

a) napi bérleti díj kikötése esetén bármikor, egyik napról a másikra;

b) heti bérleti díj kikötése esetén a hét végére, legkésőbb a hét első napján;

c) havi bérleti díj kikötése esetén a hónap végére, legkésőbb a hónap tizenötödik napjáig;

d) hosszabb időszakra kikötött bérleti díj esetén a szerződésben meghatározott időszak végére, legkésőbb az azt megelőző harmincadik napig.

(2) A határozott időre kötött szerződést bármelyik fél rendes felmondással felmondhatja a törvényes felmondási idő betartásával idő előtt gyakorolható felmondási jog esetén a hónap végére, legkésőbb a hónap tizenötödik napjáig.

(3) Ha a felmondás nem az (1) bekezdésben meghatározott határidő betartásával történik, a bérleti jogviszonyt a felmondás közlését követő bérleti időszak végére felmondottnak kell tekinteni.

(4) A bérlő öröksei a határozott időre kötött bérleti szerződést harminc napon belül rendes felmondással felmondhatják. A felmondási időt

a) ha hagyatéki eljárásra nem került sor, az örökhagyó halálától;

b) hagyatéki eljárás esetén a teljes hatályú hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésének napjától;

c) öröklési per esetén a bírósági ítélet jogerőre emelkedésének napjától kell számítani.

6:340. § *[A bérelt dolog átruházása]*

(1) A bérlő köteles megengedni, hogy aki a dolgot meg kívánja venni, azt a bérlő szükségtelen háborítása nélkül megtekinthesse.

(2) Ha a bérbeadó a bérleti szerződés megkötését követően a bérbe adott dolog tulajdonjogát átruházza, a tulajdonos személyében bekövetkezett változással a bérleti szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek tekintetében az új tulajdonos lép a bérbeadó helyébe. A bérbeadó és az új tulajdonos a bérlővel szemben egyetemlegesen kötelesek helytállni a bérbeadót a bérleti szerződés alapján terhelő kötelezettségek teljesítéséért.

(3) A bérbe adott dolog új tulajdonosa a határozott időre kötött bérletet felmondhatja, ha őt a bérlő a bérleti viszony fennállása vagy lényeges feltételei tekintetében megtevesztette.

6:341. § *[A felek jogai és kötelezettségei a bérlet megszűnésénél]*

(1) A bérlő a bérlet megszűnése előtt köteles megengedni, hogy az, aki a dolgot bérbe kívánja venni, azt megfelelő időben és módon megtekinthesse.

(2) A bérlet megszűnése után a bérlő köteles a dolgot a bérbeadónak visszaadni; a bérbeadóval szemben fennálló, a bérleti jogviszonyból keletkezett követeléseinek kiegyenlítéséig azonban a dolgot annak használata nélkül visszatarthatja.

(3) Ha a bérlő a dolgot jogosulatlanul tartja vissza, a visszatartás idejére a szerződés alapján kikötött bérleti díjat köteles megfizetni, ezt meghaladóan pedig minden olyan kárért felel, amely e nélkül nem következett volna be.

(4) A bérlő mindazt, amit a saját költségén a dologra felszerelt, a dolog épségének sérelme nélkül leszerelheti.

2. A lakásbérleti szerződés

6:342. § [Lakásbérleti szerződés]

Ha a szerződés tárgya lakás céljára szolgáló ingatlan, a bérleti szerződésre vonatkozó rendelkezéseket az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

6:343. § [A bérleti díj biztosítéka]

Ha a felek megállapodása alapján a bérlő a bérleti szerződésből fakadó kötelezettségeinek biztosítékaul a bérbeadó részére meghatározott pénzüsszeget köteles fizetni, és ez az összeg meghaladja a havi bérleti díj háromszorosát, a túlzott mértékű biztosítékot a bérlő kérelmére a bíróság mérsékelheti.

6:344. § [A bérbeadó karbantartási kötelezettsége]

A bérbeadó a karbantartási kötelezettségét

- a) életveszélyt okozó, az épület állagát veszélyeztető, továbbá a lakás vagy a szomszédos lakás rendeltetésszerű használatát lényegesen akadályozó hibák esetén késedelem nélkül;
- b) egyéb esetben az épület karbantartásával vagy felújításával egyidejűleg köteles teljesíteni.

6:345. § [A bérlő elviteli joga]

(1) A bérlő nem gyakorolhatja az elviteli jogát, ha a bérbeadó az elviteli jog megváltása fejében megfelelő kártalanítást ajánl fel, és az a bérlő lényeges jogi érdekét nem sérti.

(2) A bérlőt megillető elviteli jogot a felek a szerződésben az ezzel járó hátrány megfelelő kiegyenlítése mellett zárhatják ki vagy korlátozhatják. Ezt a szabályt kell alkalmazni a megtérítési igény kizárására vagy korlátozására is.

6:346. § [A bérlő tűrés kötelezettsége]

(1) A bérlő köteles tűrni, hogy a bérbeadó a lakás állagának megóvásához szükséges munkálatokat elvégezze.

(2) A lakás korszerűsítéséhez szükséges munkálatok elvégzésének tűrésére a bérlő nem köteles, kivéve, ha azok - az elvégzendő munkára, az építészeti következményekre és a bérlő várható kiadásaira tekintettel - a lakás használatát jelentősen nem korlátozzák.

(3) A bérbeadó a bérlőt a (2) bekezdés szerinti munkálatok megkezdése előtt megfelelő időben köteles a tervezett munkálatokról és azok várható időtartamáról írásban tájékoztatni. A bérlő a bérleti szerződést az értesítés kézhezvételét követő hónap utolsó napjáig felmondhatja.

6:347. § [Rendes felmondás]

(1) A határozatlan időre kötött szerződést bármelyik fél a hónap tizenötödik napjáig a következő hónap végére mondhatja fel.

(2) Ha a felmondás nem az (1) bekezdésben meghatározott határidő betartásával történik, a bérleti jogviszonyt a felmondás közlését követő második hónap végére felmondottnak kell tekinteni.

6:348. § [Felmondás szerződésszegés miatt]

(1) A lakásbérleti jogviszonyt a bérbeadó a bérlő előzetes felszólítását követően, legalább tizenöt napos felmondási idővel, a felmondást követő hónap utolsó napjára felmondhatja, ha a bérlő vagy a vele együttlakó személy a bérbeadóval vagy a szomszédokkal szemben az együttélés követelményeivel kirívóan ellentétes magatartást tanúsít; vagy a lakást vagy a közös használatra szolgáló területet nem rendeltetésszerűen vagy nem szerződésszerűen használja.

(2) A felmondást nem kell előzetes felszólításnak megelőznie, ha a kifogásolt magatartás olyan súlyos, hogy a bérbeadótól a szerződés fenntartását nem lehet elvárni. A felmondást a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül kell közölni.

A haszonbérleti szerződés

6:349. § *[Haszonbérleti szerződés]*

(1) Haszonbérleti szerződés alapján a haszonbérelő hasznot hajtó dolog időleges használatára vagy hasznot hajtó jog gyakorlására és hasznainak szedésére jogosult, és köteles ennek fejében haszonbért fizetni.

(2) A haszonbérleti szerződést írásba kell foglalni.

6:350. § *[A rendes gazdálkodás követelményeinek érvényesítése]*

(1) A haszonbérelő a dolog hasznainak szedésére a rendes gazdálkodás szabályainak megfelelően jogosult.

(2) Termőföld haszonbérelője köteles a földet rendeltetésének megfelelően megművelni, és ennek során gondoskodni arról, hogy a föld termőképessége fennmaradjon.

6:351. § *[Költségviselési szabályok]*

(1) A haszonbérlet tárgyát képező dolog fenntartásához szükséges felújítás és javítás, továbbá a dologgal kapcsolatos terhek viselése a haszonbérelőt terheli.

(2) A rendkívüli felújítás és javítás a haszonbérbeadóval terheli.

6:352. § *[A haszonbér megfizetése]*

(1) A haszonbért időszakonként utólag kell megfizetni.

(2) A haszonbérelő arra az évre, amelyben elemi csapás vagy más rendkívüli esemény miatt az átlagos termés kétharmada sem termett meg, méltányos haszonbérmérséklést vagy haszonbér-elengedést igényelhet. Erre irányuló igényét köteles még a termés betakarítása előtt a haszonbérbeadóval közölni.

(3) A mérsékelt vagy elengedett haszonbér utólag nem követelhető.

6:353. § *[Törvényes zálogjog]*

(1) A haszonbérbeadó a haszonbér biztosítására a dolog hasznain és a haszonbérelőnek a haszonbérlet területén levő dolgain zálogjog illeti meg.

(2) A haszonbérbeadó az (1) bekezdésben foglaltak szerint megillető zálogjogra az ingatlan bérbeadóját megillető zálogjog szabályait kell alkalmazni.

6:354. § *[A haszonbérlet felmondása]*

(1) A határozatlan időre kötött mezőgazdasági haszonbérleti szerződést hat hónapos felmondással a gazdasági év végére lehet megszüntetni. Más dolog vagy jog haszonbérlete esetén a felmondási időre a bérleti szerződés felmondására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) A haszonbérbeadó felmondhatja a haszonbérletet akkor is, ha a haszonbérelő felhívás ellenére sem műveli meg a termőföldet, vagy olyan gazdálkodást folytat, amely súlyosan veszélyezteti a termelés eredményességét, a termőföld termőképességét, az állatállományt vagy a felszerelést.

(3) A haszonbérelő örökösei a mezőgazdasági haszonbérletet harminc napon belül a gazdasági év végére akkor is felmondhatják, ha az örökhagyó a gazdasági év végét megelőző hat hónapon belül halt meg. A felmondási időt

a) ha hagyatéki eljárásra nem került sor, az örökhagyó halálától;

b) hagyatéki eljárás esetén a teljes hatályú hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésének napjától;

c) öröklési per esetén a bírósági ítélet jogerőre emelkedésének napjától kell számítani.

6:355. § *[Dolog visszaadása mezőgazdasági haszonbérlet esetén]*

A mezőgazdasági haszonbérlet megszűntével a termőföldet és a többi haszonbérletet olyan

állapotban kell visszaadni, hogy a termelést folytatni lehessen.

6:356. § *[A bérlet szabályainak alkalmazása]*

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a haszonbérletre a bérleti szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

XLVI. Fejezet

A haszonkölcsön-szerződés

6:357. § *[Haszonkölcsön-szerződés]*

(1) Haszonkölcsön-szerződés alapján a kölcsönadó meghatározott dolog időleges használatának ingyenes átengedésére, a kölcsönvevő a dolog átvételére köteles.

(2) A szerződés teljesítését a kölcsönadó megtagadhatja, ha bizonyítja, hogy a szerződés megkötése után a saját vagy a kölcsönvevő körülményeiben vagy a kölcsönvevőhöz fűződő viszonyában olyan lényeges változás állott be, hogy a szerződés teljesítése tőle nem várható el. Megtagadhatja a kölcsönadó a szerződés teljesítését akkor is, ha a szerződés megkötése után olyan körülmények következtek be, amelyek miatt felmondásnak van helye.

(3) A jogok időleges gyakorlásának más személy részére történő ingyenes átengedésére a haszonkölcsön szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:358. § *[A haszonkölcsönbe adott dolog használata, hasznainak szedése]*

(1) A kölcsönvevő a dolgot rendeltetésének és a szerződésnek megfelelően használhatja.

(2) A dolgot a kölcsönvevő a kölcsönadó hozzájárulásával jogosult harmadik személy használatába adni.

(3) Ha a kölcsönvevő a dolgot a kölcsönadó hozzájárulásával adta más használatába, a használó magatartásáért úgy felel, mintha a dolgot maga használta volna.

(4) Ha a kölcsönvevő a dolgot a kölcsönadó hozzájárulása nélkül engedi át másnak használatra, azokért a károkért is felel, amelyek e nélkül nem következtek volna be.

(5) A dolog haszna a kölcsönadót illeti.

(6) A kölcsönvevőt terhelik a dolog fenntartásának költségei, a dologra fordított egyéb költségeit a megbízás nélküli ügyvitel szabályai szerint követelheti.

6:359. § *[A haszonkölcsön megszűnte]*

(1) A haszonkölcsön megszűnik

a) a dolog visszaadásával;

b) a kölcsönvevő halálával.

(2) A határozatlan időre kötött haszonkölcsön-szerződést a kölcsönadó tizenöt napra felmondhatja. A kölcsönadó halála esetén örököse a felmondás jogát akkor is gyakorolhatja, ha felmondásnak egyébként nem volna helye.

(3) A kölcsönvevő a dolog visszaadását bármikor felajánlhatja; a kölcsönadó a dolog visszavételét alapos ok nélkül nem tagadhatja meg.

(4) A kölcsönadó felmondhatja a szerződést, ha

a) a haszonkölcsön meghatározott célja lehetetlenné vált;

b) a kölcsönvevő a dolgot rongálja, nem rendeltetésszerűen vagy nem szerződésszerűen használja, engedély nélkül harmadik személy használatába adja, vagy egyébként fennáll a veszély, hogy a dolgot a kölcsönvevő nem fogja épségben visszaadni;

c) a felek között a viszony a kölcsönvevő magatartása következtében megromlott;

d) a szerződéskötéskor nem ismert oknál fogva a kölcsönadónak szüksége van a dologra.

XVIII. CÍM

A LETÉTI SZERZŐDÉSEK

XLVII. Fejezet

A letéti szerződés általános szabályai

6:360. § *[Letéti szerződés]*

Letéti szerződés alapján a letéteményes a szerződésben meghatározott ingó dolog megőrzésére és annak a szerződés megszűnésekor történő visszaadására, a letevő díj fizetésére köteles.

6:361. § *[A letett dolog használata, másra bízása, hasznainak szedése, kezelése]*

(1) A letéteményes köteles a letett dolgot saját vagyontól és más letevő által letett dologtól elkülönítve őrizni és nyilvántartani.

(2) A letéteményes köteles a letett dolgot kezelni, ha a letett dolog természete azt szükségessé teszi. A letett dolog kezelésére a megbízás szabályait kell alkalmazni.

(3) A letéteményes a letett dolgot nem használhatja, nem hasznosíthatja, más személy birtokába vagy őrizetébe nem adhatja, kivéve, ha ez a letevőnek károsodástól való megóvása érdekében szükséges. E tilalom megszegése esetén felelős minden kárért, amely e nélkül nem következett volna be.

(4) A letéteményes köteles a letett dolog hasznait beszedni, ha a dolog természeténél fogva hasznot hajt. A letéteményes a beszedett hasznokkal köteles a letevőnek elszámolni. A beszedett hasznokat a letéteményes jogosult a költségei fedezésére fordítani, az ezt meghaladó hasznokat a letéteményes köteles a letevőnek kiadni.

6:362. § *[A dolog átvételének megtagadása]*

A dolog átvételét a letéteményes megtagadhatja, ha olyan körülmények következnek be, amelyeknél fogva határozott idejű letéti szerződés esetén a szerződés felmondására lenne jogosult.

6:363. § *[Törvényes zálogjog]*

A letéteményest díja és költségei biztosítására zálogjog illeti meg a letevőnek azokon a vagyontárgyain, amelyek a letét következtében kerültek birtokába.

6:364. § *[A letét megszűnése]*

(1) A letevő jogosult a szerződést bármikor felmondani.

(2) Ha a felek abban állapodnak meg, hogy a letéteményes a letett dolgot a szerződésben meghatározott feltételek bekövetkezése vagy a szerződés megszűnése esetén a szerződésben meghatározott harmadik személy részére köteles kiadni, a letevő a szerződést a szerződésben meghatározott személy hozzájárulásával mondhatja fel.

(3) A határozatlan idejű letéti szerződést a letéteményes tizenöt napi felmondással felmondhatja.

(4) A határozott idejű letéti szerződést a letéteményes akkor mondhatja fel, ha a dolog biztonsága veszélyben van, vagy ha a dolog őrizetét nem foglalkozása körében látja el, és a szerződéskötéskor általa nem ismert olyan körülmények következtek be, amelyek a dolog további őrizetét számára nagymértékben megnehezítik.

(5) Ha a letét a szerződésből megállapítható idő eltelte előtt szűnik meg, a letevő a díj arányos részét köteles megfizetni.

(6) A letéteményes a letett dolgot azon a helyen köteles visszaadni, ahol őriznie kellett. Ha a

letevő a dolog visszavételét megtagadja, a megbízás nélküli ügyvitel szabályait kell alkalmazni.

6:365. § [Ingyenes letét]

(1) E fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az olyan letéti szerződésre, amely alapján a letevő ellenszolgáltatás nyújtására nem köteles.

(2) A szükséges költségek megtérítését a letéteményes akkor is követelheti, ha a letét egyébként ingyenes.

(3) Ingyenes letét esetén a letéteményes a szerződésen kívüli károkozásért való felelősség szabályai szerint felel azért a kárért, amelyet a letevő a letett dolog elveszése, elpusztulása vagy megrongálódása folytán szenved.

XLVIII. Fejezet

A gyűjtő és a rendhagyó letéti szerződés

6:366. § [Gyűjtő letéti szerződés]

(1) Ha a letét tárgya helyettesíthető dolog és a szerződés alapján a letéteményes jogosult több letevő azonos fajtájú és minőségű, helyettesíthető dologat együtt őrizni, anélkül, hogy azokat letevők szerint elkülönítene vagy egyedileg megkülönböztetné, a letevőknek közös tulajdona keletkezik a letétben lévő azonos fajtájú és minőségű, helyettesíthető dolgokon, és a letét megszűnéskor a letéteményes a letevő tulajdoni hányadának megfelelő mennyiségű, a letett dologgal azonos fajtájú és minőségű dolog kiadására köteles.

(2) A tulajdoni hányad szerinti mennyiség kiadásához a többi tulajdonostárs beleegyezése nem szükséges.

(3) A gyűjtő letétben lévő értékpapírt a letéteményes a letevő hozzájárulása nélkül is alletétbe adhatja a letéti szolgáltatás nyújtására jogosult befektetési szolgáltatónak vagy elszámolóháznak.

6:367. § [Rendhagyó letéti szerződés]

Ha a letét tárgya helyettesíthető dolog és a szerződés alapján a letéteményest megilleti a letett dolog használatának és az azzal való rendelkezésnek a joga, a letéteményes tulajdonjogot szerez és a letét lejáratakor ugyanolyan fajtájú és minőségű dolgot ugyanolyan mennyiségben köteles a letevőnek visszaadni.

6:368. § [Számlavezetési kötelezettség gyűjtő és rendhagyó letét esetén]

Ha a letéteményes a gyűjtő és a rendhagyó letétben lévő értékpapírokról a letevő számára értékpapír letéti számla vezetésére köteles, az értékpapír átruházására és megterhelésére a dematerializált értékpapír átruházására és megterhelésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

XLIX. Fejezet

A szállodai letéti szerződés

6:369. § [Szállodai letéti szerződés]

(1) A szálloda felelőssége azokban a dolgokban bekövetkezett károkért áll fenn, amelyeket a vendég a szállodában kijelölt, illetve általában erre rendelt helyen vagy a szobájában helyezett el, vagy amelyeket a szálloda olyan alkalmazottjának adott át, akit dolgai átvételére jogosultnak tarthatott. A szálloda felelőssége alapján a kártérítés mértéke legfeljebb a napi szobaár összegének

ötvenszerese. A felelősség ezt meghaladó mértékű korlátozása vagy kizárása semmis.

(2) Az értékpapírokért, készpénzért és egyéb értéktárgyakért a szálloda felelőssége akkor áll fenn, ha a szálloda a dolgot megőrzésre átvette, vagy a megőrzésre átvételt megtagadta. Az így elhelyezett dolgokért a szálloda felelőssége korlátlan.

6:370. § [A szálloda zálogjoga]

A szállodat mint letéteményest megillető zálogjogra a bérbeadó zálogjogának szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:371. § [A nyilvánosság számára nyitva álló intézmények felelőssége]

A fürdők, kávéházak, éttermek, színházak és a nyilvánosság számára nyitva álló hasonló intézmények, továbbá a ruhatár felelősségére a szálloda felelősségének szabályait a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) felelősségük az olyan dolgokra terjed ki, amelyeket a látogatók ezen intézményekbe rendszerint magukkal szoktak vinni;

b) ha megfelelő hely áll a látogatók rendelkezésére dolgaik megőrzése céljából, az intézmény az itt elhelyezett dolgokban esett kárért tartozik felelősséggel.

XIX. CÍM

A FORGALMAZÁSI ÉS A JOGBÉRLETI (FRANCHISE) SZERZŐDÉS

L. Fejezet

A forgalmazási szerződés

6:372. § [Forgalmazási szerződés]

Forgalmazási szerződés alapján a szállító meghatározott ingó dolognak (e fejezet alkalmazásában: termék) a forgalmazó részére történő eladására, a forgalmazó a terméknek a szállítótól történő megvételére és annak saját nevében és saját javára történő eladására köteles.

6:373. § [A jóhírnév megóvása]

(1) A felek kötelesek a termék jó hírnevét megóvni.

(2) A szállító köteles tájékoztatni a forgalmazót a termékre vonatkozó reklámokról, és köteles díj ellenében a dolog forgalmazásához szükséges reklámokat a forgalmazónak átadni.

6:374. § [Utasítás és ellenőrzés]

(1) A szállítót a termék megfelelő forgalmazásával kapcsolatban utasítási jog illeti meg.

(2) Ha a szállító célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, erre a forgalmazó köteles őt figyelmeztetni. Ha a szállító a figyelmeztetés ellenére fenntartja az utasítását, a forgalmazó köteles az utasítást teljesíteni; az utasítás teljesítéséből eredő kárért a szállító felel. A forgalmazó köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértéséhez vezetne, vagy veszélyeztetné mások személyét vagy vagyonát.

(3) A szállító jogosult a szerződésben és az utasításaiban foglaltak teljesítését ellenőrizni.

6:375. § [Megfelelő alkalmazás szolgáltatások esetén]

E fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell szolgáltatások nyújtása esetén.

LI. Fejezet

A jogbérleti (franchise) szerződés

6:376. § *[Jogbérleti (franchise) szerződés]*

(1) Jogbérleti szerződés alapján a jogbérletbe adó szerzői és iparjogvédelmi jogok által védett oltalmi tárgyakhoz, illetve védett ismerethez kapcsolódó felhasználási, hasznosítási vagy használati jogok engedélyezésére, a jogbérletbe vevő termékeknek, illetve szolgáltatásoknak a szerzői és iparjogvédelmi jogok által védett oltalmi tárgyakkal, illetve védett ismeretnek a felhasználásával, hasznosításával vagy használatával történő előállítására, illetve értékesítésére és díj fizetésére köteles.

(2) Az értékesítés során a jogbérletbe vevő a saját nevében és a saját javára jár el.

6:377. § *[Szerzői és iparjogvédelmi jogok és védett ismeret biztosítása]*

(1) A jogbérletbe adó a szerződés hatálya alatt köteles biztosítani a jogbérletbe vevő számára a franchise működtetéséhez szükséges felhasználási, hasznosítási és használati jogok folyamatos és zavartalan gyakorlását.

(2) A jogbérletbe vevő köteles a rendelkezésére bocsátott ismeretet megóvni.

6:378. § *[Ellátási kötelezettség]*

Ha a jogbérletbe vevő az értékesítendő terméket vagy a termék előállításához szükséges alapanyagot a jogbérletbe adótól vagy a jogbérletbe adó által meghatározott személytől köteles beszerezni, és a jogbérletbe adó a jogbérletbe vevő megrendelését nem teljesíti, a jogbérletbe vevő jogosult a terméket vagy az alapanyagot máshonnan beszerezni.

6:379. § *[A jóhírnév megóvása]*

A felek kötelesek a jogbérletbe adó által a szerződés szerinti szerzői és iparjogvédelmi jogokkal, valamint védett ismeretekkel összefüggően adott felhasználási, hasznosítási és használati engedélyekkel létrehozott hálózat és az előállított, illetve értékesített termékek és szolgáltatások jóhírnevét megóvni.

6:380. § *[Utasítás és ellenőrzés]*

(1) A jogbérletbe adót a termék és a szolgáltatás előállításával és értékesítésével, valamint a hálózat és az előállított, illetve értékesített dolog jóhírnevének megóvásával kapcsolatban utasítási jog illeti meg.

(2) Ha a jogbérletbe adó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, erre a jogbérletbe vevő köteles őt figyelmeztetni. Ha a jogbérletbe adó a figyelmeztetés ellenére fenntartja az utasítását, a jogbérletbe vevő köteles az utasítást teljesíteni; az utasítás teljesítéséből eredő kárért a jogbérletbe adó felel. A jogbérletbe vevő köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértéséhez vezetne, vagy veszélyeztetné mások személyét vagy vagyonát.

(3) A jogbérletbe adó jogosult a szerződésben és az utasításaiban foglaltak teljesítését ellenőrizni.

6:381. § *[A szerződés megszűnése]*

(1) A határozatlan időtartamra kötött szerződést bármelyik fél a naptári hónap utolsó napjára felmondhatja. A felmondási idő a szerződés első évében egy hónap, a szerződés második évében két hónap, a harmadik és az azt követő években három hónap.

(2) A szerződés megszűnésével a jogbérletbe vevőnek a szerzői és iparjogvédelmi jogok tárgyaira és a védett ismeretre vonatkozó felhasználási, hasznosítási és használati jogosultsága megszűnik.

XX. CÍM

A HITEL- ÉS A SZÁMLASZERZŐDÉSEK

LII. Fejezet

A hitelszerződés

6:382. § [Hitelszerződés]

(1) Hitelszerződés alapján a hitelező hitelkeret rendelkezésre tartására, és a rendelkezésre tartott összeg erejéig kölcsönszerződés, kezességi szerződés, garanciaszerződés vagy egyéb hitelművelet végzésére vonatkozó más szerződés megkötésére, az adós díj fizetésére köteles.

(2) A hitelező a hitelműveletre vonatkozó szerződés megkötésére az adós felhívására, a hitelszerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén köteles. Az adós a hitelszerződésben meghatározott rendelkezésre tartási idő alatt jogosult a hitelezőhöz szerződéskötésre szóló felhívást intézni.

(3) Az adós a hitelszerződést bármikor felmondhatja.

(4) A hitelező felmondhatja a szerződést, ha

a) az adós körülményeiben lényeges kedvezőtlen változás állt be, és az adós felszólítás ellenére nem ad megfelelő biztosítékot;

b) az adós a hitelezőt megtévesztette, és ez a szerződés megkötését vagy annak tartalmát befolyásolta; vagy

c) az adós fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyeztetné a hitelszerződés alapján megkötött szerződés teljesítését.

(5) A hitelező jogosult a hitelszerződést az adós megfelelő biztosíték adására történő felszólítása nélkül felmondani, ha nyilvánvaló, hogy az adós megfelelő biztosíték nyújtására nem képes.

(6) A hitelszerződés felmondása a hitelszerződés alapján megkötött szerződést nem szünteti meg.

LIII. Fejezet

A kölcsönszerződés

6:383. § [Kölcsönszerződés]

Kölcsönszerződés alapján a hitelező meghatározott pénzösszeg fizetésére, az adós a pénzösszeg szerződés szerinti későbbi időpontban a hitelezőnek történő visszafizetésére és kamat fizetésére köteles.

6:384. § [A kölcsön kifizetésének megtagadása]

A hitelező a kölcsönösszeg kifizetését megtagadhatja, ha a szerződés megkötése után az adós körülményeiben vagy a biztosíték értékében vagy érvényesíthetőségében olyan lényeges változás állt be, amely miatt a szerződés teljesítése többé nem elvárható, és az adós felszólítás ellenére nem ad megfelelő biztosítékot.

6:385. § [A kölcsönösszeg igénybevételének elmaradása]

(1) Az adós a kölcsönösszeg igénybevételére nem köteles.

(2) Ha az adós nem veszi igénybe a kölcsönt, köteles megtéríteni a hitelezőnek a szerződés

megkötésével kapcsolatban felmerült költségeit.

6:386. § *[A kölcsön rendelkezésre tartása]*

(1) Ha a szerződés szerint a kölcsönösszeg megfizetésére a szerződéskötést követő meghatározott időn belül vagy meghatározott feltételek teljesítése esetén kerül sor, a hitelező köteles a kölcsön összegét a szerződésben meghatározott idő elteltéig vagy feltétel bekövetkeztéig az adós rendelkezésére tartani.

(2) Az adós köteles a hitelezőnek a rendelkezésre tartott kölcsönösszeg után, a kölcsönösszeg rendelkezésre tartásának időtartamára díjat fizetni.

6:387. § *[A kölcsönszerződés felmondása]*

(1) A hitelező felmondhatja a kölcsönszerződést, ha

a) az adós körülményeiben lényeges kedvezőtlen változás állt be, és az adós felszólítás ellenére nem ad megfelelő biztosítékot;

b) a kölcsönnek a szerződésben meghatározott célra való fordítása lehetetlen, vagy az adós a kölcsönösszeget nem erre a célra használja fel;

c) az adós a hitelezőt megtévesztette, és ez a szerződés megkötését vagy annak tartalmát befolyásolta;

d) az adós a fizetőképességére vonatkozó, valamint a kölcsön fedezetével, biztosítékával vagy céljának megvalósulásával kapcsolatos vizsgálatot akadályozza;

e) az adós fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteti a kölcsön visszafizetésének lehetőségét;

f) a kölcsönre nyújtott biztosíték értéke vagy érvényesíthetősége jelentősen csökkent, és azt az adós a hitelező felszólítására nem egészíti ki; vagy

g) az adós a kölcsönszerződés alapján fennálló fizetési kötelezettsége teljesítésével késedelembe esik, és mulasztását felszólításra sem pótolja.

(2) A hitelező jogosult a kölcsönszerződést az adós megfelelő biztosíték adására történő felszólítása nélkül felmondani, ha nyilvánvaló, hogy az adós megfelelő biztosíték nyújtására nem képes.

6:388. § *[Szívességi kölcsön]*

Az adós nem köteles kamat és egyéb díj fizetésére, ha ezt a felek kifejezetten kikötötték, vagy ha a szerződés céljából vagy az eset körülményeiből ez következik. Ebben az esetben a kölcsönszerződés szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

a) a hitelező a saját körülményeiben bekövetkezett lényeges változás miatt is megtagadhatja a kölcsönösszeg kifizetését és visszakövetelheti a már kifizetett kölcsönösszeget;

b) az adós nem köteles a kölcsönösszeg rendelkezésre tartásáért díjat fizetni.

6:389. § *[A kölcsönszerződés szabályainak megfelelő alkalmazása]*

(1) A kölcsönszerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni akkor is, ha a hitelező nem pénzt fizet, hanem más helyettesíthető dolgot az adós tulajdonába ad úgy, hogy az adós a szerződésben meghatározott későbbi időpontban ugyanolyan fajtájú, minőségű és mennyiségű dolognak a hitelező tulajdonába adására köteles. Ebben az esetben kamaton a kölcsönadott dolog átadáskori piaci értékének alapulvételével, a kamatszámítás szabályai szerint kiszámított díjat kell érteni.

(2) A kölcsönszerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni minden olyan esetben, amikor az egyik fél által nyújtott szolgáltatás megelőzi a másik fél által nyújtandó pénzszolgáltatást, vagy az ellenérték megfizetése megelőzi a főszolgáltatás teljesítését.

LIV. Fejezet

A betétszerződés

6:390. § [Betétszerződés]

(1) Betétszerződés alapján a betétes jogosult a bank számára meghatározott pénzüsszeget fizetni, a bank köteles a betétes által felajánlott pénzüsszeget elfogadni, ugyanakkora pénzüsszeget későbbi időpontban visszafizetni, valamint kamatot fizetni.

(2) Határozott időre szóló betét esetén a bank a betét összegét lejáratkor vagy a betétes rendelkezése szerint köteles visszafizetni.

(3) A betétes a betét összegének visszafizetését a szerződésben meghatározott idő lejárta előtt is jogosult kérni. A betétes felszólítása hiányában a bank a szerződésben meghatározott idő lejárta előtt nem jogosult a betét összegének visszafizetésére.

(4) A lejáratkor fel nem vett betétösszeg átalakul határozatlan idejű betétté.

(5) Határozatlan időtartamú betét esetén a bank a betét összegét a betétes rendelkezése szerint, késedelem nélkül köteles visszafizetni.

LV. Fejezet

A folyószámla-szerződés

6:391. § [Folyószámla-szerződés]

Folyószámla-szerződés alapján a felek meghatározott jogviszonyból származó, beszámítható követeléseiknek egységes számlán való nyilvántartására és elszámolására kötelesek.

6:392. § [A folyószámla egyenlegének megállapítása]

(1) A folyószámla egyenlegét évente meg kell állapítani.

(2) Az egyenleget a folyószámlát vezető fél annak levezetésével együtt írásban közli a másik féllel. A másik fél az egyenleget és az annak alapjául szolgáló követeléseket és tartozásokat az írásbeli közléstől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül írásban kifogásolhatja.

(3) A folyószámlán szereplő egyes követelések megszűnnek, és helyükbe a folyószámla-egyenleg lép

a) kifogás hiányában;

b) ha a kifogásolt tételekben a felek megegyeztek; vagy

c) ha a kifogás tárgyában a bíróság határozatot hozott.

6:393. § [A folyószámla egyenlegéhez kapcsolódó joghatások]

(1) A folyószámla egyenlegének megállapítását követően a felek a folyószámlán lévő egyes követeléseikkel nem, csak a folyószámla egyenlegével rendelkezhetnek.

(2) A folyószámla-szerződés hatálya alá tartozó követelések elévülése az egyenleg megállapításáig nyugszik. Az egyenleg az általános szabályok szerint évül el.

(3) Végrehajtás alá a folyószámlának a végrehajtáskor fennálló egyenlege vonható. A végrehajtás megkezdését követően a folyószámlára olyan egyenleget csökkentő követelés vehető fel, amelynek jogalapja már a végrehajtást megelőzően keletkezett.

(4) A folyószámla-szerződés hatálya alá tartozó követelés biztosítéka a számla egyenlegét biztosítja.

LVI. Fejezet

A fizetésiszámla-szerződés

6:394. § [Fizetésiszámla-szerződés]

Fizetésiszámla-szerződés alapján a számlavezető a számlatulajdonos számára, pénzforgalmának lebonyolítása érdekében folyószámla (a továbbiakban: fizetési számla) nyitására és vezetésére, a számlatulajdonos díj fizetésére köteles.

6:395. § *[A számlavezető kötelezettségei]*

(1) A számlavezető köteles a számlatulajdonosnak a fizetés kedvezményezettjét és összegét egyértelműen meghatározó, szabályszerű fizetési és beszedési megbízásait befogadni. A fizetési megbízás befogadása megtagadható, ha a számlatulajdonos nem bocsátja rendelkezésre a teljesítéshez szükséges fedezetet.

(2)¹⁷³ A számlavezető köteles a számlatulajdonostól vagy a számlatulajdonos javára érkező fizetéseket a számlatulajdonos nevében elfogadni, és látra szóló betétként vagy letétként kezelni.

(3) A számlavezető által a számlatulajdonos számlakövetelése terhére teljesített fizetések csökkentik, a számlatulajdonos javára beszedett, valamint az egyébként a számlatulajdonos javára érkezett fizetések növelik a fizetési számla egyenlegét.

(4) A számlavezető köteles számlakivonat útján a számlatulajdonost havonta értesíteni a fizetési számla javára és terhére írt összegekről, valamint a fizetési számla egyenlegéről. A számlakivonathoz nem fűződnek a folyószámla-egyenleghez kapcsolódó joghatások.

6:396. § *[A fizetési számla feletti rendelkezés]*

(1) A fizetési számla egyenlege felett a számlatulajdonos, illetve az általa meghatalmazott és a számlavezető részére bejelentett személyek jogosultak rendelkezni. Ha a fizetési számlának több számlatulajdonosa van, a fizetési számla felett a számlatulajdonosok közösen jogosultak rendelkezni.

(2) A számlavezető a fizetési számlán történt téves jóváírás helyesbítése és a számlavezetés körében a számlatulajdonossal szemben keletkezett esedékes követelése érvényesítése céljából jogosult a fizetési számlát megterhelni.

6:397. § *[Törvényes zálogjog]*

A számlavezetőt a számlavezetési szolgáltatással összefüggésben keletkezett követelései biztosítékaul zálogjog illeti meg a számlatulajdonos számlakövetelése felett. Ennek alapján a számlavezető jogosult a számlavezetéssel összefüggésben keletkezett követelései összegével csökkenteni a fizetési számla egyenlegét. A zálogjog a fizetésiszámla-szerződés megkötésével, a zálogjognak a hitelbiztosítéki nyilvántartásba való bejegyzése nélkül létrejön.

6:398. § *[A fizetésiszámla-szerződés szabályainak kiterjesztése]*

A fizetésiszámla-szerződésre vonatkozó szabályokat az értékpapírszámlára és az értékpapír-letéti számlára azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy ezekben az esetekben a számlán értékpapírra vonatkozó tulajdoni igény kerül elszámolásra.

6:399. § *[A folyószámla szabályainak alkalmazása]*

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a fizetésiszámla-szerződésre a folyószámla-szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

LVII. Fejezet

A fizetési megbízási szerződés

6:400. § *[Fizetési megbízási szerződés]*

Fizetési megbízási szerződés alapján a megbízott meghatározott pénzösszegnek a megbízó

¹⁷³ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (10) b) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

utasítása szerint, a kedvezményezett részére történő fizetésére, a megbízó díj fizetésére köteles.

6:401. § [A fizetési megbízás teljesítésének megtagadása]

A megbízott a fizetési megbízás teljesítését mindaddig megtagadhatja, ameddig a megbízó nem nyújt a fizetési megbízás teljesítésére fedezetet.

6:402. § [Díjkövetelés]

A megbízott abban az esetben jogosult díjra, ha a pénzösszeget

- a) a kedvezményezettnek átadta;
- b) a kedvezményezett számláján jóváírta; vagy
- c) a kedvezményezett számlavezető bankjának rendelkezésére bocsátotta.

6:403. § [Felmondás]

A megbízó a szerződést addig az időpontig jogosult felmondani, ameddig a megbízott a megbízás teljesítését meg nem kezdte.

6:404. § [A megbízási szerződés szabályainak alkalmazása]

E fejezet eltérő rendelkezésének hiányában a fizetési megbízásra a megbízási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

LVIII. Fejezet

A faktoring szerződés

6:405. § [Faktoring szerződés]

Faktoring szerződés alapján a faktor meghatározott pénzösszeg fizetésére, az adós harmadik személlyel szembeni követelésének a faktorra engedményezésére köteles; ha az engedményezett követelés esedékességekor a kötelezett nem teljesít, az adós a kapott összeg visszafizetésére és kamat fizetésére, a faktor a követelés visszaengedményezésére köteles.

6:406. § [Nyilvántartásba-vételi kötelezettség]

A faktor köteles a faktorálás tényét és az adós személyét a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyezni. Nyilvántartásba vétel hiányában a követelés az engedményezés ellenére nem száll át a faktorra, és a faktort a követelésen olyan jogok illetik meg, mint azt a zálogjogosultat, akinek a követelésen alapított zálogjogát nem jegyezték be a hitelbiztosítéki nyilvántartásba.

6:407. § [A szerződés felmondása]

(1) A faktor jogosult a szerződést felmondani, ha

- a) az adós a fizetőképességére és az átruházott követelés jogi helyzetére vonatkozó vizsgálatot akadályozza;
- b) az adós vagyoni helyzetének lényeges romlása vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteteti megtérítési kötelezettségének a teljesítését;
- c) az átruházott követelés kötelezettjének vagyoni helyzete oly mértékben romlik, hogy az veszélyezteteti a követelés teljesítését.

(2) A szerződés felmondása esetén az adós köteles a faktor által fizetett összeget és kamatot megfizetni a faktornak, a faktor pedig köteles a követelést visszaengedményezni az adósra.

(3) Több követelés átruházása esetén a faktor jogosult egyes követelések tekintetében felmondani a szerződést.

6:408. § [A kölcsönszerződés szabályainak megfelelő alkalmazása]

A szerződésre egyebekben a kölcsön kifizetésének megtagadására, a kölcsönösszeg

igénybevételének elmaradására és a kölcsön rendelkezésre tartására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

LIX. Fejezet

A pénzügyi lízingszerződés

6:409. § [Pénzügyi lízingszerződés]

Pénzügyi lízingszerződés alapján a lízingbeadó a tulajdonában álló dolog vagy jog (a továbbiakban: lízingtárgy) határozott időre történő használatba adására, a lízingbevevő a lízingtárgy átvételére és lízingdíj fizetésére köteles, ha a szerződés szerint a lízingbevevő a lízingtárgy gazdasági élettartamát elérő vagy azt meghaladó ideig való használatára, illetve - ha a használat időtartama ennél rövidebb - a szerződés megszűnésekor a lízingtárgy ellenérték nélkül vagy a szerződéskötéskori piaci értéknél jelentősen alacsonyabb áron történő megszerzésére jogosult, vagy a fizetendő lízingdíjak összege eléri vagy meghaladja a lízingtárgy szerződéskötéskori piaci értékét.

6:410. § [Nyilvántartásba-vételi kötelezettség]

(1) Ha a lízingtárgy ingatlan, a lízingbeadó köteles a lízingbeadás tényét és a lízingbevevő személyét a tulajdonjog bejegyzésével egyidejűleg az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztetni. Ha a lízingszerződés megkötésekor a dolog a lízingbeadó tulajdonában van, a bejegyzésre a birtokátruházásig kell, hogy sor kerüljön.

(2) Ha a lízingtárgy ingó dolog vagy jog, a lízingbeadó köteles a lízingbeadás tényét és a lízingbevevő személyét a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyezni. Ha az ingó dolog tulajdonjogát vagy a jog fennállását közhiteles nyilvántartás tanúsítja, és jogszabály a dolog vagy jog elzálogosítását a lajstromba való bejegyzéshez köti, a lízingbeadó köteles a lízingbeadás tényét és a lízingbevevő személyét a megfelelő lajstromba bejegyeztetni. Nyilvántartásba vétel hiányában a lízingbevevőtől jóhiszeműen és ellenérték fejében szerző harmadik személy

- a) átruházással megszerzi az ingó dolog tulajdonjogát, illetve a jogot; és
- b) a lízingbevevő rendelkezési joga hiányában is megszerzi a lízingbevevő által az ingó dolgon, illetve a jogon javára alapított zálogjogot.

6:411. § [Szavatossági igények]

(1) A lízingbeadó szavatol azért, hogy harmadik személynek nincs a lízingtárgyon olyan joga, amely a lízingbevevőt a használatban korlátozza vagy a lízingtárgy használatát megakadályozza. Erre a kötelezettségre a jogszavatosság szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a lízingbevevő elállás helyett a szerződést felmondhatja.

(2) A lízingtárgy hibája miatt a lízingbeadót kellékszavatosság akkor terheli, ha közreműködött a lízingtárgy kiválasztásában, vagy a lízingtárgy megszerzésére irányuló szerződésből fakadó szavatossági jogairól a lízingbevevő hozzájárulása nélkül lemondott. Ebben az esetben a kellékszavatosság szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a lízingbevevőt az elállás helyett a felmondás joga illeti meg és a lízingbevevő a lízingtárgy kicserélését nem követelheti.

(3) A (2) bekezdésben foglalt esetek kivételével a lízingtárgy hibája esetén a kellékszavatosság kötelezettjével szemben

a) a kijavításra és a kicserélésre irányuló igényt a lízingbevevő a lízingbeadó képviselőjeként köteles érvényesíteni;

b) az árszállításra és az elállásra vonatkozó igényt a lízingbeadó köteles érvényesíteni.

(4) A lízingbevevő köteles értesíteni a lízingbeadót, ha a kellékszavatosság kötelezettje a kijavításra vagy kicserélésre vonatkozó kötelezettségnek nem tesz eleget, vagy ha a hiba miatt árszállításnak vagy elállásnak van helye.

6:412. § [*Hasznok, terhek, költségek, kárveszély. Használat*]

(1) A lízingbevevő a szerződés megkötésétől, dolog esetén a birtokátruházástól szedi a lízingtárgy hasznait, viseli a lízingtárggyal járó terheket, költségeket és azt a kárt, amelynek megtérítésére senkit nem lehet kötelezni.

(2) A lízingtárgy használatára és átruházására a bérleti szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:413. § [*A használat és a jogszerzés átengedése harmadik személynek*]

(1) A lízingbevevő a lízingtárgy használatának átengedésére a lízingbeadó hozzájárulásával jogosult.

(2) Ha a lízingbevevő a lízingtárgyat a lízingbeadó engedélyével más használatába adta, a használó magatartásáért úgy felel, mintha a lízingtárgyat maga használta volna.

(3) Ha a lízingbevevő a lízingtárgyat a lízingbeadó engedélye nélkül engedi át másnak használatra, felelős azért a kárért is, amely e nélkül nem következett volna be.

(4) Ha a lízingbevevő jogosult a lízingbe vett dolog tulajdonjogának vagy jognak a megszerzésére, e jogát a lízingbeadó hozzájárulása nélkül jogosult harmadik személyre átruházni.

6:414. § [*Lízingdíj*]

(1) A lízingbevevő a díjat a szerződésben meghatározott időszakonként előre köteles megfizetni.

(2) Arra az időre, amely alatt a lízingbevevő a lízingtárgyat a saját érdekkörén kívül felmerült okból nem használhatja, lízingdíj nem jár.

6:415. § [*A szerződés felmondása*]

(1) A lízingbeadó jogosult a szerződést felmondani, ha a lízingbevevő

a) a fizetőképességére vonatkozó vizsgálatot akadályozza;

b) vagyoni helyzetének lényeges romlása vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteteti kötelezettségének a teljesítését;

c) a lízingbeadó felhívása ellenére folytatja a nem rendeltetésszerű vagy a szerződésnek egyébként nem megfelelő használatot;

d) szavatossági jogainak érvényesítésére irányuló kötelezettségének felhívás ellenére nem tesz eleget;

e) az őt terhelő lízingdíj, költség vagy teher megfizetését elmulasztotta, és a lízingbeadó a lízingbevevőt megfelelő határidő tűzésével és a következményekre való figyelmeztetéssel a fizetésre felszólította, és a lízingbevevő e határidő elteltéig sem fizetett.

(2) Ha a lízingszerződést a lízingbeadó felmondja, a lízingbeadó köteles a lízingbevevővel a zálogjog érvényesítésére vonatkozó szabályok szerint elszámolni.

(3) A lízingbevevő jogosult a szerződést felmondani, ha a lízingbeadó szavatossági elállási jogának érvényesítésére vonatkozó kötelezettségének felhívás ellenére nem tesz eleget.

XXI. CÍM

A BIZTOSÍTÉKI SZERZŐDÉSEK

LX. Fejezet

A kezességi szerződés

6:416. § [*Kezességi szerződés*]

(1) Kezességi szerződéssel a kezes kötelezettséget vállal a jogosulttal szemben, hogyha a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni.

(2) Kezesség egy vagy több, fennálló vagy jövőbeli, feltétlen vagy feltételes, meghatározott vagy meghatározható összegű pénzkövetelés vagy pénzben kifejezhető értékkel rendelkező egyéb kötelezettség biztosítására vállalható.

(3) A szerződést írásba kell foglalni.

6:417. § [A kezesség járulékosága]

(1) A kezes kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért kezességet vállalt. A kezes kötelezettsége nem válhat terhesebbé, mint amilyen elvállalásakor volt, kiterjed azonban a kötelezett szerződésszegésének jogkövetkezményeire és a kezesség elvállalása után esedékessé váló mellékkövetelésekre is.

(2) A kezes a jogosult követelésébe beszámíthatja a saját és a kötelezett ellenköveteléseit, és érvényesítheti az őt saját személyében megillető kifogásokon túl azokat a kifogásokat is, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben. A kezesség elvállalása után a kezessel szemben nem hatályos a kötelezettnek a kifogásról lemondó jognyilatkozata.

(3) Bírósági eljárásban nem érvényesíthető követelés kezesével szemben a követelést bírósági úton nem lehet érvényesíteni.

(4)¹⁷⁴ A kötelezett ellen indult csődeljárásban biztosított fizetési haladék a kezes kötelezettségét nem érinti. A kötelezett ellen indult felszámolási vagy csődeljárásban kötött egyezség a kezes kötelezettségét nem érinti, ha a jogosult a kezes az egyezség megkötését megelőzően annak feltételeiről tájékoztatta. A tájékoztatást követően a kezes jogosult a kötelezett tartozásának a teljesítésére; teljesítés esetén a kezes a felszámolási vagy a csődeljárásban a jogosult helyébe lép. A tájékoztatás elmaradása esetén a kezes kötelezettsége lecsökken az egyezségben meghatározott mértékre.

(5) A kezes a kötelezett ellen folytatott per és végrehajtás költségeiért akkor felel, ha a keresetindítás előtt a jogosult a teljesítésre eredménytelenül szólította fel.

6:418. § [A jogosultat terhelő tájékoztatási kötelezettség]

(1) A jogosult köteles késelem nélkül tájékoztatni a kezes a kötelezett teljesítésének elmaradásáról, a biztosított kötelezettség teljesítési határidejének változásáról és a kötelezett helyzetében beálló minden olyan változásról, amely a kezes kötelezettel szembeni megtérítési igényét hátrányosan befolyásolhatja. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a biztosított kötelezettségnek a tájékoztatás időpontjában fennálló mértékére.

(2) Ha a kezesség a kötelezettnek egy vagy több meghatározott jogviszony alapján fennálló valamennyi kötelezettségét vagy a kötelezettnek a jogosulttal szemben fennálló valamennyi kötelezettségét biztosítja, a jogosult arról is köteles késelem nélkül tájékoztatni a kezes, ha a biztosított kötelezettség mértéke a kezesség elvállalásakor számított vagy az utolsó tájékoztatáskor fennálló mértékéhez képest húsz százalékkal nőtt.

6:419. § [A sortartás kifogása]

A kezes mindaddig megtagadhatja a teljesítést, ameddig a jogosult nem igazolja, hogy a követelést a főkötelezettel szemben megkísérelte behajtani, de az ésszerű időn belül nem vezetett eredményre. Ez a szabály a kötelezett és a kezesek együttes perlését nem gátolja.

6:420. § [Készfizető kezesség]

A kezeset nem illeti meg a sortartás kifogása, ha

- a) a követelés kötelezettől való behajtása a kötelezett lakóhelyének, szokásos tartózkodási helyének, telephelyének vagy székhelyének megváltozása következtében lényegesen megnehezült;
- b) a jogosult a kötelezettel szembeni egyéb követelése behajtása végett végrehajtást vezetett a

¹⁷⁴ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (6) szerinti szöveggel lép hatályba.

kötelezett vagyonára és a végrehajtás során a követelés nem nyert kielégítést; vagy
c) a kötelezett csődeljárásban fizetési haladékot kapott vagy ellene felszámolás indult.

6:421. § *[Kártalanító kezesség]*

Ha a kezes kifejezetten a követelésnek a kötelezettől be nem hajtható részéért vállalt felelősséget, a jogosult akkor követelheti a kezestől a biztosított követelés kielégítését, ha végrehajtást vezetett a kötelezett vagyonára, és a végrehajtás során a követelés nem nyert kielégítést.

6:422. § *[A kezes teljesítése]*

(1) A kezes abban az esetben köteles teljesíteni, ha a jogosult felszólította a teljesítésre.

(2) A kezes köteles késelem nélkül értesíteni a kötelezettet a fizetési felszólítás kézhezvételéről, és tájékoztatást kérni a kezességgel biztosított kötelezettség mértékéről, valamint a kötelezettet a jogosulttal szemben megillető kifogásokról és követelésekről.

(3) A kezes késelem nélkül köteles

a) a jogosultnak teljesíteni, és a teljesítés megtörténtéről a kötelezettet késelem nélkül értesíteni; vagy

b) a teljesítést megtagadni, és a teljesítés megtagadásáról - annak indokát megjelölve - a kötelezettet és a jogosultat késelem nélkül értesíteni.

(4) A kezes teljesítését követően a jogosult köteles késelem nélkül átadni a kezesnek minden olyan okiratot és megadni azt a tájékoztatást, amely a kezes kötelezettel szembeni igényérvényesítéséhez szükséges.

6:423. § *[Az alkezes teljesítése]*

Ha a kezes kötelezettségéért kezességet vállalt személy kielégíti a jogosult követelését, a követelés erejéig mindazon jogokat is érvényesítheti, amelyeket a kezes érvényesíthetett volna, ha a jogosult követelését kielégíti.

6:424. § *[A határozott időre vállalt kezesség]*

Határozott időre vállalt készfizető kezesség esetén a határozott idő letelte után a kezes szabadul a kötelezettség alól.

6:425. § *[A határozatlan időre vállalt kezesség felmondása]*

Ha a határozatlan időre vállalt kezesség a kötelezettnek a jogosulttal szemben fennálló vagy a jövőben keletkező valamennyi kötelezettségét biztosítja, a kezes három hónapos felmondási idővel megszüntetheti a kezességi szerződést.

6:426. §¹⁷⁵ *[A kezes szabadulása a kötelemből]*

Ha a jogosult lemond a követelést biztosító valamely jogról vagy egyébként az ő hibájából a követelés a kötelezettrel szemben behajthatatlanná válik vagy a behajtása jelentősen megnehezül, a kezes szabadul annyiban, amennyiben a kötelezettrel szembeni megtérítési igénye alapján egyébként kielégítést kaphatott volna.

6:427. § *[Több kezes]*

(1) Ha ugyanazért a kötelezettségért többen vállalnak kezességet, a kezesek egyetemlegesen állnak helyt a jogosulttal szemben.

(2) Ha több kezes egymásra tekintet nélkül vállal kezességet, egymás közötti viszonyukban a kötelezettség abban a sorrendben terheli őket, amilyen sorrendben elvállalták a kezességet. Az a kezes, aki a jogosulttal szemben a sortartás kifogásával élhetett, e kifogással a jogosult követelését kielégítő kezessel szemben is élhet.

(3) Ha a kezesek egymásra tekintettel vállalnak kezességet, egymás közötti viszonyukban

¹⁷⁵ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (7) szerinti szöveggel lép hatályba.

kockázatvállalásuk arányában kötelesek helytállni.

6:428. § *[Azonos követelést biztosító kezesség és zálogjog]*

Ha ugyanazt a kötelezettséget kezesség és a kötelezettől eltérő személy által alapított zálogjog is biztosítja, a kezes és a zálogkötelezett helytállására és egymás közötti viszonyukra a több kezesre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

6:429. § *[A jogszabály alapján fennálló kezesség]*

A jogszabály alapján fennálló kezességre a kezességi szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:430. § *[Fogyasztó által vállalt kezesség]*

(1) Fogyasztó által vállalt kezesség esetén a jogosult köteles a fogyasztót a kezességi szerződés létrejöttét megelőzően tájékoztatni

a) a kezes jogairól és kötelezettségeiről; és

b) a kötelezett helyzetéből vagy a kötelezettség természetéből fakadó, a hitelező előtt ismert különleges kockázatokról.

(2) Ha a jogosult nem tesz eleget az (1) bekezdés szerinti kötelezettségének, a kezes határidő nélkül jogosult a szerződéstől elállni.

(3) Ha a fogyasztó a kötelezettnek a jogosulttal szemben fennálló valamennyi kötelezettségéért vagy meghatározott jogviszony alapján fennálló valamennyi kötelezettségéért vállalt kezességet, a kezesség akkor érvényes, ha a szerződésben meghatározták azt a legmagasabb összeget, amelynek erejéig a kezes felel a jogosult tartozásáért.

(4)¹⁷⁶

(5) A fogyasztói kezességi szerződés szabályait nem lehet alkalmazni, ha a kezes a jogi személy kötelezett vezető tisztségviselője vagy többségi befolyással rendelkező tagja.

LXI. Fejezet

A garanciaszerződés

6:431. § *[Garanciaszerződés]*

(1) A garanciaszerződés, illetve a garanciavállaló nyilatkozat a garantőr olyan kötelezettségvállalása, amely alapján a nyilatkozatban meghatározott feltételek esetén köteles a jogosultnak fizetést teljesíteni.

(2) A szerződést és a garanciavállaló nyilatkozatot írásba kell foglalni.

6:432. § *[A járulékoság hiánya]*

(1) A garantőr garanciavállaló nyilatkozat szerinti kötelezettsége független attól a kötelezettségtől, amelyért garanciát vállalt, a garantőr nem érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben.

(2) A garanciavállaló nyilatkozatban foglalt, a biztosított kötelezettségre történő, általános jellegű utalás nem érinti a garantőr kötelezettségének a biztosított kötelezettségtől való függetlenségét.

6:433. § *[A lehívási jog személyhez kötöttsége]*

A jogosult nem ruházhatja át a garancia érvényesítésének jogát a garantőr hozzájárulása nélkül, de jogosult azt a személyt megjelölni, akinek a garantőr a fizetést teljesíteni köteles.

6:434. § *[Jogutódlás a jogosult személyében]*

¹⁷⁶ Nem lép hatályba a 2013. évi CCLII. törvény 188. § (11) szerint.

A garancia lehívásának joga átszáll a jogosult jogutódjára.

6:435. § *[A garantor teljesítése]*

(1) A garantor abban az esetben köteles fizetést teljesíteni a garancia alapján, ha a jogosult írásban, és a garanciavállaló nyilatkozatban meghatározott követelményeket pontosan betartva szólította fel a fizetésre.

(2) A garantor köteles késelem nélkül értesíteni a kötelezettet a fizetési felszólítás kézhezvételéről.

(3) A garantor érvényesítheti mindazokat a kifogásokat, amelyek őt a jogosulttal szemben saját személyében megilletik.

(4) A garantor késelem nélkül köteles

- a) a jogosultnak teljesíteni, és a teljesítés megtörténtéről a kötelezettet értesíteni; vagy
- b) a teljesítést megtagadni, és a teljesítés megtagadásáról - annak indokát megjelölve - a kötelezettet és a jogosultat értesíteni.

6:436. § *[Nyilvánvalóan visszaélészerű vagy rosszhiszemű fizetési felszólítás]*

(1) Ha a garantor rendelkezésére álló információk alapján a jogosult nyilvánvalóan visszaélészerűen vagy rosszhiszeműen él a lehívás jogával, a garantor nem köteles fizetést teljesíteni, és a már teljesített fizetést visszakövetelheti.

(2) A jogosult nyilvánvalóan visszaélészerűen vagy rosszhiszeműen jár el különösen, ha

- a) a garatornek benyújtott okmányok bármelyike hamisított;
- b) a kötelezett teljesítette azt a kötelezettséget, amelyért a garantor garanciát vállalt, vagy a jogosultat a lehívásban meghatározott összeg egyéb okból nem illeti meg;
- c) a jogosult szándékos magatartása akadályozta meg annak a kötelezettségnek a teljesítését, amelyért a garantor garanciát vállalt; vagy
- d) bírósági határozat állapította meg annak a kötelezettségnek az érvénytelenségét, amelyért a garantor garanciát vállalt, kivéve, ha a garancia erre az esetre is szólt.

6:437. § *[A határozatlan időre vállalt garancia felmondása]*

A garantor a határozatlan időre vállalt garanciát három év elteltét követően legalább három hónapos felmondási idővel megszüntetheti.

6:438. § *[Fogyasztó által vállalt garancia]*

Ha a garantor fogyasztó, a garanciavállaló nyilatkozat készfizető kezességként érvényes.

XXII. CÍM

A BIZTOSÍTÁSI SZERZŐDÉSEK

LXII. Fejezet

A biztosítási szerződés általános szabályai

6:439. § *[Biztosítási szerződés]*

(1) Biztosítási szerződés alapján a biztosító köteles a szerződésben meghatározott kockázatra fedezetet nyújtani, és a kockázatviselés kezdetét követően bekövetkező biztosítási esemény bekövetkezése esetén a szerződésben meghatározott szolgáltatást teljesíteni; a biztosítóval szerződő fél díj fizetésére köteles.

(2) A biztosító szolgáltatása a biztosított kárának a szerződésben meghatározott módon és mértékben történő megtérítésében, a biztosított részére nyújtott más szolgáltatás teljesítésében (a továbbiakban: kárbiztosítás) vagy a szerződésben meghatározott összeg megfizetésében (a továbbiakban: összegbiztosítás) áll.

6:440. § [A biztosítási érdek]

Biztosítási szerződést az köthet, aki valamely vagyoni vagy személyhez fűződő jogviszony alapján a biztosítási esemény elkerülésében; életkor elérésére, születésre vagy házasságkötésre szóló életbiztosítás esetén a biztosítási esemény bekövetkezésében érdekelt, vagy aki a szerződést az érdekelt személy javára köti meg. Az e rendelkezés ellenére kötött kárbiztosítási és csoportos összegbiztosítási szerződés semmis.

6:441. § [Együttbiztosítás]

(1) Abban az esetben, ha - előre rögzített arányok szerint - a biztosítási kockázatokat több biztosító közösen viseli, és a biztosítási szolgáltatást közösen teljesíti, a szerződésben az együttbiztosításban részt vevő valamennyi biztosítót és kockázatvállalásuk mértékét is fel kell tüntetni. Együttbiztosítás esetén a biztosítók szolgáltatási kötelezettsége saját kockázatvállalásuk mértékéig terjed.

(2) Semmis az együttbiztosítási szerződés, ha nem határozza meg az együttbiztosításban részt vevő biztosítók kockázatvállalásának mértékét.

(3) A biztosítókat a szerződő féllel szemben a szerződésben megnevezett vezető biztosító képviseli. Ha a szerződésben nem neveztek meg a vezető biztosítót, a szerződő fél - választása szerint - bármelyik biztosítónak joghatályosan teljesíthet vagy tehet jognyilatkozatot.

6:442. § [Csoportos biztosítás]

(1) Csoportos biztosítás esetén a biztosítottak meghatározása valamely szervezethez való tartozásuk, a biztosítottak és a szerződő fél között fennálló jogviszony vagy egyéb kapcsolat alapján történik, és a biztosító kockázatának vizsgálatára és vállalására a csoportra tekintettel kerül sor. Ha a szerződésben a biztosított személyeket kizárólag valamely csoporthoz tartozásuk alapján határozták meg, azokat a személyeket kell biztosítottnak tekinteni, akik a biztosítási esemény bekövetkezésének időpontjában a csoporthoz tartoztak. Biztosított lehet a csoport tagjának hozzátartozója is.

(2) A biztosítónak a szerződő felet kell tájékoztatnia; a szerződő fél a hozzá intézett nyilatkozatokról és a szerződésben bekövetkezett változásokról köteles a biztosítottat tájékoztatni.

(3) A szerződés korlátozhatja vagy kizárhatja a biztosított belépését a szerződésbe.

(4) Ha a szerződés úgy rendelkezik, a biztosítási fedezetet a biztosított és a szerződő fél között fennálló jogviszony megszűnése nem érinti.

6:443. § [A szerződés megkötése]

(1) Ha a szerződést nem írásban kötötték meg, a biztosító köteles a biztosítási fedezetet igazoló dokumentumot kiállítani.

(2) Ha a fedezetet igazoló dokumentum a szerződő fél ajánlatától eltér, és az eltérést a szerződő fél a dokumentum kézhezvételét követően késedelem nélkül nem kifogásolja, a szerződés a fedezetet igazoló dokumentum szerinti tartalommal jön létre. Ez a rendelkezés lényeges eltérésekre akkor alkalmazható, ha a biztosító az eltérésre a szerződő fél figyelmét a fedezetet igazoló dokumentum átadásakor írásban felhívta. Ha a felhívás elmarad, a szerződés az ajánlat tartalmának megfelelően jön létre.

(3) Az ajánlattevő ajánlatához annak megtételétől számított tizenöt napig, ha az ajánlat elbírálásához egészségügyi kockázatfelmérésre van szükség, hatvan napig van kötve.

6:444. § [A biztosító ráutaló magatartása fogyasztói szerződésben]

(1) Ha a szerződő fél fogyasztó, a szerződés akkor is létrejön, ha a biztosító az ajánlatra annak

beérkezésétől számított tizenöt napon belül - ha az ajánlat elbírálásához egészségügyi vizsgálatra van szükség, hatvan napon belül - nem nyilatkozik, feltéve, hogy az ajánlatot a jogviszony tartalmára vonatkozó, jogszabályban előírt tájékoztatás birtokában, a biztosító által rendszeresített ajánlati lapon és a díjszabásnak megfelelően tették.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a szerződés - az ajánlat szerinti tartalommal - az ajánlatnak a biztosító részére történt átadása időpontjára visszamenő hatállyal a kockázatelbírálási idő elteltét követő napon jön létre.

(3) Ha a kockázatelbírálási idő alatt a biztosítási esemény bekövetkezik, az ajánlatot a biztosító csak abban az esetben utasíthatja vissza, ha ennek lehetőségére az ajánlati lapon a figyelmet kifejezetten felhívta, és az igényelt biztosítási fedezet jellege vagy a kockázatviselés körülményei alapján nyilvánvaló, hogy az ajánlat elfogadásához a kockázat egyedi elbírálása szükséges.

(4) Ha a biztosító kifejezett nyilatkozata nélkül létrejött szerződés lényeges kérdésben eltér a biztosító általános szerződési feltételétől, a biztosító a szerződés létrejöttétől számított tizenöt napon belül javasolhatja, hogy a szerződést az általános szerződési feltételeknek megfelelően módosítsák. Ha a szerződő fél a javaslatot nem fogadja el vagy arra tizenöt napon belül nem válaszol, a biztosító az elutasítástól vagy a módosító javaslat kézhezvételétől számított tizenöt napon belül a szerződést harminc napra írásban felmondhatja.

6:445. § *[A biztosító kockázatviselésének kezdete]*

(1) A biztosító kockázatviselése a felek által a szerződésben meghatározott időpontban, ilyen hiányában a szerződés létrejöttének időpontjában kezdődik.

(2) A felek írásban megállapodhatnak abban, hogy a biztosító a külön meghatározott biztosítási kockázatot már olyan időponttól kezdődően viseli, amikor a felek között a szerződés még nem jött létre (a továbbiakban: előzetes fedezetvállalás).

(3) Az előzetes fedezetvállalás a szerződés megkötéséig vagy az ajánlat visszautasításáig, de legfeljebb kilencven napig érvényes.

(4) Ha a szerződés létrejön, az abban meghatározott biztosítási díj az előzetes fedezetvállalás időszakára is irányadó. A szerződés megkötésének megghiúsulása esetén a szerződő fél az előzetes fedezetvállalás időszakára a biztosító által a kockázatvállalás előzetesen meghatározott módszerei alapján megállapított megfelelő díjat köteles megfizetni.

6:446. § *[A biztosítási kockázat jelentős növekedése]*

(1) Ha a biztosító a szerződéskötés után szerez tudomást a szerződést érintő lényeges körülményekről vagy azok változásáról, és ezek a körülmények a biztosítási kockázat jelentős növekedését eredményezik, a tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül javaslatot tehet a szerződés módosítására, vagy a szerződést harminc napra írásban felmondhatja.

(2) Ha a szerződő fél a módosító javaslatot nem fogadja el, vagy arra annak kézhezvételétől számított tizenöt napon belül nem válaszol, a szerződés a módosító javaslat közlésétől számított harmincadik napon megszűnik, ha a biztosító erre a következményre a módosító javaslat megtételekor a szerződő fél figyelmét felhívta.

(3) Ha a szerződés egyidejűleg több vagyontárgyra vagy személyre vonatkozik, és a biztosítási kockázat jelentős megnövekedése ezek közül csak egyesekkel összefüggésben merül fel, a biztosító az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott jogait a többi vagyontárgy vagy személy vonatkozásában nem gyakorolhatja.

6:447. § *[A díjfizetési kötelezettség]*

(1) A biztosítás első díjrésze a felek által meghatározott időpontban, ennek hiányában a szerződés létrejöttékor esedékes; a folytatólagos díj pedig annak az időszaknak az első napján esedékes, amelyre a díj vonatkozik. Az egyszeri díjat a szerződés létrejöttékor kell megfizetni.

(2) A biztosítási időszak egy év.

6:448. § *[Díjfizetési kötelezettség a szerződés megszűnése esetén]*

(1) Ha a biztosítási esemény bekövetkezik, és a szerződés megszűnik, a biztosító az egész biztosítási időszakra járó díj megfizetését követelheti.

(2) A szerződés megszűnésének egyéb eseteiben a biztosító az addig a napig járó díj megfizetését követelheti, amikor kockázatviselése véget ért. Ha az időarányos díjnál több díjat fizettek be, a biztosító a díjtöbbletet köteles visszatéríteni.

6:449. § *[A díjfizetési kötelezettség elmulasztásának következményei]*

(1) Ha az esedékes biztosítási díjat nem fizetik meg, a biztosító - a következményekre történő figyelmeztetés mellett - a szerződő felet a felszólítás elküldésétől számított harminc napos póthatáridő tűzésével a teljesítésre írásban felhívja. A póthatáridő eredménytelen elteltével a szerződés az esedékesség napjára visszamenő hatállyal megszűnik, kivéve, ha a biztosító a díjkövetelést késedelem nélkül bírósági úton érvényesíti.

(2) Abban az esetben, ha a szerződés az (1) bekezdésben írt módon, a folytatólagos díj meg nem fizetése következtében szűnt meg, a szerződő fél a megszűnés napjától számított százhusz napon belül írásban kérheti a biztosítót a kockázatviselés helyreállítására. A biztosító a biztosítási fedezetet a megszűnt szerződés feltételei szerint helyreállíthatja, feltéve, hogy a korábban esedékessé vált biztosítási díjat megfizetik.

6:450. § *[A szerződő fél tájékoztatási kötelezettsége]*

Ha a szerződést nem a biztosított köti, a biztosítási esemény bekövetkezéséig vagy a biztosított belépéséig a szerződő fél a hozzá intézett nyilatkozatokról és a szerződésben bekövetkezett változásokról a biztosítottat köteles tájékoztatni.

6:451. § *[Belépés a szerződésbe]*

(1) Ha a szerződést nem a biztosított kötötte, a biztosított a biztosítóhoz intézett írásbeli nyilatkozattal a szerződésbe beléphet; a belépéshez a biztosító hozzájárulása nem szükséges. A belépéssel a szerződő felet megillető jogok és az őt terhelő kötelezettségek összessége a biztosítottra száll át.

(2) Ha a biztosított belép a szerződésbe, a folyó biztosítási időszakban esedékes díjakért a biztosított a szerződő féllel egyetemlegesen felelős. A szerződésbe belépő biztosított köteles a szerződő félnek a szerződésre fordított költségeit - ideértve a biztosítási díjat is - megtéríteni.

6:452. § *[Közlési és változásbejelentési kötelezettség]*

(1) A szerződő fél köteles a szerződéskötéskor a biztosítás elvállalása szempontjából lényeges minden olyan körülményt a biztosítóval közölni, amelyet ismert vagy ismernie kellett. A biztosító írásban közölt kérdéseire adott, a valóságnak megfelelő válaszokkal a szerződő fél közlési kötelezettségének eleget tesz. A kérdések megválaszolatlanul hagyása önmagában nem jelenti a közlési kötelezettség megsértését.

(2) A szerződő fél köteles a lényeges körülmények változását a biztosítónak írásban bejelenteni.

(3) A közlésre vagy a változás bejelentésére irányuló kötelezettség megsértése esetén a biztosító kötelezettsége nem áll be, kivéve, ha a szerződő fél bizonyítja, hogy az elhallgatott vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében.

(4) Ha a szerződés több vagyontárgyra vagy személyre vonatkozik, és a közlési vagy változásbejelentési kötelezettség megsértése ezek közül csak egyesekkel összefüggésben merül fel, a biztosító a közlésre vagy a változás bejelentésére irányuló kötelezettség megsértésére a többi vagyontárgy vagy személy esetén nem hivatkozhat.

(5) A közlésre és változás bejelentésére irányuló kötelezettség egyaránt terheli a szerződő felet és a biztosítottat; egyikük sem hivatkozhat olyan körülményre, amelyet bármelyikük elmulasztott a biztosítóval közölni, noha arról tudnia kellett, és a közlésre vagy bejelentésre köteles lett volna.

6:453. § *[A biztosítási esemény bekövetkezésére vonatkozó bejelentési kötelezettség]*

A biztosító kötelezettsége nem áll be, ha a szerződő fél, illetve a biztosított a biztosítási esemény bekövetkezését a szerződésben megállapított határidőben a biztosítónak nem jelenti be, a szükséges felvilágosítást nem adja meg, vagy a felvilágosítások tartalmának ellenőrzését nem teszi lehetővé, és emiatt a biztosító kötelezettsége szempontjából lényeges körülmény kideríthetatlenné válik.

6:454. § [A szerződés lehetetlenülése; érdekmúlás]

(1) Ha a biztosító kockázatviselésének kezdete előtt a biztosítási esemény bekövetkezett, bekövetkezése lehetlenné vált vagy a biztosítási érdek megszűnt, a szerződés vagy annak megfelelő része megszűnik.

(2) Ha a biztosító kockázatviselésének tartama alatt a biztosítási esemény bekövetkezése lehetlenné vált vagy a biztosítási érdek megszűnt, a szerződés vagy annak megfelelő része megszűnik.

(3) A biztosítási érdek megszűnéséhez fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha az érdekmúlás kizárólag a biztosított vagyontárgy tulajdonjoga átszállásának következménye, és a vagyontárgy más jogcím alapján már korábban is az új tulajdonos birtokában volt. Ebben az esetben a tulajdonjoggal együtt a biztosítási fedezet is átszáll, és a tulajdonjog átszállása időpontjában esedékes biztosítási díjakért a korábbi és új tulajdonos egyetemlegesen felelős. A szerződést bármelyik fél a tulajdonjog átszállásáról való tudomásszerzést követő harminc napon belül írásban, harmincnapos határidővel felmondhatja.

6:455. § [A fogyasztói biztosítási szerződés egyoldalúan kógens szabályai]

Ha a szerződő fél fogyasztó, a szerződés csak a szerződő fél, a biztosított és a kedvezményezett javára térhet el e cím olyan rendelkezésétől, amely

- a) a biztosító ráutaló magatartásával történő szerződéskötésre;
- b) a biztosítási kockázat jelentős növekedésére;
- c) a díjfizetés elmaradásának következményeire;
- d) a fedezetfeltöltésre;
- e) a kármegelőzési és a kárenyhítési kötelezettségre;
- f) a közlésre, a változásbejelentésre és a biztosítási esemény bekövetkezésének bejelentésére vonatkozó kötelezettségre;
- g) a biztosított és a károsult egyezségére;
- h) a szerződés megszűnése esetén fennálló díjfizetési kötelezettségre;
- i) a biztosító szolgáltatási kötelezettsége alóli mentesülésére;
- j) a megtérítési igényre vonatkozik.

6:456. § [A fogyasztói összegbiztosítások és az egészségbiztosítási szerződés egyoldalúan kógens szabályozása]

Ha a szerződő fél fogyasztó, a szerződés csak a szerződő fél, a biztosított és a kedvezményezett javára térhet el az összeg- és egészségbiztosítás eltérést nem engedő rendelkezésektől.

6:457. § [A biztosítási szerződési szabályok hatályának kiterjesztése]

E Cím rendelkezéseit az egyesületi tagsági viszonyon alapuló biztosítási jogviszonyra is alkalmazni kell.

LXIII. Fejezet

A kárbiztosítási szerződés

1. A kárbiztosítási szerződés általános szabályai

6:458. § [A túlbiztosítás tilalma]

(1) A biztosítási összeg nem haladhatja meg a biztosított vagyontárgy értékét. A biztosított érdek értékét meghaladó részben a biztosítási összegre vonatkozó megállapodás semmis, és a díjat megfelelően le kell szállítani. E rendelkezés ellenére is lehet biztosítási szerződést kötni valamely vagyontárgy várható értéke, továbbá helyreállításának vagy új állapotban való beszerzésének értéke erejéig.

(2) A biztosítási esemény bekövetkezésekor a biztosító szolgáltatási kötelezettségének felső határa a biztosítási összeg.

6:459. § [Többszörös biztosítás]

(1) Ha ugyanazt az érdeket több biztosító egymástól függetlenül biztosítja, a biztosított jogosult igényét ezek közül egyhez vagy többhöz benyújtani.

(2) A biztosító, amelyhez a kárigényt benyújtották, az általa kiállított fedezetet igazoló dokumentumban írt feltételek szerint és az abban megállapított biztosítási összeg erejéig köteles fizetést teljesíteni, fenntartva azt a jogát, hogy a többi biztosítóval szemben arányos megtérítési igényt érvényesíthet.

(3) A biztosítók a (2) bekezdésben írt megtérítési igény alapján a kifizetett kárt egymás között azokkal a feltételekkel és biztosítási összegekkel arányosan viselik, amelyeknek megfelelően az egyes biztosítók a biztosított irányában külön-külön felelnének.

6:460. § [Alulbiztosítás]

Ha a biztosítási összeg a biztosított érdek értékénél kisebb, a biztosító a kárt a biztosítási összegnek a vagyontárgy értékéhez viszonyított arányában köteles megtéríteni.

6:461. § [Fedezetfeltöltés]

(1) Az adott biztosítási időszakra vonatkozó biztosítási összeg az ugyanazon biztosítási időszakban bekövetkezett biztosítási esemény miatt kifizetett összeggel csökken, kivéve, ha a szerződő fél a díjat megfelelően kiegészíti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jogkövetkezményt a biztosító abban az esetben alkalmazhatja, ha arra legkésőbb a szolgáltatás teljesítésével egyidejűleg írásban felhívta a szerződő fél figyelmét, és a fedezetfeltöltés díját közölte.

(3) Ha a szerződő fél a fedezetfeltöltés jogával nem él, a szerződés a kifizetett összeggel csökkentett biztosítási összeg mellett marad hatályban a folyó biztosítási időszakra.

6:462. § [A biztosító teljesítése]

Ha a biztosítási esemény bekövetkezik, a biztosító a szerződésben a teljesítés előkészítéséhez szükséges időre tekintettel megállapított határidőn belül köteles szolgáltatását teljesíteni.

6:463. § [Kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség]

(1) A szerződő fél és a biztosított a kár megelőzése érdekében az adott helyzetben általában elvárható magatartást köteles tanúsítani. Ezt az elvárhatósági követelményt kell támasztani abban az esetben is, ha a szerződés szabályozza a szerződő fél és a biztosított kármegelőzési teendőit, előírja a kár megelőzését vagy enyhítését célzó eszközöket, eljárásokat, szakképzettségi követelményeket.

(2) A szerződő fél és a biztosított a biztosító előírásai és a káresemény bekövetkezésekor adott utasításai szerint, ezek hiányában az adott helyzetben általában elvárható magatartás követelménye szerint köteles a kárt enyhíteni.

(3) A kárenyhítés szükséges költségei a biztosítási összeg keretei között akkor is a biztosítót terhelik, ha a kárenyhítés nem vezetett eredményre.

(4) Alulbiztosítás esetén a biztosító a kárenyhítés költségeit a biztosítási összeg és a vagyontárgy értékének arányában köteles megtéríteni.

6:464. § [Mentesülés a szolgáltatási kötelezettség alól]

(1) A biztosító mentesül szolgáltatási kötelezettsége alól, ha bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen, szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartással

a) a szerződő fél vagy a biztosított;

b) a velük közös háztartásban élő hozzátartozójuk, üzletvezetésre jogosult tagjuk vagy az általános szerződési feltételben meghatározott munkakört betöltő alkalmazottjuk, tagjuk vagy megbízottjuk; vagy

c) a biztosított jogi személynek az általános szerződési feltételben meghatározott vezető beosztású tisztségviselője vagy a biztosított vagyontárgy kezelésére jogosított tagja, munkavállalója vagy megbízottja okozta.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést a kármegelőzési és a kárenyhítési kötelezettség megszegésére is alkalmazni kell.

6:465. § [Állapotmegőrzési kötelezettség]

(1) A biztosítási esemény bekövetkezte után a biztosított vagyontárgy állapotán a biztosított a szerződésben megállapított határidőn belül csak annyiban változtathat, amennyiben az a kárenyhítéshez szükséges.

(2) Nem áll be a biztosító szolgáltatási kötelezettsége, ha a megengedettnél nagyobb mértékű változtatás következtében a biztosító szolgáltatási kötelezettségének elbírálása szempontjából lényeges körülmények kideríthetlenné váltak.

6:466. § [Rendes felmondás]

(1) A határozatlan időre kötött szerződést a felek írásban, a biztosítási időszak végére, harmincnapos felmondási idővel felmondhatják.

(2) A felmondási jog legfeljebb három évre zárható ki. A felmondási jog három évnél hosszabb időre történő kizárása a három évet meghaladó részében semmis.

(3) Ha a szerződés három évnél hosszabb időre szól, és a felek nem kötötték ki, hogy az a megállapított időtartam eltelte előtt is felmondható, a negyedik évtől kezdve a szerződést bármelyik fél felmondhatja.

(4) A szerződő fél felmondása esetén a biztosító követelheti annak a díjengedménynek a megfizetését, amelyet a szerződés hosszabb tartamára tekintettel nyújtott (a továbbiakban: tartamengedmény).

6:467. § [Részleges díjfizetés]

(1) Ha az esedékes díjnak csak egy részét fizették meg, és a biztosító - a díjfizetési kötelezettség elmulasztására vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával - eredménytelenül hívta fel a szerződő felet a befizetés kiegészítésére, a szerződés változatlan biztosítási összeggel, a befizetett díjjal arányos időtartamra marad fenn.

(2) Ha a szerződés a díj nemfizetése miatt megszűnik, a biztosító követelheti a tartamengedmény időarányos részének megfizetését.

6:468. § [Megtérítési igény]

(1) A biztosítót az általa megtérített kár mértékéig megtérítési igény illeti meg a károkozóval szemben, kivéve, ha a károkozó a biztosítottal közös háztartásban élő hozzátartozó. A megszűnt követelés biztosítékai fennmaradnak, és e követelést biztosítják.

(2) Ha a biztosító nem térítette meg a teljes kárt és a biztosító a károkozóval szemben keresetet indít, köteles erről a biztosítottat tájékoztatni, és a biztosított kérésére köteles a biztosított igényét is érvényesíteni. A biztosított igényének érvényesítését a biztosító a költségek előlegezésétől teheti függővé. A megtérült összegből elsőként a biztosított követelését kell kielégíteni.

6:469. § [A biztosított vagyontárgy megkerülése]

Ha a biztosított vagyontárgy megkerül, a biztosított arra igényt tarthat; ebben az esetben a biztosító által teljesített szolgáltatást köteles visszatéríteni.

2. A felelősségbiztosítási szerződés

6:470. § [Felelősségbiztosítási szerződés]

(1)¹⁷⁷ Felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződésben megállapított módon és mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése, illetve sérelemdíj megfizetése alól, amelyre jogszabály értelmében köteles.

(2) A biztosítás kiterjed az eljárási költségekre, ha e költségek a biztosító útmutatásai alapján vagy előzetes jóváhagyásával merültek fel. A biztosított kérésére a biztosítónak a költségeket meg kell előlegeznie.

(3) A biztosítónak a károkozó biztosított jogi képviseleti költségeit és a kamatokat akkor is meg kell térítenie, ha ezek a kártérítési összeggel együtt a biztosítási összeget meghaladják.

6:471. § [A biztosítási esemény bejelentése]

A biztosított a szerződésben megállapított határidőn belül - a bejelentési kötelezettség megszegése esetére megállapított jogkövetkezmények mellett - köteles a biztosítónak írásban bejelenteni, ha vele szemben a szerződésben meghatározott tevékenységével kapcsolatban kárigényt közölnek, vagy ha olyan körülményről szerez tudomást, amely ilyen kárigényre adhat alapot. A biztosítási esemény bejelentésére legalább harminc napos bejelentési határidőt kell biztosítani.

6:472. § [A biztosító szolgáltatása]

(1) A biztosító szolgáltatását a károsultnak teljesítheti. A biztosított akkor követelheti, hogy a biztosító neki teljesítsen, ha a károsult követelését ő egyenlítette ki.

(2) Ha a biztosított a vele szemben támasztott kártérítési igények miatti felelősségét vagy összegszerű helytállási kötelezettsége mértékét nyilvánvalóan megalapozatlanul vitatja, a biztosító jogosult a károsultnak teljesíteni. Az alaptalan tagadás többletköltségei a biztosítottat terhelik; ha azokat a biztosító viselte, a biztosított azokat neki visszafizetni tartozik.

6:473. § [A károsult igényének érvényesítése]

(1) A károsult - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - nem érvényesítheti kárigényét közvetlenül a biztosítóval szemben.

(2) Ez a szabály nem akadályozza meg, hogy a károsult a biztosítóval szemben annak bírósági megállapítása iránt indítson keresetet, hogy a biztosított felelősségbiztosítási fedezete a károkozás időpontjában a károsult kárára fennállt-e.

6:474. § [A biztosított általi elismerés, teljesítés és egyezség hatálya a biztosítóval szemben]

(1) A károsult kártérítési igényének a biztosított által történt elismerése, teljesítése és az azzal kapcsolatos egyezsége a biztosítóval szemben akkor hatályos, ha ahhoz a biztosító előzetesen hozzájárult vagy azt utólag tudomásul vette.

(2) Nem hivatkozhat a biztosító arra, hogy a károsult követelésének a biztosított által történt elismerése, teljesítése vagy az azzal kapcsolatos egyezsége vele szemben hatálytalan, ha a követelés nyilvánvalóan megalapozott.

(3) A biztosított bírósági marasztalása a biztosítóval szemben akkor hatályos, ha a biztosító a perben részt vett, a biztosított képviseléről gondoskodott vagy ezekről lemondott.

LXIV. Fejezet

Az összegbiztosítási szerződések

¹⁷⁷ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (8) szerinti szöveggel lép hatályba.

1. Az összegbiztosítási szerződések általános szabályai

6:475. § *[A biztosítási érdek összegbiztosítás esetén]*

Összegbiztosítás esetén a szerződés létrejöttéhez és módosításához a biztosított írásbeli hozzájárulása szükséges, ha a szerződést nem ő köti meg. A biztosított hozzájárulása nélkül kötött biztosítási szerződésnek a kedvezményezett kijelölését tartalmazó része semmis; ilyen esetben kedvezményezettnek a biztosítottat vagy örökösét kell tekinteni, aki - a csoportos biztosítás esetét kivéve - a szerződő félnek köteles megtéríteni a kifizetett biztosítási díjakat és a szerződésre fordított költségeket.

6:476. § *[Többszörös biztosítás]*

A felek azonos biztosítási érdekre és azonos biztosítási kockázatokra több biztosítást is érvényesen köthetnek, és halmozhatják a biztosítói szolgáltatásokat.

2. Az életbiztosítási szerződés

6:477. § *[Életbiztosítás]*

Életbiztosítási szerződés alapján a biztosító a természetes személy biztosított halála, meghatározott életkor vagy időpont elérése vagy más esemény bekövetkezése esetére a szerződésben meghatározott biztosítási összeg kifizetésére, járadék élethosszig tartó vagy meghatározott időszakra történő folyósítására vállal kötelezettséget. Az életbiztosítás lehet különösen:

a) kockázati életbiztosítás, amelynek sem lejáratí szolgáltatása, sem visszavásárlási értéke nincs; vagy

b) kockázati életbiztosításnak nem minősülő életbiztosítás, ideértve a befektetési egységekhez kötött életbiztosítást is, ahol a befektetési kockázatot a szerződés szerint a szerződő fél maga viseli.

6:478. § *[A kedvezményezett]*

(1) Kedvezményezett

a) a szerződésben megnevezett személy;

b) a bemutatóra szóló kötvény birtokosa;

c) ilyen személyek hiányában vagy ha a kedvezményezett megnevezése nem volt érvényes a biztosítási esemény időpontjában, a biztosított vagy örököse.

(2) A szerződő fél a kedvezményezettet a biztosítóhoz címzett és a biztosítónak eljuttatott írásbeli nyilatkozattal jelölheti ki, és a biztosítási esemény bekövetkezéséig bármikor ugyanilyen formában a kijelölését visszavonhatja vagy a kijelölt kedvezményezett helyett más kedvezményezettet nevezhet meg. Ha nem a biztosított a szerződő fél, mindezekhez a biztosított írásbeli hozzájárulása szükséges. Abban az esetben, ha bemutatóra szóló kötvényt állítottak ki, a kedvezményezett későbbi kijelölése akkor lép hatályba, ha a kötvényt megsemmisítették és új kötvényt állítottak ki.

(3) Ha a szerződő fél a biztosítotthoz vagy a kedvezményezetthez intézett írásbeli nyilatkozattal kötelezettséget vállal arra, hogy a kedvezményezett kijelölését folyamatosan hatályban tartja, a kedvezményezett kijelölését nem lehet visszavonni vagy megváltoztatni azon személy hozzájárulása nélkül, akinek részére a kötelezettségvállalást tették. A szerződő fél nyilatkozatáról a biztosítót tájékoztatni kell.

(4) A kedvezményezett kijelölése hatályát veszti, ha a kedvezményezett a biztosítási esemény bekövetkezése előtt meghal vagy jogutód nélkül megszűnik.

6:479. § *[A szerződéskötés különös szabályai]*

(1) Ha a biztosított kiskorú, és a szerződést nem a törvényes képviselőt gyakorló szülője köti meg, a szerződés érvényességéhez a gyámhatóság jóváhagyása szükséges. A gyámhatóság

jóváhagyásával érvényes a szerződés akkor is, ha a biztosított a cselekvőképességében vagyoni jognyilatkozatai tekintetében részlegesen korlátozott vagy cselekvőképtelen nagykorú személy.

(2) A biztosított a szerződés megkötéséhez adott hozzájárulását írásban bármikor visszavonhatja. Csoportos életbiztosítási szerződés ettől eltérően rendelkezhet. A visszavonás következtében a szerződés a biztosítási időszak végével megszűnik, kivéve, ha a biztosított a szerződésbe belép.

6:480. § [Várakozási idő]

A felek a szerződésben kiköthetik, hogy a biztosító valamely biztosítási esemény kockázatát csak a szerződés létrejöttét követő későbbi időponttól vállalja, vagy - ha a biztosítási esemény a kikötött várakozási időn belül következik be - jogosult a szolgáltatást csökkenteni. A várakozási idő legfeljebb hat hónap lehet; a kikötött várakozási idő ezt meghaladó része semmis.

6:481. § [A díjfizetés elmulasztásának következménye]

(1) A teljes biztosítási időszakra járó díjat a biztosító az első évben bírósági úton érvényesítheti; ezt követően csak akkor élhet e jogával, ha abban az évben a szerződő fél a díjfizetést már megkezdte vagy a díjfizetés halasztásában állapodtak meg.

(2) A díjfizetés elmulasztása esetén a kockázati életbiztosításnak nem minősülő életbiztosítási szerződés megfelelően csökkentett biztosítási összeggel marad fenn (a továbbiakban: díjmentes leszállítás). A szerződő fél e jogkövetkezmény helyett választhatja a szerződés rendes felmondását.

(3) Nem lehet díjmentesíteni a szerződést, ha visszavásárlási összeg a díjmentes leszállítás időpontjában még nem keletkezett. Ebben az esetben a szerződés szolgáltatási összeg hiányában megszűnik.

6:482. § [A közlési és változásbejelentési kötelezettség megszegésének következménye]

(1) Ha a biztosító a szerződéskötést követően szerez tudomást a szerződéskötéskor már fennállt lényeges körülményről, az ebből eredő jogokat a szerződés fennállásának az első öt évében gyakorolhatja.

(2) A közlési kötelezettség megsértése ellenére beáll a biztosító kötelezettsége, ha a szerződés megkötésétől a biztosítási esemény bekövetkeztéig öt év már eltelt.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés rendelkezéseit a szerződésben meghatározott lényeges körülmények változására vonatkozó bejelentési kötelezettség megsértésének következményeire is megfelelően alkalmazni kell. A biztosító ezzel kapcsolatos jogainak gyakorlására nyitva álló ötéves időszak a változásbejelentési határidő leteltét követő napon kezdődik.

6:483. § [Rendes felmondás]

(1) A szerződő fél - ha az első évi biztosítási díjat befizették - az életbiztosítási szerződést írásban, harmincnapos felmondási idő mellett, a biztosítási időszak utolsó napjára felmondhatja.

(2) Az életbiztosítási szerződést - a biztosítási kockázat jelentős növekedésének esetét kivéve - a biztosító nem mondhatja fel.

6:484. § [Maradékjog]

(1) Ha az életbiztosítási szerződés bármely okból a biztosítási összeg kifizetése nélkül szűnik meg, a biztosító köteles a szerződésben meghatározott visszavásárlási összeget kifizetni.

(2) A biztosító mentesül a biztosítási összeg kifizetése alól, ha a biztosított a kedvezményezett szándékos magatartása következtében veszítette életét; a visszavásárlási összeg ebben az esetben az örökösöket illeti meg, és a kedvezményezett abból nem részesülhet.

(3) A szerződés a biztosítási összeg kifizetése nélkül szűnik meg, és a biztosító a visszavásárlási összeget köteles visszatéríteni, ha a biztosított szándékosan elkövetett súlyos bűncselekménye folytán, azzal összefüggésben vagy a szerződéskötéstől számított két éven belül elkövetett öngyilkossága következtében halt meg.

3. A balesetbiztosítási szerződés

6:485. § [Balesetbiztosítás]

Balesetbiztosítási szerződés alapján a biztosító különösen a biztosított baleset miatt bekövetkező halála, egészségkárosodása vagy rokkantsága esetére a szerződésben meghatározott biztosítási összeg vagy járadék fizetésére, vagy a szerződésben meghatározott egyéb szolgáltatásra vállal kötelezettséget.

6:486. § [Alkalmazandó szabályok]

(1) A balesetbiztosításra az életbiztosítás szabályait a következő kérdésekben kell alkalmazni:

- a) a biztosított hozzájáruló nyilatkozatának visszavonása;
- b) a kedvezményezett kijelölése és jogai; és
- c) a biztosító mentesülése, ha a biztosított halálát a biztosítási összegre jogosult okozta.

(2) A felek a felmondási jog korlátozásában nem állapodhatnak meg.

(3) A balesetbiztosításra egyebekben a kárbiztosítás szabályait kell alkalmazni a következő eltérésekkel:

a) a biztosító a balesetért felelős személlyel szemben megtérítési igénye alapján nem érvényesíthet igényt;

b) nem terheli a biztosítottat állapotmegőrzési kötelezettség a biztosítási esemény bekövetkezése esetén.

LXV. Fejezet

Az egészségbiztosítási szerződés

6:487. § [Egészségbiztosítási szerződés]

Egészségbiztosítási szerződés alapján a biztosító a biztosított megbetegedése esetén a szerződésben meghatározott szolgáltatások teljesítésére vállal kötelezettséget. A biztosító szolgáltatása kiterjedhet a szerződésben meghatározott egészségügyi szolgáltatások egészséges személy általi igénybe vételekor felmerülő költségek megtérítésére is.

6:488. § [Alkalmazandó szabályok]

(1) Az egészségbiztosításra az életbiztosítás szabályait a következő kérdésekben kell alkalmazni:

- a) csoportos biztosítás;
- b) a biztosított részéről szükséges hozzájárulás, ha nem a biztosított a szerződő fél;
- c) a biztosított hozzájáruló nyilatkozatának visszavonása; és
- d) a biztosító kötelezettségeinek beállása a közlési kötelezettség megsértése esetén.

(2) Ha az egészségbiztosítást kárbiztosításként kötötték, a kárbiztosításra vonatkozó rendelkezéseket a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a kárenyhítési kötelezettség szabályainak alkalmazása során nem tekinthető a biztosító mentesülését eredményező oknak, ha a biztosított az őt törvény alapján megillető rendelkezési joggal élve az orvosi beavatkozáshoz nem járul hozzá; és

b) nem terheli a biztosítottat állapotmegőrzési kötelezettség a biztosítási esemény bekövetkezése esetén.

6:489. § [Várakozási idő]

(1) Ápolási szolgáltatásra irányuló biztosítás esetén, illetve akkor, ha a biztosítandó személy valamely tartós betegsége a szerződéskötéskor mindkét fél által ismert volt, az említett betegségre vonatkozóan a felek az egészségbiztosítási szerződésben legfeljebb hároméves várakozási időt köthetnek ki.

(2) A várakozási időbe beszámít az az időtartam, amelynek során a biztosított az egészségbiztosítás megkötését megelőzően - legfeljebb hatvan napon belül - megszűnt korábbi

egészségbiztosítási szerződés alapján folyamatosan jogosult volt egészségbiztosítási szolgáltatásra.

6:490. § [Felmondás egészségbiztosítás esetén]

(1) Nem tekinthető a biztosítási kockázat jelentős növekedésének a biztosított életkora előrehaladásából származó természetes egészségromlás lehetősége.

(2) Az egészségbiztosítást a biztosító rendes felmondással nem szüntetheti meg.

XXIII. CÍM

A TARTÁSI ÉS AZ ÉLETJÁRADÉKI SZERZŐDÉS

LXVI. Fejezet

A tartási szerződés

6:491. § [Tartási szerződés]

(1) Tartási szerződés alapján a tartásra kötelezett a tartásra jogosult körülményeinek és szükségleteinek megfelelő ellátására, illetve gondozására, a tartásra jogosult ellenérték teljesítésére köteles.

(2) A tartási szerződést írásba kell foglalni.

6:492. § [A tartásra kötelezett kötelezettsége]

A tartásra kötelezett kötelezettsége kiterjed a tartásra jogosult lakhatásának biztosítására, élelemmel és ruházattal való ellátására, gondozására, betegsége esetén ápolására és gyógyíttatására, halála esetén illő eltemettetésére.

6:493. § [A szerződés megszűnése]

(1) A szerződés megszűnik a tartásra jogosult halálával.

(2) Több jogosult javára szóló szerződés esetén az egyik jogosult halála után - ha a körülményekből más nem következik - a túlélő jogosult változatlanul követelheti az oszthatatlan szolgáltatásokat, ideértve a megszokott életvitel folytatásához szükséges szolgáltatásokat, és arányosan tarthat igényt az osztható szolgáltatásokra.

(3) A tartásra kötelezett halála esetén a tartási kötelezettség az örökgyó tartozásaiért való felelősség szabályai szerint annyiban száll át a tartásra kötelezett örökösére, amennyiben a kötelezett haláláig nyújtott tartás az ellenszolgáltatást nem fedezi.

6:494. § [Tartás ellenében ingatlan tulajdonjogának átruházása]

(1) Ha a tartási kötelezettség ellenében a tartásra kötelezettre ingatlan tulajdonjogát ruházzák át, és a tartásra jogosult felhívására a tartásra kötelezett az őt terhelő kötelezettség biztosítására megfelelő biztosítékot nem ad, a tartásra jogosult kérelmére az ingatlan-nyilvántartásba az átruházott ingatlan terheként tartási jogot kell bejegyezni.

(2) A tartásra kötelezett szerződésszegése esetén a tartásra jogosult a tartásra kötelezett által adott biztosítékból vagy tartási jog bejegyzése esetén az ingatlanból kielégítést kereshet.

6:495. § [A tartási szerződés módosítása és megszüntetése]

(1) A bíróság a tartási szerződést bármelyik fél kérelmére - mindkét fél érdekeinek figyelembevételével - módosíthatja, ha a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartása - különösen a felek megromlott viszonyára tekintettel - indokolatlan.

(2) Ha valamelyik fél magatartása vagy körülményei folytán a természetben való tartás

lehetetlenné vált, bármelyik fél kérheti a bíróságtól a szerződés végleges vagy az említett körülmények megszűntéig tartó módosítását életjáradéki szerződéssé. A szerződés módosítása esetén a bíróság az ítéletben meghatározza a tartásra kötelezettet terhelő szolgáltatást.

(3) Ha a szerződés célja a szerződés módosításával nem valósítható meg, bármelyik fél kérheti a bíróságtól a szerződés megszüntetését.

(4) A bíróság a felek kérelméhez nincs kötve, de nem alkalmazhat olyan jogkövetkezményt, amely ellen mindkét fél tiltakozik.

6:496. § [Ingyenes tartási szerződés]

(1) E fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az olyan tartási szerződésre, amely alapján a tartásra jogosult ellenszolgáltatás nyújtására nem köteles.

(2) Ha a körülményekből más nem következik, a közeli hozzátartozók között létrejött tartási szerződésből folyó kötelezettségek teljesítéséért ellenszolgáltatás nem jár.

(3) Az ingyenes tartási szerződés a tartásra kötelezett halálával megszűnik.

(4) Ha a szerződés teljesítése vagy életjáradéki szerződéssé módosítása a szerződéskötés után megváltozott vagyoni körülményeinél fogva a tartásra kötelezetre nézve túlságosan nagy megterheléssel járna, a tartásra kötelezett kérheti a bíróságtól a szerződés megszüntetését.

(5) Az ingyenes tartás esetén a tartási kötelezettség teljesítésének megtagadására az ajándékozási szerződés, az eltartó felelősségére az ingyenes szerződésekért fennálló felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni.

LXVII. Fejezet

Az életjáradéki szerződés

6:497. § [Életjáradéki szerződés]

(1) Életjáradéki szerződés alapján a járadékadásra kötelezett a járadékszolgáltatásra jogosult javára, annak haláláig, meghatározott pénzösszeg vagy más helyettesíthető dolog időszakonként visszatérő szolgáltatására, a járadékszolgáltatásra jogosult ellenérték teljesítésére köteles.

(2) Az életjáradékot havonta előre kell teljesíteni. A járadékszolgáltatásra jogosult a hat hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített járadékot bírósági úton nem követelheti.

(3) Az életjáradéki szerződésre egyebekben a tartási szerződés szabályait kell alkalmazni.

XXIV. CÍM

A POLGÁRI JOGI TÁRSASÁGI SZERZŐDÉS

6:498. § [Polgári jogi társasági szerződés]

Polgári jogi társasági szerződéssel a felek (a továbbiakban: tagok) arra vállalnak kötelezettséget, hogy közös céljuk elérése érdekében együttműködnek, a közös cél megvalósításához szükséges vagyoni hozzájárulást teljesítenek, és tevékenységük kockázatát közösen viselik.

6:499. § [Vagyoni hozzájárulás]

(1) A tagok fejenként egyenlő mértékben teljesítenek vagyoni hozzájárulást.

(2) A vagyoni hozzájárulás tárgya lehet pénz, vagyoni értékkel rendelkező dolog, vagyoni értékű jog vagy bármilyen egyéb szolgáltatás, így különösen személyes munkavégzés.

(3) A nem pénzben nyújtott hozzájárulásokat a tagok maguk értékelik, és ennek alapján megállapítják a hozzájárulások egymáshoz viszonyított arányát.

6:500. § [A hozzájárulás módja]

(1) A hozzájárulásként adott el nem használható dolgok közös használatba, az elhasználható dolgok közös tulajdonba kerülnek.

(2) A közös tulajdonba került dolog tulajdoni hányadával a tag önállóan nem rendelkezhet.

6:501. § [Igényérvényesítés a taggal szemben]

(1) Ha valamelyik tag nem szolgáltatja a szerződésben vállalt hozzájárulást, bármelyik tag követelheti tőle a szerződésszerű teljesítést. A tagok ezen jogát érvényesen nem lehet kizárni.

(2) Ha valamelyik tag olyan magatartást tanúsít, amely veszélyezteti a közös tevékenység sikerét vagy a szerződéses célt, bármelyik tag követelheti az ettől való tartózkodást.

6:502. § [Nyereség és veszteség, tartozások]

(1) A közös tevékenység nyeresége és vesztesége a tagok közt hozzájárulásuk arányában oszlik meg.

(2) Tilos az olyan megállapodás, amely valamely tagot a veszteség viselése alól mentesít, vagy a nyereségben való részesedéséből kizár.

(3) Ha a tagok harmadik személlyel kötött szerződésük alapján a veszteség viselésének arányától eltérően kötelesek helytállni, a szerződésben meghatározottak szerint el kell számolniuk egymással.

6:503. § [Ügyvitel]

(1) Az ügyek vitelére a tagok együttesen jogosultak.

(2) A tagok úgy is rendelkezhetnek, hogy az ügyek vitelére meghatározott tagot vagy tagokat jogosítanak fel; ilyenkor a kifejezetten fel nem jogosított tagok nem jogosultak az ügyek vitelére.

(3) Ha több tag együttesen jogosult ügyvitelre, az ügyvitelre jogosult tagok az ügyviteli döntéseket egyhangúlag hozzák meg.

(4) Az ügyek vitelére a társaságon kívül álló személy nem jogosítható fel. Az ügyvitel személyesen látható el. Az e rendelkezésekkel ellentétes szerződési kikötés semmis.

6:504. § [Ellentmondás]

Az önálló ügyviteli jogkörrel rendelkező tag ügyviteli intézkedése ellen bármelyik tag, az együttes ügyviteli jogkörben eldöntött ügyviteli intézkedés ellen az ügyvitelből kizárt bármelyik tag ellentmondással élhet. Az ellentmondásról a tagok együttesen döntenek. A tervezett intézkedés a tagok döntésének meghozataláig nem hajtható végre. Az ellentmondás joga érvényesen nem zárható ki.

6:505. § [Az ügyviteli jog megszűnése]

(1) Ha az ügyeket nem az összes tag együttesen viszi, az ügyvitelre feljogosított tagtól az ügyvitel jogát a többi tag egyhangú döntéssel megvonhatja; ilyenkor az ügyek további vitelének módjáról a tagok döntenek. Ezen jog kizárása vagy korlátozása semmis.

(2) A szerződés által az ügyvitel jogával felruházott tag erről a jogáról lemondhat. A lemondás nem eshet alkalmatlan időre.

(3) Ha nem marad ügyvitelre jogosított tag, az ügyvitel joga valamennyi tagot megilleti.

6:506. § [Képviselés]

A tagok a szerződésben feljogosíthatják valamelyik tagot a többi tag harmadik személyekkel szembeni képviselésére.

6:507. § [A tagok egymás közötti viszonya]

Minden tag jogosult az ügyek menetét megismerni, így különösen az ezekkel kapcsolatos iratokba, könyvekbe betekinteni. A felek ettől eltérő megállapodása semmis.

6:508. § [A tag hitelezője]

(1) A tag hitelezője a szerződés megszűnése esetén a tagot megillető elszámolási hányadra tarthat igényt.

(2) Ha a hitelező e hányadra végrehajtást vezet, a tagot megillető rendes felmondás jogát gyakorolhatja, de ebben az esetben sem követelheti a tagnak járó hányad természetben való kiadását.

(3) Ha a szerződést határozott időre kötötték, a tag hitelezőjét felmondási jog illeti meg három hónapos felmondási idővel, feltéve, hogy a határozott időtartamból egy évnél hosszabb idő van hátra.

6:509. § [Rendes felmondás]

(1) A határozatlan időre kötött szerződést bármelyik tag három hónapos felmondási idővel felmondhatja. A felmondási jogot nem lehet érvényesen kizárni.

(2) Aki alkalmatlan időben gyakorolja felmondási jogát, köteles az ebből eredő károkat megtéríteni, feltéve, hogy az időpont alkalmatlanságára a többi tag figyelmeztette, és felmondását a figyelmeztetés ellenére fenntartotta.

6:510. § [Rendkívüli felmondás]

(1) A szerződés fontos okból rendkívüli felmondással is megszüntethető. Ezen jog kizárása semmis.

(2) Fontos oknak minősül különösen, ha valamely tag a szerződésből eredő lényeges kötelezettségét felróhatóan megszegi.

6:511. § [A tag halála vagy megszűnése]

(1) A szerződés megszűnik bármelyik tag halála vagy megszűnése esetén.

(2) A megmaradt tagok egyhangúlag dönthetnek úgy, hogy a szerződést a meghalt vagy megszűnt tag nélkül hatályban tartják.

(3) Ha a meghalt vagy megszűnt tag jogutódja kérelmezi, és ehhez a megmaradt tagok hozzájárulnak, a szerződésben a jogutód a jogelőd helyébe lép.

6:512. § [Kizárás]

(1) A szerződés rendelkezhet úgy, hogy valamely tagot a többi tag egyhangú döntésével a társaságból kizár, ha a kizárandó tag érdekkörében felmerülő okból valamely másik tagot rendkívüli felmondási jog illetne meg.

(2) A kizárt taggal el kell számolni.

(3) A kizárt tag a közös vagyonba tartozó vagyontárgyak kiadását természetben nem követelheti. A többi tag azonban választása szerint kiadhatja természetben a követelt vagyontárgyat vagy annak értékét.

6:513. § [Elszámolás]

(1) A szerződés megszűnése után a tagok között elszámolásnak van helye. Semmis az olyan megállapodás, amely az elszámolást előre kizárja.

(2) Az elszámolás során a közös vagyont a tagok között hozzájárulásuk arányában kell felosztani.

(3) A közös használatba adott dolgokat vissza kell szolgáltatni a tulajdonosnak.

XXV. CÍM

AZ ÉLETTÁRSI KAPCSOLAT

6:514. § [Az élettársi kapcsolat létrejötte és megszűnése]

(1) Élettársi kapcsolat áll fenn két olyan, házasságkötés nélkül közös háztartásban, érzelmi és

gazdasági közösségben (a továbbiakban: életközösség) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri kapcsolatban.

(2) Az élettársi kapcsolat az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén az életközösség létesítésével jön létre, és megszűnik, ha az élettársak egymással házasságot kötnek, bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítenek vagy az életközösségük véget ér.

6:515. § *[Az élettársi vagyoni szerződés]*

(1) Az élettársak egymás közötti vagyoni viszonyaikat az élettársi együttélés idejére szerződéssel rendezhetik. A szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

(2) A szerződésben az élettársak bármilyen olyan vagyoni rendelkezést kiköthetnek, amely - szerződés vagy e törvény alapján - a házastársak között érvényesülhet.

(3) A szerződés harmadik személyekkel szemben akkor hatályos, ha a szerződést az élettársi vagyoni szerződések nyilvántartásába bevezették, vagy ha az élettársak bizonyítják, hogy a harmadik személy a szerződés fennállásáról és annak tartalmáról tudott vagy tudnia kellett.

(4) Az élettársi vagyoni szerződések nyilvántartására a házassági vagyoni szerződések nyilvántartására vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

6:516. § *[Élettársak közötti törvényes vagyoni rendszer]*

(1) Ha élettársi vagyoni szerződés eltérően nem rendelkezik, az élettársak az együttélés alatt önálló vagyonszerzők. Az életközösség megszűnése esetén bármelyik élettárs követelheti a másiktól az együttélés alatt keletkezett vagyonszaporulat megosztását. Nem számítható a vagyonszaporulathoz az a vagyon, amely házastársak esetén különvagyonnak minősül.

(2) Az élettársat a vagyonszaporulathoz a szerzésben való közreműködése arányában, elsősorban természetben illeti meg részesedés. A háztartásban, a gyermeknevelésben valamint a másik élettárs vállalkozásában végzett munka a szerzésben való közreműködésnek minősül.

(3) Ha a szerzésben való közreműködés aránya nem állapítható meg, azt egyenlőnek kell tekinteni, kivéve, ha ez bármelyik élettársra nézve méltánytalan vagyoni hátrányt jelentene.

(4) Az élettársat a vagyonszaporulathoz megillető részesedés védelmére és a vagyonszaporulat élettársak közötti megosztására - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a házastársak között szerződéssel kiköthető közszerzeményi rendszer rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

6:517. § *[A lakáshasználat szerződéses rendezése]*

(1) Az élettársak az élettársi jogviszony létrejöttkor vagy annak fennállása alatt a közösen használt lakás további használatát az életközösség megszűnése esetére előzetesen szerződéssel rendezhetik. A szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

(2) A lakáshasználat előzetes szerződéses rendezése esetén a gyermek lakáshasználati jogának figyelembevételére a házastársi közös lakás használatára vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(3) Az élettársak az életközösség megszűnése után is megállapodhatnak az élettársi közös lakás további használatáról. A megállapodás nincs alakszerűséghez kötve.

NEGYEDIK RÉSZ

FELELŐSSÉG SZERZŐDÉSEN KÍVÜL OKOZOTT KÁRÉRT

XXVI. CÍM

A KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉG ÁLTALÁNOS SZABÁLYA ÉS KÖZÖS SZABÁLYAI

6:518. § [A károkozás általános tilalma]

A törvény tiltja a jogellenes károkozást.

6:519. § [A felelősség általános szabálya]

Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentese a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható.

6:520. § [Jogellenesség]

Minden károkozás jogellenes, kivéve, ha a károkozó a kárt

- a) a károsult beleegyezésével okozta;
- b) a jogtalan támadás vagy a jogtalan és közvetlen támadásra utaló fenyegetés elhárítása érdekében a támadónak okozta, ha az elhárítással a szükséges mértéket nem lépte túl;
- c) sürgősségi helyzetben okozta, azzal arányos mértékben; vagy
- d) jogszabály által megengedett magatartással okozta, és a magatartás más személy jogilag védett érdekét nem sérti, vagy a jogszabály a károkozót kártalanításra kötelezi.

6:521. § [Előreláthatóság]

Nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia.

6:522. § [A kártérítési kötelezettség terjedelme]

- (1) A károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni.
- (2) A teljes kártérítés körében a károkozó köteles megtéríteni
 - a) a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést;
 - b) az elmaradt vagyoni előnyt; és
 - c) a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségeket.
- (3) A kártérítést csökkenteni kell a károsultnak a károkozásból származó vagyoni előnyével, kivéve, ha ez az eset körülményeire tekintettel nem indokolt.
- (4) A bíróság különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén a kártérítés mértékét a teljes kárnál alacsonyabb összegben is meghatározhatja.

6:523. § [A károsodás veszélye]

Károsodás veszélye esetén a veszélyeztetett kérheti a bíróságtól, hogy azt, aki a veszélyt előidézte, az eset körülményeihez képest

- a) tiltsa el a veszélyeztető magatartástól;
- b) kötelezze a kár megelőzéséhez szükséges intézkedések megtételére;
- c) kötelezze megfelelő biztosíték adására.

6:524. § [Többek közös károkozása]

- (1) Ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges.
- (2) A bíróság mellőzheti az egyetemleges felelősség alkalmazását, ha a károsult a kár bekövetkeztében maga is közrehatott, vagy ha az rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények fennállása miatt indokolt. Az egyetemleges felelősség alkalmazásának mellőzése esetén a bíróság a károkozókat magatartásuk felróhatósága arányában, ha ez nem megállapítható, közrehatásuk arányában marasztalja. Ha a közrehatás arányát sem lehet megállapítani, a bíróság a károkozókat egyenlő arányban marasztalja.
- (3) A károkozók a kárt egymás között magatartásuk felróhatósága arányában, ha ez nem megállapítható, közrehatásuk arányában viselik. Ha a közrehatás arányát sem lehet megállapítani, a

kárt a károkozók egymás között egyenlő arányban viselik.

(4) A többek közös károkozásának szabályait kell alkalmazni abban az esetben is, ha a kárt több, egyidejűleg kifejtett magatartás közül bármelyik önmagában is előidézte volna, vagy nem állapítható meg, hogy a kárt melyik magatartás okozta.

6:525. § [Károsulti közrehatás]

(1) A károsultat kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség terheli. Az e kötelezettségek felróható megszegése miatt keletkezett kárt a károkozó nem köteles megtéríteni.

(2) A károkozó és a károsult között a kárt magatartásuk felróhatósága arányában, ha ez nem megállapítható, közrehatásuk arányában kell megosztani. Ha a közrehatás arányát sem lehet megállapítani, a kárt a károkozó és a károsult között egyenlő arányban kell megosztani.

(3) A károsult terhére esik mindazok mulasztása, akiknek magatartásáért felelős.

6:526. § [A károkozásért való felelősség korlátozása és kizárása]

A szándékosan okozott, továbbá az emberi életet, testi épséget vagy egészséget megkárosító károkozásért való felelősséget korlátozó vagy kizáró szerződési kikötés semmis.

6:527. § [A kártérítés módja]

(1) A károkozó a kárt pénzben köteles megtéríteni, kivéve, ha a körülmények a kár természetben való megtérítését indokolják.

(2) A jövőben rendszeresen felmerülő károk megtérítésére a bíróság időszakonként visszatérően előre fizetendő, meghatározott összegű járadékot is meghatározhat.

(3) A bíróság a kártérítés módjának meghatározásánál nincs kötve a károsult kérelméhez; a kártérítésnek azt a módját nem alkalmazhatja, amely ellen valamennyi fél tiltakozik.

6:528. § [A jövedelempótló járadék]

(1) Akinek munkaképessége a károkozás folytán csökkent, akkor követelhet jövedelempótló járadékot, ha a káreset utáni jövedelme az azt megelőző időszak jövedelmét neki fel nem róható okból nem éri el.

(2) A jövedelempótló járadékot a munkaképesség-csökkenés és a bekövetkezett jövedelemkiesés mértékének együttes vizsgálata alapján kell meghatározni.

(3) A károsult jövedelemkiesését a károsodást megelőző egy évben elért havi átlagjövedelmének alapulvételével kell meghatározni. Ha a károsodást megelőző egy évben a jövedelemben tartós változás következett be, a változás utáni jövedelem átlagát kell figyelembe venni.

(4) Ha a jövedelemkiesés a (3) bekezdés alapján nem határozható meg, az azonos vagy hasonló tevékenységet végző személyek havi átlagjövedelmét kell alapul venni.

(5) A jövedelemkiesés meghatározásánál figyelembe kell venni azt a jövőbeli változást is, amelynek bekövetkezésével számolni lehet.

(6) A jövedelemkiesés meghatározásánál nem vehető figyelembe az a jövedelem, amelyet a károsult munkaképességének csökkenése ellenére rendkívüli munkateljesítménnyel ér el.

6:529. § [A tartást pótló járadék]

(1) Tartást pótló járadéknak van helye a károkozás folytán meghalt személlyel szemben tartásra jogosult részére. A károkozó a tartást pótló járadék fizetésére abban az esetben is köteles, ha magatartásának e következménye nem volt előrelátható.

(2) A károkozó a tartást pótló járadék fizetésére akkor is köteles, ha a meghalt személy tartási kötelezettségének megszegésével nem nyújtotta ténylegesen a tartást, vagy a járadékot igénylő a tartási igényét menthető okból nem érvényesítette.

(3) A tartást pótló járadék mértékének meghatározásánál a kiesett tartást és a járadékot igénylő jövedelmét kell figyelembe venni.

(4) A járadék mértékének meghatározásánál értékelni kell, ha a járadékot igénylő neki felróható okból nem rendelkezik megfelelő jövedelemmel, továbbá, hogy érvényesíthet-e követelést azokkal

szemben, akik az ő tartására a meghalt személlyel egy sorban voltak kötelesek.

(5) A járadék számítására egyebekben a jövedelempótló járadék számítására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

6:530. § *[A járadék megváltoztatása vagy megszüntetése]*

A járadék meghatározásánál figyelembe vett körülmények lényeges megváltozása esetén bármelyik fél kérheti a járadék mértékének és a járadékfizetés időtartamának megváltoztatását vagy a járadékfizetési kötelezettség megszüntetését.

6:531. § *[Az általános kártérítés]*

Ha a kár mértéke nem állapítható meg, a károkozásért felelős személy olyan összegű kártérítés megfizetésére köteles, amely a károsult kárának a kiegyenlítésére alkalmas.

6:532. § *[A kártérítés esedékessége]*

A kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

6:533. § *[Elévülés]*

(1) A kártérítésre az elévülés szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy bűncselekménnyel okozott kár esetén a követelés öt éven túl sem évül el mindaddig, amíg a bűncselekmény büntetethetősége el nem évül.

(2) A járadékkövetelés elévülési ideje a járadékkövetelés egészére egységesen akkor kezdődik, amikor a járadékkövetelést megalapozó kár első ízben jelentkezik.

6:534. § ¹⁷⁸ *[Az értékviszonyok változásának figyelembevétele a kár mértékének meghatározásánál]*

(1) Ha a károkozás és az ítélelhozatal között az időmúlásra vagy egyéb körülményre tekintettel az értékviszonyokban jelentős változás következett be, a bíróság az okozott kár mértékét az ítélelhozatal időpontjában fennállt értékviszonyok szerint határozhatja meg. Ebben az esetben a károkozó késedelmi kamat fizetésére az érték meghatározásának időpontjától kezdődően köteles.

(2) Ha a károsult kártérítési igénye érvényesítésével felróhatóan késlekedik, az ár- és értékviszonyok változásának kockázatát maga viseli.

XXVII. CÍM

A FELELŐSSÉG EGYES ESETEI

LXVIII. Fejezet

Felelősség fokozott veszéllyel járó tevékenységért

6:535. § *[A veszélyes üzemi felelősség]*

(1) Aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

(2) A veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint felel az is, aki az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységével másnak kárt okoz.

(3) A felelősség kizárása vagy korlátozása semmis; ez a tilalom a dologban okozott károkra nem

¹⁷⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (10) c) szerint módosított szöveggel lép hatályba.

vonatkozik.

6:536. § [Az üzembentartó]

(1) A fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójának az minősül, akinek érdekében a veszélyes üzem működik.

(2) Ha a veszélyes üzemnek több üzembentartója van, őket közös károkozónak kell tekinteni.

6:537. § [A károsulti közrehatás szabályai]

(1) Az üzembentartónak nem kell megtérítenie a kárt annyiban, amennyiben az a károsult felróható magatartásából származott. A kármegosztásnál a tevékenység fokozottan veszélyes jellegét az üzembentartó terhére kell figyelembe venni.

(2) Ha vétőképtelen személy elhárítható magatartásával a károkozásban közrehatott, az üzembentartót a vétőképtelen károsulttal szemben teljes felelősség terheli. Az üzembentartó a vétőképtelen személy gondozójával szemben az (1) bekezdés megfelelő alkalmazásával megtérítési igényt érvényesíthet.

6:538. § [Elévülés]

A veszélyes üzemi felelősségből eredő kártérítési követelés három év alatt évül el.

6:539. § [Veszélyes üzemek találkozása és az üzembentartók egymás közötti viszonya közös károkozásnál]

(1) Ha veszélyes üzemek egymásnak okoznak kárt, az üzembentartók felróhatóságuk arányában kötelesek a másoknak okozott kárt megtéríteni. Ha nem az üzembentartó a tényleges károkozó, az üzembentartó a kár megtérítésére a tényleges károkozó magatartásának felróhatósága alapján köteles.

(2) Ha a károkozás egyik félnek sem róható fel, a kárt az köteles megtéríteni, akinek fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében a kár bekövetkezéséhez vezető rendellenesség merült fel.

(3) Ha az egymásnak okozott kár mindkét fél fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében bekövetkezett rendellenességre vezethető vissza, vagy ha ilyen rendellenesség egyik félnél sem állapítható meg, kárát - felróhatóság hiányában - mindegyik fél maga viseli.

(4) E § rendelkezéseit kell alkalmazni az üzembentartók egymás közötti viszonyában abban az esetben is, ha több veszélyes üzem közösen okoz kárt, azzal, hogy felróhatóság és rendellenesség hiányában a kárt egyenlő arányban viselik.

LXIX. Fejezet

Felelősség más személy által okozott kárért

6:540. § [Felelősség az alkalmazott és a jogi személy tagja károkozásáért]

(1) Ha az alkalmazott a foglalkoztatására irányuló jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a munkáltató a felelős.

(2) Ha a jogi személy tagja tagsági viszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a jogi személy a felelős.

(3) Az alkalmazott és a tag egyetemlegesen felel a munkáltatóval, illetve a jogi személlyel, ha a kárt szándékosan okozta.

6:541. §¹⁷⁹

¹⁷⁹ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi LXXVII. törvény 24. § c). Hatálytalan: 2016. VII. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 30. §.

6:542. § [*Felelősség a megbízott károkozásáért*]

(1) Ha a megbízott e minőségében harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a megbízó és a megbízott egyetemlegesen felelős. Mentesül a megbízó a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy őt a megbízott megválasztásában, utasításokkal való ellátásában és felügyeletében felróhatóság nem terheli.

(2) Állandó jellegű megbízási viszony esetén a károsult kárigényét az alkalmazott károkozásáért való felelősség szabályai szerint is érvényesítheti.

6:543. § [*Felelősség más szerződés kötelezettjének károkozásáért*]

Más szerződés jogosultja felelősséggel tartozik a vele szerződési viszonyban álló kötelezett által a szerződés teljesítése körében harmadik személynek okozott kárért mindaddig, amíg a károsult számára ismeretlen károkozó személyét meg nem nevezi.

LXX. Fejezet

Felelősség vétőképtelen személy károkozásáért

6:544. § [*Felelősség vétőképtelen által okozott kárért*]

(1) Akinek belátási képessége oly mértékben korlátozott, hogy a károkozással kapcsolatos magatartása következményeit nem képes felmérni, nem felel az általa okozott kárért.

(2) A vétőképtelen helyett az felel, aki jogszabály alapján a vétőképtelen gondozójának minősül. Gondozó az is, aki a vétőképtelen személy felügyeletét a károkozásakor ellátta.

(3) Mentesül a gondozó a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a nevelés és a felügyelet ellátásával kapcsolatban felróhatóság nem terheli.

(4) Több gondozó felelősségére a többek közös károkozására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

6:545. § [*Kártérítés méltányosság alapján*]

Ha a károkozónak nincs gondozója, vagy a gondozó felelősségét nem lehet megállapítani, kivételesen a vétőképtelen károkozót is kötelezni lehet a kár részben vagy egészben való megtérítésére, feltéve, hogy az eset körülményei és a felek vagyoni viszonyai ezt nyilvánvalóan indokoltá teszik.

6:546. § [*Önhiba*]

A vétőképtelen károkozó belátási képességének hiányára vagy fogyatékoságára nem hivatkozhat, ha ezt az állapotát felróhatóan maga idézte elő.

6:547. § [*Felelősség vétőképes kiskorú károkozásáért*]

Ha a kárt olyan vétőképes kiskorú okozta, akinek van felügyeletre köteles gondozója, és a károsult bizonyítja, hogy a gondozó kötelességét felróhatóan megszegte, a gondozó az okozott kárért a károkozóval egyetemlegesen felelős.

LXXI. Fejezet

Felelősség közhatalom gyakorlásával okozott kárért

6:548. § [*Felelősség közigazgatási jogkörben okozott kárért*]

(1)¹⁸⁰ Közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá közigazgatási perben nem volt elhárítható.

(2) Közigazgatási jogkörben okozott kárért a közhatalmat gyakorló jogi személy tartozik felelősséggel. Ha a közhatalmi jogkör gyakorlója nem jogi személy, a kárért az a jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szerv tartozik felelősséggel, amelynek keretében az eljáró közigazgatási szerv működik.

6:549. § *[Felelősség bírósági, ügyészségi, közjegyzői és végrehajtói jogkörben okozott kárért]*

(1)¹⁸¹ A bírósági és az ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősségre a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy a kárigényt bírósági jogkörben okozott kár esetén a bírósággal, ügyészségi jogkörben okozott kár esetén a Legfőbb Ügyészséggel szemben kell érvényesíteni. Ha az eljáró bíróság nem jogi személy, a kárigényt azzal a bírósággal szemben kell érvényesíteni, amelynek elnöke a nem jogi személy bíróság bírái tekintetében az általános munkáltatói jogkört gyakorolja. A kártérítési keresetnek előfeltétele a rendes jogorvoslat kimerítése.

(2) A közjegyzői és a végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősségre a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni. A kártérítési keresetnek előfeltétele a rendes jogorvoslat kimerítése.

LXXII. Fejezet

A termékfelelősség

6:550. § *[Felelősség a termékkárért]*

A termékkárért a hibás termék gyártója felelősséggel tartozik.

6:551. § *[A termék]*

Termék minden ingó dolog, akkor is, ha utóbb más dolog alkotórészévé vált.

6:552. § *[A termékkár]*

Termékkár

a) valakinek a hibás termék által okozott halála, testi sérülése vagy egészségkárosodása miatt bekövetkezett kár; és

b) a hibás termék által más dolgokban okozott, a kár bekövetkeztekor ötszáz eurónak a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyama szerinti forintösszegénél nagyobb összegű kár, ha a károsodott dolog szokásos rendeltetése szerint magánhasználat vagy magánfogyasztás tárgya, és azt a károsult is rendszerint ilyen célra használta.

6:553. § *[A gyártó]*

(1) E fejezet alkalmazásában gyártó a végtermék, a résztermék, az alapanyag előállítója, valamint aki a terméken elhelyezett nevével, védjegyével vagy egyéb megkülönböztető jelzés alkalmazásával önmagát a termék gyártójaként tünteti fel.

(2) Importtermék esetén a terméket gazdasági tevékenysége keretében az Európai Gazdasági Térség területére behozó személyt is gyártónak kell tekinteni. Ez a szabály nem érinti az importálónak a gyártóval szemben érvényesíthető visszkereseti igényét.

(3) Ha a termék gyártója nem állapítható meg, a termék minden forgalmazóját gyártónak kell tekinteni mindaddig, amíg a forgalmazó a gyártót vagy azt a forgalmazót, akitől a terméket

¹⁸⁰ Módosította: 2017. évi L. törvény 438. § h).

¹⁸¹ A 2013. évi CCLII. törvény 188. § (9) szerinti szöveggel lép hatályba.

beszerezte, a károsultnak meg nem nevezi. Ezt a szabályt importtermék esetén akkor is megfelelően alkalmazni kell, ha a termék gyártója feltüntetésre került, de az importálója nem állapítható meg.

(4) A forgalmazó ezt a nyilatkozatát a károsult írásbeli felhívásától számított harminc napon belül teheti meg.

6:554. § [A termék hibája]

(1) A termék akkor hibás, ha nem nyújtja azt a biztonságot, amely általában elvárható, figyelemmel különösen a termék rendeltetésére, ésszerűen várható használatára, a termékkel kapcsolatos tájékoztatásra, a termék forgalomba hozatalának időpontjára, a tudomány és a technika állására.

(2) A terméket nem teszi hibássá önmagában az a tény, hogy később nagyobb biztonságot nyújtó termék kerül a forgalomba.

(3) A termék hibáját a károsultnak kell bizonyítania.

6:555. § [Mentesülés a felelősség alól]

(1) A gyártó akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a terméket nem hozta forgalomba;

b) terméket nem üzletszerű forgalmazás céljából állította elő, illetve azt nem üzletszerű gazdasági tevékenység körében gyártotta vagy forgalmazta;

c) a termék az általa történő forgalomba hozatal időpontjában hibátlan volt, és a hiba oka később keletkezett;

d) a termék általa történő forgalomba hozatala időpontjában a hiba a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető; vagy

e) a termék hibáját jogszabály vagy kötelező hatósági előírás alkalmazása okozta.

(2) Az alapanyag vagy a résztermék gyártója mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a hibát a végtermék szerkezete, illetve összetétele okozta; vagy

b) a hiba a végterméket gyártó utasításának a következménye.

(3) A gyógyszer előírás szerinti alkalmazásával okozott kár esetén a gyártó az (1) bekezdés d) pontjában foglaltakra hivatkozással nem mentesülhet a felelősség alól.

6:556. § [Harmadik személy közrehatása]

A gyártó nem mentesül a felelősség alól arra hivatkozással, hogy a kár bekövetkeztében harmadik személy magatartása is közrehatott. Ez a szabály nem érinti a gyártónak a harmadik személlyel szemben érvényesíthető igényét.

6:557. § [A felelősség korlátozása és kizárása]

A károsulttal szemben a gyártó felelősségének korlátozása vagy kizárása semmis.

6:558. § [Igényérvényesítési határidő]

(1) A károsult kártérítési igényét hároméves határidő alatt érvényesítheti.

(2) Az elévülés akkor kezdődik, amikor a károsult tudomást szerzett vagy tudomást szerezhetett volna a kárról, a termék hibájáról és a gyártó személyéről.

(3) A gyártót az e fejezetben meghatározott felelőssége az adott termék általa történő forgalomba hozatalától számított tíz évig terheli. E határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

6:559. § [Vegyes rendelkezések]

(1) E fejezet rendelkezéseinek alkalmazása során különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén sincs mód a kártérítés mértékének a teljes kárnál alacsonyabb összegben történő meghatározására.

(2) E fejezet rendelkezései nem alkalmazhatóak az atomenergiáról szóló törvényben meghatározott károokra, továbbá az olyan nukleáris balesetek által okozott károokra, amelyeket a Magyar Köztársaság által ratifikált nemzetközi egyezmények rendeznek.

LXXIII. Fejezet

Felelősség az épületkárokért

6:560. § *[Az épület tulajdonosának felelőssége]*

(1) Épület egyes részeinek lehullásával vagy az épület hiányosságai révén másnak okozott kárért az épület tulajdonosa felelős, kivéve, ha bizonyítja, hogy az építkezésre és karbantartásra vonatkozó szabályokat nem sértették meg, és az építkezés vagy karbantartás során a károk megelőzése érdekében nem járt el felróhatóan.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt szabályt kell alkalmazni az épületen elhelyezett tárgyak leesésével okozott kárért való felelősségre azzal az eltéréssel, hogy a károsulttal szemben azt, akinek érdekében a tárgyat elhelyezték, az épület tulajdonosával egyetemleges felelősség terheli.

(3) Ezek a szabályok nem érintik a felelős személynek azt a jogát, hogy a károkozótól a kár megtérítését követelhesse.

6:561. § *[Felelősség tárgyak kidobásával, kiejtésével vagy kiöntésével okozott kárért]*

(1) Valamely tárgynak lakásból vagy más helyiségből való kidobásával, kiejtésével vagy kiöntésével okozott kárért a károsulttal szemben a lakás vagy helyiség bérlője vagy egyéb jogcímen használója felelős.

(2) Kezesként felel a bérlő vagy a használó, ha a károkozót megnevezi. Mentese a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a károkozó jogosulatlanul tartózkodott a helyiségben.

(3) Valamely tárgynak az épület közös használatára szolgáló helyiségeiből való kidobásával, kiejtésével vagy kiöntésével okozott kárért a károsulttal szemben az épület tulajdonosa felelős. Ha a tulajdonos a károkozót megnevezi, kezesként felel.

(4) Ezek a szabályok nem érintik a felelős személynek azt a jogát, hogy a kárért egyébként felelős személytől a kár megtérítését követelhesse.

LXXIV. Fejezet

Felelősség az állatok károkozásáért

6:562. § *[Az állattartás körében okozott kár]*

(1) Aki állatot tart, az állat által másnak okozott kárért felel, kivéve, ha bizonyítja, hogy az állat tartásával kapcsolatban felróhatóság nem terheli.

(2) Veszélyes állat tartója a veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint felel.

6:563. § *[A vadászható állat által okozott kárért való felelősség]*

(1) A vadászható állat által okozott kár megtérítéséért az a vadászatra jogosult tartozik felelősséggel, akinek a vadászterületén a károkozás történt. Ha a károkozás nem vadászterületen történt, a kárért az a vadászatra jogosult tartozik felelősséggel, akinek a vadászterületéről a vad kiváltott.

(2) A vadászatra jogosult mentese a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt ellenőrzési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.

(3) A kártérítési követelés három év alatt évül el.

XXVIII. CÍM

KÁRTALANÍTÁS JOGSZERŰ KÁROKOZÁSOKÉRT

6:564. § [A kártalanítás]

Ha jogszabály a jogszerűen okozott kárért kártalanítási kötelezettséget ír elő, a kártalanítás módjára és mértékére a kártérítésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

ÖTÖDIK RÉSZ¹⁸²

AZ ÉRTÉKPAPÍR¹⁸³

XXIX. CÍM¹⁸⁴

AZ ÉRTÉKPAPÍR FOGALMA ÉS ALAKI LEGITIMÁCIÓS HATÁSA¹⁸⁵

6:565. §¹⁸⁶ [Az értékpapír fogalma]

(1) Az értékpapír olyan egyoldalú jognyilatkozat, amely papíralapú okiratként vagy jogszabályban megjelölt más módon létrehozott, rögzített, nyilvántartott és továbbított adatösszességként (dematerializált értékpapírként) a benne foglalt jogot úgy testesíti meg, hogy azt a jogot gyakorolni, arról rendelkezni csak az értékpapír által, annak birtokában lehet.

(2) Ha jogszabály meghatározza egyes értékpapírfajták kötelező tartalmi elemeit, kizárólag az ezeknek megfelelő okiratot vagy dematerializált értékpapírt lehet az adott értékpapírfajtába tartozó értékpapírnak tekinteni.

(3) Ha az adott értékpapírfajta kötelező tartalmi elemeit más jogszabály nem határozza meg, az csak akkor minősül értékpapírnak, ha azon a kibocsátója legalább az alábbiakat feltünteti:

- a) a kibocsátó nevét és címét;
- b) azt, hogy a nyilatkozat értékpapírnak minősül;
- c) az értékpapír által megtestesített jogosultságot;
- d) sorozatban kibocsátott értékpapír esetén az értékpapír-sorozat megjelölését, a sorozat értékpapírkódját és a sorozatba tartozó értékpapírok darabszámát;
- e) a kibocsátás helyét és időpontját;
- f) okirati formában kibocsátott értékpapír esetén a kibocsátó aláírását.

(4) Okirati formában egyedileg vagy sorozatban kibocsátott értékpapírt lehet előállítani. Értékpapírnak minősülő okiratot bemutatóra vagy névre szólóan lehet kiállítani.

(5) Dematerializált értékpapírként sorozatban kibocsátott, névre szóló értékpapírt lehet előállítani.

(6) Az értékpapír átruházható. A kibocsátó az értékpapír átruházását - a tilalomnak az értékpapírban való feltüntetésével - megtilthatja.

(7) Nem szünteti meg az értékpapír által megtestesített kötelmet az, ha az értékpapírt annak kibocsátója szerzi meg.

6:566. §¹⁸⁷ [Az értékpapírok alakai legitimációs hatása és kibocsátásának hibája]

(1) Az értékpapír kiállítóját az értékpapír jóhiszemű jogosultjával szemben akkor is terhelik az

¹⁸² Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁸³ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁸⁴ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁸⁵ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁸⁶ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁸⁷ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

értékpapírban rögzített kötelezettségek, ha az értékpapír kibocsátás nélkül vagy érvénytelen ügylettel került forgalomba.

(2) Az értékpapír jóhiszemű jogosultjának az értékpapírból eredő jogosultságát nem befolyásolja az, ha valamely korábbi átruházásnak vagy más tulajdonszerzésnek nem volt jogcíme, vagy ha a jogcím érvénytelen vagy hatálytalan volt.

(3) A bemutatóra szóló értékpapír esetén az értékpapír birtokosát kell az értékpapírban rögzített jog gyakorlására jogosult személynek tekinteni.

(4) Névre szóló értékpapír esetén azt kell az értékpapírban rögzített jog gyakorlására jogosult személynek tekinteni, akit az értékpapír jogosultként megjelöl, vagy akit a forgatmányok megszakítatlan láncolata jogosultként igazol. Ha az utolsó forgatmány üres, az értékpapír birtokosát kell jogosultnak tekinteni, feltéve, hogy a forgatmányok láncolata megszakítatlan. Ha valamely üres forgatmányra újabb forgatmány következik, az utóbbi aláíróját úgy kell tekinteni, mint aki az értékpapírt üres forgatmány útján szerezte meg.

(5) Ha a névre szóló értékpapír jogosultjának személye nem átruházás útján változik meg, az új jogosult a jogszerzését igazolni köteles. A nem átruházás útján való jogszerzést követően az értékpapírra vezetett forgatmányok megszakítatlan láncolata az értékpapír birtokosát a nem átruházás útján való jogszerzés igazolásától függően igazolja jogosultként. Ha jogszabály meghatározott személyt feljogosít a nem átruházás útján való igazolt jogszerzésnek a forgatmányi láncolatban való feltüntetésére, az ilyen bejegyzés biztosítja a forgatmányi láncolat megszakítatlanságát, és a jogszerzés hiánya, érvénytelensége vagy hatálytalansága az értékpapír jogosultjának tekintendő jóhiszemű harmadik személynek az értékpapírból eredő jogosultságát nem befolyásolja.

(6) A dematerializált értékpapír jogosultjának - ellenkező bizonyítás hiányában - annak az értékpapírszámlának a jogosultját kell tekinteni, amelyiken a dematerializált értékpapírt nyilvántartják.

6:567. §¹⁸⁸ [Kifogáskorlátozás]

Az értékpapír kötelezettje a jóhiszemű jogosulttal szemben az értékpapír vagy az értékpapírszámla tartalmából kitűnő kifogásokon kívül nem hivatkozhat olyan kifogásokra, amelyek valamely korábbi jogosulttal szembeni jogviszonyán alapulnak.

6:568. §¹⁸⁹ [Az e részben foglalt szabályoktól való eltérés lehetősége]

Az e részben foglalt rendelkezésektől annyiban lehet eltérni, amennyiben azt más jogszabály lehetővé teszi.

XXX. CÍM¹⁹⁰

AZ ÉRTÉKPAPÍROK ÁTRUHÁZÁSÁNAK MÓDJA ÉS SEMMISSÉ NYILVÁNÍTÁSA¹⁹¹

6:569. §¹⁹² [Az értékpapírok átruházásának módja]

(1) Az olyan okirati formában előállított értékpapír, amely nem tartalmazza a jogosult megnevezését vagy tartalmazza ugyan, de az értékpapír tartalma szerint a kötelezett nemcsak a megjelölt személynek, hanem az értékpapír bármely bemutatójának köteles teljesíteni, az átruházásra irányuló jogcímen alapuló birtokátruházással ruházható át.

¹⁸⁸ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁸⁹ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁹⁰ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁹¹ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁹² Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

(2) Az olyan okirati formában előállított értékpapír átruházásához, amely tartalmazza a jogosult megnevezését, és nem tartalmaz olyan kikötést, amely szerint a kötelezett az értékpapír bármely bemutatójának köteles teljesíteni, az átruházásra irányuló jogcímen alapuló birtokátruházáson kívül teljes vagy üres forgatmány szükséges.

(3) A teljes forgatmány a névre szóló okirati formában előállított értékpapírra vagy az ahhoz csatolt lapra (a továbbiakban: toldatra) vezetett, az átruházó által aláírt írásbeli nyilatkozat, amely kifejezi az értékpapír átruházásának szándékát, és megjelöli azt a személyt, akire az értékpapírt átruházzák.

(4) Az üres forgatmány a névre szóló okirati formában előállított értékpapír hátlapjára vagy a toldatra rávezetett, az átruházó által aláírt írásbeli nyilatkozat, amely kifejezi az értékpapír átruházásának szándékát, de nem tartalmazza annak a személynek a megjelölését, akire az értékpapírt átruházzák. Üres forgatmánynak minősül az átruházónak az értékpapír hátlapján vagy a toldaton szereplő aláírása is.

(5) A névre szóló okirati formában előállított értékpapír üres forgatmánnyal való átruházása esetén az értékpapír birtokosa

a) az üres forgatmányt kitöltheti a saját vagy más személy nevére;

b) az értékpapírt átruházhatja üres vagy teljes forgatmánnyal;

c) az értékpapír birtokát harmadik személyre átruházhatja anélkül, hogy az üres forgatmányt kitöltene és az értékpapírt újabb forgatmánnyal látná el.

(6) Ha jogszabály felhatalmazása alapján a kibocsátó a névre szóló okirati formában előállított értékpapírba felvett írásbeli nyilatkozatával a forgatmány útján való átruházás lehetőségét kizárja (a továbbiakban: negatív rendeleti záradék), az okirati értékpapír az engedményezés hatályával ruházható át.

(7) A dematerializált értékpapír átruházásához az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím, valamint az átruházó értékpapírszámlájának megterhelése és az új jogosult értékpapírszámláján a dematerializált értékpapír jóváírása szükséges.

6:570. §¹⁹³ [Az értékpapírok átruházásának joghatása]

A negatív rendeleti záradékot tartalmazó névre szóló értékpapír kivételével, az értékpapír átruházásával az értékpapírban rögzített jogok átszállnak az értékpapír új jogosultjára, függetlenül attól, hogy az átruházó rendelkezett-e az értékpapírban rögzített jogokkal.

6:571. §¹⁹⁴ [Az értékpapírok semmissé nyilvánítása]

(1) Ha az értékpapír azonosíthatatlanná válik, elvész, fizikailag megsemmisül, vagy oly mértékben megrongálódik, hogy tartalma nem ismerhető meg, erre irányuló eljárás eredményeként az értékpapír semmissé nyilvánítására kerülhet sor.

(2) Az értékpapír semmissé nyilvánítása esetén a semmissé nyilvánított értékpapírhoz nem fűződnek többé értékpapírszámla joghatások; az értékpapírba foglalt jogot az e jogra irányadó általános szabályok szerint lehet érvényesíteni.

6:572. §¹⁹⁵

XXXI. CÍM¹⁹⁶

6:573-6:578. §¹⁹⁷

¹⁹³ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁹⁴ Megállapította: 2016. évi LXXVII. törvény 22. §. Hatályos: 2017. I. 1-től. Lásd: 2016. évi LXXVII. törvény 26. §.

¹⁹⁵ A 6:572.§ korábban szintén az Ötödik Rész alá tartozott, de a jogalkotó az Ötödik Rész ismételt megállapítása során nem rendelkezett róla.

¹⁹⁶ A XXXI. Cím korábban szintén az Ötödik Rész alá tartozott, de a jogalkotó az Ötödik Rész ismételt megállapítása során nem rendelkezett róla.

HATODIK RÉSZ

EGYÉB KÖTELEMKELETKEZTETŐ TÉNYEK

XXXII. CÍM

A JOGALAP NÉLKÜLI GAZDAGODÁS

6:579. § *[Jogalap nélküli gazdagodás]*

(1) Aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

(2) Nem köteles visszatéríteni a gazdagodást, aki attól a visszakövetelés előtt elesett, kivéve, ha

a) rosszhiszeműen jutott a gazdagodáshoz; vagy

b) a gazdagodás megszűnésével kapcsolatban felróhatóság terheli.

6:580. § *[Az érték megtérítése]*

Ha a vagyoni előnyt természetben visszaszolgáltatni nem lehet, annak értékét kell megtéríteni.

6:581. § *[Az életfenntartás céljára adott juttatás visszakövetelése]*

Az életfenntartás céljára adott és arra felhasznált juttatást jogalap nélküli gazdagodás jogcímén visszakövetelni nem lehet, kivéve, ha a juttatást bűncselekmény útján szerezték meg.

6:582. § *[Közös gazdagodók]*

A jogalap nélkül közösen gazdagodók egyetemlegesen felelnek a gazdagodás visszatérítéséért.

XXXIII. CÍM

A MEGBÍZÁS NÉLKÜLI ÜGYVITEL

6:583. § *[Megbízás nélküli ügyvitel]*

Aki valamely ügyben más helyett eljár anélkül, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna, az ügyet úgy köteles ellátni, amint azt annak érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára beavatkozott.

6:584. § *[A beavatkozás helyénvalósága]*

(1) A más ügyébe jogosultság nélkül való beavatkozást akkor kell helyénvalónak tekinteni, ha megfelel a másik feltehető érdekének és akaratának, különösen, ha a beavatkozás őt károsodástól óvja meg.

(2) Életveszély elhárítása érdekében az életveszélybe került személy, széles körben fenyegető veszély megelőzése vagy elhárítása érdekében a tulajdonos vagy más rendelkezésre jogosult személy, tartási kötelezettség teljesítése érdekében a tartásra köteles személy akarata ellenére is helye van beavatkozásnak.

6:585. § *[Megbízás nélküli ügyvivő]*

(1) A megbízás nélküli ügyvivő köteles azt, akinek érdekében beavatkozott, beavatkozásáról

¹⁹⁷ A 6:573-6:578. § korábban szintén az Ötödik Rész alá tartozott, de a jogalkotó az Ötödik Rész ismételt megállapítása során nem rendelkezett róla.

késedelem nélkül értesíteni; egyebekben őt a megbízott kötelezettségei terhelik.

(2) Ha a megbízás nélküli ügyvivő beavatkozása helyénvaló volt, őt a megbízott jogai illetik, függetlenül attól, hogy beavatkozása sikerrel járt-e.

(3) Ha a beavatkozás nem volt helyénvaló, a megbízás nélküli ügyvivő díjazást nem követelhet, költségeinek megtérítését a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint követelheti, és felelős mindazért a kárért, amely beavatkozása nélkül nem következett volna be.

(4) A megbízás nélküli ügyvivőt a hozzá került idegen vagyontárggyal kapcsolatban terhelő elkülönítési, őrzési, elszámolási és kiadási kötelezettségre a bizalmi vagyongazdálkodási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

6:586. § [Idegen ügy sajátként való ellátása]

Ha valaki tudja, hogy nincs hozzá joga, idegen ügyet sajátjaként lát el, vele szemben a megbízás nélküli ügyvitelből eredő jogokat lehet érvényesíteni. Ha e jogokat érvényesítik, az eljáró személy költségeit a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint jogosult beszámítani.

XXXIV. CÍM

AZ UTALÓ MAGATARTÁS

6:587. § [Utaló magatartás]

A bíróság a kárnak egészben vagy részben való megtérítésére kötelezheti azt, akinek szándékos magatartása más jóhiszemű személyt alapos okkal olyan magatartásra indított, amelyből őt önhibáján kívül károsodás érte.

XXXV. CÍM

A DÍJKITŰZÉS

6:588. § [Díjkitűzés]

(1) Ha valaki meghatározott teljesítmény vagy eredmény létrehozójának nyilvánosan díjat ígér, a díjat köteles kiszolgáltatni annak, aki a teljesítményt vagy eredményt először létrehozza. E kötelezettség akkor is terheli, ha a teljesítményt vagy eredményt a díjkitűzésre tekintet nélkül hozták létre.

(2) Ha a teljesítményt vagy az eredményt többen együttesen hozták létre, a díjat közöttük közreműködésük arányában kell megosztani. Ha a közreműködés arányát nem lehet megállapítani, vagy többen, egymástól függetlenül hozták létre a teljesítményt vagy az eredményt, a díjat egyenlő arányban kell megosztani.

(3) A díjkitűzés visszavonása akkor érvényes, ha a díjkitűző a visszavonás jogát kifejezetten fenntartotta, és a visszavonás legalább ugyanolyan nyilvánosan történt, mint a díjkitűzés. A díjkitűzés visszavonása a teljesítmény vagy az eredmény létrehozójával szemben hatálytalan, ha a visszavonásra a teljesítmény vagy az eredmény megvalósulását követően kerül sor.

XXXVI. CÍM

A KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS KÖZÉRDEKŰ CÉLRA

6:589. § [Kötelezettségvállalás közérdekű célra]

Ha valaki kötelezettséget vállal arra, hogy általa meghatározott közérdekű célra ingyenesen vagyoni szolgáltatást teljesít, megállapíthatja azokat a feltételeket, amelyek szerint a szolgáltatást a meghatározott célra kell fordítani, és kijelölheti azt a személyt, akinek javára a szolgáltatást fordítani kell.

6:590. § [Szerv kijelölése]

(1) Ha a kötelezett nem jelölte ki azt a szervet, amely a szolgáltatást a meghatározott célra fordítja, annak kijelöléséről az ügyész keresete alapján a bíróság határoz.

(2) Ha a kijelölt szerv a szolgáltatást nem fordítja a meghatározott célra, az ebből eredő igények érvényesítésére az ügyész is jogosult.

6:591. § [Visszavonás]

(1) Az egyszeri szolgáltatásra irányuló kötelezettségvállalást érvényesen a teljesítés előtt lehet visszavonni, ha a kötelezettség elvállalása után a kötelezett körülményeiben olyan lényeges változás állott be, hogy a kötelezettségvállalás teljesítése többé el nem várható.

(2) A határozatlan időre szóló, rendszeres szolgáltatásra irányuló kötelezettségvállalást a kötelezett bármikor visszavonhatja.

(3) A kötelezettségvállalás visszavonása esetén a már teljesített szolgáltatás visszakövetelésének nincs helye.

6:592. § [A kötelezettség megszűnése]

(1) A kötelezettség megszűnik

a) a kötelezett halálával;

b) a kötelezettségvállalás céljának megvalósulásával; vagy

c) a kötelezettségvállalás céljának lehetetlenné válásával.

(2) Ha a kötelezettség a cél megvalósulása vagy lehetetlenné válása miatt szűnt meg, a fel nem használt szolgáltatásokat a kötelezett részére vissza kell szolgáltatni.

HETEDIK KÖNYV

ÖRÖKLÉSI JOG

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

I. CÍM

ÖRÖKLÉS

7:1. § [Öröklés]

Az ember halálával hagyatéka mint egész száll az örökösre.

7:2. § [Öröklési igény]

Az öröklési igény nem évül el.

7:3. § [Az öröklés jogcímei]

- (1) Örökölni végintézkedés alapján vagy törvény szerint lehet.
- (2) Ha az örökhagyó után végintézkedés maradt, az öröklés rendjét ez határozza meg.

II. CÍM

KIESÉS AZ ÖRÖKLÉSBŐL

7:4. § [Kiesés az öröklésből]

- (1) Kiesik az öröklésből, aki nem éli túl az örökhagyót. A közös balesetben vagy más hasonló közös veszélyhelyzetben elhunyt személyek az egymás után történő öröklés tekintetében a halál beálltának sorrendjétől függetlenül kiesettnek tekintendők.
- (2) Kiesik az öröklésből az is,
 - a) aki az öröklésre érdemtelen;
 - b) akit az örökhagyó az öröklésből kizárt vagy kitagadott;
 - c) aki lemondott az öröklésről;
 - d) aki az örökséget visszautasította.

7:5. § [Kiesés a haszonélvezeti jogból, a kötelesrészből, továbbá a hagyományból és a meghagyásból]

Az öröklésből való kiesésre vonatkozó szabályokat a haszonélvezeti jog öröklésére, a kötelesrésze, a hagyományra és a meghagyásra megfelelően alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy a hagyományos és a meghagyás kedvezményezettjének kiesése - ha e vonatkozásban helyettesítés nem történt - a hagyománnyal vagy meghagyással terhelt személy mentesülését jelenti.

7:6. § [Érdemtelenység]

- (1) Érdemtelen az öröklésre,
 - a) aki az örökhagyó életére tört;
 - b) aki szándékos eljárásával az örökhagyó végakarátának szabad nyilvánítását megakadályozta, a végakarat érvényesítését megghiúsította vagy ezek valamelyikét megkísérelte;
 - c) aki a hagyatékban való részesülés céljából az örökhagyó után törvényes öröklésre jogosult vagy az örökhagyó végintézkedésében részesített személy életére tört.
- (2) Az érdemtelenység nem vehető figyelembe, ha az érdemteleniségre vezető magatartást - bárki ellen irányult - az örökhagyó vagy az, aki ellen irányult, megbocsátotta.
- (3) Az érdemteleniségre az hivatkozhat, aki az érdemtelen személy kiesése folytán maga örökölné, vagy a végintézkedéssel reá rótt kötelezettségtől vagy más tehertől mentesülne.
- (4) Aki érdemteleniség miatt kiesik az öröklésből, nem jogosult törvényes képviselőként a helyébe lépő személy örökségének kezelésére. Az ilyen vagyon kezelésére a szülői vagyonkezelésből kivont vagyon kezelésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

7:7. § [Lemondás az öröklésről]

- (1) Aki törvényes öröklésre jogosult, az örökhagyóval kötött írásbeli szerződésben - egészben vagy részben - lemondhat az öröklésről.
- (2) A lemondást a szerződési akarat hiánya vagy fogyatékossága miatt a végrendelet megtámadására irányadó szabályok szerint lehet megtámadni.

7:8. § [A lemondás személyi hatása]

- (1) A lemondás a lemondó leszármazóira nem hat ki, kivéve, ha a megállapodás így szól, vagy ha az a kötelesrészt elérő kielégítés ellenében történt.
- (2) A meghatározott személy javára való lemondás a felek eltérő megállapodásának hiányában

arra az esetre szól, ha a meghatározott személy az örökhagyó után örököl. Az örökhagyó leszármazójának lemondása a felek eltérő megállapodásának hiányában a többi leszármazó javára szolgál.

7:9. § [A lemondás terjedelme]

(1) Az öröklésről való lemondás a felek eltérő megállapodásának hiányában a kötelesrészről való lemondást is jelenti. A kötelesrészről való lemondás nem jelent lemondást arról, ami a lemondóra más öröklési jogcímen hárul.

(2) A lemondás a felek eltérő megállapodásának hiányában kiterjed a hagyatéknak arra a részére is, amivel a lemondó hányada utóbb másnak kiesése következtében növekszik.

(3) A lemondás a felek eltérő megállapodásának hiányában kiterjed arra a vagyoni javra is, amelyet az örökhagyó a lemondás után szerzett, kivéve, ha olyan rendkívüli vagyonnövekedés következett be, hogy annak ismeretében a lemondó nyilatkozatot feltehetően nem tették volna meg.

MÁSODIK RÉSZ

VÉGINTÉZKEDÉSEN ALAPULÓ ÖRÖKLÉS

III. CÍM

A VÉGRENDELET FAJTÁI, ÉRVÉNYESSÉGI FELTÉTELEI, ÉRTELMEZÉSE

7:10. § [Végintézkedési szabadság]

Az örökhagyó a halála esetére vagyonáról vagy annak egy részéről végintézkedéssel szabadon rendelkezhet.

7:11. § [A végrendelet személyes jellege]

Végrendeletet személyesen lehet tenni.

7:12. § [Végrendelet]

Az okirat végrendeleti jellegének megállapításához az szükséges, hogy az örökhagyó halála esetére szóló vagyoni rendelkezést tartalmazzon, és külsőleg az örökhagyótól származónak mutakozzék.

7:13. § [A végrendelet fajtái]

Végrendeletet közvégrendelettel vagy írásbeli magánvégrendelettel lehet tenni; szóbeli végrendeletnek az e törvényben meghatározott esetben van helye.

7:14. § [Közvégrendelet]

(1) Közvégrendeletet közjegyző előtt lehet tenni. A közvégrendelet alaki érvényességére a közjegyzői okiratok érvényességére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) Nem lehet érvényesen közvégrendeletet tenni olyan személy előtt, aki a végrendeletnek, a végrendelet házaspartnerének, élettársának hozzátartozója, gyámja vagy gondnoka.

(3) Érvénytelen az a juttatás, amely a közvégrendelet tételében közreműködő személy, valamint ennek hozzátartozója, gyámoltja vagy gondnokoltja javára szól.

(4) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében vagyoni jognyilatkozatai tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú érvényesen kizárólag közvégrendeletet tehet. A

végrendelet érvényességéhez a törvényes képviselő hozzájárulása és a gyámhatóság jóváhagyása nem szükséges.

(5) Aki vak, írástudatlan vagy olvasásra vagy nevének aláírására képtelen állapotban van, írásban érvényesen kizárólag közvégrendeletet tehet.

7:15. § [Írásbeli magánvégrendelet]

Írásbeli magánvégrendeletet olyan nyelven lehet érvényesen tenni, amelyet a végrendelező ért, és amelyen sajátkezűleg írt végrendelet esetén írni, más által írt végrendelet esetén olvasni tud.

7:16. § [Sajátkezűleg és más által írt végrendelet]

(1) Az írásbeli magánvégrendeletet a végrendelező akár maga írhatja, akár mással írathatja.

(2) A gépirás akkor sem számít saját írásnak, ha magától a végrendelezőtől származik.

(3) Gyorsírással vagy a közönséges írástól eltérő egyéb jel- vagy számjeggyírással készült magánvégrendelet érvénytelen.

7:17. § [Az írásbeli magánvégrendelet alaki érvényességi feltételei]

(1) Az írásbeli magánvégrendelet alaki szempontból érvényes, ha készítésének ideje az okirattól kitűnik, továbbá ha a végrendelező azt

a) sajátkezűleg írt végrendelet esetén elejétől végéig maga írja és aláírja;

b) más által írt végrendelet esetén két tanú együttes jelenlétében aláírja, vagy ha azt már aláírta, az aláírást két tanú előtt, azok együttes jelenlétében a magáénak ismeri el, és a végrendeletet mindkét esetben a tanúk is - e minőségük feltüntetésével - aláírják; vagy

c) a sajátkezűleg írt vagy más által írt végrendeletet aláírja, és akár nyílt, akár zárt iratként a közjegyzőnél - végrendeletként feltüntetve - személyesen letétbe helyezi.

(2) A több különálló lapból álló sajátkezűleg írt írásbeli magánvégrendelet akkor érvényes, ha minden lapját folyamatos sorszámozással látták el.

(3) A több különálló lapból álló más által írt írásbeli magánvégrendelet akkor érvényes, ha minden lapját folyamatos sorszámozással látták el, továbbá ha minden lapját a végrendelező és mindkét tanú aláírta.

7:18. § [Írásbeli magánvégrendelet tanúja]

(1) Írásbeli magánvégrendelet tanúja nem lehet olyan személy, aki

a) a végrendelező személyazonosságának tanúsítására nem képes;

b) kiskorú, cselekvőképtelen nagykorú vagy cselekvőképességében részlegesen úgy korlátozott, hogy az kizárja tanúkénti közreműködését;

c) írástudatlan.

(2) Az írásbeli magánvégrendelet érvényességének nem feltétele, hogy a tanú a végrendelet tartalmát ismerje, vagy tudjon arról, hogy végrendelet tételénél működött közre.

7:19. § [Tanú vagy más közreműködő számára rendelt juttatás]

(1) Az írásbeli magánvégrendelet tanúja, a végrendelezésnél közreműködő személy vagy ezek hozzátartozója javára szóló juttatás érvénytelen, kivéve, ha a végrendeletnek ezt a részét az örökhatóság sajátkezűleg írta és aláírta.

(2) A tanú vagy a hozzátartozója részére szóló juttatás akkor sem érvénytelen, ha a végrendelet megalkotásában az érintett tanún kívül még két tanú vett részt.

(3) Közreműködőnek minősül a végrendelet megfogalmazója, szerkesztője, leírója és minden olyan személy, akinek tevékenysége a végrendelet tartalmának érdemi befolyásolására nyújt lehetőséget.

(4) Jogi személynek rendelt juttatás esetén nem lehet tanú a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője, képviselője, felügyelőbizottsági tagja és munkavállalója. Ilyen személy közreműködése a végrendelet megalkotásában a jogi személynek rendelt juttatást érvénytelenné teszi.

7:20. § [A szóbeli végrendelet kivételessége]

Szóbeli végrendeletet az tehet, aki életét fenyegető olyan rendkívüli helyzetben van, amely írásbeli végrendelet tételét nem teszi lehetővé.

7:21. § [A szóbeli végrendelet érvényességi feltételei]

A szóbeli végrendelet akkor érvényes, ha a végrendelező két tanú együttes jelenlétében a tanúk által értett nyelven végakarátát egész terjedelmében szóban - vagy jelnyelvet használó végrendelező esetén jelnyelven - előadja, és egyidejűleg kijelenti, hogy szóbeli nyilatkozata az ő végrendelete.

7:22. § [Szóbeli végrendelet tanúja]

A szóbeli végrendeletre megfelelően alkalmazni kell az írásbeli magánvégrendelet tanújának személyére vonatkozó, valamint az ő és hozzátartozója érdekeltségére tekintettel megállapított korlátozásokat, azzal az eltéréssel, hogy a tanú írni tudása a szóbeli végrendelet érvényességének nem feltétele.

7:23. § [Közös végrendelet]

(1) Két vagy több személynek bármilyen alakban ugyanabba az okiratba foglalt végrendelezése érvénytelen.

(2) Házastársaknak az életközösség fennállása alatt készített, ugyanabba az okiratba foglalt írásbeli végrendelete érvényes, ha

a) sajátkezűleg írt végrendelet esetén az okiratot az egyik végrendelező elejétől végig maga írja és aláírja, a másik végrendelező ugyanabban az okiratban sajátkezűleg írt nyilatkozatban kijelenti, hogy az okirat az ő végakarátát is magában foglalja, és nyilatkozatát aláírja;

b) más által írt végrendelet esetén a végrendelezők egymás és a tanúk együttes jelenlétében írják alá az okiratot, vagy mindkét végrendelező egymás és a tanúk együttes jelenlétében külön nyilatkozik arról, hogy az okiraton szereplő aláírás a sajátja; vagy

c) a házastársak közvégrendeletet tettek.

(3) A több különálló lapból álló más által írt közös végrendelet akkor érvényes, ha minden lapját folyamatos sorszámozással látták el, továbbá ha minden lapját a végrendelezők és mindkét tanú aláírta. A sajátkezűleg írt közös végrendelet akkor érvényes, ha minden lapját folyamatos sorszámozással látták el, és minden lapját a másik végrendelező aláírta.

7:24. § [A végrendelet értelmezése]

A végrendeletet kétség esetén az örökhagyó feltehető akaratának megfelelően és úgy kell értelmezni, hogy az örökhagyó akarata lehetőség szerint érvényre jusson. Ez a szabály nem szolgálhat alapul a végrendelet alaki hibájának orvoslásához.

IV. CÍM

A VÉGRENDELET TARTALMA

7:25. § [Örökösnevezés]

(1) Az örökhagyó végrendeletében egy vagy több örököst nevezhet.

(2) Örökös az, akinek az örökhagyó hagyatékát, annak meghatározott hányadát vagy részét juttatja.

(3) Kétség esetén örökös az is, akinek az örökhagyó az egész hagyaték értékének jelentős részét kitevő egy vagy több meghatározott vagyontárgyat juttat, ha az örökhagyó feltehető akarata szerint a részesítettnek a hagyatéki terhek viselésében is osztoznia kell.

(4) Az alapító által halála esetére rendelt alapítvány - nyilvántartásba való bejegyzése esetén - úgy

szerzi meg az alapító által a hagyatékából részére juttatott vagyont, mintha az öröklés megnyílásakor létezett volna.

7:26. § [Az örökrész meghatározása]

Ha az örökhagyó a hagyatékra, annak egy részére vagy valamely hagyatéki tárgyra több örököszt nevezett és részesedésük mértékét nem határozta meg, a részesítettek egyenlő arányban örökölnék.

7:27. § [Helyettes örökös nevezése]

(1) Az örökhagyó arra az esetre, ha az örökös az öröklésből kiesik, más személyt nevezhet örökössé.

(2) Ha a nevezett örökös az örökhagyónak egyben törvényes örököse is, kiesése esetére leszármazóját - ha a végrendelet eltérően nem rendelkezik - helyettes örökösnek kell tekinteni, ha a leszármazó a törvényes öröklés rendje szerint a kiesett nevezett örököszt helyettesítené.

7:28. § [Utóörökös nevezése]

(1) Érvénytelen az örökhagyó olyan végrendeleti intézkedése, amely szerint az örökségben vagy annak egy részében valamely eseménytől vagy időponttól kezdve az addigi örököszt más személy váltja fel.

(2) Az elsősorban nevezett örökös halála esetére történt örökösnevezés helyettes örökös nevezéseként érvényesül, ha annak feltételei fennállnak.

(3) Az örökhagyó érvényesen nevezhet utóörököszt az elsősorban örökösnek nevezett házastársa halála esetére a házastársra háramlott hagyatékra. Utóörökös nevezése a házastárs visszerhes rendelkezési jogát és a szokásos mértékű ajándéknál nem nagyobb értékre vonatkozó ingyenes adományozási jogát nem érinti.

(4) Az örökhagyó érvényesen nevezhet utóörököszt az elsősorban örökösnek nevezett leszármazójára háramlott hagyatékára arra az esetre, ha a leszármazó a hagyaték megnyílásakor nem rendelkezik végrendelezési képességgel, és meghal anélkül, hogy ezt a képességét megszerezte volna. Utóörökös nevezése az elsősorban örökösnek nevezett leszármazónak a cselekvőképességi szabályok korlátai közötti rendelkezési jogát nem érinti.

7:29. § [Kizárás az öröklésből]

(1) Az örökhagyó azt, aki törvényes örököse vagy azzá válhat, más személynek örökössé nevezésével vagy végrendeletben tett kifejezett nyilatkozattal kizárhatja a törvényes öröklésből. A kizárást nem kell indokolni.

(2) A kötelesrészt meghaladó törvényes örökrészből a kötelesrészre jogosult kizárható.

7:30. § [A végrendelettel ki nem merített hagyaték]

Ha a nevezett örökösök részesedése a hagyatékot nem meríti ki, a fennmaradó rész tekintetében törvényes öröklésnek van helye, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, vagy a végrendeletből más nem következik.

7:31. § [Hagyományrendelés]

(1) Hagyomány a hagyatékban meglévő valamely vagyontárgynak meghatározott személy részére juttatása, ha az ilyen részesedés nem minősül öröklésnek (dologi hagyomány).

(2) Hagyományrendelés az is, ha az örökhagyó örökösét arra kötelezi, hogy a hagyományosnak vagyoni szolgáltatást teljesítsen (kötelmi hagyomány).

(3) Hagyományt az örökös javára is lehet rendelni. Hagyománnyal azt is lehet terhelni, aki maga is hagyományos. Kétség esetén a hagyomány az örököszt terheli.

7:32. § [Utóhagyomány rendelése]

(1) Az örökhagyó olyan végrendeleti intézkedése, amely szerint a hagyományban valamely eseménytől vagy időponttól az addigi jogosultat más váltja fel, érvényes.

(2) Ha az örökgyó eltérően nem rendelkezik, utógyományos nevezése az előgyományos visszerhes rendelkezési jogát és a szokásos mértékű ajándéknál nem nagyobb értékre vonatkozó ingyenes adományozási jogát nem érinti.

7:33. § *[Meghagyás]*

(1) Ha az örökgyó a hagyatékban részesülő személyt harmadik személy javára teljesítendő kötelezettséggel terheli, a követelésre a végrendeletben megjelölt személy jogosulttá válik. Olyan meghagyás teljesítését, amelynek követelésére a végrendelet senkit nem jogosít, a végrendeleti végrehajtó és a hagyatékban részesülő többi személy igényelheti. Közérdekű meghagyás teljesítését az illetékes hatóság is igényelheti.

(2) Kétség esetén a meghagyás az örököst terheli.

(3) Ha feltehető, hogy az örökgyó a részesítést a meghagyás teljesítéséhez kívánta kötni, a meghagyással terhelt a részesítést a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kiadni köteles, ha a meghagyást nem teljesíti, vagy annak teljesítése neki felróható okból válik lehetetlenné. A részesítés kiadását a végrendeleti végrehajtó és a hagyatékban részesülő többi személy igényelheti. A kiadott vagyontárgy értékét a meghagyás teljesítésére kell fordítani.

(4) Kétség esetén hagyományrendelésnek kell tekinteni az örökgyónak azt a rendelkezését, amely meghatározott személy vagyoni részesítését jelenti.

7:34. § *[A végrendeleti öröklés szabályainak alkalmazása a hagyományra és a meghagyásra]*

A hagyományra és a meghagyásra - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a végrendeleti öröklés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

7:35. § *[Növedékjog]*

(1) Ha az örökgyó úgy nevezett több örököst a hagyatékra vagy annak egy részére, hogy ezzel a törvényes öröklést kizárja, és valamelyik nevezett örökös anélkül esik ki, hogy helyettes örököse lenne, a hagyatékban ugyanerre a részére kinevezett többi örökös részesedése arányosan növekszik.

(2) Ha a kieső nevezett örökös az örökgyónak törvényes örököse is lenne, a növedékjog alapján az örökgyóval ugyancsak törvényes öröklési kapcsolatban álló többi nevezett örökös örökrésze arányosan növekszik, feltéve, hogy a kiesőnek nincs helyettes örököse, és a végrendeletből más nem következik.

(3) A meghatározott hagyatéki tárgyra nevezett örököst az ugyanazon tárgyra nevezett másik örökös kiesése következtében és erre a tárgyra nézve illeti növedékjog.

7:36. § *[Növedékjog hagyományon és meghagyáson]*

Az ugyanarra a vagyontárgyra vagy ugyanarra a szolgáltatásra közösen nevezett hagyományosokat és a több személy javára szóló meghagyás jogosultjait ugyanolyan feltétellel illeti egymás után a növedékjog, mint a meghatározott hagyatéki tárgyra nevezett örökösöket.

V. CÍM

A VÉGRENDELET ÉRVÉNYTELENSÉGE ÉS HATÁLYTALANSÁGA

7:37. § *[A végrendelet megtámadása]*

(1) A végrendelet érvénytelenségét és hatálytalanságát megtámadó nyilatkozat alapján lehet megállapítani. A megtámadó nyilatkozatban meg kell jelölni az érvénytelenség vagy a hatálytalanság okát.

(2) Megtámadásra az jogosult, aki az érvénytelenség vagy a hatálytalanság megállapítása esetén maga örökölné, vagy a végintézkedéssel reá rótt kötelezettségtől vagy más tehertől mentesülné.

(3) A végrendelet érvénytelenségét vagy hatálytalanságát a megtámadásban érvényesített okból és

a megtámadó személy javára lehet megállapítani.

(4) A megtámadás joga az öröklés megnyílásától számított öt év alatt elévül.

(5) A megtámadás joga megszűnik, ha a megtámadásra jogosult e jogáról az öröklés megnyílása után lemond. Lemondásnak kell tekinteni azt a jognyilatkozatot, amelyben a megtámadásra jogosult a végrendeletet érvényesnek, illetve hatályosnak ismeri el.

7:38. § [Végrendeleti rendelkezések érvénytelensége]

(1) A nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző, az érthetetlen, lehetetlen és ellentmondó feltétel érvénytelen. A feltétel érvénytelensége a végrendeleti rendelkezés érvényességét nem érinti, kivéve, ha megállapítható, hogy az örökhagyó a rendelkezést a feltétel nélkül nem tette volna meg.

(2) A jogellenes felfüggesztő feltételhez kötött végrendeleti részesítés érvénytelen, a jogellenes bontó feltételt figyelmen kívül kell hagyni.

7:39. § [Gondnokság alatt álló személy végrendeletének érvényessége]

A gondnokság alatt álló személy végrendelete érvényes, ha a gondnokság alá helyezés oka a végrendelet idején már megszűnt.

7:40. § [Az örökhagyó akarati hibája]

(1) Érvénytelen a végrendeleti rendelkezés, ha

a) az örökhagyó tévedett nyilatkozata tartalmában vagy ilyen tartalmú nyilatkozatot egyáltalán nem akart tenni;

b) az örökhagyót annak megtételére valaminek a téves feltevése vagy valamely utóbb meghiúsult várakozás indította;

c) az örökhagyót valaki jogellenes fenyegetéssel vagy tisztességtelen befolyással bírta rá az intézkedésre;

feltéve, hogy az örökhagyó a rendelkezést egyébként nem tette volna meg.

(2) Az érvénytelen rendelkezés érvényes lesz, ha azt az örökhagyó utóbb a végrendeletre megszabott alakban jóváhagyja.

7:41. § [A végrendelet visszavonása]

(1) A végrendelet a visszavonással hatálytalanná válik. A visszavonásra - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a végrendelet tételére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) Ha az örökhagyó újabb írásbeli végrendeletet tesz, a korábbi végrendeletet visszavontnak kell tekinteni. A korábbi végrendeletnek az újabb végrendelet rendelkezéseivel nem ellentétes rendelkezései - ha az örökhagyó eltérő akarata nem állapítható meg - hatályban maradnak.

7:42. § [Az írásbeli végrendelet megsemmisítése és megsemmisülése]

(1) Az írásbeli magánvégrendelet hatályát veszti, ha azt a végrendeletalkotó képességgel rendelkező örökhagyó vagy az ő beleegyezésével más megsemmisíti. Ha az írásbeli magánvégrendelet az örökhagyó birtokában maradt, de nem került elő, az ellenkező bizonyításáig azt kell vélelmezni, hogy az örökhagyó azt megsemmisítette.

(2) A közvégrendelet és az írásbeli magánvégrendelet nem veszti hatályát amiatt, hogy a végrendeletalkotó tartalmazó okirat a végrendeletalkotó akaratán kívül álló okból megsemmisül vagy nem található meg, kivéve, ha az örökhagyó a megsemmisülésbe belenyugodott.

7:43. § [A közös végrendelet hatálytalansága és visszavonása]

(1) A házastársak közös végrendelete hatálytalanná válik, ha a végrendelet megtétele után közöttük az életközösség megszakadt, és az öröklés megnyílásáig nem állott helyre.

(2) A közös végrendelet hatálytalanná válik, ha megtétele után a végrendeletalkotóknak vagy egyiküknek gyermeke születik, kivéve, ha a végrendelet eltérően rendelkezik. Ugyanez a hatása az örökbefogadásnak.

(3)¹⁹⁸ Érvénytelen a közös végrendeletbe foglalt rendelkezés egyoldalú visszavonása, ha azt a végrendelet kizárta, vagy arra a másik végrendelet értesítése nélkül került sor.

(4) Ha valamelyik házastárs érvényesen vonja vissza egyoldalúan a közös végrendeletbe foglalt rendelkezését, a másik házastárs végrendelete hatályos marad, kivéve, ha a végrendeletből megállapítható, hogy egyik fél sem tette volna meg rendelkezését a másiké nélkül.

7:44. § *[A közjegyzőnél letett végrendelet visszavétele]*

A közjegyzőnél letett magánvégrendelet hatályát veszti, ha azt a végrendelet visszaveszi.

7:45. § *[Szóbeli végrendelet hatálytalansága]*

A szóbeli végrendelet hatályát veszti, ha az örökgyó a szóbeli végrendelet feltételül szolgáló helyzet megszünése után megszakítás nélkül harminc napon át nehézség nélkül alkothatott volna írásbeli végrendeletet.

7:46. § *[Házastárs vagy élettárs javára tett végrendelet hatálytalansága]*

A házastárs vagy az élettárs javára az életközösség fennállása alatt tett végrendelet hatálytalan, ha az öröklés megnyílásakor az életközösség nem áll fenn, és az eset körülményeiből nyilvánvaló, hogy az életközösség visszaállítására nem volt kilátás és az örökgyó nem akarta juttatásban részesíteni házastársát vagy élettársát.

7:47. § *[A végrendelet részleges érvénytelensége és részleges hatálytalansága]*

Ha a végrendelet több rendelkezése közül valamelyik érvénytelen vagy hatálytalan, a többi rendelkezés érvényes vagy hatályos marad, feltéve, hogy az örökgyó eltérően nem rendelkezik, és a végrendelet részleges fennmaradása feltehető akaratával nem ellentétes.

VI. CÍM

ÖRÖKLÉSI SZERZŐDÉS

7:48. § *[Öröklési szerződés]*

(1) Öröklési szerződésben az örökgyó a vele szerződő felet a magának, illetve a szerződésben meghatározott harmadik személynek nyújtandó tartás, életjáradék, illetve gondozás ellenében - vagyona, annak egy meghatározott része vagy meghatározott vagyontárgyak tekintetében - örökösévé nevezi; a másik fél kötelezettséget vállal a tartás, életjáradék, illetve gondozás teljesítésére.

(2) Ha az örökgyóval szerződő fél kötelezettsége a harmadik személlyel szemben kiterjed az örökgyó halála utáni időre, a hagyatéki eljárásban az ingatlan-hagyatékot a harmadik személy javára fennálló tartási joggal terheltlen kell átadni, és a tartási jogot a hagyatéki eljárást lefolytató közjegyző megkeresésére az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

(3) Az örökgyó az öröklési szerződésben bármilyen végrendeleti rendelkezést tehet. Az örökgyóval szerződő félnek az öröklési szerződésbe foglalt végrendeleti rendelkezése érvénytelen.

7:49. § *[Az öröklési szerződés érvényességi követelményei]*

(1) Az öröklési szerződés érvényességére az írásbeli végrendeletre vonatkozó szabályokat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szerződésnek akkor is a más által írt végrendelet alaki érvényességi feltételeinek kell megfelelnie, ha az valamelyik fél saját kézírásával készült.

(2) A korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőkétségében vagyoni jognyilatkozatai tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú örökgyó öröklési szerződésének érvényességéhez a

¹⁹⁸ A 2013. évi CCLII. törvény 189. § szerint módosított szöveggel lép hatályba.

törvényes képviselő hozzájárulása és a gyámhatóság jóváhagyása szükséges.

7:50. § [Az örökség biztosítása]

(1) A felek eltérő megállapodásának hiányában semmis az örökhagyónak élők között vagy halála esetére az öröklési szerződéssel lekötött vagyontárgyat elidegenítő vagy megterhelő rendelkezése. Ez a rendelkezés harmadik jóhiszemű személy visszterhesen szerzett jogát nem érinti.

(2) A felek eltérő megállapodásának hiányában az örökhagyóval szerződő fél az öröklési szerződéssel lekötött ingatlanra az örökhagyó bejegyzési engedélye nélkül jegyeztethet be elidegenítési és terhelési tilalmat az ingatlan-nyilvántartásba.

7:51. § [Házastársak közös öröklési szerződése]

(1) Házastársak mint örökhagyók az életközösség fennállása alatt érvényesen köthetnek ugyanabba az okiratba foglalt öröklési szerződést.

(2) A felek eltérő megállapodásának hiányában az örökhagyókkal szerződő fél által örökölt lakáson és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon a túlélő házastársat holtig tartó hasznélvezeti jog illeti meg, ha ő azokat az örökhagyóval közösen használta.

7:52. § [Öröklési szerződés módosítása és megszüntetése]

(1) Az öröklési szerződés módosítására és megszüntetésére a tartási és az életjáradéki szerződésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) A módosítás és a megszüntetés alaki követelményeire az öröklési szerződés létrejöttére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A szerződés megszüntetése a kötelező alaki érvényességi feltételek teljesítése nélkül érvényes, ha az ennek megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött.

VII. CÍM

HALÁL ESETÉRE SZÓLÓ AJÁNDÉKOZÁS. RENDELKEZÉS VÁRT ÖRÖKSÉGRŐL

7:53. § [Halál esetére szóló ajándékozás]

(1) Ha az ajándékozás azzal a feltétellel történt, hogy a megajándékozott az ajándékozót túléli, a szerződésre az ajándékozás szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szerződés alaki követelményeire az öröklési szerződés alaki követelményei irányadók.

(2) Halál esetére szóló ajándékozás olyan juttatásra nézve érvényes, amely végrendelet esetén dologi hagyománynak minősülne.

7:54. § [Rendelkezés várt örökségről]

(1) Az örökhagyó leszármazói egymás között az örökhagyó életében is köthetnek szerződést várt örökségük tárgyában.

(2) A szerződést írásba kell foglalni.

HARMADIK RÉSZ

TÖRVÉNYES ÖRÖKLÉS

VIII. CÍM

A TÖRVÉNYES ÖRÖKLÉS ÁLTALÁNOS RENDJE

7:55. § [*Leszármazók öröklése*]

- (1) Törvényes örökös első sorban az örökhagyó gyermeke.
- (2) Több gyermek fejenként egyenlő részben örököl.
- (3) Az öröklésből kiesett gyermek vagy távolabbi leszármazó helyén egymás közt egyenlő részekben a kiesett gyermekei örökölnek.

7:56. § [*Osztályrabocsátási kötelezettség*]

- (1) Ha több leszármazó közösen örököl, mindegyik örököstárs köteles a hagyaték értékéhez hozzászámítani annak az ingyenes adománynak az értékét, amelyben őt az örökhagyó életében részesítette, feltéve, hogy a hozzászámítást az örökhagyó kikötötte, vagy a körülményekből arra lehet következtetni, hogy a juttatást a hozzászámítás kötelezettségével adta.
- (2) Osztályrabocsátási kötelezettség terheli a közösen öröklő leszármazókat akkor is, ha az örökhagyó végintézkedése alapján örökölik a törvényes örökrészüknél megfelelő hányadot.
- (3) A szokásos mértékű ingyenes adományt és a tartásra rászorult leszármazó részére nyújtott tartást akkor sem kell osztályra bocsátani, ha azt az örökhagyó kifejezetten kikötötte.

7:57. § [*Az osztályrabocsátás foganatosítása*]

- (1) A hagyaték és az osztályra bocsátott ingyenes adományok tiszta értékének összeszámításával nyert együttes értéknek a törvényes örökrészeknek megfelelő arányos elosztása útján kell meghatározni az egy örököstársnak jutó örökrészt, és abból le kell vonni az örököstárs által osztályra bocsátott értéket.
- (2) Az osztályra bocsátott érték meghatározásánál az ingyenes adomány juttatáskori értékét kell számításba venni. A bíróságtól a körülmények figyelembevételével vett más érték meghatározását kérheti az az érdekelt, aki számára a juttatáskori értéken való számításba vétel súlyosan méltánytalan.
- (3) Ha az öröklésből kiesett személynek leszármazója van, a leszármazó köteles a kiesett személy által kapott ingyenes adományt osztályra bocsátani. Több leszármazónak az osztályra bocsátott értékek figyelembevételével kiszámított örökrészből a felmenő által kapott ingyenes adományt a hagyatékban való részesedés arányában kell levonni.
- (4) Ha az örököstárs által osztályra bocsátott érték eléri vagy meghaladja az örökrészenek az osztályra bocsátott értékek figyelembevételével kiszámított értékét, őt a felosztásra kerülő hagyatéki vagyonból kielégítettnek kell tekinteni, de a többletet visszatéríteni nem köteles. Ebben az esetben a hagyatékot a többi örököstárs között a hagyatékban nem részesülő örököstársnak és az ő ingyenes adományának figyelmen kívül hagyásával kell felosztani.

7:58. § [*Házastárs öröklése leszármazó mellett*]

- (1) Az örökhagyó házastársát leszármazó örökös mellett megilleti
 - a) a holtig tartó hasznélvezeti jog az örökhagyóval közösen lakott lakáson és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon; és
 - b) egy gyermekrész a hagyaték többi részéből.
- (2) A hasznélvezeti jog nem korlátozható, és a házastárssal szemben megváltása nem igényelhető.
- (3) Osztályos egyezségben a házastársnak a gyermekrész helyett az egész hagyatékra kiterjedő holtig tartó hasznélvezeti jog biztosítható.

7:59. § [*A házastárs megváltási igénye*]

- (1) A házastárs - a jövőre nézve - bármikor igényelheti a hasznélvezeti jog megváltását. A hasznélvezeti jog megváltásának a házastárs és a leszármazó méltányos érdekeinek figyelembevételével kell történnie.

(2) A megváltásra kerülő vagyomból a házastársat - természetben vagy pénzben - egy gyermekrész illeti meg.

7:60. § [Házastárs öröklése szülő mellett]

(1) Ha leszármazó nincs vagy nem örökölhet, az örökgyó házastársa öröklí az örökgyóval közösen lakott lakást és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakat.

(2) Az (1) bekezdésben nem érintett hagyaték felét az örökgyó házastársa öröklí, másik felét az örökgyó szülei öröklík fejenként egyenlő arányban. Az öröklésből kiesett szülő helyén a másik szülő és az örökgyó házastársa örököl fejenként egyenlő arányban.

7:61. § [Házastárs egyedüli öröklése]

Ha leszármazó és szülő nincs vagy nem örökölhet, az örökgyó házastársa egyedül örököl.

7:62. § [Házastárs kiesése a törvényes öröklésből]

(1) Nem örökölhet az örökgyó házastársa, ha az öröklés megnyílásakor a házastársak között életközösség nem állott fenn, és az eset körülményeiből nyilvánvaló, hogy az életközösség visszaállítására nem volt kilátás.

(2) Az örökgyó házastársának az öröklésből való kiesésére az hivatkozhat, aki a kiesés folytán maga örökölné, vagy a végintézkedéssel reá rótt kötelezettségtől vagy más tehertől mentesülne.

7:63. § [Szülő és a szülő leszármazójának öröklése]

(1) Ha leszármazó és házastárs nincs vagy nem örökölhet, az örökgyó szülei örökölnek fejenként egyenlő részben.

(2) Az öröklésből kiesett szülő helyén ennek leszármazói örökölnek olyan módon, mint a gyermek helyén annak leszármazói.

(3) Ha a kiesett szülőnek leszármazója nincs vagy nem örökölhet, egyedül a másik szülő vagy annak leszármazói örökölnek.

7:64. § [Nagyszülő és a nagyszülő leszármazójának öröklése]

(1) Ha leszármazó, házastárs, szülő és szülőtől leszármazó nincs vagy nem örökölhet, törvényes örökösök egyenlő részben az örökgyó nagyszülei.

(2) Az öröklésből kiesett nagyszülő helyén ennek leszármazói örökölnek ugyanúgy, mint a kieső szülő helyén ennek leszármazói.

(3) Ha a kiesett nagyszülőnek leszármazója nincs vagy nem örökölhet, helyette nagyszülőpárja, ha ő is kiesett, helyette leszármazója örököl.

(4) Ha valamelyik nagyszülőpár kiesett, és helyükön leszármazó nincs vagy nem örökölhet, az egész hagyatékot a másik nagyszülőpár vagy az ő leszármazójuk öröklí.

7:65. § [Dédszülő és a dédszülő leszármazójának öröklése]

(1) Ha nagyszülő és nagyszülőtől leszármazó nincs vagy nem örökölhet, törvényes örökösök fejenként egyenlő részben az örökgyó dédszülei.

(2) Az öröklésből kiesett dédszülő helyén ennek leszármazói örökölnek ugyanúgy, mint a kieső nagyszülő helyén ennek leszármazói.

(3) Ha a kiesett dédszülőnek leszármazója nincs vagy nem örökölhet, helyette dédszülőpárja, ha ő is kiesett, helyette leszármazója örököl.

(4) Ha valamelyik dédszülőpár kiesett, és helyükön leszármazó nincs vagy nem örökölhet, az egész hagyatékot fejenként egyenlő részben a többi dédszülőpár öröklí.

(5) A (4) bekezdés alapján öröklő valamelyik dédszülő kiesése esetén a (2) és a (3) bekezdésben foglalt szabályokat kell alkalmazni.

7:66. § [Távolabbi felmenők öröklése]

Ha dédszülő és dédszülőtől leszármazó nincs vagy nem örökölhet, törvényes örökösök fejenként

egyenlő részekben az örökhagyó távolabbi felmenői.

IX. CÍM

ÁGI ÖRÖKLÉS

7:67. § [Ági vagyon]

(1) Ha nem az örökhagyó leszármazója a törvényes örökös, az örökhagyóra valamelyik felmenőjéről öröklés vagy ajándékozás útján hárult vagyontárgy ági öröklés alá esik.

(2) Ági öröklésnek van helye testvértől vagy a testvér leszármazójától örökölt vagy ajándékba kapott vagyontárgyra, ha a vagyontárgyat a testvér vagy a testvér leszármazója az örökhagyóval közös felmenőjétől örökölte vagy ajándékba kapta.

(3) A vagyontárgy ági jellegét annak kell bizonyítania, aki azt ezen a címen örökölné.

7:68. § [Ági örökösök]

(1) A szülő örököli azokat a vagyontárgyakat, amelyek róla vagy felmenőjéről hárultak az örökhagyóra. A kieső szülő helyén az ő leszármazói örökölnek a törvényes öröklés általános szabályai szerint.

(2) Ha mind az ági vagyontárgy öröklésére jogosult szülő, mind annak leszármazója kiesett, a nagyszülő; ha ő is kiesett, az örökhagyó távolabbi felmenője örököli azt a vagyontárgyat, amely róla vagy felmenőjéről hárult az örökhagyóra.

(3) Ha ági örökös nincs, az ági vagyontárgy az örökhagyó egyéb vagyonával esik egy tekintet alá.

7:69. § [Házastárs haszonélvezeti joga ági vagyonon]

(1) A házastársat az ági vagyonon holtig tartó haszonélvezeti jog illeti meg.

(2) Mind a házastárs, mind az ági örökös - a jövőre nézve - bármikor igényelheti a haszonélvezeti jog megváltását. Az örökhagyóval közösen lakott lakáson és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon fennálló haszonélvezeti jog megváltása a házastárssal szemben nem igényelhető.

(3) Megváltás esetén a házastársat az ági vagyon egyharmada illeti meg.

(4) A haszonélvezeti jog megváltásának a haszonélvezeti örökös és az állagörökös méltányos érdekeinek figyelembevételével kell történnie.

7:70. § [Az ági öröklésből kivont vagyon]

(1) Az ági öröklés szabályai nem terjednek ki a szokásos mértékű ajándék tárgyára.

(2) Az ági öröklés szabályai nem terjednek ki arra a vagyontárgyra, amely az örökhagyó halálakor már nincs meg, de kiterjednek az ilyen vagyontárgy helyébe lépett vagy értékén vásárolt vagyontárgyra.

(3) Az örökhagyó házastársával szemben a szokásos mértékű berendezési és felszerelési tárgyakra ági öröklési igényt nem lehet támasztani.

7:71. § [Az ági örökség]

Az ági vagyontárgyat az örökös természetben örököli. Ha a természetben való öröklés lehetetlen vagy célszerűtlen, a bíróság - bármelyik érintett fél kérelmére - az ági vagyontárgy értékének pénzbeli kiegyenlítését rendelheti el.

X. CÍM

AZ ÖRÖKBEOFOGADÁSSAL KAPCSOLATOS ÖRÖKLÉSI JOGI

SZABÁLYOK

7:72. § *[Az örökbefogadott öröklése]*

(1) Az örökbefogadott - az örökbefogadás fennállása alatt - az örökbefogadó szülő és annak rokonai után az örökbefogadó szülő vér szerinti leszármazójaként örököl.

(2) Az örökbefogadás nem érinti az örökbefogadott törvényes öröklési jogát vér szerinti rokonai után, ha az örökbefogadás az örökbefogadott egyeneságbeli felmenő rokona, testvére vagy egyeneságbeli felmenő rokonának más leszármazója által történt.

7:73. § *[Öröklés az örökbefogadott után]*

(1) Az örökbefogadott után első sorban leszármazói és házastársa, leszármazó hiányában házastársa és örökbe fogadó szülője, leszármazó és házastárs hiányában az örökbefogadó szülő és annak rokonai örökölnek a törvényes öröklés szabályai szerint. Az örökbefogadó szülő és annak rokonai akkor örökölnek, ha az örökbefogadás az öröklés megnyílásáig fennállt.

(2) Ha az örökbefogadott után az (1) bekezdésben meghatározott személyek nem örökölnek, törvényes örökösök az örökbefogadott vér szerinti rokonai a törvényes öröklés szabályai szerint, feltéve, hogy az örökbefogadás az örökbefogadott egyeneságbeli felmenő rokona, testvére vagy egyeneságbeli felmenő rokonának más leszármazója által történt.

XI. CÍM

AZ ÁLLAM ÖRÖKLÉSE

7:74. § *[Az állam szükségképpen törvényes öröklése]*

(1) Más örökös hiányában az állam a törvényes örökös.

(2) Az államot mint törvényes örököst az örökség visszautasításának joga nem illeti meg.

NEGYEDIK RÉSZ

KÖTELESRÉSZ

XII. CÍM

JOGOSULTSÁG A KÖTELESRÉSZRE

7:75. § *[KöteleSRészre jogosultak]*

KöteleSRész illeti meg az örökhagyó leszármazóját, házastársát és szülőjét, ha az öröklés megnyílásakor az örökhagyó törvényes örököse vagy végintézkedés hiányában az lenne.

7:76. § *[A köteleSRészi igény elévülése]*

A köteleSRész iránti igény öt év alatt elévül.

7:77. § *[Kitagadás]*

Nem jár köteleSRész annak, akit az örökhagyó végintézkedésében érvényesen kitagadott. A kitagadás akkor érvényes, ha a végintézkedés annak okát kifejezetten megjelöli.

7:78. § [Kitagadási okok]

- (1) Kitagadásnak van helye, ha a kötelesrészre jogosult
- az örökgyó után öröklésre érdemtelen lenne;
 - az örökgyó sérelmére bűncselekményt követett el;
 - az örökgyó egyenesági rokonának, házastársának vagy élettársának életére tört vagy sérelmükre egyéb súlyos bűncselekményt követett el;
 - az örökgyó irányában fennálló törvényes tartási kötelezettségét súlyosan megsértette;
 - erkölcstelen életmódot folytat;
 - akit végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték - a büntetését még nem töltötte ki;
 - a tőle elvárható segítséget nem nyújtotta, amikor az örökgyónak szüksége lett volna rá.
- (2) A nagykorú leszármazót az örökgyó a vele szemben tanúsított durva hálátlanság miatt is kitagadhatja.
- (3) A szülőt az örökgyó a sérelmére elkövetett olyan magatartás miatt is kitagadhatja, amely a szülői felügyeleti jog megszüntetésére ad alapot.
- (4) Házastársát az örökgyó házastársi köteleességét durván sértő magatartása miatt kitagadhatja.
- (5) Aki kitagadás miatt kiesik az öröklésből, nem jogosult törvényes képviselőként a helyébe lépő személy örökségének kezelésére. Az ilyen vagyon kezelésére a szülői vagyonkezelésből kivont vagyon kezelésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

7:79. § [Megbocsátás]

- (1) Ha a kitagadás okát az örökgyó végintézkedése előtt megbocsátotta, a kitagadás érvénytelen, és az örökös kötelesrészre tarthat igényt.
- (2) Ha a kitagadás okát az örökgyó a végintézkedése után megbocsátotta, a kitagadás a végintézkedés visszavonása nélkül hatálytalanná válik.

7:80. § [A kötelesrész alapja]

- (1)¹⁹⁹ A kötelesrész alapja a hagyaték tiszta értéke, valamint az örökgyó által élők között bárkinek juttatott ingyenes adományok juttatáskori tiszta értéke, ideértve az örökgyó által bizalmi vagyonkezelésbe adott vagyon értékét is (a továbbiakban: ingyenes adomány).
- (2) Aki számára az ingyenes adománynak a juttatáskori értéken való számításba vétele súlyosan méltánytalan, a bíróságtól kérheti a körülmények figyelembevételével vett más érték megállapítását.
- (3) A hagyaték tiszta értékének kiszámításánál a hagyományokat és a meghagyásokat nem lehet teherként figyelembe venni.
- (4) A szerződés megkötésétől számított két éven belül megnyílt öröklés esetén a kötelesrész alapjához hozzá kell számítani az öröklési, tartási, életjáradéki vagy gondozási szerződéssel elidegenített vagyon értékének a ténylegesen nyújtott tartás, életjáradék, illetve gondozás értékével nem fedezett részét. Az átruházott vagyon, a nyújtott tartás és a gondozás értékét, valamint az életjáradék összegét az öröklés megnyílásának időpontjában számított értéken kell figyelembe venni.

7:81. § [A kötelesrész alapjából kivont adományok]

- (1) Nem tartozik a kötelesrész alapjához
- az örökgyó által a halálát megelőző tíz évnél régebben bárkinek juttatott ingyenes adomány értéke;
 - az olyan ingyenes adomány értéke, amelyet az örökgyó a kötelesrészre jogosultságot létrehozó kapcsolat keletkezését megelőzően juttatott;
 - a szokásos mértéket meg nem haladó ingyenes adomány értéke;
 - a házastárs vagy az élettárs, továbbá a leszármazó részére nyújtott tartás értéke;
 - az arra rászoruló más személynek ingyenesen nyújtott tartás értéke a létfenntartáshoz szükséges mértékben.

¹⁹⁹ Megállapította: 2017. évi LXI. törvény 26. §. Hatályos: 2017. VI. 23-tól.

(2) A kötelesrészre jogosultságot létrehozó kapcsolat létrejöttének időpontja házasságból származó gyermek és a házastársak által közös örökbefogadással örökbe fogadott gyermek esetén a házasságkötés időpontja, más örökbe fogadott gyermek esetén az örökbefogadás időpontja, egyébként a gyermek fogamzása.

(3) Azt az ingyenes adományt, amelynek betudását az örökhagyó elengedte, nem lehet a jogosult saját kötelesrészének alapjához hozzászámítani.

7:82. § [A kötelesrész mértéke]

(1) Kötelesrész címén a kötelesrészre jogosultat annak harmada illeti meg, ami neki - a kötelesrész alapja szerint számítva - mint törvényes örökösnek jutna.

(2) Ha a házastársat mint törvényes örököszt haszonélvezeti jog is megilleti, kötelesrésze e tekintetben a haszonélvezeti jognak olyan korlátozott mértéke, amely szükségleteit biztosítja, figyelembe véve az általa örökölt vagyontárgyakat.

(3) A törvényes örökségként haszonélvezeti jogot öröklő házastárs a kötelesrészét igényelheti úgy is, mintha haszonélvezeti jogát megváltották volna.

XIII. CÍM

A KÖTELESRÉSZ KIELÉGÍTÉSE

7:83. § [Betudás]

(1) A kötelesrész kielégítésére szolgál mindaz, amit a jogosult a hagyatékból bármely címen kap, továbbá amit az örökhagyótól ingyenes adományként kapott, feltéve, hogy azt a kötelesrész alapjához hozzá kell számítani.

(2) Ha a kötelesrészre jogosult leszármazó az öröklésből kiesett, leszármazójának kötelesrészébe be kell tudni mindannak az ingyenes adománynak az értékét, amelyet ő és a kiesett felmenő kapott. Több leszármazó az adományt a hagyatékból való részesedésének arányában köteles betudni.

(3) Az örökhagyó a betudást - kifejezett nyilatkozattal - elengedheti. A betudás elengedése más jogosult kötelesrészét nem sértheti.

7:84. § [Felelősség a kötelesrész kielégítéséért]

(1) A kötelesrész kiadását vagy kiegészítését a következő sorrend szerint lehet követelni:

a) a kötelesrész kielégítéséért elsősorban a hagyatékból részesedő személyek felelnek;

b) a kötelesrésznek a hagyatékból ki nem elégíthető részéért az örökhagyó által a halálát megelőző tíz éven belül megadómozottak adományaik időbeli sorrendjére tekintet nélkül felelnek.

(2) Több személy felelősségének arányát juttatásaik figyelembe vehető értéke határozza meg.

(3) Aki a juttatástól önhibáján kívül elesett, a kötelesrészért nem felel.

7:85. § [A kötelesrészre jogosult és hozzátartozói korlátozott felelőssége]

(1) Aki juttatásban részesült, a kötelesrész kielégítéséért a juttatás egész értékével felel. A kötelesrészre jogosult a juttatásnak azzal a részével felel, amely törvényes örökrészét meghaladja.

(2) A kötelesrészre jogosult házastársa, leszármazója és ennek házastársa mentesül a felelősség alól annyiban, amennyiben valamennyiük juttatásának értéke a kötelesrészre jogosult juttatásának értékével együtt sem haladja meg a kötelesrészre jogosult törvényes örökrészét. Ezt a szabályt nem lehet alkalmazni, ha a kötelesrészre jogosult igényét a házastársával, leszármazójával vagy ennek házastársával szemben érvényesíti.

(3) A törvényes örökrészt ezekben az esetekben a kötelesrész alapja szerint kell számításba venni.

7:86. § [A kötelesrész kiadása]

(1) A kötelesrészt minden teher és korlátozás nélkül kell kiadni. Ha a kötelesrész kiadásánál a megmaradó vagyon az örökhagyó házas társának korlátozott haszonélvezetét sem biztosítaná, a kötelesrésznek a korlátozott haszonélvezetet biztosító részét a haszonélvezet megszűnése után kell kiadni.

(2) Ha az örökhagyó a kötelesrészre jogosultnak korlátozással vagy terheléssel hagyott hátra vagyont, a korlátozás a kötelesrészen felüli többletre hatályos. Az örökhagyó úgy is rendelkezhet, hogy a jogosult csak kötelesrészét kapja meg, kivéve, ha a korlátozást vagy a terhelést a kötelesrész tekintetében is elfogadja.

(3) A kötelesrészre jogosult kötelesrészének pénzben való kiadását igényelheti. Természetben - a haszonélvezet kivételével - a kötelesrész abban az esetben igényelhető, ha ez volt az örökhagyó végintézkedéssel vagy élők között nyilvánított akarata.

(4) Ha a kötelesrész pénzben való kiadása akár a jogosultra, akár a kötelezettre sérelmes, a bíróság az összes körülmény mérlegelése alapján elrendelheti a kötelesrésznek - egészben vagy részben - természetben való kiadását.

ÖTÖDIK RÉSZ

AZ ÖRÖKLÉS JOGHATÁSAI

XIV. CÍM

AZ ÖRÖKSÉG MEGSZERZÉSE

7:87. § *[Az öröklés megnyílása]*

(1) Az öröklés az örökhagyó halálával nyílik meg.

(2) Az örökös az öröklés megnyílásával a hagyatékot vagy annak neki jutó részét vagy meghatározott tárgyát - elfogadás vagy bármely más jogcselekmény nélkül - megszerzi.

7:88. § *[Haszonélvezeti joggal terhelt hagyatéki tárgy kiadása]*

Ha a vagyontárgyat az örökhagyó házas társát örökösnek megillető haszonélvezeti jog terheli, a vagyontárgyat a haszonélvezet megszűnése után kell kiadni.

7:89. § *[Az örökség visszautasítása]*

(1) Az örökös az öröklés megnyílása után az örökséget visszautasíthatja.

(2) Az örökös külön is visszautasíthatja a mezőgazdasági termelés célját szolgáló föld, a hozzá tartozó berendezési, felszerelési tárgyak, állatállomány és munkaeszközök öröklését, ha nem foglalkozik hivatásszerűen mezőgazdasági termeléssel.

(3) Ha az örökös végintézkedés és törvény szerint egyaránt örököl, az egyik jogcímen megszerzett rész önálló visszautasítására is jogosult.

(4) A feltételhez vagy időhöz kötött, a megszorítással tett és a meg nem engedett részleges visszautasítás érvénytelen.

7:90. § *[Lemondás a visszautasítás jogáról]*

(1) Ha az örökös az öröklés megnyílása után a visszautasítás jogáról kifejezetten vagy hallgatólag lemondott, az örökséget többé nem utasíthatja vissza.

(2) A visszautasítás jogáról való lemondásnak kell tekinteni az örökség olyan birtokbavételét vagy a hagyatékra vonatkozó egyéb olyan cselekményt, amelyből az örökösnek az örökség elfogadására irányuló kétségtelen akarata tűnik ki. Lemondásnak minősül az is, ha az örökös a

közjegyző által - bármely érdekelt kérelmére - kitűzött határidő alatt nem tesz az örökséget visszautasító nyilatkozatot.

7:91. § [A hagyomány és a meghagyás megszerzése]

Az örökség megszerzésére vonatkozó szabályokat a hagyományra és a meghagyásra megfelelően alkalmazni kell.

XV. CÍM

AZ ÖRÖKÖS JOGÁLLÁSA

7:92. § [Az örökösök jogállása]

(1) Több örökös a hagyaték felosztása (a továbbiakban: hagyatéki osztály) előtt közösen illeti meg a hagyatéki vagyont.

(2) Az örökösök közösségére a tulajdonközösség általános szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a hagyatéki osztály előtt hagyatéki követelés csak valamennyi örökös nevében és részére érvényesíthető, és az adós csak valamennyi örökös kezéhez teljesíthető.

(3) Az örökösök közössége a hagyatéki osztállyal szűnik meg. A hagyatéki osztály módját az örökösök végintézkedéssel rendezheti; a hagyatéki osztályra - ha a végintézkedés eltérően nem rendelkezik - a közös tulajdon megszüntetésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

7:93. § [Osztályos egyezség]

Az örökösök a hagyatékot - kizárólag a hagyaték tárgyaira vonatkozóan - a hagyatéki eljárásban kötött egyezséggel feloszthatják egymás között. Osztályos egyezség esetén a hagyatékot öröklés jogcímén az egyezség szerint kell átadni.

XVI. CÍM

HAGYATÉKI TARTOZÁSOK ÉS KIELÉGÍTÉSÜK

7:94. § [Hagyatéki tartozások]

(1) Hagyatéki tartozások

- a) az örökösök illő eltemetésének költségei;
- b) a hagyaték megszerzésével, biztosításával és kezelésével járó szükséges költségek (a továbbiakban: hagyatéki költségek), valamint a hagyatéki eljárás költségei;
- c) az örökösök tartozásai;
- d) a kötelesrészen alapuló kötelezettségek;
- e) a hagyományon és a meghagyáson alapuló kötelezettségek.

(2) A hagyatéki tartozásnak ezen a minőségén és fennállásán nem változtat, hogy a tartozás - az öröklés megnyílása előtt vagy azt követően - az örökös mint hitelező javára keletkezett.

7:95. § [A hagyatéki tartozások kielégítésének sorrendje]

(1) A hagyatéki tartozások sorrendje szerint előbb álló csoportba eső tartozások a kielégítés alkalmával megelőzik a hátrább álló csoportba soroltakat.

(2) Abban a csoportban, amelyben valamennyi tartozás teljes kielégítésére nincs lehetőség, kielégítésnek a követelések arányában van helye.

7:96. § [Felelősség a hagyatéki tartozásokért]

(1) Az örökös a hagyatéki tartozásokért a hagyaték tárgyaival és azok hasznáival felel a

hitelezőknek. Ha a követelés érvényesítésekor a hagyaték tárgyai vagy hasznai nincsenek az örökös birtokában, az örökös öröksége erejéig egyéb vagyonával is felel.

(2) Azokat a vagyontárgyakat, amelyek nem kerültek az örökös birtokába, továbbá azokat a követeléseket és egyéb jogokat, amelyek nem voltak érvényesíthetők, valamint az átvett vagyontárgyak meg nem levő hasznait annyiban lehet az örökös felelőssége megállapításánál figyelembe venni, amennyiben az örökös ezektől neki felróható okból esett el.

(3) Az örökös a hagyatéki költségeikért és a hagyatéki eljárás költségeiért saját vagyonával is felel.

(4) A házastárs a haszonélvezetével terhelt vagyomból túrni köteles a hitelezők követeléseinek kielégítését, a hagyományon és a meghagyáson alapuló követelések kivételével.

(5)²⁰⁰ Végrendelettel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony esetén a bizalmi vagyonkezelő a hagyatéki tartozásokért a kezelt vagyonnal úgy felel, mintha dologi hagyományban részesült volna.

7:97. § [Az örökösök felelőssége]

(1) Az örökösök a közös hagyatéki tartozásokért mind a hagyatéki osztály előtt, mind azt követően egyetemlegesen felelnek.

(2) Az az örökös, akinek az örökös a hagyatékából a szokásos mértékű ajándéknál nem nagyobb értékű meghatározott vagyontárgyat juttatott, a hagyatéki hitelezők követeléséért akkor felelős, ha a követelés a többi örökösötől nem hajtható be.

7:98. § [Kielégítés az örökös által]

(1) Az örökös a tartozásokat a kielégítés sorrendjének megtartása nélkül elégítheti ki addig, amíg felteheti, hogy a hagyatéki tartozásokat a hagyaték teljesen fedezi, ha figyelmen kívül hagyja az örökös által élők között ingyenesen vállalt, valamint a hagyományon és meghagyáson alapuló kötelezettségeket. Ellenkező esetben csak a sorrend szerint nyújthat kielégítést.

(2) Az a hitelező, akinek a hagyatékhoz tartozó valamely vagyontárgyon zálogjoga van, a biztosíték erejéig - a hagyatéki tartozások sorrendjében elfoglalt helyére tekintet nélkül - teljes kielégítést kereshet.

(3) Ha az örökös ezeket a szabályokat felróhatóan megszegi, az emiatt kielégítetlenül maradt hitelezővel szemben egész vagyonával felel.

7:99. § [A hagyományos felelőssége]

(1) A más hagyatéki hitelező sérelmével kielégített hagyományos a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint felel a hitelezőnek, ha a hitelező az örökösötől nem szerezhette kielégítést.

(2) A hagyományos az őt terhelő hagyomány és meghagyás tekintetében úgy felel, mint az örökös.

7:100. § [A hagyatéki hitelezők felhívása]

(1) Ha okkal feltételezhető, hogy ismeretlen hagyatéki tartozások vannak, az örökös kérheti, hogy a közjegyző hívja fel a hagyatéki hitelezőket követeléseik bejelentésére.

(2) Az a hitelező, aki követelését a közjegyzői felhívásban megszabott határidő alatt nem jelentette be, a jelentkezésig történt kielégítéseket a sorrend megtartása és a csoportjához tartozók kielégítésének aránya szempontjából nem kifogásolhatja. Ha a hagyatéki osztály már megtörtént, az örökösöktől az örökösök részükhez igazodó arányos kielégítést igényelheti, kivéve mindkét esetben, ha az örökösnek a követelésről a bejelentés nélkül is tudomása volt.

NYOLCADIK KÖNYV

²⁰⁰ Beiktatta: 2017. évi LXI. törvény 27. §. Hatályos: 2017. VI. 23-tól.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

ELSŐ RÉSZ

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

8:1. § [Értelmező rendelkezések]

(1) E törvény alkalmazásában

1. *közeli hozzátartozó*: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér;

2. *hozzátartozó*: a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa;

3. *fogyasztó*: a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy;

4. *vállalkozás*: a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körében eljáró személy;

5. *vagyontárgy*: a dolog, a jog, a követelés;

6. *bank*: a betétgyűjtésre és fizetési számla vezetésére jogosult személy;

7.²⁰¹ *szereződő hatóság*: a közbeszerzésekről szóló törvény szerinti ajánlatkérő, akkor is, ha közbeszerzési eljárás lefolytatására nem köteles.

(2) E törvény alkalmazásában jogszabálynak minősül az Európai Unió általános hatályú közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa is.

(3) E törvény alkalmazásában bírósági eljárásnak minősül a fizetési meghagyás is.

(4) E törvény alkalmazásában testvérnek minősül a féltestvér is.

(5) E törvény alkalmazásában tőzsdének minősül a székhely szerinti állam felügyeleti hatóságának engedélyével rendelkező olyan piac is, amelyen értékpapírokkal kereskednek.

(6)²⁰² A Ptk. épületekre vonatkozó rendelkezéseit más építményekre is megfelelően alkalmazni kell.

8:2. § [Befolyás]

(1) Többségi befolyás az olyan kapcsolat, amelynek révén természetes személy vagy jogi személy (befolyással rendelkező) egy jogi személyben a szavazatok több mint felével vagy meghatározó befolyással rendelkezik.

(2) A befolyással rendelkező akkor rendelkezik egy jogi személyben meghatározó befolyással, ha annak tagja vagy részvényese, és

a) jogosult e jogi személy vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsága tagjai többségének megválasztására, illetve visszahívására; vagy

b) a jogi személy más tagjai, illetve részvényesei a befolyással rendelkezővel kötött megállapodás alapján a befolyással rendelkezővel azonos tartalommal szavaznak, vagy a befolyással rendelkezőn keresztül gyakorolják szavazati jogukat, feltéve, hogy együtt a szavazatok több mint felével rendelkeznek.

(3) A többségi befolyás akkor is fennáll, ha a befolyással rendelkező számára az (1)-(2) bekezdés szerinti jogosultságok közvetett befolyás útján biztosítottak.

(4) Közvetett befolyással rendelkezik a jogi személyben az, aki a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyben (köztes jogi személy) befolyással bír. A közvetett befolyás mértéke a köztes jogi személy befolyásának olyan hányada, amilyen mértékű befolyással a befolyással rendelkező a köztes jogi személyben rendelkezik. Ha a befolyással rendelkező a

²⁰¹ A 2013. évi CCLII. törvény 190. § (1) szerinti szöveggel lép hatályba.

²⁰² A 2013. évi CCLII. törvény 190. § (2) szerinti szöveggel lép hatályba.

szavazatok felét meghaladó mértékű befolyással rendelkezik a köztes jogi személyben, akkor a köztes jogi személynek a jogi személyben fennálló befolyását teljes egészében a befolyással rendelkező közvetett befolyásaként kell figyelembe venni.

(5) A közeli hozzátartozók közvetlen és közvetett tulajdoni részesedését vagy szavazati jogát egybe kell számítani.

8:3. § [A határidők számítása]

(1) A jognyilatkozat megtételére vagy egyéb magatartás tanúsítására napokban megállapított határidőbe a kezdőnapot nem kell beleszámítani.

(2) A hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdő napnak. Ha ilyen nap az utolsó hónapban nincs, a határidő a hónap utolsó napján jár le.

(3) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

(4) A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be.

MÁSODIK RÉSZ

HATÁLYBALÉPÉS ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

8:4. § [Hatálybalépés]

E törvény 2014. március 15-én lép hatályba.

8:5. § [Átmeneti rendelkezések]

Az átmeneti rendelkezéseket törvény állapítja meg.

HARMADIK RÉSZ

AZ EURÓPAI UNIÓ JOGÁNAK VALÓ MEGFELELÉS

8:6. § [Az Európai Unió jogának való megfelelés]

E törvény:

a)²⁰³

b) a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelvnek, valamint az azt módosító 1999/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

c) a tagállamok önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökökre vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló 1986. december 18-i 86/653/EGK tanácsi irányelvnek;

d)²⁰⁴ az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásügyütesekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

e) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvnek;

f) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló 1999. május 25-i 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

g) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az

²⁰³ Hatályon kívül helyezte: 2019. évi LXVII. törvény 132. §. Hatálytalan: 2019. VII. 17-től.

²⁰⁴ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 130. § (1). Hatályos: 2019. VII. 17-től.

elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

h) a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002. június 6-i 2002/47/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

i) a nyilvános vételi ajánlatról szóló 2004. április 21-i 2004/25/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

j) az egyes részvényesi jogok gyakorlásáról a tőzsdén jegyzett társaságokban szóló 2007. július 11-i 2007/36/EK európai parlament és a tanácsi irányelvnek;

k) a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló 98/26/EK irányelvnek és a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47/EK irányelvnek a kapcsolódó rendszerek és hitelkövetelések tekintetében történő módosításáról szóló 2009. május 6-i 2009/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

*l)*²⁰⁵

m) a társasági jog területén az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságokról szóló 2009. szeptember 16-i 2009/102/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

*n)*²⁰⁶

o) a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanács irányelvnek;

*p)*²⁰⁷

q) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

*r)*²⁰⁸ a társasági jog egyes vonatkozásairól szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek;

*s)*²⁰⁹ a 2007/36/EK irányelvnek a hosszú távú részvényesi szerepvállalás ösztönzése tekintetében történő módosításáról szóló, 2017. május 17-i (EU) 2017/828 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek

való megfelelést szolgálja.

²⁰⁵ Hatályon kívül helyezte: 2019. évi LXVII. törvény 132. §. Hatálytalan: 2019. VII. 17-től.

²⁰⁶ Hatályon kívül helyezte: 2019. évi LXVII. törvény 132. §. Hatálytalan: 2019. VII. 17-től.

²⁰⁷ Hatályon kívül helyezte: 2019. évi LXVII. törvény 132. §. Hatálytalan: 2019. VII. 17-től.

²⁰⁸ Megállapította: 2019. évi LXVII. törvény 130. § (2). Hatályos: 2019. VII. 17-től.

²⁰⁹ Beiktatta: 2019. évi LXVII. törvény 130. § (2). Hatályos: 2019. VII. 17-től.

TARTALOMJEGYZÉK

A tartalomjegyzék megjelenítéséhez kattintson a szürke háttérű szövegrészen jobb egér gombbal és válassza ki a Mező frissítése menüpontot.